Tasavvuf ve İslam

Abdurrahman El-Vekil

TEVHİD YAYINLARI

Tasavvuf ve İslam

Mukaddime

İslâm, bütün peygamberlerin tebliğ ettikleri ilahi mesajların genel adıdır. Kur'ân-ı Kerîm bunu, sırat-ı müstakim (dosdoğru yol) olarak, Allah'ın gösterdiği yol olarak adlandırmıştır. Bu genel yoldan meydana gelen sapmaların insanları tarih boyunca felaketlere ve bedbahtlıklara sürüklediği bir gerçektir. Nitekim bu sapmaların önüne geçmek ve insanları, tekrar sırat-ı müstakime iletmek için her topluma, Yüce Allah peygamberler göndermiştir. Onlar da görevlerini yapmış ve insanların elinden tutmuştur. Şüphesiz Yüce Allah'ın insanoğluna en büyük lütfu ve yardımı budur.

İslâm'ın doğuşu, yani Hz. Muhammed (s.a.v.)'in peygamber olarak gönderilişine yakın dönemde de insanlar aynı şekilde sırat-ı müstakimden sapmış ve Allah'ın yolu büyük ölçüde unutulmuş bulunuyordu. İbadet Allah'a yapılacağı yerde, sapık birçok anlayış ve inanışın ürünü olan putlara yapılıyordu. Hayatta itaat ve teslimiyet Allah yerine başka varlıklara yapılıyordu. Hayatta geçer ölçü koyan Allah değil, birtakım güçlerdi. Yüce Allah'ın uluhiyet sıfatını kabul eden ve Allah'ın hem varlığını, hem de âlemin yaratıcısı olduğunu itiraf eden cahiliyye Arapları, O'nun hakimiyet ve rububiyet sıfatlarını başka varlıklara veriyorlardı. Hayatta geçer ölçülerini, Allah yerine başka kaynaklardan ve güçlerden alıyorlardı. Uluhiyet sıfatında ona birtakım varlıkları ortak koşuyorlardı. Bunların Allah yanında kendilerine şefaat edeceklerini düşünerek kutsallaştırıyor ve yeryüzünde Allah'ın temsilciliği görevini yaptıklarını söylüyorlardı. Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz, diyorlardı. İnançta meydana gelen bu sapmanın kaçınılmaz sonucu olarak sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve ahlâkî bütün alanlarda da sapma ve çarpıklıklar meydana gelmiş ve her şey cahiliyye adına layık olacak kadar çığırından çıkmıştı. Her şeyi ile cahili bir toplum meydana gelmişti.

İşte, rayından çıkmış, yani sırat-ı müstakimden sapmış olan bu insanları tekrar Allah'ın yoluna iletmek ve cahiliyye bedbahtlığından kurtarmak için Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamber olarak gönderildi. İnsanlara Allah'ın mesajını iletti. Hak ile batılı, doğruluk ile eğriliği, iyilik ile kötülüğü insanlara gösterdi. Toplumda geçer ölçüleri belirledi ve insanları bunlara uymaya çağırdı. Cahiliyye

hayatının bütün çirkinliklerini ve doğurduğu bedbahtlığı anlattığı gibi, insanlara İslâm'ın hayat nurunu ve dosdoğru yolunu gösterdi. Tarihte eşi ve benzeri bulunmıyan saadet asrı insanlarını meydana getirdi ve örnek bir İslâm toplumu oluşturdu.

Bu ışık, o gün bilinen dünyanın dört bucağına yayıldı. Değişik isimler ve niteliklerle egemen olan cahiliyye karanlığını giderdi. Arabistan cahiliyetini, İran ve Bizans cahiliyyetini dağıttı. İnsanların önüne yeniden sırat-ı müstakimi, yani Allah'ın yolunu açtı. İnsanlar, sel gibi Allah'ın yoluna gidiyor ve cahiliyye karanlığından kurtuluyordu. Saadet asrında doğan ışıklarla her şeyleri aydınlanıyordu. Allah'tan başka maddi ve manevi birtakım güçlere ibadet etmek, onların tahakkkümüne boyun eğmek ve yaşayışlarını onların ölçüleriyle düzenlemek bedbahtlığından kurtuluyorlardı. Cehennem ateşinden cennetin ferahlığına koşar gibi, insanlar, İslâm'ın kurtarıcı nuruna akıllarını, kucaklarını, kalblerini ve hayatlarının tüm alanlarını açıyordu. Ve Allah'ın nimeti insanlar için kemalini bulmuştu.

Bu mutlu hayat bir zaman devam etti. İnsanlar maddi ve manevi yönden müreffeh bir hayat yaşadılar. Ancak, her kemalin bir zevali olduğu gibi, bu hayatın mutluluğu da yavaş yavaş bozulmaya başladı. Ağacın içini kemiren bir kurt gibi, bu hayatı da içerden ve dışardan birtakım kurtlar kemirmeye başladı. Toplumun yapısında bir nevi sapmalar ve sırat-ı müstakimden uzaklaşmalar, inhiraflar meydana geldi. Bunların en önemlilerinden biri, dindarlık ve takva kılığında ortaya çıkan ve sonraları tasavvuf adını alan, uzletçi ve mistik sapmadır. Şüphesiz, bunun pekçok etkenleri ve sebepleri olmuştur. Ancak, meselemiz onun köklerini ve sebeplerini açığa çıkarmak olmadığından, burada üzerinde durmuyoruz. Bu sapma, yapısında İslâm'dan birtakım unsurlar almasının yanında, İslâm düşünce ve kültürüne sızmış yabancı birçok unsurlar da almıştı. Gün geçtikçe bu yabancı unsurlar daha da çoğalmış ve tasavvuf akımında egemen olacak şekilde damgasını vurmuştur. Bunlar elinizdeki kitapta ayrıntılı olarak işlenmekte ve İslâm'ın tevhid anlayışından ne derece uzak oldukları anlatılmaktadır.

İşin tuhaf tarafı, takva ve dindarlık kisvesiyle ortaya çıkan bu sapmaya birçok müslümanın aldanması ve onu İslâm'ın özü, zübdesi, ruhu ve işe yarıyan kısmı kabul etmesidir. İslâm'dan birtakım motifler alan bu akıma, İslâm'ın özü ve cevheri gözü ile bakmasıdır. Tevbe, istiğfar, havf, reca, zikir, salât, dua, nafile namaz ve oruç, tasadduk, gönlün mümkün olduğu kadar Allah'la beraber olması ve dünya sevgisinin esiri olmaması, ibadetlerin mümkün olduğu kadar ihsan

mertebesinde yapılması, kısaca, hayatın Allah için yaşanması gibi İslâmî unsurlara bakarak, birçok müslüman, tasavvufu katıksız bir İslâm sanmakta ve İslâm olarak sarılmaktadır. Hatta birtakım müslümanların tebliğ, emri bilmaruf ve nehyi anilmünker (İslâm'ın iyi dediklerini emretmek ve kötü dediklerini yasaklamak) görevini yapması neticesinde İslâmî hayattan uzak yaşıyan kimi insanların İslâm dışı hayattan uzaklaştırılması ve İslâmî bir hayat yaşamalarının sağlanmasını da tasavvuf gözü ile görerek bunu tasavvufun bir zaferi olarak saymakta ve ona aldanmaktadır.

Halbuki bu insanlar iyiliği emretmenin ve kötülüğü yasaklamanın her müslüman üzerine farz olduğunu, sadece mutasavvıf olarak bilinen insanların görevi olmadığını sanki bilmiyorlar. Yukarıda saydığımız unsurların İslâm'ın birer prensibi, esası, hükmü, rüknü ve parçası olduğunu sanki hiç duymamış gibidirler. Yukarıda bazılarını belirttiğimiz ve burada sayamıyacağımız İslâmî unsurları veya motifleri İslâm'ın bütününden ayrı saydığımız veya herhangi birini inkar ettiğimiz taktirde sırat-ı müstakim olan İslâm'ın İslâm olmaktan çıkacağını ve Hıristiyanlık'la Yahudiliğin tahrif edildiği gibi tahrif edilmiş olacağını sanki düşünmüyorlar. Namaz, oruç, hac, zekat, cihad, iyiliği emretmek, kötülüğü yasaklamak, haramlardan sakınmak ve emirleri yerine getirmek gibi ibadetleri yerine getirdiği halde bir müslümanın tevbesiz, istiğfarsız, Allah korkusundan yoksun, samimiyetsiz, duasız ve zikirsiz, ihsan ve infaktan mahrum, nafile ibadetlerden nasipsiz, Allah'ın haklarını ve insanlara karşı sorumluluklarını gözetmekten habersiz, cennet ümidi ve cehennem korkusundan gafil nasıl olabileceğini sanki hiç düşünmüyorlar. İslâm'ın emirlerini yerine getiren ve yasaklarından sakınan bir müslümanın aynı zamanla bunları da gözetmiş ve gereğini yapmış bir müslüman demek olduğunu akıllarına getirmiyorlar. Kaldı ki kitaplarında olsun, kültür yapısında olsun insanların tasavvuf olarak inandıkları ve savundukları birtakım inanç ve düşüncelerin bu gibi İslâmî unsurlarla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Kitapta bunlar delilleriyle anlatıldığı için burada üzerinde durmayacağız.

Bu konuda kimi insanların aldandığı veya karıştırdığı meselelerden biri de tasavvuf akımının fıkhî yahut kelâmî mezheplere benzetilmesidir. Guya zamanla İslâm'ın fıkıh ve inanç esasları tasnif ve tertip edildiği gibi tasavvuf da İslâm'ın bâtın fıkhı dedikleri meselelerin tasnif ve tertibinden ibaret bir yol olmuştur. Halbuki, gerçek hiç de böyle değildir. Çünkü fıkıh ve inanç mezhepleri hiçbir zaman İslâm'ın bir kısım unsurlarını almış ve İslâmlığı başka unsurlara karıştırarak bu karışımı İslâm'ın özü ve ruhu olarak sunmamıştır. Şüphesiz böyle

yapanlar merdut ve konumuzun dışında kalan sapık fırkalar veya batıl akımlardır. Bizim sözünü ettiğimiz, Kur'ân-ı Kerîm ve Rasûlullah'ın sahih sünneti çerçevesinde kalan mezheplerdir. Bu mezheplerin hiçbiri kendini ne İslâm'ın özü ve ruhu olarak takdim edip başkalarını kabuk diye nitelemiş, ne de İslâm'a kendisinden olmıyan hükümler ve inançlar eklemiştir. Böyle yapanları varsa, İslâm ve bütün müslümanlar tarafından merduttur. İslâm çerçevesinde kalan mezheplerin hiçbiri İslâm'ı öz ve kabuk yahut şeriat-tarikat-hakikat-marifet olarak nitelememiştir. Hiçbiri İslâm'ın en ufak bir hükmü için "Bu şeriat, şu hakikat, şu marifet" gibi yakıştırma yapmamış ve Allah'ın dinini bölmemiştir. Hiçbiri kendini İslâm'ın yerine koymamış ve "Beni izlemediğiniz taktirde hakikattan ve marifetten yoksun kalırsınız" dememiştir. Aksine hepsi de İslâm'ın naslarına aykırı birşey bulunduğu taktirde terkedilmesi gerektiğini ve yaptıklarının sadece birer içtihad olduğunu belirtmişlerdir. Tekrar ederek söylüyoruz ki, fıkhi ve itikadi, İslâm çerçevesinde kalan hiçbir mezhep, kendini İslâm'ın yerine koymamış, alınması farz ve terkedilmesi haram Allah'ın dini gibi kendini takdim etmemiştir. Nasların, yani dinin çerçevesini kimi noktalarda aştığı için mesela Mutezile, Hariciler, Mürcie ve hem kelâmî hem de fıkhî birtakım fırka ve akımlar müslümanlar tarafından tasvip görmemiştir. Durum böyle iken İslâm'dan aldığı unsurlardan çok yabancı unsurlar ihtiva eden ve felsefe olarak İslâm'la ilgisi bulunmıyan tasavvuf akımı müslümanlardan nasıl tasvip görebilir?

Görüldüğü gibi tasavvuf yahut tarikat ile fıkhî-kelâmî mezhepler arasında hiçbir benzerlik yoktur. Kaynak olarak, metod ve ölçü olarak, karakter ve sonuç olarak birbirlerinden tamamen ayrıdır. Onun için tarikatın yahut tasavvufun bu mezheplere benzetilmesi asla mümkün değildir. Tasavvufun İslâm'la ilgisi, şöyle bir şema üzerinde gösterilirse, durum herhalde daha iyi anlaşılacaktır:

TASAVVUF	**İSLÂM**
Vahdet-i vücud,	Namaz,
Vahdet-i şuhud,	Oruç,
Makamlar ve rütbeler,	Hac,
Kutup ve yardımcıları,	Zekat,

Ricalü'l-ğayb, Tevbe,

Tasavvufçuların miraçları, İstiğfar,

Hakikat-ı Muhammediyye, Zikir,

Dinlerin birliği, Dua,

Fena ve dereceleri, Dünyaya gönül bağlamama,

Tasavvufun divanı, Havf ve reca',

Tasavvufta sırlar ve semboller, İhsan ve ihlas,

Keşf ve ilham, Şeytana uymama

İstiğase, tevessül, Heva ve hevese uymama,

Rabıta, ğavs ve ondan istimdat, İsraftan kaçınma,

Ölülerin tasarrufları ve onlardan istimdat, Ölümü ve ahireti düşünme,

Şeyhlerin saltanatı ve müridlerin köleliği, Ahireti dünyaya tercih etme,

Şeriat-tarikat-hakikat,marifet ayırımı, Fedakârlık,

Ğaybı bilme ve kalbleri okuma, Sevgi,

Tarikat sistemi, Yardımlaşma,

Tasavvufun gizli yolla gelmesi ve gizli tebliğe dayandırılması, Doğruluk,

Keramet nazariyesi. Açıkta ve gizlilikte Allah korkusu,

Emanet,

Şükür,

Tesbih,

Ve bütün nafileler.

Fıkıh ve kelam mezheplerinin dinde esasları ve ölçüleri belirlidir. Doğru veya yanlış oldukları Kur'ân-ı Kerîm'in nasları ve Rasûlullah'ın sahih sünneti ile tesbit edilir. Bunlara uygun olan kısımları tasvip görürken, aykırı düşen tarafları terkedilir ve yanlışlığı insanlara anlatılır. Fıkhî veya kelâmî herhangi bir içtihadın, İslâm'a uygun olup olmadığı tartışılabilir ve naslarla karşılaştırılıp kabul veya reddedilebilir. Zaten içtihad, kabul veya red konusu olan, sahih ve sarih naslar dışında kalan tali meselelerdir. Yoksa din dediğimiz sahih ve sarih naslar üzerinde içtihadın yapılması sözkonusu değildir. Dolayısıyla fıkhî ve kelâmî içtihadların dinin esaslarında ve kesin hükümlerinde herhangi bir değişiklik getirmeleri mümkün değildir. Çünkü dinin esasları ve hükümleri kesin ve açıktır. Bütün âlimler tarafından bilinir ve bunlara aykırı bir düşünce olması halinde hemen red edilir. Yani fıkhî ve kelâmî mezheplerin temelleri açık, ölçüleri kesin ve herkes tarafından görülüp kullanılabilen temellerdir.

Acaba ihsan, irfan ve kişinin iç dünyasının ilmi olarak kendini takdim eden tasavvuf böyle midir? Her şeyden önce tasavvufçular da tasavvufun kâl (söz) ilmi değil, hâl (yaşayış, durum) ilmi olduğunu söylüyorlar. Yani haksız olarak ilim diye adlandırdıkları bu şeyin ilme ve nassa dayalı sarih ve kesin bir temeli yoktur. Çünkü hallerin ölçüye vurulması, derecesinin, miktarının tesbit edilebilmesi mümkün değildir. Mesela, ihsan diye takdim ettikleri şeyin kimde ne oranda bulunduğu, bulunduğu iddia edilen insanlarda gerçekten mevcut olup olmadığı, iddia sahibinin doğru veya yalan söyleyip söylemediği nasıl ve ne ile tesbit edilebilir? Bunun, kişinin helal ve haramları gözetmemesi, şeriatın hükümlerine riayet etmemesiyle bilindiği söylenirse, hemen belirtelim ki bunun hal ilmi, ihsan ve ihlas dedikleri tasavvufla hiçbir ilgisi yoktur ve bu ölçü şeriatın kendisidir. Böyle bir kimse için ancak şeriata uyup uymadığı söylenebilir. Yoksa böyle bir kişide ihsan ve ihlasın bulunup bulunmadığı söylenemez. Onun için İslâm'da hak batıldan ayrılmış ve neyin hak, neyin batıl olduğu açıkça belirtilmiştir. "Doğruluk eğrilikten ayrılmıştır..." (Bakara, 256)

Tasavvufta ise durum böyle midir? Hangi insanın kalbi yarılıp içinde takva, ihsan ve ihlasın bulunup bulunmadığı araştırılabilir? Hangi insanın iman derecesinin dozajı ölçülebilir? İnsanlarda ihsan ve iman derecelerinin ölçülebileceği insanların elinde herhangi bir derece aleti mi vardır? İnsanların iddialarında ve sözlerinde doğru olup olmadıklarını göstermek için kalblerini açıp bakabilecek ve inanç yahut ihlas derecelerini ölçebilecek elimizde bir ölçü aleti mi vardır? Hararet derecelerini ölçtüğümüz gibi elimizde bir ihsan derece kontrol aleti mi vardır? Bunu bildikleri için tasavvufçular "Tatmayan bilmez, yaşamıyan bilmez" gibi savunma mekanizmaları geliştirmemişler miydi? Erdim, hamdım, yandım, piştim, keşf ve ğaybe muttali olacak dereceye yükseldim, kalbleri okuyacak ve melekut âlemini seyredecek, hatta levhi mahfuzu karıştırıp yıllar ve asırlar öncesini yahut sonrasını okuyacak makamlara ve hallere eriştim, şu kadar defa miraca çıktım (1), diye iddia eden insanların kalblerindeki iman, ihlas ve ihsan derecesini ne ile ölçelim ki doğru olup olmadıklarını anlıyalım? Yoksa mürid ve dervişlerin evliya ilan edip uçurdukları ve kutup deyip hem yaşarken hem öldükten sonra hayatta tasarruf ettirdikleri insanların böyle olduklarını bütün insanların körü körüne kabul etmeleri gerektiğini mi söyliyeceğiz? Tekrar ediyoruz, böylelerinin şeriatın hükümlerine uyup uymamasıyla ölçüleceği söylenirse, hemen belirtelim ki tasavvufta böyle birşey yoktur ve bu, şeriat, kışır (kabuk) ve zahir dedikleri İslâm'ın ölçüsüdür. Bunlar tasavvufun ne konusudur, ne de ölçüsüdür. Bu durum yukarıda belirttiğimiz gibi fıkhî ve kelâmî mezheplerin özelliği olup tasavvufun özelliği değildir. Hem tasavvuf kâl (söz) değil, hâl değil miydi? İlim değil, irfan değil miydi?

İki şema karşılaştırıldığında tasavvufun İslâm'dan aldığı unsurlar kadar İslâm dışı unsurlar ihtiva ettiği görülmektedir. Bu karışıma da tasavvuf adı verilmektedir. Yabancı unsurları kabul etmiyoruz ve İslâm saymıyoruz, denilecek olursa, hemen belirtelim ki geriye sadece İslâm kalmakta ve tasavvuftan eser kalmamaktadır. Allah'ın, dinini isimlendirdiği gibi, İslâm'a İslâm değil de tasavvuf demek kimi insanlara ağır geliyorsa, onlara da Allah'tan hidayet dilemekten başka elimizden birşey gelmiyor. Yine belirtelim ki, tasavvufun İslâm'dan aldığı unsurları İslâm'ın diğer unsurlarıyla beraber yerine getiren insanlara müslüman denir ve bu unsurları her müslüman yerine getirmek zorundadır. Aksi halde müslümanlık olmaz. Durum böyle iken tasavvufun da İslâm olduğunu nasıl söyliyebiliriz? Hatta İslâm'ın ruhu, özü, cevheri, işe yarıyanı ve kurtarıcı olanı diye nasıl niteliyebiliriz? İnsanların kurtuluşunu sadece tasavvufa bağlanmakta nasıl görebiliriz?

Tasavvufun İslâm'dan aldığı unsurlar gösterilerek hak ve İslâm'ın kendisi olduğu söylenemez. Zira dünya üzerinde hiçbir inanç ve ideoloji yoktur ki yapısında yararlı ve doğru unsurlar bulunmasın. Hatta tahrif edilmiş bulunan Hıristiyanlık ve Yahudiliğin hak ve doğru birçok unsurlar taşımadığını kim söyliyebilir? Bu hak ve doğru unsurlarından dolayı, bütün yanlışlık ve sapıklıklarıyla bugünkü Hıristiyanlık ve Yahudiliği İslâm saymamız ve insanları onlara davet etmemiz mümkün müdür? Bu dinler ve inançlar, her türlü sapıklıklarını ayıklayıp İslâm çerçevesi içine girmedikçe İslâm olamaz. Tasavvuf da aynı şekildedir. Yapısındaki bütün yabancı unsurları tasfiye edip İslâm çerçevesi içine girmedikçe İslâm olamaz. Bunları tasfiye ettiği taktirde tasavvuf denilen şey de kalmaz ve Allah'ın dini olarak İslâm kalır. Bu İslâm'ı da bölmeye, ona yabancı unsurlar karıştırmaya ve tahrif etmeye yeltenmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Daha açık bir ifade ile, hiçbir kimse ve düşünce Allah'ın dini üstünde ve ondan kutsal değildir.

Tasavvufun bir nazari, bir de ameli olanları bulunmaktadır. Rabıta, istiğase, tevessül, ruhlardan istimdat, kabirlerden yardım isteme v.b. ameli alandaki bozukluklar ve bid'atların çoğunun sebebi felsefi tasavvuftur. Çünkü önce bu işin felsefesi yapılmakta, sonra pratiği buna uydurulmaktadır.

Tasavvufun doğuşunda da durum aynı olmuştur. Önce yabancı felsefeler ve inançlar iktibas edilmiş, daha sonra bunların temellendirilmesi için İslâmî unsurlara ve müslüman şahsiyetlere dayandırılmıştır. Mesela İslâm'da nefis tezkiyesinin; tasavvuftaki çile, helal şeylerden mahrumiyet, uzlet, el etek çekme, evlenmeme, açlık, şeyhin elinde her türlü zillete katlanma, nefsi öldürmek için tiksindirici işlerde çalışma, tevessül, istiğase, rabıta, ölülerle oturup kalkma, kendini horlama ve kâfirlerden, müşriklerden, hayvanlardan daha aşağı sayma (1) yollarıyla yapıldığı vaki değildir. Aksine böyle bir girişimi sezilen kişiler şiddetle önlenmiş ve İslâm'ın yoluna gelmeleri istenmiştir. Kitapta buna dair örnekler bulunmaktadır. Tasavvuftaki yolla nefsi tezkiye anlayışı Brahmanizm, Hinduizm, Budizm ve Manihaizm gibi Hind ve İran dinlerinden, sonra Hıristiyanlıktaki rahiplik sisteminden iktibas edilmiş ve İslâm'dan birtakım motiflerle temellendirilmek istenmiştir. (2) Yabancı inanç ve felsefelerden iktibasın da elbette bir takım sebepleri ve etkenleri olabilir. Bunların başında İslâm toplumunda meydana gelen sapmaların ve insanın yapısındaki başkalarına özenme, taklid etme meyillerinin geldiği söylenebilir. Sapmaların sebeplerinden birinin de dinin bütüncü bakış açısının yanlış veya eksik anlaşılması olduğunda şüphe yoktur.

Halbuki İslâm; nefsi, getirdiği emir ve yasaklarla (teşrilerle), gerçekleştirdiği eğitim ve teşviklerle en mükemmel şekilde eğitmektedir. Kişinin, haramın bütün şekillerinden uzak durması ve hayatını helallerle şekillendirmesi yanında, her yerde ve her zaman Allah'ın kendisini görüp murakabe ettiğini, kuvvet ve kudretiyle kendisini ihata ettiğini ve onun küllî iradesi altında çalıştığını unutmaması, O'ndan korkması, rahmetini umması, O'nu anması, insanları küfür ve kötülük şekillerinin tümünden uzaklaştırmaya çalışması, muhtaçları gözetmesi, acıma duygusuyla varlıklara şefkat göstermesi, büyük küçük insanların haklarını gözetmesi, akrabalık, komşuluk ve üzerinde hakkı bulunan kişilerin haklarını gözetmesi, toplumsal ödevlerinin bilincinde olması, dayanışma ve yardımlaşma duygusu taşıması, fedakârlık ve diğergamlık ruhuna sahip olması, eli ve diliyle bütün kötülükleri önlemeye, gücü yetmediği zaman kalbi ile onlara buğzetmeye çalışması, Allah'a, Rasûlullah'a, İslâm devleti yöneticisine ve bütün mü'minlere karşı samimi olması, onları her zaman doğruya yöneltmesi ve yanlışlardan sakındırması, malı ve canıyla, dili ve kâlemiyle cihad etmesi, malından açık ve gizli infak yapması, ilim okuması ve okutması, en azından ilim tahsilinde dinleyici olması, insanlara Allah'ın dinini tebliğ etmesi, kişisel ve toplumsal bütün hayat kesitlerinde Allah'ın hükümlerini gözetmesi, cennet va'dini ve cehennem azabını gözönünde tutması, geçmiş milletlerin tutum ve akibetlerinden ibret alması, kendisini kuşatan bu âlemde yüce Allah'ın âyetlerini düşünüp taşınması, O'nun rahmetini, büyüklüğünü, yüceliğini ve sonsuz lütfunu düşünmesi, gece ile gündüzün, renklerin ve dillerin, mevsimlerin, ilahi kudretin eseri olan tabiat ve toplum yasalarının Allah'ın yüceliğini nasıl gösterdiğini ve nasıl birer âyeti olduğunu anlamaya çalışması, insanlarla, hatta diğer yaratıklarla ilişkilerinde tevazu ve şefkat sahibi olması, iyiliksever, hoşgörülü, yönlendirici, eğitici, nasihat edici olması, Allah'a çokça tevbe ve istiğfarda bulunması, kâfirlere karşı yeri geldiğinde metin ve çetin olması, itaat, şükür, helal yemek ve helal kazanmak, kanaat, tevekkül, kadere razı olmak, şeytana düşmanlık, Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, doğruluk, iyi niyet, haya, istikamet, yakîn sahibi olmak, zina, içki, kumar, yalan, iftira, hile, rüşvet, ana babaya itaatsizlik, sihir, yetim malını yemek, faiz, evli kadına iftira, ilhad, öfke, ölçü ve tartıda hile yapmak, Allah'ın azabından emin olmak, deyyusluk, yol kesmek, sövmek, israf, başkasını alaya almak, başkasına lakap yakıştırmak ve kötü isimle anmak, gıybet, ihanet, bidat, harama şehvetle bakmak, lanet etmek, müslümanla konuşmamak, avret yerini açmak, tekelcilik ve karaborsacılık, meşru bir ibadeti iptal etmek, kötü zan, kibirlenmek, gösteriş ve dalkavukluk, yağcılık ve jurnalcılık, nimete nankörlük, cehalet, sabırsızlık,

inatçılık, taklid, kin ve nefret, gaddarlık, uzun emel, aldatmak, münafıklık, fitnecilik, heva ve hevesine uymak, günaha izin vermek, emanete hiyanet, zulmü ve haksızlığı önlemeye çalışmamak, misafire iyi davranmamak, hayızlı karısına yaklaşmak, komşuya eziyet etmek, borcunu mümkün olduğu halde ödememek veya geciktirmek, müslümanları zarara sokmak, süslü kabir yapmak, haram elbise giymek, yalan şahitlik yapmak, zâlim ve kötü kimselerle arkadaşlık yapmak, şehadeti gizlemek, yalan yere yemin etmek, Rasûlullah'a ve Kur'ân-ı Kerîm'e karşı saygısızlık göstermek, Rasûlullah'a iftira etmek, haksız yere insan öldürmek, hayvan yakmak, küçük günah işlemeye devam etmek, söz ve fiille müstehçenlik yapmak ve kötülüğü teşvik etmek, verdiği bir şeyi başa kakmak, kâhin, müneccim, sihirbaz ve benzerlerini tasdik etmek, kaderi yalanlamak, haksız yere mücadele etmek, riyakârca davranmak, köleyi hadımlaştırmak, hem kendisinin hem de aile fertlerinin haklarına riayet etmemek, tecessüs, adaletten uzaklaşmak gibi; İslâm'ın yasakladığı fiillerden mümkün olduğu kadar kaçınması (1), mü'minlere karşı şefkatli ve merhametli olması, gününe, yemeğine, işine, tuvaletten çıkışına, bineğine binişine, kabir ziyaretine, eşi ile yatmasına, sıkıntıdan çıkmasına ve rahata kavuşmasına, adımını atmasına, ibadete başlamasına, ezanı dinlemesine, oruca başlaması ve iftar etmesine, nikâhina ve dünyaya gelen çocuğunu karşılamasına kadar hayatının belirgin bütün işlerinde Rasûlullah'ın yaptığı ve öğrettiği dualarla başlaması, bismillah ile, hamd ve şükür ile, dua ve niyaz ile durup kalkması... gibi Kur'ân-ı Kerîm'in ve Hz. Peygamber'in insana verdiği eğitim ve terbiye ile, tâlim ve tezkiye ile eğittiğini biliyoruz. Bunun dışında kalan ve İslâm'ın tasvip etmediği şeylerle yahut yollarla nefis tezkiyesini savunmak, hele bunun İslâm'ın ruhu ve özü olduğunu söylemek şüphesiz İslâm değildir. İnsanın Allah'tan başka bütün yaratıkların kulluğundan kurtulup sadece ve sadece Allah'a kul olmasını istiyen ve kurtuluşun yegane yolu olarak bunu kabul eden İslâm'ın tevhid ve hürriyet anlayışı ile tasavvufun, şeyhin elinde müridin bir cenaze olması ve kendisi ile Allah arasında şeyhi bilmesi gerektiği anlayışı nasıl bağdaştırılabilir? Hürriyet, bağımsızlık, sadece Allah'a kulluk, şeref ve haysiyet, izzet ve kahramanlık dini olan İslâm'ın insana bakışı ile insanı miskinleştiren, ezen, şahsiyetini öldüren, hayvanlardan ve hatta kâfirlerden daha aşağı derecelere düşüren, şeyh ve mürşid denilen kişilerin oyuncağı ve kulu yapan tasavvufun anlayışı nasıl aynı görülebilir? Vahyin rehberliği ve Risaletin önderliği neticesinde, daha önce tam anlamıyla barbar bir cahiliyye hayatı yaşıyan o insanlar, tarihin alnında şeref madalyonu olarak saadet asrının birer sahabisi durumuna gelirken, onların uzlet, zillet, meskenet, helallerden mahrumiyet ve şahsiyeti öldürme gibi rahiplik yolu

ile bu duruma geldiklerini nasıl söyleyebiliriz? Kur'ân'da övülen ve asrı saadet insanı olan ashabın tasavvufun şu veya bu yolunu, şeyhini, tarikatını izleyerek bu seviyeye geldiklerini hangi akıllı söyliyebilir?!

Hayatını Kur'ân-ı Kerîm'in canlı bir örneği haline getiren ve ona aykırı bütün şeyleri red eden ashab neslinin; sonu gelmiyen uzun tesbihleri çekerek, kudüm ve def çalarak, ney ve kaval üfleyerek, raks ve sema ayinleri düzenliyerek, kendinden geçip ayakta ve dizüstü çöküp zikir dedikleri danslar yaparak, gazel ve kasideler okuyarak, rabıta ve silsile ezberliyerek, posta oturup el öptürerek, fakirhane açıp çile doldurarak, kadın erkek karışıp ışıkları söndürüp gözleri yumarak ve başları örtüp binlerce virdler çekerek, Allah'ın dinini yayıyor ve keramet gösterisi yapıyor deyip insanların vücutlarına şişler batırarak veya bıçaklarla vücutlarını yararak, sihirbaz ve cambazların yaptıkları gibi avuçta ateşler ve kızgın demirler tutarak ve bütün bunların üstünde pîr denilen kişiler edinip putlaştırarak bu seviyeye geldiğini kim iddia edebilir? Bütün bu yapılanların İslâm'dan olduğunu ve ona uygun bulunduğunu insan nasıl söyliyebilir?

Felsefesi, pratiği ve yöntemleriyle tasavvufun İslâm'ın nefis tezkiyesi metodundan ayrı ve uzak olduğu açıktır. Yukarıda ancak bazı yönlerini sıralıyabildiğimiz İslâm'ın nefis tezkiyesi metodu ile tasavvufun nefis tezkiyesi metodu ve anlayışı birbirinden tamamen farklıdır. Bu tezkiye sonunda ikisinin sonuçları da çok ayrı olmaktadır. Tasavvufun nefislerini guya tezkiye ettiği insanların kimi uluhiyet ve rububiyet iddialarında bulunmakta, kimi Allah'ın zatını müşahade ettiği ve arşının üstüne çıktığını söylemekte, kimi İslâm'la hiçbir ilişkisi bulunmıyan ve tamamen esrarengiz muammalar olan makam, rütbe, sıfat ve ünvanlar iddia etmekte, kimi öldükten sonra da hayatta tasarruf ettiğini söylerken, kimi daha bu dünyadan melekut âlemini kolaçan ettiğini söylemektedir. İslâm'dan ayrı bir vadide gelişen tasavvufun kavram ve isimlerine bir göz atıldığında bu gerçek açıkça görülür. (1)

Tasavvufla nefislerini tezkiye ettiklerini söyliyenlerin kimi eşyanın hakikatlerini inkâr ederek ne varsa hepsinin Allah olduğunu söylemekte, kimi gözün gördüğü, kulağın duyduğu ve kalbin hatırladığı her şeyin bir tarafa atılarak bu organlarla sadece Allah'ın görülüp, duyulup hatırlanacağını ifade etmekte, kimi velilerin peygamberlerden üstünlüğünü savunurken, kimi Firavn ve cahiliyye müşrikleri gibi kâfirlerin gerçekte arif billah olduğunu iddia etmekte, kimi keramet göstereyim derken hayvan, cin ve yabani varlıkların suretine girdiğini söylemekte, kimi oturduğu yerden kainatı parmağında oynattığını ve dünyanın

öbür ucundaki işleri idare ettiğini belirtmekte, kimi pîr ve şeyhinin kalbleri okuduğu, gaybi geldiği ve melekut âlemiyle irtibat halinde olduğunu anlatmaktadır.

Diğer tarafta Kur'ân ve Sünnet'in tezkiyesiyle tezkiye olan o mübarek nesillerden herhangi bir kişinin İslâm'la bağdaşmıyan ve akılla uyuşmıyan bu nevi şeylerden herhangi birini iddia ettiğini kim söyliyebilir? Bütün çabası Kur'ân ve Sünnet'i daha iyi anlamak ve yaşamak olan o insanlardan herhangi birinin İslâm dışı bu gibi şeyleri söylediğini kim iddia edebilir? O mübarek insanlardan hangisi Allah'ta, Rasûlullah'ta fena olmak, melekut âlemini okumak, levhi mahfuzu mütala edip karıştırmak, Allah'ın kader ve kazası üzerinde tasarruf etmek, ölülerle irtibat kurmak ve onlardan yardım dilemek, kendisi ile Allah arasında ibadet ve dualarda vasıta koymak, bütün varlıkların Allah olduğunu iddia etmek, insanın ve özellikle kadının Allah'ın yeryüzündeki sureti olduğunu söylemek gibi burada sayamıyacağımız din dışı iddialarda bulunmuş veya inançlar taşımıştır? Tasavvufun tezkiye ettiği insanlar ile İslâm'ın, yani Kur'ân ve Sünnet'in tezkiye ettiği insanlar arasındaki fark, ikisinin birbirinden ne kadar uzak ve ayrı olduğunu göstermiyor mu? Durum böyle iken tasavvufun İslâm ve tasavvuf erbabının Allah'ın sevgilileri olduğu nasıl söylenebilir?

Şüphe yok ki toplumda insanlar, Kur'ân-ı Kerîm'in eğitiminden uzak kaldıkları ve Rasûlullah'ın sünnetine yabancı oldukları için tezkiyeyi onlardan başka alanlarda aramış ve İslâm'a yabancı batıl yollara düşmüşlerdir. Böylece İslâm'a yabancı yollar toplumda revaç bulmuş ve Kur'ân ile Sünnet eğitimi artık çok garip karşılanmıştır. Bunun neticesi olarak insanlarla Kur'ân'ın arası açılmış, mesafeler meydana gelmiştir. Bu boşluğu birtakım insanlar bulanık ve İslâm'a yabancı kültürleriyle doldurmaya çalışmıştır. Gündemlerinde Kur'ân-ı Kerîm ve Rasûlullah'ın örnek yaşayışı olacağı yerde, başka insanların menkıbeleri, bid'atları, keramet iddiaları, din anlayışları, kimi yerde İslâm'la uyuşan kimi yerlerde de onunla çelişen yaşayışları olmuş, bunlar örnek alınmış ve gittikçe kutsallaştırılarak dinin yerine geçirilmiştir.

Bu insanlar toplantılarında, sohbetlerinde, görüşmelerinde ve tezkiye amacıyla bir araya geldiklerinde Kur'ân-ı Kerîm'i ve Rasûlullah'ın sünnetini okuyup anlama, öğrenip anlatma ve uygulama yerine, birtakım kişilerin âdâb ve menkıbe kitaplarını okumakta veya anlatmaktadır. Kur'ân-ı Kerîm'de hidayetlerine uymamız emredilen peygamberlerin tevhid mücadeleleri ve dine davetleri araştırılıp anlatılacağı, silsile olarak onların ezber okunacağı ve ahlakları örnek alınacağı yerde, tarikat şeyhlerinden oluşan silsile okunup

teberruk edilmekte, onların çoğu yerde İslâm'a yabancı yaşayış ve tezkiye yolları örnek alınmaktadır.

Bunların yerini Kur'ân'ın ve Sünnet'in alması gerekir, insanlara öncelikle Kur'ân ve Sünnet eğitiminin verilmesi gerekir, deyip öğüt veren ve yol gösterenler olursa, bunlar yadırganmakta, yanlış anlaşılıp anlatılmakta, hatta hıyanet ve bozgunculuğa kadar varan birtakım suçlamalarla suçlanmaktadır. Böyle çevrelerde sürekli gündemde tutulan ve aktüalitesini kaybetmiyen birtakım yaftalar ve şablonlarla lekelenmekte, insanlar üzerinde olabilecek yönlendirmelerinin önüne bu şekilde setler çekilmektedir.

Şüphesiz işlerin bu kadar çığırından çıkması ve hak ile batılın bir nevi yer değiştirmesi bir anda olmuş bir şey değildir. Aksine uzun zamandır, hatta asırlardır İslâm toplumunda izlenen eğri yollar ve Kur'ân hidayetinden uzak eğitim sistemleri ve yolları zamanla bu sonucu doğurmuş ve eğriyi doğru görecek kadar görüşü çarpık nesillerin yetişmesine yolaçmıştır. Bütün bunlar müslümanların tekrar Kur'ân-ı Kerîm'e yönelmeleri, inanç, düşünce, anlayış ve örneğini ondan almaları, ondan beslenip ruhi dünyalarını onunla şekillendirmeleri, hayatlarını onunla düzenlemeleri, onunla oturup kalkmaları, gündemlerinde onu tutmaları, bütün işlerinde onu ölçü ve hakem yapmaları, önünde çekilen perdeleri ve dikilen setleri bertaraf etmelerinin ne kadar gerekli olduğunu açıkça göstermektedir. Bütün bunlar Kur'ân-ı Kerîm'in en güzel tefsiri ve canlı bir örneği olan sünnetin, saydığımız bütün alanlarda aynı şekilde izlenmesi ve öğrenilmesinin zaruretini ortaya koymaktadır. Bütün kesimleriyle müslümanların eksiklikleri ve yanlışları ancak bununla düzelebilir ve yeniden İslâm'ın safiyetine dönülebilir. Bu durum gerçekleşmeden toplumda düzelme beklemek ve insanların Allah'ın dinine sarılmalarını ummak hayalden öteye geçmez. Çünkü bu ümmetin başlangıcı ne ile düzelmişse, sonu ve her zamanki durumu da ancak onunla düzelir. "Şüphesiz bir toplum kendisinde bulunan şeyleri değiştirmedikçe, Allah onların bu şeylerini (durumlarını) değiştirmez." (Ra'd, 11)

Tarikat olayı da aynı şekildedir. Hz. Peygamber ve ashabı zamanında tarikat, şeyh, mürid, âdâb, hücrelerde çile doldurma ve nefsi öldürme gibi şeylere raslamadığımız gibi tasavvuf kültürü ve felsefesinin oluşturduğu terminolojiye de rastlamıyoruz. Vahdet-i vücud, vahdet-i şuhud, fakr, sekr, sahv, mahv, aşk, fena, tevessül, istiğase, rabıta, hakikat-ı muhammediyye, hatemü'l-evliya, aktab, evtad, ğavs, keşf, feyiz, ehadiyyet, vahidiyyet, tekke, derviş, şeyh, mürid, kuddise sırruhu, kuddise nuruhu, kuddise ruhuhu gibi izahı ciltlere varan

tasavvuf kavram ve uygulamalarının hicbirine rastlamıyoruz. İslâm'ın bütününden koparılan ve tasavvufa monte edilen ahlak, tevazu, edeb, itaat, teslimiyet, istiğfar, tesbih ve zikir, haramlardan sakınma ve şeytana uymama gibi birtakım terimlerin ancak İslâm'ın bütünlüğü içinde gerçek anlamlarını taşıyabileceği ve bu anlamların tasavvuf dininde giydirilen anlamlarla ilgisinin bulunmadığı bir gerçektir. Bunlara İslâmî terimler veya anlamlar yerine tasavvufi terimler veya anlamlar olarak bakmak da hem İslâm'a haksızlık, hem de büyük bir yanlışlık olur.

Böyle olunca ne oldu? Fetihlerle beraber ve daha sonra islâm'a giren birtakım milletler beraberlerinde eski dinsel ve kültürel hayatlarının bazı unsurlarını getirdiler ve yaşattılar. Türkler'in Şamanizm, İranlılar'ın Mani ve Zerdüşt inançları, Hintliler'in Budizm ve Brahmanizm dinleri, Ortadoğu'daki Hrıstiyan ve Yahudi unsurların dinleri, Kuzey Afrika'nın yöresel dini anlayış ve yaşayışları, Eski Yunan inanç ve felsefeleri İslâm'a giren insanlarla beraber değişik şekil ve oranlarda İslâmî hayata sızarak sindi. Cahiliyye devrinde Arap müşriklerinin sahip olduğu ve uçan kuştan deve yavrusuna kadar çok sayıda cahilî inanç unsurlarının zamanla toplumda hortlaması da buna dahildir. Mesela birtakım gün ve gecelerin uğursuzluğu, ocak anlayışı, nazarboncuğu, kapıya, tarla ve bahçeye birtakım fetişlerin asılması ve dikilmesi, şu gün ve saatte birtakım işlerin yapılmasının uğur veya uğursuzluğu gibi inançların eski dini inançların devamı olduğu bilinmektedir. Hatta şeyhliğini veya seyyidliğini ilan eden birtakım ailelerin kendilerine "Ocak" adını vermeleri de bu inanca dayanmaktadır.

Kabirlerle tevessül, kabirler üzerine bina yapma, kabirleri ziyaret edinme, onlar için mevlidler düzenleme, ruhlarının hayatta tasarruf ettiğine inanma gibi inançların da İslâm öncesi dinlerden ve ehli kitap inançlarından geldiği bir vakıadır. Türbelere mum yakma, ağaçlara bez parçası bağlama inançları da bu eski inançların kalıntılarındandır. (1) Batın fıkhı ve zahir fıkhı yahut dinin batını ve zahiri olduğu inancı da bu anlayışın bir devamıdır. Aynı şekilde tasavvuftaki fena, makam, vahdet-i vücud, vahdet-i şuhud, tecelli, ehadiyyet-vahidiyyet, ğavs, kutub, ruhların tasarrufu ve ruhlardan istimdat, felekler ve benzeri inançlar da eski Yunan kültür ve felsefesinden gelmektedir. Nitekim vahdet-i vücudun panteizm olup olmadığı tartışmalarının bugüne kadar devam etmesi de bunun bir ifadesidir. (1)

Bütün bunlar ve burada sayamıyacağımız daha pekçok şeyin İslâm toplumunda temelsiz kalması düşünülemezdi. En başta tarikat sisteminin İslâmî bir temele

oturtulması gerekiyordu. Onun için hadis rivayetindeki senet sistemine benzer bir tarikat senedi sistemi düzenlendi. Kimi tarikatlar, falan filandan aldı sistemiyle Hz. Ebu Bekir'e ve oradan Rasûlullah'a dayandırılırken, kimileri de Hz. Ali ve oradan Rasûlullah'a dayandırıldı. Kimisi bu geçişin Hira Mağarası'nda gizlilik içinde olduğunu söylerken, kimisi de evde yahut vadide yine gizlilik içinde Hz. Peygamber ile Hz. Ali arasında olduğunu söyledi. (2) Böylece bütün insanlığa gelen dinin özü, ruhu, zübdesi, ihsanı, ihlası ve takvası, kısaca tasavvufun deyimiyle, işe yarıyanı Hz. Peygamber'in hayatında bütün ashap arasından sadece bir kişiye tebliğ edilip diğer bütün ashap neslinin bundan mahrum bırakıldığı da iftira edilmiş oldu. Hem de Yüce Allah'ın "Ey Rasul! Rabb'inden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan, O'nun elçiliğini yapmamış olursun..." (Maide, 67) buyurmasına rağmen! Veda haccında yüzbini aşan ashabın huzurunda Allah'ın dinini bütünüyle tebliğ ettiğini Rasûlullah'ın ilan etmesi ve orada bulunanları buna şahit göstermesi, dini tebliğ ettiğine Allah'ı da şahit tutmasına rağmen!

Halbuki tarikat sistemini İslâmî temele oturtacağız diye Hz. Peygamber'e ve onun pâk ashabına bu kadar korkunç iftira edileceği yerde İslâmî çerçeve içinde kalan ve çağın gereklerine en iyi cevap veren bir eğitim sistemi yahut yolu ile din insanlara anlatılsaydı ve İslâm'ın öngördüğü şekilde nefis tezkiyesi cihetine gidilseydi çok daha iyi olurdu. Dine ve onu tebliğ eden Hz. Peygamber'e iftira etmeden insanların ilim öğrenmesi, bunun için bir âlime gidip kendisinden okuması, öğretim görmesi, âlimlerin sohbetlerinde bulunması, va'z ve nasihatlarını dinlemesi, örnek yaşayışlarını ve ahlakını alması, Rasûlullah'ın ve ashabın sünnetine uyarak bütün şekilleriyle nafile ibadetlerde bulunması, dini insanlara tebliğ ve hayra teşvik etmesi gibi bir yol benimsenseydi İslâm ümmeti için çok daha hayırlı olurdu. İnsanlara batıl, hak olarak gösterilmeyip, ashabın, tabiin ve etbauttabiin yolu izlenseydi elbette çok daha yerinde olurdu. Böylece dinde bidat çıkarılmamış ve insanlar Allah'ın dininden başka yönlere çekilmemiş olurdu.

Mamafih geçmişte işlenen bir yanlışı devam ettirmenin ve üzerinde ısrar etmenin hiçbir yararı yoktur. Kişinin hatasını bilip ondan dönmesi ve hakkı benimsemesi kadar büyük fazilet olmaz. Bugün tarikat çevrelerinin bizce yapması gereken şey, bunu insanlara duyurmak ve hatadan dönerek durumu tashih etmektir. Hak ile batılın karıştığı tasavvuf felsefesini ve bid'atlarını bırakıp Kur'ân-ı Kerîm'e ve Rasûlullah'ın sünnetine yönelmektir. İslâm'ın tabiatına uymıyan kurumsallaşmayı bırakıp insanları Allah'ın dinine

yöneltmektir. Bu da, İslâm'a girerken insanların sahip oldukları birçok şeyleri bırakmaları onlara nasıl zor gelmiyorsa tarikat çevrelerine de zor gelmemelidir. Amaç Allah'ın rızasını kazanmak ve Rasûlü'nün yolunu izlemek ise, hatadan dönmek ve bid'atları terketmek insanlara zor gelmemelidir.

Tasavvufun bir felsefî bir de amelî yönü bulunduğunu belirtmiştik. Ameli yönünü bir tarafa bırakarak felsefî yönünün bugünkü tasavvufçularla ilgisi üzerinde biraz durmak istiyoruz.

Elinizdeki kitabın büyük bir kısmında felsefî tasavvuf üzerinde durulmuş ve Kur'ân ile Sünnet ışığında eleştirisi yapılmıştır. İnsaf gözü ile bakan ve gerçekleri teslim eden okuyucu, felsefî tasavvufun İslâmla bağdaşmadığını ve tamamen şirk unsurlar taşıyan İslâm dışı inançların ürünü olduğunu görecektir.

"Tasavvuf kitaplarının hemen tümünde İslâm'a uymıyan bir tasavvufun tasvip edilmediği ve İslâm inançlarına bağlı kalmıyan kişilerin red edildiği kayıtları yeraldığı halde, nasıl böyle bir şeyi söyliyebilirsiniz?" diyeceksiniz. "Bu kitaplarda İslâm'a aykırı şeylerin bulunduğunu bu kayıtlarla nasıl bağdaştırabilirsiniz?" diye soracaksınız.

Hemen belirtelim ki nazariye ile uygulama çok zaman birbirine uymamaktadır. Başka bir deyişle, uygulama nazariyeyi bazan yalanlamaktadır. Yani ev hesabı ile çarşı hesabı birbirini tutmamaktadır. Diğer alanlarda olduğu gibi tasavvuf alanında da durum aynıdır. Tasavvuf kitaplarının belki tümünde böyle kayıtlar olmasına rağmen, bu kitapların hemen hepsinde ilerliyen sayfalarda bu kayıtlar unutulmakta veya bilmez gibi davranılmaktadır. Elinizdeki kitapta tasavvuf kitaplarından yapılan nakiller ve verilen misaller bunun açık bir delilidir. Ayrıca bu misalleri daha da çoğaltmak mümkündür. (Bunu ifade etmek ve söylediklerimizin kuru bir iddia yahut iftira olmadığını göstermek için yeri gelmişken, akademik kariyeri bulunan ve çağdaşımız olan bir yazarın sözlerinden) bir örnek vermek istiyoruz:

"Yol Peygamber Efendimiz'in yoludur. Sünnet-i seniyyeye uyma yoludur. Bid'atlara saparsanız amelleriniz heba olur. Allah bid'at ehlinin farzını, nafilesini, haccını, umresini, namazını, niyazını, sadakasını, zekatını red eder, yüzüne çalar, kabul etmez. Sen bid'atçısın, sen dini bozdun, sen dine ilave veya ekleme veya çıkarma yaptın, sen işin aslını dejenere etmek yolundasın, diye Allah ibadetlerini yüzüne çalar, kabul etmez." (Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan, Tasavvufa Giriş, 29, Gümüş Yayınevi, Konya 1990).

Bu sözler Kur'ân-ı Kerîm'e ve Rasûlullah'ın sünnetine tam uygun sözlerdir. Alkışlanacak ve okutulacak sözlerdir. Dine bağlılık ve prensiplerine riayet konusunda belki de bundan sarih ve cesur söz bulmak nadirdir.

Ama madalyonun diğer yüzünü çevirdiğimiz zaman bu kaydın varlığı ile yokluğu arasında fark bırakmıyan manzara ile karşılaşıyoruz. Mesela, zikrin sevabının 4.900.000 (dört milyon dokuzyüz bin) olduğu (s, 9), tasavvufun ilimlerin en şereflisi ve en önemlisi olduğu (s, 5), mürşid denilen şeyhi Hz. Peygamberi sever gibi sevmenin gerekliliği, bunun imanın şartı olduğunun belirtildiği ve ona rabıta yapmak gerektiği (s, 14,20,21), evliyaullahın ruhaniyetinden istimdad edilmesi gerektiği (s, 14), şeyhi değiştirip başka bir şeyhe bağlanmanın yasaklığı (s, 14), ölülerin hayatta tasarruf ettiği (s, 13), cihadın kimin için yapıldığı belli olmadığı söylendiği halde zikrin Allah için yapıldığının belirtildiği (s, 11), yüz defa estağfirullah, yüz defa lailahe illallah, bin defa Allah Allah, yüz, hatta bin defa selatu selam okuyup ibadet etmeği ve bunu başkaların ruhlarına göndermeği (s, 23-28), (Yüce Allah Hz. Peygamber'e selati ve selam getirmemizi istemiş, Rasûlullah tesbih, tehlil ve istiğfarda bulunmuş, ama bu şekilde bol keseden sınır belirtmemiştir). Duanın ibadet olduğu (s, 22) belirtildiği halde bir ibadet olan zikir esnasında (mürşidinize, hocalarınıza gönlünüzü bağlayın, diyerek rabıta tavsiye edildiği (s, 21) görülmektedir. Bütün bunların din dediğimiz Kur'ân ve sahih sünnette yer almadığı bir gerçektir. Yukarıda bid'atlara karşı çıkan ve bid'atçıların amellerinin kabul edilmiyeceğini söyliyen şeyh efendinin bu sözlerini, sıralanan bu aykırılıklarla nasıl bağdaştırabilirsiniz?

Bunun dışında tasavvuf kitaplarında yer alan kerametlerden menkıbelere, tasavvuf ülkesi yöneticileri diyebileceğimiz ğavsı azam, ğavs, ebdal, evtad, urefa, nukeba, nuceba, hatemu'l-evliyasına, sonra şeyh-mürid ilişkilerine, Allah-âlem yahut halık-mahluk statüsüne kadar, amelî alanda da şunu şu kadar bin defa söylemek, uyumamak, yememek, uzun yılları hücrede ve çilede geçirmek, makamdan makama geçmek, fenadan fenaya atlamak gibi aşırılıklara varıncaya kadar hemen bütün alanlarda bu kayıtlar unutulmakta veya bile bile terkedilmektedir.

Belki buna, genelleme veya aşırılık denilecektir. Aşırı bir suçlama gözü ile bakılacaktır. Ama tasavvufun büyüsünden kurtulup İslâm'ın ölçüleriyle kişi bakacak olursa, aynı sonuçlara varacağı muhakkaktır. Çünkü gerçekleri ne kadar görmezlikten gelirsek gelelim, bu mızrak o kadar büyüktür ki hiçbir çuvala sığmaz. Yoksa dinin özü, ruhu, canı, tuzu, biberi, edei, ahlâkî, fazilet ve takvası

olduğu iddia edilen (bkz. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan, Tasavvufa Giriş, 5, 35) bir şeye müslümanların karşı çıkacak ve tepecek kadar kendi çıkarını düşünmiyen ahmaklar olduğunu mu söyliyeceksiniz? Yukarıda söylenenler için bir suçlama veya genelleme diyorsanız, müslümanları bu şekilde ahmak ve dine karşı lakayd olmakla suçlamak daha büyük bir suçlama ve genelleme olmaz mı? İslâm tarihi boyunca her asırda olduğu gibi bugün de tasavvufçu olmıyan ve şeyhlere bağlılığı bulunmıyan müslümanların sayısı tasavvufçu olan ve şeyhlere bağlı bulunanlardan kat kat fazladır. Bu insanların; dinin özü, işe yarıyanı, ihlas ve ihsanı, iman ve takvası olduğu söylenen tasavvufa bağlılıkları bulunmadığı için dinden nasipsiz ve ihlas ile ihsandan habersiz, takvadan yoksun olduklarını mı söyliyeceksiniz? Bunların dinin özünden, ruhundan, işe yarıyanından, zikir, tevbe, istiğfar, dua ve niyazdan yoksun olup cehennemi boyladıklarını mı iddia edeceksiniz?

Kaldı ki bu kitapta ve daha nice kitaplarda bunların yanlış ve İslâm'a aykırı olduğu delilleriyle açık bir şekilde sergilenmektedir. Bunları teslim edecek ve hakka boyun eğecek bir zihniyetle meseleye yaklaşıldığı taktirde söylediklerimizin bir gerçek olduğu anlaşılacaktır. Yeter ki dine bağlılığı bir siyasî partiye bağlılık, milliyetçilik ve kabile bağnazlığı durumuna düşürmeyelim. Allah için gerçekleri kabul edelim ve rekabet havasına girmiyelim. Gerçeklerin şu veya bu kişiler tarafından söylenmiş olması onları değiştirmez. Hikmet müminin malıdır. Onu nerede bulursa herkesten önce kendisi almaya layıktır.

Tasavvuf kitaplarında kişilerin bu kayıtlara bağlı kalmamalarını da her zaman kötü niyetle açıklamaktan yana değiliz. Zira insan tabiatı her zaman sapmalara meyyaldır. Doğruluktan saptıracak değişik etkilere maruzdur. Bunu diğer alanlarda da görüyoruz. Mesela kimi tefsir kitaplarında Hz. Peygamber'in Hz. Zeyneb binti Cahş'la evlenmek için onu Hz. Zeyd'den boşattırdığı iftirası yer alırken, kimi İslâm tarihi kitaplarında da Hz. Peygamber'in müşriklerle beraber, onların putları anıldığı zaman secdeye kapandığı anlatılmıyor mu? Bazı kelam kitaplarında Yüce Allah'ın bazı sıfatları çarpıtılarak veya devre dışı bırakılarak açıklanırken, Kur'ân-ı Kerîm'in Yüce Allah için kabul ettiği birtakım şeyler kimi mülahazalarla yok sayılmıyor mu? Bunların da ötesinde, Hz. Peygamber'in cehennem azabıyla tehdit etmesine rağmen dine ve insanlara hizmet amacıyla kimileri onun adına hadis uydurmamış mıdır? Kimileri de bunların kullanılmasına fetva vermemiş midir? Yeryüzünde kendilerini ilah ilan eden kimi kişilere şeriatın hükmünün uygulanmasını, gûya ermiş, birtakım insanlar

eleştirmiyor mu? Kimi fıkıh kitaplarında imamlık yapmaya daha layık olanlar sıralanırken önce âlim olan, sonra kıraati daha güzel olan, sonra verası daha çok olan, sonra daha yaşlı olan, sonra ahlakı daha güzel olan, sonra fiziki yapısı daha güzel olan, sonra yüzü daha güzel olan, sonra daha soylu olan, sonra sesi daha güzel olan, sonra elbisesi daha temiz olan, sonra karısı daha güzel olan, sonra başı daha büyük ve erkeklik organı daha küçük olan, sonra daha zengin olan ve nihayet toplumda makamı daha üstün olan şeklinde sıralanmıyor mu? (1)

Bütün bunların mutlaka kötü niyyetten ve bozguncu emellerden kaynaklandığını söylemeye gerek yoktur. Çünkü insan her an haktan sapmağa ve ondan uzaklaşmaya maruz kalabilen bir varlıktır. Yeter ki bunun farkına varsın ve hatasını anlayıp tevbe istiğfar etsin. Allah'ın peygamberi Hz. Âdem, şeytanın telkinleriyle Allah'ın yasağını çiğniyor, gidip yasak ağaçtan yiyor ve cennetten çıkarılacak kadar hata işliyor. Ama çok geçmeden bunun farkına varıyor ve tevbe ederek Allah'a sığınıyor, Allah da tevbesini kabul ederek bağışlıyor. Şeytan ise, yaptıklarının hata olduğunu kabul etmiyerek onlarda ısrar ediyor ve Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılarak lanete uğruyor.

Şimdi düşünelim, Yüce Allah'ın kendi ellerimle yarattım, dediği ve peygamber yaptığı yüce bir insan hata işliyor, Allah'ın yasağını çiğniyor ve nihayet tevbe istiğfar ediyor da, büyük gözüyle baktığımız birtakım kişilerin sapabileceğini, yanılabileceğini, şu veya bu sapık düşüncelerin etkisinde kalmış olabileceğini neden kabullenmiyor ve onu hatalardan masum bir dereceye çıkararak hatemü'l-evliya yahut kutbu'l-aktap mertebesine çıkarıyoruz? Şeriatın sarih ve sahih naslarına aykırı sözler söyliyen, hükümler veren bir insanın bu yanlışlarını neden kabul etmiyoruz da, onun söylediklerinin birer sır ve sembol, yahut "Biz nerede onun söylediklerini anlamak nerede?" deyip onu dinin üstünde görüyoruz? İslâm ahkamı karşısında çöpçü olsun, veli olarak bilinen kimi insanlar olsun, hepsi eşit değil midir? Bu hükümler hepsi için geçerli olmuyor mu? Sonra bazılarının elinde, veli veya hatemü'l-evliya olarak bakılan bu insanların söylediklerinde kesin olarak yanılmadıklarını gösteren vahiy nasları mı mevcuttur? Şayet iş partizanlık veya grupçuluk bazında ele alınmıyorsa, şeriatın ölçülerini herkese aynı şekilde uygulamamız gerekmiyor mu?

Müçtehid imamların içtihadlarında yanılabileceklerini kabul ediyoruz da, Firavun'u muhakkik müminlerden, buzağıya tapanları halis müslimlerden ve Arap putperestlerini mü'min ariflerden sayan Muhyiddin İbn Arabi'nin ve buna benzer yanlışları olan tasavvuf meşhurlarının yanlış yolda olabileceğini neden kabul etmiyoruz? Bunların İslâm inancıyla bağdaşmıyan görüş ve düşünceleri

gözler örüne serildiği ve naslara aykırılığı gösterildiği zaman neden bu sözlerin İslâm'la bağdaşmadığını söylemiyoruz? Bu nevi sözlerin İslâm'a aykırı olduğunu söyleyip müslümanları bu gibi şeylerden sakındıran ve emri bilmaruf nehyi anilmünker yapan insanları neden hep bozguncu, şunun bunun münkiri veya şucu bucu olarak niteliyor ve düşman ilan ediyoruz? Tasavvuf meşhurlarının yanlışlarını tasavvufçu olmıyanlar söyleyemez, diye dinde bir kural mı vardır? Yoksa birtakım çevreler tarafından kutsallık hâlesiyle kuşatılan tasavvuf meşhurlarının şeriat karşısında dokunulmazlıkları mı sözkonusudur? Kimi insanların düşünce ve görüşleri, sarahaten İslâm'a aykırı olduğu halde, sahibini temize çıkarmak gayretiyle binbir dereden tevillerle neden dini sulandırıp hükümlerinin canına okuyoruz? Bizzat tasavvuf şeyhi kişilerin "Emri maruf nehyi münker yapmıyan kavimlere Allah'ın cezası balyoz gibi iner, bayloz gibi kafasında patlar.... Bir toplantıda bulunduğunuz zaman yanlış bir şey söylendiyse, tek başınıza bile olsanız, kalkın "Bu yanlıştır, katılmıyorum" deyin" (1) dediği halde, bu görevi tasavvuf yanlışlarına, hatta bidat ve hurafelerine, din dışı şeylerine karşı kimi müslümanlar yaptığı zaman neden onlara toptan savaş ilan ediyoruz?

Adam yazdığı kitabın levhi mahfuzda olduğunu, ona ancak temizlenenlerin dokunabileceğini, onun âlemlerin Rabbinden indirildiğini, batılın önünden veya ardından ona erişemiyeceğini söyleyip kitabına Kur'ân-ı Kerîm'in vasıflarını veriyor, daha doğrusu yazdığı kitabı Kur'ân-ı Kerîm'e nazire gibi sunuyor (1), bunu da birileri eleştirdiği zaman sanki suçu o işlemiş gibi oklara hedef oluyor. Acaba bu sözleri kitabı için bir tasavvuf meşhuru değil de, başka bir insan kullanmış olsaydı, ona da büyük veli, büyük sultan, kutbu'l-aktab diyecek miydiniz? Yoksa küfrünü değil sadece müslümanlara, dinsizlere kadar bütün insanlara yaacak mıydınız? Hani dinde özel imtiyazı olan veya dokunulmazlığı bulunan kişiler yoktu!

Deniliyor ki, te'vili mümkün olduğu sürece insanları iyi gözle görmemiz ve hakkında kötü hüküm vermekten kaçınarak sözlerini te'vil etmemiz lazımdır. Böylelerine hemen belirtelim ki insanları tekfir etmek veya dinin dışına çıkarmaktan yana değiliz. Ama bağrını küfre açmış olanlar olursa, onlara da dinin gösterdiği yerlerini hatırlatmak da bir görevdir. Bununla beraber "Dinin naslarına aykırılığı, hatta edep ve ahlaka aykırılığı açık olan şeyleri hangi hak ve yetkiyle te'vil ederek dinin hükümlerini oyuncağa çeviriyorsunuz?" demezler mi? "Âlemde ne varsa, hepsi Allah'ın görünümleridir" gibi apaçık küfür bir sözü

hangi dini mantık ve yetkiyle te'vil edebilirsiniz? Şer'î ıstılahta te'vil dediğiniz olayın bir ölçüsü ve sınırı yok mudur?

Sonra bu âlemde sizin mantığınızla tevil edilemiyecek hangi söz bulunur? Dinin ölçüleriyle kayıtlı kalınmadığı ve mantığı ile hareket edilmediği taktirde te'vil edilemiyecek kaç tane söz olabilir? "Onun bir bildiği vardır, siz onu anlıyamazsınız" gibi savunmalarla hem Yüce Allah'ı, hem müslümanları anlayışsızlıkla itham ettiğimizin farkında mıyız? Allah dinin ölçülerini koyar ve hükümlerini belirlerken, hangi şeylerin iman hangilerinin de küfür olacağını bilmeden mi koymuştur? Bu kadar insan bir sözün İslâm inançlarıyla bağdaşmadığını söylerken bunların hiç mi dinden haberleri yoktu?

Şüphe yok ki İslâm'da hak ile batıl, doğru ile yanlış tamamen belirlenmiştir. Bunların ölçüsünü Yüce Allah koymuş ve insanların heva ve heveslerine bırakmamıştır. Rahmetinin bir eseri olarak insanoğlunun elinden tutmuş ve gideceği yolu göstermiştir. Hz. Âdem Allah'tan kendisine uyarı geldiği halde yasak ağaçtan yeme gibi bir hataya düşebildiği gibi onun nesli olan insanlar da hatalara düşebilirler. Durum böyle iken tasavvuf meşhurlarının aklının Hz. Âdem'in aklından ve bilgisinin onun bilgisinden daha büyük olduğunu kim söyliyebilir?

İslâm hak ile batılın ölçüsünü ve sınırını göstermiştir. Biz insanlar kendimizden hak ve batıl ölçüsü koyamayız. Bir şeyi te'vil edebiliriz ama yaptığımız bu te'vilin hak olduğuna dair elimizde kesin bir delil yoktur. Onun doğru olup olmaması, ancak İslâm'ın hüküm ve ölçülerine uygun olup olmamasıyla anlaşılır. Bir şey dinin hükümlerine ve ölçülerine aykırı ise, bütün dünya te'vil etse bile hak olmaz ve batıl olmaktan kurtulamaz.

Sonra, hak ve batıl İslâm'da çoğunluk veya azınlıkla belirlenen bir şey değildir. Çünkü hakkı ve batılı belirleyen Yüce Allah'tır. "Hak batıldan ayrılmıştır. Kim tağutu inkar eder ve Allah'a iman ederse sağlam kulpa yapışmış olur ve o hiçbir zaman kopmaz" (Bakara, 256). "De ki, Hak rabinizdendir. Öyleyse dileyen iman eder, dileyen inkar eder" (Kehf, 29), "Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar zandan başka birşeye tabi olmaz, yalandan başka söz söylemezler." (En'am, 116), "Din konusunda sana bir şeriat verdik. Sen ona uy, bilmiyenlerin heveslerine uyma" (Casiye, 18) "Eğer Hak, onların arzu ve isteklerine uysaydı, mutlaka gökler, yer ve bunlarda bulunan kimseler bozulur giderdi." (Mü'minun, 71),

Amelî tasavvufa gelince; şüphe yok ki İslâm, iman esaslarını gösterip nasıl inanılacağını belirlediği gibi Allah'a nasıl ibadet edileceğini de belirlemiş ve göstermiştir. Bunu kesin sınırlar ve hükümlerle sınırlandırmıştır. Bu sınırları aşmanın ve şeklini değiştirmenin haram olduğunu söylemiştir. Böyle yapanların cehennemlik olduğunu ve getirdikleri değişikliklerle beraber cehenneme gideceklerini haber vermiştir.

Birileri bu sınırları aşacak ve şeklini değiştirecek olursa, müslümanların bunun yanlış olduğunu söylemeleri ve faili uyarmaları gerekir. Bu konuda bir tasavvuf şeyhinin söylediği şu sözlere hak vermemek mümkün değildir.

"Emri maruf nehyi münker yapmıyan kavimlere Allah'ın cezası iner, balyoz gibi kafasında patlar. Emri maruf nehyi münker yapmadıkları için, Allah'ın emirleri çiğnenirken kılları kıpırdamadığı için, Allah'ın farzları tutulmadığı zaman yüreklerinde bir hareket olmadığı için Allah bir kavmi toptan cezalandırır... Size ne yazdım mecmuada? Bir toplantıda bulunduğunuz zaman doğru birşey söylendiyse, tek başınıza bile olsanız, kalkın "Evet, ben de bunun gibi düşünüyorum. Allah senden razı olsun. Bu doğrudur" deyin ki doğruyu söyleyen destek bulsun, eğriyi söyleyen korksun, çekinsin." (1)

Yine bidat konusunda da şu sözleri gerçeği ne güzel ifade ediyor: "Bid'atlara saparsanız amelleriniz heba olur. Allah bid'at ehlinin farzını, nafilesini, haccını, umresini, namazını, niyazını, sadakasını, zekatını reddeder, yüzüne çalar, kabul etmez. Sen bidatçısın, sen dini bozdun, sen dine ilave veya ekleme veya çıkarma yaptın, sen işin aslını dejenere etmek yolundasın, diye Allah ibadetlerini yüzüne çalar, kabul etmez." (2)

Bu ölçüyü aşan kişinin Ali veya Veli olması durumu değiştirmez. Bir topluluk inanç diyerek tevhide aykırı her türlü düşünceyi sergiliyor, ibadet diyerek sazlı sözlü, neyli kavallı, kudüm ve tefli, danslı gazelli, bağırıp çağırarak, kadınlı erkekli aşk ve şarap kasideleri okuyarak, gözbağcılık ve şamatalarla asıp keserek, şişler batırıp karınlar yararak ibadet ediyorsa, buna bütün müslümanların karşı çıkması ve uyarması gerekir. Aynı şekilde ucu bucağı görünmiyen tesbihlerle, sonu gelmiyen zikir ve ayinlerle, sayısı tükenmiyen virdlerle, karanlık hücrelerde gözü yumup başı örterek çile doldurmalarla ibadet ettiğini söylüyorsa, ona da karşı çıkmak ve uyarmak lazımdır. Yine vücuduna eziyet ederek, aç susuz kalarak, güneş altında eziyet çekerek, helal dünya nimetlerinden yüz çevirerek, eşinin ve çocuklarının üzerindeki haklarını gözetmiyerek, başkalarının sırtından asalak geçinerek, bir lokma bir hırka deyip

hayattan el etek çekerek ibadet ediyorsa, kısaca hıristiyanlığın ruhban hayatını İslâm'ın ibadeti olarak biliyorsa, ona da karşı çıkmamız ve uyarmamız lazımdır. Yine bütün ibadet şekillerinde, Rasûlullah'ın, ashabının ve ondan sonra gelen salih selefin yapmadığı şeyhe rabıta, efendi ve üstadları kalbde ve gözönünde hazır tutma yolu ile ibadet ediyorsa, dileklerinin yerine gelmesi ve ihtiyaçlarının giderilmesi için Allah yerine ölülere, şeyhlere, yatırlara, velilere ve başka şeylere yalvarıp istimdat ediyorsa, ona da karşı çıkmak ve uyarmak lazımdır. Bunların yanlış olduğunu söyliyen ve emri bilmaruf nehyi anilmünker görevini yerine getiren insanlara köstek değil, destek olmamız lazımdır. Bunu yapan insanları "uydum kalabalığa" deyip aforoz etmek yahut linç edilmesi için ferman çıkarmak elbette İslâm diniyle bağdaşmaz. Hatalarımı bana gösteren kişiden Allah razı olsun, diyerek bütün müslümanların her türlü bid'ata karşı çıkmaları ve uyarı görevlerini yerine getirmeleri kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Tasavvuf çevrelerinden belki birtakım kişiler bunlara inanmadıklarını ve gündeme getirmenin gereksiz olduğunu söyliyebilirler. Ancak bu gibi insanların, tasavvuf çevrelerinde istisnalar olduklarını ve henüz bu gibi şeylere bulaşmadıklarını söylemeliyiz. Çünkü tasavvuf denilince, İslâm'dan iktibas edilen unsurların yanında bunlar akla gelmektedir. Aslında bunlara inanmıyan ve hayatında onlara yer vermiyen insanların tasavvufla ilgileri olduğu ve onu benimsedikleri söylenemez. Bunlar İslâm inançları çerçevesinde, inanan ve onun belirlediği şekilde yaşamaya çalışan müslümanlardır.

Doğrusu, İslâm tarihi boyunca ortaya çıkan veya meşhur olan tasavvufçuların yolunda olmadığını söyliyen mutasavvıfların varlığı yok gibidir. Belki kimilerinin şu veya bu yönünü benimsemediklerini söyliyenler olabilir ama tasavvuf meşhurlarının sergiledikleri ve İslâm'dan alınan unsurların dışında kalan tasavvufu tümden red eden bir tasavvufçu olduğu görülmüş bir şey değildir. Bunun aksine toplumun anlayışında bir şey ne kadar eski ve önce olursa, eşyanın antikalaşması gibi daha çok değer kazanıyor ve toz kondurulmuyor. Tasavvuf kültürü ve meşhurları da bunun kapsamı içindedir. Devirlerin meydana getirdiği değişiklikler ve yenilikler sebebiyle belki zaman zaman tasavvuf çevrelerinde birtakım değişiklikler ve anlayış farklılığı meydana gelmektedir. (1) Ama bunun o çevreleri mecralarından çıkarıp tasavvuf kültürünü oluşturan ve İslâm'a yabancı birtakım unsurları tamamen reddedecek şekilde kapsayıcı ve köklü olduğunu söylemek zordur.

Bütün bunlara rağmen birtakım insanların bu gibi şeylerin gündeme getirilmesinden rahatsız olacaklarını görür gibiyiz. Belki de bundan dolayı

sitemde bulunacak ve yeni tasavvuçuların bu gibi şeylerden uzak olduklarını söyliyeceklerdir.

Hemen belirtelim ki bütün arzumuz ve temennimiz, gerçekten şartların değişmiş olması, daha doğrusu insanların bu gibi şeylere bakış açılarının değişmiş olmasıdır. Keşke müminler bu gibi şeylerin İslâm'dan olmadığı ve tevhid inancıyla bağdaşmadığını görüp anlamış ve red etmiş olsalar! Keşke bütün müslümanlar elele verip bid'at ve hurafelere, yanlışlık ve sapmaları eleştiren insanların da bundan başka ne amaçları olabilir!? Kendilerini belki de birtakım oklara hedef yaparak bu nevi şeylerin yanlışlığını açıklayan ve müminleri uyaran insanların bundan başka amaçları olduğunu kim söyliyebilir? Onun için tekrar ediyoruz, keşke insanlar bu sapmaları ve yanlışları görüp onları bir yana bıraksa ve hakka sarılsa! Hepimizin dileği bu değil midir? Bu kadar çabalar ve çalışmalar bunun için değil midir?

Ama şimdi genel olarak böyle bir durumdan sözedebilir miyiz? Yeni tasavvufçuların, eskilerin bid'at ve hurafe olarak, İslâm'a yabancı olarak bıraktıkları bulanık tasavvuf kültürünü red ettikleri söylenebilir mi? Yoksa bu kültüre din olarak sarılmakta ve eleştirenleri de aforoz etmeğe mi çalışmaktadır? Mevcut durum, maalesef ikinci realiteyi ortaya koymaktadır. Çünkü yeni tasavvufçuların bugüne kadar, özellikle can alıcı noktalarda ve yaygın konularda eski tasavvufçulardan farklı düşündüğünü, onların sapmalarını reddettiğini gösteren bir delil görülmüş değildir. Vahdet-i vücud, vahdet-i şuhud, keşf ile dinin sabit olması, dinin belirlemediği şekillerde ibadetler, şeyh-mürid ilişkileri, şeyhe giydirilen sıfatlar, hakikat-ı muhammediyye veya Muhammedin nuru, tasavvuf ülkesinin kurmayları olan Ğavsı a'zamdan Recebiyyun'a kadar uzayan silsile, rabıta, tevessül, istiğase, ölülerin hayat işlerinde tasarruf etmesi, ölülerden yardım isteme, ruhlarla oturup kalkma, silsile-i şerife, zâhir-bâtın meselesi, insanın horlanması, tasavvufun dinin özü ve bütün ilimlerin, daha doğrusu dinin işe yarıyanı, kurtaranı olması, tasavvufun Hz. Ebu Bekir veya Hz. Ali kanalıyla gizli yolla gelişi, v.b. konularda yenilerin eskilerden farklı düşündüğünü ve yanlışlarını reddettiklerini gösteren delile maalesef raslamadık. Bırakın bunları reddetmeyi aksine o yolun yolcusu olduklarını ve aynı şeylere iman esasları gibi inandıklarını ve eleştirenleri de dinin özünden ve hakikatinden yoksun saydıklarını görüyoruz. Bu sapma ve yanlışlarla dolu kitaplarına da hâlâ dört elle sarılmaları, takdis etmeleri, sohbetlerinde ve diğer zamanlarda birbirlerine tavsiye etmeleri, kendilerini bir eleştiriye tabi tutmamaları, yazı ve konuşmalarında onların söylediklerini esas ve ölçü almaları, yetişen nesilleri

onların kültürü ile eğitmeleri hep onların yolunda olduklarını ve söylediklerini tasvip ettiklerini ifade etmiyor mu? Hatta bunları kısmen veya tamamen bırakıp şeyhin dizi dibinde oturmayı ve direktiflerini ondan almayı bırakanları mürted mürid ilan etmeleri bu gerçeği anlatmıyor mu? Hiçbir yazı ve konuşmalarında bunları tasvip etmediklerini veya yanlış olduklarını söylememeleri onların yolunda olduklarını göstermiyor mu?

Yaşadığımız toplumda İbn Arabi'nin vahdet-i vücudunu, Hallac'ın ve Bistami'nin kendilerini tanrı ilan etmelerini, hayat kadınlarını bile temize çıkaran anlayışı, gâh yahudi, gâh hıristiyan, gâh mecusi ve gâh müslüman olduğunu söyliyen ve dinlerin birliği görüşünü sergileyen tasavvuf şairlerinin sözlerini (1) Allah'ı -hâşâ- yattığı kadın kılığına sokan ermişin? (1) 2 sözlerini ve elinizdeki kitapta eleştirilen diğerlerinin gerek inanç ve gerekse ameldeki bid'atlarını eleştiren, reddeden kaç tarikat mensubu görülmüştür? Bunları eleştiren kaç tane yazılarını okudunuz? Bunlar bir yana, biz yenilerin de eskilerin yolunda olduklarını ve aynı düşünceleri paylaştıklarını sergilemek istiyoruz. Böylece bu söylediklerimizin bir iddia yahut bir iftira olmadığı görülecektir.[1]

---

[1] Abdurrahman el-Vekil, Tasavvuf ve İslam, Tevhid Yayınları.

Önsöz

Yüce Allah'a hamd, peygamberlerin sonuncusu ve insanların en yücesi Hz. Muhammed'e selat ve selam olsun.

Hiç unutmuyorum. Tanta Din Lisesi'nde öğrenciydim. Gözleri yaşlı, üzüntüsünden çılgına dönmüş ve yoksun kalmanın ızdırabı ile tutuşan yüreğinden, derin hıçkırıklarla sesi yükselen o şeyhi hiç unutmuyorum! el-Bedevi'nin kabri yakınında bulunan Abdul'al'in kabrinde Hz. Peygamber'in saçlarından bir kıl bulunduğuna, bu kılın iyiliğin kaynağı, bereket ve ihsanın pınarı, emellerin kıblegâhı ve arzuların barınağı olduğuna yemin edişi hâlâ

gözümün önündedir! Büyük yeminlerle pekiştirdiği sözlerini duyduğumda göğsümden dışarı fırlayacak gibi olan kalbimin kıl tapınağına büyük bir özlemle meylettiğini, o kılı alıp alnıma takmak istediğimi, hatta meleklerin bana ebedilik müjdesini taşımış gibi bir heyecan duyduğumu hiç unutmuyorum!

Yine bu tatlı ve fitnesi büyüleyici emel hakkında gönlümün mutmain olması için Şeyh, bu kılın Hz. Peygamberin saçından olduğundan nasıl emin olduklarını sorduğumu da hiç unutmuyorum. Şeyh -Allah amelleriyle yargılasın- şu cevabı vermişti: Bu kılı bir şişeye koyduk ve etrafında bir zikir ve şiir halkası düzenledik. Bir de ne görelim, kıl ney nağmeleri, tef sesleri ve coşturan ritmiyle gazel terennümleri eşliğinde zikredenlerle beraber zikrediyor!

Niye yalan söyliyeyim, bu efsaneye Allah'tan gelen parlak bir delilmiş gibi inanmıştım. Yine, bizi tam kıskaca almak için Şeyh'in bir hüccet daha getirdiğini de unutmuyorum. Kılı güneşe tuttuklarını ve gölgesini göremediklerini iddia etmişti. Putperestlik kokan bu yeni kunutu gözümde sanki karşı konulmaz en büyük delildi.

Şeyhin bu mitolojisiyle sarhoş gibi kendimden geçtiğimi ve bu sarhoşluk içinde kendimi cennette hayal ettiğimi, yahut Rasûlullah'ın dilinden Allah'ın vahyini dinliyen bir sahabi gibi kendimi tasavvur ettiğimi hiç unutmuyorum. Allah'ım, sen bizi bağışla!

Kıl tapınağına yaşlı gözlerle ve bir an evvel yüz sürmek için can atan bir kalble yöneliyor, sevgi neşvesiyle dudaklardan dökülen kelimelerle tapıyor, sandukasının tahtalarını öpüyor, ümitleri sönmüş biçare yalvarmalarıyla taşına yüz sürüyor, tapınaktan bana estiğini hayal ettiğim hoş kokulu yeller altında aşk ateşimi söndürecek ve susuzluğumu giderecek gözyaşları döküyordum.

İtiraf edeyim ki el-Bedevi putunu tavaf ederken yaldızlı, bakırımsı putundaki küçük pencere önüne geldiğimde bir kutsama ürpertisi içinde kabrin örtüsünü yakalamak için ellerimi içeri daldırıyor, sonra son derece dikkat ve itina ile yavaş yavaş çıkarıyor ve avuçlarımı sıkıyordum. Niçin? Çünkü bu kabre sokulan ellerin Allah'ın gökten yağdırdığı bereketlerle dolu çıktıklarına inanıyordum. (1) Sonra ellerimi cebimde açıyor, rızkımın bollaşması, başarılarımın çoğalması ve Allah'ın nuruyla yüzümün aydınlanmasını umarak çıkarıp yüzüme sürüyordum.

Ne olur, anılarımı usanmadan dinleyiniz! Çünkü bunlar bir kurbanın gözyaşları ve acı hezimetin öğütleridir. Evet, final sınavı sonuçlarının açıklandığı günlerde

okulun duvarlarını titreten ve yeri inleten o korkunç yakarışları size anlatayım. Neler olup bittiğini biliyor musunuz?

Sınav sonuçlarını büyük bir sabırsızlıkla bekliyen on binlerce öğrenci, sesleri kısılıncaya kadar kör ve sağır olan sandukaya yalvarıyor, dua sesleriyle "yâ seyyidî" diyerek avuç açıyordu. "Yâ seyyidî" derken yâ'nın ne kadar uzatıldığını görecektiniz. Bu ses o kadar uzun, o kadar sürekli oluyordu ki, insana tonlarca pamuk stokları yahut petrol kuyuları yangınından çıkan ve başı sonu görülmeyen bir duman gibi geliyordu. Belki de bunu kabirde cesedi yatan kabir sahibine yalvarmalarını duyurmak için yapıyorlardı.

"Şeyhler size ne yapıyordu?" diye soracaksınız. Onlar da sevgi sarhoşluğu ve korku zilleti içinde ürperen ellerini kaldırıyor, yüzlerine sürüyor yahut sakallarını sıvazlıyorlardı. Solmuş dudaklarından "Allah senden razı olsun!" mırıltıları dökülüyordu. Sonra da yüzlerinde hoşnutluk tebessümüyle bize dönüyor, içten öğütler ve tasviplerle "Tamam, Seyyid sizi duydu!" diyorlardı.

Beni sabırla bir daha dinlemenizi rica ediyorum. Şu el-Kense "Süpürme" gününde ortalığı şirkle dolduran şu en büyük şeyhin kıssasını anlatayım. Bu şeyh, el-Bedevi putunun sarığını paramparça yırtıyor, her parçasını -aklınca- rahmetiyle o putu kuşatan Allah'ın ruhundan bir bereket olmak üzere müridlerine hediye ediyordu.

Bu büyük şeyhin bir şeyhi vardı. Şehrin iplik tüccarıydı. Onu halife yapmış ve yün hırkayı giydirmişti. Tüccar koyu bir cehalet içinde yüzüp okuma yazma bilmezdi. Ne var ki sofuluk zındıklığını gayet iyi bilirdi. Ona gönülden inanmıştı. Onu etrafa yayar ve yolunda hiçbir fedakarlıktan çekinmezdi.

Büyük şeyhin tüccar şeyh huzurunda boynunu büküp tevazu içinde oturuşunu görecektiniz. Huzurunda tam bir korku, tazim ve heybetle ellerini bağlayıp duruyordu. Bu adamın yaptıklarını dillere destan yapıyor ve anlata anlata bitiremiyorduk. Çünkü onu derin bir iman ve yüce bir tevazunun güçlü bir delili sayıyorduk.

el-Bedevi'nin kabri etrafında tavaf eden, örtü ve sandukasını okşayan şeyhin yüzünü görmek için can atıyorduk. Kabrin örtüsüne veya sandukaya ağzı vardığı zaman tuttuğu yeri ateşli dudaklarından dökülen sıcak öpücüklerle yakıyordu. Büyük putun doğum yıldönümünü kutlamak için, büyük şeyhin asırlardır kurulmuş çadırını görmek arzusuyla evlerimizden büyük bir şevkle el-Bedevi mevlidine gidiyorduk. Yemeğinden yemek, içeceğini içmek istiyorduk. Sonra

büyük ve görkemli çadırdan dikilmiş büyük anıta yahut dervişlerin "Sütun" dedikleri hedefe koşuyorduk. (1) Bütün bunları Ğavs Kutb'un bereketinden bir nebze kapmak için işliyorduk. Çünkü bize şöyle denilmişti: O, Aktâb, Evtâd, Ebdâl ve Encâb bu mevlid gecesinde bulunmaya özen gösterdikleri kadar başka hiçbir şeye özen göstermezler. Biz de şekillendiği resimlerden birisinde belki onlardan birini görürüz, diye can atardık. (2)

Şimdi de büyük putun tapınağı haline getirilen el-Ahmedî büyük camisinde olup bitenleri anlatayım. Dört bucaktan putun ziyaretine gelen kadın erkek, yaşlı ve genç insanlarla caminin içi ana-baba gününe dönmüş. Cami çevresinde veya yakın kaldırımlarda ateş yakıp yemek pişirenler, çay kaynatanlar, teberruk çöreği dağıtanlar! Her ailenin önünde ekmek torbası ve doğranmış ekmekler. Yerde emekliyen, büyük küçük abdest bozmalarla yerleri pisleten çocuklar. Şurada burada dervişlerin dans ettiği zikir halkaları ve derviş kadınların göbek attığı podyumlar!

Şu anımı andıkça bu işlerin ne kadar gülünç olduğunu daha iyi anlıyorum. Akrabalarımdan yaşlı biri beni Kahire'ye ziyarete götürüyor. Çöller, vadiler ve uzun yollar katederek İbn el-Farid'in kabrini ziyarete gidiyoruz. Yolda kendi kendine İbn el-Farid'in "Sevgimle benden önceki aşk âyetini neshettim" anlamındaki sözünü tekrarlıyor, ikimizin de gözlerinden yaşlar akıyor, aşkın çöllere sürdüğü, mahrumiyetin ızdırabıyla yaktığı bu zavallı aşığa sevgi ve acımadan yüreklerimiz yanıyor. Evet, bütün bunlar oldu. Ondan sonra!...

Yüce Allah bana doğru yolu gösterdi. Rahmeti ve hidayetiyle tevhid ve iman yoluna girdim. Ondan sonra olanlar oldu. Matemle dolu felaketin yaptığı tahribatlardan inliyerek arkada bıraktığım putperest geçmişime dönüp baktım. Benim gibi tasavvufun cinayetlerine kurban giden binlercesinin hâlâ kavrulmakta olduğu alevli ateşinden kurtulduğu için sevinen, diğer taraftan geçmişine bakarak ürperen bakışlarla dönüp maziye baktım. Tarikat şeyhlerinin köleleştirip sömürdüğü zavallı halk yığınlarına baktım. Yoksul ve kimsesiz çocukların ellerinden lokmalarını nasıl aldıklarını, bir ihtiyacı gidermek veya bir bedeni örtmek için sakladılar üçbeş kuruşu dul kadınların elinden nasıl kaptıklarını, zavallı köylünün binbir türlü meşakkatle ürettiği bir avuç mahsulü ellerinden nasıl çaldıklarını hatırladıkça nefret ateşi yüreğimi daha çok dağladı.

Zavallı köylü kesime baktım. İnançlarını tasavvufçuların nasıl bozduğunu, düşüncelerini nasıl saptırdığını, zillet ve meskenet ahlakına nasıl alıştırdığını, mitoloji ve hurafe cehaletinin oluşturduğu kokuşmuş bir bid'at bataklığına nasıl

batırdığını, haham ve keşişlerin heveslerine boyun eğdirerek nasıl köleleştirdiğini gördüm. Tağutlarının azgınlığına zavallı köylüleri nasıl birer muhafız yaptığını, onların birer iyilik ve rahmet meleği olduklarını halk arasında yaymak için birer propaganda aracına nasıl dönüştürüldüklerini hatırladım.

Şehre baktım. Bucaklarında tasavvufçuların nasıl tahribat yaptıklarını, aydınların birçoğu dahil, insanlarını kabirlere ve leşlere nasıl ibadet ettirdiğini, haram ve haksızlığa dört elle sarılan, azgın ve zâlim her tağuta kul köle kesilen birer kapıkulu haline nasıl getirdiğini gördüm.

Köylüye de, şehirliye de baktım. Sonra başımdan geçenleri hatırladım. Zavallı kurbanları kurtarmaya çalışarak felaketin dehşetinden ve acıların şiddetinden feryat ettim. Din kisvesine bürünmüş yırtıcı canavarların tuzağına düşüp onlara yem olmak üzere bekliyen zavallı insanları uyarmak için avazım çıktığı kadar bağırdım.

Yüce Allah'tan yardım istiyerek -çünkü yardım sadece ondan istenir- bu kitabı yazdım. Zavallı kurbanlara, cennet şarabı sanarak cehennem ehlinin vücutlarından akan cerahatları içtiklerini, cennet meyvaları zannederek leş etleri yediklerini hatırlatmak, Allah'ın rahmetiyle yıkanmış tertemiz bir tevhid sanarak şeytan dostlarının uydurduğu en çirkin bir putperestliğe taptıklarını belirtmek ve uyarı görevimi yapmak için bunları yazdım.

Bu Kitabın Hikâyesi

Bu kitabın bir hikayesi vardır. Yıllar önce tasavvuf şeyhi, Ensâru's-Sunne'den bazı kardeşlerimizi tasavvufçulara hakaret ettikleri gerekçesiyle savcılığa şikayet etmişti. Cemaatin bir temsilcisi olarak savunmayı tek başıma üstlenmek istedim. Ancak ilgili merci beni sorumlu kabul edecek bir dayanak bulamamıştı. Tasavvufçuların bizzat kendi kitaplarından iddialarımızı ispat edecek ve onları susturacak delilleri gözler önüne sermiştik. Soruşturmalardan sonra "el-Hedyu'n-Nebevî" dergisinde batılı yıkacak gerçek ve putperestliği yok edecek tevhidi içeren ve şeyh efendiye hitabeden açık bir hitap yayınlandı. Şeyh efendi ve yandaşlarının bütün hile ve tuzaklarına rağmen, hurafeleri karşısında susmıyacağımızı ve hak çizgisine getirinceye kadar yakalarını

bırakmıyacağımızı bilmesini istedik. Ellerindeki bütün kozlarını oynamaya çağırdık. Bizi şikayet ettiği bütün merciler karşısında tasavvufçuların her türlü hile ve melanetlerini ortaya koyacağımızı söyliyerek açıkça meydan okuduk. Mısır'da olsun, Sudan'da olsun bütün kardeşlerimiz, dergide yayınlanan açık hitabın ayrı basım olarak yayınlanması için ısrar ettiler. Ondan binlerce nüsha basıldı. Bir de baktık ki Sudan'da eski genel valinin emriyle müsadare edilmiş. Nüshalar piyasada henüz tükenirken, Suriye'deki kardeşlerimizin metni Endonezya diline tercüme ettiklerini öğrendik. (1)

Kardeşlerimiz yeniden basılması için ısrar ettiler. Bunun üzerine yeniden ele aldım. Birinci baskıda yeralmıyan birçok metinler ve konuları ekledim. Böylece kitap öncekinin iki katı kadar oldu. Önceki adı olan "es-Sûfiyyât" yerine artık "Hâzihi Hiye es-Sûfiyye" adını vermek yerinde olurdu. (1)

Okuyucular göreceklerdir ki tasavvufçulara herhangi bir iftirada bulunmadım ve kendi mallarını kendilerine göstermekten başka bir şey yapmadım. Haklarında şu veya bu kişilerin söylediklerine değil, bizzat tasavvuf kitaplarından, inançlarını açıkça ifade eden metinlere ve sözlere yer verdim. Bunları Kur'ân-ı Kerîm âyetleri ve Rasûlullah'ın sünnetiyle karşılaştırdım. Böylece hiçbir tasavvufçu, Allah'a birer iftira olan kendi sözlerini kendilerine aktarmanın dışında, herhangi bir iftirada bulunduğumuzu iddia edemez.

Geçmişte ve çağımızda tasavvufu eleştiren birtakım kişilerin yolunu izliyebilirdim. Tasavvufçular hakkında İslâm âlimlerinin fetvalarını nakleder yahut tasavvufçulardan naklettikleri ifadeleri aktarabilirdim. Ne var ki hakkı, adaleti ve araştırmayı önde tuttum ve inanageldikleri, kaynak saydıkları kitaplarından, dinlerini naklettim. Bu kitapların adlarını, basım yerlerini ve alıntı yapılan sayfaları ciltleriyle beraber belirttim. Böylece zan ve şüpheleri kesin yakîn ile dağıttım. Kendilerine iftira ettiğimizi yahut haklarını yediğimizi sanmalarının önüne geçtim. Artık her okuyucu fetvasını bizzat kendisi versin ve hak ile tasavvufçuların batılları arasında hakemlik yapsın.

Tasavvuf âyinlerinin büyülediği yahut kâhince hünerlerinin etkilediği birtakım kişiler eleştiri dozunu kaçırıp sert bir dil kullandığımızı düşünebilir. Ama böylelerine 'yavaş olun' demek istiyoruz. Bizim yaptığımız eşyaya kendi ismini vermek ve sıfatlarıyla nitelemekten başka bir şey değildir. Zakkum için cennet elması, cehennemliklerin vücutlarından akan irin için cennet şarabı ve şirk için tevhid'dir, demiyoruz. Hatta münafıklık yapmağa alışmış, aldatma ve kandırmada hüner kazanmış birtakım şeyhlerin, hem müminler hem de kâfirlerle

beraber sayılmaları için yaptıkları gibi, tasavvufçuların içinde bulunduklarının şirk değil, sadece bir yanlışlık olduğunu iddia edecek değiliz. Ne tuhaftır ki adımızdan başka bir adla anıldığımız zaman öfkelenip küplere diniyoruz, ehlinden başkasına intisap edenleri horluyoruz da, batılı hak diye anmağa yahut batıla hak adını vermeğe öfkelenmiyoruz. Karanlık geceyi aydınlık ve güneşli gündüz olarak isimlendiren yahut acıya tatlı diyen yahut bire üç diyen yahut bir mezhebin görüşünü başka mezhebe nisbet eden yahut tarihi, coğrafi veya kanuni bir meselede yanılan kişileri körlük ve cahillikle suçladığımız halde tasavvufun sahih bir İslâm olduğunu veya mezarların etrafını Kâbe gibi tavaf ederek sağır taşlarından meded umanların müslüman olduklarını iddia edenleri neden körlük ve cehaletle suçlamıyoruz?! Bütün bunlar apaçık olduğu halde gerçeği gizliyerek ve kurnazlık yaparak böylelerinin müslümanlar arasında sayılması için "sadece yanılmışlardır" demekle nasıl yetinilebilir?!

Hayret ediyorum, hadis uydurup Hz. Muhammed'e nisbet eden veya Allah üçten biridir diyenleri tekfir ediyoruz da ilk sofunun Hz. Muhammed olduğunu ve tasavvufçuların dinini vahiyle onun getirdiğini iddia edenlerin gerçek müminler olduğunu nasıl söyliyebiliyoruz?! Allah her şeyin kendisi ve milyarlarca varlığın aynısı olduğunu söyliyenlerin, sadece müslümanların isimlerine benzer isimler taşıdıkları için, mümin olduklarını nasıl söyliyebiliriz?!

Gerçeği ve yalnızca gerçeği savunmak, her şeyi kendi adıyla adlandırmamızı ve sıfatlarıyla nitelememizi gerektirmektedir. Aksi halde gerçeğe iftira etmiş, batıla üstünlük ve hakimiyet tanımış, iman konusunda deccallık yapmış oluruz. Şüphe yok ki hakkı savunma ve hak sözü açıkça söylemede korkaklık, uzlaşmacılık, gevşeklik ve sinsi yaltaklık yüzkarası zilletin en kötüsü, ikiyüzlülük, ödleklik ve utandırıcı acizliğin en çirkin örneğidir.

Hak ölçülerini aşmadan bizim için istediğiniz her şeyi söyleyiniz. Çünkü hakkın öyle bir hamlesi vardır ki karşısında bütün hamleler fiyasko ile sonuçlanır. Hakkın bazı erlerini katı davranma ve ifadede dozajı kaçırmakla suçlamanız hakkın bu hamlesini hiçbir zaman durduramaz. Kaldı ki dinin ve faziletin en kutsal yanını savunurken katılık ve sertlikle suçlanmamız ne kadar garip bir şey! Halbuki Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Ey Peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihad et, onlara karşı sert davran, onların varacakları yer cehennemdir. O ne kötü bir varış yeridir." (1)

İstediğinizi söyleyin. Ama unutmayın ki tasavvufu savunma yahut can çekişen nefeslerini sürdürmede söylediklerinizin hiçbir yararı olmıyacaktır. Unutmayınız

ki bütün söyliyeceklerinize rağmen bu gerçekler tasavvufun tapınaklarını yıkan ve yerle bir eden yıldırımlar ve kasırgalar olarak devam edecektir. Tasavvufun, İslâm'ın amansız düşmanı olduğunu gösteren delilleri, açık hak ve adaletin şahidi olarak kalacaktır. Unutulmamalıdır ki bu düşman, insanları kucaklama içkisiyle sarhoş ve öpücüklü gazelleriyle büyülenmiş yapar. Tatlı rüya neşvesiyle gözlerini kapatır kapatmaz kalblerinin ortasına zehirli hançerini saplar.

Yazdıklarımızla, insanların hoşnutluğunu aramıyoruz. Sadece Yüce Allah'ın rızasını arıyoruz. Bütün çabalarımız Allah içindir. Bizim için, yolunda verilmiş bir çaba saymasını ve günahlarımız sebebiyle..................?

Birinci Bölüm

Giriş

Şeyh efendi (1) kendisini imana ve hakka çağıran insanları cezalandırmak için ilgili makamlara şikayet etmiş. Bunu başına kalkmıyoruz. Çünkü biliyoruz ki tasavvufun yüzündeki büyüleyici maskeyi indirmek, putlar adına toplanan haram mallardan tasavvuf kâhinlerini yoksun bırakmak ve değirmenlerinin suyunu kesmektir. Nasıl olmasın ki?!

Maskesi indirildiği anda insanlar, bunun zâlim yahudilik, edepsiz mecusilik ve materyalizme batmış putperestlik karışımı olduğunu göreceklerdir. Fettan aşk ve gazel tasavvufunun istediğini yapması ve öldürmesi için, dudaklarında çıplak şarkıcının gülücükleri bulunan öldürücü, kokuşmuş şirk bataklığından başka birşey olmadığını göreceklerdir.

Cezalandırılması için şikayet ettiğin insanlar, öfkeni gözönünde bulundurarak ve sana acıyarak yine de seni mazur saymak istiyorlar. Doğrusu anlıyamıyoruz, Yüce Allah'ın haklarında "Ey Âdem oğulları! Şeytana tapmayın, çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır, demedim mi?" buyurduğu cemaatin işlediği cinayetleri sana göstermeğe çalışan insanlara niçin kızıyor veya düşmanlık besliyorsun? Allah'ın hak dini ve manevi değerleri hakkında bu topluluğun işlediği cinayetleri

sana gösterdiği için mi bunlara düşman kesiliyorsun? Allah'tan hidayet, aydınlık ve rahmete dayanan ahlaka, tevhid düşüncesine ve İslâm toplumunun üstün değerlerine karşı bu topluluğun işlediği cinayetleri öğrenmek hoşuna mı gitmiyor?

Yine de ümidimizi kesmiyoruz. Ezher âlimlerinden olan şeyh efendinin, sapıklığa düşmüş ve yolunu şaşırmış bu topluluğu Allah'ın hidayetine iletmeğe çalışacağını, İslâm toplumunu ayakta tutan değerleri ve İslâm'ın esaslarını tahrip etmelerine engel olacağını umuyoruz. Senin geçmişteki birtakım iyi amellerini hatırlayarak bunu yapacağından ümitvar olmak istiyoruz. İnanıyoruz ki bunu yaptığın an, nesillerin hayranlıkla bayraklaştıracağı ve asırların kulağında küpe kalacak bir meydan savaşının kahramanı olarak anılacaksın. Unutma ki bu, güzel gençliğini tasavvuf büyüsünün zehirlediği, meleklerin doldurduğu cennet şarabı diye sunulan zehirli içkisini içirdiği, güzel hurilerin sunduğu âb-ı kevser diyerek cehennem ehlinin kan ve irinlerini verdiği, ama sonra Allah'ın kitabından hidayet nurlarıyla ruhu aydınlanan müslüman bir gencin umududur.

Bütün bunlardan sonra Allah'ın kitabından hidayet nurlarıyla baktığında bu genç ne görsün!

Tasavvufî geçmişini, imanını öldüren azgın bir küfür ve sönmeye yüztutan tevhidinin nurunu söndürmeye çalışan koyu bir şirk şeytanı olarak görmesin mi! O onda kalbi alevler içinde kaldı. Zavallı yetim genç, su üzerinde yürümeyi, gök kubbesinde kuşlar gibi kanatlanmayı, en yüce ilahi ruhla bütünleşmeyi ve "başkalık, ğayrilik" (1) perdelerini şimşek gibi delip geçmeyi umuyordu. Böylece en büyük birliği, vücut birliğini (vahdet-i vücudu) müşahade ederek mutluluğa kavuşacak ve zatında gerçekleştiğini görecekti. Bütün bunlar onun emeliydi. Tasavvuf ona bütün bu mecusi hurafelerini vadetmişti. Ama ne fayda! Ondan sonra dökülen göz yaşlarını ve inim inim inleten derin yaralarını görecektiniz!

Su üstünde yüremeyi umdum. Fakat yakıcı cehennem alevlerine saplandım. Ufuklarda kuşlar gibi kanatlanmayı umdum. Bir de ne göreyim. Yüce Allah'ın "Kim Allah'a ortak koşarsa, o sanki gökten düşüp parçalanmış ve kendisini kuşlar kapmış, yahut rüzgâr onu uzak bir yere atmış nesne gibidir" (2) dediği müşrikin felaketidir.

Hayalperest rüyaların zirvesinden, dipsiz uçurumlara düşüp yalçın kayalar üzerinde paramparça oldum. Yalçın kayalar üzerinde, vücudumdan etrafa dağılan cansız parçalar kaldı. Bunlar mahzun ve emelleri sönmüş gözyaşlarımı

sana anlatıyor. Kanayan gönlümde acıları dinmiyen ve inim inim inleten yaralar! Bütün bunlar kanlı felaketin ve acı hezimetin tahribatını sana naklediyor!

İlahi ruhla bütünleşmeyi ümid ettim. Ama kanıma fitne ve sapıklıklarını üfüren, karanlıklarda hortlaklara aşk ilan eden, çılgınlığı damarlarıma zerkeden şeytandan başkasını bulamadım.

En büyük vahdeti müşahade etmeyi ümid ettim. Ama günahlarla boyanmış fettan ve mahmur hurafeden başkasını bulamadım.

..............?.................?

Şehvet alevleriyle çılgına dönen şair şöyle diyordu:

"Âh, o buluşma günü keşke ilah olsaydım. İnsanların dudak ve yanaklarını insanlara mübah kılardım."

Tasavvuf, ilahlığın insan suretinde bende tecelli edeceğini, böylece karşı konulmaz kaderim ve engellenmez kazam ile âlemi idare edeceğimi, gençliğimin heveslerine ve heveslerimin arzularına yeri ve gökleri, fırtınaları ve cinleri, meleklerle hurileri musahhar edeceğimi vadetmişti.

Tasavvufun kâhini et-Tilimsâni, kendi dininde anne ve kız kardeşle evlenmeyi mübah kılıp dişinin oğlu ve kardeşiyle evlenmesinin haram olduğunu söyliyenleri mahcûp (gerçeği görmiyen, Allah'ın lutfundan mahrum) olmakla suçlamadı mı?! (1)

Tasavvufun en büyük tağutu İbn Arabi, Yüce Rabb'in, kiraz dudaklarına kondurulan öpücükler altında dudakları tutuşan fettan bir şarkıcı olduğunu ve bu Rabb'in en büyük tecellisine ancak gece karanlığında bir serserinin, iffetine tecavüz ettiği bir kadın suretinde somutlaştığı (tecessüt ettiği) zaman ulaştığını söylemedi mi? "Bu Rabb, bir melek veya bir erkek suretinde tecelli edebilir, ancak şehvetle köpüren, rağbetle çağıran, işvelerle tutuşan ve günahlarla dolaşan iffetsiz bir kadın suretinde tecelli etmesi daha güzel, daha mükemmel ve ekmeldir" demedi mi? Çünkü erkekte fail suretinde, kadında ise hem fail, hem meful suretinde tecelli ettiği gibi fail ve münfail suretinde de bir tecelli ile tecelli eder. (1)

Değişik bir teslis! Ne varki bu tesliste azgın ve zaptedilmez sürükleyici bir şehvet vardır. Tasavvufun, rezaleti bile utandıran ve zâlimin yüzünü kızartan saçmalıklarını sayarken hakkı savunma gayretinde aşırı gittimse okuyucuların bağışlamalarını dilerim. Özür dilerim, diyorum. Çünkü en büyük tağutu yıkmak

isterken, şeyh efendi, putperest dinlerden şeytanların uydurduğu, adını tasavvuf koyduğu ve aklından zoru olan insanların uyduğu şeyleri kendilerine açıkladığımız için tutup bizi ilgili makamlara şikayet etmektedir.

Tasavvuf kâhinleri, bu şirk bataklığını, hakkın sadece ondan parladığı bir tevhid, gökten inen bir iman ve nezih bir sevgi olarak etrafa yaymaktadır. Bunun doğurduğu tehlike ve yolaçtığı felaket en büyük musibet olmuştur. Denilebilir ki müslümanlar için mecusilikten daha büyük tehlike oluşturmuştur. Zira mecusiliğin küfrü ve şirki açık, sapıklığı ateşinden bellidir. Tasavvuf ise, tatlı ve okşayıcı gülücükler, tutsak yapan tatlı nağmeler, sevgilisine kavuşmak için tutuşan sevgilinin aşkıyla açığa çıkan gizli fısıldaşmalar, haramdan şişmiş mideler gibi büyük büyük sarıklar, kara kalbler üzerine sarkan ve vesveseler fısıldaşan taraklarla taranan gür beyaz sakallar, fısıltılardan usanmıyan, gümüş kaplamalı ve yumuşak parmakların coşkulu saçmalıklarla tanelerini peşpeşe çektiği gökkuşağı renklerinde uzun uzun tesbihlerle insanların karşısına çıkmaktadır.

Şikâyet yerine, şeyh efendiden şunu beklerdik: Allah'ın dinini ve hidayeti kendisine hatırlattıktan sonra şeyhin görevi, taraftarlarını ve çevresini Kur'ân ve Sünnet'e inanmaya, tasavvufu ve putperest kültürünü red etmeğe çağırmaktı. Taraftarları ve çevresi sadece Allah'ı Rabb, yalnızca Kur'ân'ı rehber, sadece Allah'ın Rasûlünü gerçek önder ve örnek kabul etmiyorsa, şeyhin iman ve Allah'a tevbeye yönelmesi, gönül hoşnutluğuyla bu makamı ve bu putu terkederek Allah'ın lanetine bırakması gerekirdi.

Şeyh efendi hakkında yine de bir dereceye kadar hüsnüzan besliyerek, tasavvuf dininden ve tasavvuf kitaplarının dolup taştığı putperestlikten haberi olmadığını sanıyorum. Şefkatli ruhumun derinliklerinden coşan iyilik ve şefkat duaları beni, şeyhin düşüncesi ve gözü önüne tasavvuf kitaplarını sermeğe çağırmaktadır. Belki onda tasavvuf ilahlarını, peygamberlerini ve evliyasını görür! Yüce Allah'ı Rasûlullah'ı ve Allah'ın dostlarını onlardan tenzih ederim. Umulur ki şeyh efendi bu kitaplarda insanın içini kan ağlatan, vicdanı, aklı, ahlâkı ve gerçekleri gören düşünceyi sızlatan bu resimleri görür, böylece amansız bir zulmün öfkelendirdiği, tutuşan bir azim ve batılın tokatını yiyen güçlü bir hakkın isyanı ile tasavvuf cahiliyyetine karşı isyan bayrağını çeker. Bunu yaptığı taktirde tarih kendisini çetin bir meydan savaşının kahramanı olarak gelecek bütün nesillere takdim edecek, mümin bütün kalbler hayranlık duygularıyla derin sevginin bir bayrağı ve Allah için kardeşliğin bir sancağı olarak, onu sevecektir. Ne der ....?

Aksi halde, Allah'ın yardımıyla, haktan sapanların sırtlarını hakkın kamçısıyla dövmeye ve kul kölelerinin başına yıkılıncaya kadar korkmadan, ara vermeden put tapınaklarını hakkın balyozlarıyla başlarına yıkmaya devam edeceğiz. Tasavvufçuların bize karşı beslediği alevli kinleri de Allah'ın izniyle yoldan çıkmışları Allah'ın hidayetine ve Rasûlü'nün yoluna davet etmekten bizi alıkoyamıyacaktır. Bütün engellemelere rağmen uyarmağa ve gerçekleri gözler önüne sermeye devam edeceğiz. Allah yolunda mümin bir kalbin Allah'tan başkasından korkması ve ondan başkasının rızası peşinde koşması elbette beklenemez. "Yüz çevirirlerse, de ki: Allah bana yeter. Ondan başka tanrı yoktur. Ben sadece O'na güvenip dayandım. Çünkü O, arşın sahibidir." (1)

İnanç Yolu Olarak Kur'ân Ve Sünnet (1)

1- Hz. Muhammed, Allah'a imanın özelliklerini yitirdiği bir asırda peygamber olarak gönderildi. Şöyle ki:

A- Araplar Allah'ın varlığına inanıyor, âlemin yaratıcısı ve yağmurun indiricisi olduğunu kabul ediyorlardı. Ama onlara göre bu ilahın ölümden sonra kendilerini diriltmeye gücü yoktur. İnsanların bu dünya hayatından başka bir yaratılış gayesi yoktur. Ne kıyamet ne de hesap vardır. Sonra bu ilah diğer tanrılar gibi olup rızık, yağmur ve düşmana karşı üstünlük için melekler ve salih kişiler gibi sevdiği varsayılan kişilerle kendisine tevessül edilir. Hoşnutluğunu kazanmak ve şerrinden korunmak için ona birtakım aracılarla yaklaşılır.

B- Hıristiyanlar'ın hak dini ise kaybolmuş ve ona çok nadir bazı kişiler bağlılıklarını sürdürmüşlerdir. Hıristiyanlar'ın büyük çoğunluğu ise Hz. İsa'nın Allah'ın kendisi veya Allah'ın oğlu olduğuna inanmışlardır. Âlimlerini ve rahiplerini kendilerine tanrılar yapmış ve kendi kitaplarına aykırı da olsa her şeyde onların söylediklerini yerine getirmişlerdir. Aralarından salih kişileri takdis ve tanrılaştırma derecesine kadar çıkarmışlardır.

C- Yahudiler ise Allah'ı yaratıklara benzetmede çok aşırı gitmiş, yalan, cimrilik, gaflet ve geleceği bilmeme gibi insana nisbet edilebilecek çirkin sıfatları ona nisbet etmişlerdir.

D- İran ve Hindistan'da ise birçok felsefeler egemen olmuştur. Her felsefe, tanrısını sahiplerinin hoşuna gidecek şekilde tasvir etmiştir.

a- Âlemin iki tanrısı olduğunu söyliyen felsefe: Karanlık ve aydınlık tanrıları. Bu iki tanrı arasında sürekli bir mücadelenin olduğunu iddia etmiş, hakkın batıla galip gelmesi için ateşler yakarak insanları hayır ve aydınlık tanrısına yardım etmeye çağırmıştır.

b- Bir felsefe de âlemin bir yaratıcı tanrısı olduğunu söylemiş ve bu tanrıda fena bulması için insanın birçok çilelerden geçmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öldükten sonra ruhunun bu âleme ikinci defa tenasuh yoluyla gelmemesi için nefsiyle çok mücadele etmesini istemiştir.

c- Bir felsefe de, birtek zatın külli vücut olduğunu söylemiştir. Bu külli vücudun varlıkları ve sıfatlarının çok olduğunu belirtmiştir. İranda şairler ve yazarlar, kendilerine her şeyde görünen ve her varlıkta kendilerine açığa çıkan bu külli zatın sevgisini terennüm etmişlerdir.

d- Eski Yunan'da birçok felsefeler ortaya çıkmıştır. Bunların çoğu âlemin bir yaratıcısı olduğunu söylemiş ve ona vacibü'l-vücut yahut illetlerin illeti adını vermişlerdir. (Daha sonra İslâm filozofları aynı ismi 'aklı-evvel' olarak kullanacaklardır). Ne varki bu felsefelerin tümü, bu yaratıcının âlemi yaratmasının gayesi, hedefi ve insanların varacağı son hakkında apışıp kalmıştır.

2- Bütün bu antik felsefeler gaybı (meçhulü) bilme çabalarının ürünüdür. Hepsi de müşahade edilen bu âlemin ötesinde nelerin bulunduğunu anlama gayretlerinin neticesidir. Bütün bu beşeri çabaların açık bir fiyasko ile sonuçlanacağı açıktır. Çünkü zan, tahmin, kuruntu, faraziye ve şeytanlarla cinlerin vesveselerinden başka, insanların gaybı bilmeleri mümkün değildir.

3- İşte böyle bir dönemde Yüce Allah, yoldan çıkmış ve türlü yollara sapmış şaşkın insanlığa Allah'ı tanıtmak, yaratıcısını göstermek, yaratılış hikmetini, kendisine doğru gittikleri gayeyi ve Allah'ın insanlar için sevip hoşnut olduğu yolu ve sistemi öğretmesi için Hz. Muhammed'i peygamber olarak gönderdi.

4- Hz. Muhammed, Allah'ın peygamberi olduğuna dair, insanlara kamil ve apaçık delili gösterdi. Vahyin kendisine Allah'tan geldiğini söyliyerek açık delil getirdi. İnsanlara "Bu Allah'ın kelamıdır, onu size okuyorum. Allah'tan olduğuna inanmıyorsanız birtek sûresine benzer bir sûre getirin" dedi.

5- Rasûlullah'ın bütün felsefelere, inançlara, düşünce ve anlayışlara karşı koyup hepsinin batıl ve yanlış olduğuna dair hüccet göstermesi, insanları kendisine çağırdığı şeylerin de gerçek olduğuna dair delil göstermesi gerekiyordu. Onun için savaş inanç savaşı idi.

6- Bu savaş, kendisinden çok esasların çıktığı temel iki esas üzerinde yoğunlaştı. Bu iki esas şunlardır:

a- Allah'ı birlemek demek olan **tevhid.** Bunun anlamı, Yüce Allah'ın yegane ilah, yaratıcı ve mabud olması, isimlerinde, sıfatlarında ve fiillerinde ona kimsenin ortak olmaması, kemal, cemal ve celal bütün sıfatlara sahip olup noksan bütün sıfatlardan münezzeh olmasıdır.

b- Allah'a giden yolun tekliği. İnsanların işlerinde, O'nun dışında kimsenin egemen olmaması, başkasının kurallarıyla insanların yönetilmemesi ve O'na ancak kendisinin koyduğu usullerle yaklaşılabileceği esası. Bu da "Lailahe İllallah Muhammedün Rasûlullah" olarak ifade edilen şahadet kelimesinin anlamıdır. Birinci esas, Allah'tan başka ilahın bulunmaması, ikinci esas da Muhammed'in Allah'ın rasûlü olmasıdır.

7- Bu iki esas üzerinde Rasûlullah'a karşı kimi muhalefetler kendini göstermiştir. Şöyle ki:

a- Arap müşrikleri şöyle demişlerdir: "Tanrıları tek tanrı mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir." (1) Tanrıları hakkında da şöyle dediler: "Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye onlara kulluk ediyoruz" (2), "Onlar Allah'ın yanında şefaatçılarımızdır." (3)

Yüce Allah onların bu inançlarına şu şekilde karşılık vermiştir: "De ki; onlarda Allah'tan başka tanrılar olsaydı, ikisi de bozulurdu." (4) "De ki; şefaat tamamen Allah'ındır." (5)

..............?................?

Yüce Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'ın lütfuna razı olmuşlardır. Onu bilinmesini istediği şekilde bilmiş ve dinini en güzel şekilde yerine getirmişlerdir. Rasûlullah da birçok yerde onları övmüş ve yüceliklerini belirtmiştir.

9- Bütün bunlarla beraber Rasûlullah, hayatı boyunca tevhidin iki esası olan "Lailahe İllallah, Muhammed Rasûlullah" ilkesinin tertemiz, arı ve duru kalmasına özen göstermiştir. En yakınları ve en çok sevdiği kişiler tarafından bile bu iki esasa gölge düşürülmesine veya toz kondurulmasına asla müsaade etmemiştir. Bunun birçok örneklerini görüyoruz:

a- Birgün Hz. Ömer'in elinde Tevrat'tan bir yaprak gördü. Yapraktakiler Hz. Ömer'in hoşuna gitmişti. Bunu görünce Rasûlullah çok öfkelendi ve Hz. Ömer'e

şöyle buyurdu: "Ben hâlâ aranızdayken mi bunu yapıyorsunuz? Halbuki ben size dini, berrak ve apaydınlık olarak getirdim. Allah'a yemin ederim ki Musa sağ olsaydı, bana uymaktan başka bir yolu olmıyacaktı." (1) Bu hadis bize şunları anlatıyor:

— Hz. Peygamber hâlâ hayatta iken Kur'ân ve Sünnet'in dışındaki şeylerden hidayet aranmasına son derece hayret etmiştir. Hidayetin sadece ve sadece Kur'ân ve Sünnet'te olduğuna inanmak ise onların gereğidir.

— Hz. Peygamber dini tertemiz ve duru bir şekilde insanlara tebliğ etmiştir. O dine de hiçbir değişiklik veya tahrif arız olmamıştır. Ashab onu Rasûlullah'ın kendisinden tertemiz ve tam olarak telakki ederlerdi. Onu bırakıp tahrif ve tebdile uğramış, fazlalık ve noksanlık arız olmuş şeylerden nasıl hidayet aramaya yönelebilirlerdi?!

— Tevrat'ın bizzat kendisine nazil olduğu Hz. Musa bile yaşamış olsaydı, Hz. Peygamber'e uyması gerekirdi. İnsanlara tebliğ ettiği şeriatı bırakıp ona uyacaktı.

Bu hadis, Kur'ân ve Sünnet'in yolunu göstermede esas olup Allah'ın indirmiş olduğu bir şeriata dayanıyor olsa bile, Kur'ân ve Sünnet dışında bir şeyle insanların hidayet bulmaya çalışmalarının caiz olmadığını ifade etmektedir. Aynı şekilde Kur'ân ve Sünnet'in belirlediği yol ve şeklin dışındaki şeylerle Allah'a yakınlık kazanmaya çalışmanın gayrı meşru olduğunu göstermektedir.

b- Bir defasında Hz. Peygamber bir hatibin şöyle konuştuğunu gördü: "Allah'a ve Rasûlü'ne itaat eden doğru yolu bulmuş olur. İkisine isyan eden ise sapmış olur". Bunun üzerine Rasûlullah ona, "Ne kötü bir hatipsin. Şöyle demelisin: Kim Allah'a ve Rasûlüne isyan ederse sapmış olur". (1)

Rasûlullah bu konuşmacının sözünü kesmiş ve halkın huzurunda söylediğinin yanlış olduğunu belirtmiştir. Sebebi de Allah ve Rasûlü'nü ifade eden tek zamir kullanmasıdır. "Kim ikisine isyan ederse" demesidir. Onun yerine Rasûlullah, Allah'ın ve Rasûlullah'ın ayrı ayrı söylenmesini emretmiş, böylece uzak bir ihtimal da olsa Rasûlullah'ın mertebesinin Allah'ın mertebesiyle aynı olduğu şüphesinin uyanmasını önlemiş oluyordu. Rasûlullah'ın bu kadar özen göstermesi, dinin tevhid esasının ne kadar korunması gerektiğini ifade etmektedir. Yüce Allah hakkında vacip olanla Rasûlullah hakkında vacip olan şeyleri birbirinden ayırdetmede ne kadar titizlik göstermek gerektiğini göstermektedir.

c- Ashabın seçkinlerinden olan Osman İbn Maz'un'un vefatı anında Rasûlullah yanında bulunuyordu. O anda kadın sahabi Ummü'l-Ala'nın onun hakkında şöyle dediğini işitti: "Ey Ebu Saib, Allah'ın sana ikram ettiğine şahadet ederim". Rasûlullah ona şöyle buyurdu: "Allah'ın ona ikram ettiğini ne biliyorsun?"

Böylece Rasûlullah, kadının gaybî bir konuda hüküm verdiğini bildiriyor ve onu uyarıyordu. Çünkü gaybî bir konuda hüküm vermek caiz değildi. Zira gaybı, Allah'tan başkası bilmiyor. Bunun üzerine kadın şöyle dedi: "Sübhanallah, ey Allah'ın Rasûlü! Allah ona ikram etmemişse, kime ikram eder?" Apaçık bir karşılık ve itiraz değil mi? Ama Rasûlullah ona bundan daha beliğ ve açık bir ifade ile cevap vermiş ve şöyle buyurmuştur: "Allah'a yemin ederim ki, ben Allah'ın rasûlü olarak yarın bana ne yapılacağını bilmiyorum". Bu da işin sonucu ve kesin bir esasa bağlanması oldu. Çünkü Allah'ın nezdindeki yüce mertebesi ve değerine rağmen Rasûlullah'ın bile endişe ve bekleyiş içinde olması gerekmektedir. Yani ahiretten korkar ve Rabbinin rahmetini umar olması lazımdır. İşte burada Ümmü'l-Ala' şerî ve büyük şu hakikata ulaştı ve şöyle dedi: "Allah'a yemin ederim ki, bundan sonra hiçbir kimseyi tezkiye etmem". (1)

İşte bu ölçü birçok âyetlerde ve hadislerde kararlaştırılmıştır: Meselâ; "Kendilerini temize çıkaranları görmedin mi? Hayır, Allah dilediğini temize çıkarır ve hiçbir kimse kıl kadar haksızlık görmez. Bak, nasıl da Allah üzerine yalan uyduruyorlar. Apaçık bir günah olarak bu onlara yeter". (2) "Ne sizin kuruntularınız, ne de ehli kitabın kuruntuları gerçektir. Kim bir kötülük yaparsa, onun cezasını görür ve kendisi için Allah'tan başka dost da, yardımcı da bulamaz." (3)

Bu da "Biz cennetin ehliyiz ve Allah'ın seçkin halkıyız" diyen yahudilere cevap olduğu gibi, "Cennetin ehli biziz çünkü insanlığı günahından kurtaran Allah'ın oğlunun tabileriyiz" diyen hıristiyanlara da cevaptır. Aynı şekilde "Biz Muhammed'in tabileriyiz, onun için cennet ehli biziz" diye iddia eden müslümanlara da cevap teşkil etmektedir. Yüce Allah cennetin temenni ve kuruntularla değil, ancak salih amelle kazanılacağını, kim bir kötülük işlerse cezasını göreceğini ve şuna yahut buna mensup olmasının kendisine fayda vermiyeceğini bildirmiştir.

d- Bir adam Rasûlullah'a gelerek şöyle dedi: "Allah'ın dilediği ve senin dilediğin" Rasûlullah ona "Beni Allah'a eş mi yaptın? Sadece, Allah'ın dilediği, de" buyurdu. (1) Böylece dilemenin sadece Allah'ın elinde olduğunu belirtmiş

ve Allah'ın dilemesinin yanında başka hiç bir kimsenin dilemesinin olamıyacağını müminlere öğretmiş oluyordu.

e- Mekke'nin fethinden sonra ashap Hayasin'e giderken bir ağaç gördüler. Müşrikler kılıçlarını ona asıyor ve böyle yapanların savaşlarda düşmanlarına karşı galip geleceklerine inanıyorlardı. Bunu gören ashap; "Ey Allah'ın Rasûlü! Onların asacak ağaçları olduğu gibi bize de asacak bir ağaç tayin et" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah onlara şöyle buyurdu: "Allah'a yemin ederim ki İsrailoğulları'nın Musa'ya "Onların tanrıları olduğu gibi bize de tanrı yap" dedikleri gibi söylediniz." (2) Böyle bir şeyin müşriklerin işlerinden olduğunu ve böyle şeylerde onlara benzemenin de şirk olacağını belirtmiştir. Çünkü bereket ve zaferi Allah'tan başka şeylerden istemek şirktir.

10- Bütün bu ve benzeri deliller, Hz. Peygamber'in İslâm'da ilk esas olan tevhide toz kondurmaya veya gölge düşürmeye hiçbir zaman müsaade etmediğini, Allah adına bilmeden konuşmanın ve onun dışında varlıklardan ve Rasûlü'nün öğrettiklerinden başka şeylerden hidayet almanın yasaklığını göstermektedir.

11- Hz. Peygamber kâhinlik, müneccimlik ve gaybı bilme iddialarının kapısını kapatmış, böyle şeyleri iddia edenlerin kâfir olduğunu, kâhin veya müneccime inanan kimsenin Muhammed'e nazil olan dine küfretmiş olacağını bildirmiştir. Kendisine müneccimler sorulduğunda "Onlar hiçbir şey değildir" demiştir. Bu şekilde değerlerinin olmadığını belirterek ve horlayarak hiç olduklarını söylemiştir.

Ashap "Ama bazan bildirdikleri şeylerin doğru olarak çıktığı da oluyor" demeleri üzerine Rasûlullah şöyle buyurmuştur: "Şeytanlar birbirinin üstüne biner ve göğe kadar yükselirler. Meleklerin Allah'ın bir emrini konuştuklarını işitir ve onu öğrenebildikleri kadar öğrenmeye çalışırlar. Allah bunlar üzerine bir şimşek gönderir, şimşek bazen onlara yetişir ve yakar, bazen de şimşek yetişmeden önce öğrendiklerini kâhinlere aktarırlar. Bunu alan şeytan yüz kat yalan ekliyerek yayar. Onun için şeytanın dostu insanların söylediği bazan doğru çıkar, ama çok zaman yalan söylerler." (1)

12- Ashap Medine'deki yahudi İbn Sayyad'dan şüphelenip Rasûlullah-'ın haber verdiği deccal olmasından endişelenince, Rasûlullah yanına ashaptan bir topluluk alarak İbn es-Sayyad'ın evine gitti. Onu denemek için "Senden birşey gizledim, bilebilecek misin?" dedi. Rasûlullah Duhan Sûresi'ni içinde düşünmüştü. İbn esSayyad "O Duh..dur" diyerek cevap verdi ve kelimeyi tamamlıyamadı. Bunun üzerine Rasûlullah ona; "Alçak herif, değerini

aşamıyacaksın" dedi. Yani cinlerle ilişki kuran bir kâhin olmaktan öteye geçemezsin. Ondan sonra Rasûlullah nasıl gördüğünü sordu. Şöyle dedi: Haber bazan doğru, bazan da yalan olarak gelir. Bunun üzerine Rasûlullah "Ona karışık geldi". (2) dedi.

Bu hadis, şeytanın müminin içinde olan şeylere muttali olabileceği ve insan dostlarına bundan haber verebileceğini anlatmaktadır.

Belirttiğimiz bütün bu deliller ve burada sayılamıyacak kadar başkaları Rasûlullah'ın davetinde inanç yönünü sağlamlaştırmak, yerleştirmek, gaybe imanın kaynağının sadece yüce Allah olduğunu bildirmek, bu yoldan başka bir yol edinmenin müslüman için kesinlikle yasak olduğunu ve böyle yapanların imanın dışına çıkmış olacaklarını söylemektedir.

İbadet Yolu Olarak Kur'ân Ve Sünnet

Yasamanın birtakım alanları vardır. Başlıcaları ibadetler, muameleler, politika, hayat ve geçim işleri şeklinde sayılabilir. İbadetler dışında hepsinde içtihad kapısı açıktır. Çünkü ibadetlerde içtihad olmaz. Allah'a yapılan bütün ibadet şekillerinde ve yollarında şeriatın belirlediği ölçü yanında kalmak farzdır. Rasûlullah bu alanda hiçbir kimsenin fazlalık getirmesine veya değişiklik yapmasına izin vermemiştir. İnanç temellerinden olan bu temeli ispat edecek birtakım delilleri sunâlim.

1- Rasûlullah tavaf esnasında bir adamın iki kişinin yardımıyla yürüdüğünü gördü. Bu kimdir? diye sordu. Bu adam yürüyerek hac etmeyi adamıştır, dediler. Rasûlullah şöyle buyurdu: "Şüphesiz Allah'ın bu adamın kendine eziyet etmesine ihtiyacı yoktur. Söyleyin binsin". (1) Sahibi Allah'a yakınlaşmak ve ibadet etmek niyetiyle yapmış olsa bile, Allah'ın teşri etmediği bir işi yapmayı yasaklamış oldu.

2- Hz. Peygamber bir defasında da bir adamın güneşte oturduğunu gördü. Kim olduğunu sorunca; "Ey Allah'ın Rasûlü! Bu adam oruç tutmayı, konuşmamayı ve güneşte oturmayı adamıştır" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Orucunu tamamlasın, konuşsun ve gölgede otursun". (2) Rasûlullah sadece meşru olarak tutulan orucu tasvip etti. Uydurma oruç olan konuşmamayı ise yasakladı. Hz. Zekeriyya kıssasında belirtildiği gibi geçmiş bir şeriatta meşru

da olsa, Rasûlullah bunu yasakladı. Kıssada şöyle deniliyordu: "Allah'a oruç adadım, bugün hiçbir insanla konuşmıyacağım." (3) Geçmiş bir şeriatta olmasına rağmen Allah bizden böyle bir oruç istememiş ve böyle oruç tutmamızı teşri etmemiştir. Yine adamın gölgede oturmasını da Rasûlullah emretti. Çünkü gölge var iken güneşte oturmak ahmakça bir tekellüf, hak yoldan sapma ve Allah'ın teşri etmediği bir ibadet şeklidir.

3- Abdullah İbn Amr İbn el-Âs'ın hadisi bu iki delilden çok daha açık ve kesindir. Babası kendisini Arab'ın eşrafından biriyle evlendirmiş, günler geçmesine rağmen eşinin yanına varmadığından onu Rasûlullah'a şikayet etmiştir. Babası hergün geline "Kocan nasıl?" diye sormuş, ama gelin "İyidir, ama yatağımıza girdiği yok" diye cevap vermiş ve bu durum onbeş gün devam etmiştir. Bunun üzerine Rasûlullah Abdullah'ı çağırmış ve kendisine şöyle buyurmuştur: "Duydum ki gündüzleri oruç tutuyor ve geceleri ibadetle geçiriyorsun." Abdullah; "Evet" dedi. Rasûlullah; "Her ay üç gün oruç tut" dedi. Abdullah; "Ey Allah'ın Rasûlü...?" deyince, Rasûlullah ona "Beş gün tut" dedi. Abdullah ısrar edince, "Yedi gün" dedi. Yine ısrar edince, "Dokuz gün" dedi. Yine ısrar edince sonunda, Rasûlullah ona şöyle buyurdu: "Kardeşim Davut orucunu tut, bir gün oruç tutar, bir gün tutmazdı ve düşmandan da kaçmazdı." (1)

Bu hadis bize şunları anlatıyor: İslâm'ın yolu insanın bütün ihtiyaçları arasında denge yoludur. İnsan Allah'ın hakkını verirken kuvvetinin, nefsinin ve eşinin hakkını asla unutmaz. Onun için hadiste şöyle varid olmuştur: "Rabbinin senin üzerinde hakkı vardır, eşinin senin üzerinde hakkı vardır. Her hak sahibine hakkını ver." (2)

Yukarıdaki hadiste geçen bir kelime üzerinde iyice durmak gerekir. O da müslümanın düşmandan kaçmasına sebep olacak şekilde zayıf düşürecek bir orucu tutmasının caiz olmamasıdır. Onun için Rasûlullah Abdullah'a şöyle buyurmuştur: "Davud'un tuttuğu oruç gibi oruç tut. Birgün oruç tutar, birgün tutmazdı. Düşmanla karşılaştığı zaman da ondan kaçmazdı." Düşmanla karşılaşmak için bedenî kuvvet, İslâm'ın istediği bir şeydir. Çünkü cihad İslâm'ın en üstün mertebelerindendir. Meşru bir dayanağı da olsa taabbudla bedenlerini öldüren ve zayıf düşürenler, böylece başka bir ibadetin yerine getirilmesini engelliyenler, bununla ifrata kaçmış ve diğer yönden Allah'a isyan etmiş olmaktadırlar.

4- Sahih hadiste bir adamın Rasûlullah'tan nasıl oruç tuttuğunu sorduğu ve Rasûlullah'ın çok çok kızdığı kaydedilmektedir. Rasûlullah'ın öfkesini gören bunun üzerine "Allah'ı Rabb ve İslâm'ı din olarak razı olduk" demiştir. Nihayet Rasûlullah'ın öfkesi dinmiştir. (1)

Rasûlullah'ın kızmasının sebebi şudur: Soran adam Rasûlullah'ın oruç tutması gibi oruç tutmak istemiş ve ona benzemeye çalışmıştır. Halbuki bu ibadette Rasûlullah'ın diğerlerinden ayrı bir hususiyeti bulunuyordu. O da bir, iki, üç gün üst üste oruç tutmasıydı. Nasıl olduğu sorulduğunda da şöyle buyururdu: "Ben sizden biriniz gibi değilim, Rabbim'in misafiri olurum, beni doyurur ve içirir". (2)

5- İbadet ve Allah'a yakınlaşma konusunda, Kur'ân ve sünnetin gösterdiklerinin dışında bir ibadet şeklinin caiz olmadığında en açık delil Rasûlullah'ın evine gelip nasıl ibadet ettiğini soran üç kişinin hadisidir. Kendilerine anlatıldığı gibi ibadet ettiğini öğrenince içlerinden biri şöyle dedi: "Biz nerede, Rasûlullah nerede! Allah onun geçmiş ve gelecek bütün günahlarını bağışlamıştır. Ben bütün geceyi ibadetle geçiriyor ve uyumuyorum. Diğeri de, ben de oruç tutuyor ve iftar etmiyorum. Üçüncüsü de, ben de kadınlarla evlenmiyorum" dedi. Rasûlullah dönüp durumlarını öğrenince minbere çıktı ve halkı toplıyarak şöyle buyurdu: "Bazılarına ne oluyor ki şöyle şöyle söylüyorlar? Şüphe yok ki içinizde Allah'ı en iyi bilen ve ondan en çok korkan benim. Bununla beraber oruç tutar ve iftar ederim, gece ibadet eder ve uyurum, kadınlarla da evlenirim. Sünnetim (yolum)dan yüz çeviren benden değildir." (3)

Bu hadis bizlere çok şeyler anlatmaktadır. Şu anda yalnız konumuzla ilgili kısım bizi ilgilendirmektedir. O da Allah'ın teşri ettiği ve Rasûlullah'ın gösterdiği yolun dışına çıkıp başka ne suretle olursa olsun ibadet etmek veya Allah'a yakınlaşmaya çalışmak, İslâm'ın yolundan sapmak ve başka bir yolu benimsemektir. Bu amel salih bir niyet ve sadece Allah rızası için de yapılsa, İslâm'ın kabul etmediği bir ameldir. Çünkü Yüce Allah'a ancak onun teşri ettiği ve Rasûlullah'ın gösterdiği şekilde ibadet edilir.

Diğer taraftan, ister rahiplik gibi yeni bir teşride bulunmak suretiyle olsun, ister gündüzleri sürekli oruçla ve geceleri sürekli ibadetle geçirmek suretiyle teşri edilmiş bir şeyde fazlalık şeklinde olsun, İslâm'ın yolu dışına çıkmak ve başka bir yol izlemek, Rasûlullah'ı itham altında tutmaktan başka bir şey değildir. Allah'ı bilmede ve hakkını yerine getirmede onun zirvede olmadığını söylemekten başka bir şey değildir. Onun için o üç kişi "Biz nerede, Rasûlullah

nerede! Onun geçmiş ve gelecek bütün günahları bağışlanmıştır" dediler. Demek istiyorlar ki Allah onun bütün günahlarını bağışlamış, dolayısıyla daha çok ibadete ve Allah'a yakınlaşmaya ihtiyacı yoktur. Bu demektir ki Rasûlullah günahlarının bağışlanmasına dayanarak bir kısım ibadetleri ve Allah'a daha fazla yakınlaşma çabalarını terketmiştir. Halbuki böyle bir şey, Allah'a ibadette ve ona itaatta gücü dahilinde olan hiçbir şeyi terketmiyen Rasûlullah hakkında hiç de yakışık olmıyan yanlış bir inançtır. Zira Rasûlullah Allah'a ibadette ve onu bilmede daima zirvede ve önde bulunuyordu. Nitekim Yüce Allah ona şöyle emretmiştir: "De ki, şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi içindir. Onun ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve ben müslümanların ilkiyim." (1)

Rasûlullah her şeyde müslümanların ilkidir. Bundan başkasının onun hakkında düşünmek bir müslüman için caiz değildir. Onun gösterdiği ve uyguladığına ilaveler yapmak ve değiştirmek, ona yapılan büyük bir itham olur. Onun için şöyle buyurmuştur: "İçinizde Allah'ı en iyi bilen ve ondan en çok korkan benim. Sünnetimden yüz çeviren benden değildir."

6- Rasûlullah bütün bunları açıklamakla yetinmemiş, belki halka yaptığı bütün konuşmalarında şunu belirtmiştir: "Her bid'at sapıklıktır ve her sapıklık cehennemliktir." (1) Yine şöyle buyurmuştur: "Kim bu işimiz (dinimiz)den olmıyan birşey uydurursa, o merduttur." (2) Allah'a ibadet etmek ve ona yakınlaşmak amacıyla uydurulan her amel merduttur ve sahibinin aleyhine olur. Çünkü Allah'a ibadet ve ona yakınlaşma sadece ve sadece Allah'ın teşri buyurduğu ve Rasûlullah'ın öğrettiğiyle olur. Bunun dışına çıkmak, eksiltmek veya artırmak, değiştirmek, bid'attır ve sapıklıktır.

7- Rasûlullah bu konuda çok sağlam bir kural koymuştur. O da ehli kitap ve diğer inanç sahiplerine muhalefet ilkesidir. Böylece bağımsız bir yol ve bağımsız amellerle İslâm ümmetinin karakteri ve hususiyeti netlik kazanır ve şahsiyeti gerçekleşir. Bu şekilde ümmetin ibadet ve amelleri başka ümmetlerin ibadet ve amelleriyle karışmamış olur. Mesela ayakkabıların çıkarılması daha çok tevazu ve Allah'ın huzurunda teslimiyete uygun olduğunu bildiği halde, ayakkabı ve meshleriyle namaz kılmıyan yahudi ve hıristiyanlara muhalefet olması için ayakkabı ve meshlerle namaz kılmamızı istemiştir. Şöyle buyurmuştur: "Ehli kitap ayakkabı ve meshleriyle namaz kılmıyorlar, siz ayakkabı ve meshlerle namaz kılınız." (3)

Bu ilkenin sayılamıyacak kadar delilleri ve örnekleri bulunmaktadır. (4) Burada söylenmek istenen şudur: İslâm ümmeti inançlarında, ibadetlerinde, edep ve sülukunda, giyim, âdet ve görünümlerinde, kısaca hayatının bütün alanlarında İslâm ümmetinin bağımsız olması gerektiğine dikkat çekmek.

Bütün bunlarla inanç ve şeriat, edep ve süluk (davranış)ta sadece Allah ve Rasûlü'nün belirlediği şeylerle yetinmek ve onlara bağlı kalmak gerektiği meselesine umarız bir açıklık getirilmiş olmaktadır.

Ashab-ı Kiramda İnanç-İbadet Yolu Olarak Kur'ân Ve Sünnet

Ashab-ı kiram bu esası kavramış ve her davranışlarında ona bağlı kalmışlardır. Çünkü "Lailahe İlallah Muhammedün Rasûlullah" sözünün gereği budur. Bu esasa uymuş ve üzerinde titizlik göstermişlerdir. Bundan en ufak bir sapma gördükleri anda büyük tepki göstermiş ve derhal önlemeye çalışmışlardır. Abdullah İbn Mes'ud'un Kufe mescidinde müşahade ettiği olaya tepki göstermesi ve yasaklaması bunun güzel bir örneğidir.

Abdullah İbn Mesûd bir gün Kûfe mescidine gelmiş ve birtakım halkalar görmüştür. Her halkanın ortasında bir yığın çakıl taşları ve başlarında duran bir adam halka yapan insanlara "Yüz defa süphanallah, yüz defa elhamdülillah, yüz defa Allahu ekber" söylüyor, onlar da yapıyorlar. Abdullah İbn Mes'ud onlara şöyle demiştir: Ey insanlar! Allah'a yemin ederim ki sizler ya Rasûlullah'ın dininden daha doğru bir din üzerindesiniz, yahut sapıklık (dalalet) kapısı açmış bulunmaktasınız." (1)

Bu apaçık bir mantık kuralıdır. Bunlar ya Rasûlullah'tan daha çok hidayet üzerindedirler. -Çünkü Rasûlullah'ın muvaffak olamadığı bir amel için muvaffak olmuşlardır- ya da sapıklık içindedirler. Birinci durum kesinlikle mümkün değildir. Çünkü Rasûlullah'tan daha üstün bir kimse yoktur. Geriye ikinci durum kalıyor. Yani bunların bir sapıklık kapısını açmış olmaları durumu.

İbn Mes'ud'un sözünü duyunca onlar şöyle dediler: "Ey Ebu Abdirrahman! Allah'a yemin ederiz ki hayırdan başkasını istemedik." Bu da onların bu işi nasıl iyi bir niyetle yaptıklarını ve bu bid'at amel ile Allah'ın rızasını nasıl aradıklarını gösteriyor. Ancak İbn Mes'ud onlara "Hayrı istiyen nice kişiler vardır ki hayra ulaşmaz" demiştir. Bu demektir ki amelin sahih ve geçerli olabilmesi için

tekbaşına iyi niyet yeterli değildir. İyi niyet yanında şeriatın sınırlarına bağlı kalmak da şarttır.

Bu şekilde ashab, dine yabancı unsurların girmesini önlemek ve yabancı herşeyden onu uzak tutmak için son derece titizlik göstermişlerdir. Ta ki insanlar, Allah'ın kitabı ve Rasûlü'nün sünnetiyle oturup kalksınlar, onların gösterdiği şekilde edep ve ahlâk sahibi olsunlar, onların sınırları içinde yaşasınlar. Bu hassasiyetleri sonucudur ki Hz. Ali, hayali kıssalar ve uydurma hikayelerle insanların kalplerini yumuşatmaya, dine bağlamaya çalıştıklarını sanarak insanlara va'zeden ve kıssalar anlatan kişileri camiden kovmuş ve bu şekilde anlatmalarını yasaklamıştır. İbn Ömer de aksırınca "elhamdülillah ve's-salatu ve's-Selam ala Rasûlillah" diyen adama tepki göstermiş ve şöyle demiştir: Rasûlullah bize böyle öğretmedi. "Biriniz aksırınca Allah'a hamdetsin" buyurdu. Rasûlüne salat getirsin, demedi. (1)

Bütün bu gerçekler ve ölçülerden şunları anlıyoruz:

a- Hidayet, Allah'ın buyurduğu ve Rasûlullah'ın gösterdiğidir. Bunun dışında hidayet olmaz. "De ki doğru yol, ancak Allah'ın yoludur." "Haktan başka sapıklık dışında ne vardır?" (Âyetler)

Bu hidayet Allah'ın kitabı ve Rasûlullah'ın sünnetiyle sınırlıdır. Bunun dışında Allah'a yaklaştıran ve cehennemden uzaklaştıran üçüncü bir yol yoktur.

b- Allah'ın kitabına ve Rasûlullah'ın sünnetine aykırı olan her inanç, mücadele edilmesi ve ortadan kaldırılması farz olan bir inançtır.

c- Allah'a yakınlaşmak ve nefsi tezkiye etmek amacıyla, şeriatın belirlediği ibadetlerde ve taatlerde yapılacak her türlü değişiklik, İslâm'a mensup olan ve ona davet eden kişilerden de olsa, merdut bir bid'attır. Bunu yapanlar cehennemlik olurlar.

d- Allah'ın kitabı ve Rasûlullah'ın sünneti konusunda gaybî bir bilgi iddia eden ve buna cinler, fetih, feyiz veya semaya ulaşma yolu ile ulaştığını söyliyen herkes yalancıdır ve dinin dışına çıkmış olmaktadır.

e- Din işlerinde âlimlerin sözleri yüz de yüz doğrudur veya alınması vaciptir, diye birşey yoktur. Sözlerinin Kur'ân ve Sünnete arzedilmesi ve onlarla ölçülmesi gerekir. Onlara uyanlar alınır, uymıyanlar atılır. Delili bilmediğimiz zaman bu sözlerle amel etmek, ancak delili öğrenip bilgi sahibi oluncaya kadar

caiz olur. Delili öğrenip bilgi sahibi olduğumuz anda bu sözleri yargılar ve hakkında hükmederiz.

f- Şüphe yok ki ashab insanların en takvalısı ve en çok ibadet edenidir. Kur'ân ve Sünnet'e sıkı sıkıya bağlı kalmış ve onlarla oturup kalkmışlardır. Onların yolundan gidenler hidayet üzere olur, başka yollara sapanlar da dalalete düşmüş olur. (1)

Tasavvufun Dini

Şüphe yok ki, alçak batılın yüce haktan bir yardımı ve çirkin küfrün tertemiz iman ruhundan bir desteği olduğunu sandıklarımız dışında, tasavvufun İslâm'dan başka her türlü batıl din ve inançtan bir desteği ve kaynağı bulunmaktadır. Zaten tasavvufçuların kendileri de katıksız hakkın kendisi olduğunu iddia ettikleri tağutlarının dininden başka her şeyden beri olduklarını söylemektedir. Tasavvufun kâhinlerinden olan et-Tilimsani şöyle diyor: "Kur'ân'ın tamamı şirktir. Tevhid ancak bizim sözümüzdedir." (1) İbn Arabi de -zındıkların dini olan- Fususu'l-Hikem kitabını kendisine Hz. Peygamberin verdiğini ve şöyle dediğini iddia etmektedir: **"Bunu insanlara söyle, ondan yararlansınlar.** Ben de bu arzuyu, eksiltmeden ve ilavede bulunmadan olduğu gibi gerçekleştirdim. **Allah'tan dinleyin ve Allah'a dönün."** (2)

Gerçek şu ki tasavvufçular, sapık her türlü inançtan ve batıl her dinden pekçok şeyler almakta, ona iman ederek kendilerine nisbet etmekte ve ateşi etrafında dolaşan kelebeğe varıncaya kadar herkesi bu mecusiliğe inanmaya çağırmaktadırlar. Aksi halde vahdet-i vücut hurafesi ile dinlerin birliği efsanesinin İslâm'la ne ilgisi vardır?!

Vahdet-i vücut, yüce Allah'ın bütün yaratıkların aynısı olduğu, zat, sıfat, isim ve fiillerde diğer varlıkların kendisi olduğu, hayatı veren ile sağır taşların ve çürüyüp kokuşmuş kemiklerin aynı varlık olduğunu iddia etmektedir.

Dinlerin birliği ise, kâfirin küfrü ile müminin imanı, facirin günahı ile salih kişinin iyiliğinin aynı olduğunu, Hz. İbrahim'in dini ile babası Âzer'in dini, Musa'nın imanı ile Firavn'ın küfrü ve Ebu Cehl'in putperestliğiyle Hz. Muhammed'in tevhidinin aynı şey olduğunu söylemektedir. Hepsi de dinin rabbi ve peygamberidir. Hepsi de ilahi zatın görünümüdür. Ne var ki bir görünümünde

Muhammed, bir görünümünde de Ebu Cehl adıyla adlandırılmıştır. Gerçekte ise her iki görünümde ve isimde de ondan başkası değildir. İblis'in din ve imanının Cebrail'in din ve imanının aynısı olduğunu, daha da ileri giderek İblis'in Allah'ın huzurunda bulunma âdâbını Cebrail'den daha iyi bildiğini ve makamının ondan üstün olduğunu ileri sürmektedir. Bu küfür saçmalıkları İslâm'dan mıdır?!

Allah'ın Dinine İftira

Anlıyamıyorum, ispat edecek bir delile ihtiyacı olmıyan bir şeyi ispat etmek için ne diye deliller sıralayıp duruyorum. İspat için delile ihtiyaç yoktur, diyorum. Çünkü tasavvufçuların kendileri buna inanarak itiraf etmektedir.

Tasavvufçulara sorunuz, tasavvufa bulaşmış kişileri neden İslâm'ın adlandırdığı gibi müslüman değil de sofu diye adlandırıyorlar? İki isim zifiri karanlık ile göz kamaştırıcı aydınlık kadar birbirinden farklı olduğu halde neden bu yola saparak müslümanların yolundan ayrılıyorlar? Yüce Allah'ın kendisine şuurlu ve inançlı olarak kulluk yapanlara verdiği isimleri bir tarafa bırakarak zillete veya küfre delaletten başka meziyeti bulunmıyan isimlere neden meylediyorlar?

Tasavvufçulara sorun, tasavvuf dininin kâhinleri ve âyinlerinin rahipleri kimlerdir? Tağutlarının kin ve nefretlerini neden Allah'ın kitabı ve Rasûlü'nün sünnetine tercih ediyorlar? **Sorun, zavallı insanları hak dinden saptırarak İslâm'ın şeriat ve hakikat olduğu iftirasını neden söylüyorlar?** Şeriatla yüce Allah'ın Hz. Peygamber'e indirdiği vahyi, diğeriyle de tasavvufun bidatlarını fısıldaşan iblislerin vesveselerini kastediyorlar. Tasavvufun bütün hurafe ve bid'atlarını sorun!

Fakat kendinizi yormayın. İşte şii Fatımî eğilimli ve tasavvuf dinine bağlı İbn Acîbe sorduğunuzun cevabını vermektedir. İşte size attığı iftira: "Bu ilmin (tasavvufun) kurucusu Rasûlullah'tır. Allah ona vahiy ve ilhamla öğretti. Cebrail önce şeriatı getirdi. O tamamlanınca arkasında hakikatı indirdi. Onu da sadece bazılarına verdi. Bunu ilk defa açığa vuran ve hakkında konuşan kişi Ali'dir. Ondan Hasan el-Basri almıştır." (1)

Şüphe yok ki bu, Rasûlullah'a yapılan haince bir iftiradır. İlmi gizlemekle suçlayarak yapılan melun bir suçlamadır. Sonra hangi ilim? Tasavvuf dininde hakikat ilmi. "Allah'ın kendisine öğrettiği bir ilmi gizliyen kimseye kıyamet

günü ateşten bir gem vurulur" (2) diyen bir peygamber hakkı, ilmi ve delaletlerini gizlemiş, öyle mi?!

Sonra bu iftiranın arkasında Hz. Ebu Bekir, Ömer, Osman ve diğer nezih ashabı insanı Allah'a sevdiren şeyleri bilmiyecek kadar cehalet ve dalalet ehli olarak suçlama da yatmaktadır. Yine selefi ve halefiyle temiz müslümanları gerçek iman sıfatından soyutlama konusunda planlı ve kin dolu bir gayret bulunmaktadır. Sadık müminleri ve şehitleri böyle bir itham altında bırakmak tasavvufçulara günah olarak yeter.

Tasavvufa Göre Bilginin Yolu

Tasavvufçular, kendilerini İslâm'ın dışına çıkaran bir iftira daha yapmaktadırlar. O da şeriatın veya aklın değil, sadece kişisel zevkin bilginin kaynağı ve yolu olduğuna inanmalarıdır. Allah'ı, sıfatlarını ve hakkında bilmenin vacip olduğu diğer şeyleri bilmenin yegane yolu bu zevktir. Eşyanın hakikatlerini değerlendiren iyi veya kötü, hayır yahut şer, hak veya batıl olduğuna hükmeden zevkin kendisidir. Onun için tasavvufçuların sayısız ilah ve tanrılara inanması, bir kolunun bir puta diğerinden farklı şeylerle tapması yahut tasavvufun batıl diğer kollarının tanımadığı bir putun karşısında eğilmesi kaçınılmazdır. İsim ve müsemmalarda hakem ve ölçü olarak sadece kişisel zevki kabul ettiği müddetçe tasavvuf kollarının değişik tanrılara inanması ve her birinin bu tanrılara değişik şekillerde boyun eğmesi kaçınılmazdır. Çünkü eşya ve olaylar için bugün verdiği manayı zevk, yarın zıddı ile değiştirir ve nesheder. Zıtların bu derece çok oluşu ve aralarında öfkenin bu dereceye varması her zaman tasavvufun çarpık mantığının boyasıdır.

Tasavvufçular, liderlerinin heva ve heveslerinin tutsağı oldukları için değişik kollara ayrılmış ve yollara sapmışlardır. Her biri başındaki kâhinin put edindiği şeyi tanrılaştırmakta ve hevasının uydurduğu hurafelerle ona ibadet etmektedir. Halbuki hepsi de heva ve heveslerine uyarak İslâm'ı ve İslâm cemaatini yoketme amacı üzerinde birleşmektedirler.

Şeyh efendinin bu söylediklerime itiraz edeceğini sanmıyorum. Çünkü hepsini en az benim kadar bilmektedir. Aksi halde ne diye bu kadar fırka ve tarikat birbiriyle boğuşmakta, niçin bu kadar sayısız şeyh birbiriyle rekabet etmektedir! Ne diye her biri diğerine lanet okumakta, şeyh efendinin huzuruna her çıkan

diğerini yerin dibine batırmaktadır! Hatta şeyh efendiye karşı kurnaz bir riya ve edepsiz bir hile ile yürüttükleri bu kampanyalar ve alevlendirdikleri bu savaşlar nedendir. (1) Şeyh efendiye karşı sürdürdükleri savaşın sebebini ben söyliyeyim. Çünkü daha önce her hangi bir tarikat şeyhi olmadığı ve tasavvufta uzun geçmişi bulunmadığı için onu kendilerinden saymamaktadırlar. Şeyh efendi, lütfen bunu cesaretle açıkla. Açıkla ki Allah sana hidayetini ve sadıkların makamını versin. Şüphesiz her mümin bunu gönülden arzulamaktadır.

İkinci Bölüm

Nazari Tasavvuf

Tasavvufun Tanrıları

Tasavvufçular, yüce Allah'ı şek ve şüphenin karışmadığı ve Hakk'ın yüceliğine gölge düşmediği bir bilgi ile bildiklerini söyliyerek iftira etmektedirler. (Zaten iftiradan başka meziyetleri yoktur.) Müslümanları da basiret körlüğü, akıl yetersizliği, düşünce sakatlığı, duygu körelmesi, zevk bozukluğu, his ve şuur yoksunluğu, kör maddeye kulaklarına kadar batma ve tarihe körü körüne tapma ile itham ederler. Sormak istiyorum, hangi tanrıya tapıyorlar? Daha açık bir ifade ile uydurup taptıkları tanrı hangisidir?

Söylediğim şeylerde herhangi bir şüpheniz varsa yahut onların büyüleyici bir tebessümü veya bir aşıkın tesbih ve dua terennümleri sizi haktan alıkoyuyorsa, tasavvufun en büyük tanrısını öğrenmek için lütfen onların kitaplarından biraz okuyun. Mesela Futuhatı Mekkiyye, Fususu'l-Hikem, Tercümanu'l-Eşvâk, Ankâ-u Mağrib, Mevakiu'n-Nucûm gibi hepsi de İbn Arabi'nin olan kitaplardan biraz okuyun. Abdulkerim el-Cîlî'nin el-İnsanu'l-Kâmil, İbn el-Farıd'ın Tâiyye'sinden yahut onun Kâşâni veya Nablusi şerhlerinden okuyun. Şa'rani'nin et-Tabakât, el-Cevâhir, el-Kibrîtu'l-Ahmar, Abdulaziz ed-Debbâğ'ın el-İbriz; Ticani tarikatının Kitabu'l-Cevahir, er-Rimah kitaplarından okuyun. Yine Hasan Rıdvan'ın Ravdu'l-Kulûb el-Mustetâb, hatta şu anda ibadette kullandıkları Mecmûu'l-Evrâd, Delâilu'l-Hayrât ve kâhinlerinin yatsı ile seher vakitlerinde okudukları hiziplerinden okuyun.

Tasavvufçular, İbn Arabi'yi şeyh-i ekber ve kibrit-i ahmer (som altın) diye nitelemekte ve karşısında secdeye kapanmaktadır. Abdulkerim el-Cîlî'yi el-Ârifu'r-Rabbânî ve'l-Ma'dinu's-Samadânî (Rabbanî arif ve ilahi maden) diye tanımlamakta, İbn Farıd'ı sultanu'l-âşıkîn (aşıkların sultanı) ve Şa'râni'yi el-Heykelu's-Samadânî ve'l-Kutbu'r-Rabbânî (ilahi ulu ve rabbani kutb) diye anmaktadır.

O halde kitaplarından okuyun derken, tasavvufçuların kendisinden hakkın delillerini ve hidayetin nurunu aldıkları kitapları değil, bilakis değişik eğilim ve yollarına rağmen kutsallaştırıp yücelttikleri, hatta birçoğunun taptığı, tevhid nuru için en yüce ufuk ve ilahi feyizler için tükenmez pınar bildikleri kitapları okuyun, diyorum. Bu ve benzeri kitaplardan bir miktar okuduktan sonra Allah'ın kitabından bir âyeti düşünün ve batılın karanlıklarına hak nurunun projektörlerini tutun. O zaman tasavvufçuların en çirkin suretlerde somutlaşan, gizli ve açık kimliğini, en kokuşmuş leşlerde şekillenen bir tanrıya taptıklarını görecek ve lanetler yağdırmaktan kendinizi alamıyacaksınız. Bu kitaplarda tasavvufçuların taptığı ilahın bitkin zihinlerde oluşan gerçek dışı resimler, sapık düşüncelerde şaşkınlık kuruntuları ve hayalde mitolojik öcülerden öte bir varlık olmadığını müşahade edeceksiniz. Tasavvuf kâhinlerinden et-Tilimsânî kokuşmuş ve kurtlaşmış bir köpek leşini tanrılaştırmadı mı?! (1)

Şeyh efendi, ne olur mazur görün beni! Müslümanları hak dinine hidayet eden ve uğrunda cihadı farz kılan Allah'a yemin ederim ki hakkı hak için söyledim ve haktan başka şey söylememeye çalıştım. Delillerimizi ortaya koymak ve karşılıklı tartışmak için görüşmeyi arzu edersiniz, el-Bedevi'nin kubbesinin altı da olsa, istediğiniz yerde ve zamanda yüzyüze gelmeye hazırım.

Size tasavvufçuların inançlarını açıkça ortaya koyan sözlerini kitaplarından nakledeceğim. Dinde yol ve şeriat kabul ettikleri, te'vil götürmez sarih ifadelerini aktaracağım. Sahiplerinin putlarını, huzurunda cennet kokusu ve havasını aldıklarını ve Allah'ın ruhunu bulduklarını iddia ettikleri, sağır taşlarından ve çürümüş kemiklerinden ruha sekînet bağışlaması, kalbe huzur ve güven vermesi, hayata hayır, bereket ve bolluk vermesi, Allah'la ittihad etsinler diyen putperestlerine rububiyet ve uluhiyetin hakikatini açması için yalvardıkları putları ve puthanelerini ortaya koyan ibarelerini sergileyeceğim. Bu çukurlarda vücutlarını yiyen kurtlara yalvararak tasavvuf kâhinlerinin Allah'ın kaderinde tasarruf etmesini sağlaması ve kazasının üstüne çıkarması, rabbani kutsallıklarla melekût âleminde dolaştırması için dua ettiklerini gösteren metinler aktaracağım.

İbn el-Fârid'in Tanrısı (1)

Bu sofu ittihada yahut vahdete inanır. Kulun rab, mahlûkun yaratıcı ve vücutça fani olan varlığın vacibu'l-vücut olduğunu söyler. Kısa ve açık bir şekilde ifade edersek, bu adamın ittihad bid'atına inandığını söylememiz gerekir. Tasavvuf kâhinlerinin inandığı bu hurafeye göre tasavvufi rab (Allah bundan münezzehtir) zatı, sıfatları, isimleri ve fiilleriyle maddi yahut soyut suretlerde ortaya çıkmıştır. Mesela insan, hayvan, cansız, cin, put, vehim, hayal ve zan olmuştur. İsimleri, fiilleri ve sıfatları da o varlıkların isim, fiil ve sıfatlarının aynısı olmuştur. Çünkü mutlak veya mukayyet varlık odur ve mahiyet itibariyle bu varlıklar tasavvufi rabbın kendisi ve aynısıdır. Azgın ve canilerin işlediği bütün günahlar, yırtıcıların avlarını parçalaması veya kemiklerini kırması tasavvufi rabbin işi, günahı ve işlediği suçudur.

Ey tasavvufçular, biliyorum, İbn el-Farid'i zındık olarak nitelediğim veya hakkın dilinde zındık olarak anıldığı için benim yerin dibine geçmemi yahut ansızın bir kasırgada mahvolmamı temenni edeceksiniz. İbn el-Farid'in zındıklıkla nitelenmesine hayret edeceksiniz. Benim için Allah bilir, ne beddualarda bulunacaksınız.

Ama Allah'ın izniyle bana hiçbir şey olmaz. İbn el-Farid'in kendisine seçtiği din ile hakkında hüküm vermekten, sizlerin bu hayreti veya bedduaları beni alıkoyamıyacaktır. Öfkenizin biraz olsun dinmesi ve hiddetinizin bitmesi için şimdi size Tâiyye'sinden yapacağım nakilleri iyice düşünün ve anlamaya çalışın.

"Bana bakanlara tecelli ederek varlığını gösterdi. Görünen her varlıkta onu bir surette görürüm."

İlahi zatın kendisinden bütün gayrilik ve farklılık perdelerini kaldırdığını, gizli hakkı ona açığa çıkardığını, böylece bizzat Allah'ın hakikatinin âlemdeki bütün varlıklarda ortaya çıktığını iddia etmektedir. Kısaca, artık âlemdeki bütün varlıkların bizzat Allah'ın zatı olduğunu gördüğünü ifade etmektedir. Bu madde âlemindeki bütün varlıklar, gece karanlığında can alan veya cinayet işliyen bütün caniler, tenha köşelerde her türlü ahlaksızlığı işliyenler v.b. bütün maddi varlıkların Allah'ın aynısı ve hüviyeti olduğunu, kendi varlığının da O'nun varlığının kendisi olduğunu gördüğünü söyler.

İbn el-Farid'a göre Allah olmıyan hiçbir şey yoktur. Hatta Allah'ın -İbn el-Farid'in tanrısının- bu maddi suretlerden, yahut varlığı kesin veya vehim yahut hayali varlıkların zihindeki suretlerinden başka bir varlığı yoktur.

Bu iftirada bulunan bir kimse, elbette inancının sonuçlarına katlanacaktır. Bu inancı gereği zatının tanrısının zatıyla ittihad ettiğini (bütünleştiğini) ve ikiliğin isimden başka birşey olmadığını iddia edecektir. Birliğin varlıkta ve hakikatte olduğunu, bu birliğin açığa çıktığı anda zatında, sıfatlarında ve fiillerinde Allah'ın zatının, sıfatlarının ve fiillerinin kendisini müşahade ettiğini söyliyecektir. İşte sözleri:

"İlahi zat açığa çıkıp göründüğü anda gaybim bana gösterildi ve kendimin ondan başka olmadığımı gördüm."

İlahi varlığın hüviyetini veya gizli hakikatini, kendi varlığının da zahirini veya türlü varlıklarda tezahürünü müşahade etmiş, kendi varlığından başka rabbin varlığını ve kendi yapısından başka onun ayrı bir yapısını görememiş, müjde sevinci içinde "Ben Allah'ım" diye haykırmış!

Ne var ki görünen bu varlığın birden ortaya çıkan bir vehim (kuruntu) veya geçici bir durum yahut gözüne görünen ve zihinde şekillenen bir hayal olduğunu birilerinin sanmasından korkmuş ve arkasında şöyle demiştir:

"Yokluk (mahv)dan sonra ayıldığım (sahv)da ondan başkası değildim. Zatım zatıma büründüğü zaman tecelli eden yine zatımdı."

Sahv (ayılma) tasavvuf dininde, kuvvetli bir varidle sarhoş olduktan sonra arifin kendine gelmesi ve duyarlılık kazanmasıdır. Bu durumda arif, ilahi zat ile sıfatları yahut tezahürleri arasındaki farklılığı müşahade eder. Kainatın, ilahi zatın kendisi olmadığını, sadece isim, sıfat ve fiillerinin tecellileri olduğunu müşahade eder.

Tasavvuf dininde mahv (yokluk) da çokluk ve başkalığın yok olması, birden fazla olan değişik yaratığın ortadan kalkmasıdır. Başkalığın kaybolması ve mutlak birliğin tecelli etmesidir. Bu durumda sofu, yaratıkları hakkın kendisi ve kulu rabbin aynısı olarak görür.

O halde tasavvufta sahv ile mahv arasında fark vardır. Ama İbn el-Farid sonradan ortaya çıkarılan bu ayırımı kabullenmemiş ve tasavvufçuların inançlarının gerçeğini bütün çıplaklığıyla ortaya koymak için maskeyi yırtmış ve örtüyü kaldırmıştır. Sahv ile mahv arasındaki bu farkı başkaları kavramasın diye

telaşlı bir şekilde arayı kapatmaya çalışmıştır. Tasavvuf dininin baştan beri ve temelde yüce Allah'ın, âlemin bizzat kendisi olduğuna iman esasına dayandığını, yaratan ile yaratılan arasında mutlak veya mukayyed, relatif veya sübjektif hiçbir gayriliğin bulunmadığına, mahivde de, sahivde de sofunun halinin aynı olduğuna inanmaya dayandığını vurgulamaya çalışmıştır. Hakkın deliliyle yüzyüze geldikleri zaman başka tasavvufçuların münafıklık yaparak üstü kapalı ve kinaye yolu ile söylerken, İbn el-Farid çılgın bir cesaretle bunların ne demek istediklerini açıkça ifade etmiş ve şöyle demiştir:

"Ne zamana kadar örtülü kalacağım! İşte perdeyi yırttım. Zaten perdenin düğümlerini çözmek, yaptığım biat antlaşmasında vardır."

Yani Allah'a yaptığı biat akdinde, Allah'ın her zaman yaratıkların suretinde ortaya çıktığını ve zatının onların zatıyla belirlediğini herkesin görmesi için bütün perdeleri yırtacağı ve bütün düğümleri çözeceğine dair söz vermiştir.

İbn el-Farid'in "Zatım zatıma büründüğü zaman tecelli etti" sözündeki sarahati ve cüretkârlığı düşünün. Zındık herifin Allah için bir zat kabul etmeği reddetmesini ve zatının onun zatının bir eseri olduğunu kabullenmeyi reddedişini görün. "Zatım onun zatına" yahut "Onun zatı zatıma" demiyor. Onun yerine, âlemin gerçek Rabbini tasavvuf dininde yok saymak için "Zatım zatıma" diyor. Her iki durumda da onun (İbn el-Farid'in) zatından başkası yoktur. Azgın ve zâlim inkârı görüyor musunuz?!

İbn el-Farid'in yanında ne rab var, ne yaratık var. Yaratan da o, yaratılan da o, var olan ve varı var eden de odur. Yüce rab ancak onun kudretinin eserinden bir eser yahut bütününden kopan başıboş bir cüzden başkası değildir. İbn el-Farid'in dini işte budur. Hakkında ne ile hükmedersiniz?!

"İkilik olmadığından, sıfatım onun sıfatı ve şekli benim şeklimdir. Çünkü biz biriz."

Yüce Allah'ın kendisini tavsif ettiği bütün sıfatlarla gerçekte tavsif edilen İbn el-Farid'in kendisidir. Çünkü ezeli, ebedi, kalıcı ve kuşatıcı özellikleriyle gerçek ilahi varlık odur. Şöyle devam ediyor:

"O çağrılınca cevap veren benim, ben çağırılırsam, beni çağırana o cevap ve karşılık verir.

Allah çağrılırsa, İbn el-Farid cevap verir. Çünkü Allah -hâşâ- kendisidir. İbn el-Farid çağrılırsa, Allah cevap verir. Çünkü onun isim ve müsemmasıdır.

İbn el-Farid'in ifadesindeki Allah'a karşı küstahlık ve edepsizliği görüyor musunuz? Allah çağrıldığı zaman, İbn el-Farid'in bütün yaptığı cevap vermekten ibarettir. Ama İbn el-Farid çağrıldığı zaman, Allah'ın cevap vermesi yetmiyor, derhal karşılık vermesi de gerekiyor.

Kendisinin Allah olduğunu iddia etmesi yetmiyor, yüce Rabbin kendisinin ancak sönük bir sureti ve şaşkın bir gölgesinden ibaret olduğunu da vurguluyor. Şöyle devam ediyor:

"Aramızda muhatap tâ'sı kaldırılmıştır. (1) Yüceliğim, fark ayrılığının kaldırılmasındandır."

Muhataplık ikiliği gerektiriyor. Çünkü hitap eden ve muhatap olan iki tarafın varlığı şarttır. Onun için İbn el-Fârid, Allah'ın âyetlerinde yahut dua edenin duasında muhataplar arasındaki farkı ifade eden şeyleri inkar ediyor. Kendisinden ayrı herhangi bir ğayrıya veya başkaya hitabın yahut duanın olmasını reddediyor. Çünkü ona göre kendisinden ayrı bir "başka" yoktur ki ona hitab etsin veya duada bulunsun.

İbn el-Fârid'dan Allah'a bir hitap yahut bir dua meydana gelecek olursa, sanmayın ki başkasına hitap ediyor veya dua ediyor. Çünkü hitap kendisinden kendisine oluyor ve dua da kendisinden yine kendisine yönelik bulunuyor.

Perdesi kalkmadan önce "sen sen" diyordu. Ama perde kalktıktan sonra artık "ben ben" demiştir. Gerçek şu ki o "sen" zat ve vücut olarak, bu "ben"den başka bir şey değildir.

İbn el-Fârid, kendisi için sadece yaratıcı rububiyeti ispat etmenin, yüce makamı için yeterli olmadığını görür ve vahdaniyetiyle, sıfat, isim ve fiilleriyle, mülk ve melekûtuyla, rahmet ve ceberutuyla, her şeyi kuşatan ilim ve kudretiyle, varlıkları yaratıp hayatı bağışlamasıyla, kısaca bütün hususiyetleriyle rububiyetin kendisinde olduğunu söyler. Şöyle der:

"Hiçbir felek yoktur ki irademle hidayete eriştiren (1) ve batınımın nurundan olan bir melek ihtiva etmesin.

Bulutlardan dökülen hiçbir yağmur damlası yoktur ki zâhirimin feyzinden bir damla içermesin.

Ben olmasaydım ne varlık olur, ne şâhit olur, ne de bir kimse söz ve ahit üstlenmiş olurdu.

Hayatı hayatımdan olmıyan hiçbir canlı yoktur. Her nefis benim isteğimi ister." (2)

Her şeyin melekûtunun elinde olduğunu, bütün âlemin kendi mertlik ve varlığından meydana geldiğini ve insanlığın bütün iradesinin isteğine uymak zorunda bulunduğunu ifade eden bir zındık hakkında mümin bir kişi nasıl bir hüküm vermelidir? İbn el-Farid şöyle devam ediyor: "O arada şeyh efendiye kapıyı açan adam geldi ve kendisine şöyle dedi: Efendim, falan kadın öldü. O kadınlardan birinin adını söyledi. Tellal çağırın ve yerinde şarkı söyliyecek bir kadın satın alın, dedi. Kulağımdan tutup şöyle dedi: Fakirlere (yani sofulara) bunu yadırgama." (Bkz. İbn Hacer el-Askalani, Lisanu'l-Mizan, 4/319, Hindistan baskısı, 1320 h.)

İşte tasavvuf azizi İbn el-Farid budur. Dans ediyor, şarkı söylüyor, kadınlar da onunla beraber dans edip şarkı söylüyor ve tef çalıyor. Buna rağmen mensuplarına kendisini tenkit etmelerini de yasaklıyor. Şeyhler böyledir!

...............?..............?

"İkimiz" kelimesi ister istemez biri diğerinden ayrı iki varlığın mevcudiyetine delalet etmektedir. Onun için İbn el-Farid, "İkimiz" kelimesinin vehmettireceği manayı neshetmek için hemen harekete geçmekte ve büyük bir telaş içinde şöyle demektedir:

"Başkası bana namaz kılmış değildir. Her secde edişimde başkasına da namaz kılmış değilim."

Dişiliğe Tapma

Anlayamıyorum, neden tasavvufçular her zaman kendisini elde etmek istiyen ve şehvetten çılgına dönen delikanlıyı baştan çıkaran ceylan gözlü ve hûri yüzlü nazlı bir kadının suretinde Allah'ı niteleyip görmek istiyorlar? (1) Neden Allah'ı hep aşık oldukları fettan bir kadın suretinde görmek istiyorlar?

Dişiliğe tapma konusundaki bu bedenî ısrar, seks ateşini tanrılaştıran bu tasavvufi mecusiliğin sebebini kavramak için İbn el-Farid'in nasıl çılgın

şehvetler ve ateşli güdülerle tutuşan bir şuur haletine sahip olduğunu ortaya çıkarmaya itmektedir bizi.

Acaba tasavvufçular hayallerinde canlandırdıkları ve azgınlaşan şehvet ateşini söndürmek için, ahlaksız da olsa, bir kadının gölgesine bile abayı yaktıkları için mi kadını hep yüceler yücesi ve arşı her şeyin üstünde olan bir tanrı şeklinde tasavvur ediyorlar? Yoksa iç dünyalarını saran ve yüreklerini yakan fiziki aşk ateşini meşru yollarla söndüremedikleri için mi aşkları onlara Allah'ı her zaman cilveli ve işveli bir kadın suretinde canlandırmaktadır? Yahut al yanakları ve kiraz dudaklarıyla kollarına teslim olan kadını günah küpüne batırıp ona ilahi hakikatin sadece arzu edilen ve elde edilmesi için can atılan cazip bir dişiden ibaret olduğunu mu terennüm ediyorlar? Kısaca, karasevdalısı oldukları kadını aşk tanrıçası mı ilan ediyorlar? Bütün âlemdeki gerçeklerin, vücudunun yıllanmış şarabını şehvetlerin içtiği dişiden ibaret olduğunu mu iddia ediyorlar?

Birinci grubu İbn Arabi temsil etmektedir. Haberlerini ileride vereceğiz. İbn el-Farid ise şöyle diyor:

"Oğul hükmünden önce ilk yaratılışta Âdem'e Havva suretinde göründü.

Bir defasında Lübna, birinde Büseyna, bazan da yüce olsun, Azze diye anılır." (1)

İbn el-Farid, rabbinin Âdem'e Havva suretinde, Kays'a Lübna suretinde, Cemil'e Büseyna suretinde, Kuseyyir'a da Azze suretinde göründüğünü iddia ediyor. Âdem oğullarının annesi gerçekte ilahi hakikatten başka bir şey değilmiş! Dudaklarında haram öpücükler kondurulan ve aşıkların vücudunu saran taşkın şehvetlerin kucağına atılan bütün bu sevgililer tasavvufçuların tanrısından başka bir şey değilmiş! Akıllarını başlarından alan çılgın bir şehvet ateşinin veya sarhoş keyfinin yahut aşıkın gözünü bürüyen arzunun baştan çıkardığı şarkıcılar suretinde görünen tanrı!

İbn el-Farîd, rabbinin dişiliğini ve gecenin karanlığında başbaşa kalıp şehvetini tatmin ettiği kadın vücudu suretinde tecelli edişini vurgulayarak şöyle devam etmektedir

"O kadından başkası değiliz, zaten ondan başkası da olmadık. Güzelliğinde eşsizdir o"

İbn el-Farid ikide bir şarkıcı veya dansöz kadın suretinde görünen rabbinin kendi hakikatinden ayrı bir şey olduğunu yahut sıfatlarının kendi sıfatlarından

farklı olduğunu birilerinin tevehhüm etmesinden veya dillere destan olmuş şarkıcı Lübna, Büseyna ve Azze'nin herhangi bir şekilde rabbinin hakikatinden başka olduğunu sanmasından korkmuş olacak ki zihinlere rabbinin kesinlikle dişi olduğunu hemen telkin etmiş ve şöyle demiştir: "O kadından başkası değiliz. Zaten ondan başkası da olmadık..." Yüce Allah'ın şu buyruğu bunları ne kadar güzel dile getirmektedir: "Onlar O'nu bırakıp yalnızca birtakım dişilerden istiyorlar, sadece inatçı şeytandan dilekte bulunuyorlar." (1)

Allah için söyleyin, bu tasavvufa müslüman gençlik inanacak olursa, başına neler gelir ve insanların başına neler getirir! Buna göre, gecenin karanlıklarında günah bataklığına saplanan bütün aşıklar sevgilisiyle günah işlediği, pençe ve tırnaklarıyla vücudunun sağını solunu ellediği ve dişiliği önünde diz çöktüğü kadınların tasavvufçuların tanrısından başka bir şey olmadığını bilsinler!

Edebiyat tarihçileri de tarihlerini tashih etsinler. Çünkü İbn el-Farid âşıkların sembolü haline gelen Kays, Cemil ve Küseyyir'in ve bütün aşk şairlerinin gazel şaraplarını ancak aşklarıyla kendilerini mahveden sevgililerinin suretinde görünen ilahi zatın kendisi için döktüklerini vurgulamaktadır!

Tasavvufçuların birçoğunun, faziletten yoksun ve şereften uzak müstehçen kadınların isimlerini rablerine vermelerinin sebebini kavradınız mı? Şeytanın ateşine yandığı ve günahlarıyla batırdığı vücutlara tapmalarının sebebini anladınız mı?

Çünkü tasavvuf kâhinleri onlara rablerinin her zaman aşk günahları için soyunan ve gece karanlıklarında günahlara davetiye çıkaran kadınlar suretinde tecelli ettiğini vahyetmişlerdir.

Tasavvufun küfründen naklettiğim bu pislikler ve kusmuklar sebebiyle içlerini bulandırdığım ve ruhlarını sıktığım için okuyuculardan özür dilerim. Vicdanları sızlatan ve duyguları öldüren bu ifadeleri okuyunca canlarının ne kadar sıkılacağını ve yüzlerinin hayadan ne kadar kızaracağını biliyorum. Onun için kusura bakmasınlar. (1)

Kime Secde Edildi?

İbn el-Farid, Allah olduğunu iddia ettiği putperest düşüncelerini tekrardan usanmamakta, buna insanlığın atası Âdem'in ve ona secde eden meleklerin,

sonra bizzat peygamberlerin kendisi olduğu iftiralarını da eklemektedir. Şöyle diyor:

"Görünümüme (1) secde edenlerin secdelerini ben de müşahade ettim ve kesin olarak inandım ki secdesinde Âdem'in kendisiydim."

Tasavvuf kâhinlerinden olan el-Kâşânî bu beyti şöyle açıklamaktadır: Görünümüme secde eden melekleri kendimde gördüm. Kesin olarak bildim ki o secdede Âdem'in kendisiydim. Melekler bana secde ediyorlardı. Melekler sıfatlarımdan bir sıfattır. (2) Secde eden benim sıfatımdır ve zatıma secde etmektedir." (3)

Kâşânî'nin açıklamasını gördünüz mü? İbn el-Fârid'in açıklamasını yaptığım beyitlerini açıklarken heva ve hevese göre hareket etmediğimden kesin olarak emin olmanız için tasavvufçuların hurafe dinlerini nasıl açıkladıklarına bir örnek olması açısından Kâşânî'nin şerhini kendi lafzıyla naklettim. İnanıyorum ki Kâşânî gibi şerhedemezdim. Çünkü o da İbn el-Farid'in Tâ'iyyesine inanan tasavvuf kâhinlerindendir. Tasavvuf aşıklarının sultanından bu kadar söz etmek sanırım yeterlidir.

İbn Arabî'nin Tanrısı (1)

Tasavvufun bu en meşhuru, tasavvufçular için tuhaf bir tanrı uydurmuştur. Birbiriyle çelişen iki zıddı zatında ve hakiki iki zıddı sıfatlarında toplayan tuhaf bir tanrı! Gerçek varlık o, gerçek yokluk da o, yaratan da yaratılan da odur. Her varlığın kendisidir. Sıfatları da, var ve yok olan her varlığın sıfatlarıdır. Yüce hak ve çirkin batıl o'dur. Deha düşüncenin kendisi ve aptal hurafenin aynısıdır. Zihinde parlayan düşünce ve kaybolan kuruntu ile şaşkın hayal odur. Bir defa olsun meydana gelmesini aklın tasavvur edemiyeceği müstahil o, meydana gelmesi ve imkân dışılığı sözkonusu olmıyan mümkün o'dur. Hareketsiz cansız o, keskin duyarlı can o'dur. Arşın altında secde eden melek o, cehennemde yanan şeytan o'dur. Göz yaşları dökerek tesbih eden rahip o, günahlarıyla genelevini ayağa kaldıran zani o'dur. Allah sevgisi ve korkusu ile yaşıyan fahişe o'dur. Aydınlığıyla âlemi kuşatan ışık o, inleri korku ve dehşetle dolduran koyu

karanlık o'dur. İbn Arabi'nin rabbinin bazı kimlikleri ve tasavvufi tanrısının bazı hususiyetleri bunlardır.

Onun için bu tağut, buzağıya tapan yahudilerin kurtuluşa erdiklerine, hatta uluhiyetin hakikatini bildiklerine inanır. Musa ile Harun tecellilerinden ne bir parıltıya ne de kapalı iken açılan ilahi sırların bir kıvılcımına bile mazhar olmamıştır. Çünkü buzağıya tapanlar Musa gibi ibadeti soyut bir düşünce ile sınırlı görmemişler, buzağı suretinde tecelli eden rabba ibadet etmişlerdir. Harun'un kavrayamadığı işin gerçeğini onlar kavramışlardır. O da ilahi zata ancak yaratıkların suretinde tecelli ettiği zaman ibadet edileceği gerçeğidir.

İbn Arabi puta tapanların kutsallığına inanmakta, imanlarının doğruluğunu ve tevhidlerinin samimiyetini yüceltmektedir. Yıldızperest sabiilerin, Allah'ın birliğine inanıp ona taptıklarını ve dini ona halis kıldıklarını kabul eder. Üç tanrıya ibadet edenlerin yüceliğine inanır, ama gerçeği tam olarak kavrayamamalarını onlar için bir kusur olarak sayar. Çünkü her varlıkta Allah'a ibadet etmeleri gerekirken onlar sadece üç varlıkta ona tapmışlardır. Halbuki Allah görülen ve hissedilen ile görülmiyen ve hissedilmiyen her şeyin kendisidir. Teslisçiler ona göre yanılmışlardır, çünkü rabbin sadece bazı tezahürlerine veya bazı görünümlerine tapmışlardır. Halbuki ona her şeyde tapmaları gerekirdi. Çünkü açık ve gizli kaldığı her şey odur. (1)

Herşey Allah'tır!

Her şeyin Allah olduğunu açıkça belirttiği şu sözlerine bakınız: "Onlar kendisi olduğu halde eşyayı açığa çıkaran münezzeh olsun." (2) "Arif, hakkı (Allah'ı) her şeyde gören, belki her şeyin kendisi olarak görendir." (3) İbn Arabi'nin tağut dininde "şey" kelimesi, zatı ve hususiyetleriyle bizatihi kaim ve bağımsız olan maddi bütün varlıklar için kullanıldığı gibi, kuruntu, yok olan ve zihinsel suretler için de kullanılır. Görüldüğü gibi İbn Arabi vahdet-i vücuda en açık davet eden, hatta onun mimarı sayılan kişidir.

Allah Büyük Bir İnsandır

Şimdi de tanrısının eksiklik, acizlik, ahmaklık ve cehalet gibi yaratıkların nitelendiği bütün sıfatlarla nitelenmesi ve onların tanımlarının aynı zamanda Allah'ın tanımı olduğuna dair sözlerine bakâlim.

"Her şeyin tarifi (haddi) aynı zamanda Hakkı (Allah'ın) tarifidir. (1) Yaratıkların ve eserlerin müsemmalarında sirayet etmiştir. Gören de, görülen de odur. Âlem onun suretidir. Âlemin ruhu ve yöneticisi de odur. O büyük insandır." (2)

Allah Âlemin Suretleridir

Âlemde görülen bütün suretlerin Allah olduğunu ifade ederek şöyle diyor: "Onlar Hakkın zahiri (görünmesi)dir. Çünkü o zahirdir. Onların batını (gizlisi) de o'dur. Çünkü batın o'dur. Evel de o'dur. Çünkü bunlar yok iken o vardı. Âhir de odur. Çünkü bunlar ortaya çıktıkları zaman Allah onların kendisiydi." (3)

İbn Arabi rabbini de tarif ederek şöyle diyor: "O ortaya çıkanların kendisidir. Ortaya çıktığı durumda gizli olanların da kendisidir. Ortada başkasının gördüğü birşey yoktur. (4) Kendisinden batın olacak bir şey de yoktur. O kendine zahir ve kendisinden gizli (bâtın)dır. Ebu Said el-Harraz (5) diye adlandırılan da odur. Görünen ve isimlendirilen başka varlıklar da odur." (6)

İbn Arabi'ye göre Allah'ı bilen gerçek arif, Allah'ın tabiattaki varlıkların suretlerinde sirayet edişini gören ve âlemdeki bütün varlıkların suretlerinde Allah'ın bizzat suretini müşahade eden kimsedir. (1)

Allah'ın Sıfatları Yaratıkların Sıfatlarıdır

İbn Arabi tanrısını acizlik ve zilletle, noksanlık ve ahmaklıkla niteliyor. Alçaklık, kötülük ve zilletle tavsif edilebileceğini ifade ederek şöyle diyor: "Hakkın yaratıkların sıfatlarıyla ortaya çıktığını Ogöründüğünü) görmüyor musun? Bunu kendisi belirtmiştir. Noksanlık ve kötülük sıfatlarıyla ortaya çıktığını kendisi ifade etmiştir. Yaratıkların da başından sonuna kadar Hakk'ın sıfatlarıyla ortaya çıktığını görmüyor musun? Yaratıkların sıfatları O'nun için hak olduğu gibi O'nun sıfatları da yaratıklar için haktır." (2)

İbn Arabi Allah'ın sıfatlarını mecazi olarak yaratıklara verdiğini yahut yaratıkların sıfatlarının mecazi manada Allah'ın sıfatları olduğunu söylediğini herhangi bir insanın tevehhüm etmesinden korkmuş ve birinci şıkta söylenenlerin mecazi manada değil, gerçek manada olduğunu söylemiştir. Onun için "Yaratıkların sıfatları da Hakkın sıfatlarıdır" diyerek mecazi manada değil, gerçek manada böyle olduğunu belirtmiştir. İnsanlara, tanrısı hakkındaki hükümlerinde yahut onu acizlik, noksanlık ve kötülük gibi sıfatlarla nitelemesinde ve diğer yaratıklarla aynı görmesinde bir mecazın bulunmadığını vurgulamak istemekte ve şöyle demektedir: "Allah'ın rablık, ilahlık, yaratma, rızık verme ve diğer bütün sıfatları yaratıklar için haktır." Yani bu sıfatlar aynı zamanda yaratıkların da sıfatlarıdır. Onun için yaratıklar mecaz olarak değil, gerçek olarak Allah'ın sıfatlarını taşırlar. İşte İbn Arabi'nin dini!

Tasavvufçuların Allah'ı Varlık Ve Yokluktur

İbn Arabi'nin dininde, tasavvufun tanrısı her türlü varlık ve yokluğu içine alır. Şöyle diyor: "Kendi kendine yüce olan, örf, akıl ve şeriatta ister iyi, ister kötü olsun, hiçbir sıfattan yoksun kalmıyacak şekilde varlık ve yokluğa ait bütün işleri kapsayan kemale sahip olandır. İşte bu, sadece Allah'ın müsemmasına mahsustur." (1)

Varlığın dirilteceği ve yokluğun yok edeceği hangi tanrıdır bu? Örf, akıl ve şeriatta kötülenebilecek hangi ilahtır bu? İbn Arabi tanrısını bütün kötülüklerle nitelemiştir. Böyle olunca onu örf, akıl ve şeriat neden kötülemesin?!

Her Şey Tasavvufçuların Allah'ıdır

Yıldızlara tapanlar kâfir olmuşlardır. Buzağıya tapan yahudiler de kâfir olmuşlardır. Hıristiyanlar da üç ortaklı (teslis) bir tanrıya taptıkları için kâfir olmuşlardır. Cahiliyye Araplar'ı da ölenlerin putunu dikip hayatta kendilerine umut ve emellerle yaklaştıkları gibi ölümden sonra da benzer umut ve emellerle yaklaşıp kendileriyle Allah arasında aracılıklarını sağlamak için taptıklarından dolayı kâfir olmuşlardır. Bütün bu gruplar ve insanlar Allah'tan başka varlıklara

taptıkları için kâfir oluyorken, acaba her şeye tapmaya çağıran tasavvufçular için ne diyeceksiniz?

İşte tasavvuf kâhinlerinden Abdulkerim el-Cîlî'nin sözleri: "Zatı itibariyle yüce olan hakkın açığa çıktığı her varlığa tapmak gerekir.O âlemin zerrelerinde açığa çıkmış (zahir olmuş)tur." (2)

İbn Arabi bunu daha açık ifade ederek şöyle demektedir: "Mükemmel arif, tapılan her şeyin hakkın açığa çıktığı ve kendisinde hakka ibadet edildiğini görendir. Onun için tapılan bu tanrılara taş, ağaç, hayvan, insan, yıldız, melek gibi özel ismi yanında hepsi ilah adını vermişlerdir." (1)

Ne dersiniz, tasavvufçular her küfürden almış ve daha önce kâfirlerin ibadet ettiği herşeye ibadet etmiştir, derken aşırılığa mı kaçmış oluyorum! Bizzat tasavvufun kendisi putperestliğin tarihi ve kâfirleri saptırmak için İblis'in uydurduğu kokuşmuş şirk bataklığıdır, derken haddi mi aşıyorum?!

Cahiliyye tanrıları olan taşa, ağaca, Firavunculuğun ve Yahudiliğin tanrıları olan hayvanlara, Hıristiyanlık ve aşırı Şiiliğin tanrısı olan insana, Sabiilerin tanrıları olan yıldızlar ve meleklere tapma özlem ve sempatisiyle İbn Arabi'nin iliklerine kadar dolu olduğunu görmüyor musunuz?

Tasavvuf işte bu küfürlerin tümüdür. Altı, üstü, sağı, solu, önü ve arkasıyla kendi küfrü işin cabası! İbn Arabi'nin söyledikleri bu konuda kalblerdeki bütün şüpheleri gidermeye yeterlidir.

Kadın Suretine Girme

İbn el-Farid kadın vücuduna taptığı gibi İbn Arabi de kadın vücuduna tapmıştır. Birincisi iffetini kendisine teslim eden kadına taparken, diğeri isteklerine râm olmaya bir türlü yanaşmayan kadına tapmıştır. İbn Arabi'nin dişiye tapma konusunda ne kadar sarih olduğunu gösteren, Fusu'l-Hikem kitabından bir nakil yapıyoruz:

"Erkek kadını sevdiği zaman onunla yatmak istemiştir. Yani sevginin sonunda meydana gelen şey! Nikah (kadın-erkek münasebeti)nden daha büyük bir kavuşma yoktur. Onun için şehvet kişinin bütün vücudunu kaplar. Onun için

kişinin yıkanması emredilmiştir. Oluştuğu zaman şehvet bütün vücudu kapladığı için vücudun tamamı yıkanmıştır. Şüphesiz Allah kulunun kendisinden başka bir şeyle lezzet bulduğuna inanmasını çok kıskanır. Onun için kendisinde fena bulduğu (kadın) suretine girerek tekrar kendisine dönmesi için yıkanma (gusl) ile onu temizlemiştir. (1) Çünkü bundan başkası olmaz. Erkek Allah'ı kadında müşahede ederse, buna münfailde müşahade denir. Kadının kendisinden zuhuru açısından kendisinde müşahade ederse, buna da failde müşahade denir. Kendisinden oluştuğu varlığın suretini gözönünde bulundurmadan kendi nefsinde müşahade ederse, buna da vasıtasız Allah'tan münfail olanda müşahade denir. Allah'ı kadında müşahade etmesi tam ve en mükemmeldir. Çünkü Allah'ı fail ve münfail olarak, özellikle kendisi de münfail olarak müşahade etmektedir. Onun için Rasûlullah kadınları sevmiştir. Çünkü Allah onlarda çok mükemmel müşahade edilmektedir. (2) Zira Allah maddelerden soyut olarak hiçbir zaman müşahade edilmez. Allah'ın kadınlarda müşahade edilmesi en büyük ve en mükemmeldir. Kavuşmanın en büyüğü de nikah (kadın-erkek münasebeti)dir." (3)

İbn Arabi'nin bütün dinini bu ibarelerden çıkarabilirsiniz. Tasavvuf tanrısının en mükemmel ve tam şekilde tecellisinin şehvet küpü haline gelen erkeğin musallat olduğu ve etini budunu okşadığı kadın suretinde tecellisi olduğuna inanmaktadır. Gecenin karanlıklarında birbirinin vücutlarından yararlanan âşıkların tasavvufun tanrıları olduğuna inanmaktadır. Günah sarhoşluğunu kendilerine yorgan edinen âşık ve zanilerin gece karanlığında her türlü cinayetlerini işlerken bütün günah, lezzet, şehvet ve karanlıklarıyla aslında birer tasavvuf tanrısı olduklarını söylemektedir. Şehvet ve lezzetlerini bir dişide değil, rezalet fırtınasına tutulmuş günah küpüne dönüşen tasavvufi tanrıda tatmin etmişlerdir.

Ondan sonra İbn Arabi, maddenin en derin çukurlarına çılgın bir hızla yuvarlanarak şunu bize vurgulamaya çalışmaktadır: Tasavvuf tanrısı maddi bir şeydir. Ancak ve ancak maddede görülür.

Ey tasavvufu savunanlar! Tasavvufun özü ve ruhu işte budur. Tasavvufun en büyük kâhini bunu bütün dünyaya sarahaten ilan ederek "Allah maddelerden soyut olarak hiçbir zaman müşahade edilmez, varlık bakımından mevcudatın aynısıdır, muhdesat (sonradan olan) diye isimlendirilenler onun yüce zatıdır ve ondan başkası değildir" demektedir. (1)

Hıristiyanlıktaki Tecessüd (Bir Varlığın Vücuduna Bürünme) Ve Tasavvuftaki Tecessüd:

Bu konuda İbn Arabi'den daha fazla nakil yaparak okuyucuların yaralarına tuz ekmek istemiyorum. Ancak şunu belirtmek isterim ki sofuluk, Hıristiyanlığı baştan çıkarıp hidayet ve doğruluğundan uzaklaştırınca, ruhani kutsallık ve münzevi rahiplik onun saflığını bulandırınca üç ilaha tapmağa dönüşerek katıksız tevhidden sapmış, yine de tasavvuftaki kadar her varlığı tanrı sayarak her şeye tapma derecesine inmeden yüce Allah'ın risaletle şereflendirdiği ve insanlar arasından seçtiği tertemiz bir zatı seçmiş, yüce Allah'ın en büyük tecessüdü olduğuna inanarak ona tapmıştır. Hz. İsa'nın Allah'ın tecessüd ettiği insan olduğuna inanıp taptığı için de Allah'ın ebedi lanetine, gazabına, cehennem azabına uğramıştır.

Ama tasavvufun şeyhi ekberi küfürde kahredici en alçak çukura düşmüş veya küfrü bu dereceye düşürmüştür. Bu derece alçalarak Allah'ın leş ve putlarda, Samiri'nin buzağısında, Hz. Musa'nın Firavun'unda ve pislik içinde yuvarlanan vücutlarda tecessüd ettiğine inanmış, şehvetleri alevlenen, güdüleri tutuşan ve her günahkarın önünde sere serpe açılıp günah bataklığına taşıyan ahlaksız kadının vücuduna büründüğünü söyliyerek ona tapmıştır.

İbn Arabi Niçin Kadına Tapmıştır?

Tasavvufun şeyh-i ekberi bir defasında Şeyh Mekinuddin'in kızına aşık olmuştur. Nerede? Mekke'de!

Çılgın âşık, kadının vücuduna ulaşıp pençe ve tırnaklarını ona nasıl saplıyacağının yollarını aramış, onunla başbaşa kalması için yalvarmış, kendisini ona teslim etmesi için yüzsuyu dökmüş, ama iffetli kadın, bir canavarın iffetiyle oynamasını kabul etmeyip hayâ zırhına bürünerek defetmiştir. Kadın kendisini temiz bir kalp için sevmiş, o ise şehvetten gözü dönmüş bir ceset için istemiştir. Onu iffet ve dindarlık için istemiş, kendisi ahlaksız ve orta malı olmasını istemiştir. Bunu gören kadıncağız canavar pençelerinden uzaklaşmış ve isteklerini reddetmiştir. Bunun üzerine İbn Arabi kadının nazenin tenine ve

iffetli cesedine ulaşma hülyasıyla "Tercümânu'l-Evşâk" divanını yazmıştır. Belki kadın insafa gelir ve kendisiyle beraber uçuruma yuvarlanır, ona vücudundan bir parça, kanından bir avuç bağışlar diye düşünerek aşkını şiire dökmüştür. Ama iffetli kadın onu güllerle çevrili hareminden uzaklaştırmış, şeref ve namusuna toz kondurmamıştır. Duyguları nezih, iffetli, temiz, şerefi parlak ve ahlakı örnek bir kadın olmanın dışında yaşamayı reddetmiştir.

Ne dersiniz? Elde edememenin ümitsizliği İbn Arabi'nin aşkını söndürmüş müdür? Hayır. Aksine ruhunu, vücudunu sarmış, fitne, istikrarsızlık, üzüntü, sıkıntı ve ızdırapla doldurmuştur. Ümitsizliği gitmediği gibi alevi de sönmemiştir. Bu sefer divanını tasavvuf dini ile şerhetmiş, vücudunu ellerine teslim etmiyen bu iffetli ve namuslu kadının, çok güzel bir kadının vücuduna bürünen bir rab olduğunu, ancak ilahi hakikatin en güzel tecessüdü ve zuhuru olduğu için kendisini sevdiğini, onu arzularken aslında rabbinin kadınlığını ve güzel vücudunu arzuladığını vurgulayarak belirtmiştir. Ancak kadın günahları avuçlayan tasavvufi bir tanrı değil, sadece ve sadece iffetli ve namuslu bir kadın olarak kalacağını söylemiştir.

İbn Arabi mitoloji yolunda devam ederek onu yüceltmiş ve apaçık bir tasavvufi gerçek halini kazanıncaya kadar onun reklamını yapmıştır. Ona apaçık ve sarih bir vücut vermiş, kendisiyle beraber ve kendisinden sonra onun gibi zındıklar da desteklemiştir. Bu şekilde tasavvufçular Leyla, Büseyna ve Suad diyerek gazel okumuştur.

Bunun ne demek olduğunu sorduğunuz zaman tasavvufçular cahilliğinize dudak bükerler. "Zavallı! Rabbimizin güzel bir kadın olduğunu hâlâ bilmiyor, oynayıp şakırdayan, saçılıp dökülen şarkıcının ilahi tecellilerin en yüce ufku ve haramlar girdabı cesedinin yüce rabbimizin cesedi olduğunu, baştan çıkaran bir ceset ve kara bir rezalet olarak Allah'ın o kadın olduğunu bu miskin bilmiyor" diyerek birbirlerine göz işaretleri yaparlar. (1)

Tasavvufun Tanrısı Kullara Muhtaç

Yüce Allah "Ey insanlar, siz Allah'a muhtaçsınız. Zengin ve övülmeğe layık olan Allah'tır" (Fatır 15) buyuruyor. Ama tasavvufçular kullara muhtaç bir tanrıya inanıyorlar. Varlığında, bilgisinde, kalıcılığında, yeme içmesinde,

gizlilikten sonra açığa çıkma, yokluktan sonra meydana gelme ve yok olmasını önlemede kullara muhtaç bir ilaha inanıyorlar.

İbn Arabi şöyle diyor: "Varlığımız onun varlığıdır. Varlığımız açısından biz ona muhtaç, nefsinde zuhuru için o bize muhtaçtır." Yine şöyle devam ediyor:

"Sen ahkamla (1) onun gıdası, o da varlıkla senin gıdandır. Senin özelliğin ne ise, onun özelliği de odur. Emir, ondan sana olduğu gibi senden de onadır. Ne var ki sen mükellef diye adlandırılıyorsun. Gerçi halinle sen ona "beni mükellef kıl" dediğin için seni mükellef kılmıştır. Ama o mükellef diye isimlendirilmez.

O bana hamd eder, ben ona hamd ederim, o bana ibadet eder, ben ona ibadet ederim." (2)

İbn Arabi'nin bize uydurduğu, tasavvuf kutuplarının inanıp secde ettiği tasavvufun tanrısı işte budur!

İbn Arabi ilmini ve kitaplarını direkt Rasûlullah'tan aldığını, levh-i mahfuzdan vasıtasız yazdığını iddia etmiştir. (3) Vahdet-i vücud inancını sistemleştirip tevhid inancına meydan okurcasına halka sunması, Kur'ân âyetlerini tahrif ederek kâfir Hûd kavminin sıratı müstakim üzere oldukları, Firavun'ın imanı kamil bir mümin olduğu gibi Nuh kavminin de mümin bir kavim olduğu ve bu imanlarından dolayı Allah onları mükafatlandırıp vahdet deryasına batırdığı, nimetini tadmaları için ilahi sevgi ateşine soktuğu, Hz. Harun'un İsrail oğullarını buzağıya tapmaktan alıkoyarak yanıldığı, çünkü buzağının gerçek mabud veya onun suretlerinden bir suret olduğu, Nuh kavminin Ved, Yeğus, Yeûk, Suva' ve Nesr putlarına tapmayı bırakmamakla isabet ettikleri, çünkü bu putların ilahın birer görünümü oldukları, ateşin azap değil, tatlılık olduğu, rahmete uğramıyan ve rızaya kavuşmayan hiçbir insanın bulunmadığı, bir şey var olmadan önce Allah'ın onu bilemiyeceği, çünkü bir şeyin varlığı ilmin varlığı demek olduğu, hatta her şeyin varlığının Allah'ın varlığının tercümesi olduğunu ve benzeri birçok saçmalıkları söylemesine rağmen, İbn Arabi bunların hepsini eksiltmeden ve çoğaltmadan doğrudan Rasûlullah'tan aldığını söylemiş ve Rasûlullah'ın bunları insanlara tebliğ etmesini emrettiğini iddia etmiştir.

Kur'ân'a ve sahih sünnete açıkça aykırı ve küfür oldukları apaçık olan bütün bu saçmalıklara rağmen İbn Arabi bunları söylediğinden günümüze kadar adı müslüman olan yığınlardan pekçok taraftar ve sempatizan bulmuş, fikirleri islâm dünyasında alabildiğine yayılmıştır. Günde defalarca "Lailahe İllallah, Muhammedün Rasûlullah" diyen İslâm ümmeti içinde hâlâ evliyanın büyüğü ve

asfiyanın kutbu olarak görülmüş ve adı binbir takdis ve tazimle anılmıştır. İşte tuhaf olan budur!

Abdulkerim el-Cîlî'nin Tanrısı (1)

Tasavvufun bu meşhur kâhini İbn Farid ve İbn Arabi'nin dinine inanmaktadır. Ancak zındıklığı, Allah'ın ancak kamil insan (2) ve kamil insanın, Allah'la insanı bir kişide toplayan en büyük rab olduğuna inanmasıdır. Bu zındıklığı daha önce İbn Arabi ortaya atmış, ama el-Cîlî bu konuda daha ileri giderek derinleştirmiş ve felsefesini yapmıştır. el-Cîlî bu mertebesini kendisinden daha önce olan kimselere saptırmak istemediği için kendi insanlığının rububiyet ve uluhiyetin en yüce ufku olduğunu söylemiştir.

En Büyük Rab Olduğunu İddia Etmesi

el-Cîlî en büyük rab olduğunu iddia ederek şöyle demektedir: "İki âlemde de mülk benimdir. İkisinde de benden başkasını görmedim. Onun ya iyiliğini umarım yahut ondan korkarım.

Kemalin her türlüsüne sahibim ve küllün büyüklüğünün cemaliyim. Ben ondan başkası değilim."

el-Cîlî böyle diyor. Halbuki yüce Allah "Yerin ve göklerin mülkü Allah'ındır. Allah her şeye kadirdir." (3) buyuruyor. Fakat el-Cîlî dünya ve ahiret mülkünün sadece kendisine ait olduğunu, âlemin kendisinden başka ilahı bulunmadığını ve âhiret gününün maliki de kendisinden başka olmadığını söylüyor. Hiçbir şeye ihtiyacı olmadığı ve kendi kendine yeterli olduğunu, kimseden hiçbir nimet istemediği, çünkü nimetleri kendisinin verdiği, hiçbir kişiden de korkusu bulunmadığı, çünkü her şeyin sahibi ve maliki kendisi olduğunu iddia ediyor.

el-Cîlî bu kadarla da yetinmiyor, yaratış (halk)'ın çeşitlerini ve maddi, hissi, ruhi ve manevi varlık suretlerini sayarak kendisinin zat ve vücut olarak bunların aynısı olduğunu, âlemde el-Cîlî'den farklı bir şeyin bulunduğunu kimsenin sanmaması gerektiğini de iddia ediyor ve şöyle diyor:

"Gördüğün ne kadar maden, bitki, hayvan ve seciyeleriyle insan,

Gördüğün ne kadar deniz, çöl, ağaç veya yüksek bina,

Gördüğün ne kadar melek şekli ve manası İblis olan görünüm,

Gördüğün ne kadar beşeri bir şehvet ve elde edilen bir hak,

Gördüğün ne kadar arşı, kuşatıcısı, kürsüsü, yüce refref,

İşte onlar hepsi benim, hepsi benim manzaram (görünüşüm)dür, onun hakikatinde tecelli eden benim, o değildir. Halkın rabbi ve efendisi benim. Bütün âlem isim, zatım ise müsemmasıdır." (1)

el-Cîlî'nin nasıl bir putperestlik sergilediğini ve hangi mecusiliğe inandığını gördünüz mü? "Onun hakikatinde tecelli eden benim, o değildir" sözünü gördünüz mü? Bu şekilde el-Cîlî gerçek varlığı, kesin yokluk olarak sayıyor.

"Halkın rabbi ve efendisi" olduğu iftirasını okudunuz mu? Zındıklık şehveti kudurmuş olan el-Cîlî'nin, şehvetlerin ilahi varlığın sütunlarından olduğunu, bütün pislik ve kötülüğüyle Allah'ın varlığının aynısı bulunduğunu, bütün sapıklık ve küfrü ile iblisin Allah'ın kendisi ve her müsemmanın aynısı olduğu için âlemdeki bütün varlıkların isminin Allah'ın ismi olduğunu, her varlık Allah'ın kendisi olduğu için bütün varlıkların sıfatlarının Allah'ın sıfatı olduğunu nasıl söylediğini gördünüz mü? Bütün bunlar veya bunlardan sadece bir tanesi acaba neyi ifade ediyor? Bütün bunlar el-Cîlî'nin putperestliğini göstermiyor mu?

Ey tasavvuf şeyhleri! İslâm için hazırlanan bu alçak komployu görebilmeniz için yüce Allah'ın kalblerinizi hidayet nuru ile aydınlatmasını diliyorum. Kin ateşini tasavvufçuların alevlendirdiği ve son darbeyi indirmek için baştan çıkaran tatlı gülücüklerle büyük bir deha ve kurnazlık içinde komplosunu zındıkların yürüttüğü bu sapıklığı müşahade etmeniz için Allah'tan kalblerinize nur istiyorum.

Şaşıracaksınız, bu dileklerimize değil, tasavvufçuların el-Cîlî ve benzerlerini kutsallaştırması, hak ve adaletin hükmünden onu temize çıkarmaya çalışmasına şaşırmalısınız. Şüphesiz bu girişimler, maskesi yırtılan ve kurbanı üzerine üşüşmek için fırsat kollayarak her şeyden, hatta kendi nefsinden beri olduğunu söyleyen alçak iki yüzlülük çabalarından başka bir şey değildir.

Aynı zındıklık! Her sofu onu diğerinden miras almaktadır. Onun için yüce Allah'ın şu sözüne muhatap olmuşlardır: "Bunu birbirlerine vasiyet mi ettiler? Hayır, onlar azgın bir topluluktur." (1)

"Mülk benimdir, melekût benim eserim ve sanatımdır. Gayb benimdir, ceberûtun sahibi benim" (2) diyen bir kimseyi, tasavvufçular nasıl vahiy almak için ruhu Allah'a çıkan bir kutup sayarlar?!

Tasavvufun Tanrısı İki Zıttır

Tasavvufçuların, zihinden geçen bütün şeylerin ve birbirine zıt bütün nesnelerin aynısı olan bir tanrıya inandıklarını görüyoruz. Bununla beraber tanrılarının zatında zıt iki şeyi ve birbirinin karşıtı iki sıfatı birleştirdiğini söylemekten geri durmazlar. el-Cîlî şöyle diyor:

"Allah Muhammed'in nefsini kendi zatından yarattığı -ki Allah'ın zatı iki zıddı bulundurmaktadır- zaman, hidayet, nur ve güzellik sıfatları bakımından melekleri Muhammed'in nefsinden yarattığı gibi zulmet ve celal sıfatları bakımından İblis ve tabilerini de Muhammed'in nefsinden yarattı." (1) Şöyle devam ediyor:

"Bil ki varlık ve yokluk iki karşıttır ve uluhiyet feleği ikisini kuşatır. Çünkü uluhiyet eski-yeni, hak-halk, varlık-yokluk gibi iki zıddı birlikte bulundurur. Onda vacip, vacip olarak zuhur ettikten sonra müstahil olarak zuhur eder ve müstahil, müstahil olarak zuhur ettikten sonra vacip olarak zuhur eder." (3) "Uluhiyet kendi içinde iki zıdda şamil olmayı ve iki zıddı birlikte bulundurmayı gerektirir." (4) "Zıtlar bir ilahta birleşmiş ve onda toplanmıştır. O onlardan ortaya çıkmıştır." (5)

Çok tuhaf bir tanrı! Böyle bir tanrıyı ancak tasavvufçuların çarpık mantığı ve sakat aklı icadedebilir. Var ve yok, vacip ve müstahil, eski ve yeni, diri ve ölü bir tanrı. Bir anda hem diri hem ölü. el-Cîlî'nin uydurduğu ve tasavvufçuların iman edip taptığı tasavvuf tanrısı işte budur!

Ya Gazali Ne Âlemdedir? (1)

Tasavvufçuların, müslümanların kalbinde kalmış nûr parıltılarını da söndürmek için tarihte en büyük lakap olarak "Hüccetü'l-İslâm" lakabını verdikleri Gazali gibi bir insanın bu gibilerle bir arada anılması belki tuhafınıza gidecektir. Ama ne yazık ki onlarla aynı akıntıda kürek çektiği realitesini de gözardı etmek mümkün değildir. Belki de Hüccetü'l-İslâm yerine Hüccetü't-Tasavvuf demek daha uygun düşen Gazali'nin sözlerine bakâlim. Tevhid ve mertebelerinden söz ederken şöyle diyor:

"Tevhidin dört mertebesi vardır....... İkincisi, lafzın manasını kalbinin tasdik etmesi, umum müslümanların tasdik ettiği gibi. Bu da avamın itikadıdır. (2) Üçüncüsü, bunu hakkın nuru vasıtasıyla keşf yolu ile müşahade etmesidir. Bu da mukarreb olanların makamıdır. Bu da birçok şeyler görmesi, ama hepsinin bir ve kahhar olandan sadır olduğunu görmesidir. (3) Dördüncüsü, âlemde sadece bir varlığı görmesidir. (4) Bu da sıddıkların müşahadesidir. Tasavvufçular buna "tevhidde fena" adını verir. Çünkü bir varlıktan başkasını görmediğinden kendini görmemektedir. Tevhidle kuşatıldığı için kendini göremediğinden tevhidinde kendi (nefsi)nden de fani olur. Yani kendini ve halkı (âlemi) görmeme fenalığına ulaşır (artık kendini ve âlemi görmez)".

Daha sonra Gazali her mertebede muvahhidlerin makamlarını anlatarak dördüncü mertebe sahibinin tevhid durumunu şöyle açıklamaktadır: "Dördüncüsü, muvahhiddir. Yani şuhudunda birden başkasını bulundurmaz. Çok olması açısından küllü "bütünü" görmez, sadece bir olması açısından görür. İşte tevhidde en yüksek nokta budur. Gök, yer, müşahade edilen diğer cisimler gibi varlıklar çok oldukları halde nasıl oluyor da sadece biri görür? diyeceksiniz. Çok varlıklar nasıl bir olur? Bilin ki bu mükaşafe ilimlerinin son noktasıdır (1), ve bu ilimlerin sırlarının, kitaplarda yazılması caiz değildir. (2) Nitekim arif olanlar "Rububiyetin sırlarını ifşa etmek küfürdür" demişlerdir." (3)

Sonra vahdette kesretin müşahadesine dair misal vererek şöyle demektedir: "Ruhu, cesedi, organları kasları, kemikleri ve iç organları itibariyle insan çok (çokluk) iken, başka açıdan ve başka müşahade ile o tektir. Aynı şekilde halik ve mahluk olarak âlemde ne varsa, hepsinin çok itibarları ve farklı müşahadeleri vardır. İtibarlardan birine göre tek (bir)dir, başka itibarlara göre ise çoktur. İnsan misalinde olduğu gibi. Gerçi ikisi tıpatıp değildir. Ancak genelde, müşahade etibariyle çokluğun nasıl tek hükmünde olacağını gösterir. Ulaşamadığın bir makamı inkâr etmeyi bırakıp tam tasdik ile iman etmen gerektiği bu sözlerimizle anlaşılmıştır. (1) el-Hüseyin İbni Mansur el-Hallâc (2) buna işaret etmiştir. Havvâs'ın (3) Tevrat'ı karıştırdığını görünce, sormuş: Ne yapıyorsun? Tevrat'ı

karıştırıyorum, tevekkülde durumumu düzeltmek istiyorum, demiş. Hallac ona şöyle demiştir: İçini imar etmek için ömrünü tükettin, hani tevhidde fena? Sanki Havvas üçüncü makamın tashihinde bulunuyordu da dördüncü makamda olmasını kendisinden istemiştir." (4)

Müslümanları Allah'ın hidayetinden saptırmak için tasavvufçuların büyük lakaplarla adlandırdığı kişiyi görüyor musunuz? Gazali'nin vahdet-i vücut veya vahdet-i şuhud, ne derseniz deyin, inancına nasıl sahip olduğunu müşahade ediyor musunuz?

İslâm'a aykırılıkta iki hurafe de birleşmektedir. Vahdet-i vücudun bir başlangıç ve vahdet-i şuhudun bir sonuç olduğunu söylemeyin. İsimleri ve renkleri farklı da olsa ikisi de tasavvufi bidattir ve tevhid inancına aykırıdır. Gerçekleri gören bir insan elbette zehire balın adının verilmesine aldanmaz.

İkisi de yırtıcı hayvanın avına çaldığı müziktir. Birisi billur kadeh içinde sunulurken diğeri altın tabak içinde sunulmaktadır. (1)

Gazali, Hallac'ın tevhidini örnek vererek sırrını açığa vurmuştur. Hallac'ın yolunu ve metodunu Gazali'nin tasvip ettiğine delil olarak bu yeter.

Gazali Ve Oryantalistler

Gazali'nin bu sakat anlayışını ve tasavvuf mikrobunu canlandırmasını oryantalist Nicholson kavramış ve şöyle demiştir: "Şüphesiz Gazali, "Hür Din" sözünün tam anlamıyla ifade ettiği hür dinde kardeş olan İbn Arabi ve benzeri vahdet-i vücutçu tasavvuf çevrelerinin alanını genişletmiştir." (2) Gazali'yi göğe çıkaran birtakım çevrelerin bunu kavraması ve Hıristiyan oryantalistin anladığı kadar anlamasını isterdik. (3)

Goldziher de şöyle demektedir: "Gazali'den açıkça etkilendiğine daha önce işaret ettiğimiz İbn Arabi tevil metodu izlediği tefsirinde Gazali'nin bakış açısına tamamen uymaktadır." (1) "Gazali, tasavvufu içinde bulunduğu uzletten kurtarmış, resmi diyanetten kopukluğuna son vermiş, İslâm'da ve dini hayatta onu ülfet edilen bir unsur haline getirmiş, donuk dini tezahürlere can katmak için tasavvufla ilgili görüş ve öğretilerden yararlanmayı teşvik etmiştir." (2)

"Gazali, tasavvufi görüşlerin şanını yüceltmiş ve İslâm'ın dini hayatında etkin amillerden yapmıştır." (3)

Bu şekilde Gazali denilebilir ki İslâm'dan çok tasavvufa hizmet etmiştir. Müslümanlar tasavvufun zehirlerine karşı çok dikkatli ve ona tamamen sırt çevirmiş iken, büyüleyici ifadeleriyle tasavvufun hurafelerine inanmaya ve sarılmaya onları sürüklemiştir.

Carl Bockr da şöyle demektedir: "Agnostizm ruhu İslâm'ın ilk dönem fırkalarına hakim olmuş, başlangıçta dinden çıkaran bir bid'at sayılan tasavvufa da sonra hakim olmuştur. Ama tasavvuf Gazali sayesinde zehirden arınmış ve ehli sünnet tarafından kabul edilmiş bir vaziyet kazandı." (4)

Evet, Gazali'nin sebep olduğu tehlike işte budur. Müslümanlara tasavvufu zehirden arınmış cennet şarabı olarak tasvir etmiş, onlar da içmiş ve başlarına ne geldiyse gelmiştir.

Vahdet-i Vücud'un Tehlikesini Nicholson Anlatıyor

Nicholson şöyle diyor: "Şüphe yokki "Lailahe İllallah" kelimesinin ifade ettiği tevhidin anlamı "Allah dışında gerçekte hiçbir varlık mevcut değildir" şeklinde olursa, İslâm tek kelimeyle bütün anlamını yitirir ve müsamması olmıyan bir isimden ibaret kalır. Mücerred (yorumsuz) şekliyle vahdeti vücudu kabullenmek, indirilen dinin bütün hususiyetlerini ve ayırıcı özelliklerini tümden yok etmektir."

Bir hıristiyanın itiraf ettiği, ama dinin imam ve bilginleri olduklarını iddia eden anlı şanlı şeyhlerin bir türlü kabullenmediği apaçık gerçek! Acaba Gazali'nin sözünü ettiği dördüncü makam "Allah'tan başka varlık yoktur" diyenlerin makamından başka bir şey midir? Onların makamı olduğu ve tasavvufçuların sabah akşam dillerine doladıkları apaçıktır.

Allah için dile getirdiğim bu gerçeklerle şöhreti ufukları dolduran şeyhleri kızdırdığımı biliyorum. Çünkü İhya kitabı onların birinci kutsal kitabıdır. Allah'ın kitabını İhya kitabına göre tevil veya tahrif ederler. İhya kitabından hurafeler ve Mişkât kitabından evham mitolojilerle Allah'ın kitabına karşı çıkarlar.

Ama küplere binenlerin yüzüne hakkı haykırarak onlara "Yavaş olun" diyorum. Allah'tan başka kimseyi tanrılaştırmıyoruz, onun kitabından başka bizleri hidayete kavuşturacak bir kitap tanımıyoruz, Rasûlullah'tan başka bir liderabul etmiyoruz, hiçbir puta secde etmiyoruz, hiçbir tağuta boyun eğmiyoruz, velev ki bu Gazali ve kitapları da olsa!

"Vahdeti vücudun tevhide aykırı ve şirk bir inanç olduğunu oryantalistler kavradığı gibi tasavvuf meşhurlarından İmam Rabbani de kavramış ve mektubatında yer yer eleştirmiştir. Gerçi vahdeti vücut yerine vahdeti şuhud adını verdiği ve "Salik aradığı hakiki varlığa o kadar çok bağlanmalıdır ki her şey var olduğu halde, o hiçbirine bakmamalı, belki hiçbir şeyi görmemeli, onun kalb gözüne hiçbir şey gelmemelidir -Nasıl mümkün oluyorsa-" şeklinde açıkladığı inancı getirmektedir kendisi. Bununla beraber bir tasavvufçu olarak vahdeti vücud inancını eleştirmesi ve İbn Arabi ile onun gibi düşünenleri tasvip etmemesi, gerçeği ancak bazı ağızlardan duymaya alışmış ve ancak onlardan gelirse kabul eden birtakım çevrelere gerçeği göstermesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Bu açıdan vahdeti vücut ve savunucuları hakkında söylediklerinden bir kısmını burada aktarmayı yararlı görüyoruz. Başka yerlerde de birtakım eleştiriler yöneltmektedir. Şöyle diyor: (1)

"Tenzih ile teşbihi kendinde toplıyanlardan birçoğu da diyor ki, bütün müminler tenzih ile, görmeden iman ediyorlar. Bu iman ile birlikte teşbih imanına da kavuşan ârif olur. Bu arif, mahlukları Allah'u Teâlâ'nın zuhuru olarak görür. Mahlukları, vahdetin muhtelif şekiller almış hali olarak bilir. Yaratanı yarattıklarının içinde görür. Bunlara göre, yalnız tenzih ile olan, yani yaratanı hiçbir şeye benzemeyen, anlaşılamayan bir varlık olarak inanmak noksanlıktır. Bir olan varlığı bu çokluktan ayrı olarak düşünmeyi ayıp bilirler. Hiç bir şeyle bağlı olmıyan, hiçbir şeye benzemiyen bir varlığa inananları aşağı derecede sanırlar. Çokluğu düşünmeden, yalnız bir varlığı düşünmeyi sınırlı, dar bir çerçeve içinde kalmak sanırlar.

Süphanallah! Allah'u Teâlâ'ya hamd olsun! Peygamberlerin hepsi âfakî, yani insanın dışında olan ve enfüsî, yani insanın içinde olan putları yok etmeye uğraştılar. Bu putların yok edilmesini herkesten istediler. Hiçbir şeye benzemeyen, nasıl olduğu anlaşılamayan ve varlığı lazım olan yaratanın bir olduğunu bildirdiler. Hiçbir peygamberin mahluklara benziyen bir yaratana iman edilmesini emrettiği ve mahluklar yaratanın görünüşleridir, dediği hiç işitilmemiştir. Bütün peygamberler, varlığı lazım olan yaratanın bir olduğunu,

sözbirliği ile bildirmişlerdir. Ondan başka hiçbir şeye tapılamıyacağını söylemişlerdir.

Bu tasavvufçular, peygamberlik derecesini anlıyamamış olacaklar. O büyükler, iki varlık (yaratan ile yaratılan) bildirmektedir. Bu iki varlık birbirinden başkadır demişlerdir. Peygamberlerin sözlerinden tevhid ve ittihad manalarını çıkarmak boş yere uğraşmaktır. Onların dediği gibi var olan, bir olsaydı ve her şey onun görünüşü olsaydı, mahluklara ibadet etmek, ona ibadet etmek olurdu. Böyle yanlış söyliyenler de yok değildir. Peygamberler böyle bir şeyi çok sıkı yasak etmişlerdir. Allah'u Teâlâ'dan başkasına tapınanlara sonsuz azap yapılacağını bildirmişlerdir. Mahluklara tapınanların Allah'ın düşmanı olduklarını bildirmişlerdir.

Bu tasavvufçulara yanlış anladıkları bildirilmediği için ve cahillikle yaratanı yaratıklarına benzetmek felaketinden kurtarmadıkları için ve mahluklara ibadeti Allah'u Teâlâ'ya ibadet sanmaktan vazgeçmedikleri için birçoğu diyor ki: Peygamberler kalın kafalıların yanlış anlamamaları için ince olan tevhid-i vücud (vahdeti vücud) bilgilerini sakladılar. Çok varlık bulunduğunu söylediler. Bu sözler, şiilerin, alevilerin Hz. Ali'yi iki yüzlü yapmalarına benziyor ki elbette kulak verilmez. Peygamberlerin her şeyin doğrusunu bildirmesi lazımdır. Varlığın bir olması doğru olsaydı ve ondan başka hiçbir şey varolmasaydı, bunu elbette saklamazlardı. Doğruyu bırakıp yanlışı bildirmezlerdi. Hem de Allah'u Teâlâ'nın zatı ve sıfatları ve işleri için olan bilgide doğruyu söylemeye titizlikle çalışacakları meydandadır. Kalın kafalılar anlıyamasa da, doğruyu söylemekten çekinmezlerdi. Görmüyorlar mı ki Kur'ân-ı Kerîm'de ve hadis-i şerîflerde müteşabihat denilen ince bilgiler vardır. Müteşabihatı değil kalın kafalılar, keskin görüşlüler ve ince düşünüşlü büyükler bile anlayamamaktadır. (Bu anlayış eksiktir) Bununla beraber bunları bildirmekten çekinmediler. Cahiller anlıyamaz diyerek bildirmekten vazgeçmediler.

Bu tasavvufçular, varlığın iki olduğunu söyliyenlere ve Allah'u Teâlâ'dan başkasına ibadetten kaçınanlara müşrik diyorlar. Varlık birdir, diyen bir kimseye, binlerce puta tapınsa bile muvahhid diyorlar. Bunlara göre o putlar Allah'u Teâlâ'nın görüntüleridir. Onlara tapınmak, Allah'u Teâlâ'ya ibadet etmek olur, diyorlar. İnsaf olsun ki, bu ikisinden hangisi müşriktir ve hangisi muvahhiddir?

Peygamberler vahdeti vücud bildirmediler. Varlık ikidir diyenlere, yani Allah'tan başka varlıklar kabul edenlere müşrik demediler. Mabudun, tapınacak

varlığın bir olduğunu söylediler. Ondan başkasına tapınmaya şirk dediler. Bu tasavvufçular, mahlukları Allah'u Teâlâ'dan başka bilselerdi, başka şeylere tapanlara müşrik olmaz demezlerdi. Onlar bilse de, bilmese de, mahluklar mahluktur. O (Allah) değildir.

Bunlardan sonra gelenlerin birkaçı, bu âlem, Allah'u Teâlâ'nın görünüşü değildir, dediler. Her şeye O demekten kaçındılar. Herşey odur, diyenleri beğenmediler. Bunun için Şeyh Muhyiddin İbn Arabi ve onun yolunda olanları inkar ettiler ve ayıpladılar. Fakat bunlar, bu âlem Allah'dan başkadır da demiyor. O değildir, ondan başka da değildir, diyorlar. Bunların sözü de doğru değildir. İki şey elbet birbirinden başka olur. İkiliğe inanmak, akla uymamak olur. Evet, ehli sünnetten kelam âlimleri, Allah'u Teâlâ'nın sıfatları O değildir, ondan başka da değildir, dedilen ise de, buradaki başka sözü, lügat manasında değildir. Başka olan iki şeyin birbirinden ayrılması caiz olur, demektir. Çünkü Allah'ın sıfatları zatından ayrılmış değildir ve ayrılmaları caiz değildir. Bunun için Allah'ın sıfatları O değildir. Ondan başka da değildir, sözü doğrudur. Âlem ise böyle değildir. Allah var idi. Hiçbir şey yok idi. Bunun için âlem, ondan başka değildir, demek, hem lügat bakımından hem de inanç bakımından doğru olmaz. Bunlar, ilerliyememiş olduklarından, âlemi, yani mahlukları Allah'ın sıfatları gibi sandılar. Sıfatlar için söylemesi caiz olanı, âlem için de söylediler. Âlem odur, demediklerine göre, ondan başkadır, demeliydiler. Böylece tevhid-i vücudi (vahdeti vücud) yolundan kurtulmalıydılar. Varlığın çok olduğunu anlamalıydılar. Tevhid-i vücudi sahipleri mesela Şeyh Muhyiddin ve onun yolundan gidenler, herşey odur, diyorlar. Bu sözleri, âlem Allah'la birleşmiş demek, değildir. Haşa ve kellâ! Bu sözleri âlem yoktur, ancak Allah vardır, demektir. Mektuplarımda bunu uzun uzun açıklamıştım...

Vahdeti vücudu ilk olarak açıklayan, kısımlara ayıran, bir gramer kitabı gibi parça parça anlatan Şeyh Muhyiddin Arabi'dir. Bu bilginin birçok derin ve ince yerlerini yalnız ben buldum, demiş, hata peygamberlerin sonuncusu, ince bilgilerin bir kısmını velilerin sonuncusundan almaktadır, demiştir. Velayeti Muhammedi'nin sonuncusu olarak da, kendini bilmektedir.

Sözün kısası şudur ki, fena ve bekaya kavuşmak ve velayeti suğra ve velayeti kübranın derecelerine yükselmek için tevhidi vücudi hiç lazım değildir. Tevhidi şuhudi (vahdeti şuhud) lazımdır. Yani var olanı bir bilmek değil, bir görmek, ondan başkasını görmemek lazımdır. Böyle görmekle fena hasıl olur. Allah'u Teâlâ'dan başka her şey, yani masiva unutulur. Bir salik baştan sona kadar ilerler de tevhidi vücudi (vahdeti vücut bilgileri) kendisine hiç gösterilmiyebilir. Hatta

o bilgilere inanmıyacak gibi olur..." Mektubat Tercemesi, 1/440-443, Terceme, Hüseyin Hilmi Işık, Sönmez Neşriyat, İstanbul, 1968, Mektup, 272.

Biraz dikkatli bakılırsa vahdeti vücut ile vahdeti şuhud'un netice itibariyle aynı şey olduğu görülür. Ancak birisi temelde ikiliği red ederken, diğeri mevcut olan ikiliği (yaratan ile yaratılan ikiliğini) ortadan kaldırmaya çalışmakta ve görülmemesi gerektiğini savunmaktadır. (Çeviren)

Gazali Vahdeti Vücudu Terennüm Ediyor

Şöyle diyor: "Hakikat semasına yükseldikten sonra arifler bir hak (Allah) dışında âlemde birşey görmediklerinde ittifak etmişlerdir. Ancak bu durum bazıları için ilmi bir ifran (1) iken, bazıları için de zevk ve hâl (2) olmuştur. Onlar için kesret tümden yok olmuş, mahza ferdiyetle kuşatılmış ve onlar için Allah dışında birşey kalmamıştır. Öyle bir sarloş olmuşlar ki akıllarının egemenliği ona teslim olmuştur.

Kimi "enel hak" (ben Allah'ım) (3), kimi "sübhâni mâ a'zama şe'nî" (noksan sıfatlardan kendimi tenzih ederim, şanım ne yücedir!) (4), kimi de "mâ fi'l-Cubbeti illallah" (cübbenin içinde Allah'tan başka birşey yoktur) (5) demiştir. Âşıkların sekr (sarhoşluk) halinde söylediği sözler gizlenir ve anlatılmaz. (6) Sarhoşlukları azalıp akılları başlarına geldiğinde bunun hakikaten ittihad olmayıp ittihada benzediğini anladılar. Aşk derecesi yükseldiği zaman aşıkın "Sevgilim benim, ben de oyum, biz bir beden içinde iki ruhuz" (7) sözü gibi birşey.

Bu hâl, kuşattığı kişi ile beraber, mecaz dilinde "ittihad", hakikat dilinde "tevhid" diye adlandırılır. Bu gerçeklerin arkasında öyle sırlar varki onlara dalmak caiz değildir." (1)

Kimin tevhidi? Rasûlullah'ın tevhidi mi? Yoksa nezih ve temiz ashabının tevhidi mi? Ey Gazali ve benzerlerinin kurbanları, ey bu zındıklıkları kutsallaştıranlar veya İslâm olduğunu söyleyenler, cevap veriniz?

Vahdet Saçmalıkları

Vahdet mitolojisine dair Gazali'nin söylediklerine bakâlim: "Her şey (kul) onun nurundandır, belki başka varlığın hüviyeti (2) (kimliği) onsuz ancak mecaz yolu iledir. (Yani başka varlıkların varlığı gerçek değil, mecazdır), o halde onun dışında bir nur yoktur (ne nûr varsa odur), diğer bütün nurlar onun yüzünün zatından değil, onun tarafındaki yüzdendir, her şeyin yüzü ona dönük ve yönü ona yöneliktir. "Ne tarafa dönerseniz Allah'ın yüzü oradadır" (âyet). O halde ondan başka ilah yoktur. Şüphesiz ilah, ibadette yüzlerin kendisine dönük olduğu şeyin ifadesidir. Belki ondan başka ilah olmadığı gibi (bel kemâ lâilahe illa hûve) ondan başka o'da yoktur (fe lâ huve illa huve). Şüphesiz o (huve) işaret edilen şeyden ibarettir. Nasıl olursa olsun, ona olmıyan hiçbir işaret yoktur, belki ne zaman işaret etsen, gerçekte ona işaret etmiş olursun." (3)

Âlemdeki her varlığın (hüviyetin) Allah'ın hüviyetinin, yani hakikatinin aynısı olduğunu ve hangi varlığa işaret edilirse Allah'a işaret edilmiş olacağını söylüyor. Mesela bir put veya ölüye işaret edilirse, Gazali'nin rabbine işaret edilmiş olur. Neden olmasın ki? Putun mahiyeti veya hakikati Gazali'nin anlattığı rabbin mahiyetinin kendisi değil midir?

Gazali'nin uydurduğu ve kendisinden sonra gelen tasavvuf kâhinlerine vasiyet ettiği mitoloji işte budur. Vahdet saçmalığının yeni bir terennümünü dinlemek ister misiniz? Şöyle diyor:

"Lâ ilahe illallah, avamın tevhididir. Lâ huve illâ huve havassın tevhididir. (1) Çünkü o daha genel, bu ise daha susisi, daha şamil, daha dakik, daha haklı olup sahibini mahza ferdaniyet (ferdiyet) ve sırf vahdaniyete daha fazla dahil eder. Yaratıkların miracının zirvesi ferdaniyet memleketidir. Onun ötesinde bir yükseliş yoktur. Çünkü yükseliş çokluk olmadan tasavvur edilemez. Bu bir nevi izafettir ki yükselişin kendisinden ve kendisine yapıldığı şeyi gerektirir. Kesret (çokluk) ortadan kalkınca vahdet (birlik) gerçekleşir, izafet kalmaz ve işaret yok olur. Artık yükseklik, aşağılık (2), yükselen, inen diye bir şey de kalmaz. Artık yükselmek ve terakki etmek müstahil olur. En yükseğin ötesine yükselme ve vahdetle beraber kesret yoktur. Kesretin yokluğu halinde yükseliş de yoktur. Ortada bir değişme varsa, o da dünya semasına iniştir. Yani yüksekten aşağıya işrak olur. Çünkü -daha yükseği olmasa da- en yükseğin aşağısı vardır. Bu da ancak Allah'ı bilen âlimlerin bilebileceği gizli künhü olan ilimdendir. Bunlar onu ifade ettikleri zaman onu ancak Allah'ı bilmiyenler inkâr eder." (1)

Gazali, Allah'la ilgili sözlerine devam ederek şöyle diyor: "Dünya semasına inişi vardır. O inişi de duyuları işletmek, organları hareket ettirmek içindir. Hz.

Peygamber'in (onun kulağı olurum..." sözünde işaret edilen odur. O halde işiten, konuşan ve gören odur, başkası değil." (2)

Gazali'nin Allah ile halk (yaratıklar) birliğine inancını bu son cümle ifade etmeğe yeterlidir. Gördüğünüz gibi konuşan, gören ve işiten herkesin Allah olduğunu ifade ediyor. Bu kuruntularda haktan bir parıltı ve bu saçmalıklarda tevhidden bir kıvılcım olduğunu bir müslümanın kabul edeceğini sanmıyorum. Olsa olsa tasavvufi vahdet cehenneminin karanlıklarıyla ortalıkları doldurduğunu ve ölesiye nefesleri boğduğunu müşahade eder.

Gazali bu sözlerinin ne kadar mantıksız ve tevhide ne kadar aykırı olduğunu farketmiş ve hak ehlinin şimşeklerine hedef olacağını, anlamış olacak ki bu saçmalıklarına karşı çıkanları "Allah'ı bilmiyenler" olarak nitelemiştir. Allah'ı bilmiyenler, dediği kimseler ola? Allah'ı bilmiyenler, dediği Kur'ân-ı Kerîm'in ortaya koyduğu gerçek dine iman eden, Gazali ve benzerlerinin hurafelerine karşı çıkanlardır. Evet, tasavvufun kâhinleri onları böyle niteliyor. Doğrusu bu sözlerle Gazali, kitabının birini adlandırdığı gibi, Faysalu't-Tefrika Beyne'l-Zufri ve'z-Zendeka (Küfür ve Zındıklık Arasında Ayırımın Ölçüsü) değildir. Bu ölçü sadece ve sadece Gazali gibilerini sanık sandalyesine oturtan, bu hurafelerini ve onlara inananları mahkum edip yerin dibine geçiren Allah'ın kitabı Kur'ân'dır. (1)

Gazali Ve Tasavvufçuların Keşfi (1)

Gazali evliya diye adlandırdığı tasavvufçulara birçok ilhamların geldiği ve keşf yolu ile gizli şeylerin onlara açık olduğunu iddia etmiş ve şöyle demiştir:

"Enbiya ve evliyaya keşf vaki olur, kalblerine nur dolar. Bu okuma, yazma ve tâlim ile değil, belki dünyaya meyletmeme, zühd, kalbi dünya işleriyle meşgul etmeme, himmet künhüyle Allah'a yönelme yolu ile olur. Kim Allah için olursa, Allah da onun için olur. Bunun yolunun bütün dünya ilişkilerinden kesilmek, kalbe dünyayı sokmamak, mal, çoluk çocuk, memleket, dünya, makam ve mevkiden himmeti kesmekle olduğunu söylediler. Hatta kalbi o dereceye kadar sabreder ki artık ona bir şeyin varlığı ile yokluğu eşit gelir. Sonra bir köşeye çekilir, farz ve revatip (sünnet)lerle yetinir, **kalbini herşeyden boşaltmış ve himmetini toplamış olarak oturur, düşüncesini Kur'ân okuyarak veya bir tefsir mütalaa ederek dağıtmaz, ne hadis ne de başka bir şey yazmaz,** sadece

aklına Allah'tan başka bir şey gelmemesi için çabalar. Halvette oturduktan sonra dili ile sürekli "Allah, Allah" der ve kalbini ona bağlar. Dili hareket ettirmeyi terkedinceye ve kelimenin kendiliğinden dilinde söylendiğini hissedinceye kadar bunu söylemeye devam eder. Kelime dilinde kendiliğinden söyleniyor gibi bir duruma gelince, lafzın sureti, harfleri ve kelimenin şekli silininceye ve sadece kelimenin manası kalbinde kalıp onunla doluncaya, artık lazımı gayri müfarık bir hal alıncaya kadar bu durumda devam eder. Bu dereceye gelebileceği gibi vesveseleri defederek bu durumu daha da devam ettirebilir. Ama Allah'ın rahmetini çekme konusunda bir seçim yapma yetkisi yoktur. Çünkü bu yaptıklarıyla artık Allah'ın rahmetinin nefhalarına maruz kalmış olur. Artık yapacağı şey, bu yolla enbiya ve evliyaya verdiği gibi, Allah'ın vereceği rahmeti beklemekten ibarettir.

İşte o zaman, niyeti sadık, himmeti saf ve uygulaması güzel olmuşsa, artık şehvetleri onu rahatsız etmemiş ve nefsi kendisini dünyevi şeylerle meşgul etmemişse, kalbinde hak parıltıları parlar. Başlangıçta ani şimşek gibi olur ama tekrar gelir, gecikebilir de. Tekrar gelince devamlı olabilir veya kesik olabilir. Devamlı olursa, bu devamlılık uzayabilir, uzamıyabilir de. Böyle kişiler bunun artması için çalışabilir yahut bir türle yetinebilirler.

Bu konuda Allah'ın velilerinin menzilleri sayılamıyacak kadar çoktur. Tıpkı yaratılışları ve ahlakları sayılamadığı gibi. Bu yol kendi tarafından mahza temizliğe, tasfiye ve tecellilere, sonra, istidat ve beklemeye bakar!" (1)

Keşfe ulaşmak istiyen tasavvufçuya dair Gazali'nin şu sözlerine bakınız: "Kalbini her şeyden boşaltmış ve himmetini toplamış olarak oturur, düşüncesini Kur'ân okuyarak veya bir tefsir mütalaa ederek dağıtmaz, ne hadis, ne de başka bir şey yazmaz... Sadece sürekli olarak Allah, Allah, der...." Acaba Kur'ân ve Sünnette böyle bir şey var mıdır? Yoksa bununla tasavvufçu Allah'ı veya Allah'ın nurlarını yahut melekleri veya Rasûlü görmek gibi elde etmesi mümkün olmıyan bid'at bir iş mi işlemektedir?! Bu bid'at zikir sonunda acaba tasavvufçu şeytan ateşinin kıvılcımları, tuzaklarının ipleri ve müminlerin yolundan ayrı bir yol izliyenlerin uğrayacağı cehennem ateşinin alevlerinden başka ne görebilir?

Tasavvufçulara bu gibi saçmalıklarda akıl hocalığı yapan, onların küfür ve zındıklıklarının yayılmasına hizmet eden Gazali bütün bunlara rağmen tasavvufçulara meleklerin nazil olduğunu söylememektedir. Herhalde, peygamberden sonra kendisine vahyin indiğini iddia eden kimsenin kâfir olacağını bildiği için peygamberlere indiği gibi meleklerin tasavvufçulara da

ineceğini söylememiştir. Ama bunu söylememekle Gazali tasavvufçuların tağutlarını kızdırmış olacak ki meşhur tağutları İbn Arabi bundan dolayı kendisini eleştirmiş ve yanıldığını söyliyerek meleklerin peygamberlere indiği gibi tasavvufçulara da indiğini, sadece getirdikleri şeylerden birinin vahiy, diğerinin ilham olduğunu söylemiştir. (1) Şöyle diyor:

"Aralarındaki fark, meleğin inmesinde değil, indirdiği şeydedir.. Çünkü meleğin peygambere indirdiği tabi olan veliye indirdiğinden başkadır. Melek, tabi olan veliye ancak peygamberine ittiba etmek ve hadis gibi kesin bilemediği şeyleri kendisine öğretmek üzere iner. Mesela âlimlerin zayıf olduğunu söylediği bir hadisin sahih olduğunu ilham meleğinin ona bildirmesi gibi. Allah ehlinin bildiği şartlarla veli kendisi için artık o hadisle amel edebilir...

Gazali ve başkalarının veliye meleğin inmiyeceğini söyleyerek yanılmalarının sebebi, zevkin yokluğudur. Sülûklarıyla bütün makamlarını bildiklerini sandılar. Kendileri için bunu kabul edip meleğin kendilerine inmediğini görünce, karşı çıktılar ve bunun peygamberlere mahsus olduğunu söylediler. Zevkleri sahih, ama hükümleri batıldır... Gazali ve başkaları Allah ehlinden kamil biriyle bir araya gelip meleğin tasavvufçuya indiğini kendilerine söyleseydi, bunu kabul eder ve karşı çıkmazlardı. Nitekim ilham meleği sayılamıyacak kadar çok ilimlerle bize nazil olmuştur. Bizim gibi inanmıyan birçokları da böyle olduğunu söylemiş ve yolumuza dönmüştür." (2)

Küçük Putlar

İbn Âmir El-Basri'nin İlahı (1)

Söylediklerimizin şerefinden halefine kadar bütün tasavvufçuların dini olduğundan şüphenizin olmaması için bazı küçük putlarının dinini de size belirteyim. İbn Farid'in tâiyyesine vezin ve kafiyede nazire yazdığı, tıpkı onun pislikleriyle sıvadığı İbn Amir'in şu tâiyyesine bakâlim. Şöyle diyor:

"Sevgilim bana her yönden tecelli etti, onu her mana ve surette müşahade ettim,

Sırları keşfederek bana benden seslendi, o sırlar letafet ve yücelikte başkasının bulunmasından münezzehtir. (2)

Bana, kim olduğumu biliyor musun? dedi. Dedim ki: Ey seslenen, sen benim, çünkü sen benim hakikatimsin.

Baktım, ortağı olmayan, ama kesretle örtünen mahza vahdetten başkasını görmedim,

Eşya çoğalmış, halbuki hepsi (el-kullu) birdir, bir hüviyet içine dercedilmiş sıfatlar ve zât,

Sen benim, hayır, ben senim (3), her türlü gayr ve ortaklıktan münezzeh bir vahdet." (4)

Sadreddin Konevî'nin İlahı (1)

"Meratibu'l-Vücud" kitabında Konevî şöyle diyor: "İnsan hakkın kendisidir. Zat, sıfat, arş, kürsi, levh, kâlem, melek, cin, gökler ve yıldızlar, yer ve içindekiler, dünyevi ve uhrevi âlem, varlık ve içindekilerdir insan. Hakkın kendisi odur. (2) Halk da odur. Kadim ve hâdis odur." (3)

Konevî'nin bu sözlerindeki putperest unsurları sanırım okuyucuya göstermeye gerek yoktur. Çünkü herşey ortada ve gözler önündedir.

Abdulgani En-Nablusi'nin İlahı (4)

"Sana biat edenler, ancak Allah'a biat ediyorlar" (Feth, 10) âyetini izah ederken en-Nablusi şöyle diyor:

"Yüce Allah peygamber Muhammed'in Allah olduğunu, biatının da Allah'ın biatı ve biat için uzatılan elinin Allah'ın eli olduğunu haber vermiştir."

Yüce Allah'ın Hz. Musa'ya "Ben seni seçtim" (Taha, 13) âyetini de şöyle açıklıyor: "Ben olman için ve ben sen olmam için, benden sana vahyedileni dinle. Bu da gafil insanın kendi nefsiyle konuşmasına benziyor, o nefsiyle konuşuyor ve nefsi onunla konuşuyor."

Yine yüce Allah'ın Hz. Musa'ya "Benim nezaretimde yetiştirilmen için sana kendi sevgimi lutfettim" (Taha, 39) âyetini açıklarken de şöyle diyor: "Zatımı sana giydirdim ki onunla ben görünürüm ve sen kaybolursun. Sen görünürsün, ben kaybolurum. İkisi iki değil, bir kişidirler." (5)

en-Nablusi kadar utanmadan yalan söyleyen ve batılı tervic etmek için iftirayı meslek edinen kimse görmedim. Vahdeti vücud inançlarında tasavvufçuların Kur'ân ve Sünnete bağlı kaldıklarını söyleyerek şöyle diyor:

"Rabbimizi tanımada, Kur'ân'da kendisinin kullandığını kullanmada, peygamberin onun için kullandığını kullanmada, azığımız ve dayanağımız Kur'ân-ı Kerîm ve Rasûlullah'ın sünnetine sarılmaktır." (1)

Edepsizce küfürle yetinmemiş, ona çok adi bir iftirayı eklemiştir. Vahdeti vücuda sarılmada azık ve dayanağının Kur'ân olduğuna, iftira etmiştir. İnanıyorum ki en -Nablusi'nin akidesinden habersiz olarak naklettiğimiz son parağrafı okuyan bir kimse, onun kalbi hakkın nuru ile taşan bir mümin olduğuna inanır. Bütün tasavvufçular böyledir. Her duruma uygun bir kıyafet giydirir ve okuyucuyu memnun edecek bir süs verir. Ne zaman ona inanırsa, onu avlar ve öldürür. Çünkü hepsi anlatımda batıla hak elbisesi giydirirler.

Allah'ın kitabına kin ve nefret savaşı açan sapık, bütün fırka ve inanç mensupları bu şekildedir. Allah'ın vahyini açıkça yalanlamıyor, öldürücü ikiyüzlülüğüyle hedeflerini maskeleyip, lafızlarını kutsallaştırdığını söyliyerek, onlara Allah'ın hiç cevaz vermediği ve Kur'ân'la hiçbir ilişkisi bulunmıyan manalar giydiriyor. Bu kılıfla bakarsınız küfrün anlamının iman ve batılın, hakkın kendisi olduğunu söylüyor. Onun için bunların Allah'ın sözünü yalanlamada en alçak ve en korkunç olduğu görülür. Küfrünün sinsiliğinde Bahailik ve davetinin deccallığında Kadiyanilik, söylediklerimin en açık delilidir. İkisi de Allah'ın kitabına ve Rasûlü'nün sünnetine inandığını iddia ettiği halde bakarsanız Allah'ın, Rasûlü'nün ve Kur'ân'ın en amansız düşmanları onlardır.

İbn Beşiş'in İlahı (1)

İbn Beşiş'in uydurduğu vird, büyüleyici bir amel teşkil etmiştir. Tasavvufçuların içine düştükleri ümitsizlik ve gözyaşları döktükleri bedbinlikten sonra, okşayıcı bir seher yeli rolü oynamıştır. Çünkü tarikat farklılığına rağmen hepsi de onu

kutsallık ve rabbanilik saçan bir vahiy, secde meleklerinin huşu içinde kıldığı bir namaz ve Firdevs örtüleri içinde hurilerin okuduğu bir tesbih sayarlar.

Gecenin alnından seher öptükçe, put tapınaklarında tasavvufçuların okuduğu şu virde bakâlim: "Allah'ım, kendisinden sırların yarılıp çıktığı, nurların fışkırdığı ve gerçeklerin kendisinde yükseldiği kişiye salat eyle."

Tasavvufun, hakikati Muhammediyye mitolojisini açıkça dile getiren hezeyanlar! Ancak bu hezeyanların sesi yavaş yavaş yükselerek feryada ve naralara dönüşmektedir. Öyle devam ediyor:

"Her şey onunla vardır, çünkü, denildiği gibi, vasıta olmasaydı kendisi için vasıta yapılan olmazdı. Allah'ım, o sana delalet eden kapsamlı sırrındır, senin için ve önünde duran en büyük perdendir."

Sonra, çılgın bir vaziyette inancı üzerindeki maskeyi yırtarak Allah'a, şu tasavvufi küfür kelimelerle yalvarmaktadır: "Beni ehadiyyet denizlerine at, tevhid bataklıklarından kurtar, vahdet denizinin pınarına batır ki ancak onunla göreyim, işiteyim, hissedeyim ve bulayım."

Her tarafı sessizlik ve sukunetin kapladığı, bütün varlıkların lisanı hal ile Allah'a tesbih ettiği, mümin gönlünün yüce yaratıcı için sevgi ve imanla dolduğu seher vaktinde, tasavvufçular Allah'a "Bizi tevhid bataklığından kurtar" diye yalvarıyorlar! Küfür ve ilhadın ancak bu kadarı olur.

Muhammed Ed-Demirtaş'ın İlahı (1)

Ed-Demirtaş vahdet inancını şöyle dile getiriyor: "Örtü kalkmadan önce bir zamanlar benim sana zikr ve şükreden olduğumu sanıyordum,

Karanlık çekilince, artık zikreden ve zikredilenin sen olduğunu gördüm." (2)

Bakınız şu işe! Şu mülhid bile gözünden örtü kalkıp, kendisinin Allah olduğunu iddia ediyor! Şöyle devam ediyor:

"Her şeyde bir ve mevcut olan sadece odur, ancak vehimde "başka" diye adlandırılmış." (3)

Buradaki "Kullu" kelimesi kapsam ve şümul bakımından her şeyi içerir. Hissin idrak edeceği, vehmin hayal edeceği veya güdülerin farkına varacağı ne varsa, hepsi zat ve sıfat olarak Allah'ın aynı (kendisi)'dir. Ne varki vehim (kuruntu) bu gerçek ile akıllar arasında engel olmuş, onlar da hissedilen bütün bu varlıklar ve zihinsel suretlerin Allah'tan başka şeyler olduğunu sanmıştır. Onun için şöyle diyor: "Allah'tan başka varlık yoktur, başkası vehim ve hayaldir." (4)

İbn Acibe'nin İlahı (1)

Sinsi bir Şii-Fatimi ruhla beslenen İbn Acibe, İbn Ataullah'ın hikeminden şu beyitleri almakta ve aşağıda belirteceğimiz gibi açıklamaktadır:

"Bir rab, bir kul ve zıddı nefyetmek mi? Ona dedim ki, bende böyle bir şey yok!

Öyleyse sizde ne var? dedi. Bizde vücudun varlığı ve vecdin yokluğu, hakkı terkederek bir hakkı tevhid vardır. Benden başka hak yoktur."

Beyitleri şöyle açıklamaktadır: "Anlamı şudur: Ubudiyyet için rububiyyet manalarının sırlarından ayrı ve kendi kendine kaim müstakil bir yer kabul ederek (Allah-âlem) ayırımı yapanları red etmektir. Çünkü bu ayırımın olması halinde ubudiyyet rububiyyetin vasıflarına aykırı düşer. Halbuki hakkı (Allah'ı) tevhid ederken "Onun hiçbir zıddı yoktur" diyorsun. Eğer farkı (Allah-âlem ikiliğini) kabul edersen, kendi sözünü nakzetmiş (onunla çelişmiş) olursun. Onun için İbn Ataullah "ve zıddı nefyetmek" demiştir. Burada vav harfi beraberlik bildirmekte olup bu beraberlik inkar edilmektedir. Yani ubudiyyet rububiyyetin vasıflarına aykırı olduğu halde ve rububiyetin zıddı kabul edilmemişken, müstakil bir rab ve müstakil bir kul olabilir mi?

Gerçek şu ki Allah fark kalıplarında bütün varlıkların görünümünde tecelli etmiştir. (Yani bütün varlıklar Allah'ın görünümü olup varlıkları Allah'ın varlığından ayrı bir şey değildir). Ubudiyyet kalıplarını izharda rububiyyet azametiyle zahir olmuş (görünmüş) tu. Hepsi bu kadar!" (2)

Sinsi bir Şii-Fatımî olan İbn Acibe'nin bu sözlerini biraz açâlim. Şunu söylemek istiyor: İnanıyoruz ki rububiyyetin zıddı yoktur. Zat ve sıfatlarda rububiyyetten farklı olan bir ubudiyyetin varlığını kabul edersek kendi kendimizle çelişkiye düşmüş ve söylediklerimizi yalanlamış oluruz. İnanılması gereken şey, mutlaka

vahdet (teklik)'tir. O da kulun rabbin bizzat kendisi olduğudur. Ancak bu şekilde "Rabbin zıddı yoktur" sözümüzle çelişkiye düşmemiş oluruz. (1)

Hasan Rıdvan'ın İlahı (2)

Hasan Rıdvan "Ravdu'l-Kulûb el-Mustetâb" adlı uzun şiirinde şöyle diyor:

"Âlemde onun dışında bir şey yoktur, eşya onunla birlenir, vehmedilen varlığın yokluğu esasında birlikte yokluktur,

Hak bütün eşyada zahirdir ve görünen tezahürleri (varlıklar) onun sırrı ile kaimdir,

Zerrelerden her bir zerre, her şeyin O'nun (Allah'ın) zatının aynısı olduğunu söylüyor,

Vahdeti vücud (varlığın birliği) her şeydedir, ancak farik (ayırıcı özellik) var gibi kabul edilir,

O halde hudus ve fena ile nitelenmesi veya tarif edilmesi (marife getirilmesi) zarar vermez." (3)

Hasan Rıdvan tasavvuf yoluna girenleri müjdeliyerek şöyle devam ediyor:

"Nuru artmaya devam eder ve nihayet onda tevhid kemal bulur, vahdeti vücudun sırrı kendisine açılır ve zevkini ondan alır,

Kastedilen vahdet nuru ile görülen çokluk yok olur,

Birleyici gözü ile kainatta birtek zattan başka bir şey görmez." (1)

Ve Kendini İlah İlan Eden Ebu Yezid El-Bistami (2)

Şimdi de Tayfur Ebu Yezid el-Bistami'nin saçtığı zındıklığı dile getiren şu sözlerini nakledelim:

"Allah'tan Allah'a çıktım, nihayet benden bende "Ey ben sen olan" diye seslendi. (3) ve "Sübhanî (kemal sıfatlarıyla muttasıf ve noksan sıfatlardan münezzehim), mâ a'zama şa'nî (şanım ne yücedir!)" (4)

Küçük ilahların ana büyük ilahenin dinine nasıl bağlı olduğunu görüyorsunuz değil mi?!

Tasavvuf İle Şiilik Arasındaki Bağ (1)

İslâm'ın ilk asrında Araplar arasında tasavvuf diye bir olayın bulunmadığı, böyle bir şeyin ikinci asrın ortalarına doğru başladığı ve ilk temsilcilerinin acemler olduğu bir gerçektir. Nitekim İslâm tarihinde tasavvuf akımının bariz temsilcileri olan mesela Kuşeyri, Kelabazi, Suhreverdi, Gazali, Bistami, et-Tûsi, Tebrizi, Celaleddin-i Rûmi ve Muhasibi gibi kişiler de acem (İranlı) olduğu bir vakıadır. Bu da ister istemez tasavvufun şiilikle bağlantısı meselesini gündeme getirmektedir. Bunu aydınlığa kavuşturmak için tasavvuf ile şiilik arasındaki bağla ilgili bilgileri Abdurrahman Abdulhalik'in kitabından buraya almayı uygun gördük.

İlk Tasavvufçular Ve Şiilikle İlişkileri

Dr. Kâmil Mustafa eş-Şeybî "es-Sılatu Beyne't-Tasavvuf ve't-Teşeyyu'" adlı kitabında İslâm'da sofu adını alan ilk üç kişinin Cabir İbn Hayyan, Ebu Haşim el-Kûfî ve Abduk es-Sûfî olduğunu belirtmektedir.

Cabir İbn Hayyan, Caferi Sadık'ın öğrencisi veya kölesiydi. Şia Cabir İbn Hayyan'ın Şia'nın büyüklerinden ve imam adına konuşan anlamında Bab olduğunu kabul ederler. Şiilikle ilgili kitaplar yazdığını söylerler. Zühdde özel bir ekolü olmuştur. İhbaru'l-Ulema bi Ahbari'l-Ulema kitabının yazarı el-Kıftî Cabir İbn Hayyan'ın bir çok felsefi bilgilere sahip bulunduğunu, Haris el-Muhasibi, Sehl İbn Abdullah et-Tusteri gibi tasavvufçuların yolu olan batın ilmi yolundan gittiğini söyler. Bu adam kimya ilminde çok mahirdi.

İkinci adam olan Ebu Haşim el-Kûfi ise Remle'de tasavvufçular için ilk defa tekke inşa eden kişidir. Rahipler gibi yünden uzun elbise giyer, hıristiyanlar gibi

hulul ve ittihadı savunurdu. Ne varki hıristiyanlar hulul ve ittihadı sadece Hz. İsa için kabul ederken Ebu Haşim el-Kûfi bunu kendisi için iddia etmiştir.

Ebu Haşim'le ilgili söylenenlerden anlaşılıyor ki hakkında haberler azdır. Bununla beraber bu haberler, Cabir İbn Hayyan'a dair haberler kadar yekun oluşturmaktadır. Ebu Haşim, Cafer es-Sadıkın, yani Cabir İbn Hayyan'ın çağdaşıydı. Şia onu tasavvufun mucidi (babası) olarak adlandırır. Cafer es-Sadık'ın onun hakkında şöyle dediğini naklederler: "Akidesi gerçekten bozuktur. Tasavvuf adında bir mezhep uydurmuş ve çirkin akidesi için yol yapmıştır." Tabii ki bu söylenenler, tasavvufun bir Şii'nin eseri olduğunu nefyetmek içindir.

Üçüncü adam olan Abduk es-Sûfi ise, Kûfe'de kurulmuş yarı Şii yarı tasavvufi bir fırkanın kurucusu olduğu kaydedilmektedir. "Sufiyye" kelimesi Muhasibi ve Hafız'ın eserlerinde bu fırkanın adı olarak kullanılmıştır. Abduk es-Sufi zahid ve münzevi bir kişi olup hicri 210 yılında Bağdad'da ölmüştür. Sofu adı verilen ilk kişi olarak bilinir. O tarihlerde bu isim Kufe'de bazı Şiiler ve İskenderiye'de bazı isyancılar için kullanılırdı. Abduk, Bişr İbn el-Haris el-Hâfî ve es-Serî es-Sakati'den önce büyük şeyhlerdendi. Dünyanın tümüyle haram olduğu ve adaletli imamların gittikleri yoldan gitmek gerektiği ve azık dışında ondan bir şey almanın caiz olmadığını iddia eden zındık bir fırkanın lideri olduğu, adaletli bir imam olmadan dünyanın helal olamıyacağı, ehli ile muamelenin haram ve azık miktarı dışında dünyadan bir şey almanın caiz olmadığı düşüncesini savunan bir fırkanın reisi bulunduğu belirtilmiştir.

Abduk isminin, aslında Abdulkerim olduğu ve torunu Muhammed İbn Abduk'un da Şia'nın önde gelen kişilerinden bulunduğu belirtilmiştir. Böylece Abduk'un Kûfe'de yayılan ve zühdle karışık Şiilik'ten kaynaklanan değişik yönleri şahsında toplayan bir kişi olduğu anlaşılmaktadır.

Netice olarak, yeni araştırmacıların sûf (yün) kelimesinden geldiğine kesin gözüyle baktıkları sûfî kelimesinin, ilk olarak Kûfe'de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Çünkü Kûfe'de bütün zahidler yün giymişlerdir. Tasavvuf da sûf kelimesinden türemiştir. Yün giymenin de Şiiliğiyle, Hz. Ali soyundan gelen imamlara haksızlık yapanlara karşı kılıç, söz ve nefretle, muhalefeti ve savaşlarıyla meşhur Kûfe ortamında ortaya çıktığı anlaşılmıştır. Bütün bunlar ilk kaynaklarında ve temellerinde tasavvufun Şiilikle bağlantılı olduğunu göstermektedir. (1)

Şiilikle Tasavvufun Ortak Yönleri (2)

Tasavvuf akımlarına ve Şia mezhebinin gerçeklerine vakıf olan bir insan ikisinin yaklaşık olarak aynı kaynaktan kaynaklandığına, neticede aynı gayeyi güttüklerine ve her iki taraf mensuplarının taşıdığı inanç ve hükümlerin genelde ortak olduğuna şahit olur. İşte bunlardan bazıları:

a- Özel İlimler İddiası:

Şia'nın diğer müslümanlardan farklı olduğunu iddia ettiği şeylerin başında kendilerine mahsus ve diğer insanlarda bulunmıyan birtakım ilimlere sahip olduklarını söylemeleri gelmektedir. Bu ilimleri bazan Hz. Ali'ye nisbet ederler. Çünkü onlara göre Hz. Ali dinin sırlarına sahiptir ve diğer müslümanlara açmadığı bilgileri Hz. Peygamber ona açmıştır. Bazan Hz. Fatıma ve Hz. Ali'nin çocukları imamların ilimlerine sahip olduklarını, bu imamların gaybı bildiklerini, hata ve unutmaktan masum bulunduklarını, İslâm'ı imamların yolu dışında kimsenin anlıyamayacağını, Kur'ân sırlarının ve din hakikatinin sadece imamlarda bulunduğunu iddia ederler. Bazan da "Fatıma Kur'ân'ı" adını verdikleri özel bir Kur'ân'a sahip bulunduklarını ve bunun müslümanların elindeki Kur'ân'ın üç katı kadar olduğunu (1), bugün müslümanların elinde bulunan Kur'ân'dan onda bir tek harfin bulunmadığını ileri sürerler. Bazan da bütün ilimlerin içinde yazıldığını iddia ettikleri bir deri olan Cefr'e (2) sahip olduklarını iddia ederler.

Bazan da sadece kendilerinin sahip olduğu ve başka hiçbir kimsede bulunmıyan dini bilgilere sahip olduklarını iddia ettikleri gibi, Kur'ân âyetlerinin gerçek tefsirine kendilerinin sahip olduklarını söylerler. Hatta yüce Allah'ın Hz. Muhammed'i tenzil (Kur'ân harfleri) ile Hz. Ali'yi de te'vil (yani tefsir) ile gönderdiğini ileri sürerler. (3)

Tasavvufçular da aynı yolu izlemişlerdir. Başka insanlara karşı övündükleri ve dillerine doladıkları şeylerin başında, ancak kendilerinin muttali oldukları ve tarikata mensup olmıyan başka insanların elde edemiyeceği ledunnî birtakım bilgilere sahip olduklarını iddia etmeleri gelir. Diğer müslümanların, hatta ilimleri yanında bizzat peygamberlerin ilimlerini hor görürler. Mesela

meşhurlarından Ebu Yezid el-Bistami şöyle diyor: "Peygamberlerin sahilinde bekledikleri bir denize daldık." Yine şöyle devam ediyor:

"İlminizi ölülerden aldınız, biz ise ilmimizi ölmiyen diri (Allah)'dan aldık. Biriniz, falan bize filandan nakletti, der. Hani falan filan derseniz, öldü derler. Biz ise kalbim bana rabbimden nakletti, deriz." (1)

Bu şekilde tasavvufçular kendilerinin keşf ve ledunni ilim sahibi olduklarını, peşlerinden gidenlerin onlardan alıp yararlandığını iddia ederler. Hatta şeyhten ledunni ilmi alması için müridin kalbini şeyhin kalbine bağladıklarını, şeyhin de ledunni ilimleri Rasûlullah'tan alması için müridin kalbini Rasûlullah'a bağladığını söylerler. (2)

Tasavvufçular, Kur'ân ve hadisin batınî tevillerini özel ilimlerinin kaynağı yapmışlardır. Çünkü bazan bu te'vili Allah'tan aldıklarını, bazan melekten aldıklarını, bazan da ilham olduğunu iddia ederler. Aynı şekilde batın ilimlerini Kur'ân'daki mukattaa harflerin sırlarını bilmeye, yahut Hızır'dan almaya, hatta bazan doğrudan doğruya levhi mahfuzdan telakki etmeye nisbet ederler.

Şia da imamları için aynı şeyleri iddia etmiştir. Onların gaybı bildiklerini, bilgileri dışında bir yaprak bile düşmediğini, ezelden ebede kadar bütün olayların bilgileri dahilinde meydana geldiğini iddia ederler. Tasavvufçular da aynı şeyleri kendileri için söylerler. Aktab ve Ebdal'in görevlerinin başında da bunların geldiği bilinmektedir.

Bu şekilde batın İlmi konusunda Şia akidesi ile tasavvuf akidesi ortak olmakta, hatta ....?.............

Şia'nın ....?................. Onun için unutmaz ve hata etmezler. Hak ederek, vehbi, ihtisas ve ictiba yolu ile elde ederek Allah nezdinde makamlara sahiptirler.

Bu imamlar hakkında aşırılığa giderek bütün anlamlarıyla ilah kelimesinin taşıdığı mânâda ilahlar ve rabler sayarlar. Kainatın bütün zerrelerinde tasarruf ederler, dilediklerini cennete, dilediklerini de cehenneme sokarlar. İsmailiyye ve Nusayriyye'de olduğu gibi kimi Rafiziler Allah'ın ruhunun imamlara hulul ettiğini söylerler. Kimileri de onların mertebesini peygamberler ve bütün meleklerin mertebesinden üstün tutarlar. Mesela kitabında Humeyni şöyle der: "İmamlarımız öyle bir makamdadırlar ki ona ne mukarreb melek ne de gönderilen peygamber ulaşabilir. İmamlar bu kainat hakkında kararlar verirler." (1)

Aynı inançları tasavvufçular almış ve veli dedikleri kişiler hakkında kullanmışlardır. Rafiziler imamlara uluhiyyet ve rububiyyet sıfatlarını giydirdiği gibi tasavvufçular da veli olduklarını iddia ettikleri kişilere uluhiyyet ve rububiyyet sıfatlarını giydirmişlerdir.

Tepeden tırnağa kadar kainatta tasarruf ettiklerini, gaybı tümüyle bildiklerini, dünya işlerinden büyük küçük herşeyin bilgi ve iradeleri dahilinde olduğunu, makamlarına melekler ve peygamberlerin ulaşamadığını, âleminde Allah'ın vekilleri ve yaratıklarının işlerinde tasarruf sahibi oldukları, dilediklerini ateşe ve dilediklerini de cennete soktuklarını kabul ederler. (2)

Rafıziler, imamet makamından sonra gelen ve onların vekilleri olan nakipler makamını kabul etmişlerse, tasavvufçular aynı inancı alarak veliyyi a'zam makamını kabul etmiş ve ona ğavs, kutup adını vermişlerdir. Bunu da üç kutup izler, onları da yedi ebdal, onları da yetmiş nuceba' izler ve bu silsile böyle devam eder. Bütün bunları şianın imam ve velileri için yaptıkları tertipten almışlardır. Bu şekilde imamet konusunda Şii itikad ile velayet konusunda tasavvufu inanç aynı çizgide birleşmektedir.

Mukaddime'sinde İbn Haldun şöyle der: "Keşf ve duyarlar ötesinden söz eden müteahhir tasavvufçular bu işe çok dalmışlardır. Birçoğu hulul inancına sapmış ve duyular ötesi işlerde buna dalmışlardır. Yine birçokları hulul ve vahdet (vahdeti vücud) inancına gitmiştir. el-Makamat kitabında el-Herevi'nin yaptığı gibi, bu işlerle sayfalar doldurmuşlardır. İbn Arabi, İbn Seb'in ve onun talebesi İbn Ebi Vâsıl, sonra İbn el-Afif, İbn el-Farid ve en-Necm el-İsrailî kasidelerinde onları izlemişlerdir. Bunların selefi (eskileri) de hulul ve imamların ilahlığına inanan müteahhir Rafıziler'den İsmailiyye (batınıyye) mensuplarına karışmışlardır. Her iki mezhep birbirine karışmış, sözleri ve inançları birbirine benzemiştir. Tasavvufçuların sözlerinde kutup inancı ortaya çıkmıştır ki ariflerin başı anlamındadır. Ölünceye kadar marifette kimsenin ona denk olamıyacağını iddi aderler. Ölünce makamına irfan ehlinden biri varis olur. İbn Sina İşarât kitabının tasavvuf bölümünde buna işaret etmiş ve şöyle demiştir: "Hak (Allah) öyle yücedir ki şeriatı ancak bir kişiye olur ve ona ancak bu bir kişiden sonra gelen bir kişi muttali olur." (Yani şeriatta söz sahibi herkes değil, bir kişi olur ve bu da imamın kendisidir.) Halbuki böyle bir söz ne akli bir delile, ne de şerî bir hüccete dayanır. Sadece ileri sürülen bir iddia ve lafızdır. Bu inanç Rafıziler'in, imamların verasetle olacaklarına dair inançlarının aynısıdır. Bu zümrenin Rafıziler'in inançlarını nasıl çaldıklarını ve benimsediklerini görüyorsunuz. Sonra Şia'nın nakipler hakkındaki inancı gibi kutuptan sonra sıra ile ebdalın

olduğunu söylüyorlar. Hatta tarikatlarına ve inançlarına temel yapmak için tasavvuf hırkasını Hz. Ali'ye giydirmeleri de bunun içindir. Yoksa ashab arasında Hz. Ali'nin elbisede veya şahıslarda kendine mahsus ne bir mezhebi, ne de bir tarikatı olmuştur. Belki Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer insanlar arasında Rasûlullah'tan sonra en zahid ve abid kişilerdir. Dinde de sadece kendilerine mahsus ve onlardan nakledilen hiçbir şey yoktur. Aksine bütün ashap dindarlıkta, zühd ve mücehedede örnektir.

İsmailiyye fırkasının imamet konusundaki inançları ortaya çıkınca, Irak'ta tasavvufçular bunu onlardan iktibas ederek zahir ile batın arasında denge şeklinde kabul etmiş, imameti de ahlakta ve şeriata bağlılıkta yarışma saymışlardır. Şeriatta ihtilaf meydana gelmemesi (1) için bunu ayrı mütalaa etmişlerdir. Allah marifetini öğretmesi için de kutup inancını kabul etmişlerdir. Çünkü kutup ariflerin başıdır. Zahirde onu imama benzetmiş ve batında onun ayarında sayarak bu yetkiyi ona tanımışlardır.

Marifetin ekseni saydıkları için ona kutup adını vermişlerdir. Benzerliğin tam olması için Şia'daki nakiplere paralel; tasavvufçular ebdali kabul etmişlerdir. El-Fatımî konusunda söyledikleri ve önceki tasavvufçuların hakkında müsbet veya menfi bir sözü bulunmadığı halde, kitaplarını onun hakkında doldurmaları bunun şahididir. Bütün bunları Şia'dan, Rafiziler'den ve kitaplarındaki bilgilerden almışlardır." (2)

Bu şekilde İbn Haldun gizli ilim, velayet mertebeleri, hulul ve ittihad konusunda Şia ile tasavvufun benzerliğini kaydetmektedir.

Dr. Mustafa Kamil eş-Şeybi "es-Sılatu Beyne't-Tasavvuf ve't-Teşeyyu'" kitabında şöyle devam ediyor: Tasavvufa ismaili başka bir inanç daha girmiştir. O da nukaba (nakipler) inancıdır. Bunlar on iki adamdır. Huccece (huccetler) diye adlandırılır. İmamın varlığı veya yokluğunda daveti yayarlar. Bunlar mukaddestir ve sayıları sabittir. Bir zincirde yedi imamın sayısını desteklediği gibi âlemin doğal yapısı da onları desteklemektedir.

El-Makrizi, iddialarına göre, bunların yeryüzüne dağıldıklarını ve yeryüzünü bunların idare ettiğini, sayılarının daima on iki olduğunu belirtir. (1) Bu şekilde ilimde, davette ve ilahi destekte hüccet (ebdal) imama ortaktır.

Ebdal ve kutup inancı buradan tasavvufa girmiştir. İşte İbn Arabi, Futuhatı Mekkiye'de İsmailiyye hakkında Makrizi'nin söylediğinin aynısını tasavvufçu

olarak söylüyor. Mesela nakipler hakkında "Her zaman on iki nakiptirler. On iki burç sayısınca ne azalır, ne artarlar" (2) diyor.

Tasavvufçuların kutsal saydıkları bu makamları İsmailiyye mezhebinden aldığını göstermeye İbn Arabi'nin tek bu sözü yeterlidir.

Daha önce İbn Teymiyye, tasavvufçuların bu terimleri ve isimleri İsmailiyye mezhebinden aldıklarını belirterek bu isimlerin Rasûlullah'tan gelen isimler olmadığını söyler. İbn Haldun da, bilhassa İbn Arabi olmak üzere İbn Kıssî, Abdulhak İbn Sebîn ve onun öğrencisi İbn Ebi Vasıl gibi tasavvufçuların kutup, ebdal ve nakipler inancını İsmailiyye fırkasından aldıklarını belirtir. (3)

c- Dinin Zahiri Ve Batını Vardır İnancı:

Dinin bir zahiri bir de batını olduğu konusunda Şia ile tasavvufçuların inancı aynıdır. Zahir, avam halkın nasların zahirinden hemen anladığı manadır. Batın ise, naslardan kastedilen ve hakiki ilim kabul edilendir ki, onu da ancak imamlar ve veliler bilir. Mesela Allah'ın "Namazı kılınız ve zekatı veriniz" sözündeki zekattan maksat, seri ölçü ve şartları belirtilen zekatı mallarınızdan verinizdir. Âyetin zahiri anlamı budur.

Ama Şia ve tasavvufçular Kur'ân ve hadisin zahirinden avam halkın (Şii ve tasavvufçu olmıyan diğer müslümanların) anladığı mananın imamları ve velileri ilzam edemiyeceği, çünkü imam ve velilere kastedilen manaların nazil olduğu inancındadır. Zaten Şia Muhammed'in Kur'ân'ın lafzını, Ali'nin ise tefsirini getirdiğini söylemektedir. Ondan sonra da Kur'ân'ın manasını ancak imamların bildiğini iddia ederler. Bunu mantıklı göstermek için de Kur'ân'ın bir zahiri, bir de batını olduğunu, zahirini avamın, batın manasını ise ancak imamların ve velilerin bildiğini söylerler. Mesela yukarıda geçen "Namaz kılınız" sözünden maksadın masum imama biat etmek, "Zekatı veriniz" sözünden maksat da imama karşı samimi ve itaatkâr olmak demektir" derler.

Her iki tarafın iddia ettiği ve inandığı şeylere uygun düşmesi için de Kur'ân âyetlerini heva ve heveslerine göre açıklamışlardır. Tasavvufçular nasların bu şekilde batinî tarzda açıklanmasına hakikat, diğer zahiri tarzda açıklanmasına da şeriat adını vermiş, hakikatin velilere, şeriatın avam halka olduğunu

söylemişlerdir. Bu yolla Kur'ân ve hadis naslarını oyunacağa çevirmiş ve sapık inançlarına uyması için canları istediği şekilde açıklamışlardır.

İnsafla söyliyelim, "tîn"in Rasûlullah, "zeytun"un Hz. Ali, "Tûrisinîn"in Hz. Hasan, "Hâze'l-Beledi'l-Emîn"in Hz. Hüseyin olmasıyla ne ilgisi vardır?

Yine "Meraca'l-Bahrayni Yeltakiyan" âyetinden maksadın Hz. Ali ve Hz. Fatıma, "Yahrucu Minhuma el-Lu'luu ve'l-Mercan" âyetinden maksadın Hz. Hasan ve Hüseyin olması nasıl makul olabilir?

Dr. Kamil eş-Şeybî her iki tarafın bu nevi sapık tevillerine kitabında bir bölüm açmış ve birçok misaller getirmiştir. Onlardan bazılarını buraya örnek olarak alâlim. Şöyle der:

"El-Havasârî bu nevi te'villerden birtakım misaller nakletmiştir. Mesela abdest imama bağlılıkla, teyemmüm hüccet olan imamın yokluğu halinde onun yerine mezun olan kişiden almakla, namaz konuşanla -ki bu da rasuldür- ihtilam (uyurken cünup olmak) kasıtsız sırrı yabancıya açmakla, gusül ahdi tazelemekle, zekat anlayışlarındaki dini öğrenerek nefsi tezkiye etmekle, Kabe Peygamberle, Kapı Ali ile, Mikat ve Telbiye çağrana icabet etmekle, Kabe'yi yedi defa tavaf yedi imama taraftar ve bağlı olmakla, cennet vücutların tekliflerden rahat etmesiyle, cehennem mükellefiyetleri yerine getirerek meşakkat görmekle (1), tefsir etmenin din ve mantıkla ne ilgisi vardır? Bütün bunlar dinin bir şahsa itaat, namaz ve zekatın birtakım şahıslardan kinaye olduğunu söyliyen Gulat (aşırılar)'ın söylediklerinden ibaret olduğunu söylemeye götürmüyor mu?

Bilindiği gibi İsmailiyye fırkası imam olmamalarına rağmen nakiplerin Allah'ın desteğini aldıklarını, imamların sayısı yedi olduğu gibi her zaman bunların sayısının on iki olduğunu, her imam zamanında bunların yeryüzüne dağıldıklarını ve yeri onların idare ettiklerini söylemektedir. (2) İsmailiyye fırkasından Ebu Yakub es-Sicistani, Peygamberin ilim mirasının vasiye, ondan da imama, ondan da hüccete intikal ettiğini söylemektedir. (3)

Makrizi'nin şu ifadeleriyle mesele daha da açıklık kazanmaktadır: "İmamın varlığı ruhani âlemdedir. Ona maarifte riyazat ile ulaşırız." (1) Bu manayı İsmailiyye'den olan es-Sicistani şu sözleriyle dile getirmektedir: "Bu ilimler habeşi veya hintli olsun, müstahakkına ancak riyazatla ulaşır." (2) Bütün bunlarla te'vilin hakikatine akli riyazat yolu ile müridin ulaşması sağlanır -ki imamın sahip olduğu ilme nazip veya hüccetin ulaşma yolu da budur- şeklindeki

İsmailiyye'nin suluk düşüncesi açıklık kazanmaktadır. Tasavvufta kişilerin akli riyazat ve mücadeleye ne kadar çok yer verdikleri herkesin malumudur.

Bu anlayışların tasavvuftaki anlayış ve ilkelere ne kadar paralel olduğu açıktır. Oryantalist Goldziher bunu farketmiş ve her iki tarafın anlayışını dile getiren Mevlana'nın şu ifadelerini misal olarak nakletmiştir.

"Şunu bil ki Kur'ân'ın âyetleri kolaydır. Ancak kolaylığına rağmen ardında çok gizli ve saklı bir anlam bulunmaktadır. Bu gizli manaya üçüncü bir mana bağlıdır ki güçlü anlayış ve derin kavrayış karşısında aciz kalır. Dördüncü manayı, benzeri olmıyan ve yeterliliği büyük Allah'tan başkası ihata edemez. Bu şekilde ardı sıra sıralanan yedi manaya ulaşıyoruz. Onun için oğulcuğum, şeytanların Hz. Âdem'den ancak çamurdan yaratılan bir yaratık oluşunu görmeleri gibi, zahiri manayı anlama ile kayıtlı kalma. Kur'ân'da zahiri mana Âdem'in vücuduna benziyor. Ondan gördüğümüz, gizli ve saklı ruhu değil, zahiri şeklidir." (3)

Nasların zahir ve batın anlamları olduğu inancına dair Dr. Ebu'l-Ala' el-Afîfî şöyle demektedir: "Kaynağı itibariyle şeriat-hakikat ikilemi, şeriatın zahiri ve batını ikilemine racidir. İslâm'ın başında müslümanlar bu ayırımı yapmadıkları gibi böyle bir şeyi yapanları tekfir etme de sözkonusu olmamıştır. Bu ayırım her şeyin zahir ve batını olduğu gibi Kur'ân'ın, hatta Kur'ân'dan her âyetin ve her kelimenin bir zahiri bir de batını olduğunu söyliyen Şia ile başlamıştır. Batın (gizli) Kur'ân'ın sırlarını kendilerine açtığı ve bu lütfula mükafatlandırdığı Allah'ın kullarından havassa ancak açık olur. Onun için Kur'ân'ın tefsir ve te'vilinde Şia'nın özel bir yolu olmuştur. Bu yol Kur'ân âyetlerinin ve din hükümlerinin batıni tarzda te'villerinden ve başka yollarla saliklere görünen gaybi manalarda oluşmaktadır. Şia buna batın ilmi adını vermiş ve iddialarına göre Rasûlullah onu Hz. Ali'ye, o da kendilerine varisler adını verdikleri batın ilim ehline miras bırakmıştır.

Tasavvufçular da bu tarz te'vil yolunu izlemiş ve Şia'nın terim ve yollarını büyük ölçüde kullanmışlardır. Bütün bunlardan Şia ile tasavvuf arasındaki sıkı bağlar ve büyük benzerlik anlaşılmaktadır." (1)

Tasavvuftaki Allah'ta fena bulmak ve onunla ittihad inancı da tümüyle İsmailiyye-Batınıyye inancına dayanmaktadır. İmamlarının Allah'ın görünen tezahürü ve temsilcisi olduğunu batıniler söylediği gibi tasavvufçular da açıkça Allah olduklarını söylemektedir. Bu inancın Gulatı Şia'dan başladığı, İsmailiyye

fırkasının bunu düzenleyip felsefesini yaptığı ve tasavvufçuların bunu onlardan iktibas ettiği açık bir gerçektir.

d- Kabirlerin Kutsallaştırılması Ve Ziyaretgâh Edinilmesi:

İslâm âleminde görülen, kabirleri kutsallaştırma ve ziyaret etme de Şia'yı taklitten başka bir şey değildir. Şirke araç ve yol olmaması için İslâm, kabirler üzerine yapılan tapınakları ve binaları yıktığı halde, onlar üzerine bina ve mescid yapmayı ilk defa Şia başlatmıştır. Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Allah yahudi ve hıristiyanlara lanet etsin, peygamberlerinin ve salih kişilerinin kabirlerini mescid yaptılar" (muttefekun aleyh).

Sahih-i Müslim'de şu olay kaydedilmektedir: "Hz. Ali, Ebu'l-Hiyac el-Esedî'yi Yemen'e gönderir ve kendisine şöyle der: Rasûlullah'ın beni gönderdiği bir iş için seni gönderiyorum. Yerden yüksek ne kadar kabir varsa yık ve ne kadar heykel varsa yerle bir et."

Ancak Şia Hz. Ali, Hz. Hüseyin ve ehl-i beytten imam diye adlandırdıkları kişilerin kabirlerini yükseltmiş ve üzerinde binalar yapmışlardır. Onlar üzerine yüksek kubbeler ve sandukalar yaparak ziyaret ve anıt haline getirmişlerdir. Nitekim İhvan-ı Safa risalelerinde, Şia'dan kıssacı ve bekçi gibi birtakım kişiler bunu bir kazanç yolu yaptıkları, türbedarlık ve kabir ziyaretini kendilerine şiar edindikleri anlatılmaktadır. (1)

Kabirler üzerine bina yapmak, kabirleri kutsallaştırmak ve bunu şiar edinmek hicri üçüncü asrın başlarında olmuştur. Ancak Abbasi halifelerinden bazıları Şia'nın uydurduğu ve yükselttiği, bu kabirleri yıkmaya başlamış ve karşı çıkmıştır. İbn Kesir el-Bidaye ve'n-Nihayede Abbasi halifesi el-Mutevekkil'in hicri 236 yılında Hz. Hüseyin'e nisbet edilen kabri ve etrafındaki ona bağlı bütün yapıları yıktırdığı ve üç günden sonra orada kimi bulursa öldürüp kabre koyacağını ilan ettiği, sonunda orada kimsenin kalmadığı ve tarlaya dönüştürüldüğü kaydedilir. (2)

Bu kabir Şia-İsmailiyye fırkasından Mirza'nın kabri olup onu sık sık ziyaret eder, daha sonra imamlarının kabirlerini ziyaret için Selemiyye'ye (1) giderlerdi. (2)

Ondan sonra tasavvufçular aynı yolu izliyerek kabir ve yatırları ziyaret etmeyi, etrafını tavaf edip taşı, toprağıyla teberruk etmeyi, içinde yatan ölülerden yardım istemeyi kendilerine şiar edindiler. Tasavvufun meşhurlarından Maruf el-Kerhi'nin kabrini kendilerine ziyaretgâh yaparak, "Maruf'un kabri denenmiş bir panzehirdir" dediler. (3)

Hatta tasavvufçular bu kabirleri bina etme ve yükseltmeyi, onları kutsallaştırıp yüceltmeyi, onları ziyaret etmesi için insanları teşvik etmeyi, etrafında tavaf yapmayı, sandukalarla kaplamayı ve türlü örtülerle örtmeyi, taşı toprağıyla teberruk etmeyi ve Allah yerine onlara dua edip medet ve yardımı onlardan istemeyi, dinlerinin bir temeli ve görevi yapmışlardır. Denilebilir ki taraftarları ve izleyicileri bulunan hiçbir tasavvuf şeyhi ve meşhuru yoktur ki kabri üzerine bir kubbe, bir sanduka yaptırmış ve orayı bir makam haline getirmiş olmasın. Bu şekilde İslâm'ın savaş açtığı ve kökünü kuruttuğu eski cahiliyye şirkini tekrar diriltmişlerdir.

e- İslâm Devletini Yıkma Ve Şii Bir Devlet Kurma:

Bu çabalar için tasavvufun meşhurlarından Hallacı Mansur'u örnek vereceğiz. Ondan sonra çağımızdan da bir örnek arzedeceğiz.

es-Sılatu Beyne't-Tasavvuf ve't-Teşeyyu' kitabında Dr. Kamil eş-Şeybi şöyle diyor:

"Hallac ile Şia arasındaki bağ, kendi sözlerinin Şia imamlarının sözlerine benzer olmakla kalmamış, bu bağ bütün Şia mezheplerinin boyasını taşımıştır. Yeni hulul akımında bütün Şia'nın boyasını taşımış ve hicri dördüncü asrın başlarında yeni bir gulat (aşırı) akımın öncülüğünü yapmıştır. Şöyle diyor Hallac:

"Hiçbir zaman imamlardan birinin mezhebini tam olarak almadım. Ancak her mezhebin en zor ve en çetin yanlarını aldım. Şimdi de aynı durumdayım."

Hallâc, hicri 138 yılında Kûfe'de öldürülen ve gulatı Şia'dan olan lider Ebu'l-Hattâb'ın bir kopyasıdır. İsna Aşeriyye ile ilişkisini de et-Tûsi'nin, eski Kum şehrine Hallac'ın gittiğini ifade etmesi göstermektedir. Şii Ebu'l-Hasan en-Nevbahti ile Hallac arasındaki akrabalık da oraya gitmesine bir vesile olduğu

gibi, Ebu'l-Hasan'ı da kendisi davet ediyor ve "Ben imamın elçisi ve vekiliyim" diyordu." (1)

Eş-Şeybi şöyle devam ediyor: "Öldürüldüğü zaman Hallac'a yöneltilen suçlamalardan biri de Hallac'ın hac için fiilen Mekke'ye gitmeyi inkar etmesi ve onun yerine kişinin halis bir niyetle evinde kalbi ile ona yönelmesi yolundaki çağrısıdır. Yolculuğun sıkıntılarına katlanmadan kişinin evinde bu işi niyetle yapacağını söylüyordu. Kadı et-Tenuhi bunun Hallac ekolünde meşhur birşey olduğunu söylüyor.

Doğrusu, metod ve yol olarak te'vili ve batın ilmini kendine seçen Batıniyye-İsmailiyye fırkası için bu anlayış ve inanç uzak görülmemektedir.

Hallac ile Şia arasındaki bu sıkı ilişkiyi şu olay doğrulamaktadır: Karmatiler hicri 318 yılında Mekke'ye saldırmış ve Hallac'ın öldürülmesinden dokuz sene sonra Mekke'yi yağmalıyarak Haceri Esved'i alıp götürmüşlerdir. Böylece Hallac'ın mezhebini uygulamışlardır. Belki de bu onların mezhebiydi ve Hallac bunu erken bir zamanda açığa vurmuştu."

Kadı et-Tenuhi, Hallac'ın adamlarından birine haber göndererek şöyle dediğini kaydeder: "Şimdi, yer ve gök ehlinin ihata ettiği şanlı Fatımî devletine çağırman zamanı geldi. Hakkın maskesini indirmesi ve adaletin egemen olması için tertemiz kitlenin Horasan'a yürümesi için davet et." (1)

El-Hatib el-Bağdadi ve İbn Kesir İran halkının Hallac'la "Ebu Abdillah ez-Zahid" takma ismiyle yazıştıklarını kaydederler. Bu künye Mısır devletine dönüşmeden önce Ubeydiler devletinin kurulmasında hizmeti geçen İsmailiyye fırkasından meşhur Ebu Abdillah eş-Şii'nin künyesidir. Öyle anlaşılıyor ki İsmaililer aynı künyeyi taşıyan iki propagandiste dayanıyorlardı. Bunlardan biri olan Hallac doğuda, diğeri de mağribde İsmailiyye mezhebine mensup olmadan önce tasavvufçu olduğunu bizzat İsmailiyye mensuplarının rivayet ettiği Ebu Abdillah eş-Şii'dir. (2)

Ammar el-Hanbeli'nin söyledikleri de bu bilgileri pekiştirmektedir. Hallac hicri 309 yılında öldürülmüş ise de Fatımi çağrı o zamana kadar yayılmış ve tehlikesi etrafı sarmıştı. Fatımi devletinin propagandisti ve işbirlikçisi İsmailiyye fırkasından Karmati Ebu Tahir el-Cenabî hicri 311 yılında Basra'ya, iki yıl sonra da Kûfe'ye girmiştir. Aynı şekilde Hallac'ın öldürülmesinden dokuz yıl sonra Karmatiler Mekke'yi işgal etmiş, Kabe'nin etrafında müslümanları öldürmüş ve

Haceri Esved'i alıp götürmüşlerdir. Başlarında Ebu Said el-Karmati bulunuyordu. Bu kişi Hallacı Mansur'un canciğer arkadaşıydı. (3)

Onun için İbn en-Nedim şöyle diyor: "Hallac hükümdarlara Şia mezheplerinden, halka tasavvuf mezhebinden görünüyor ve uluhiyyetin kendisinde hulul ettiğini iddia ediyordu." (4)

Bütün bunlara rağmen tasavvuf şeyhlerinden hicri 371 yılında ölen Muhammed İbn Hafif'in "Hüseyin İbn Mansur (Hallac) rabbani bir âlimdir" (1) dediğini görüyoruz. Yine Hallac'ın söylediği batınî zırvaların tasavvufi ilminin zirvesi olduğunu söyliyen kişiler olduğunu müşahade ediyoruz. Mesela, "Kur'ân'da herşeyin bilgisi vardır. Kur'ân'ın bilgisi sûre başlarındaki hurufi mukattadadır. Bu harflerin bilgisi de elif lam'dadır." gibi. (2)

Tasavvufçu Hallac ve Şii Ebu'l-Hattab'da hululu incelediğimiz zaman ikisinde de aynı ve ortak olduğunu görüyoruz. Hallac dua ederken şöyle diyor: "Ey ilahların İlahı ve rablerin Rabbi, ey kendisini uyku ve uyuklama almıyan! Kulların benden dolayı yoldan çıkmaması için nefsimi bana geri ver. Ey kendisi ben ve ben kendisi olan! Benim kişiliğimle senin hüviyetin arasında hadîs ve kadîm olma dışında hiçbir fark yoktur." (3)

Yine Hallac'ın yanında bulunan bir kağıtta "Rahman ve Rahim olandan falan oğlu filana..." ibaresi yazılı bulunmuştur.

Bütün bunları Rafızi Ebu'l-Hattab eş-Şii'nin mezhebiyle karşılaştırırsak aradaki ortaklık ve benzerlik kendiliğinden açığa çıkar. Bu adam Allah'ın Ali ve evlidanın ruhunu yarattığı, âlemin işlerini onlara bıraktığı, onlar da yeri ve gökleri yarattıklarını iddia eder. Onun için rukuda 'sübhane rabbiyel azim', sucudda da 'süphane rabbiyel a'la' diyoruz, çünkü Ali ve evladından başka ilah yoktur, en büyük ilah ise, onlara âlemin idaresini bırakın ilahtır, der. (4)

Şüphe yok ki bu sözlerle Hallac'ın sözleri aynı kaynaktan kaynaklanıyor, aynı inancı dile getiriyor ve aynı hedefi hedefliyor. O da müslümanları gerçek inançlarından uzaklaştırmak, şirke boğmak, devletlerini yıkmak, birlik ve beraberliklerini dağıtmaktır.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki hicri üçüncü asırda tasavvufçuların mezhebi ile Şia mezhebi inanç ve yol olarak aynıdır. Hallac, Cuneyd el-Bağdadi ve eş-Şıblî gibi hicri üçüncü asırda yaşamış tasavvuf meşhurlarının arkadaşı ve sırdaşı idi. Bizzat Cuneyd el-Bağdadi, idam edilirken Hallac'a "Sen rububiyyetin sırlarını

ifşa ettiğini (açıkladığın) için Allah seni demirle cezalandırdı" şeklinde yazmıştır.

Eş-Şibli de şöyle anlatıyor: Ben ve Hallac aynı idik. Ancak o konuştu, ben ise sustum." (1)

Belirttiğimiz gibi tasavvufçular inanç ve hedef olarak Şia ile bir olmuşlardır. İkisi de hulul inancını taşımıştır. Ama Allah'ın ruhunun kimde hulul ettiği konusunda ihtilaf etmişlerdir. Ortak hedefleri de müslümanların inançlarını bozmak, İslâm devletini yıkmak, Müslümanların birliğini bozmaktır. (2) Geçmişte böyle oldukları gibi tasavvufçular çağımızda da aynı amaca hizmet etmişlerdir. Şimdi de çağdaş örnekler üzerinde duralım:

Geçmişte olduğu gibi çağımızda da tasavvuf çevrelerinin birçoğu zâlim yöneticilerin ve emperyalist işgalcilerin yanında yer almış ve onlarla işbirliği içinde olmuştur. Zâlim yöneticilerin ve emperyalist işgalcilerin kendilerine bol keseden verdiği mallarla daima kazanları kaynamış, bolluk ve refah içinde yaşamışlardır. Halkları uyuşturması ve kolay yutulan bir lokma haline getirmesi için zâlimler ve sömürgeciler onları kullanmış ve işbirliği yapmıştır. Rahatları bozulmadığı müddetçe, insanların çektiği çile ve sıkıntıları görmezlikten gelmiş ve duymamaya çalışmışlardır. Üstelik bu tavrı tasavvufun bir ilkesi ve hareket metodu haline getirmişlerdir. Tasavvufun meşhurlarından Abdulvahhab eş-Şa'rani bunu şöyle dile getirir:

"Zamana ve ehline uymayı, dünya işleri ve idaresinde de olsa başlarında bulunan kişilere (yöneticilere) kötü bakmamayı kardeşlerimize emretmeye söz verdik. Bütün bunlar, o kişileri yücelten Allah'a karşı bir edeptir. Çünkü yükselttiği herkesi bir hikmetle yükseltmiştir. Sonra kendilerini kimse dinlemediğine göre, onlara kötü gözle bakmanın ne anlamı olur? Verilen bu söze bağlı kalıp onunla amel edenler insanlardan çok azdır. Hisbe görevlisi, vezir ve başkaları için "Bu alçaklar neden bizden üstün olsunlar ki biz onların babalarını biliyoruz, falan kişinin babası çöpçü, filan kişinin babası gemi tayfası, falanın babası çiftçi idi, gibi hezeyanlarda bulunurlar. Bugün insanlara bu ölçüyü kim tatbik ederse zamanının bereketinden mahrum kalır." (1)

eş-Şa'rani yine şöyle diyor: "Bir sultan veya emir yahut bir büyükle bir araya geldiğimiz zaman, kendisi salih bir kişi olmasa bile ondan bizim için dua etmelerini istemek üzerimizde bir borçtur. (2) Çünkü Allah, halkları arasında büyük olan bu insanların dualarını red edip onları utandırmaktan utanç duyar. İnsanlardan bu sırrın farkına varanlar pek azdır. Günümüzün Mısır hükümdarı

olan Davut Paşa'ya dokuzyüz kırkbeş yılında aylardır halledemediğim birtakım işler için Kale'de başvurduğumda bu işlerimin halli için bana dua etmesini istedim. Kale'den iner inmez bu işlerimin hepsinin halledildiğini gördüm. Bunu bil ve onunla amel et." (3)

İslâm yolundan sapmış birtakım tarikatlar, tarihte putperest zencilerden bile daha çok emperyalizme boyun eğmiş ve onunla işbirliği yapmıştır. Fransız sömürgecilerden başkan Philip Foundacy şöyle der: "Afrika'daki idarecilerimiz ve askerlerimiz dini tarikatları daha çok yaymağa ve çoğaltmaya mecbur kalmışlardır. Çünkü Bilido, Hacun adıyla bilinen putperest birçok tarikattan veya zenci meşhur sihirbaz ve kâhinlerden daha çok Fransız yönetimine karşı itaatkar ve onunla işbirliği içindeydiler." (1)

Tarihu'l-Arab el-Hadis ve'l-Muasır kitabının yazarı "Cezayir'de Fransa ile işbirliği yapanlar" başlığı altında şunları söylemektedir: "Bu kitle Fransız okullarında okuyan ve emperyalizmin Araplar'la ilgili bütün bağlarını köreltti̇ği gençlerden oluşur. Birtakım hurafe ve bidatlar yayan, mücadele alanında hezimet ve teslimiyyet ruhunu yayan, emperyalizm lehine casus olarak çalışıp onunla işbirliği yapan tasavvuf tarikatları yanında işlerinde Fransız yönetimiyle işbirliği halinde bulunan memur, parlamenter ve subaylardan bir kitle de bunlara ilave edilebilir." (2)

Şüphe yok ki Avrupalılar bunu kavramış ve tarikatları emperyalizm içinde kullanmışlardır. Mısır millî kahramanlarından Mustafa Kâmil "el-Meseletu'ş-Şarkiyye" kitabında okuyucunun kulağına şunları söylemektedir: "Fransızlar'ın Tunus'ta Kayravan şehrini işgal etmeleri çok enteresandır. Fransız bir adam İslâm'a girmiş ve Seyyid Ahmed el-Hadi adını almış, İslâm'ı öğrenmeye çalışmış, iyi bir seviyede öğrendikten sonra Kayravan'da büyük bir caminin imamı olmuştur. Fransız askerleri Kayravan'a yaklaşınca halk savunmak için hazırlanmış, mescidde bulunan bir yatırın kabrine bu konuda danışması için bu imama başvurmuşlardır. Bunun üzerine imam Seyyid Ahmed yatırın sandukasına girmiş, bir süre sonra çıkarak böyle bir işe girişmeleri halinde başlarına gelecek büyük felaketten kendilerini şiddetle sakındırmıştır. Onlara "Şeyh size teslim olmanızı söylüyor, çünkü memleketin mağlup düşmesi artık kesinleşmiştir," dediğini nakletmiştir. Cahil halk onun sözüne uymuş ve Kayravan şehrini hiç savunmamışlardır. Böylece Fransızlar 26 Ekim 1881 yılında elini kolunu sallayarak şehre girmişlerdir." (1)

Nitekim Ticani tarikatının şeyhleri ve mensupları Cezayir'de Fransa'nın çıkarları için en fazla çabalayan kişiler olmuşlardır. 1870 yılında Orly ....?..... adında Fransız bir kadın, Ticani tarikatının zaviyesine kadar sızarak zaviye şeyhi Seyyid Ahmed'le evlenebilmiştir. Seyyid Ahmed ölünce kardeşi Seyyid Ali ile evlenmiştir. Böylece Fransız kadın Ticaniler nezdinde kutsallaşmış ve kendisine "Zevcetu's-Seyyideyn (iki seyyidin eşi) künyesini vermişlerdir. Katolik bir hıristiyan olarak kalmasına rağmen geçtiği toprağı öpmüş ve onunla teberruk etmişlerdir.

Fransa bu kadına Şark madalyası vermiştir. Bunu vermenin sebepleri arasında da şunu belirtmektedir: Bu Fransız kadın Fransa'nın istediği ve beğendiği tarzda Ticani zaviyesini idare etmiş, o olmasaydı Ticani Cezayirliler'in elinden çıkması imkânsız gibi görünen büyük çiftlikleri, meraları ve verimli toprakları Fransa'ya kazandırmıştır. Üstelik Fransa için birbirine kenetlenmiş bir saf halinde savaşan Ticani birçok mürid ve mücahidi de Fransa'ya kazandırmıştır." (2)

Ticani tarikatının kurucusu Ahmed et-Ticani'nin halifesi ve en büyük Ticani postunun sahibi Şeyh Muhammed el-Kebir bu tarikatın merkezi sayılan Ayn Madi şehrinde Fransız delegasyonu huzurunda 26 Zilhicce 1320 hicri tarihinde yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

"Gönüllerimizin sevgilisi Fransa'ya maddi, askeri ve siyasi olarak yardım etmek bize borçtur. Onun için başa kakma veya iftihar olarak değil, belki görevi yerine getirme ve karşılığını Allah'tan bekleme kabilinden söylüyorum ki Fransa memleketimize gelmeden ve şerefli askerleri topraklarımızı işgal etmeden önce atalarımız Fransa'ya katılmak ve ondan yana olmakla çok iyi etmişlerdir." (1)

Bu tarikatın kurucusu Ahmed et-Ticani'nin de İslâm inançlarına karşı amansız bir düşmanlık beslediği sapıklıklarla dolu kitaplarından anlaşılmaktadır. Cevahiru'l-Maanî isimli kitabında şunları söylüyor: "Kâfirler, mücrimler, facirler ve zâlimler hepsi Allah'ın emrini yerine getiriyorlar ve onun emri dışına çıkmış değildirler." (2) Yine "Arif bir şeyh kendi cesedinden ruhunu başka bir adamın cesedine nakledip o adamı dilediği işlerde kullanabilir." (3)

Aynı kitapta yine şöyle diyor: "Tarikatımıza giren kişiye arkadaşından yahut veli olsun başkası olsun, başka kişilerden dünya ve ahirette hiçbir korku yoktur. Dünya ve ahirette ne şeyhinden, ne başkasından, ne Rasûlullah'tan, ne de Allah'tan ona kimse zarar veremez." (4)

el-İfadetu'l-Ahmediyye adlı kitabında da "Dünya yaratıldığı günden, sur'a üfürülünceye kadar Allah'ın ne kadar velisi varsa şu iki ayağımın altındadır" (5) der.

Cevahiru'l-Maani kitabında da "Cuma ve pazartesi günleri yüzümüze bakan kimse hesapsız ve cezasız cennete girer." (6) "Kâfir ise, mümin olarak ölür." (7) demektedir. Bu neviden saçmalıkları saymakla bitmiyecek kadar çoktur.

Uzaklara gitmeye gerek yok. Suriye'deki tarikat mensuplarının Fransız işgali karşısında kılları bile kıpırdamadığı, aksine din adına Fransızlar için ayin ve törenler düzenlediği hepimizin malumudur. Onun için Fransızlar bu tarikatları gittikleri yerde teşvik etmiş, hatta Ticani tarikatını Suriye'ye kendileri sokmuşlardır. Çünkü halkın uyuşturulması ve hamiyet damarlarının öldürülmesi için en etkili silah olduğunu çok iyi biliyorlar. (8)

Tasavvufçuların emperyalistler ve zâlim yerli tağutlarla işbirliği içinde oldukları, onlara karşı çıkacakları yerde methu senalarla yaltaklık yaptıklarına dair çağdaş örneklerden biri de Mısır tasavvufçularının Kral Faruk'a karşı tavırlarıdır. Şeyhlerine bir hırka bağışladığı için Kral Faruk'a yapmadıkları dua ve yaltaklanma kalmamıştır. Şeyhlerinin sözlerine kulak verelim:

"Efendimiz! Bu hırka Allah'ın size verdiklerinin bir sembolü, Faruk'un temiz kalbine Allah'ın saçtığı büyük lütuflardan bir lütuftur. Allah'ın sizi ne kadar pakladığını ve ruhunuzun ne kadar aklandığını göstermektedir.

Tasavvufçulara bu ikramınız, temiz kalbinizden, bir nurdan başka bir şey değildir. O nur yolumuzu aydınlatıyor, bizi doğru yola iletiyor. Nurumuzu senden alıyoruz, hidayetinle hidayet buluyoruz, hidayet ve ilhamı yüce ruhunuzdan alıyoruz.

Bugün, huzurunuzda bulunmaktan şeref duyduğum şu anda söz veriyorum ki yüce şahsınıza sonuna kadar ihlasla bağlı kalacağım. Allah seni katından bir ruh ile desteklesin, şeref hullesini sana giydirsin, ordularıyla desteklesin, yardımlarını senden esirgemesin ve daima koruması altında bulundursun." (1)

Rahatları bozulmadıkça ve sömürü çarkları durdurulmadıkça memlekette hakim olan kişinin yolu, inancı, uygulaması ve cinsiyeti onlar için hiç önemli değildir. Zâlimlere, tağutlara ve işgalcilere karşı bir tedbir alma ihtiyacını bile görmezler. Nitekim tasavvufun meşhurlarından olan Ataullah el-İskenderi -ki tasavvufçular hep tazim ve tebcille anarlar- tedbir almanın gereksizliğini savunarak bu konuda

"Kitabu't-Tenvir fi Iskati't-Tedbir" kitabını yazmış ve teslimiyeti bir inanç olarak sunmuştur. En yüce hikmetlerden saydıkları bazı sözlerine bakınız:

"Tedbir alayım diye çabalama, başkasının yaptığı işi kendin yapmaya kalkışma", "Himmetlerin yarışması kader surlarını geçemez."

Bütün bunlardan dolayı zâlim tağutların ve emperyalistlerin tasavvufçuları mallara boğdukları ve en yakınlarından yaptıklarını görünce şaşmamak lazımdır. Bakıyoruz, devlet ricalinden ve işgalcilerden nice meşhurlar memleketin gerçek savunucusu ve İslâm için çalışan müslümanları karşılamak yahut onunla görüşmekten fersah fersah kaçarken, ülkenin ücra bir köşesinde yapılacak tasavvufi bir tören için yüzlerce kilometre yola katlanarak uzak yerlere gittikleri ve orada saatlerce siyasi manevralar yaptıklarını görüyoruz. (1)

Aynı şekilde Allah'ın dini için çalışan ve memleketlerinin yükselmesi yolunda hiçbir zorluktan yılmayan samimi müslümanlara zâlimler ve tağutlar dünyayı zindan ve hayatı cehennem yaparken, onları kendine en büyük düşman ilan eden ve nefis tezkiyesiyle uğraştığını söyliyerek vatandaşların gözlerini boyayan, siyasetle işimiz yoktur felsefesi sahibi tarikat çevrelerinin İslâm âleminin her tarafında serbestçe örgütlendiklerini, toplantı ve ayinler yaptıklarını, hatta devlet adamlarıyla kol kola girdiklerini, kitlelerin yüzlerce kilometre yol alarak toplantı ve ziyaretlerine gittiklerini, bütün bunlara rağmen yönetici çevrelerin veya işgalci kesimlerin olanlara göz yumduğunu müşahade ediyoruz. (2)

Tasavvuf ile Şia arasındaki bağları ve benzerlikleri özet olarak şöyle sıralıyabiliriz: Batınî ilim, masumiyet, keramet, hırka, takiyye, tarikat, hulul ve ittihad. Bunları misallerle kısaca açıklayâlim.

Batınî ilim: Cuneyd el-Bağdadi bizzat kendisine ledunni ilmin verildiğini söyler. (1) Bu ilim, tasavvufçuların sahiplendikleri ve kendi tekellerinde kabul ettikleri ilimdir. Çünkü sadece kendilerinin Allah'ın ehli olduklarını Kur'ân ve hadiste bulunan batınî ilim sırlarının sadece kendilerine verildiğini iddia ederler. Bütün tasavvuf kitaplarında ve tasavvuf erbabında bu şaşmaz bir ilkedir ve yukarıda da açıklandığı gibi onlara Şia'dan geçmiştir.

Masumiyet: Şia'da masum imam inancı olduğu gibi tasavvufa geçmiştir. Tasavvufçular bu masumiyeti şeyhlerine, evliya dedikleri kişilere ve büyüklerine tanırlar. Nitekim İmam Cafer es-Sâdık'ın masum olduğunu söyliyen ilk Şii, Kufeli Şia kelamcısı Hişam İbn el-Hakem'dir.

Tasavvufun meşhurlarından Kelabâzî şöyle diyor: "Nebilerini masum kılması ve evliyasını fitneden muhafaza etmesinde Allah'ın letaifi sayılamıyacak kadar çoktur." (2) Görüldüğü gibi bu masumiyeti Kelabazi kurnaz bir şekilde başka bir üslupla dile getirmektedir.

Masumiyet konusunda şia ile tasavvuf arasındaki bağı İbn Arabi'nin şu sözleri açıkça göstermektedir: "Batın (gizli) imamın şartlarından biri masum olmasıdır. İmamdan başka birisinin böyle bir masumiyeti olmaz." (3)

Nitekim İbn Arabi felsefesini oluştururken Şia'nın kavram ve anlayışlarını oluduğu gibi almış bulunmaktadır. Mesela bunlardan mehdilik konusunu ele almış, fasıl ve bölümler halinde incelemiş ve buna dair "Ankâu Mağrib" adında bir de kitap yazmıştır. Aynı şekilde Futuhatı Mekkiyye kitabını tasavvufi kılıf giydirdiği Şia'nın görüşleriyle doldurmuştur. Mesela Hakikatı Muhammediyye düşüncesini Şia'dan almış ve vahdet-i vücud felsefesinde yine Hakikatı Muhammediyye düşüncesine dayanmıştır. Yine Şia'nın nûr düşüncesini felsefesinin temeli yapmış ve evliyanın Muhammed'in nurundan doğan nurani varlıklar olduğunu söylemiştir. "Selman bizim ehli Beyt'tendir" hadisini ele alarak Selman-ı Farisi'nin insanlar için nuriyye nurunun kapsamlığına dair en ideal örnek olduğunu belirtmiştir.

İbn Arabi Şia mezhebini yakından tanımıştır. Öyleki Şia'nın cevheri sayılan görüşlerini eleştirerek zahir imamın değil, gizli imamın masum olması gerektiğini söylemiş ve Hişam İbn el-Hakem'in nübüvvetten çıkardığı masumiyet inancını İbn Arabi zahir imamdan gizli imama giydirmiştir. Onun için denilebilir ki İbn Arabi tasavvufi fikirlerini Şii bir kalıba dökmüştür.

İbn Arabi'nin tasavvufta Şia ile bağlarını şu sözleri daha açık bir şekilde göstermektedir: "Şüphesiz Ali (gizli) ilim ashabındandır. Başkaların bilmediklerini Allah'tan bilen kişilerdendir." (1)

Keramet: Tasavvufçuların karakteristik vasfı keramete sarılmalarıdır. Keramet dedikleri şeylerle Şia'nın imamları için kabul ettiği mucizeler arasında tıpatıp benzerlikler bulunmaktadır. Bunun örnekleri sayılamıyacak kadar çoktur. Müşahade etmek için mesela, Menakibu'l-Kulub fi Muameleti Allâmi'l-Guyûb, Şifau'l-Alîl Tercemetu'l-Kavli'l-Cemîl, el-Envaru'l-Kudsiyye fi-Menakibi'n-Nakşibendiyye, et-Tabakatu'l-Kübra (Levakihu'l-Envar) gibi kitaplara bakmak yeterlidir. Bu alanda, din, akıl ve mantık ölçüsü tanımamaktadırlar.

Takiyye: Bilindiği gibi takiyye Şia mezhebinin temel ilkelerindendir. Bir tehlikenin varlığı halinde korkudan gerçekleri gizlemek ve konuşmamak demektir. Tasavvuf da ilke olarak bu prensibi almış, ama insanlardan saklı tutmuştur. Hulul ve ittihad inancına saptığı ve kendisini bekliyen tehlikeyi gördüğü anda bundan dolayı eziyet görmemek için tasavvufçular -basit insanlara karşı da olsa- bunu gizlemeye ve karşı tavır takınmaya gitmişlerdir. Mesela, Cüneyd el-Bağdadi'nin kendisi takiyye yapar ve onunla gizlenirdi. Öyle ki tevhid ilminden ancak evinin içinde ve evinin kapısını kilitleyip anahtarını yastığın altında sakladıktan sonra ancak sözederdi. Halkın Allah'ın velilerini ve has kişilerini yalanlayıp onları küfür ve zındıklıkla itham etmesi hoşunuza gider mi? derdi. (1) eş-Şa'rani, bunun sebebinin halkın Cuneyd' hakkında ileri geri konuşması olduğunu söylemiş (2), ölünceye kadar da fıkıh maskesini kullanmıştır. (3)

Takiyye konusunda durum bu şekilde açık olmasına rağmen bu gerçek hicri dördüncü asrın başlarına kadar birçoklarına gizli kalmış veya üzerindeki perde yırtılmamıştır. Ancak Hallac yakalanıp onun ilah olduğuna inanan birtakım kişilerle beraber yargılandıklarında bu gerçek olduğu gibi açığa çıkmıştır. Bunlar Hallac'ın ölüleri dirilttiğine inandıklarını itiraf etmelerine rağmen, Hallac bunu takiyye yaparak inkar etmiştir. Nitekim eş-Şiblî de takiyye yapan bu kişilerdendi. "Ben ve Hüseyn İbn Mansur el-Hallac birdik. Ama o açığa vurdu, ben ise gizledim." demiştir. (4)

Hırka: Tasavvufçular Hz. Ali'nin hırkayı Hasan el-Basri'ye giydirdiğini ve tarikata bağlı kalacağına dair ondan söz aldığını, onun da Cuneyd el-Bağdadi'ye verdiğini iddia ederler. (5)

İbn Haldun bu konuda şöyle der: Bu da kesin olarak gösteriyor ki tasavvuf Şia ile bağlantılıdır. Bunu ashaptan sadece Hz. Ali'ye tahsis etmeleri Şiilik kokusu taşımaktadır. (6)

Tarikat: Tarikatların Şia ile bağlantılı olduğunu bütün kaynaklar kaydetmektedir. Zaten tarikat şeyhlerinin çoğu ehli beyte nisbetlerini iddia eder ve tasavvufun Hz. Ali yolu ile geldiğini söylerler. Tıpkı Şia'nın imamet ve masumiyet gibi özelliklerin Hz. Ali ve soyu yolu ile geldiğini söylediği gibi. Yine Şia'da imamet konusunda olduğu gibi tarikat reisliği de babadan oğula geçmektedir. Başta Bektaşi tarikatı olmak üzere tarikatların genelde Şia'nın prensiplerini benimsediği, Bektaşi tarikatının on iki imam inancını ve diğer inançlarını taşıdıkları bir gerçektir. Aynı şekilde Rifai tarikatı prensiplerinden

olan gizli halvet de bu tarikatın Şia ile benzerliğini gösterir. Bu tarikat mensupları her sene yedi gün itikafa çekilirler ki ilki Muharrem ayının on biridir. Bugün de Hz. Hüseyin'in şehid edildiği gündür. (1) Bu uygulama Şia'nın uygulamasının aynısıdır.

Tasavvufun Şia ile beraberliğini gösteren yönlerden biri de kutsal mertebeleridir. Tasavvufçular piramitsel mukaddes bir sıra oluşturmuşlardır. Bu sıra kutupla başlar ki şianın imamına tekabül eder. Bu sıra Ebdal, Evtad, Efrad, Rukban, Kelametiyye v.b. sınıflarla devam eder.

Nitekim Ahmed Emin, tasavvufun bu makamlarının mehdilik düşüncesi ve dallarına bağlı ve benzer olduğunu, mehdiliğin kutupluğun esası olduğunu belirtmiştir. Tasavvufçular hortlaklar ülkesi gibi ruhlardan bir ülke tasarlamışlardır. Bu ülkenin başına da kutbu getirmişlerdir ki Şia'daki mehdi veya imamın mukabilidir. (2)

Hulul ve ittihad: Hulul ve ittihad inancının Şia'da erken bir dönemde başladığı ve gulatı Şia'nın bariz niteliklerinden olduğu bilinmektedir. Hatta Sebeiyye fırkasının bu işte öncülük ettiği malumdur. Batınıyye, Nusayriyye, İsmailiyye gibi Şia'nın sapık diğer kollarında hulul ve ittihad inancı temel inançlardandır. Bu inanç Şia yolu ile tasavvufa geçmiş, değişik isimler ve kılıflarla bunu tarikatlar prensip edinmiştir. Hallac'ın, Bistami'nin, Suhreverdi'nin, İbn Arabi ve tabilerinin vahdet-i vücud inancı, hulul ve ittihad anlayışından başka bir şey değildir. Daha önce bunlardan örnekler verildiği için ayrıca üzerinde durmıyacağız. Sadece Ticani tarikatının şeyhinden bir örnek vermekle yetineceğiz.

Cevahiru'l-Maani kitabında Ahmed İbn Harazim şöyle der: "Zahirde Allah'tan başkasına ibadet veya secde eden herkes ancak Allah'a ibadet ve secde etmiş olur. Çünkü o elbiselerde tecelli eden (görünen) Allah'tır. O mabudların tümü Allah'a ibadet ve secde etmekte, celal salvetinden korkmaktadır. Celal salveti kulların ibadet etmesi için bu mabudlarda tecelli etmeden asli yapısıyla kullara açıkça görünseydi, uluhiyyet nisbetini Allah başkasına vermediği için bir anda bile bu mabudlar (varlıklar) yerle bir olurdu. Allah Hz. Musa'ya "Şüphesiz ben Allah'ım, benden başka ilah yoktur, bana ibadet et" demiştir. Lügatta ilah, gerçek mabud demektir. "Benden başka ilah yoktur" demesi, benden başka mabud yoktur, demektir. Onun için putlara tapanlar da ancak bana tapmış, tezellul ve boyun eğmede ancak bana boyun eğmişlerdir." (1)

Yine şöyle diyor: "Ariflere göre kesret vahdetin aynısı ve vahdet kesretin aynısıdır. Varlıkların çokluğuna ve unsurlarının dağılışına bakan kimse, çokluğuna rağmen hepsine bir bakış yapmış olur, vahdetin kendisine bakan da kesretten sonu olmıyan kesretle bakmış olur. Bu bakış, perdeliler için değil, sadece arifler içindir, vehdeti şeklen değil zevk olarak görenler içindir. Bu ise sözle ifade edilmez." (2)

Netice olarak biz de İbn Haldun'un dediği gibi tasavvufçuların İslâm'a yabancı bu sistemi Şia'dan iktibas ettiğini belirtmek istiyoruz. Zaten tasavvuf hırkasını giymeyi Hz. Ali'ye isnad etmekle onu tarikat ve inançlarının temeli yapmış ve Hz. Ali'yi tasavvufun imamı saymakla onu ilahlaştıran aşırı Şiiler'le birleşmiş olmaktadırlar. Kısaca Hz. Ali aşırı Şiiler'in mabudu sayıldığı gibi tasavvufun da imamı kabul edilmiştir. Nitekim Cuneyd el-Bağdadi'nin tarikatı, dayısı Seriy es-Sakati'den, o da Maruf el-Kerhi'den, o da Ali İbn Musa er-Rıza'dan aldığını söylemektedirler. Zaten Şia, tasavvufçuları daima bağrına basmıştır.

Diğer taraftan eşyanın tabiatı, şiilikle tasavvufun birbirine yakın olmasını gerektirmektedir. Çünkü Şia siyasi alanda hezimete uğramış, tasavvufçular da hayat alanında hezimete düşmüşlerdir. Hezimette ortaklık da nefisleri birbirine yaklaştırır. Zaten zayıfın zayıftan yana olması yaygın bir olgudur. Hayatın gerçekleri de göstermiştir ki kişi hezimete uğradığı zaman tasavvufçu olmakta ve hayata küsmektedir. (1)

Necis (Haram) Hayvanın İlahlaştırılması

Doğudan batıdan, sağdan soldan, eski ve yenisiyle tasavvufçuların kâhin ve meşhurlarından nakiller yaptım. İnançlarını ve kanaatlerini hiçbir kin ve nefretin etkisinde kalmadan emanet ve doğrulukla aktardım. Selef ve haleflerinden örnekler verdim. Bütün bunlara göre hala tasavvuf büyüsünün etkileri kalblerinde devam eden ve gözlerini perdelerinden örtüler bürüyen insanlar Hıristiyanlık, Yahudilik ve müslüman isimlerle müminleri aldatan eski ve yenisiyle tasavvufçuların necis, pis, murdar köpek ve domuzlarıyla bütün bu âlemin zat ve hüviyet olarak yüce Allah'tan başka bir şey olmadığına inandığını görsünler ve gözlerindeki perdeleri kaldırsınlar. Bunun içindir ki Muhammed Bahauddin tasavvuf meşhurlarından birinin şu sözünü nakletmektedir:

"Köpek ve domuz ancak ilahımızdır. Allah da kilisede ancak bir rahiptir." (1)

Bu beyti nakleden kişi, tasavvuf ruhunun güzelliğini açığa çıkarmak için derin bir sevgi ciddiyeti içinde onu örnek almakta ve manasıyla ruhunu doldurmaktadır.

Kitaplarında tasavvuf budur. Artık siz karar veriniz. Allah'ın bizzat varlıkların kendisi, iblislerin cirit attığı genelevi ve rasullerin ibadete çekildiği mescidin aynısı olduğuna inanırlar. Samiri putperestliğinin gerçek tevhidin kendisi ve yahudilerin ağlama duvarına yahut Bahailer'in Karmel'ine (1) gitmenin, Allah'ın evine hac için gitmenin aynısı olduğunu kabul ederler. Allah'a yemin ederim ki tasavvufçulara hiçbir şekilde iftira etmiş ve kendimden onlar adına birşey eklemiş değilim. Ne söyledimse, onların inandığı, iddia ettiği, davetini yaptığı ve kendisiyle bilinmekten şeref duyduğu şeylerdir. Kısaca kendilerini kendi sözleri ve fiilleriyle, eserleri ve inançlarıyla sizlere takdim ettim. Acaba bundan sonra şeyh efendinin kararları ne olacaktır?! (2)

Kur'ân'dan Bir Nûr

Nuru ile her tarafı aydınlatan parlak hakkı göremiyeceklerinden korkarak onlara Allah'ın kitabından hidayeti göstermek istiyorum. Belki karanlık çöllerinde bocalıyanlar ve batılın baskısı altında sersemleşenler nurun hakikatini kavrar, şirkin bedbahtlığı içinde kıvrananlar tevhid nimetine kavuşurlar. Umulur ki sapıklık yollarında bocalıyan tasavvufçular hatırlatılan Allah'ın âyetlerinden öğüt alır, onları tasavvuf ve tasavvufçular hakkında hakkı ve adaleti dile getiren bir hakem kabul ederler.

Yüce Allah buyuruyor: "Göklerde ve yerde olan herkes, istisnasız kul olarak Rahman'a gelecektir. O, bunların hepsini kuşatmış ve sayılarını tesbit etmiştir. Bunların hepsi kıyamet gününde O'nun huzuruna tek başına gelecektir." (1) "Şüphesiz ki sizin rabbiniz gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra da işleri idare ederek arşa yerleşendir. Onun izni olmadan hiçbir kimse şefaatçı olamaz. İşte o Allah rabbinizdir. O halde ona kulluk edin, hala düşünmüyor musunuz? Hepinizin dönüşü ancak O'nadır. Bunu Allah bir gerçek olarak vadetmiştir. Çünkü o, halkı önce yaratır, sonra da iman edip iyi işler yapanlara adaletle mükafat vermek için geri çevirir." (2)

Yüce Allah yerin ve göklerin yaratıcısı olduğunu söylüyor. Tasavvufçular ise, "Hayır, O, yerin ve göklerin ve içindeki her canlının kendisidir" diyorlar.

Yüce Allah işleri kendisinin idare ettiğini söylüyor, tasavvufçular ise iftira ederek ve yalan söyliyerek Allah'ın işlerini kendilerinin gördüğünü söylüyorlar.

Yüce Allah, "İşte o rabbiniz Allah'tır, ona ibadet edin" diyor, tasavvufçular ise, "Hayır, Allah benim, benden başka ilah yoktur" diyor.

Yüce Allah, "Hepinizin dönüşü onadır" diyor, tasavvufçular ise, burada da dönüşün anlamı, çok olan zatın (kesretin vahdeti) tekliğe dönmesi ve yaratıklar iken hak (Allah) olmasıdır, diyorlar.

"Dikkat et, halis din Allah'ındır. Onu bırakıp kendilerine birtakım dostlar edinenler (1), "Onlara, bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet (2) ediyoruz" derler. Şüphesiz, Allah ayrılığa düştükleri şeylerde aralarında hüküm verecektir. Allah şüphesiz yalancı ve inkarcı kimseyi yola iletmez. (3) Eğer Allah bir evlat edinmek isteseydi elbette yarattıklarından dilediğini seçerdi. O yücedir, O gücü her şeye yeten tek Allah'tır. Allah gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üzerine örtüyor, gündüzü de gecenin üzerine sarıyor. Her biri belli bir süreye kadar akıp giden Güneş ve Ayı emri altına almıştır. Dikkat et, O azizdir ve çok bağışlayandır. Sizleri birtek nefisten yaratmış, sonra ondan eşini var etmiştir. Sizin için hayvanlardan sekiz çift meydana getirmiştir. Sizi annelerinizin karınlarında üç türlü karanlık (4) içinde yaratılıştan yaratılışa geçirerek yaratmıştır. İşte bu yaratıcı rabbiniz olan Allah'tır. Mülk O'nundur. (5) Ondan başka ilah yoktur. Öyleyken nasıl oluyor da ona kulluktan çevriliyorsunuz?" (6)

Yüce Allah yine şöyle buyuruyor: "Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a mahsustur. (7) İşte bu, benim rabbim olan Allah'tır. O'na dayandım ve O'na yönelirim. O, gökleri ve yeri yoktan yaratandır. Size kendinizden eşler (1), hayvanlardan da çiftler yarattı. Zira sizi bu şekilde türetir. Onun benzeri hiçbir şey yoktur. (2) O, işitendir, görendir." (3)

"De ki O Allah birdir. Allah sameddir. O doğurmamış ve doğurulmamıştır. Hiçbir şey O'na eş ya da denk (4) değildir." (5)

Soruyoruz, İbn Arabi, İbn el-Farid, el-Cîlî ve benzerlerinin mecusi hurafeleri ve saçmalıkları nerede, bu parlak ve katıksız tevhid nerede?

Yazıklar olsun tasavvufçuların büyük şeyhine! Allah'a dönmeğe ve tevhid çizgisine gelmeye davet ettiği için bir müslümana kızıyor da müslümanlarda kalan son nefesleri de kesmek üzere bulunan tasavvufun İslâm'a ve müslümanlara karşı işlediği cinayetlere kızmıyor!

Yazıklar olsun ona! Bu mitoloji ve şirk bataklığından müslümanları uyardığı, içine düşmekten onları sakındırdığı için bir müslümana kızıp onu savcılığa kadar şikayet edebiliyor da, tasavvuf kâhinlerinin İslâm için kurduğu tuzaklara ve yönelttiği büyük saldırılara kızmıyor, azı dişleriyle müslümanların inancını kemirdiğini gördüğü halde tasavvufun İslâm'da ruhaniyetin, temizlik ve sevginin ideal kaynağı olduğunu söylüyor!

Münafıklığın Korkaklığı

Tasavvufçuların şampiyonlarından biriyle tartışmamız esnasında İbn Arabi'nin Fususu'l-Hikem kitabına inandığını, yüce bir gerçek olduğunu, aynı şekilde Şa'rani'nin Tabakat kitabının da kutsal kerametler hazinesi olduğunu söyledi. Adamı başkaların da duyacağı bir yere getirdim. Tasavvufçuların -Hz. Zeyneb'in Yusuf'un kanından kurdun beri olduğu gibi beri olduğu -Zeyneb'in doğum günü bayramında dervişlerin akın ettiği bir yerde tartışmamızı yapıyorduk. (Hz. Yusuf'un kanından kurt beri olduğu gibi Hz. Zeyneb de tasavvufçuların kutsallaştırdığı günde ve olaylardan beridir.) Şarani'nin Tabakat'ından kaydedilmiş tasavvufi kerametlerden hazır bulunanlara sesli olarak okumasını rica ettim. Okudukları arasında meşhurlarından Ali Vahiş'in kerametine gelip edepsizce işlenen cinayeti görünce kitabı hiddetle yere attı ve "Kitaba sonradan sokulmuştur" diyerek kızdı. (1)

İlah gözü ile baktığı meşhuru hakkında hevesi kursağında kalan zavallı dervişe "Yavaş ol, tasavvufçular bu kitabı kabul edebilir veya ona sonradan birtakım şeylerin karıştırıldığını söyleyebilir mi?" dedim. Öfkesinden gözleri kan çanağına dönen ve hiddetinden sar'aya tutulmuş gibi titreyen derviş "Kim buna inanırsa kâfirdir, sonradan katıldığını kabul etmiyen kâfirdir" dedikten sonra iki yüzlülük içinde çılgına dönmüş olarak kalktı gitti.

İşte bu şekilde şeyh efendi! Ne zaman bir tasavvufçu ilahlaştırdığı kişinin halk ve hak önünde rezil olmasından korkarsa, ona nisbet edilen veya ondan nakledilen şeylerin sonradan katıldığını söyler ve aklınca temize çıkaracağını sanır. Ne zaman şeytanlarıyla başbaşa kalırsa, "Şeyh, muttali olduğu Allah'ın meçhul kaderini yerine getirmektedir, onun bir bildiği var, siz bilemezsiniz, onun işlediği isyan değil, itaattır" diyerek karşı çıktığını burada temize çıkarır.

Doğrusu bu, yalnızca sıradan dervişlerin tavrı değildir. Belki tasavvufun meşhur kâhin ve hahamlarının da tavrıdır. Ticaniler'in şeyhi de Mısır'da kendisine tazim ve takdirle bakmalarına özen gösterdiği dervişlerinden bir kitlenin huzurunda İbn Arabi'nin iftirasını yüzüne vurarak şaşkına çevirdiğim bir sırada aynı şeyi bana söylemişti.

Daha sonra meşhur şeyhine söylediğim gibi, o zavallı küçük dervişe "Tasavvufçulara ve büyük şeyhine sor bakâlim, bu kitapları red ediyorlar mı? Red ediyorlarsa, hepimizin arzu ettiği ve hoşnut olduğu şey gerçekleşmiş ve Allah'ın dini galip gelmiş olur" dedim.

Söyler misiniz şeyh hazretleri! Allah adına ve Allah için böyle bir şeyi yapabilir misiniz? Hiç çekinmeden ve Allah'tan başka kimseden korkmadan bir bildiri ile "Fususu'l-Hikem, et-Tabakatu'l-Kübra v.b. kitaplarda Allah'ın dinine açıkça muhalefet bulunduğu için mensuplarımıza bu kitapları tanımamalarını ve red etmelerini emrediyoruz" söyliyebilir misiniz? Mensuplarınızdan böyle bir şeyi istiyebilir misiniz?

Yahut Fususu'l-Hikem, et-Tabakatu'l-Kübra v.b. kitaplar, sahipleri adına uydurulmuş kitaplardır, çünkü içindekiler ve benzerleri küfürdür" diyebilir miyiz?

Ne olur şeyh hazretleri! Bunu Allah için yapsan ne olur?

Tasavvufçuların Kendi Kitaplarına İmanı

Tasavvufçular şurada, burada ve her yerde İslâm için tuzak kurmaktadırlar. Kendi kitaplarına sarsılmaz bir inada dayanan imanla inanırlar. Bu inanç bütün kalplerini, duygularını, düşüncelerini ve zihinlerini istila ederek esir gibi kıskıvrak bağlar. Bir hurafe veya mitolojiye işaret eden her harfine inanır, bir saçmalığı yayan her kelimeye kutsal bir kitabın âyetleri gibi bağlanırlar. Ancak onlar için sevgi beslemiş, onları sevmiştir. Ahtapotları ancak onunla kalpleri kuşatmıştır. Ruhların hayat damarlarını ancak örümceklerinin zehirli salyaları kurutmuştur.

Ama ne zaman müminlerle karşılaşırlarsa, kitaplarına bu hurafe ve sapık şeylerin sonradan sokulduğunu iddia ederler. Fakat şeytanlarıyla başbaşa kaldıklarında da "Biz müminleri saptırıyoruz" derler. Böyle değilse, tağutlarıyla

beraber bütün tasavvufçulara sesleniyorum, acaba onlardan birtek kişi inandıkları kitaplarının asılsız ve sonradan uydurulduğunu yahut bu kitaplara inanmadıklarını söyleyebilir mi? Veya bu kitapların dolup taştığı küfürleri red ettiğini söyleyecek bir yiğit aralarından çıkar mı? Yahut bu kitapların sonradan uydurulduğu veya başkaları tarafından onlara bu saçmalıkların karıştırıldığına dair birileri bize bir delil, bir belge veya bir şahit getirebilir mi?

Bütün dünyaya ilan ediyor ve iddia ediyorum ki, bu kitaplar sonradan uydurulmuş veya onlara başkaları bu saçmalıkları karıştırmış değildir. Gerçek tarih buna şahittir, sahih naklin tevatürü buna tanıktır.

Bununla beraber onların uydurulduğunu veya başkaları gibi şeyleri bazı onlara karıştırdığını varsayâlim. Sizler bunlara bağlanıp meyhanecinin şaraba, kadehe ve kafayı bulmaya inandığı gibi inandıktan ve kutsal birer kitap gibi üzerinde titredikten sonra, başkaları tarafından uydurulduğu veya ilaveler yapıldığını kabul etmek neyinize yarıyacaktır!

Ama sonradan uydurulmuş yahut yabancı şeyler karıştırılmış, savunması elinizdeki son zırhtır. Yıldırım çarpmışa çeviren hakkın darbesi karşısında şaşkına dönen ve kaçacak delik arıyan tasavvufçuların sığındığı son sığınak! Aslında bu iddia, suçlunun işlediği cinayetin cezasından kurtulmak için iftira ettiği yalan bir şahitlikten başka bir şey değildir. Zira bugüne kadar hiçbir tasavvufçunun bir tasavvuf kitabında söylenen hurafe ve sapıklıkların İslâm'a aykırı olduğunu ve red edilmesi gerektiğini söylediği görülmemiştir. Böyle söyleyenler olmuşsa, bunlar ancak göstermelik tasavvufçular veya tasavvuf bataklığında henüz batmamış olanlardır.

Kitaplarında Yazılanların Sırlar Ve Semboller Olduğunu İddia Etmeleri

Tasavvuf kurbanlarından bazıları da bu kitaplarda söylenen şeylerin sırlar ve semboller olduğu, gaybın gizliliklerini kendilerine açtığı ve sırlarını kutsadığı veya Allah'ın kendileri için yüce perdeleri kaldırdığı için arşının altında secdelere kapanarak vahyini dinleyip nesir ve şiirlerinde sırlar ve semboller halinde tescil eden kişilerin ancak bilebildiğini iddia ederler. (1)

Bu kişilere şunu belirtmek lazımdır; Kur'ân'ın sıfatlarından biri de insanlara bir beyan olmasıdır. İnsanlardan da âlimler ve cahil olanlar vardır. Kimileri okuma

yazma bilmez, kimileri de okur yazardır. Buna rağmen Allah Kur'ân'ı bütün bunlar için bir beyan ve herkesin Rabbine basiret üzere kulluk etmesi için anlaşılır bir şekilde kılmıştır.

Ama tasavvufçular kitaplarının gizlilik perdesiyle örtülü semboller ve gaybın büyüsüne sarılı sırlar olduğunu söylüyorlar. Sormak lazım: Müphemlik ve kapalılık sembolleriyle örtülü ve bir yüzü küfür taşıyan son derece kapalı sırlarla Allah'a nasıl ibadet edilir?

Kişinin tamamen meçhul ve sır küpü şeylerle Allah'a ibadet etmesi caiz midir? Allah'ın Kur'ân'da teşri buyurduğu ve Rasûlüne vahyettiği şeylerin dışında şeylerle Allah'a ibadet olur mu?

Yine onlara soruyoruz: Ey tasavvuf kâhinleri ve ey onların uyduları! Samimi olarak söyleyin, bu sembollerin ve sırların delaletlerini anlıyor musunuz, yoksa anlamıyor musunuz? Eğer anlıyorsanız, uydularınıza ve mensuplarınıza da açıklayın ki kalpleri marifetle huzura kavuşsun, biz de sizi belki daha insaflı eleştirmiş oluruz. Anlamıyorsanız, o zaman bu dininiz, anlamadıklarını tekrar eden papağanların dini olmaz mı?

Gerçek şu ki İbn Arabi'nin, İbn el-Farid'in ve başkalarının yazdıklarının tamamına yakının okudum. Bağlılırının onlara yazdıkları şerhleri okudum. Bunları savunan ve yorumlamaya çalışanların söylediklerini dinledim. Bütün okuduklarımda ne bir sembol, ne de gizli kapaklı bir sır gördüm. Hepsinde tasavvuf inancının gerçeğini açığa vuran ve kimliğini gözler önüne seren apaçık delaletler ve sözler gördüm.

Mesela İbn Arabi'nin şu sözünde acaba ne gibi bir sembol veya gizli sır bulunur: "Arif, Allah'ı her şeyde görendir, belki her şeyin kendisi olarak görendir."

İbn Arabi bu sözünde mensuplarının "fi" kelimesinde mecazi zarfiyeti yahut Hallac'ın hululculuğun tevehhüm etmekten çekinmiştir. Çünkü Hallac'ın hululculuğunda tekliğe aykırı ikilik mevcuttur. İbn Arabi böyle bir şeyin tevehhüm edilmesinden korktuğu için vahdet-i vücuda olan kesin inancıyla korktuğu vehmi kaldırmıştır. Amacı da tasavvufçuların hiçbir vehim ve şüpheye yer bırakmadan vahdet-i vücuda inanmaları, Allah'ın her şey ve her şeyin Allah olduğuna kesin olarak inanmalarını sağlamaktır. Bilindiği gibi eşya arasında öyle şeyler vardır ki bazısı kokuşmuş leş, bazısı ayaklar altına alınan iffet, bazısı da haksız yere kanın döküldüğü cinayettir.

Şimdi Allah için söyleyin, bunda bir sembol var mıdır? Yoksa utanmayan bir zındıklık ve edepsiz bir gayretkeşlik mi sırıtmaktadır?

Ey tasavvuf kurbanları ve şeyhleri! Şüphe yok ki hak açıktır. Allah rızası için onu açıklayınız, Allah için destekleyiniz. Aksi halde Allah'ın huzurunda ceza çok çetin olacaktır." O zaman kendilerine uyulup arkalarından gidilenler, kendilerine uyanlardan hızla uzaklaşırlar ve o anda her iki taraf da azabı görmüşler, nihayet aralarındaki bağlar kopup parçalanmıştır." (1)

Üçüncü Bölüm

Tasavvufta Hz. Muhammed

Hz. Peygamber buyuruyor: "Beni babasından, oğlundan ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe hiçbiriniz iman etmiş olmaz." (1)

Hz. Peygamberin sözü budur. Şimdiye kadar anlattığım tasavvuf dininde acaba hak adına bir parıltı yahut hayır namına bir esinti gördünüz mü? Allah sevgisi yahut peygamber aşkına bir kıvılcım müşahade ettiniz mi? (2) Tasavvufa müptela olmamış herkes gibi biz de inanıyoruz ki tasavvufçular gözü dönmüş ve aklı kaçmış çılgın bir dervişin dudaklarından dökülen bir hurafeyi veya bir zındıklığı Allah'ın indirdiği Kur'ân'ın üstünde tutmaktadır. İnsanları tevhid dininden uzak tutmak için de Rasûlullah sevgisini ve onun aşkını bir basamak olarak kullanmaktadır. Basit birtakım âdâbın ötesine geçememiş veya gözü henüz açılmamış ham sofuların bundan belki haberleri bile yoktur.

Tasavvufta İlahi Varlığın Aşamaları

Tasavvufçular ilahi varlığın aşamaları ve mertebeleri yahut tenezzula (indirgenme) yahut taayyunat (muayyen kişiliğe bürünme) yahut nisbetler yahut

izafat (katılım)ları olduğuna inanırlar. Bütün bunlar aynı hurafenin ifadesinden başka bir şey değildir.

Bu mertebelerin ilki körlük (boşluk)tur. Bu aşamada ilahi varlık hiçbir sıfatla tavsif edilmez, bir isimle isimlendirilmez, bir tarif veya bir resim ile tarif edilmez. Gümüşhanevi bunu şöyle dile getirir:

"Bizzat kendisinin olması açısından ilahi hakikatin kalış müddeti belirli değildir. Çünkü bizzat kendisinin olması açısından ne bir vasfı, ne bir resmi vardır. O körlük (belirsizlik)tir. Zira herhangi bir sıfatla taayyun etmeden (belirlilik kazanmadan) hiçbir şekilde bilinmesi mümkün değildir.

Bu taayyunların (belirli oluşların) ilki kendi zatını bilmesidir. Bu sıfat onun hiçbir sıfatı bulunmayan ilahi seviyeden sıfat ve isimleri bulunan vahidiyyet seviyesine inmesidir. Buna "hazreti ilahiye" (ilahi huzur) adı verilir." (1)

Gümüşhanevi'nin sözlerini olduğu gibi naklettim. Tasavvufçulara insaf gözü ile baktığımızı ve kendilerini ancak kendisiyle bilinmekten hoşnut oldukları şeylerle adlandırdığımızdan herkesin emin olmasını istiyoruz. Bu aşamada tasavvufun ilahı mutlak vücut (varlık) olarak isimlendirilir. Ama en-Nablusi tecridde kendisini mutlak yokluğa göteren aşırı tecridliğiyle bu aşamada varlığı mutlaklıktan da soyutlamaktadır. Çünkü ona göre ilaha mutlak demek de bir kayıttır yahut bir sıfattır. Böyle olursa o zaman mutlakın mukayyed ve mukayyedin mutlak olması gerektiğini söylüyor. (2) O taktirde iki vasfı çelişki arasında gider gelir ve ilahın bir sıfatı olması gerekir. Halbuki bu aşamada her türlü isim ve sıfattan tamamen soyuttur.

Bu körlük yahut mutlak varlık bir surette taayyun etmeyi dilemiş, böylece hem kendini bilmek hem de bilinmek istemiştir. (1) Onun için Hakikatı Muhammediyye suretinde taayyun etmiştir. Bu şekilde hakikat-ı Muhammediyye ilahi zatın ilk taayyunu yahut birleşiklikten sonra ilk ayrılık yahut mutlaklıktan varlığın mukayyetliğe geçişi yahut körlükten ehadiyyete sonra vahidiyyete geçmesi olmuştur. O halde tasavvufçuların Allah'ın ilk taayyunu olduğunu söyledikleri Hakikatı Muhammediyye inancı nedir?

Hakikatı Muhammediyye

Tasavvufçular onu şöyle tanımlarlar: "İlk taayyunla beraber olan zattır. Esmau'l-Hüsna'sı vardır ve Allah'ın ismi azamıdır." (2)

Görüldüğü gibi tasavvufçuların Muhammed'i, beşer (insan) ve rasul değil, en üstün mertebelerinde ilahi zatın kendisidir.

Ed-Demirtaşî de şöyle der: "Hakikatlerin hakikati bütün mertebeleri kapsayan ilahi kemalli insani mertebedir. Hazratu'l-Cem', Ehadiyyetu'l-Cem' diye isimlendirilir. Daire onunla tamamlanır. Zatın yokluğunda (gaybinde) taayyun eden ilk mertebedir ve o Hakikatı Muhammediyye'dir." (3)

Yine Gümüşhanevi şöyle diyor: "Hakkın suretleri Muhammed'in kendisidir. Çünkü ehadiyyet ve vahdaniyyet hakikati ile taayyun etmiştir." (4)

Görüldüğü gibi tasavvufçulara göre Muhammed ismi azamdır. İsmi azam nedir? "Bütün isimleri kapsıyandır yahut mutlak ilahi zatın ismidir" (5) diye tanımlamışlardır.

Ehadiyyet nedir? İlahi zatın açığa çıkmasıdır. İsimlerin, sıfatların veya başka bir şeyin onda hiçbir tesiri yoktur. Hakkiyet (uluhiyet) ve halkiyyet (beşeriyyet) özelliklerinden soyut salt zatın ismidir. (1)

Muhammed vahidiyyettir. Vahidiyyet nedir? İlahi zatın sıfatı olarak ve sıfatın onda zat olarak açığa çıkmasıdır (2), diye açıklamışlardır.

Ehadiyyet ile vahidiyyet arasındaki fark da şudur: Ehadiyyette isim ve sıfatlardan bir şey zahir olmaz. Vahidiyyette ise isim ve sıfatlar zahir (açığa çıkmış) olur. (3)

Görüldüğü gibi tasavvufçular Muhammed'in zat ve sıfat olarak Allah'ın kendisi olduğuna, evvel ve âhir, bâtın ve zâhir olduğuna, mutlak varlık (vücut) ve mukayyed varlık (vücut) olduğuna, o varken ondan önce veya onunla beraber başka bir şeyin bulunmadığına, sonra maddi suretlerde taayyun ettiğine ve birinde cansız (cemad), birinde canlı olarak isimlendirildiğine ve isminin bütün varlıkların ismini kapsadığına ve mahiyetinin bütün mahiyet (kimlik ve kişilik)lerle aynı olduğuna inanırlar.

İbn Arabi şöyle der: "Âlemin başlangıcı hava (boşluk)tur. Âlemde ilk mevcut, rahmani arşın üzerine istiva ile nitelenen rahmani hakikatı muhammediyyedir. Rahmani arş ilahi arştır. Ayrı bir varlık sözkonusu olmadığı için onu ihata etmek de sözkonusu değildir. O neden var olmuştur? O, varlık veya yoklukla nitelenemiyen malum hakikattan var olmuştur. Nerede var olmuştur? Hava

(boşluk)da var olmuştur. Ne şekilde var olmuştur? Kendisini bilmekle ifade edilen Hak (Allah)'ta mevcut olan misal (şekil) üzere var olmuştur. Niçin var olmuştur? İlahi hakikatleri izhar etmek için. Gayesi nedir? Karışımdan kurtulmak ve karışım olmaksızın her âlemin yaratıcısından nasibini almasını sağlamak. Gayesi, hakikatlerini izhar etmek ve en büyük âlemin feleklerini bilmektir." (1)

Yine şöyle der: "Nuru içinde bir lamba bulunan kandile benzer. Lambaya benzetilmiştir. O boşlukta akılla adlandırılan Hakikati Muhammed'den daha çok kabul edeceği bir şey yoktu. Akıl denilen bu Hakikati Muhammed bütünüyle âlemin başlangıcı ve varlık olarak ilk zahir olandı. Onun varlığı o ilahi nurdan, boşluktan ve küllî hakikattandı. Boşlukta kendisi var olmuş ve âlemin kendisi onun tecellisinden var olmuştur. Onun en yakını âlemin imamı ve bütün peygamberlerin sırrı (sırdaşı) Ali İbn Ebi Talib'dir." (2)

Yine şöyle der: "Yüce âlem de Hakikati Muhammediyye'dir. Feleği de hayattır. İnsanlardan benzeri ise latife ve kudsi ruhtur." (3)

Dr. Zeki Mübarek Hakikati Muhammediyye inancının temel olarak hıristiyanlık inançlarına dayandığını söylemekte ve şöyle demektedir: "Açıkça anlaşılıyor ki müfrit tasavvufçuların Hakikati Muhammediyye inançları hıristiyan kaynaklarından alınmıştır. Hıristiyanlar'a göre Hz. İsa Allah'ın oğludur. Yani Hz. İsa Allah ile insanlar arasında bir vasıta kabul edilmiştir. Hakikati Muhammediyye inancına göre de Muhammed taayyunların ilkidir ve Hz. İsa'nın üstünde baba Allah'tan başka bir şey bulunmadığı gibi Muhammed'in üstünde de zatı ehadiyyetten başka bir şey yoktur.

Hıristiyanlar Hz. İsa'ya seslendikleri zaman Allah'ı gözlerinin önünde canlandırırlar. İsa olmasaydı varlık olmazdı, derler. Tasavvufçular da Muhammed'e seslendikleri zaman Allah'ı gözlerinin önünde canlandırırlar. Muhammed olmasaydı varlık olmazdı, derler. (4)

Hıristiyanlar'a göre İsa Allah'ın oğludur. Ancak bir insan suretinde ortaya çıkmaktadır, yahut bir insan suretinde varedilmiştir. İsa olmasaydı Allah ile varlıklar arasında bağ kopar ve âlem yok olurdu.

Muhammed de olmasaydı ne yeryüzü, ne ufuk, ne zaman, ne insan, ne de nesil olurdu.

İsa Allah'ın kelimesidir. Onun davetini tebliğ eden mensubu elçiler de kelimelerdir. Tasavvufçulara göre Muhammed de Allah'ın kelimesidir ve bütün

peygamberler onun kelimeleridir. Onların hususiyetleri vardır ve Muhammed'in tabilerinin de hususiyetleri vardır." (1)

Gerçek şu ki Hakikati Muhammediyye inancı hurafe ve saçmalıktan başka bir şey değildir. Gördüğümüz kadarıyla hıristiyan teoriden alınmıştır. Hıristiyan teori de kuvvetleri akıllara taksim eden Yunan felsefesinden alınmıştır. (2)

Özellikle bu nazariyeyi savunan İbn Arabi4nin şu sözlerini hatırlarsak, söylediklerimizin ne kadar doğru olduğunu anlarız. Şöyle diyor İbn Arabi: "Yunan felsefesinden, yahudi, hıristiyan ve İslâm dininden okuduklarını özümledim, sonra bu karışımı başkasının rahatlıkla ve kısa bir zamanda elde edemiyeceği felsefi bir karışım haline getirdim." (3)

Ve Allah'ın Dininde Hz. Muhammed

Tasavvufçuların Muhammed'i işte budur. Ama peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'i yüce Allah bize şöyle tanıtır: "De ki; ben ancak sizin gibi bir insanım. Bana ilahınızın birtek ilah olduğu vahyediliyor." (4) "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmiştir." (5)

"Kâfirler aralarından bir uyarıcının gelmesine şaştılar da; "Bu şaşılacak bir şeydir" dediler." (6) "Ümmiler arasından kendilerine âyetlerini okuyan, onları temizleyen, onlara kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderen O'dur." (1) "Muhakkak sen de öleceksin, onlar da ölecekler. Sonra şüphesiz siz de kıyamet günü Rabbinizin huzurunda muhakeme olacaksınız." (2)

"Onlar "Sen, dediler, bizim için yerden bir kaynak fışkırtmadıkça sana asla inanmıyacağız veya senin bir hurma bahçen ve üzüm bağın olmalı. Öyleki içlerinden gürül gürül ırmaklar akmalı. Yahut iddia ettiğin gibi, üzerimize gökten parçalar yağdırmalısın veya Allah'ı ve melekleri şahit getirmelisin. Yahut da altından bir evin olmalı ya da göğe çıkmalısın. Bize okuyacağımız bir kitap indirmediğin sürece göğe çıktığına da asla inanmıyacağız." Bütün bu isteklere ve şartlar koşmalarına karşılık Hz. Peygamber'in cevabına bakınız: "De ki; Rabbimi tenzih ederim, ben sadece beşer (insan) bir elçiyim." (3)

Yüce Allah yine Hz. Muhammed'in ancak bir insan olduğunu ve uluhiyetle bir ilişkisi bulunmadığını belirterek şöyle buyurmaktadır: "Bir gece kulunu Mescidi Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir." (4) "Ve Allah'ın kulu O'na yalvarmaya (namaza) kalkınca, neredeyse onun etrafında keçe gibi birbirlerine geçeceklerdi. (Başına üşüşeceklerdi). De ki; ben ancak Rabbime yalvarırım ve O'na kimseyi ortak koşmam. De ki; doğrusu ben size ne zarar verme, ne de fayda sağlama gücüne sahibim. De ki; gerçekten beni Allah'a karşı kimse himaye edemez. O'ndan başka sığınacak kimse de bulamam." (5)

Bütün bunlar ve Kur'ân-ı Kerîm'in diğer bütün âyetlerinde acaba Muhammed'in Allah'lıkla, ilk yaratık olmakla yahut Allah'ın ruhundan veya nurundan yaratılmış olmakla veya Allah'ın şu veya bu şekilde tecellisi, taayyunu veya görünümü olmakla bir ilgisi olduğunu gösteren bir şey var mıdır? Bu âyetlerin tümünde Muhammed'in Allah'ın kulu ve resûlü olduğu, diğer insanlar gibi sonradan yaratılıp öleceği anlatılmıyor mu?

Şunu da sormak lazım? Acaba Allah'ın zatı ve ismi azamı olmak her insan için olur mu? Doğrusu, tasavvuf dini bu zındıklığı gerektirmekte, hatta bu isim ve sıfatların Firavn, Ebu Cehil ve benzeri küfür tağutlarına da verilmesini gerektirmekte, her birinin ilk taayyunda ilahi varlığın kendisi olarak nitelenmesini zorunlu kılmaktadır. Çünkü onlar da birer beşer, yani insandır.

Ama biz inanıyoruz ki, Kur'ân ve sahih sünnetin ifadesiyle Allah'ın ilk yarattığı şey kâlem veya arştır. O halde Hakikatı Muhammediyye hurafesi ne zaman uydurulmuştur? Biliyoruz ki Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah Vehb'in kızı Âmine ile evlenmiş ve bunların da Muhammed adında bir çocukları dünyaya gelmiştir. Muhammed iyilik, temizlik, şeref ve hayır terbiye ile yetişmiş, çocukluğu aydın olduğu gibi gençliği ve delikanlılığı da tertemizdir. Gençliğine ve delikanlılığına herhangi bir leke veya şüphe düşmemiş, heva ve hevesleri onu karanlık yollara yahut haram fiillere götürmemiştir. Bütün dünyası sabah ve akşamıyla, seher ve yatsısıyla bütün vakitleri Allah'ın zikri ile tertemiz geçmiştir.

Hayatta çobanlık yapmış, ticaret yapmıştır. Her ikisinde de salih ve güçlü bir ferd olarak ideal örnek olmuştur. Takva ile korunan emanet, bütün dünya işlerinin yürütüldüğü serapa hikmet, emanet bilinciyle hakkı ve görevi kutsallaştıran gözetme ile görevini yapmıştır. Hayatının bütün aşamalarında edep ve ahlakta, akli hikmet ve duygu üstünlüğünde, düşünce üstünlüğü, irade

kuvveti, kararlılıkta, yüce şeref ve izzette, insaf ve merhamette, diğergamlık ve hayırseverlikte, tolerans ve güzel muamelede eşsiz bir örnekti. Kalbini sadece Allah sevgisiyle doldurmuş, iradesini daima hayra yöneltmiş, duygularını her zaman yüceliğe ve düşüncesini Allah'ın rızasını kazanacak şeylere çevirmiştir. Mertlik ve cömertlikte, Allah'ın kendisine verdiği bütün nimetlerde eli açık ve gönlü zengindi Sadece hak için kızmış, sadece kötülük ve günahlardan çekinmiş, yalnızca Allah'ın vereceklerine heves etmiştir. Yüce Allah onu peygamberlerin sonuncusu olarak seçmiştir. Allah yolunda cihadın tam anlamıyla cihad etmiş, Allah'ın kendisine indirdiklerinin tümünü insanlara tebliğ etmiş, yüce Allah da buna şahit olmuştur. Allah'ın sözü üstün olduktan ve kâfirlerin mağlubiyeti gerçekleştikten sonra Rabbine kavuşmuştur.

Hz. Peygamber'in hayatında belirgin çizgiler olarak bunları görüyoruz ve kendimize rehber ediniyoruz. Gerçek böyleyken, söyleyin bakâlim, Hakikatı Muhammediyye uydurmasını nasıl yakıştırıyorsunuz? Başlangıcı karanlık ve ne idüğü karanlık olan bu tasavvuf mitolojisini nereden uyduruyorsunuz? Bu efsanenin anası kim? Babası kim? Neden yaratılmış ve kime gönderilmiştir? Size getiren bir melek veya peygamber midir, yoksa zihinlerinize sokan şeytanı ekber midir?

Hz. Muhammed hakkında tasavvufçuların zındıklıklarını sergilemeye devam ediyoruz. Tasavvufçular Muhammed'in durumunu Allah'ın durumunun aynısı olduğunu iddia ediyor. Hiç böyle bir şey olur mu? diyeceksiniz. İşte size delili ve örneği:

"Bütün tasarruflarında Muhammed'in durumu Allah'ın durumu gibidir. Âlemde Muhammed'den başka yoktur." "Hakikatinin sonu bilinmez ve nihayeti idrak edilmez. O, iman ettiğimiz gayptendir." "Beşeriyyeti salt nur olduğu için onun artıkları (gaita ve idrarı) tertemiz ve mukaddesti. Vücudunun diğer cisimler gibi gölgesi yoktu. Âdem'e üfürülen Allah'ın ruhundan kastedilen, bu Muhammedî nurdur. Allah'ın ruhu Muhammed'in nurudur." (1)

Mekke'den Medine'ye Hicret Eden Allah Mı, Muhammed Mi?

İbn Arabi şöyle der: "Allahım, salavatanın bağı (sılası)nı ve selamlarının selametini rabbani körlük (1) (boşluk)'tan doğan taayyunatın ilki ve insan türüne katılan tenezzulatın sonuncusu üzerine saç. Mekke'den Medine'ye hicret eden

Allah'tı (2) ve onunla beraber ikinci bir şey yoktu. Daha önce ne ise şimdi de odur. Varlığında beş (3) âlemin hadaratını toplamaktadır. Hüviyet sırrı her şeyde sirayet etmiştir. Ubuduyetle rububiyeti şahsında toplamış, imkân ve vücudiyeti kapsamıştır." (4)

Tasavvufçuların en büyük tağutunun bu edepsizce şirkiyle Muhammedin Allah olduğunu nasıl iftira ettiğini görüyor musunuz?! Küfrünü dile getirdiği şu sözlerindeki düşmanlığın ve şeytanlığın derecesine bakınız: "Mekke'den Medine'ye hicret eden Allah'tı ve onunla beraber ikinci birşey yoktu."

İnsan bu cümleyi okuduğu zaman bir eksikliği veya yanlışlığı olduğunu sanır ve "Hicret eden Allah'tı ve onunla beraber ikinci bir şey yoktu" ibaresinin öncesi ve sonrasıyla bir bağlantısı olmadığı zannedilir. İtiraf edeyim ki ben de bu şekilde sandım ve bu cümlenin ibareye sonradan karıştırıldığını sandım ve İbn Arabi'nin apaçık bir gerçek ile ayan beyan bir batıl arasında böyle bir cümleyi koymasından maksadının ne olduğunu bir türlü kavrayamadım. Ama ibareye dönüp tekrar tekrar okuduğum ve İbn Arabi'nin dinini gözönüne getirdiğimde bundan maksadının ne olduğu gözümün önünde canlandı ve bütün çıplaklığıyla açığa çıktı.

O zaman kesin olarak anladım ki bu cümle sonradan karıştırılmamış, belki onun dininin eti ve dokusunu ifade etmiştir. Cümlenin Arap dil kurallarına göre kelimelerini tekrar düzenleyip okuduğumuzda, yerlerini yeniden ayarladığımızda değişen hiçbir şey olmamıştır. Ve anlıyoruz ki İbn Arabi bir iftirada bulunarak Mekke'den Medine'ye hicret edenin Muhammed değil, Allah'ın kendisi olduğunu söylemektedir. Allah Muhammed adındaki surette tecelli etmiş ve hicret etmiştir.

Halbuki bütün dünya biliyor ki hicret esnasında Hz. Peygamber'in arkadaşı Hz. Ebu Bekir'di. Ama buna rağmen İbn Arabi onunla beraber başka kişinin bulunmadığını iftira etmekte ve Ebu Bekr'in de aslında adı Ebu Bekir olan bir surette tecelli eden Allah'tan başka bir şey olmadığını söylemektedir.

Ondan sonra Hz. Muhammed öldü ve Hz. Ebu Bekir de daha sonra öldü. Soruyoruz, acaba ölüm acısını iki defa tadan hangi ilahtır bu? Her an binlerce defa ölüp dirilen ilah mı olur?

Bu şekilde tasavvufçular en büyük ilahın yaratıkların aynısı olduğuna inanmışlardır. Geçen her anda bir hayat ölür ve bir hayat doğduğuna göre, vay

tasavvufçuların başına gelenlere! Her anda binlerce defa ölen ve binlerce defa doğan bir tanrıya nasıl inanıyor, nasıl tapıyorlar?!

Tasavvufa göre Muhammed'in iki görünümü veya iki itibarı vardır. Zahiri itibariyle kul ve yaratıktır. Batını itibariyle de rab veya hak (Allah)'dır. Onun için İbn Arabi zahiri itibariyle onu "ubudiyet sahibi" olarak nitelerken, batını itibariyle de "uluhiyet sahibi" olarak tavsif etmektedir. Nasuti (insan) olması itibariyle mümkün varlık olduğunu söylerken, lahuti (ilahi) olması itibariyle de vacip varlık olduğunu belirtmektedir.

İbn Beşiş'in selatını şerhederken en-Nablusi de şöyle diyor: "Muhammed'e ancak Muhammed selat okumuştur. Çünkü kulların ona selatı isminin suretinden bir emriyle kullardan sadır olmuştur. (Yani Kur'ân'da Allah müminlere Muhammed'e selat okumalarını emrederken, gerçekte emreden Muhammed'in kendisiydi ve Allah bu selatı okuyan kulların suretine bürünmüştü.)" (1)

Hak Gelir, Batıl Yok Olur!

Peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'in kim olduğunu yüce Allah bize bildirmekte ve şöyle buyurmaktadır: "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür ya da öldürülürse, gerisin geriye mi döneceksiniz?" (1) "Kendisinden önce peygamberler gelip geçmiştir" sözü batılı yıkan kesin bir hüccettir.

Müminlerin Hz. Muhammed hakkında inançları da şudur: Bizim gibi bir insandır, sadece ona vahyedilir. Allah'ın kelamı, vahyi ve hidayeti olan Kur'ân onların bu şekilde inanmalarını farz kılmaktadır. Kalp, fikir ve şuur ile Allah'a yönelmek, ondan korkmak ve rahmetini ummak farzdır.

Kur'ân gerçeği bize anlatarak hakkı bulmamızı sağlamaktadır. Hz. Muhammed'in beşeriyetinin bizim beşeriyetimiz gibi olduğunu son derece beliğ ve fasih, veciz ve eşsiz bir üslupla kararlaştırmaktadır. Cahil ve okur yazar olmıyanlara bile kapalı kalmıyacak şekilde Kur'ân bunu açık seçik belirtmekte ve hiçbir şüpheye yer bırakmamaktadır. Şöyle buyuruyor: "De ki, ben ancak sizin gibi bir insanım, ilahınızın ancak tek ilah olduğu bana vahyolunuyor." (2)

Son derece açık seçik net ve sağlam, hikmet ve belagat dolu bir üslup içinde sunulan hak, hikmet ve hidayet! Müminin kesin inancına arız olacak en ufak bir

şüpheye bile yer bırakmamakta, âyetin manasını bozabilecek en ufak bir gizlilik veya kapalılık bulunmamaktadır. "Sizin gibi bir insan" sözünü düşünen herkes, yüce Allah'ın hikmetinin etrafındaki herşeyi doldurduğunu ve iman edilmesi vacip olan hakka ilettiğini görür. Zira bizim insan oluşumuzu, Hz. Muhammed'in insan oluşunu ölçeceğimiz ölçü yapmakta ve "Sizin gibi bir insan" demektedir. Böylece bu tertemiz ve sevimli insanın sevgisinde aşırılığa kaymamız ve onu beşerüstü başka bir kimlikle tevehhüm etmemiz önlenmiş bulunmaktadır. Gerçeğinde bizim beşeriyetimizden farklı bir yaratılışı olduğu yahut onda herhangi bir şekilde uluhiyetin bir özelliğinin bulunduğunu tevehhüm etmemek için tedbir alınmış olmaktadır. Künhünü kavramadığımız ve ancak birtek kişide gerçekleştiğini tevehhüm edeceğimiz birtakım düşüncelerin zihnimize gelmesi önlenmektedir.

Bunu ifade etmek için belki "Deki, ben insanım" yahut "Siz benim gibi insansınız" denilebilirdi. Ama âlim ve hakim, habir ve basir olan yüce Allah Hz. Muhammed'in kimliğini ve beşeriyetini bizim sahip olduğumuz ve bildiğimiz beşeriyetle bize tarif etmek istemiş, bu beşeriyetin taşıdığı bütün duygu ve güdüler, kıymet ve değerlere sahip bizim gibi bir insan olduğunu anlatmayı dilemiştir. Bu beşeriyetin başlangıcını ve sonunu, sevgi ve nefretini, kısaca bütün olumlu ve olumsuz yönlerini biliyoruz. Onun için yüce Allah Hz. Muhammed'in beşeriyetini bize benzeterek bizlere anlatmaktadır.

Beşer olarak bizim gibi bir insan olduğu için yemiş içmiş, evlenmiş ve çocuk sahibi olmuş, acıkmış, doymuş, hastalanmış, üzülmüş, gözlerinden yaşlar akmış, ağlamış ve Allah'ın bu hayatta insan oğlu için takdir ettiği bütün beşeri özellikler ondan sadır olmuştur. Nihayet insanların ruhunu kabzeden ölüm meleği onun da ruhunu almış ve böylece yüce Rabbine kavuşmuştur.

Ancak Hz. Muhammed'in beşeriyeti Allah'ın kendisine verdiği hidayetle ona kesin iman ile inanmış, üzerindeki hak ve şükür borcunu kamilen yerine getirmiş, en yüce insani üstünlüğün zirvesine çıkmış ve eşsiz en üstün parlıyan yıldız olmuştur insanlar arasında. Katıksız tevhidin en üstün ufkuna çıkmış, günah dürtüsü onu saptırmadığı gibi haram güdüsü de onu yoldan çıkarmamıştır. Çünkü Hz. Muhammed sadece Allah'ı kendine rab edinmiş, ona daveti ve hoşnutluğunu kazanmayı cihad ve mücadelesinin hedefi, dünya hayatının yüce gayesi ve şaşmaz ekseni yapmıştır.

Sonra "Bu ne biçim peygamber ki yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor" diyen müşrikler hakkında yüce Allah'ın şu hükmüne bakınız. Yüce Allah bunların

sapıttıklarını ve doğruyu bulamadıklarını belirtiyor. Bundan da anlıyoruz ki müşriklerin yadırgadıkları bu olayın insanlar hakkında yüce Allah'ın hikmet ve adalet, âlemde paylarına düşen bir paydır. Beşer (insan) olmanın da peygamberlik makamına hiç bir şekilde gölge teşkil etmemektedir. Çünkü herşeyden önce peygamber bir insandır. İnsanlar da yemek yer ve çarşılarda yürürler.

Yine yüce Allah'ın bütün peygamberlerini nitelediği şu hükmüne bakâlim: "Biz onları yemek yemez birer ceset olarak yaratmadık, onlar ebedi de değillerdir." (2) "Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberler de istisnasız yemek yerler, çarşılarda yürürlerdi." (3) Bu âyetleri düşünelim ve Muhammed'in dünyada ebedi kalacak hayatın yıldızı olduğunu iddia eden ve pisliklerinin tertemiz ve kutsal, rabbani nurun parıltıları olduğunu iftira eden putperestliğin yalanlarını yüzlerine vurâlim. Onların iddia ettiği yahut iftira ettiği gibi olsaydı, o zaman Hz. Muhammed neden abdes alır veya teyemmüm yapardı? Neden yıkanır ve temizlenirdi?

Sonra yüce Allah'ın peygamberine olan şu hitabını düşünelim: "Şüphesiz öleceksin ve onlar da öleceklerdir." (4) Hz. Peygamber'in ölümü belirtildikten sonra bizlerin de ölümü belirtilmiştir. Bundan da anlıyoruz ki hakkımızda kararlaştırılan ölüm Hz. Peygamber hakkında kararlaştırılan ölümün aynısıdır. Bütün bunlar apaçık ve seçik olduğu halde Muhammed'in ölümünün sonsuz hayat olduğunu, söyliyen, söze anlamının tam zıddı mana veren yahut işkembesinden mana giydirenler çıkmış ve hakla batılı teryüz etmiştir. İşin tuhaf yanı, bu gibilerin saf müslümanlara en büyük veli, yoüce kutup ve müslümanlık örneği olarak gösterilmesidir.

Tasavvufçular şöyle derler: "Muhammed ruhu ve cesediyle her yerde ve her meclisde hazır bulunur, yerde ve göklerde dilediği zaman tasarruf eder ve dolaşır. Şimdi de ölmeden önceki durumunda olup onda hiçbir değişiklik meydana gelmemiştir." (1)

Tasavvufçuların bu inancına karşılık yüce Allah'ın şu âyetlerine bakâlim: "Müşrikler sana vahyettiğimizden başka bir şeyi yalan yere bize isnad etmen için seni neredeyse sana vahyettiğimizden saptıracaklar ve o zaman seni candan dost kabul edeceklerdi. Şayet seni sabit kılmasaydık, gerçekten neredeyse onlara birazcık meyledecektin. Ama o zaman, hiç şüphesiz sana hayatın ve ölümün katmerlisini tattırırdık, sonra bize karşı kendin için bir yardımcı da bulamazdın." (2)

Kahhar ve Cabbâr olan yüce Allah'ın tehdidi! Bu tehdit bir tanrının kendisi veya benzeri bir tanrı için midir yoksa yerin ve göklerin hakimi, kahhar ve muktedir olan Allah'ın en şerefli kuluna bir tehdidi midir? Muhammed rububiyet ve uluhiyette tasavvufçuların iddia ettiği gibi -Allah'ın ortağı olsaydı, nefsi korku ve dehşetle dolduran, tüyleri ürperten böyle bir tehditle onu dener, sadece Allah'a boyun eğerek onun sevgisiyle dolmaya yönlendirir, çizdiği sınırları bir an ve bir kıl kadar aşmamasını ister miydi? Allah'ın bir mümini yardımcıyı kaybetmek ve hem dünyada hem ahirette katmerli azaba uğratmakla tehdit etmesinden daha açıklı ve çetin bir azap düşünülebilir mi?

Muhammed'in tanrılığına inanan tasavvuf dininin mensupları! Söyler misiniz, Allah'ın kendi kendini tehdit etmesi, dünya ve ahiret azabını katmerli bir şekilde tatdıracağını söylemsi, kendi kendini yardımcısız ve dostsuz bırakmakla cezalandırmasını aklınız kabul ediyor mu?

Hz. Peygamber'in En Şerefli Makamında En Şerefli Sıfatları

Yüce Allah Hz. Peygamber'i makamlarının en şereflisi, en kalıcısı, etki ve gaye bakımından en önemlisi olan ubudiyet sıfatıyla nitelemekte ve "Kulunu geceleyin Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir" buyurmaktadır. En büyük yüceliğin zirvesine çıktığı ve en kalıcı hatıralarla dolduğu o mübarek gecede yüce Rabbi onu katıksız kullukla (kul olmak)la tavsif etmekte ve "kulunu" diye anmaktadır.

Bunun yerine "Muhammed'i götürdü" denilseydi, Allah bilir, tasavvufçular bunu basamak yaparak ne şirkler ortaya atar ve haltlar karıştırırlardı. Böyle bir şey olsaydı, tasavvufçular, kelimelerden dağıtacak güçlü nuru bulamıyan ne fitneler alevlendirir ve şirkler koşarlardı! O taktirde "Muhammed ne bir beşer, ne de bir kuldur, kudretine bütün ufukların musahhar olduğu, uçsuz bucaksız fezaların kuvvetine müyesser bulunduğu ilahi bir ruhtur" der çıkarlardı.

Onun için âyette "Kulunu" kelimesi, bütün şüpheleri dağıtan ve fitnesiyle akılları olmadık vehimlere kaptıran bütün zanları yok eden hakkın parlak delili ve hücceti olmuştur. Hz. Muhammed'in kendisine vahyolunan ve beşerden başka birşey olmadığını ispat eden rabbani bir delil olarak gelmiştir. Hatta yüce Rabbinin arşı yanında durup Allah'ın nur ve hidayetinden aldığı o mübarek gecede bile Muhammed'in kendisine vahyolunan bir kuldan başka bir şey

olmadığını anlatan iptali imkânsız ilahi bir delildir. O gecede bir kuldan başka bir şey olmadığına göre, ömrünün geri kalan gece ve gündüzlerinde bir kuldan öte başka bir şey nasıl olabilir?!

Yüce Allah onu davet makamında iken de kul olmakla tavsif etmekte ve şöyle buyurmaktadır: "Allah'ın kulu, O'na davet edince, neredeyse onun etrafında keçe gibi birbirlerine geçeceklerdi (üzerine üşüşeceklerdi)" (1)

Âyette "Kul" kelimesinin "Allah" kelimesine izafetini düşünün. Muhammed'in kul oluşu ile yüce Allah'ın uluhiyet ve rububiyetiyle bir ilişkisi bulunmadığı açık gerçeği bütün zihinlerinizi doldursun ve aklınıza gelebilecek bütün şüpheleri dağıtsın. Muhammed'in Allah olduğunu iddia eden ve gerçeği altüst eden tasavvufçuların fitnesine böylece kapılmaktan kurtulmuş olun.

Yine yüce Allah Hz. Muhammed'i kul olarak nitelemektedir. Kur'ân mucizesiyle inanmıyanlara meydan okuduğu bir makamda onun ancak bir kul ve bir insan olduğu gerçeğini şu âyet açık bir delil olarak ortaya koymaktadır: "Kulumuza indirdiğimizden şüpheniz varsa, onun benzeri bir sûre getirin." (1)

Bunlardan başka Hz. Muhammed'in kendisi de bize yol işaretleri dikmekte ve ışıklar koyarak haktan sapmamızı ve yoldan çıkmamızı önlemektedir. Aşırı sevgi taşkınlığıyla ölçüyü kaybetmemek için bize rehberlik etmekte ve şöyle buyurmaktadır: "Hıristiyanların Meryem oğlu İsa'yı çok övdükleri gibi beni abartarak övmeyiniz. Ben ancak bir kulum. Allah'ın kulu ve rasûlü, deyiniz." (2)

"Sen bizim seyyidimizsin" diyen sahabeyi irşad ederek o gür sesi ve parlak beyanıyla nesiller boyu gelecek insanlara yol göstermek ve haktan sapmalarını önlemek için şöyle buyurmuştur: "Seyyid ancak Allah'u Teâlâ'dır." (3) Sahabinin sözü daha ağzından çıkıp etrafa yayılmaya başlar başlamaz Rasûlullah onu susturmuş ve devamını bile söylemesine engel olarak ölçüyü kaçırmaması gerektiğini söylemiştir. Bugüne kadar da müminlerin kalbleri Muhammed'in sevgisi ve büyüklüğüyle dolu olmakla beraber bu ölçüyü hiçbir zaman gözardı etmemiş ve Allah'ın sıfatlarını ona vermeye yeltenmemişlerdir.

Kulun sevgisinin en açık ifadesi olan namazda Rasûlullah Allah'ın emrini bize öğreterek Muhammed'in Allah'ın kulu ve rasûlü olduğuna şahadet etmemizi istemiştir. Ama tasavvufçular ne olursa olsun, bu gerçeği yalan ve yanlış olduğunu söylemekte ısrar ederek Allah'ı ve rasûlünü yalanlamaya çalışmakta ve Muhammed'in Allah'ın kulu değil, belki Allah'ın kendisi olduğunu iftira etmektedir.

Şefaat hadisinde kendisinden şefaat istiyen insanları Hz. İsa Hz. Muhammed'e gitmelerini söylemekte ve şöyle demektedir: "Muhammed'e gidiniz. Allah'ın bütün günahlarını bağışladığı bir kuldur." Ama tasavvufçular ne olursa olsun, Hz. İsa'nın Hz. Muhammed'e kin besleyip faziletini inkar ettiğini iddia etmekte ve "Muhammed, ibadet ettiğimiz rabbın kendisidir, sadece Allah'ın sahip olduğu şeyleri vermesi için kendisine yalvardığımız tanrıdır" diye iftira etmektedir. Bütün müminler şefaatın ancak Allah'ın izniyle olabileceğine inanırken, tasavvufçular ille de "Şefaat ya Muhammed!" diye seslenmekte ve onun Allah gibi fail-i muhtar olduğunu ileri sürmektedir. Kelime-i şehadette, tahiyyatta, ezanda ve diğer yerlerde müslümanların her defasında ilan ettikleri Muhammed'in kulluğunu, tasavvufçular ille de inkar ve tevil etmekte, onu Allah'ın bütün sıfatlarına sahip bir tanrı olarak ilan edip Allah'ın dinini değiştirmeye çalışmaktadır.

Hz. Muhammed'in ulaştığı yücelik, üstünlük ve büyüklüğe ancak dini Allah'a halis kılarak, kendisine vahyedilen bir kul olduğunu söyliyerek, tasavvufçuların iftira ettiği gibi ilah veya ilahın ortağı değil, sadece Allah'ın kulu ve elçisi olduğunu bütün insanlığa ilan ederek kazandığını görmek ve kabullenmek için yukarıda belirttiğimiz âyetleri iyice düşünmek yeterlidir. Bunun dışında Kur'ân ve Sünnet sayısız yerde bu gerçeği vurgulamakta ve müminleri uyarmaktadır. Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu veya bir parçası sayan hıristiyanlarla Hz. Uzeyr'i Allah'ın oğlu kabul eden yahudilerin kâfir olduklarını açıklamaktadır.

Bir De Oryantalistleri Dinleyiniz! (1)

İslâm'a düşmanlıklarına rağmen oryantalistler bu gerçeği kavradıkları halde kendilerini İslâm'da imam ve gavsı a'zam sayan, görünen âlemi bildikleri gibi gaybı da okuduklarını iddia eden tasavvufçuların bu açık gerçeği görmemeleri veya anlamamaları kalbi hüzün ve âlemle doldurmaktadır. İslâm'a inanmadıkları halde oryantalistlerin bu gerçeği görmesine rağmen tasavvufçuların onu inkar etmekte ısrar etmeleri çok acı değil mi? İnsanın aklına şöyle bir soru geliyor ister istemez: Acaba bu tasavvufçuların İslâm'a düşmanlıkları oryantalistlerin düşmanlıklarından daha mı çok ve basiretleri kâfirlerin basiretlerinden daha mı kapalıdır? Oryantalist Nicholson'u dinliyelim:

"Hakkında Kur'ân'da varid olan âyetlerde ve birinci asırda kendisinden nakledilen hadislerde Muhammed'in şahsiyetini incelediğimiz zaman, o dönemde tasvir edilen şahsiyeti ile tasavvufçuların velilerini yahut Şia'nın imamlarını tasvir ettikleri şahsiyet arasında farkın çok büyük olduğunu görürüz. Yapılan karşılaştırma sonunda Muhammed'in anlatılan şahsiyeti, tasavvufçuların velisi yahut Şia'nın imamının şahsiyetinden, daha aşağı kalmıyorsa, ondan üstün olmadığı anlaşılmıştır. Tasavvufçuların velisi ile Şia'nın masum imamı Allah'ın bütün sıfatları ile tavsif edilirken, Kur'ân'da Muhammed insanın bütün özelliklerine sahip sadece bir insan ve zaman zaman kendisine vahiy inen bir kul olmakla tanıtılmıştır. Vahyi de doğrudan Allah'tan değil, melek aracılığıyla almış, Allah'ı hiç görmemiş veya sırlarına muttali olmamış, gaybten haber vermemiş, Allah'ın izni dışında mucizeler veya harikuladelikler göstermemiş, sadece Allah'ın kullarından bir kul ve peygamberlerinden bir peygamber olarak bildirilmiştir." (2)

Nicholson, tasavvufçulara göre Muhammed'den sözederek şöyle devam etmektedir: "O halde Muhammed bütün peygamberlerin ve evliyanın Allah'a dair bilgilerini kendisinden aldıkları bir kaynak olmaktan ibaret değil, aynı zamanda bütün kainatta sirayet etmiş olan ilahi hakikat ve her mahlukun yaratılmasında ilk sebep olduğu gibi, mutlak varlık olan Allah ile tabiat âlemini birbirine bağlıyan küllî akıldır da. Âlem de Hakikati Muhammediyye'nin suretinden ibaret olduğu gibi Hakikati Muhammediyye de Allah'ın suretinden başka bir şey değildir." (1)

Goldziher de şöyle diyor: "Sünnette çizilen peygamberin resmi, evliyayı kutsallaştırma ile uyum sağlaması için tadil ve tahvile uğramıştır. Bunun neticesi olarak halk kitlelerinin inançlarında İslâm'ın ilk kurucusuna dair Kur'ân ve Sünnet'in çizdiği beşeri karaktere tamamen aykırı düşen bir resim ortaya çıkmıştır." (2)

Henrich Bicr de şöyle demektedir: "Agnostizmin İslâm ortaçağının geç dönemlerinde Muhammed için çizilen resimde etkili olduğu kesindir. Muhammed'e bir nevi tapma olan durumun oluşmasında da etkili olmuştur. Bu tapma ve Muhammed için çizilen resim İslâm'ın ilk şekline tamamen aykırı bulunmaktadır. İslâm'da Allah'ın velileri ise, Helenizm'deki kutsal ruhların bir nevi karşılığıdır. (Ağnostizmde bu kutsal ruhlar tanrının zatı ile madde arasında vasıta olan ruhi varlıklardır.) Öyleki Muhammed -ki ideal örnekleridir- kendisi ezelden mevcut olan akıl olmakta, rahim ve kadir kurtarıcı varlık durumuna

geçmektedir. Bu yolla orijinal İslâm'da bulunan vahiy düşüncesi taban tabana zıddına dönüşmüş olmaktadır." (3)

Philip Hitti ise şöyle demektedir: "İman kısmında ikinci inanç esası, Muhammed'in Allah'ın rasûlü ve son peygamber olduğuna inanmaktır. Kur'ân'ın ilahi bilgisinde Muhammed bir insandan başka bir şey değildir ve Allah Kur'ân'ın icazı dışında onun eliyle harikuladelikler meydana getirmemiştir. Ancak gelenekler ve avam halkın sonradan uydurduğu hurafeler Rasûlullah'ın şahsiyeti etrafında ilahi nurdan bir hale oluşturmuştur." (1)

Bu şekilde yahudi ve hıristiyanlardan gayri müslimler İslâm'ın gerçeklerini kavrıyor da, tasavvuf kâhinlerinin bu gerçekler karşısında gözleri köreliyor. Bu oryantalistler bir dereceye kadar tarafsız olmuşlar ama çok şeyi isabetli bir şekilde anlamış ve hakkı bazı sıfatlarıyla tavsif etmişlerdir. Batıl ve hurafe inançlarını bilmeseydik, bu sözlerine bakarak onları mihraplarda Kur'ân'ın nuru altında ibadet eden müslümanlar sanacaktık.

Şimdi soruyoruz, Allah'ın dinine henüz kalpleri teslim olmamış birtakım insanlar bu gerçeği açıkça ilan ve itiraf ederken, tasavvufçuların hurafelere tapması, batıla secde etmesi, hurafelereni kutsallaştırması, İslâm'ın imam ve önderleri olduğunu iddia etmeleri hoşunuza gider mi?

Ne yazık ki şeyh efendiler, batılın sersemleştirdiği bu topluluğun başına geçmiş bulunmaktasınız. Onlara Allah'ın hidayetini gösterip doğru yola iletmeye, buna inanmaya ve teslim olmaya davet etme gereğini duymuyor musunuz?!

Her Şey Muhammed'in Nurundan Mıdır?

Tasavvufçuların inandıkları ve dillerine doladıkları budur. Her şey Muhammed'in nurundan meydana gelmiştir. Abdulaziz ed-Debbağ bu hurafeyi şöyle dile getirir:

"Arş ve ferşiyle, yer ve gökleriyle, cennet ve perdeleriyle, alt ve üsttekileriyle ne varsa, hepsi bir araya getirilip bakıldığında Muhammed'in nurundan bir parça olduğu görülür. Muhammed'in bütün nuru bir araya getirilip arşa konulsa arş erir, arşı örten yetmiş kat perdeye yöneltilirse, parçalanırlar. Bütün yaratıklar bir araya getirilip o büyük nura tutulsa, hepsi dökülür ve dağılırlar." (2)

Ticani tarikatının mensuplarından biri de şöyle dile getirir: "Muhammed'in nuru yaratıldığı zaman, taayyun eden kainatta dağılmadan önce bütün peygamberlerin ve evliyanın ruhları ehadi bir bütünlük bu Muhammed'i nurda toplanmıştır. Bu da birinci akıl mertebesinde olmuştur." (1)

"el-Müstecîra" ünvanlı kasidesinde el-Hulvani de şöyle der: "İnsanlar yok iken bütün varlıklardan önce fert fert parlak bir nur olarak var etmiştir.

Ondan sonra bütün yaratıklar senin yüce nurundan varlığını almıştır. Bu ne büyük bir şereftir!

Onun için bütün yaratıklar bu dünyada ve daha çetin günde sana sığınır.

Başlarına bir sıkıntı geldiği zaman, sadece insanların değil, diğer yaratıklar da dahil, hepsinin sıkıntısını giderirsin.

Bana cömertlik yap, şüphesiz Rahman'ın hazineleri sağ elindedir ve sen dağıtanların en cömerdisin." (2)

Yüce Allah ise şöyle buyurur: "And olsun, biz insanı çamurdan bir özden yarattık. Sonra onu emin ve sağlam bir karargâhta bir nutfe haline getirdik." (3)

Şüphe yok ki Muhammed bir insandır. aksini iddia ediyorlarsa, onun başka bir sıfatını söylesinler. İşte Rasûlullah kendisi bunu dile getiriyor: "Melekler nurdan, cinler alevli ateşten ve Âdem size anlatılan (çamur)dan yaratılmıştır." (4)

Rasûlullah nurdan ve kendisinin yaratıldığı şeyden söz etmiş, ama meleklerin nurdan yaratıldığını belirttiği halde kendisinin nurdan yaratıldığını söylememiştir. Yine insanların atası Hz. Adem'den sözetmiş ve Kur'ân-ı Kerîm'de belirtildiği gibi balçıktan yaratıldığını anlatmıştır. Muhammed de Adem'in oğludur. O halde tasavvufçuların Hakikati Muhammediyye'si kime aittir?!

Kur'ân-ı Kerîm'den tek başına şu âyet, tasavvufçuların bu hurafe için diktikleri bütün putları yıkmaya yeterlidir. Yüce Allah "Bu işte senin yapacağın hiçbir şey yoktur" (1) buyuruyor. "Şey" kelimesi Arapça'da genellik ve kapsamlılık yönünden en geniş ve kapsamlı bir kelimedir. Hatta bazıları onu mevcut olan ve olmıyanı kapsadığını bile söylemiştir. Nitekim İbn Arabi bunun delaletini o kadar genişletmektedir ki zihinsel tasavvufrları bile kapsadığını belirtmektedir. Üstelik âyette "Şey" kelimesi olumsuz bir cümlede nekre olarak gelmiş, böylece

kapsam ve şümulü daha da büyümüştür. Bütün bu kapsam ve şümulü ile Hz. Muhammed'in elinde birşey bulunmadığını ifade etmektedir.

Bir de şu âyete bakâlim: "De ki, ben peygamberlerin ilki değilim. Bana ve size ne yapılacağını da bilmem. Ben sadece bana vahyedilene uyarım ve ben apaçık bir uyarıcıyım." (2) Muhammed diğer peygamberlerden farklı ve onların ilki olmadığına göre, acaba tasavvufçular onun hakkında inandıklarını diğer peygamberler hakkında da inanırlar mı?

Yüce Allah'ın peygamberine şu hitabını da düşünelim: "De ki, doğrusu ben size ne zarar verme ne de fayda sağlama gücüne sahibim. De ki, gerçekten beni Allah'a karşı kimse himaye edemez. Ondan başka sığınacak kimse de bulamam." (3)

Kur'ân'ın açıkladığı gerçekler ve ortaya koyduğu hidayet budur. Bunu, tasavvufçuların her şeyin Muhammed'in nurundan yaratıldığı iftiralarıyla karşılaştırınız. Göreceksiniz ki Allah'ın gösterdiği gerçekler ve insanlara gösterdiği yol ile tasavvufçuların uydurduğu ve sapıttıkları yol arasında hiç mi hiç bir ilişki ve yakınlık yoktur.

Allah'ın buyurduklarını düşününüz. Onlarda apaydınlık gerçeği, yüce hakkı ve ilahi nuru içinde hikmeti göreceksiniz. Diğeranda tasavvufçuların küfür kusmuklarını görüp tiksineceksiniz.

Hz. Muhammed Vahyedilmeden Önce Kur'ân'ı Bilir Miydi?

Tasavvufçuların iftiralarından biri de şudur: Cebrail Kur'ân'ı öğretmeden önce Hz. Muhammed'in Kur'ân'ı okuduğunu görünce hayret etmiş ve bunun nasıl olduğunu sorunca şöyle demiş: Sana vahiy geldiğinde perdeyi bir defa kaldır. Cebrail kaldırmış. Bir de ne görsün vahyi kendisine Muhammed gönderiyor. O anda "Ey Muhammed! Senden ve sana!" diye feryat etmiş!

Evet, yukarıda okuduğunuz saçmalığı ne yazık ki Ezher'in çatısı altında Kur'ân ve Sünnet'e karşı miras aldığı düşmanlık savaşını sürdüren bir zavallı geveleyip durmakta ve zihinleri bu hurafelerle sulandırmaktadır. Bu hurafeyi putperest hamiyetleri tuttuğu ve şeytanlar gibi bir araya geldiklerinde tasavvufçular birbirinden kutsal bir nas gibi nakletmekte ve yaymaya çalışmaktadır. Niçin olmasın ki?! Zira bu iftirayı tasavvufun en büyük tağutu İbn Arabi ortaya

atmıştır. Allah'ın kelamından şu "Sana onun vahyi tamamlanmazdan önce Kur'ân'ı (okumakta) acele etme." (1) âyetini gûya tefsir ederken şöyle diyor:

"Bil ki âyet ve sûreleri tafsil edilmeksizin Kur'ân Cebrail'den önce Muhammed'e mücmel (toptan) olarak verilmiştir. Ona, Cebrail'den önce Kur'ân'la acele edip ümmete mücmel (toplu) olarak sunma. Tafsil edilmediği (âyet ve sûre şeklinde kısımlara bölünmediği) için senden kimse onu anlamaz, denilmiştir." (2)

Bunun düpedüz bir iftira ve düzmece olduğunu kalbinde zerre kadar imanı olan herkes kabul eder. Ama buna rağmen tasavvufçular gözündeki perdeler bu gerçeği görmelerini engellemiş ve bütün varlıkların rabbinin eşsiz, ortaksız ve benzersiz olarak sadece Allah olduğu gerçeğini görmelerine engel teşkil etmiştir. Bu kadar perde arasından bu iftiranın batıl olduğunu nasıl göreceklerdir ki?! Onun için yüce Allah'ın bu konuda buyurduklarını hatırlatmakta yarar vardır. Yüce Allah buyuruyor:

"Ona kuvvetlinin kuvvetlisi (Cebrail) öğretti ki o aklında ve davranışında kamil bir melektir. Hemen kendi asli suretine girip doğruldu. İşte o zaman en yüksek ufuktaydı." (1) Apaçık âyetler! Hz. Muhammed'e Kur'ân-ı Kerîm'i öğretenin Cebrail meleği olduğunu açık seçik anlatıyor. Cebrail Kur'ân-ı Kerîm'i getirmeden önce Hz. Muhammed'in bir bilgisi olmadığını ayan beyan söylüyor.

"Kâfirler, "Kur'ân ona topluca indirilmeli değil miydi?" dediler. Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle (parça parça) indirdik ve onu tane tane okuduk. Onların sana karşı getirdikleri hiçbir mesel yoktur ki sana doğrusunu ve daha açığını getirmiyelim." (2)

İbn Arabi Hz. Muhammed'e Kur'ân'ın topluca ve bir defada indiğini söylüyor ki yukarıda gördüğümüz gibi kâfirlerin de olmasını istedikleri budur.

"Biz onu Kadir Gecesi'nde indirdik" âyetinden inanıyoruz ki Hz. Muhammed Allah'ın kitabından daha önce hiçbir harf bilmiyordu ve onu ancak Kadir Gecesi'nde öğrenmiştir. O halde Hz. Muhammed Kur'ân'ı ne zaman toplu halde bir defada öğrenmiş ve almıştır? Kadir gecesinden önce mi, sonra mı? Onu kendisine toplu öğreten Cebrail mi, başkası mı? Ey tasavvufçular! Söylediklerinizde doğru ve elinizde bir belgeniz varsa getirin! Ama getiremezsiniz. O halde hakkın sesine kulak veriniz:

"İşte böylece sana da emrimizle bir ruh (Kur'ân'ı) vahyettik. Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin." (3) Acaba tasavvuçular bu sözleri anlıyor mu, yoksa batıl inadlarında ısrar mı ediyorlar?

Yüce Allah buyuruyor: "Onlara apaçık âyetlerimiz okunduğu zaman bize kavuşmayı beklemiyenler, "Ya bundan başka bir Kur'ân getir veya bunu değiştir" dediler. De ki, onu kendiliğimden değiştirmek benim için olacak şey değildir. Ben, bana vahyolunandan başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem, elbette büyük günün azabından korkarım. De ki, eğer Allah dileseydi, onu size okumazdım. Allah da onu size bildirmezdi. Ben bundan önce bir ömür boyu içinizde durmuştum, hala akıl erdiremiyor musunuz?" (1) Tasavvufçuların iftirası ise yüce Allah'ın kulu Muhammed hakkındaki bu sarih delillere tamamen aykırı bulunmaktadır.

Tasavvufçular hiç hatırlamıyorlar mı? Hz. Muhammed'e Cebrail ilk defa vahiy getirip "oku" diye sıkıştırdığında Hz. Muhammed "Ben okuma bilmiyorum" dediğini hiç akıllarına getirmiyorlar mı? Hemen ardında müminlerin annesi Hz. Hatice'ye korku ve telaş içinde döndüğünü, Hz. Hatice'nin ona "Allah'a yemin ederim ki Allah seni utandırmaz" meşhur sözünü söylediğini tasavvufçular hiç bilmiyorlar mı?

Şayet Hz. Muhammed kendisine vahiy nazil olmadan önce Kur'ân'ı bilseydi veya ondan haberdar olsaydı, bütün bunlar meydana gelir mi? Niçin üç defa "BSen okuma bilmiyorum" dedi? Niçin korku ve telaş içinde döndü ve örtmelerini istedi, onlar da üzerine örtü attılar? Niçin içinde olup bitenleri ve başından geçenleri Hz. Hatice'ye anlattı? Niçin onunla beraber Varaka İbn Nevfel'e gitti? Bütün bunlar kendisine vahiy indikten sonra başından geçmiş olaylardır. Acaba bütün bunlar Kur'ân'ı daha önce bilmesi ve Kadir Gecesi'nde Cebrail'in ona getirmesinden önce meydana gelmenin delaletleri midir, yoksa daha önce bilmediği ve Rabbinden kendisine aniden gelen şeyler karşısında iman ve takva sahibi bir kişinin duyguları mıdır?

Yazıklar olsun tasavvufçulara! Güneş ışıklarının dörtbir yanı aydınlattığını görüyor, buna rağmen "Ne de karanlık!" diyorlar. Tıpkı ışıktan gözleri rahatsız olan yarasalar gibi!

Bilindiği gibi, müşrikler ve onların işbirlikçileri ehli kitap Hz. Peygamber'i güç durumda bırakmak, insanlara müfteri ve yalancı göstermek gayretiyle ona birtakım sorular soruyor, kendisi de cevabını bilmediği için Cebrail'in gelip kendisine cevap vermesini bekliyor ve ondan sonra sorulara cevap veriyordu. Mesela ruhu, Ashab-ı Kehf'i, Zulkarneyn'i kendisinden sordular. Yarın size cevap veririm, dedi onlara. Onlara delilleri göstermek ve biran önce hidayete gelmelerine yardımcı olma hırsı "İnşaallah" dememesine sebep oldu ve çok zor

bir duruma düşecek şekilde kendisine bir süre vahiy gelmedi. Nasıl güç durumda kalmasın ki? Düşmanı ona pusu kurmuş, yalancı göstermek ve halka teşhir etmek için can atıyor, risaleti hakkında şüpheler yaymak için tetikte bekliyor. Bütün bu çetin şartlarda ondan vahiy kesiliyor. İnsanı kahreden o çetin manzarayı düşünebiliyor musunuz?

Ondan sonra yüce Allah ona lutfetti ve sorular soruların cevabını Cebrail vasıtasıyla kendisine bildirdi. Rasûlullah Cebrail'e "Bana öyle geç geldin ki müşrikler her türlü zanna kapıldılar" buyurdu. Bunun üzerine "Biz ancak Rabbinin emriyle ineriz. Önünüzde, arkanızda ve bunlar arasında olan her şey O'na aittir. Senin Rabbin unutkan değildir" (1) âyeti indi.

Tekrar soruyoruz, Hz. Peygamber vahiy gelmeden önce Kur'ân'ı bilmiş olsaydı bütün bunlar meydana gelir miydi? Biliyor idiyse neden sorulara cevap vermedi? Cevap vermedi, çünkü cevabı bilmiyordu. Ama İbn Arabi bütün bu delilleri duymamazlıktan gelerek hurafesini iftira etmekte, o da kuru otlarda ateşin yayıldığı gibi suratle tasavvufçular arasında yayılmakta, veba gibi ortalığı doldurmakta, Şarani'nin kitaplarda yazdığı ve ahmak tasavvufçuların dillerine doladığı bir din haline gelmektedir.

Müslümanlar arasında sayılan ve imamları olduklarını iddia eden bir topluluğun dini olan bu iftirayı red etmek için sözü belki de biraz uzattık. Ama bütün bunlara rağmen Allah'ın dinine muhalefeti kendisine din seçen mahut kişi Ezher'in çatısı altında bu saçmalıkları yaymağa çalışmakta, müezzin minarelerden Allahu Ekber, derken, o hurafesini insanlara yaymaktadır.

Ortak Kelimeye Geliniz!

Acaba şeyh hazretlerinin bu putperestlikler hakkında şimdi görüşleri nedir? Bugüne kadar hiçbir ilhadın set çekemediği ve hiçbir inadın önliyemediği hakka karşı tasavvufçuların bu şekilde hakkı gizlemeleri, zıddını kendilerine din edinmeleri, bile bile ona haksızlık etmeleri vicdanını sızlatmıyor, yüreğini yakmıyor mu? Artık sana ve benzerlerine gösterdiğimiz bunca delil ve döktüğümüz bunca dilden sonra herhalde uykunu feda ederek ve vakitlerini hibe ederek bize karşı delil toplama ve karşı koyma yoluna gidecek değilsin. Artık levmedenlerin levminden korkmadan Allah için hakkı teslim ve Allah'ın dinine bağlı kalmak gerektiğine herhalde siz de inanmışsınızdır. Onun için inadı ve

haksızlığı bırakıp aramızda ortak bir kelimeye gelmek gerekir." Sana bu ilim geldikten s onra seninle tartışanlara "Geliniz, sizler ve bizler de dahil olmak üzere, karşılıklı olarak çocuklarımızı ve kadınlarımızı çağırâlim, sonra da dua edelim ve "Yalancılar üzerine Allah'tan lanet" diyelim, de. ......Sizinle bizim aramızda eşit bir kelimeye geliniz: Allah'tan başkasına tapmıyalım, O'na hiçbir şeyi eş tutmıyalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi tanrılaştırmasın. Eğernlar yine yüz çevirirlerse, işte o zaman "Bizim müslüman olduğumuza şahitler olur" deyiniz." (1)

Aramızda Kur'ân ve Sünnet hakem olsun istiyoruz. Falan kişi şöyle dedi, demeyiniz. Size ancak Allah'ın buyurduğunu hatırlatıyoruz. Bu ümmetin fazilet ve üstünlüğünde ittifak ettiği Abdullah İbn Abbas'ın, bir sözü Ebu Bekir ve Ömer'e nisbet etmeye çalışan kişilere söylediği şu mübarek sözünü sizlere hatırlatıyoruz:

"Neredeyse üzerinize Allah gökten ateş yağdıracak ve siz i yakacak! Ben size Allah buyurdu, diyorum, siz Ebu Bekir dedi, Ömer dedi, diyorsunuz, öyle mi?"

İbn Abbas'ın kendisiyle tartışan insanların başına gelmesinden korktuğu şeyin başınıza gelmesinden korkunuz.

Şeyh efendi, münazara yapmak için uygun göreceğin her yerde seninle tartışmaya hazırım. Münazaradan önce "Ben haklıyım" demiyeceğim, sana peygamberinin kalbini nur ve hidayetle dolduran yüce Allah'ın ona öğrettiği şu hitapla sesleniyorum: "O halde biz veya siz, ikimizden biri, ya doğru yol üzerinde veya açık bir sapıklık içindedir." (1)

Ama hakkın açığa çıkmasından korkarak yüzyüze gelmek yerine kalkar bizi savcılığa şikayet edersen, bil ki -savcılığa saygımız yanında- bu senin yaptığın haktan korkan korkakların kaçışı ve görüşünü delillerle savunamıyacak kadar zelil insanların acizliği olur. Bize karşı bütün yaptıklarına rağmen bu noksanlıklardan herhangi birine düşmenizi, bu yakışıksız liderliği üstlenmeden önce işgal ettiğiniz Ezher kürsülerine yakıştıramadığımız için bu aşağılıklardan hiçbirini tercih etmemenizi temenni ettiğimizi de belirtmek isteriz.

Dördüncü Bölüm

Dinlerin Birliği

Tasavvufçular yüce Allah'ın yaratıkların bizzat kendisi olduğuna inanırlar. Bu vahdeti vücut hurafesi tasavvufçularda ister istemez dinlerin birliği inancını doğurmuştur. Bunlar ister heves ve işkembe mahsulü mitolojik dinler olsun, ister yüce Allah'ın insanlara vahyettiği dinler olsun, tasavvufçular hepsinin birliğine inanırlar. Onun için selefi ve halefi ile tasavvufçular iman ile tevhidin şirk ve küfrün aynısı olduğunu kabul etmişlerdir. Bütün hidayeti ve kutsallığı ile İslâm'ın, bütün çirkeflik ve sapıklığıyla mecusiliğin aynısı olduğuna inanmışlardır.

İbn Arabi'nin Dini

Yaşıyanın delil ile yaşaması ve helak olanın da delil ile helak olması için daha önce yaptığımız gibi burada da tasavvufçuların dinlerin birliği konusunda uydurdukları hurafeleri yine kendi sözlerinden sergilemeye çalışacağız. İbn Arabi şöyle diyor:

"İnsanlar Allah hakkında türlü inançlara inanmışlardır. Ben ise inandıklarının hepsine inanırım." (1)

"Bugüne kadar, dini dinime yakın olmadığı için arkadaşıma karşı çıkıyorum.

Ama bugün kalbim artık her şekli kabul eder oldu. Ceylanların çayırı, rahiplerin manastırı, putların barınağı, tavaf edenin Kâbe'si, Tevrat'ın sayfaları ve Kur'ân'ın mushafı oldu.

Süvarileri ne tarafa yönelirse yönelsin, ben sevgi dinine inanıyorum. Din benim dinim ve imanımdır." (2)

İb Arabi, taraftarlarını muayyen, bir dine bağlı kalmaktan ve onun dışında kalan dinleri kabul etmemekten sakındırmakta ve şöyle demektedir:

"Sakın sakın, muayyen bir kayıtla kayıtlı kalıp onun dışındakileri red etme. Böyle yaparsan çokçok hayırdan mahrum kalırsın. Hatta işi olduğu gibi anlamaktan yoksun olursun. Onun yerine bütün inançlar için nefsinde heyûlî (1) ol. Zira Allah nesiller arasından sadece bir nesille (yahut zamanlardan sadece bir

zamanla) sınırlanmıyacak kadar büyüktür. Hepsi de isabet etmiş ve her isabet eden mükafatını almıştır. Mükafat alan herkes de mutludur, her mutludan da Allah razıdır." (2)

Bu mitolojik din ister istemez ahirette azabın inkar edilmesini gerektirir. Çünkü tasavvufçuların dininde onların tanrısı her müşrik ve her muvahhiddir. Tanrının kendi kendine azap etmesi de müstahildir. Onun için İbn Arabi şöyle der:

"Va'dinde (sözünde) doğru tek (Allah'dan) başka kimse kalmadı, Hakk'ın vaidi (tehdidi)ni de gözetliyen bir göz yoktur. (3)

Bedbahtlık yurduna (cehenneme) girseler bile onda bir lezzet ve farklı bir nimet içindedirler.

Ebedi cennetlerin nimeti. Emir birdir, ama tecelli esnasında aralarında farklılık meydana gelir.

Tadının lezzetinden azap diye adlandırılır, halbuki bu onun kabuğu gibidir ve kabuk koruyucudur." (1)

Bu şekilde İbn Arabi korkunç çelişkiler içine dalmakta ve müslümanların kalbinde kalan iman kırıntılarını da yok etmek ve şirk bataklığına batırmak için bütün şeytanlıklarını ortaya koymaktadır. Rabbin kulun bizzat kendisi ve imanın da küfür ile şirkin tıpkısı olduğuna inanır. Böyle olunca va'd ile va'idin aynı şey olduğuna inanmaktan ve alıkoyacaktır? Cennet nimetleri ve kevserinin cehennem azabı ve irinleriyle aynı olduğuna inanmaktan alıkoyacak nedir? Böyle olunca, onu alıkoyacak elbette bir şey olmaz. Onun için gördüğünüz şekilde bunu sarahaten bütün insanlara ilan etmiştir.

Şimdi Allah için söyleyiniz, din ve ahlakı öldürme açısından bundan daha tehlikeli ne olabilir? Salih amel ve kötü amel bir olduktan ve faziletle rezalet, hayır ile şer aynı olduktan sonra, din ve ahlak için bundan daha tehlikeli bir zarar olabilir mi? İnsanlık bu tasavvufa inancak olursa, söyler misiniz, sonu ne olur?

Firavn Kurtulandan Mıdır?

Bu inançtan hareket eden İbn Arabi Hz. Musa'nın amansız düşmanı tağut Firavn'ın kurtulanlardan olduğuna hükmetmekte ve "Benim de, senin de gözümüzün nurudur" âyetini izah ederken şöyle demektedir:

"Kendisine hasıl olan kemal ile onun (Âsiye'nin) gözü aydın oldu. (Kızıldeniz'e) boğulma anında Allah'ın Firavn'a verdiği iman ile de Firavn'ın gözü aydın oldu. Çünkü kötülükten arınmış ve tertemiz olmuş olarak Allah onun canını aldı." (2)

Yine Firavn hakkında şöyle der: "Allah onun nefsini ahiret azabından kurtardığı gibi bedenini de kurtardı. Böylece maddi ve manevi olarak kurtuluş onu kuşatmış (tamamen kurtulmuş)tur." (1) Fususu'l-Hikem kitabında Hz. Musa bölümünde söylediklerini okursanız Firavn'ın Hz. Musa'dan üstün olduğunu söylediğini göreceksiniz. (2) İbn Arabi4nin kesin ve apaçık Kur'ân âyetlerine aykırı düştüğü ve onların aksini söylediği yerler burada sayılamıyacak kadar çoktur.

Abdulkerim El-Cîlî'nin Dini

Daha önce belirttiğimiz gibi Abdulkerim el-Cîlî vahdeti vücuda inanır. Burada da size onun inancını ve dinini gösteren kendi sözlerinden nakiller yapacağım. Bu sözlerinde açıkça Allah'ın yaratıkların bizzat kendisi olduğuna inanmaktadır. Şöyle diyor:

"Şekil olarak yaratıklar kar gibidir, sen de o karı oluşturan su gibisin.

Kar gerçekte taşıdığı sudan başka bir şey değildir, ama şeriatlar farklı olduklarına hükmetmiş. (3)

Ama karın erimesiyle kar hükmü kalkar ve su hükmü konur, durum bundan ibarettir.

Zıtlar bir varlıkta toplanmış ve onda yığılmışlardır, onlar bunun yansımalarıdır." (4)

el-Cîlî vahdeti vücuda inanmasının bir sonucu olarak dinlerin birliğine de inanmış ve şöyle demiştir:

"Hevanın (hevesin) beni götürdüğü yere ben de gittim, sevgilinin hükmüne bir itirazım yoktur.

Bazan beni mescitlerde ruku' ederken görürsün, bazanr da kiliselerde olurum.

Şeriatın hükmüne göre asi olursam, hakikatin ilminde itaatkarım." (1)

"La ilahe illallah" sözünü de tefsir ederek şöyle demektedir: "İbadet edilen ilah benden başka bir şey değildir. Çünkü o putlarda, feleklerde ve tabiatlarda zahir olan (görünen) benim. Her din ve inanç mensuplarının taptığı bütün şeylerde görünen benim. Bütün bu tanrılar benden başka bir şey değildir. Onun için bunlara "ilah" adı verilmiştir. Bu lafızla adlandırılmaları da mecazi değil, hakikatta bulundukları hal itibariyle hakiki adlandırmadır. (Yani tanrı adı taşıyan bütün şeyler gerçek tanrının kendisidir). Allah insanlara bütün bu tanrıların birer görünümü olduğunu ve onların gerçek birer ilah oldukları için böyle adlandırıldıklarını ve bütün bunlara tapan kişilerin ancak Allah'a taptıklarını göstermek istemiştir. Onun için "Lâ ilahe illâ ene (benden başka ilah yoktur) demiştir. Yani ilah adı verilen biri yoktur ki o ben olmıyayım. İlah adı verdikleri ne varsa, hepsi benim." (2)

İşte bu azgın ve katıksız putperestlik olan bu çirkefliği tasavvufçular katıksız tevhid olarak yaymakta, göğün kutsal mesajları gibi insanlara sunmaktadır. Hatta bunlara karşı çıkıp tenkid edenlere de her türlü iftirayı yaparak din dışı ilan etmekte ve boy hedefi yapmaktadır.

Abdulkerim El-Cîlî Ve İblis

Tasavvufçuların Firavn gibi, İblis gibi Allah'ın düşmanlarını kitaplarında kutsallaştırmaları, kutup ve gavslerinin Allah'ın dostu ve sevgilisi, uluhiyet ve rububiyetin nur kaynakları, bütün kainatı zâlim avucuna alabilecek kahhar ve cabbar güce sahip olduklarını iddia etmeleri, doğrusu, aklın alamıyacağı tuhaflıklardandır. İbn Arabi Firavn'ı giklere çıkarmış ve Allah'ın konuştuğu Hz. Musa'dan üstün tutacak kadar ileri gitmiş iken, el-Cîlî'nin de Allah'ın ve insanlığın ilk düşmanı İblis'i temcid ve takdis ettiğini görüyoruz.

Yüce Allah İblis'in Hz. Adem'e secde etmeyi red etmesini ve "Ben ondan üstünüm" deyişini Kur'ân'da anlatırken, el-Cîlî inadına bunun aksini savunmakta ve şöyle demektedir:

"Aslının gerektirdiklerinden dolayı kıyamet gününden önce İblis'e lanet okunmaz, yani Allah'ın huzurundan kovulmaz. Bu gerekler, ruhun ilahi hakikatlerle tahakkukunu engelliyen tabii engellerdir. Ondan sonra ise tabiatlar onun için kemalat cümlesinden olurlar ki artık hiçbir lanet olmaz. Bilakis mutlak yakınlık olur. İşte o zaman İblis daha önce bulunduğu Allah'a yakın yerine döner. Denildiğine göre İblis lanete uğradığı zaman coşmuş ve âlemi kendisiyle dolduracak kadar başını alıp gitmiştir. Allah'ın huzurundan kovulduğun halde bunu niçin yapıyorsun? diye sorulduğunda, şöyle cevap vermiştir: Bu, sevgili (Allah)ın sadece bana giydirdiği bir elbisedir, onu ne mukarrab bir melek, ne gönderilen bir peygamber giyer" (1) der. el-Cîlî'nin kelimesi kelimesine sözleri bunlar!

İbn El-Fârıd'ın Dini

İbn el-Farıd meşhur Tâiyye'sinde dinini şöyle anlatıyor:

"Zikir meclislerinde işiten kulak ve meyhanecinin meyhanesinde gören göz benim.

Hükmün zunnar'ı bağlıyan elimden başkası değlidir. Benim ikrarımla çözülse bile, o çözmeyi de yapan benim.

Kur'ân ile bir caminin mihrabı aydınlanmışsa, İncil de kilise mihrabını boş bırakmamıştır.

Hz. Musa'nın kavmine getirdiği Tevrat'ın sayfalarını da hahamlar her gece okumaktadır.

Puthanede kimileri puta secde ediyorsa, bağnazlık yaparak ona karşı çıkmamak gerekir.

Her dinin mensupları doğru yolda olduğu gibi, her inancın sahipleri de doğru düşünmektedir.

Gafletle güneşe tapan kimse de yolunu şaşırmış değildir, çünkü güneşin aydınlatması açık yüzünün aydınlığındandır.

Mecusiler bin yıldan beri yandığı bildirilen ve sönmiyen ateşe tapsalar da,

Görünürde benden başkasına yönelmiş ve bana yönelme niyetini açıklamamış olsalar bile, hepsi de bana yönelmişlerdir."

Görüldüğü gibi meyhaneler, genelevleri, puthaneler, mecusi ve sabi (yıldızperest)lerin tapınakları, hıristiyanların kiliseleri, yahudilerin havraları ve sadece Allah'a ibadet edilen camiler hepsi de İbn el-Farıd'a göre Allah'a hoşnut olacağı ve seveceği ibadetin yapıldığı yerlerdir. Çünkü bu yerlerde ibadet eden ve kendisine ibadet edilen de odur. Sağır taşlara secde eden şu müşrik, yıldız tapınaklarında yıldızlara tapan şu sabii, ateşe yalvararak taşınan şu mecusi, ağlama duvarı önünde göz yaşı diken ve Allah'a karşı kin ateşini alevlendiren şu şaşkın yahudi ve teslise inanan, Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu kabul eden şu hıristiyan, bütün bunlar İbn el-Farıd'a göre hidayet ve hak yolda, Allah'tan delil ve hüccet üzere bulunmaktadırlar. İbn el-Farıd'ın dininde bütün bunlar insan suretlerinde ortaya çıkan, görünen, Allah'ın zatından başka bir şey değildir. (1)

Beşinci Bölüm

Tasavvuf Şeyhleri Ve Kerametleri

Şeyhleri Tanrılaştırma Ve Onlara Kulluk Etme:

Tasavvufçuların İslâm'dan en fazla saptığı konulardan biri de, şeyhlerini Allah'tan başka tanrı gibi görmeleri veya göstermeye çalışmalarıdır. Müridin şeyhin karşısında zelil, dilini yutmuş, iradesiz, düşüncesiz ve gassalın elindeki cenaze gibi olmasını şart koşmuştur. Bu alçaltıcı kulluğu da, müridin şeyhine bağlılığı, sevgisi, itaati ve kudsi makamlara yükselişinin açık alameti saymıştır. Şeyhine karşı bu şekilde yaşıyan ölü gibi olmıyan müridlerin helak olacağını ve manevi makamlarda yükselemiyeceğini söylemiştir. Bakınız, Tayfur (Ebu Yezid) el-Bistami bunu nasıl dile getiriyor: "Üstadı (şeyhi) olmıyanın imamı şeytandır." (1)

Letaifu'l-Minen sahibi de bunu şöyle ifade ediyor: "Şeyhlerin silsilesine kendisini ulaştıracak ve kalbinden perdeyi kaldıracak üstadı olmıyan kimse, sahipsiz bir sokak çocuğu ve nesebi belirsiz bir kişidir." (2)

Şeyhine karşı müridin âdabını belirleyen Muhammed Osman'ı da dinliyelim: "Geçtiğin her halde şeyhini görmen ve bunun onun vasıtasıyla olduğunu bilmen gerekiyor. Âdabın biri de namazda oturur gibi huzurunda oturman, onda fena bulman, seccadesine oturmaman, ibriği ile abdest almaman ve bastonuna dayanmamandır. Ermişlerden birinin şu sözünü dinle: Şeyhine "Niçin?" diye soran kimse felah bulmaz. İmajını kalbinden ve hayalinden sakın çıkarma. Biran olsun ondan gafil olursan, bilki bu senin bedbahtlığındandır. Onda fena makamına erişmeye çalış, böylece onda beka makamına erişirsin." (3)

Tasavvufçular müridin emir veya yasak hiçbir isteğine muhalefet etmemesini emretmektedir. Hz. Peygamber'in sünnetine açıkça muhalefet ettiğini görse bile, şeyhin hiçbir arzusuna muhalefet etmemesini söylerler. (1) Müridin şeyhin avucunda kalması, malını, ırzını ve insanlığını sömürebilmesi için tasavvufçular, eş-Şarani diliyle, şeyhine başka şayhi ortak koşan kişinin Allah'a da ortak koşmuş olacağını kararlaştırmışlardır. (2) Şeyhinin tarikatından başka tarikat seçen veya onun istediği yoldan gitmiyen kişinin dinden çıkacağını da söylemişlerdir. (3)

Tasavvuf kitapları insanın şeref ve haysiyetini yerle bir eden, aşağılık, rezil ve sefil bir dereceye düşüren, zâlim ve edepsiz her türlü ayağın altında çiğnenmesini sağlıyan, kısaca insanı Allah'ın verdiği insani değerlerden ve izzetten yoksun bırakın bu tür saçmalıklar ve hurafelerle doludur. Bunun neticesidir ki tasavvufçular tapanlar ve tapılanlar diye iki kısma ayrılmaktadırlar. Yine bunun neticesidir ki bu uyuşturucu saçmalıklarla melankoli olmuş nice yaşlı insanların henüz beşikte altını pisleten çocukların ayaklarına yüz sürdüklerini, şeyh evladı veya mukaddes soyun mübarek nesli diyerek mesih aleyhisselam gibi daha beşikte kerametlerle konuşturduklarını görürsünüz. Tek sebebi de tarikat şeyhi efendisinin oğlu olmasıdır. Çünkü sırrı onda, rabbaniyeti onu kutsallaştırmaktadır. (4) Bütün tasavvufçuların şeyhlerinin her söylediğinin Allah'ın bir vahyi olduğuna inanarak Allah'ın dinine muhalefet etmelerinin sebebi de bu zihniyettir. Çünkü inançlarına göre şeyhlerinin kalbleri Rahman'ın üzerinde istiva ettiği tahtlar, azamet ve büyüklüğünün gökleri, cemalinin tecellileridir. Hidayetini âleme saçtığı ve vahyini insanlara kendisinden ulaştırdığı kutsal yerlerdir. el-Kuşeyri şöyle diyor:

"Kim bir şeyhe intisap eder ve kalbi ile ona itiraz ederse, intisap ahdini bozmuş ve kendisine tevbe vacip olmuş olur. Çünkü şeyhler "Üstadların hakları için tevbe geçmez" demişlerdir." (1)

Tasavvufçular Niçin Kabirlere Tevessül Ederler?

Tasavvufçuların kabirlerle tevessülü konusunda şeyh efendi ile tartışmaya gerek yoktur. Çünkü tasavvufçuların ve tasavvuf kurbanlarının işlediği en basit ve en açık putperestliklerdendir. (1) Tasavvuf kâhinleri de, kabirde yatana duydukları sevgiden değil, belki kabrinde putlaştırılan kişiler için toplanan kurbanlar ve sunulan adakların hatırı için ona sevgi ve saygı gösterisinde bulunur ve medetler umarlar. Çünkü geçimleri ve saltanatları bu sapık dine dayanmakta, insanların kaderlerinde bu sömürü otoritesiyle tahakkum etmektedirler.

Kabirleri kutsallaştırma ve onlarla tevessül konusunda bir de oryantalistleri dinliyelim; Goldziher şöyle diyor:

"Eski dinlerden birçok unsurlar İslâm'a geçmiştir. Evliyanın kutsallaştırması şeklinde birçok şekillerde bu kalıntılar varlığını sürdürmüştür. Gerçek şu ki İslâm'ın özünü bozan ve gerçeğini tahrif eden bu uydurma takdis kadar özgün uygulama ile ters düşen başka bir şey yoktur. Sünnete uymağa özen gösteren gerçek sünni bir müslümanın bunu tiksindiği ve nefret ettiği şirk şekillerinden sayması gerekir."

Avam halkın evliyayı kutsallaştırması konusundan da söz ederek şöyle demektedir: "Evliya kabirleri ve diğer mukaddes yerler birtakım kalıntılar için avam halkın ibadet yeri edindiği ve koyu bir putperestlikle sarıldığı yerlerdir. Hatta avam halk en az Allah'a ibadet kadar bağlılık göstermektedir."

Yerel veliden de söz ederek şöyle der: "Birileri veli adına yalan yemin ederken korktuğu kadar Allah adına yalan yemin etmekten yüzü kızarmamaktadır." (1) Salih selefin uygulamalarını, İslâm âlimlerinin görüşlerini ve uyarılarını dinlemiyen, hatta bir türlü anlamaya yanaşmıyan tasavvufçulara yahudi Goldziher'in bu uyarıları ve tesbitleri belki bir ders olur. Ne de olsa Avrupa malıdır:

Yine oryantalist Ronaldson şöyle der: "Kur'ân'da apaçık ve kesin olarak belirtilen tevhide rağmen müslüman milletler hâlâ putperest birtakım gelenekleri

devam ettirmektedir. Bütün müslüman milletlerde avam için dini hayatın en önemli yanları, salihlerin kabirlerini kutsallaştırmalarıdır. Bu konuda modern âlimler (daha doğrusu, tasavvuf şeyhleri ve onların büyüledikleri sözde âlimler) kamuoyunun seyrine ayak uydurmuştur. Her bölgenin mahalli imamları olmuştur. Onların kabirlerini ve kalıntılarını ziyaret ediyorlar. O imam da seviniyor ve onlara şefaat ediyor, onları fakirlik ve hastalıktan kurtarıyor. (1)

Gördüğünüz gibi tasavvufçuların hurafe ve bidatları İslâm'a maledilmekte ve düşmanları onu bunlarla tanımaktadır. Bu oryantalistin söylediklerini tarafsız olarak düşündüğünüz ve İslâm âleminde yapılanları gözönüne getirdiğiniz zaman, ona hak vermemeniz mümkün değildir. Ancak tasavvufçuların saçmalıklarının faturası ne yazık ki İslâm dinine çıkarılmaktadır. Her kentte ve köyde bulunan ve halk tarafından kutsallaştırılıp Allah'tan istenecek şeyler kendisinden istenen yatırlar, tekkeler, ziyaretler ve şeyhlerin makamları gözönüne getirilirse, bu oryantalistlerin tesbitlerine hak vermemek mümkün müdür, dersiniz? Her anlattıkları tasavvufçuların birer uygulaması değil midir?!

Onun için şeyh efendilerle tevessül konusunda tartışma yapmıyacağız. Katıksız bir şirk olmasına rağmen bu konuda onlarla tartışmaya girmiyeceğiz. Çünkü bunların yaptığı tevessül daha korkunç bir şirkin neticesidir. O da tasavvufçuların evliya dedikleri kişilerin birernsan değil, dilediğini yaratan ve seçen tanrılar olduğuna inanmasıdır. Yahut daha önce naklettiğimiz gibi Allah'ın zatı olup bazan Ticani, bazan Nakşibendi, bazan Rifaî (ve Rufaî), bazan Şazeli, bazan Mevlevi, bazan da Burhami olarak tecessüd edip görünen birer tanrı olduklarına inanmalarıdır. Yoksa, vahdeti vücut ne işe yarıyacak? Bunun hiç mi ürünleri olmayıcak?!

Tasavvufçu Cuma Hutbesini Çırılçıplak Okuyor:

Tasavvuf saçmalıklarının kâhini eş-Şa'rani insanlara bunu müjdeliyor ve ona çağrı için mücadele veriyor. Bir fuhuş veya bir ahlaksızlık işliyen her tasavvufçunun adını andıkça eş-Şarani'nin "Allah ondan razı olsun" demesi ve ona dua etmesi ise bir başka garabet! Bakınız, eş-Şarani avreti açmanın ve dinin hükmünü çiğnemenin bir keramet olduğunu insanlara nasıl sunuyor:

"Bunlardan biri de eş-Şeyh İbrahim el-Aryan'dır. Minbere çıkıyor ve halka çırılçıplak konuşma yapıyordu. es-Sultan, Dimyat, Babullok, Beynessûrayn,

Camiu Tolon, el-hamdü lillahi rabbilâlemin, diyordu ve insanlar bunlardan çok çok şeyler öğreniyordu." (1)

Veli dediği tımarhane kaçkını bir delinin topluluk karşısına çırılçıplak çıkması ve sarhoş saçmalıkları gibi laflar etmesi ruhani rahmetin kutsal feyizleri midir ey tasavvufçular ve ey akıl sahipleri?! Şairler gibi derin hayallere ve sembolistler gibi kapalı dünyalara dalın ve gözünüzü alabildiğine geniş ufuklara dikin ve tasavvur edin ki namaz kılmaya gelen topluluğun huzuruna çırılçıplak çıkarak feyizler saçan bir velinin manzarasını kavrayabilesiniz!

Kutsallaştırılan şu insana bakınız; cuma günü minberin son basamağına çıkıyor ve insanların bütün dikkatleri üzerinde toplanıp zihinlerini üzerinde teksif ettikleri, yapacağı öğüdü can kulağıyla dinleyip bütün kalpleriyle kendisine yöneldikleri anda, evet dinleyicilerin bütün duygularıyla ona yönelip ağzından dökülecek nasihatları yakalıyabilmek için dikkat kesildikleri anda bir lütuf ve nimet olarak pantolon ve donunu indiriyor ve cemaate bir porno ziyafeti çekiyor! Yanlış anlamadınız, kutsallaştırılan bu adam, minberi üzerinde, camide ve cuma günü halkın karşısında onlara Allah'ı hatırlatacak ve irşad edecek şeyler söyliyeceğini beklerken, yukarıda sıraladığımız saçmalıkları söylüyor, avretini onlara gösteriyor ve Babullok (Lok kapısı) kabilinden incilerini döküyor!

Ebed meçhullerini ve ezel çizgilerini hayalinde canlandırmaya çalışan, bazan dalarak müstahile vehimden vücut kazandıran sınırsız hayalin müstahili tasavvur etmekten daha çetin gördüğü şu putperest manzarayı gözönüne getirin ve tasavvuf afyonunun insanı ne ölçüde uyuşturabileceğini tasavvur ediniz. Tasavvuru bile tüyler ürperten bu senaryoyu tasavvuf kâhinlerinden eş-Şa'rani tasavvufi bir hakikat olarak kabul etmekte, ona inanmakta, ilahi bir zafermiş gibi insanlara müjdelemekte, irtikâp eden şeytana da Allah'tan bol bol hoşnutluk ve rıza talep etmektedir. Ama bunu çok görmemek lazımdır. Ne de olsa tasavvufçudur!

Kur'ân-ı Kerîm bize insanoğlunun avretini açma günahından dolayı cezalandırıldığını bildirmektedir. Yüce Allah buyuruyor: "Ey Âdem oğulları! Şeytan ana babanız (Adem ile Havva'yı) avret yerlerini kendilerine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de şaşırtıp bir belaya düşürmesin..." (1)

Suçsuzu Mahçup Eden Tasavvufçu!

eş-Şa'rani el-Aryan isimli şeyhini temcid etmeğe devam ediyor ve şöyle diyor: "Büyüklerin yanında yelleniyor ve bu falanın yellenmesidir, deyip yemin ediyordu. Böylece o büyük kişi bundan mahçup oluyordu." (2)

İnsanın dilini yutması veya bunlara inanan kişileri gördüğü yerde yüzüne tükürmesi geliyor! Tasavvur ediniz, tasavvufçular keramet ve velayet olarak bir edepsizin yellenmelerini ve bununla suçsuz haysiyetli insanları toplum huzurunda rezil ve mahçup etmesini kutupluk ve ermişliğin bir ifadesi olarak sayıyor ve dinde kemalin timsali kabul ediyor. Bok böceğinin bile bu kadar şeytanca düşünemediği, belki de tiksindiği bu rezaleti tasavvufçular keramet olarak sayıyor ve onunla iftihar ediyor. Üstelik el-Aryan suçunu başkasının üzerine atmakla yetinmiyor, yalan yemini de helal sayarak Allah'a yemin ediyor ve doğruluğunu ispata çalışıyor.

Büyük insanların meclisinde bu edepsizliği işliyen, hatasını veya kasdiliğini geçiştirmeye çalışacağı yerde suçunu başkasının üzerine atan ve bunun için Allah adına yemin eden bir edepsizi tasavvufçuların nasıl kutsallaştırdığını görüyorsunuz değil mi?

Bir de el-İbriz kitabının sahibi Abdulaziz ed-Debbağ'dan size biraz keramet nakledelim.

Avretini Açan Tasavvufçu Mükafat Görüyor!

ed-Debbağ anlatıyor: Veli olmıyanların avreti açılacak olursa melekler ondan nefret ederler. Manevi avret de müstehçen sözler ve edep dışı şeylerle olur. Ama velinin avreti açılacak olursa melekler ondan nefret etmez. Çünkü bunu sahih bir amaç için yapmakta ve daha önemli bir şey için avretini örtmeyi terketmektedir." (1)

Gördüğünüz gibi, eş-Şarani bunu el-Arayan'a mahsus bir keramet sayarken, ed-Debbağ avreti açmanın tasavvufta velilik için bir dostur olduğunu söylemektedir.

Bir de Gümüşhanevi'yi dinliyelim? Tasarruf sahibi veli çeşitlerinden söz ederek şöyle demektedir: "Ra9hmanilere üçtür. Bunlar vahiy anında çıplak otururlar, vahyi işitirler ve onu anlarlar." (2)

Tasavvufçuların veli dedikleri kişilerin vahiy aldıklarını nasıl iftira ettiğini görüyorsunuz. Kimdir bu veliler? diye sormanıza gerek yok. Çünkü çıplaklar kampında soyunan serseriler olduğunu kendisi tasrih ediyor. Günahın edepsizliğe ve ahlaksızlığa alet ettiği, haramı ifade etmesi için vasıta yaptığı çıplak veliler!

Şeyh efendiye sesleniyorum; iffet ve namuslarınızı kirleten, avret yerlerinizi teşhir eden şu kutupları tedip etmek için ilim ve makamınızdan bir birliği görevlendiriniz. Edepsizce açılan bu avretleri ve işlenen cinayetleri örtmeğe çağıran ve edepsizliği insanlara din olarak sunulmasına karşı çıkanları savcılığa şikayet edeceğinize, bunların örtülmesi için şikayet etmeniz daha iyi olmaz mı?

Tasavvufçular Yırtıcılara Ve Başka Şeylere Dönüşüyor:

eş-Şarani veliler arasında saydığı el-Gamri hakkında şunları naklediyor: "Yanına Muhammed İbn Şuayb girdi. Havada oturduğunu ve yedi gözo olduğunu gördü."

Şeyh Ebu Havde hakkında da şunları naklediyor: "Huzuruna girdiğin zaman bir asker görürsün. Tekrar yanına girdiğin zaman bir arslan olarak görürsün. Tekrar yanına girdiğin zaman fil olarak görürsün. Topraktan alıyor ve insanlara altın ve gümüş olarak veriyordu." (1)

Ne dersiniz, bir müslüman fil veya arslan olan tasavvufçuyu öldürse kendisine kısas mı, kan diyeti mi vacip olur? Şarani'nin iddiasına göre fil veya arslana dönüşen bu şeyhi bazıları kılıçlarıyla vurmuş, bir çuvala doldurmuşlar. Sabah olunca şeyhin dirilip eski haliyle oturduğunu görmüştür. (2)

Evet, tasavvufçular bu şekilde kendilerini herşey görürler. eş-Şarani bunların kötülüklerinden yavruyu iffetli ve tertemiz annesinden şüphelendirecek, genelevi kadınlarının bile şeytanlarla beraber olduğunda söylemeye utanacağı edepsizlikler naklederek insanlara birer keramet olarak sunmakta ve onlara dualar yağdırmaktadır.

Ali Vahiş, Ebu Havde (3) ve başkaların gûya kerametlerini okuyunuz ve Lut kavminin işlediği çirkin fiilleri, yüce Allah'ın onları bundan dolayı nasıl en ağır cezalarla cezalandırdığını gözünüz önüne getiriniz. İşte Lut kavminin işlediği ve yüce Allah'ın cezasına müstehak oldukları o edepsizliği işliyen birtakım kişileri eş-Şarani şeyh olarak takdim ediyor ve bu fiillerine keramet ediyor. Üstelik bu cinayetleri işliyen edepsizler için bir de "Allah ondan razı olsun" diyor. Fakat bütün bunlara şaşmamak lazımdır. Çünkü eskiden beri tasavvufçuların dini budur. Yusuf İbn el-Hüseyin er-Razi şöyle der:

"Halkın afetlerine baktım ve nerelerden felakete uğradıklarını gördüm. Tasavvufçuların afetinin çocuklara musallat olmada, erkeklerle livatada ve kadınlara düşkünlükte olduğunu gördüm." (1) Bu günahlardan işlediklerini itiraf ettikten sonra şöyle der: "Yaptığımı gördüğünüz her şeyi yapın ama çocuklara musallat olmayın. Çünkü bu fitnelerin en kötüsüdür." (2) Ondan sonra şöyle devam ediyor:

"Çocuklara musallat olmamak için Allah'a bin defadan fazla söz verdimse de yanakların güzelliği, bellerin inceliği ve gözlerin cazipliği beni baştan çıkardı. Allah onlarla beraber bana hiçbir günahı sormadı." (3)

el-Harrâz da şöyle anlatıyor: "İblisi rüyada gördüm. Bana, benden size bir latife bıraktım, dedi. Nedir? deyince, şöyle dedi: Çocuklara musallat olmak! (Onlarla livata yapmak). Tasavvufçulardan bu işi yapmayan var mı ki? dedim." (4)

Yüce Allah Lut kavmini kötüleyerek şöyle buyuruyor: "Rabbinizin sizler için yarattığı eşlerinizi bırakıp insanlar içinden erkeklere mi yaklaşıyorsunuz? Doğrusu, siz sınırı aşmış bir milletsiniz." (5) Onlara lanet okudu, pişmiş çamurdan üzerlerine taş yağdırdı. Böyle olunca, tasavvufçuların hem kendileri hem de ümmetin başına neler getireceğini tasavvur ediniz! Bu cinayeti çok alçakça, edepsizce, ahlaksızca ve insanlık dışı bir şekilde irtikâp etmişlerdir. Bıyığı terlememiş çocuklarla, gençlerle ve dilsiz hayvanlarla işlemişlerdir. Hem de nered? Bütün halkın gözü önünde ve çarşıdan dönen yahut çarşıya giden insanların huzurunda! Evet, eş-a'rani4nin tasavvuf evliyası için bir keramet olarak sunduğu keramet bu! Üstelik cinayete daha da açıklık getirerek şöyle diyor: "Ali vahiş hayvanla münasebet kuracağı zaman onun sahibini başını tutmaya mecbur ederdi." (1)

eş-Şarani4nin üslubuyla tasavvufçuların bu cinayetlerini sizlere aktarmaya doğrusu utanıyorum. Onun için kitabını kendiniz bulunuz ve herhangi bir tasavvufçunun hakkında yazdıklarını okuyunuz. Şüpheniz olmasın, alçak,

edepsiz, ahlaksız ve vahşi cinayetlerle yüz yüze geleceksiniz! Bu misalleri burada daha fazla çoğaltmaya edebimiz müsaade etmiyor.

Çürümüş Kemikler Hayatta Tasarruf Ediyor!

eş-Şarani anlatmaya devam ediyor: "Şeyhim, efendimiz Ahmed el-Bedevi'nin huzurunda kubbede benden söz aldı ve kendi eliyle beni ona teslim etti. Mübarek eli kabirden çıktı (2) ve ellerimi tuttu. Efendimiz eş-Şinnâvi şöyle dedi: Bunu kolla ve gözden uzak tutma. Efendimiz Ahmed el-Bedevi'nin kabirden "Evet" dediğini işittim. Bekâr olan eşimin yatağına girdiğim zaman onunla birleşmeden beş ay bekledim. el-Bedevi geldi, beni aldı, eşim de yanımda idi, kubbesinin üzerinde bir yatak serdi, bana helva pişirdi, ölüleri ve dirileri çağırdı ve bana şöyle dedi: Hadi burada eşinin bekarlığını gider (onunla zifafa gir). Bekâretini o gün giderdim, mevlid için huzurumdan ayrıldı. Orada velilerden biri vardı. O gün el-Bedevi'nin kabirden örtüyü kaldırdığını ve "Abdulvahhab gecikti, gelmedi" dediğini söyledi." Ondan sonra el-Bedevi'nin Arap ve acemleri davet edip mevlidine getirdiğini, genç ve yaşlı birçok kişinin kefenleriyle sürünerek mevlide geldiklerini eş-Şarani'ye gösterdiğini iddi aetmektedir. (3) el-Harîsî hakkında da şöyle demektedir: "Bir ihtiyaç için ona yöneldim. O zaman Mısır'da Ümmü Huvend medresesinin damında bulunuyordum. Kabrinden çıkıp Dimyat'tan yürümeye başladığını gördüm. Aramızda beş arşın kalacak kadar bana yaklaştı. Sabret, dedi ve kayboldu." (1)

Burada insanın çıldırası geliyor! Çünkü aklından zoru olan insanlar tarafından böyle şeylerin söylenmesini bile insan tasavvur edemiyor. Ama şaşmamak lazım. Çünkü her tasavvufçu şeriata düşman olduğu gibi akla da düşmandır. Bütün tasavvufçular bilginin yegane kaynağının zevk olduğuna inanırlar. Onlara göre akıl canavar bir tağut, şeriat da sağır taşlara pençelerini saplıyan ve göğe bir bakış bile yöneltmiyen bir materyalizm! Yahut onlara göre ölü tarihe bir nevi tapmaktır. Onun için zevklerin farklılığına paralel olarak tasavvufçularda eşyanın değerleri de farklı olmaktadır. Bir başkasının hak olarak gördüğü şeyi tasavvufçu batılın kendisi olarak görebilir. Tasavvufçunun inandığı şey ile başkasının küfrettiği şey arasında çelişkinin bulunması da onlar için önemli değildir. Çünkü inanan da, küfreden de hak din üzeredir.

Belki de "İtiraz eden, kovulur!" saçmalığını ortaya atmalarının sebebi budur. Çünkü "Olabilir ki akıl veya şeriatla bir şeyin batıl olduğuna hükmedersin, ama şeyhininzevkinde o şey haktır ve bu itirazla kendini onun huzurundan kovulmağa maruz bırakırsın" yorumunu boşuna uydurmamışlardır. (2)

Şeyhler dervişleri bu şekilde eğitiyor ve köleleştiriyorlar. Şeyh ne yaparsa, dervişlere bunu ancak Allah'ın emri ile yaptığını, yapmış olduğu iş şeriatın hükmüne açıkça aykırı da olsa, onu emr-i ilahi olarak işlediğini telkin ediyor. Dervişin elinde buna inanmak ve itaat etmekten başka bir şey kalmıyor. Baksanıza, "Arif zina eder mi?" sorusuna el-Cuneyd şöyle cevap veriyor: "Evet. Allah'ın emri mutlaka yerine gelecek yazılı bir kaderdir." (1) Batılla renklendirdiği bir hak! Âyet Hz. Peygamber'in mübah olan bir şeyi işlemesinde bir sakınca olmadığını anlatırken, el-Cuneyd, arifin işlediği zinanın Allah'ın yerine gelecek yazılı bir kaderi olduğunu söylüyor ve âyeti istismar ediyor. Üstelik zina eden bir kimseye "ârif" adını da veriyor. Yani imanın zirvesine ulaşmış bir mümin. Zira gayb sayfasında hakkında takdir edileni görmüş ve zina ederek yerine getirmiş(!) (2) Halbuki Hz. Peygamber "Zani zina ederken mümin değildir" (3) buyurmaktadır.

Tasavvufçular aklın bilginin yollarından olmasına karşı çıkmakta ve zıtlar arasında zıtlıkla hüküm vermesine kızmaktadırlar. Şeriatın da iman ile küfür yahut hayır ile şer arasında ayırım yaptığı için düşmanı olmaktadırlar. Çünkü şeriat zevki kutsal ilham yahut göğün vahyi olarak kabul etmemektedir. Onun için "Tadan bilir!" sözü meşhur terimlerindendir. Yani marifet yolu olarak sadece zevki kabul edenler rabbani hakikatlerin künhünü hakkıyla bilen ariflerden olurlar.

Gördüğünüz gibi eş-Şarani şeyhi el-Bedevi'nin kemikleri çürümüş ve toprağa karışmış olmasına rağmen diri olduğunu, yemek pişirip yıkandığını, diri ve ölüleri mevlidine davet ettiğini tasavvur ediyor. Yine el-Harisi'yi aklına getirir getirmez şeyhin kabirden kalkıp Dimyat'tan Kahire'ye kadar koşarak geldiğini nasıl söylediğini gördünüz.

Şimdi Allah için söyleyiniz. Bu saçmalıkların veya putperestliklerin Kur'ân'la yahut akıl ve mantıkla bir ilişkisi var mıdır? İşte Hz. Fatıma! Kabrinde defnedilen babasının mübarek yüzüne toprakların atılmasına yüreği yanarak "Rasûlullah'ın yüzüne nasıl toprak atabiliyorsunuz?" diyor. Hz. Enes onun acılarını dindirecek ve yüreğine su serpecek hak ile cevap veriyor ve şöyle diyor: "Böyle emrolunmasaydık, yapmazdık."

Acaba Rasûlullah neden ilk vezini Hz. Ebu Bekir ile kızı Hz. Fatıma arasındaki anlaşmazlıkta mezarından çıkıp hakemlik yapmamıştır? Neden Hz. Aişe'nin Cemel gününe çıkmasını veya olaylara katılmasını engellememiştir? Neden düzenlenen komplo ile öldürülen Hz. Ömer'i önceden uyarmamıştır? Neden mecusinin hançerini iman dolu Hz. Ömer'in göğsüne saplanmaktan alıkoymamıştır? (1) Neden Zinnurayn Hz. Osman'ı öldürenlerden ve Hz. Ali'yi zâlimlerin hançerinden korumamıştır? Rasûlullah yoksa tasavvufçuların şeyhleri kadar büyük değil miydi? Yoksa Rasûlullah canciğer ashabını ve yakınlarını tasavvuf şeyhlerinin kötülükleri sevdiği kadar sevmiyor muydu?

İşte gözünün nuru Hz. Hüseyin! Düşmanları, yüce bir umudu karanlık bir ümitsizliğin kuşatması gibi onu kuşatıyorlar. Henüz açılan bir çiçek gibi olan yavrusunun susuzluğunu gidermek için ellerini kaldırıp düşmandan bir avuç su istiyor, buna karşılık yavrunun yüreğine saplanan bir oktan başka karşılık görmüyor. Acaba neden Rasûlullah selsebilden bir sürahi Hz. Hüseyin'e ve küçük yavruya uzatmıyor? Yahut yavrunun yüreğine saplanan oku ve büyük kahraman, yüce insan Hz. Hüseyin'i öldürenleri neden Rasûlullah önlemiyor?

Bütün bunların birtek cevabı vardır. O da Rasûlullah'ın onları destekliyecek veya onlara yapacak hiçbir şeye sahip olmamasıdır. Çünkü ölmüştür. Sahih veya zayıf bir hadis, gerçekler veya hurafelerle ilgilenen bir tarih Rasûlullah'ın öldükten sonra onları şu veya bu şekilde desteklediğini yahut imdatlarına koştuğunu söylemiş değildir.

Şayet yüce Allah dostları desteklemesi veya imdatlarına koşması hudusiyetlerini kabirde bir ölüye verseydi Rasûlullah'a verirdi.

Halbuki bu kadar büyük olayın, daha doğrusu felaketin yüce ashabın seçkinleri başına geldiği, ehli beytinin çiçeklerini birer birer girdabına aldığı halde Rasûlullah'ın onları şu veya bu şekilde desteklediğini veya kurtardığını görmüyoruz. Çünkü ölmüştür! Çünkü bunu yapma imkânı ve gücü yoktur!

Ama şeyh Bedevi, ölmüş olmasına rağmen dilediği ölülere mutlu ve tatlı bir hayat bağışlıyor, ihtiyaç sahiplerinin ihtiyacını gideriyor, sözler veriyor, putu etrafında tavaf edenlerle konuşuyor, hatta bir türlü muradına eremiyen gelince güveyi bütün halkın huzurunda karı koca yapıyor ve insanlara ağız tadıyla bir porno filmi seyrettiriyor. Bütün bunları da çürümüş kemikleri ve kokşumş etleri toprak olduktan sonra yapıyor (!) eş-Şarani4nin bu mitolojileriyle el-Bedevi şeyhinin Hz. Peygamber'den daha üstün ve makbul, daha güçlü ve yetkili olduğunu anlatmak istediğini görüyorsunuz değil mi?

Tasavvufçu Evreni İdare Ediyor!

Abdulaziz ed-Debbağ şöyle diyor: "Büyük bir makama yükselmiş bir veli gördüm. Konuşan ve dilsiz yaratıkları, yabani hayvanları ve haşeratı, gökleri ve yıldızları, yerleri görüyor. Yer küresinin tamamı ondan alıyor. Bir anda seslerini ve konuşmalarını işitiyor. Herkese ne istiyorsa veriyor ve ihtiyacını gideriyor. Bu işlerin hiçbiri diğerinden alıkoymuyor." (1)

ed-Debbağ bir kulu Allah'ın sıfatlarıyla tavsif ediyor ve ona rablık giydiriyor.

Şimdi de kendini anlatan Ahmed et-Tîcanî'yi (2) dinliyelim: "Ruhum Muhammed'in ruhudur. Rasul ve nebileri destekliyor. Ruhum ezelden ebede kadar aktap ve arifleri destekliyor. (3)

Allah mahşer günü insanları topladığı zaman, orada bulunan herkesin işiteceği yüksek bir sesle bir münadi şöyle seslenir: Ey mahşer halkı! Şu kişi sizi destekliyen imamınızdır. Peygamberlerin zatından doğan bütün feyizleri zatım alıyor ve benden bütün yaratıklara dağıtılıyor." (4)

Bağlılarından biri de onu şöyle tavsif ediyor: "Yöneldiği zaman zenginleştirir, hoşnut eder ve bütün arzuları gerçekleştirir." (5)

Bir diğeri de şöyle tanıtır: "Hiçbir veli hiçbir peygamberden onu vasıtalığı olmadan hiçbir feyiz alamaz." (6)

Diğeri de şöyle anlatır: "Kapalı şeyleri açığa çıkaracak, meçhulleri bildirecek, ihtiyaçların akibetini anlıyacak ve onlara terettüp eden afetleri ve çıkarları kavrayacak kadar rabbani ve nüfuzlu bir basirete sahiptir." (7)

el-Bistami de şöyle diyor: "Allah beni tutup önüne koydu ve ey Ebu Yezid, kullarım seni görmek istiyorlar, dedi. Ona, vahdaniyetinle beni terbiye et, kimliğini bana gaydir, ehadiyyetine beni yükselt, öyleki kulların beni gördüğü zaman "Seni gördük, desinler ki gördükleri sen ol, ben de oradan kaybolayım" (8)

Yine Ali Harazim, et-Ticaniyi şöyle tavsif ediyor: "Zenginleştirir ve doyurur, gaybı bilir."

Bütün bu sıfatlar Allah'ın sıfatlarıdır. Yüce Allah kendini bu sıfatlarla tavsif etmektedir: "Zengin eden de, varlıklı kılan da odur." "O gaybı bilendir. Dilediği peygamberler dışında gaybına kimseyi muttali kılmaz. Çünkü o bunun ardından ve önünden gözcüler salar." (10)

Köpekler Tasavvufçuların Velilerdir!

Karanlık devirlerinde ve putperest dönemlerinde bile insanlık köpekleri tanrılaştırmamışken, tasavvufçular şirk şekillerinde bir yenilik yaparak yeni putlar uydurmaya çalışmışlardır. Tarihte en çirkin putperestliklerin bile tanrılaştırmadıkları köpekleri tanrılaştırmak istemişlerdir.

et-Tilimsani'nin köpeğin çürümüş kemiklerinin tasavvuf tanrısının kendisi olduğuna dair sözlerini naklettik. Muhammed Bahauddin'in de şeyhlerinin köpeği nasıl tanrılaştırdığını ifade eden sözlerini aktardık. Şimdi de efendisi el-Acmi'nin kerametlerini anlatan eş-Şarani'ye kulak verelim:

"Gözü bir köpeğe ilişti. Köpeklerin tümü ona boyun eğdi. Bütün insanlar ihtiyaçlarının giderilmesi için ona başvurur oldular. Oköpek hastalanınca etrafına köpekler toplanıp ağladılar. Ölünce de uluma ve ağlamaya başladılar. Allah bazı insanlara ilham etti de onu defnettiler. Köpekler ölünceye kadar onun kabrini ziyaret ediyorlardı. Köpeği bir bakış bu duruma getirirse, insana yöneltilince neler yapmaz ki?!" (1)

eş-Şarani, sözünü ettiği el-Acmi'nin halvetinden çıkarken bakışı kime ilişirse özünün som altına dönüştüğünü nakletmeyi de ihmal etmiyor. (2)

Biraz İnsaf!

Şimdi şeyh efendiye ve onun gibi olanlara sesleniyorum; söyler misiniz, eş-Şarani'nin şu iftiralarına gönlünüz razı oluyor mu? Bunlara din olarak bakalabiliyor musunuz? Hak adına sizlere sesleniyorum, belki hak karşısında vicdanınız sizi muhasebeye çeker ve tarafsız düşünmeniz mümkün olur. Şeyh efendi, Ezher'de öğrendikleriniz ve sizi tasavvufçuların dininde mukaddes makama yükselten bilgileriniz adına size soruyorum. Tasavvufçuların bu

saçmalıkları ve iftiraları gerçekten ruhi hayatın hayır ve sevgi baharı mıdır? Işığında hedefin ezel ve sonsuzluğa ulaştığı ezeli nurdan parıltılar mıdır? Bu saçmalıklar hak ve hikmet saçan hidayet pınarının kaynağı mıdır? Işığında hedefin ezel ve sonsuzluğa ulaştığı ezeli nurdan parıltılar mıdır? Güzellikleri gözleri kamaştıran ve Allah'ı sürekli tesbih eden hurilerle meleklerin bulunduğu Firdevs cennetlerinin bahçeleri midir? Gerçekten bunlar inandığınız İslâm mıdır?

Yoksa ateşperest mecusiliğin, ineği tanrılaştıran sapık Hint dinlerinin, agnostizmin, felsefe dinsizliklerinin, sabii putperestliğinin ve puta tayan müşriklerin kusmukları mıdır? Evet, bunlar olsa olsa bütün bunların dininden oluşan fesat ve şerrin kokuşmuş çamurudur. Sadece tağutlarının isimleri müslüman ismi olduğu için seni ve senin gibileri bu şeffaf maske ile aldatmışlardır. Halis meşrubatın içine sana ve senin gibilere bu maskenin arkasında zehiri katarken onları görememişsinizdir.

Şüpheniz olmasın, din diye sundukları bu karışım şeytanın tanrılığını yaptığı en rezil dindir. Ama bidatlarını sunmakta son derece hüner sahibi olduğu için onu görmüyorsunuz. Rahmet ve sevgi meleği olarak kendini sunmaktadır. Zaten müşrikin kabrinde kapkaranlık gece kendini cennetin şafağında apaydınlık diye takdim eder. Genelevinde cüce cadı, karşısında yiğitlerin secdeye kapandığı bir prenses diye sunar! Kısaca kendini İslâm diye sunan, İslâm olduğunu iddia eden tasavvuf budur!

Yüzkarası Bir Tasavvuf!

Bu yüzkaralığı ve maskaralığı Mısır'da tasavvufçuların yoldaşı olduktan sonra onların sadakatini kazanan ve içlerine girdikten sonra yüzkaralıklarını tesbit ederek onunla mısır halkını ve İslâm'ı karalıyan İngiliz bir oryantalist tesbit etmiş, bu konuda yazdığı kitapta şöyle demiştir:

"Mısırlılar kendilerine bereketler yağdıracak yahut çocuk sahibi yapacak veya hastalıktan kurtaracaklarına inanarak kabirleri ziyaret ediyorlar. Müslümanlar ölmüş velilerinin Allah'ın yanında kendilerine şefaat edeceklerini kabul ediyor ve onlara adaklar sunuyorlar."

Şöyle devam ediyor: "Müslümanlarda yahudilerin yaptıkları gibi velilerinin kabirlerini yenileme, üzerinde kubbeler yapma, badana yapma, süsleme, sandukalar koyma ve bu sandukaları örtülerle örtme adeti hekim olmuştur. Bunların çoğu, yahudiyerin yaptığı gibi, bunu gösteriş olarak (doğrusu, inanç olarak) yaparlar." (1)

Mevlidlerdeki bidatlardan söz eden Goldziher de şöyle diyor: "Müslüman âlimler hicri sekizinci asra kadar mevlidi sünnete aykırı sayarlardı. İslâm'da uydurulan bir bidat sayarak müslümanların çoğu ona karşı çıkmışlardır. Bu durum son asırlarda ortaya çıkan bir takım dini törenler iççin de sözkonusudur. Bu törenler âlimler tarafından uzun müddet dine yabancı birer bidat olarak nitelendikten sonra onların tasvibini kazanmak için uzun mücadele vermeye mecbur kalmıştır." (2)

Oryantalist Gautler da şöyle der: "İslâm âleminde sonraları yayılan evliyayı ibadet derecesinde kutsallaştırma olayı, gerçekte insanlarla Allah arasında aracı kabul etmiyen İslâm anlayışına karşı İslâm'ın fethettiği ulusların bir nevi reaksiyonudur. İbadete yakın derecede evliyayı ve peygamberi tazim etmeye, başka bir deyişle, ilk İslâm anlayışında meydana gelen bu değişikliğe karşı ancak Vahhabiler zümresi tepki göstermiştir." (1)

Oryantalistlerin bu yüzkaralıkları tesbit etmesi ve faturasını bütün müslümanlara çıkarmasına şaşmıyoruz, ama tasavvufçulara bu cinayetleri işleme, etrafa zehirlerini saçma ve bunlarla İslâm düşmanlarının İslâm'ı kötülemesine, bundan dolayı bütün müslümanları ahmaklık, aptallık ve masallara tapmakla suçlamalarına meydan vermelerine ne diyeceğiz?! Bunları bayraklaştırıp her kitap ve makalede "İşte İslâm budur!" demelerine fırsat vermemize ne diyeceğiz?! Onlar da inanıyorlar ki bu şeyler İslâm değil, tasavvufçuların dinidir. Ama düşmanı yıkmak için fırsat kollayan birerüşman oldukları için böylesi işlerine geliyor.

Kim bilir, bunları söyleyip yazdıkları için bu oryantalistlere kızıyoruz, nefret ediyoruz. Halbuki esas kızmamız, nefret etmemiz ve karşı çıkmamız gereken şe, tasavvufçuların bu masallarıdır. Kısacası, hak için kızmalıyız, nefret etmeliyiz. Onun için tasavvuf dedikleri bu şirk ve bataklıkların kökünü kurutmalıyız. Tasavvuf için kötülük olarak İslâm düşmanlarının suçunu ve çirkefliklerini İslâm'a yüklemelerine sebep olması yeterlidir.

Onun için bu platformda birinci düşmanımız, bunları yazan ve teşhir eden oryantalistlerden önce, bize karşı kullandıkları silahı onların eline veren tasavvufun bizzat kendisi olmalıdır.

Keramet Çeşitleri

Abdurrauf el-Münavi tasavvufçuların üç türlü kerameti olduğunu söylüyor ve şöyle tasnif ediyor:

1- Ölüleri diriltmek. Kerametlerin en üstünü budur. Buna örnek olarak şu kerametleri gösterebiliriz. Ebu Ubeydillah el-Yusri savaşa gitmiş, ama yanındaki biniti ölmüş, Allah'tan diriltmesini istemiş, hemen kulaklarını sallıyarak hayvan kalkmıştır.

Yine Mufarric ed-Demamînî'ye getirilen kızartılmış piliçlere ed-Demamini "Allah'ın izniyle uç" demiş, onlar da uçmuşlardır.

el-Keylani de yediği tavuğun kemiğini eline almış ve "Allah'ın izniyle kalk" demiş, tavuk kalkmıştır.

Ebu Yusuf ed-Dehmani'nin bir oğlu ölmüş, ed-Dehmani ona çok üzülmüş ve çocuğa "Allah'ın izniyle kalk" demiş, o da kalkmış ve uzun zaman yaşamıştır.

Yine damdan bir çocuk düşmüş ve ölmüş, ed-Dehmani hemen Allah'a dua etmiş, çocuk dirilmiştir." (1)

Görüyorsunuz, yüce Allah'ın Hz. İbrahim, Hz. İsa'ya verdiği mucizelerin aynısı. Yahut harabeye dönmüş kasabaya uğradıktan sonra ölen ve Allah tarafından yüz sene sonra diriltilen insanın diriltilişi gibi bir şey!

el-Kelâbâzî böyle demiyor mu "Su üzerinde yürümek, hayvanlarla konuşmak, tayyi mekan yapmak ve bir şeyi olduğu yerden başka yerde göstermek gibi evliyanın kerametlerini kabul etmede icma etmişlerdir."

Hasan Rıdvan da bunları menzum olarak şöyle dile getiriyor: "Allah bir velisine kudretle tecelli ederse, o veli güzel olur, eşyayı gaybi müşahade ile avucunda ve kendi kudretiyle maşahade eder. Ancak görünen âlemde bunun eserleri onun eliyle zahir olur. Himmet sahiplerinin ayaklarıyla su üstünde, bulutlar veya hava üzerinde yürümeleri, tayyi zaman veya mekan etmeleri, toprağı ekmek

yapmaları veya daha başka gösterdikleri olağanüstü işler bundandır. Şartı da ona muvafık olmasıdır." (1)

Onun için tasavvufçular Allah'ın bütün evreninde velilerinin genel tasarrufa ve umumi yönetime sahip olduklarını, bundan dolayı emir ve nehiy, kabul veya red, hami veya zem hakkına sahip bulunduklarını kabul etmişlerdir. (2)

el-Kûhenî, Seleme er-Râdî'nin mucizelerinden söz ederek şöyle der: "Kardeşlerden birinin eşi hamile kaldı ve çocuk dokuzunda annesinin karnında öldü. On gün annesinin karnında ölü olarak kaldı. Doğuracağı zaman eşi bu durumu şeyhimize anlattı. Öyle mi? dedi. Ondan sonra çocuk annesinin karnında ölmemiş gibi sapasağlam doğdu.

Kardeşlerden birinin de gözü kör oldu. Durumu üstada anlattı. Ona, bunu gizlersen gözün açılır, dedi. Bu şartı kabul etti ve gözünü silince gözü açıldı.

Cize limanında önde gelen kişilerden birinin bir tek kızı vardı. Sıtmaya tutuldu, iyileştikten sonra dili tutuldu. Hiç konuşmadı. Yıllarca doktorlara götürüp getirdiler, çaresi olmadı. Şeyhimize getirdiler. Ona bir baktı ve ismini sordu. Kız ismini söyledi ve hemen dili çözüldü." (3)

Yüce Allah'ın Hz. İsa'ya verdiği mucizelerin aynısı! Bu şekilde tasavvufçular velilerinin dilsiz, cüzzamlıyı, körü iyileştirdiğine, ölüleri diriltttiğine inanırlar. İşin tuhaf yanı, kendilerine Allah'ın kudretinin nisbet edildiği ve evliya dedikleri bu insanların birçoğu şeytanın Allah'a karşı isyan ettiği gibi isyan içindedirler!

Tasavvufçuların kerametlerinin ilki bu olunca, diğerlerini burada sıralamaya gerek kalmamaktadır. Merak edenler Abdurrauf el-Bünavi'nin el-Kevakibu'd-Durriyye, kitabına bakabilirler.

Tasavvufçular Kun (Ol) Deme Gücüne Sahip!

Tasavvufçular şeyhlerinin bir şeye "ol" deme gücüne sahip olduğunu ve ol deyince o şeyin derhal oluverdiğini iddia ediyorlar. Onlardan biri Allah'ın kendine halife bıraktığı veliden söz ederek şöyle diyor: "O halifedir. Allah ona "ol" deme gücünü verir. Bir şeye "ol" der demez, o şey hemen oluverir." (1)

Ebussuûd da şöyle der: "Allah bana onbeş senedir tasarruf verdi, ama biz nükte olsun diye bıraktık." İbn Arabi bu sözü ele alarak şöyle diyor: "Biz ise, nükte

olsun diye değil, kemali marifet için onu terkettik." (2) Acaba Ebussuud âlemde tasarruf ederken Allah ne yapıyordu? (3) Bu şekilde tasavvufçular şeyhlerini Allah'ın ortakları yapıyorlar.

O halde peygamberlerin mucizeleri nedir? diyeceksiniz. Hemen belirtelim ki peygamberler, tasavvufçuların şeyhleri için söyledikleri tarzda, canları istediği ve akılları estiği zaman mucize göstermemişlerdir. Onların mucize göstermeleri Allah'ın izni ve emriyle olmuştur. Bir peygamberler, tasavvufçuların şeyhleri için söyledikleri tarzda, canları istediği ve akılları estiği zaman mucize göstermemişlerdir. Onların mucize göstermeleri Allah'ın izni ve emriyle olmuştur. Bir peygamber istediği zaman değil, Allah dilediği zaman mucize ile peygambere ikramda bulunur. Hz. Musa kendi kudretiyle asasını taşa vurmadı, denizi kendi gücü ile yarmadı. Öyle olsaydı Firavn'nın ve askerlerinin kendisine ulaşmalarından korkusu niçindi? Kendi gücüne dayanarak asasının denizi yarabileceğine şüpheli de olsa bir kanaati olsaydı, neden Firavn ve ordusundan korkacaktı?

Hatta büyücüler büyülerini yapınca Hz. Musa'yı neden bir korku titremesi aldı? Onu teskin ve tesbit için yüce Allah ona şöyle buyurmuştur: "Korkma! Kesinlikle üstün gelecek olan sensin." (Taha, 68) Mucizeler gösterebileceğine dair bu bir kudret alameti midir, yoksa kurtarıcı ilahi kudrete samimiyet ve teslimiyetle yapılan beşeri bir yakarış mıdır?

Cebrail de kendi başından ve kendi iradesiyle Hz. Muhammed'e Kur'ân'ı getirmiş değildir. Sadece ve sadece Allah'ın emri ve iradesiyle ona inmiştir. "Biz ancak Rabbinin emriyle ineriz." (Meryem, 64)

Şu âyete bakınız, bu gerçeği apaçık görürsünüz. Yüce Allah buyuruyor: "Ey ateş! İbrahim için serinlik ve esenlik ol, dedik." (1) Bu sözü İbrahim söylememiştir. Aksine onu söyleme gücüne sahip olan ve İbrahim'in rabbi bulunan Allah'tır. O halde şehvet hevesleri ve kuruntu dürtüleriyle tasavvuf şeyhlerinin âlemin kaderinde tasarruf ettikleri hurafeleri nereden geliyor? Bir şeye ol, demekle o şeyin hemen oluvereceğine dair iftiraları nasıl ortaya atabiliyorlar? Yüce Allah yalancıların uydurmalarından münezzehtir!

Acaba el-Keylani'nin hayat vereceği bir tavuktan yahut kemikleri çürümüş bir hayvanı el-Yusri'nin diriltmesinden insanlar ne yarar sağlıyacaklardır? Yol ortasında ve halkın gözü önünde zina cürmünü işliyen Ali Vahiş, ve el-Sarîsî'nin kerametlerinden insanlara ne yarar gelecektir?

Gördüğünüz gibi tasavvufçular azim sahibi peygamberlerin Allah'ın izin ve iradesiyle gösterdikleri mucizelerin bunak ve ahmak velileri tarafından gösterildiğine hükmetmişlerdir. Peygamberlerin mucizelerinin bunakların ve günah küpü canilerin kudretinin eserleri olduğuna hükmettikten sonra, tasavvufçuların kendilerine Muhammed'e indirdiği Kur'ân gibi bir Kur'ân indirildiğini iddia etmekten ne alıkoyacaktır? (2)

Yüce Allah "Şu çürümüş, un olmuş kemikleri kim diriltecek? Dedi. de ki, onları ilk defa yaratmış olan diriltir" (1) buyuruyor. Tasavvufçular şeyhlerin de Allah gibi hayat ve kudret sahibi olduklarını iddia ettiklerine göre, onlar da çürümüş kemikleri diriltebilirler, demektir. Sonra, başkasına hayat vermeğe kadir olan bir kimse, evleviyetle kendine ebedilik ve sonsuzluk vermeğe de kadirdir, demektir. Aksi halde kendine veremediğini başkalarına nasıl verebilir? Tasavvufçuların dalalet çöllerinde yollarını yitirmiş ahmakları ve zâlimleri yüce ve hakim olan Allah'ın sıfatlarıyla nasıl tavsif ettiklerini görüyorsunuz değil mi?

Bir Çağrı Daha!

Tam bir samimiyetle arzu ediyorum ki tasavvufçular peşin hükümlerden uzak olarak Allah'ın kitabını ellerine alsınlar, ibret alan bir nefis, huşu ile dolan bir kalp ve gören bir gözle âyetlerini düşünsünler. İnanıyorum ki o zaman Âd kavmini helak eden fırtına gibi bir fırtına içlerinde kopacak ve tasavvufçuların bütün put ve heykellerini yıkacak, öfkeli lanetlerle ayin ve törenlerine lanetler yağdıracaktır. O zaman kararsız nefisleri iman huzuru ile huzura kavuşacak ve tevhid nuru ile aydınlanacaktır.

Öyle bir çağda yaşıyoruz ki bilim atomu parçalamış ve kelamcıların İslâm'ın altıncı rüknü gibi sarıldıkları atom kütlesini bölmüştü. Şimdi de sıra sizde ey tasavvufçular! Allah'a ulaşma yolunda aşılmaz bir yokuş gibi duran, kokuşmuş ahlak ve hurafeleri yayan ve kokuşmuşluğu etrafında mikrop saçan sinekleri toplıyan o sağır tağutların yıkılmasına Allah rızası için yardımcı olur musunuz?

Cansızların Konuşmalarını İşitmek

İbn Arabi keramet çeşitlerini sayarak şöyle diyor: "Kerametlerden biri de konuşma derecelerine göre cansızların konuşmalarını işitmektir." (1) Yüce Allah "Onların tesbihlerini anlamazsınız" (2) buyuruyor. İbn Arabi ise tasavvufçuların işittiklerini söylüyor. Şimdi İbn Arabi'ye inanmak için Allah'ı mı yalanlıyalım?

Yine şöyle diyor: "Kerametlerden biri de melei a'la "yüce âlem" ile konuşmaktır." (3)

Acaba Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer melei a'la ile konuştular mı? Hatta peygamberlikten önce yahut vahiy zamanları dışında peygamberler melei ala ile konuştular mı? Ama diyeceksiniz, onlar kim, tasavvufçular kim? Tasavvuf meşhurları yanında isimleri mi okunur? Çünkü onlar nazarında herhangi bir zındık Rasûlullah'tan üstündür. Tasavvuf meşhurlarından el-Bistami'nin "Allah'a yemin ederim ki sancağım Muhammed'in sancağından daha büyüktür" (4) iftirasını okumadınız mı? WYine "Beni bir defa görmen, Rabbini bin defa görmekten daha hayırlıdır" (5) iftirasını duymadınız mı?!

Tasavvufçu Gökler Âleminde Dolaşıyor

Tasavvufçulardan biri Rabbine seslenerek şöyle diyor: "Bazıları senden istediler, onlara tayyi mekanı (bir anda uzun mesafeler almak), su ve hava üstünde yürümeyi, yerin hazinelerini verdin. Onlar için kişiler değişti."

Sonra Rabbinin kendisine verdiği nimetlerden söz ederek şöyle der: "En alt feleğe soktu, aşağı melekutta beni dolaştırdı. Yerleri ve ucuna kadar altındakileri gösterdi. Sonra yüksek feleğe soktu, beni göklerde dolaştırdı. Arşa kadar içindeki cennetleri gösterdi. Sonra huzurunda durdurdu ve şöyle dedi: Gördüğün her şeyi iste, sana vereyim. Şöyle dedim: Gördüklerimden beğendiğim bir şey olmadı ki onu senden istiyeyim." (1)

Bu utanmaz tasavvufçu Allah'ın arşını bile beğenmiyor. Yerin derinliklerinde dolaştığını iddia eden bu meczup toprak altındaki petrolün yerini bilip milletine bile söyleyemiyor, kalkmış Allah'ın arşını beğenmediğini söylüyor. Şeytana bakınız!

Ali İbn Hicazi el-Beyyûmi (2) ise gökte şeyh Demirtaş'ı gördüğünü ve kendisine dünya ve ahirette korkmamasını söylediğini, Hz. Peygamberi halvette gördüğünü, Hz. Ebu Bekr'e "Haydi, Demirtaş'ın zaviyesine gidelim" derken

duyduğunu, Şeyh Bedevi'nin yanına girip Hz. Peygamberi orada gördüğünü, Hz. Peygamber'i görmesinin bir vehim olmasından korktuğu için Demirtaş'ı kabrinin yanında görünce kendisine "Elini peygambere uzat, yanımda duruyor" dediğini iddia ediyor. (3)

Tasavvufçu Cenneti Garantiliyor!

Ticani tarikatının baş tağutu şunları iddia ediyor: "Âlemin efendisi bana uykuda değil, uyanık iken şunu söyledi: Sana kim bir hizmette veya bir iyilikte bulunur yahut doyurursa sorgusuz cezasız cennete girer. Beni seven, zerre miktarı bana iyilik yapan, beni doyuranların hesapsız ve cezasız cennete girmelerini, benden zikir alanların geçmiş ve gelecek bütün günahlarının bağışlanmasını, hiçbir şeyden Allah'ın onları hesaba çekmemesini, ölümden cennete girişlerine kadar Allah'ın azabından emin olmalarını, hepsinin Hz. Peygamber'in etrafında illiyyin (yüce cennet)de benimle beraber olmalarını istedim. Rasûlullah bana "Onlarla beraber senin illiyyinde benim yanımda oluncaya kadar bunu onlar için kesintisiz (yüzde yüz) garantiledim" dedi." (1)

Halbuki yüce Allah Hz. Peygamber'e şöyle buyuruyor: "Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin." (2) "De ki, bütün şefaat Allah'ın iznine bağlıdır. Göklerin ve yerin hükümranlığı onundur." (3) Hz. Peygamber de kızı Hz. Fatıma'ya şöyle buyuruyor: "Salih amel işle, Allah'tan sana hiçbir şey yapamam."

Muhterem bir kadın vefatı esnasında bir sahabi için "Allah'ın sana ikramda bulunduğuna şahadet ederim" diye şahadette bulunduğunu gören Hz. Peygamber, onu uyararak ve gerçeği göstererek "Allah'ın ona ikram ettiğini ve biliyorsun? Ben ona hayır umarım. Allah'a yemin ederim ki ben Allah'ın rasûlüyüm, ama yarın bana ne yapılacağını bilmiyorum" dedi.

Ama et-Ticani öyle mi? O peygamberden söz alıyor, kendine ve çömezlerine cenneti garantiliyor, insanları sömürmek için hep kendine yardım yapılmasını ve doyurulmasını istiyor ve yaptığı boş vaadlerle insanların dini duygularını istismar ediyor. "Kim beni doyurursa" ibaresine bakın ve tasavvufçuların insanların mallarını din kisvesi altında nasıl soyduklarını, gözlerini nasıl başkalarının mallarına diktiklerini müşahade edin.

Tasavvufçunun Kalbi Allah'ın Arşından Daha Geniş!

el-Bistami şöyle diyor: "Arş ve ihtiya ettiklerinin milyon katı arifin kalbinin bir köşesine konsa, farkına bile varmaz. Hususi (özel) kulun kalbi Allah'ın evidir, nazargahıdır, ilimlerinin kaynağıdır, sırlarının barınağıdır, meleklerinin konağıdır, nurlarının hazinesidir, ziyaret edilen Kâbe'si ve vakfe yapılan Arafat'ıdır." (1)

Melekût Âlemi Tasavvufçunun Karnında!

Şii Fatımiler'in hedefine hizmet eden Ablulaziz ed-Debbağ şöyle diyor: "Yedi gök, yedi yer ve arşın biçimde olduğunu görüyorum. Arşın üzerindeki yetmiş örtü de içimdedir." (2)

Ve Türlü Kerametler (!)

el-Münavi Tabakat'ında tasavvufçuların ölülerle konuştuklarını, dedesinin İmam Şafii ile konuştuğunu, Zinnun el-Mısri (3)'nin ruhunun birçok cisimlerin işlerini idare ettiğini (4), el-Havvas'ın üzerine gökten sofraların indiğini, Hz. Hızır'ın ona içirdiğini, el-Bistami (5)'nin velileri peygamberlerden üstün tuttuğunu (6), kapısını çalan birisine el-Bistami'nin "Ne istiyorsun?" deyince, o kişi "Ebu Yezid el-Bistami'yi istiyorum" demesi üzerine el-Bistami'nin "Evde Allah'tan başka kimse yoktur" dediğini (7), iddia etmektedir. Yine es-Sülemi'nin -tasavvufçuların Buda'sı- İbrahim İbn Edhem'le Davud ile Hızır'ın karşılaştıklarını, onunla konuşup beraber yediklerini, kendisine Allah'ın ismi azamını öğrettiklerini nasıl iftira ettiğini okuyabilirsiniz.

Cennet ve cehennemin kimin elinde olduğunu mu öğrenmek istersiniz. ed-Desuki kendi elinde olduğunu iddia ediyor ve şöyle diyor: "Cehennemin kapılarını kendi ellerimle kapattım, Firdevs cennetinin kapılarını da kendi ellerimle açtım. Beni ziyaret eden kişiyi Firdevs cennetine koyarım. Allah'a muttasıl hiçbir veli yoktur ki Hz. Musa'nın konuştuğu gibi Allah'la konuşmuş olmasın." (1)

Peygamberlerin mucizelerinin tasavvufçuların bazı kerametleri olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz? İşte ed-Debbağ'ın mecusi iftiraları: "Süleyman'a mülkünde verilen ve Davud'un emrine verilen, İsa'ya ikram edilenlerin tümünü Allah fazlasıyla peygamberin ümmetinden tasavvufçulara vermiş, kör, sağır, dilsizi iyileştirme ve ölüleri diriltme gücünü onlara vermiştir." (2)

Tasavvufçuların yankesicilik yapma kerametlerini mi merak ettiniz? Buyurun ed-Debbağ'ı dinleyin: "Tasavvuf sahibi veli elini dilediğinin cebine gizli sokar, istediği kadar para alır ve cebin sahipleri bunun farkına bile varmazlar." (3) Selefinden halefine kadar ed-Debbağ'ın tasavvufçuların kutuplarından biri olduğu malumdur.

Bilmiyorum, bu şirk ifadelerde putperestlik çirkefliklerini sizlere teker teker göstermeye gerek var mı? Gördüğünüz gibi, delalete ve izaha ihtiyaç kalmadan herşeyi ile ortadadır. Bu karanlık, bu kokuşmuşluk, bu boğucu cehennem dumanlarını teker teker göstermeye ihtiyaç var mıdır?

Allah -putperestlerin söylediklerinden münezzehtir.- Arşı, kürsüsü, mülkü, meleği, melekûtu, insan ve cinleriyle, hayvan ve cansızlarıyla, aşağılık ve üstünüyle bütün âlem, insanların duyguları, düşünceleri, iradeleri, akıllarından geçirdikleri, kalb ve nefisleriyle bütün yaratıklar, gördüğünüz gibi tasavvuf dininde tağutlarının avucunda ve tasarrufu altındadır. Yırtıcı güdüleri, çılgın şehvetleri, azgın istekleri ve utanmaz yüzsüzlüklerinin tahakkümü altındadır.

Kutup Ve Yardımcıları

Mitolojik bir masal! Yüce Allah'ı rububiyet ve uluhiyetten soyutlama ve felsefede "aklı evvel", Hıristiyanlık'ta "kelime" ve tasavvufta "kutup" olarak adlandırılan batıl bir kuruntuya giydirmeye yönelik bir uydurma!

Bu masala göre kutup ferdiyet makamına oturan en mükemmel insan yahut yeryüzünde her zaman Allah'ın nazargâhı olup bütün varlıkların işlerinin elinde meydana geldiği tek kişidir. Açık ve gizli yardımcılarıyla birlikte ruhun vücutta yayılması gibi bütün kainatta sirayet eder, ulvi ve sufli âlem üzerine hayat ruhunu saçar. Darda kalan kişilerin kendisine sığınması ve ondan imdat istemesinden dolayı gavs olarak da adlandırılır. (1)

Tasavvufçulara göre kutup iki türlüdür. Biri hâdis veya duyularla algılanan (nissî)'dir. Yukarıda sözünü ettiğimiz kutup budur. Diğeri ise kadîm yahut manevi kutuptur. Bu da Hakikati Muhammediyye'dir. el-Kaşanî şöyle diyor: "Kutup, ya madde âlemindeki yaratıklara nisbetle kutuptur ki ölünce ona yakın bedel yerine halife olur, ya da gayb ve şehadet (madde) âlemindeki bütün mahluklara nisbetle kutuptur ki onun yerine ne bir bedel halife olur ne de bir başka yaratık yerini tutar. Bu da şehadet âleminde birbirini takibeden kutupların kutbudur. Ondan önce ne bir kutup olur ne yerine başkası geçer. O da "Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım" ifadesinde sözü edilen Mustafa (Muhammed)'in ruhudur." (2)

Tasavvufçulara Göre Kutupluk:

Ticani tarikatının kâhini Ahmed et-Ticani şöyle diyor: "Kutupluk bütün ayrıntılarına kadar âlemin tümünde Hakk'a (Allah'a) hilafeti uzmadır. Rabb'ın ilah olduğu her yerde kutup işlerin idaresi ve Allah'ın uluhiyeti altında olan herkes hakkında hükmün yerine getirilmesidir. Allah'tan, ne olursa olsun, yaratıklara her şey ancak kutbun hükmü ile ulaşır. Zerresine varıncaya kadar âlemdeki her varlığın varlığını sürdürmesi kutbun ruhaniyeti ile olur. Kutupsuz bütün kainat, ruhu olmıyan hayaletlerden ibaret olur. Bütün varlıkların ruh ve hayat kazanmaları ancak kutbun onlarda hakim olmasıyla mümkündür.

Evliyanın mertebelerinde de kutup tasarruf eder. Onun zevki dışında ariflerin ve evliyanın hiçbir mertebesi olmaz. Hepsinde tasarruf eden ve sahiplerine kaynaklık eden odur. Bütün âlem onun sayesinde rahmet görür. Varlıkların varlıklarını devam ettirmeleri ancak onun sayesindedir. Bu da ondan bütün kullara bir rahmettir. Âlemde var olması küllî ruhu için bir hayattır. Allah ulvi ve süfli âlemleri onun nefesiyle destekler. Zatı soyut bir aynadır. Herkes istediğini onda görür." (1)

"Allah'ın kutba ikramlarından biri, âlemin varlığından önce ve sonrasının bilgisini öğretmesi, nihayeti olmıyanı bildirmesidir. Bütün varlıkların nizamının kendisiyle kaim olduğu bütün isimleri ona öğretmesidir. Allah'ın bütün sırlarına muttali kılması, bütün feyizlerini ona vermesi ve ilminin ihata ettiği her şeyi ona bildirmesidir." (2)

"Hiçbir dönemde Kutbu'l-Aktap ile peygamberler arasında bir perde bulunmaz. Allah'ın peygamberi gayb ve şehadet âleminde nerede olursa olsun Kutbu'l-Aktab'ın gözü onu görmekte ve ona bakmaktadır. Hiçbir lahza ondan gizli kalmaz." (3)

Tasavvufçuların tanrılaştırdığı (4), kendisinden tapılan, korkulan ve umulan bir rab meydana getirdiği bu masal hakkında bir kanaat sahibi olmak için bunlar yeterlidir. (5)

Kutb'un Yardımcıları

1- İmâmân (iki imam): Kutbun iki veziri mesabesindedir. Biri melekut, diğeri mülk âlemi ile görevlidir.

2- Evtadı Erbaa (dört kazık): Bunların üç kişi olduğu da söylenir. Zamanın kutbu ölünce onlardan biri onun yerine geçer. Bilgileri Kutbu'l-Aktab'tan bir feyizdir. Bunlar ölecek olursa bütün âlem bozulur.

3- Ebdal (bedeller): Bedel, velisi göçmüş olan bölge ruhlarının toplandığı ruhani bir hakikattır. Sayıları kırktır. Yirmi ikisi Şam'da, onsekizi Irak'tadır. (Diğerleri herhalde kayıplara karışmış!)

4- Nuceba' (soylular): Bunlar Ebdal'dan aşağıdırlar. Yerleri Mısır'dır. İşleri yaratıkların yüklerini taşımaktır. Yetmiş kişidirler.

5- Nukeba' (başkanlar): Sayılarının üçyüz veya beşyüz omlduğu söylenir. Görevleri, yerin altındaki gizlilikleri ortaya çıkarmaktır.

Tasavvufçuların ahmak hayalleri ve gülünç hurafeleriyle uydurdukları masal ülkesinin hiyerarşisi bunlardır. (1) İnsanları arzularına ram etmek, Allah'tan korkar gibi kendilerinden korkmak ve bütün arzularına boyun eğdirmek, kulların kaderlerinde ve ruhlarında tasarruf yetkileri olduğunu telkin etmek için uydurdukları masal ülkesi budur. Yaşıyanların iman ve rızıklarını çalmak, ölenlerin de kefenlerini soymak için tasavvufçuların Allah'ın egemenliğine ve birliğine karşı ortaya attıkları hayal ülkesi budur. Bütün bu işleri tasavvuf bürokratları yaptığına, insanların ruhları, rızıkları, ecelleri, kaderleri ve hayatları üzerinde bu şekilde tasarruf ettiklerine göre, acaba Allah, peygamberlerine ve meleklerine ne kalmış olur? Başka bir ifade ile, Allah'a, peygamberlere ve

meleklere ve ihtiyaç kalır? (2) Allah zâlimlerin, kâfirlerin ve müşriklerin uydurduklarından münezzehtir. Yerlerin ve göklerin mülkü ve hakimiyeti O'nundur. Kâfirler, münafıklar ve müşrikler istemese de!

İsterseniz bu masalı bir de Molla Cami'den dinliyelim. Bilindiği gibi Molla Cami nerede bir Şii batınî varsa hepsini veli olarak ilan etmiş ve Nefahatu'l-Üns Min Hadarati'l-Kuts kitabına almıştır. Günümüz harfleriyle de Türkçe tercümesi olduğu için vatandaşların bir nevi el kitaplarından olmuştur. Tasavvufun meşhurlarından biri olarak bu masalı bir de ondan dinliyelim:

"Şeyh Muhyiddin Arabi4den şöyle nakledilmiştir: Hakikatta Hz. Muhammed'in kutbları iki türlüdür. Biri peygamberimizin bi4setinden önce olanlardır. Bunlar sayıları üçyüz onüç tane olan peygamberlerdir. Diğeri bi'setten sonra gelenlerdir. Bunlar kıyamet gününe kadar on iki kutubdur. Yani on iki menzil üzerine deveran ederler. Her biri bir peygamberin izi üzerindedir. Bir bölgede veya bir tarafta, yedi bölgedeki ebdal gibi, insanlardan bir topluluğun işi bir kutba havale edilmiştir. Zira her iklimde bir bedel vardır. O da o iklimin kutbudur. Bunlar dört evtad gibidirler. Onlarla Allah doğuyu, batıyı, kuzeyi, güneyi muhafaza eder. Halkı mümin veya kâfir her memleketin bir kutbu olduğu gibi, Allah velilerinden biri ile o memleketi muhafaza eder.

Yine makam sahiplerinden her birinin bir kutbu vardır ve o onların zamanında işlerin merkezi olmuştur. Onlara Kutbu'l-Ârifin, Kutbu'l-Muhibbin, Kutbu'l-Mütevekkilin, Kutbu'z-Zahidin, Kutbu'l-Âbidin denir. Bunlar sadece kendine hasredilmiş değillerdir. Peygamberimizden sonra geleceğini söylediğimiz on iki kutup bu ümmetin işlerini üzerine almışlardır. Nitekim âlemdeki cisimlerin yörüngesi on iki tanedir. İbadet için yalnız başına bir tarafa çekilenler bunların dışındadır. Bunlar bir topluluktur ki kutb dairesinin dışındadırlar. Hızır ve iki Hatem onlardandır. Bi'setten evvel peygamberimiz de onlardandı.

On iki kutup şunlardır:

1- Hz. Nuh'un izinde olanlar. (Sıfatları sayılmakta ve Allah'a mahsus sıfatlarla donatılmaktadır. Aynı şekilde diğer kutupların da sıfatları sayılmaktadır).

2- Hz. İbrahim'in izinde olanlar.

3- Hz. Musa'nın izinde olanlar.

4- Hz. İsa'nın izinde olanlar.

5- Hz. Davud'un izinde olanlar.

6- Hz. Süleyman'ın izinde olanlar.

7- Hz. Eyyub'un izinde olanlar.

8- Hz. İlyas'ın izinde olanlar.

9- Hz. Lut'un izinde olanlar.

10- Hz. Hud'un izinde olanlar.

11- Hz. Salih'in izinde olanlar.

12- Hz. Şuayb'ın izinde olanlar. (Her birine ait olan sure ve her birinin tasarruf alanları, yetkileri anlatılmaktadır).

Futuhat-ı Mekkiye'de ayrıca Recebiler denilen ehlullahtan bir zümre anlatılır. Bunlar kırk kişidirler. Ne fazla ne eksik. Recep ayının ilk gününde sanki gökler onlar üzerine çökmüş gibi bir kenara çekilirler. Asla bir harekete güçleri yoktur. Ne ayak üzere durabilirler, ne oturabilirler... Bu taifeden Recep ayında birçok tecelliler, keşifler ve gayba muttali olmak gibi haller meydana gelir. (İbn Arabi'nin onlardan birini gördüğünü, bu Receb'in Rafıziler'i simalarından tanıdığını kaydeder).

İmâmân; iki şahıstır. Biri gavs (Kutbu'l-Aktab)'ın sağındadır. Nazarları âlemi melekûtadır. Ona Abdurrab denir. Biri de solundadır. Nazarları âlemi melekedir. Ona Abdulmelik denir. Mertebe bakımından bu İmam Abdurrab'dan daha faziletlidir.

Evtad: Âlemin dört rüknünde dört kişidirler. Biri doğudadır ve adı Abdulhay'dır. Biri batıdadır ve adı Abdulâlim'dir. Biri kuzeydedir ve adı Abdulmürid'dir. Biri de güneydedir ve adı Abdulkadir'dir." (Ondan sonra ebdal, nuceba, nukeba, rukeba ve hususiyetleri, görevleri anlatılır). Üçler, yediler, kırklar gibi halk arasında yaygın olan batıl inancın bu masallara dayandığı anlaşılıyor. Nitekim Hızır'ın kişiliği etrafında örülen masallar ve uydurulan hikayeler de bu inançlara dayanmaktadır. Çünkü gayb ricali, mukaddes ruhlar, nukeba, nuceba, rukeba, evtad, ebdal, aktab, gavs, gavsı azam gibi Batınî Şii memleketin kurmayları yahut erkanı toplumun zihinlerine mukaddes inanç olarak sokulmuş ve bir inanç sistemi haline getirilmiştir. Zaten tasavvuf Şii-Batıniliğin aldatıcı maskesinden ibaret değil midir?! (Çeviren)

İbn Arabi En Büyük Kutup!

Aktab, evlad ve ebdal için İbn Arabi bu nitelikleri saydıktan sonra haliyle kendini bu ünvanlardan biriyle niteliyecektir. Ne var ki aşağı bir ünvanı yahut küçük bir mertebeyi kendine kaşıtıracağını sanmayınız. Onun için kendisinden büyük bir kutbun bulunmadığı en büyük kutup olarak kendini ilan etmekte ve şöyle demektedir:

"Bu asırda ubudiyet makamından benim kadar tahakkuk eden birinin olduğunu bilmiyorum. Çünkü Rasûlullah'a veraset hükmüyle ubudiyet makamında hedefe ulaştım. Ben, âlemde hiçbir kimse üzerinde rububiyetin bir hevesi olduğunu bilmeyen halis ve muhlis bir kulum. (Yahut âlemde rububiyette gözü olan benden başka kimse yoktur). Allah bu makamı kendisinden bir bağış olarak bana verdi. Onu amel ile elde etmedim, sadece Allah'ın vergisidir." (1)

Görüyorsunuz, İbn Arabi kendini hiçbir zirvenin boy ölçüşemiyeceği bir zirvede koyuyor ve herhangi bir kimse kendisinden bu tercihin ve seçimin delil ve belgesini sormaması için bunun kendisine Allah tarafından verildiği yalanını söylüyor.

Bu şekilde İbn Arabi, şeytanın hasta tasavvuf zihniyetine çizdiği gizli devlet üzerinde taç giymiş bir melek veya hükümdar olarak kendini ilan ediyor. Kendini kutupların kutbu, peygamberin varisi ve bilginlerin bilgini olarak empoze ediyor. Kendisinden sonra gelen ve yolunu izliyen bütün tasavvuf şeyhleri de bu yalanını onaylıyor, kendisine şeyhi ekber ve (kibrit-i ahmer) bulunmaz elmas diye niteliyorlar.

Felsefeyi, eski dinleri ve her döneminde cahiliyye hurafelerini ezberleyip bir sentezini yapan bu zındık, bu sapık inançlarını ahmak, putperest ve cahiliyye akidebi halinde insanlara sunabilmekte, ona tilkiden daha kurnaz bir ustalıkla âyet ve hadislerden bir kılıf giydirmektedir. Bu kılıfla bu putperest inanç cahil müslümanlar arasında velayetin zirvesi ve kutupların kutbu olarak yayılabilmekte, asırlar boyunca batılın simsarları bunun ticaretini yapmaktadır.

Tasavvufçular kendilerine göre velayeti mertebelere ayırmışlardır. Kimileri bunları gavsı azam dedikleri velilerin en büyüğü ile başlatmış, ondan sonra evtad, aktab, ebdal, nuceba, nukeba, urefa gibi kısımlara ayırmışlardır.

Kur'ân-ı Kerîm'den ve Rasûlullah'ın sünnetinden az da olsa nasibi bulunan bir müslüman bu konuda tasavvufçuların söylediklerinin Allah'ın kitabı ve Rasûlullah'ın sünnetiyle uzaktan yakından bir ilişkisi bulunmadığı, düpedüz

yalan ve iftira olduğunu anlar. Ama tasavvufçular batın dünyasında gavs, aktab, evtad, ebdal, nuceba, nukeba, urefa gibi isimlerin egemen olduğu bir devlet kurmak istemiş ve bu esrarengiz güçlerle insanları boyundurukları altına almak istemişlerdir.

Bu alanda tasavvuf düşüncesini okurken insan, tasavvufçuların bu yollarla insanları nasıl kul köle edip sömürdüklerini ve esrarengiz hurafe dinlerine onları nasıl soktuklarını görünce hayretler içinde kalır. Zira insanlara yerde, gökte ve bütün yaratıklar üzerinde egemenliğin esrarengiz devletlerinin yöneticileri olan bu isimlerin elinde olduğunu, onların arzularına boyun eğmiyen insanları velilerinin dünya ve ahirette bedbaht edeceğini telkin etmişlerdir. Halbuki sözünü ettikleri bu veliler bazan hayatta olup okuma yazma bilmiyen koyu cahiller, bazan ölüp gitmiş ve kemikleri çürümüş zâlimler, fasıklar, bazan yollarda ayaklarına işeyen veya kaldırım kenarlarında geceleyen meczuplar ve bunaklar, bazan zina eden ve içki içen fasıklar, hatta ibadet teklifinin kendilerinden kalktığını iddia eden kâfirler, bazan hayat boyu su ve sabunla yıkanmayıp guya fakirler için tasarruf yapan murdar ve pis kişilerdir. Bununla beraber bu murdar ve fasık kişilerin gaybı bildikleri, yerde ve göklerde kendilerine gizli hiçbir şeyin bulunmadığı, her şeye güçlerinin yettiği ve iradelerine karşı kimsenin gelemediğini iddia ederler. (1)

Hatemu'l-Evliya (Son Veli)

Hz. Muhammed peygamberlerin sonuncusu olduğu gibi velilerin de sonuncusu vardır derler. Tasavvufçular peygamberlerin sonuncusu olduğuna bakarak velilerin de sonuncusu olduğu masalını uydurmuşlardır. Bunun öncülüğünü el-Hakim dedikleri et-Tirmizi (1) yapmıştır. Bu konuda zehirlerini kusmuş ve kafasında ördüğü örümcek ağlarını "Hatmu'l-Velayeti" kitabında insanlara inanç olarak sunmuştur. es-Sulemi onun hakkında şöyle der; "Onu Tirmiz'den sürdüler ve Hatmu'l-Velayeti kitabını yazdığı için küfrüne kail oldular", "Peygamberlerin sonuncusu olduğu gibi velilerin de sonuncusu vardır ve velilik peygamberlikten üstündür" diyor. (2)

İbn Teymiyye de onun için şöyle diyor: "Sözlerinde red edilmesi vacip olan yanlışlıklar vardır. Bunların en çirkini Hatmu'l-Velayeti kitabında zikrettiği sözlerdir. Mesela orada sonra gelenler arasında Allah yanında derecesi Ebu

Bekir, Ömer ve diğerlerinden üstün olan kişilerin olacağını söylemesi, son zamanda gelecek velinin Hatemu'l-Evliya olacağı ve diğer bütün velilerden üstün bulunacağı, velilere nisbetle peygamberlerin sonuncusu gibi olacağı sözleri" (3) yer almaktadır.

Ondan sonra tasavvuf örümcekleri bu ağ üzerinde devam etti ve çok insanların nefeslerini keserek bununla zehirledi. Vahdeti vücut ilminden sözeden İbn Arabi şöyle der: "Bu ilim ancak son peygamber ve son velide olur. Peygamberlerden kim görürse onu ancak son peygamber penceresinden gördüğü gibi peygamberlerden de onu ancak son veli penceresinden görür. **Hatta peygamberler onu gördükleri zaman ancak Hatemu'l-Evliya (son veli) penceresinden görürler.** Çünkü teşri risalet ve nübüvveti kesilir, ama velayet hiçbir zaman kesilmez. Peygamberler veli oldukları için söylediğimizi ancak Hatemu'l-Evliya penceresinden görürler." (4)

Son Veli Son Peygamberden Üstün (!)

Yukarıda naklettiğimiz ibarede İbn Arabi peygamberlerin en üstün ilimlerini ancak son veli (Hatemu'l-Evliya)'dan aldıklarını iddia etmektedir. Bu da son velinin genel olarak bütün peygamberlere ve dolayısıyla Hz. Peygamber'e üstünlüğünü gerektirmektedir. İbn Arabi şöyle diyor:

"Rasûlullah peygamberliği kerpiç bir duvara benzetmiştir. Bir yeri dışında bu duvarın tamamlandığını ve tamamlayıcı kerpcin de kendisi olduğunu bildirmiştir. Rasûlullah bunun ancak bir tek kerpiç olduğunu söylemektedir. Son velinin de bu görüşte olması ve Rasûlullah'ın benzettiği gibi benzetme yapması gerekir. Ancak bu duvarda iki kerpiç yerinin boş olduğunu ve kendisinin bu iki kerpiç yerini doldurduğunu söylemesi lazımdır ki bu eksiklik tamamlanmış olsun. Nitekim zehir surette kendisine uyulan şeyleri gizli olarak Allah'tan aldığı gibkerpicin i. Çünkü işi gerçeği üzere görür. Meleğin peygambere vahiy getirdiği kaynaktan direkt olarak alır." Yine "Aramızda öyleleri var ki bunu doğrudan doğruya Allah'tan alır ve bu hükümle Allah'ın halifesi olur." (1)

Son velinin iki şeyle son peygamberden üstün olduğunu ifade etmektedir: Birincisi, direkt Allah'tan almasıdır. Son peygamber ise, melek aracılığıyla Allah'tan alır. İkincisi, onun eliyle dinin tamamlanmış olmasıdır.

İbn Arabi bu saçmalıklarıyla Hz. Peygamber'in peygamberliği benzettiği ve eksik kalmış kerpicin yerini kendisinin tamamladığını bildirdiği sahih hadise işaret etmektedir. Yani İbn Arabi, yüce Allah'ın müminlere dinlerini kendisiyle tamamladığı son peygamber olduğunu belirtmektedir.

İbr Arabi dinin iki kerpicinin eksik olduğunu, Rasûlullah'ın birinin yerini doldurduğunu, son velinin ise hem bunu hem diğer kerpici tamamladığını ve Allah'ın dininin ancak son veli eliyle tamam olduğunu iddia etmektedir. Bu saçmalıklar nerede, yüce Allah'ın şu açık ve kesin ifadesi nerede! "Bugün size dininizi tamamladım, nimetimi size ikmal ettim ve İslâm'ı size din olarak seçtim." (1)

Her Şeyh Hatemu'l-Evliya Olduğunu İddia Ediyor!

İbn Teymiyye şöyle diyor: "Hatemu'l-Evliyalık gerçeği olmıyan bir hayal olmuştur. Her zümre kendileri veya şeyhleri için iddia etmektedir. Birçok kişiler kendileri için iddia etmiş, ancak sözlerinde yahudi ve hıristiyanların bile söylemediği batıl şeyler bulunanlar buna sahiplenmek istemişlerdir. Fususu'l-Hikem sahibinin kendisi için iddia ettiği gibi." (2)

İbn Teymiyye'nin söyledikleri tamamen doğrudur. Zaten yaptığı nakillerde ve değerlendirmelerde emament ve doğruluktan ayrıldığına şahit olmadık. İbn Arabi Futuhat-ı Mekkiye'de bir rüya gördüğünü iddia ediyor ve şöyle diyor: "Sonra velayetin benimle son bulacağı yorumu ile rüya yorumlandı." (3)

Ticani tarikatı da şeyhi Ahmed için son velayeti iddia etmiştir. Mensuplarından biri şöyle diyor: "Otuz altıncı bölüm, şeyhimizin fazileti, hatemu'l-evliya, sadıkların imamı, gavs ve kutupların kaynağı olduğuna dairdir." (4)

Hatemu'l-Evliya Neden Üstün?

İbn Teymiyye şöyle diyor: "İbn Arabi ve benzerleri bu üstünlüğün velinin direkt Allah'tan alması, peygamberin ise melek vasıtasıyla alması sebebiyle olduğunu söylüyorlar. Hatemu'l-Evliya bu bakımdan onlara göre peygamberden üstündür." (1)

İnce kavrayışı, emin nakli ve gerçekçi ifadeleriyle bu sözlerinde gerçeğin kendisini ortaya koymaktadır. İbn Teymiyye'nin bu söylediklerini destekliyen ve haklı çıkaran İbn Arabi'nin sözlerini yukarıda nakletmiştik. Onun söylediklerini yeterli görmiyenlere el-Bistami'nin şu sözlerini de aktarâlim. "İlminizi ölenlerden aldınız, biz ise ilmimizi hiç ölmiyen (Allah)'dan aldık." (2) Yine "Öyle bir denize daldık ki peygamberler onun sahilinde kalmışlardır" (3) demektedir.

İbn Arabi bu görüşü şöyle pekiştirmektedir: "Rüsum ehli (şeriata bağlı olanlar) kıyamet gününe kadar öncekilerden alırlar. Böylece aradaki nisbetler uzak olur. Evliya ise doğrudan Allah'tan alırlar. Kendisinden bir rahmet olarak onların kalbine bırakır. Bu da Rablerinden gördükleri bir yardımdır." (4)

Demek istiyor ki İslâm'a bağlı olanlar ölüme mahkum olmuş ve toprağa karışmış kişilerden dinlerini ve ilimlerini alırlarken, tasavvufçular Allah ile olan direkt irtibatlarından dolayı melek veya nebi yahut resul aracılığı olmadan direkt Allah'dan alırlar. Onun için Muhammed'in şeriatını tanımamış, mensuplarına bu şeriata küfretmenin yollarını hazırlamışlardır.

İsterseniz toplumdaki veli inancı ve anlayışının oluşmasında eski Türk dinlerinin rolünü bir örnek olarak verelim. Eski İran, Yunan ve Ortadoğu inançlarının bu anlayış ve inancın oluşumundaki rollerini bunlara kıyas ederek anlamak mümkündür. Eski Türk dinlerinin bu konudaki rolünü bu sahanın uzmanı sayılan sayın A. Yaşar Ocak'tan dinliyelim:

"Müslüman Türkler'in yaşadıkları bütün mıntıkalarda ve bu arada tabiatıyla Anadolu'da veli kültü tahlil edildiği zaman, bunun kaynağını İslâm öncesi eski Türk inançlarının teşkil ettiği daha ilk bakışta dikkati çekecek kadar sarihtir. Tasavvufun veli telakkisi, tabircaizse buna bir kılıf hizmetini görmüştür.

Bilindiği gibi Türkler müslüman olmadan önce çeşitli velilerle temasta bulundukları kültür çevrelerinde, Şamanizm, Budizm, Zerdüştlik, Mazdeizm, Maniheizm ve Hıristiyanlık gibi, birbirinden mahiyet itibariyle hayli farklı dinlere girmişlerdir. Bunlardan önce ise, uzun yüzyıllar kendilerinin sahip oldukları belli birtakım inanç sistemleri vardı. Orta Asya gibi muazzam bir coğrafi sahada, yüzlerce yıldır muhtelif Türk toplulukları zikredilen inanç sistemlerinden birini veya birkaçını benimsemişler, zamanla birini bırakıp bir başkasını kabul etmişlerdir.

Bu değişiklikler esnasında bir önceki din, yenisinin gelmesiyle tamamen ortadan kaybolmamış, çoğu defa kendini yeni dinin kalıplarına uydurarak varlığını sürdürmüştür. Bu sebeple Türk zümrelerinin girdiği her yeni din, onlara yeni bir şeyler öğretip belli ölçüde düşünce ve hayat tarzlarına etki ederken, diğer yandan da o zümrelere uygun birer yapı kazanmışlardır.

İşte bundan dolayıdır ki, günümüzde bile Orta Asya'dan Balkanlar'a kadar bütün müslüman Türk topluluklarında bile bildiğimiz en eski inançları olan tabiat ve atalar kültlerinden yukarıda sayılan dinlere kadar, çok çeşitli kalıntıları tesbit mümkün olmaktadır. Aşağıda açıklamaya çalışacağımız İslâmî devir veli kültü, işte bu uzun maceranın izlerini taşır.

Türkler'deki veli kültünün temelinin Şamanist dönemde atıldığı söylenebilir. Eski Türk şamanları incelendiği zaman, bunların Türk veli imajına çok benzediğini farketmemek mümkün değildir. Gelecekten haber veren, hava şartlarını değiştiren, felaketleri önleyen yahut düşmanlarına musallat eden, hastaları iyileştiren, göğe çıkıp uçabilen, ateşte yanmıyan Türk şamanları, bu hüviyetleriyle âdeta Bektaşi menakıpnamelerinde ve kısmen de öteki tarikat çevrelerinde yazılmış menakıpnamelerde yeniden hayat bulmuş gibidirler. Bu eserlerde anlatılan Türk velileri, işte böyle özelliklere sahip kişilerdir.

Şamanist Türkler, şamanların harikülade insanlar olduklarına, ruhlar, gizli güçler ile ilişki kurup onlara istediklerini yaptırabildiklerine inanırlardı. Hatta şamanlar göktanrı ile de temasa geçip ondan mesajlar getirebilen şahsiyetlerdir. Onlar bu kabiliyetleri elde etmek için, tıpkı velilerin yaptığı gibi, inzivaya çekilerek kendilerini sıkı bir riyazata tabi tutarlardı.

Ancak burada, şamanizm öncesi eski Türk inançlarından atalar kültünün veli kültünün temelinin hazırlanmasındaki önemli rolüne de dokunmak gerekiyor. Muhtelif Türk zümreleri arasında en eski ve köklü inançlardan biri olduğu bilinen atalar kültü genel olarak ecdadın takdisine dayanır. Ancak atanın bizzat kendine tapınma mahiyetinde olmayan atalar kültü, atanın öldükten sonra üstün birtakım güçlerle mücehhez hale geldiği ve bu sayede ailesine yardım edebileceği inancından doğan, korku ve saygı karışık bir telakki hasıl etmiştir. Bu sebeple ataların ruhlarına kurban kesilir ve eşyaları mukaddes sayılır, mezarları da mukaddestir....

Şamanist dönemde ve özellikle Budizm'e geçtikten sonra Türk veli kültünün İslâm öncesi temeli, daha da takviye gördü. Çünkü bu devrede budist azizlerin çok eskilere inen ve Budizm'in yayılmasında önemli bir propaganda aracı olan

kerametlerini anlatan metinler bol bol tercüme edildi. Zaten halk için âyinlerde okunmak üzere meydana getirilen bu tercümeler, çabucak ve hayli geniş bir tabana yayıldı. Öylece, şamanların üstün ruhani güçlerle donanmış şahsiyetlerine, budist azizlerininkiler ilave edildi. Artık Türk din adamlarının yukarıda sayılan vasıflarına hayvan kalıplarına girmek, eşyaları ve cisimleri kendi kendilerine yürütüp harekete geçirmek gibi başka özellikler eklendi. Bu suretle İslâmiyet'in Türkler arasında yayılmaya başladığı dönemlere, yani onuncu yüzyıla gelindiğinde, artık islâmî Türk veli tipinin teşekkülüne zemin hazırlanmış oluyordu.

Bu üstün ruhani kuvvetlerle donanmış insan tipi, müslümanlıkla bağdaşmakta güçlüğe uğramadı. Kur'ân-ı Kerîm'deki muhtelif mucizeler gösteren peygamberlerle Hz. Muhammed'in şahsiyeti, müslüman olan Türkler'e hiç de yabancı gelmedi. Onlar, kendi din adamlarıyla bu zikredilenler arasında pekçok benzer noktalar buldular ve İslâmiyet'e çabuk ısındılar...

Biz, Türk veli imajının prototipini meşhur Dede Korkut'un şahsında buluyoruz. Aşağıya aldığımız pasaj bu itibarla aynı zamanda tarihi bir belge niteliğini de taşımaktadır:

"Rasûl aliyhisselam zamanına yakın Bayat boyundan Korkut Ata dirler bir er kopdi. Oğuzun ol kişi tamam bilicisiydi. Ne dir ise, olur idi. Gaybdan dürlü haber söyler idi. Hak Taala anın gönlüne ilham ider idi... Korkut Ata Oğuz kavminin müşkilini hall ider idi. Her iş olsa Korkut Ata'ya tanışmayınca işlemezler idi." (1)

Bu satırlarda Dede Korkut'un her ne kadar veli kelimesiyle nitelendiğini görmüyorsak da, sayılan vasıfları kendisinin böyle telakki edildiğini açıkça gösteriyor. Aslında gerçekten yaşayıp yaşamadığı, eğer yaşadıysa, zamanı belli olmıyan bu şahsiyet Oğuz'un, yani bütün Oğuz boylarının bilicisidir, söylediği her şey gerçekleşir, gaybdan haber verir, geleceği bilir, Allah'ın ilhamlarına mazhar olmuştur, Oğuz kavminin bütün güçlüklerini çözer, kendisine danışılmadan iş yapılmaz.

Şu sayılan nitelikler Dede Korkut ile şamanlar arasındaki büyük benzerliği de ortaya koyuyor. Bilhassa gaybdan ve gelecekten haber verişi, bir iş yapılacağı zaman kendine danışılması bunu pek açık gösteriyor. Metinde dikkati çeken bir başka nokta, bu zatın Hz. Muhammed'in zamanına yakın bir devirde yaşadığının söylenmiş olmasıdır. Bu, onun gerçekten yaşamış tarihi bir şahsiyet olmadığının bizce en açık delillerinden biridir...

Anadolu'nun tedricen fethedilmeye başladığı XI. yüzyıldan itibaren buraya yerleşmeye gelen ve çoğunluğunu Oğuzlar'a mensup boyların oluşturduğu muhtelif Türk toplulukları, kendileriyle beraber bu telakkiyi ve kültü de getirdiler. Özellikle XIII. yüzyılda Moğol istilası arifesinde ve bu istilanın önünden kaçarak Anadolu'ya yerleşen bazı tarikatlara mensup şeyh ve dervişler bu konuda baş rolü oynadılar. Selçuklu hükümeti onlara birtakım imtiyazlar ve tekkelerini kurup rahatça faaliyet gösterecek yerler tahsis etti. Vefailik, Yesevilik, Kalendirilik ve Haydarilik gibi gayri sünni mahiyetteki tarikatlara ait tekkeler daha ziyade köy ve göçebe muhitlerini tercih ederken, Kübrevilik, Sühreverdilik, Rıfailik ve Kadirilik gibi sünni eğilimli olanlar şehirlerde geliştiler. Zamanla her iki çevredeki tekkelerin başında bulunan Hacı Bektaşı Veli, Mevlana ve benzerleri gibi, sade çevrelerinde veya bütün Anadolu'da büyük veli olarak şöhret yapmış kişilerin ölümü ile birtakım türbeler ortaya çıktı. Bu velilerin heririnin türbesi, özelliğine ve maksada göre kendine mahsus ziyaret ve kurban usullerinin gelişmesine ortam hazırladı. Hiç şüphesiz ki bu, Orta Asya'daki tatbikatın bir devamından başka bir şey değildi. Bu türbelerin etrafında eskiden mevcut ve yani imal edilip yayılan menkabeler, kendilerini yarı mukaddes, fevkalade güçlerle donanmış ve hastalıkları iyileştiren ve çeşitli dileklerin gerçekleşmesine yardım eden manevi şahsiyetler Anadolu'nun pekçok yerlerinden gelen değişik tabakalara mensup insanlar bunları ziyarete başladılar. Kendilerini yazılı kaynaklardan tanıdığımız velilerden başka, yazılı kaynaklara geçmemiş daha başkaları da vardı. Bu suretle Anadolu'nun pekçok yerinde, hemen her kasaba ve köyde, şehirlerde, evliya, ermiş ve yatırlar meydana geldi. Her birinin etrafında birer kült oluştu. Bu kültlerin bir kısmı zaman içinde giderek mahallileşirken, bir kısmı da tersine, şöhretlerinin daha büyük oluşu sebebiyle bütün Anadolu'ya yayıldı.

Burada önemli bir nokta üzerinde durmak gerekiyor. O da, vaktiyle Orta Asya4da vukubulan bir olayın, Anadolu'da da tekrarlanmış olmasıdır. X-XII. yüzyıllarda İslâmiyet Orta Asya'da yayılırken tekkelerin çoğu, eski Budist manastırlarının yerine yahut yakınlarına inşa ediliyor, zamanla bu manastırlar çevresinde mevcut, oradaki azize ait menkabeler İslâmileştiriliyordu. Böylece o bölgedeki eski kültür kendine mal edilmesi suretiyle yerli halk ile bir bağ kurularak islâmlaştırma kolaylaştırılmış oluyordu.

İşte aynı olay, Türkler Anadolu'ya yerleştikleri sırada burada da meydana geldi. Genellikle gayri sünni tarikatlara mensup şeyh ve dervişler, tekkelerini terkedilmiş yahut henüz faaliyette olan kilise ve manastırların yerine ve civarına

kuruyorlardı. Bundan maksat, orada eski dinin merkezi ile doğrudan karşılaşarak onun kullandığı vasıtaları aynen kullanıp tesirini zamanla zayıflatarak yerine geçmekti. Öyle de oluyordu. Nitekim bu şeyh ve dervişler, yerleştikleri yerlerde kökü Hıristiyanlık, hatta Hıristiyanlık öncesi devirlere çıkan mahalli aziz kültleriyle karşılaştılar. Bu kültler, keramet hikayeleri (menkabeler) aracılığıyla rahatça İslâmileştiriliyor, bu vesile ile bölgedeki hıristiyan halkın müslümanlığa kolayca ısınması sağlanıyordu. Çünkü müslüman olduktan sonra da, bağlı oldukları eski kültü, bir Türk velisi adına İslâmileşmiş kılıkta sürdürüyorlardı.

Buna XIII ve XIV. yüzyıllara ait bazı örnekler vermek mümkündür. Mesela, Hacı Bektaş'ın XIII. yüzyılda Suluca Karahöyük'te kurduğu tekke, bu havali hıristiyanlarının takdis ettiği Sait Charalambus kültürünü İslâmileştirerek kendine mal etmiş, böylece Hacı Bektaş hıristiyanlarca da benimsenmiştir. Yine aynı yüzyılın ikinci yarısında Balkanlar'daki Dobruca bölgesinde bir Türkmen kolonisinin iskanını sağlıyan Türkmen babası Sarı Saltık da aynı şekilde, orada eskiden mevcut Saint Nicolas kültü ile özdeşleştirilmiştir. Son olarak Mecidözü yakınındaki Elvan Çelebi tekkesinde Baba İlyas kültünü örnek verebiliriz. XIV. yüzyılda Elvan Çelebi tarafından Saint Theodore ve Saint Georges kültünün yaygın bulunduğu eski Eukhaita köyü civarında kurulan tekke, bu kültlerin Baba İlyas'a mal edilmesine yardımcı oldu. Öyleki, XVI. yüzyılda tekkede misafir kalan Avrupalı seyyahlar Baba İlyas'ın kim olduğunu öğrendikleri zaman şaşırıp kalmışlardı. Zira anlatılanların, yukarıda zikredilen azizlerinkinden farkı yoktu. Bu sebeple Baba İlyas ile bu azizlerin arkadaş olduğunu söylemek zorunda kalmışlardı.

İşte Hasluck'un "İki taraflı perestişgahlar" dediği pekçok türbe, bu anlatılan tarzda, yani eski hıristiyan aziz kültlerinin Türk veli kültleriyle birleşmesinden doğmuştur..."

A. Yaşar Ocak, Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkabeleri, 7-12, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1984. İslâm öncesi Türkler'in Şamanizm, Budizm, Zerdüştilik, Maniheizm ve Mazdeizm dinlerinden beraber getirdikleri dağ ve tepe, taş ve kaya, ağaç, sihir ve büyü, hastaları iyileştirme, gaipten ve gelecekten haber verme, tanrının insan gibi görünmesi, tabiat kuvvetlerine hakimiyet, ateşe hükmetme, kemiklerden diriltme, kadın-erkek ortak âyinler, tahta kılıçla savaşma, tenasüh inancı, hulûl inancı, don değiştirme, ejderha ile mücadele, havada uçma, dört unsur inancı, ateş kültü için bakınız. Age. 71-72. Mukaddimede nakledilen ve Bahaeddin Nakşibendi'ye nisbet edilen kerametlerle karşılaştırınız. (Çeviren)

Tasavvufun Divanı

Tasavvufçular evrende gizli bir divanın varlığı masalını da uydurmuşlardır. Bu masala göre en büyük kutup divanda dilediği hükmü verir, beraberindeki küçük kutuplarla beraber buradan evrenin kaderlerini idare ederler. Denilebilir ki divan bir yüksek mahkemedir. İlahi hiçbir gücün neshedemiyeceği şekilde Allah'ın tayin ettiği kaderleri kutuplar orada yargılarlar. Abdulaziz ed-Debbağ bu divanın niteliklerini saymış, görevlerini belirtmiştir. İsterseniz bu masalı ondan dinliyelim.

Divanın Yeri Ve Yargıçları

Divanın yeri Hira mağarasıdır. Gavs (en büyük kutup) mağaranın dışında oturur (1), Mekke'yi sağ kolunun arkasına, Medine'yi de sol dizinin önüne alır, dört kutup da sağında oturur. Hepsi de Malik İbn Enes'in mezhebinde, yani Maliki'dirler. Üç kutup da solunda otururlar. Her biri diğerç mezhebten birine mensuptur. Vekil de önünde oturur. Divanın kalısı (yargıcı) adını taşır. Gavs vekille konuşur."

Bilindiği gibi ed-Debbağ Mağrip'lidir ve Mağrip'de Maliki Mezhebi hakimdir. Onun için ed-Debbağ'ın bu dört kişilik çetenin Maliki Mezhebi'ne mensup olduklarını iftira etmesi gerekiyordu. Acaba İmam Malik dünyaya gelmeden önce bu dört kişi hangi mezhebe mensuptular? Bu masalı anlatan Hanefi bir kişi olsaydı, onların Hanefi olduklarını iftira edecekti, herhalde.

Gavsın emri altında yedi kutup tasarruf ederler. Yedi kutuptan her birinin emrinde çalışan muayyen sayıda kişiler bulunmaktadır.

Divana Gelenler Ve Dilleri

Divana kadınlar gelirler. Üç saf olurlar. Ermiş birtakım ölüler de gelirler. Yaşıyanlarla beraber aynı saflarda olurlar. Divana gelen ölüler, ruhun uçmasıyla uçarak berzahtan gelirler. Melekler ve cinler de divana gelirler. Bazan peygamber de gelir. Gavsla konuşur.

Divanın kurulma saati de peygamberin doğduğu saattir. Diğer peygamberler de bir gecede, Kadir Geesi'nde divana gelirler. O gece nebiler ve rasuller divana gelirler. Mele-i a'ladan mukarreb melekler de gelirler. âlemin efendisi de temiz eşleriyle beraber divana gelir. (1)

Divanda konuşulan dil, Süryanice'dir. (2) Çünkü muhtasar bir dildir. Sonra divana melekler ve ruhlar gelirler ki Süryanice onların dilidir. Küçük veliler ise, bizzat kendileri gelirler.

Kutbun Kaç Tane Vücudu Var?

Büyük kutup için bir sınırlama yoktur. O kendi başına idare eder. Divana gelir, aynı anda evinden de çıkmamış olur. Çünkü büyük kutup dilediği surette görünmeye ve dilediği şekle girmeye kadirdir. Ruhu mükemmel olduğundan ona üçyüz altmış altı zat (vücut) sağlar." (3)

Kutuplar Çatışıyor

Gavs bazan divana gelmiyebiliyor ve divanda bulunan veliler arasında anlaşmazlık çıkar. Birbirlerini öldürmelerini gerektirecek bazı tasarrufları olur. (4) Gavsın yokluğunda âlemin efendisi gelecek olursa, beraberinde Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali, Hasan, Hüseyin ve Fatıma'yı getirir. Fatıma divana gelen kadınlardan bir cemaatle beraber oturur."

Kutuplar Ne İşler Çeviriyorlar?

Divan ehli toplandıkları zaman o saatten ertesi gün aynı saate kadar olacak şeyler üzerinde ittifak ederler (yani olacakları oybirliğiyle onaylarlar). Ertesi gün ve gece olacak Allah'ın kazasını konuşurlar. (1) Ulvisinden süflisine kadar bütün âlemlerde tasarruf ederler. Hatta yetmiş perdeye varıncaya kadar her şeyde, ehlinde, düşüncelerinde, içlerinden geçen şeylerde tasarruf ederler. Tasarruf ehlinin izni olmadan hiçbir kimsenin içinden bile bir şey geçemez. (2) Yetmiş perdenin üstünde olan âlemde bunlar böyle olursa, diğer âlemler için bu tasarrufun nasıl olduğunu düşünün!?"

Divan Mağara Dışında Da Kuruluyor!

Divan senede bir defa Hira mağarası dışında başka bir yerde de kurulur. Kurulduğu bu yere Esa zaviyesi adı verilir. Süs arazisi dışında bir yer. Süs ile Sudan'ın batı yakası arasında bir yer. Sudan evliyası bu divana katılırlar. Bu iki yerin dışında da toplanırlar. Çünkü yer onlara katlanamıyor." (3)

Tasavvufun divanı işte budur. Meşhur tasavvuf kâhinlerinden birinin tanıttığı şekilde, kelimesi kelimesine size naklettim. İsterseniz buna bunak ve ahmak tasavvufçuların masalı deyiniz. (4) Tasavvufçuların buna benzer daha ne masalları var?! Katiller, caniler ve ırz düşmanı bedbahtların Allah'ın kaza ve kaderinde tasarruf ettiğini, âlemin işlerini belirlediklerini söylüyor ed-Debbağ kâhini! Böyle ise ve bütün âlem eşkiya çetesinin elinde olursa, tasavvuf tanrısına ne kalmış oluyor?!

Putperest Cahiliyye Araplar'ı Ve Tasavvufçular

Denilebilir ki putperestlik bataklığında yüzen o cahiliyye Araplar'ı bile tasavvufçulardan daha akıllı ve mantıklıydı. Kur'ân'ın cahiliyyeti anlatan âyetleri incelendiğinde o putperest Araplar'ın rububiyette Allah'ın birliğini kabul ettikleri görülürken, tasavvufçuların -kalpleri varsa- kalplerinin bundan da yoksun olduğu müşahade edilmektedir. Yüce Allah bunu açıkça bize anlatmaktadır:

"De ki, eğer biliyorsanız, bu dünya ve onda bulunanlar kime aittir? Allah'a aittir, diyecekler. "Öyleyse siz hiç düşünüp taşınmaz mısınız?" de. Yedi kat göklerin

rabbi, azametli arşın rabbi kimdir? diye sor. Allah'ındır, diyecekler. "Şu halde siz Allah'tan korkmaz mısınız?" de. Eğer biliyorsanız, her şeyin melekûtu, (mülkü ve yönetimi) elinde olan, kendisi her şeyi koruyup kollayan, fakat kendisi korunmayan kimdir? diye sor. Allah'ındır, diyecekler. "Öyleyse nasıl olup da büyüleniyorsunuz?" de." (1)

Cahiliyye insanlarının dini budur. Rububiyyete Allah'ın birliğini kabul edip uluhiyette ona ortaklar koştukları için yüce Allah putperest cahiliyye Araplar'ını müşrik saymakta ve onlara lanet okumaktadır. Uluhiyette kendisine ortaklar koşmaları, başkasına dua etmeleri ve yalvarmaları, hayrı ve şerri başkasından bilmeleri sebebiyle Allah onların kâfir olduklarını bildirmiştir.

Tasavvufçulara bakıyoruz, katil ve mücrimleri, güpegündüz fuhuş ve ahlaksızlık işliyenleri kutup kabul ettiğini, evrende tasarruf ettiklerini, kuvvet ve galibiyetleriyle Allah'ın âlemdeki kanunlarına ve kainattaki prensiplerine tahakküm ettiklerini kabullendiklerini görüyorum. Yüce Allah'ın ortaksız yarattığı, kanun ve kurallarıyla düzenlediği evrende bunların tahakküm ettiklerini, Allah'ın belirlediği kaderlere tasarruf ettiklerini ve bu kaderlerden ancak onaylarından geçenlerin gerçekleştiğini kabul ettiklerini müşahade ediyoruz.

Şimdi soruyoruz, acaba bu müşriklerden hangisi daha zâlim, daha haksız ve kötüdür? Cahiliyye Araplar'ı rububiyette Allah'ın birliğini kabul ederken uluhiyette ona ortaklar koşmuş ve müşrik olmuşlardır. Tasavvufçular ise hem rububiyette hem de uluhiyette Allah'ın birliğini tanımayarak ona ortaklar koşmuşlardır. Hem rububiyeti hem de uluhiyeti Allah'tan alarak pespaye insanlara ve isyan bataklığında debelenen zâlimlere vermişlerdir. Hatta o kadar ileri giderek Allah'ın gerçek varlığını bile inkar etmiş ve mutlak yokluk olarak nitelemişlerdir. Şimdi Allah için söyleyiniz, tasavvufçuların bu şirki cahiliyye Arapları'nın şirkiyle mukayese kabul eder mi? Cahiliyye Arapları'nın şirki zifiri bir karanlık ise, tasavvufçuların şirki dipsiz bataklıkları kaplıyan kat kat karanlıklar değil midir? Enine boyuna katmerleşen ve enine boyuna uzayan, başlangıcı ve sonu bilinmiyecek kadar her tarafı kaplıyan bir şirk karanlığı içinde tasavvufçuların yüzdüğü görülmüyor mu? Ey tasavvuf kâhinleri, cevap veriniz! Fakat ne gezer! Bu gerçekler karşısında nasıl cevap verebileceksiniz ki?! Cevap vermeseniz de olur. Çünkü sabahın aydınlığı kadar açık olan bu gerçekler herkese cevap olarak yeterlidir.

Altıncı Bölüm

Amelî Tasavvuf

Tasavvufun iki türlü olduğunu söylüyorlar. Birincisi, nazari veya iştiraki tasavvuf. Bunun amacı zevklerle Allah'ı bilmek ve rububiyetinin sırlarını mevcutlarla kavramaktır. Bunun neticesi de tasavvufçuların yaratan ile yaratılan arasında tam birliğin (vahdetin) olduğuna inanması olmuştur.

Tasavvufun diğer türü de amelî (pratik) olanıdır. Bu da riyazat ve mücahedata dayanır. Yani zikir, ibadet, zühd, çile gibi şeylere dayanır. İkisi arasında ayırım yapmak veya ikisini birbirinden ayırdetmek, pislik ile pisliğin kokusunu birbirinden ayırdetmek gibi bir şeydir. Çünkü tasavvufun nazarisi ameli olanın ürünüdür. Zira teori pratiğin ürünüdür. İşrakilerin, yani nazari tasavvufçuların dinini belirtmeye çalıştık. Şimdi de ameli tasavvufçuların dinine bir bakâlim.

Zühd Meselesi

Kuruntular tasavvufçuların birer zahid, ruhani ve mukaddes birer ruhani kişi olduğunu iddia etmiş, ruhlarıyla melei alaya yükseldiklerini iftira etmişlerdir. Bu iftiralar karşısında şunu sormak istiyoruz: İslâm'da nefsin kemaline erişeceği, parlak saadeti elde edeceği, ruhun aydınlanacağı, gerçek iman semalarında kanatlanacağı ve berrak nura bürüneceği şeyler yok mudur? Düşüncenin olgunlaşıp yüce Allah'ı şeksiz şüphesiz idrak edeceği, kalbin aranıp hayır, rahmet ve sevgiler saçacağı şeyler yok mudur? İnsanın arınması, tezkiyesi ve yücelmesi konusunda İslâm'ın yetersiz veya ciddiyetten yoksun olduğu mu sanılıyor ki insanlar onun hidayetinden kaçıp tasavvufun kucağına atılıyorlar?

Şüphesiz tevhidin ihlasında, imanın berraklığında ve Allah'ın verdiği nimetlerden yapılan ihsanın güzelliğinde ruhları okşayan gölgeler, kökleri derinliklere uzanan yeşillikler ve hayat sahrasında kaynayan coşkun pınarlar

bulunmaktadır. Bütün bunlar insanı saran hayatın hayır, selamet ve berraklık olmasını, ruhi nimet buketleri ve eşsiz saadet bahçeleri kılan şeylerdir. Görürcesine Allah'a ibadet etmek, kötülüğün her türlü dürtü ve tahriklerinden sıyrılmak, nefsin tezkiyesi ve ruhun berraklaşması değil midir? Bütün bunlar düşüncenin sapmasından, duyguların saplantılara kapılmasından ve hayatın neşesiyle şuurun mestolmasından insanı koruyan ve hayvanca bir hayat sürmekten alıkoyan şeyler değil midir?

Yüce Allah'ı alabildiğine anmak, sürekli onun gözetimi altında yaşamak, nimetlerine şükretmek ve şerî sınırlar içinde o nimetlerden yararlanmak, hakkını vermek, Allah için cihad etmek, iyiliği emretmek ve kötülüğü yasaklamak, dünyaya sonsuz yaşıyacakmış gibi bel bağlamamak, en büyük amacı ve hedefi dünyalık sahibi olmamak veya dünyayı tanrılaştırmamak, emredilen türlü ibadet şekilleriyle sürekli Allah'la muhatap olmak, kısaca Allah'ın belirlediği sınırlar ve ölçüler içinde bir ömür sürmek insanın ruhunu yücelten, nefsini tezkiye eden ve her türlü olgunluğa kavuşturan şeyler değil midir?

Bütün bunlar Allah yolunda insanı sürekli cihada ve mücahedeye, sadece Allah'ın hoşnutluğunun gözetildiği salih amel işlemeye, insanlık için umumi iyiliği gerçekleştirmeye, tasavvufçuların iddia ettiği gibi ittihad veya karışma yahut katılma şeklinde değil, sadece ve sadece Allah'ı tesbih ve takdis etmeye sevkeden unsurlar ve öğretiler değil midir? Nefis tezkiyesi veya ruhun saflaşmasına götüren İslâm'ın öğretileri yahut uygulamalarından bazılarıdır bunlar. Acaba tasavvufçularda bunu sağlıyacak ne vardır? Şimdiye kadar anlattıklarımız herhalde onlar adına cevap vermeğe yeterlidir!

Hemen belirtelim ki -miskin ve yetimin lokmasını elinden almak istediği zaman- (1) tasavvufçuların iddia ettikleri anlamda bir zühdün islâm şeriatında hiçbir yeri yoktur. Onların savundukları veya yaşadıklarını iddia ettikleri bir zühd ne İslâm'ın öğretilerinden ne de uygulamalarındandır. Dini bir karakter vermek ve İslâm'dan göstermek için ne kadar boya vururlarsa vursunlar, böyle bir zühd anlayışının İslâm'la hiçbir ilişkisi yoktur. (1)

Kur'ân-ı Kerîm dili olan Arapça'da zühd bir şeyin değerini küçümsemek ve hor görmek demektir. Zühd kelimesi Kur'ân'da bu anlamda geçmektedir. Nitekim bütün türevleriyle zühd kelimesi Kur'ân'da sadece bir defa geçmektedir. Hz. Yusuf'u başkalarına satan kervan sahipleri olayını anlatırken Kur'ân-ı Kerîm bu kelimeyi kullanmakta ve şöyle buyurmaktadır: "(Kafile Mısır'a vardığında) onu

değersiz bir pahaya, sayılı birkaç dirheme sattılar, onlar zaten ona karşı isteksizdiler." (2)

Değersiz, birkaç dirhem, sayılı, kelimelerini düşünün. Sonra isteksiz kelimesinin gelişini düşünün. Bütün bunlar düşünüldüğünde zühd kelimesinin anlamı daha iyi anlaşılmaktadır.

Bu anlamıyla zühd Allah ve Rasûlü'nün sevmediği, Allah'a ve ahiret gününe iman eden her müminin ondan beri olacağı bir şey olduğunu söyliyebiliriz. Çünkü zühdün anlamı, Allah'ın nimetlerini hor görmek, küçümsemek ve hakkını vermemektir.

Tasavvufçuların iddiasını yaptığı zühd gerçekte bireyi ve İslâm cemaatinin gücünü mahvetmekten başka birşey değildir. Çünkü ferde ve toplumun iyiliği yolunda gayret ve çaba göstermekten kişileri alıkoymak, himmetleri bu amaçtan uzaklaştırmaktır. Geçmişte olduğu gibi çağımızda da emperyalizm İslâm âleminde bu hurafeyi yaymaya çalışmakta ve insanları ona inanmaya sevketmektedir. Çünkü bunu sağladığı taktirde müslüman fertler güçsüz, zelil olarak yaşıyacak, emperyalistelrin lutfettikleri sofra artıklarına razı olacak, onların ellerine bakacak ve ellerinden zilletle meskeneti yudumlıyacaklardır. Bu gerçekleştiği taktirde müslümanlar bir deri bir kemik olarak ceset yığınları halinde düşmanın kapı kulları olmaktan başka ellerinden birşey gelmiyecektir.

"Maalesef İslâm âlemi tarihinin birçok dönemlerinde emperyalizmin bu tasavvufi hurafesini gerçekleştirmiş ve kuvvet, şeref ve izzet zirvesinden, hürriyet ve hakimiyet zirvesinden kölelik ve alçaklık derecesine düşmüştür. Haçlı seferlerinin İslâm âlemini kasıp kavurduğu, Moğol sürülerinin İslâm âlemini ayaklar altında ezdiği ve son iki asırda Batı dünyasının İslâm âlemini boyunduruğu altına aldığı dönemlerde müslümanların hayatında tasavvufun ahtapot gibi kök saldığı, hurafeleriyle insanları uyuşturduğu, zühd ve inziva safsatalarıyla insanları hayat meydanlarından uzaklaştırdığı görülmektedir. Haçlı saldırıları ve Moğol istilaları meydana geldiği dönemlerde İslâm düşüncesini vahdeti vücut, hulul ve ittihad, agnostizm ve işrak felsefelerinin bastırdığı, bunlara karşı çıkan âlimlerin zindanlarda çürdüğü yahut kılıçlar altında can verdiği bilinmektedir. Son iki asırda da batı emperyalizmi İslâm âlemini boyunduruğu altına alırken İslâm topraklarının hemen her köşesinde tarikatların yaban otları gibi bittiği, müslümanların başındaki yöneticilerin bu tarikatlarda günah çıkarmaya çalıştığı, cihad görevi terkedilerek insanların askerlik yapmamak ve savaşa katılmamak için tekkelere dolduğu bilinen bir gerçektir.

Bu durumu farkedip eleştiren aydınların bir nevi afaroz edildiği ve toplumun gözünde emperyalistlerden daha korkunç gösterildiği herkesin malumudur. Tarikat ve tekkelerin sahip olduğu imkânlar ve insanlar üzerinde kurdukları hegemonyalarla yöneticileri kıskaçları içine aldığı ve muhalifleri bertaraf ettiğini tarihi okuyan herkes bilir." (1)

Durum böyle iken, söyler misiniz, her müslüman tasavvuf zühdünü kendine din edinirse müslümanların hali nice olur? Azgın ve zâlim her saldırgana, her tağuta müslümanlar kolay yutulan bir lokma ve rahat ezilen bir sürü mü olurlar, yoksa izzet ve şerefin zirvesine mi çıkarlar? Zelil ve perişan oldukları, bugüne kadar emperyalist ve tağutlara yem oldukları açık bir gerçek! Emperaylizmin ve onların güdümünde azgınların en büyük hedefi ve tatlı rüyaları bu değil mi?

İslâm'da bir kavram vardır. Yüce Allah'ın kullarına nimetini tamamladığı ve dini ikmal ettiği İslâm'da "takva" terimi bulunmaktadır. Müslümanlar buna sarılırsa kalpleri ve yaşayışlarıyla sadece Allah'a boyun eğen birer kul olacakları gibi, fedakarlık, sevgi ve mertlik duygularıyla ruhen diğer müslüman kardeşlerinin de yanında olacaklardır.

"Takva"! Ne yüce bir kavram! Allah'tan korkmak, kutsal bir itaatle ona itaat etmek, Rasûlüne uymak! Senin olmıyan bir şeyi gaspetmemek, nefsini tezkiye edecek işler yapmak, hem kendinin hem de başkaların mutluluğu için çalışmak, hem senin hem de başkaların hayatını gözeterek davranışlarda bulunmak! Kısaca İslâm'a samimi bir imanla inanmak ve samimi bir kalple amel etmek! "O halde siz gerçek müminler iseniz Allah'tan korkun, aranızı düzeltin, Allah'a ve Rasûlüne itaat edin." (1) Bu kavramın önemi ve büyüklüğü sebebiyledir ki yüce Allah ona şu büyük karşılığı vermiştir: "Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder ve ona beklemediği yerden rızık verir. Kim Allah'a güvenirse, O kendisine yeter. Şüphesiz Allah emrini yerine getirendir. Allah her şey için bir ölçü koymuştur... Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona işinde bir kolaylık verir... Kim Allah'tan korkarsa Allah onun kötülüklerini örter ve onun mükafatını büyütür." (2) "Ey Âdem oğulları! Size kendi içinizden âyetlerimi anlatacak peygamberler gelir de kim (onlara karşı gelmekten) sakınır ve kendisini ıslah ederse, onlara korku yoktur ve onlar üzülmiyeceklerdir." (1) "O ülkelerin insanları inansalar ve takva sahibi olsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket (ve bolluk kapılarını) açardık.." (2) "Her kim sözünü yerine getirir ve muttaki olursa, bilsin ki Allah muttaki olanları sever." (3) "Çünkü Allah muttaki olanlar ve güzel amel işleyenlerle beraberdir." (4)

Şimdi soruyoruz, acaba neden takva'dan yüz çevirdiniz ve Manihaizm'in mirası olan zühdü seçtiniz? Şaşkın insanlığın hidayeti için sanki yegane yol imiş gibi neden zühde bu kadar sarıldınız? Yoksa Kur'ân'da zühdün adını veya mükafatını mı gördünüz?

Tasavvuf Zühdünün Kaynağı

Allah'ın nimetlerini hor gören ve İslâm cemaatinin bütün dayanaklarını yıkmak için çalışan zühd meselesini tasavvufçuların nereden aldıklarını biliyor musunuz?

Tasavvufçular zühd bidatını, hayır ve şer tanrısına inanan, ahlak değerlerinde bu iki zıddın en büyük tanrısına karıştığını söyliyen ve iki tabiatlı olan bu tanrı "Mani"nin zatını ayakta tutan bu şerden ancak âlemin fena bulmasıyla kurtulabileceğini kabul eden, onun için hızla yokluğa karışmak maksadıyla zühdü ve evlenmemeyi tavsiye eden mecusi Mani dininden almışlardır. Evet, tasavvufçular zühdü Mani dininin yalancı peygamberi Mani'nin dininden almışlardır. (5)

Tasavvufçuların Dünyadan Nefret Etmeleri (1)

Dünya hayatı için can atmayı ve ona üşüşmeyi nehyeden bazı âyet ve hadisler vardır. Tasavvufçular bunlara bakarak İslâm'ın dünyayı mutlak olarak kötülediğini ve terkedilmesini istediğini sanmış, bunun neticesi olarak tembelliğe ve dünyadan el etek çekmeye gitmiş, tekke ve zaviyelere kapanmışlardır. Bununla da yetinmiyerek dünyadan nefret ettirmek için hadisler uydurmuş ve insanları ondan soğutma yoluna gitmişlerdir. Mesela "Dünyayı terketmek sabretmekten daha zor ve Allah yolunda kılıç darbesinden daha çetindir. Kim dünyayı terkederse Allah ona şehitlere verdiğinin aynısını verir. Dünyayı terketmek de az yemek ve az doymak, insanların övgülerinden nefret etmektir." (2) "Dünyada iyilerin en büyük süsü, dünyaya iltifat etmemeleridir." (3) "Dünya sevgisi her günahın başıdır." (4) "Rasûlullah bir çöplüğün başında durmuş ve şöyle buyurmuştur: Gelin dünyaya bakın! Sonra çöplükte çürümüş bir bez parçası ve çürümüş kemikler eline almış, "Dünya işte budur" demiştir."

"Yüce Allah yarattıkları arasında en fazla dünyadan nefret eder. Yarattığı günden beri ona bakmamıştır." "En büyük gayesi dünya olan kimsenin Allah'la bir ilişkisi yoktur" gibi.

Ne üzücüdür ki tasavvufçuların hücceti olarak el-Gazali İhya kitabını dünyadan soğutan ve onu kötüleyen haber, hikaye ve bu kabilden hadislerle doldurmuş ve müslümanların dünyalarını ihmal ederek emperyalizme yem olmalarına, hayatta gerileyip ayaklar altında ezilmelerine bir nevi ortam hazırlamıştır.

"Tasavvufçuların anlayışında dünya" konulu bir araştırmasında Dr. Zeki Mübarek şöyle diyor: "Tasavvufçuların dünyadan ve dünya ehlinden kaçmaları üç şeye delalet eder:

a- Ahlaki sorumluluk taşımaya yanaşmamaları,

b- Sosyal bozukluklara karşı koymaktan aciz olmaları,

c- Yaşadıkları ekonomik ve dini çevrelerin bozukluğu,

Okuyucu bunun ahlak üzerinde etkilerini soracak olursa, şu cevabı verebiliriiz: Tasavvufçuların yenilginin sebeplerini örtbas etmeleri dünyadan kaçışlarını kendilerine makbul bir amel suretinde göstermiş ve bu yolla kendilerini tatmin etmişlerdir. Bunun neticesi olarak onlara insanlardan çok kişi uymuş, dünyanın güzellikleri ve nimetlerine iltifat etmeme, onları hor görmeme olan zühd yayılmış, uygarlık ve ekonomik refahın temsil ettiği manevi ve maddi refahın büyük kısmı böylece kaybolmuştur.

Adamın biri Ebu Hazim'e "Dünya benim yurdum değil, onun sevgisinden sana yakınıyorum" deyince, Ebu Hazim ona şöyle demiştir: Allah'ın dünyadan sana verdiği şeylere bak, onları haram yoldan kazanma, haram yerlerde de harcama. Böyle davranırsan dünya sevgisi sana zardar vermez.

Tasavvufçular dünyayı kötülemede çok aşırı gitmiş ve ondan kurtulma çağrılarında da haddi aşmışlardır. Halbuki doğru davransalardı itidal yolunu seçerlerdi. (1)

İnsanlar arasında yaydıkları dünya düşmanlığı ve kötülüğü sebebiyle müslümanların başına gelen felaket ve sıkıntıların büyük çoğunluğundan tasavvufçular sorumludur. Çünkü insanlara sürekli dünyayı kötülemiş ve ihmal edilmesine öncülük etmişlerdir. Nitekim bazı tasavvufçular rızkı kazanmak ve geçimi sağlamak için çalışmanın gerekliliğine bile inanmamaktadır. İnsanlardan

dilenmeyi, sadaka ve bağış almayı, asalak olarak yaşamayı ona tercih etmektedir.

Tasavvufçulardan biri hakkında şöyle nakledilir: Bir ara rızık kazanmak aklına gelmiş ve bir sahraya çıkmış, sakat, kör ve cılız bir toygar kuşu görmüş, görmek, yürümek ve uçmaktan aciz olduğu halde bir şeyler yediğini görerek hayrete ve düşünmeye dalmış, bu durumda iken orada hemen yer yarılmış ve iki tabak çıkmış, birisinde güzel susamlar, diğerinde de berrak su varmış, kuş susamlardan yemiş ve sudan içmiş, tekrar yer yarılmış ve iki tabak kaybolmuştur. Bunu gören adam "Bunu görünce artık arama çabasından vazgeçtim" demiştir. (1)

Bir diğeri de şöyle demiştir: Birgün acıktım. Kimseden bir şey istemiyordum. Biri vasıtasıyla belki Allah bana birşeyler verir diyerek Bağdat'ta bir iş yerinden geçtim. Ama olmadı. O gece aç uyudum. Rüyada biri gelerek bana "Falan yere git", mavi bezi kokla, içinde bazı parçalar var, onları al ve kendine harca" dedi. (2)

Yine Abdullah İbn Avf el-Mesûdi4nin üçyüz altmış arkadaşının olduğu ve hergün birinin yanında bulunduğu, bir diğerinin de otuz arkadaşının bulunduğu ve herbirinin yanında birgün bulunduğu, bir diğerinin de yedi arkadaşının bulunduğu ve her birinin yanında birgün bulunduğu rivayet edilir. (3)

en-Nûri'nin dilendiğini gören biri bunu yadırgadığını ve utandırdığını, sonra Cuneyd'e gelip durumu haber verdiğini belirttikten sonra şöyle der: Cuneyd bana dedi ki: Bu önemli değildir. Çünkü en-Nuri insanlardan karşılığını ancak ahirette vermek üzere istiyor. Böylece en-Nuri zarara uğramadan onlar ecir kazanıyorlar. (4) Bu misalleri daha da çoğaltmak mümkündür.

Tasavvufçuların bir kısmı çalışmak ve şerefle kazanmak dışında rızık kazanmak için her türlü yolu mübah görürler. Şöyle rivayet edilir: Şeyh Abdulkadir bir adama "Sende falan adamın altını ve yiyecekleri var, ondan bana getir" demiş, adam "Yanımdaki emanette nasıl tasarruf edebilirim, bunun için senden fetva isteseydim bana fetva vermezdin" demiştir. Ama şeyh efendi isteğinde ısrar etmiş, o da şeyhe güvenerek isteğini yerine getirmiştir. Çok geçmeden Irak'ın bir tarafında bulunan emanet sahibinden kendisine "Şeyh Abdulkadir'e şu kadar altın ve yiyecek ver" diyen bir mektup gelmiş ve şeyh efendiye önce verdiği miktarları mektupta tayin etmiştir. (1)

Tembelliğe, işsizliğe ve malı har vurup harman savurmaya yahut malı Allah'ı anmaktan alıkoyan bir engel görmeye çağrı toplumda çok tehlikeli bir çağrıdır. Çünkü böyle bir çağrı çalışıp kazanmaya, yeryüzünü imar etmeğe, kısaca İslâm'ın ruhuna ve Rasûlullah'ın sünnetine açıkça aykırıdır. Çünkü islâm'ı diğer dinlerden ayıran en büyük özelliklerden biri, dünya işlerini ve sosyal ilişkileri düzenlemesi ve bunun için hüküm ve kurallar koymasıdır. Bu ilişkilerin büyük çoğunluğu da çalışma, kazanma ve harcama ile ilgilidir. İslâm çalışma, kazanma ve insanlara yararlı olma dinidir. Hiçbir zaman tembellik, işsizlik ve asalaklık dini olmamıştır. Çalışmamaya, tembelliğe, maldan kaçmaya ve onu kötü görmeğe çağrının neticesi fakirlik, yoksulluk ve geriliktir. Başka milletlere savuç açma ve boyundurukları altına girmedir. İslâm ise bundan şiddetle sakındırmış ve insanların ancak amellerinin karşılığını göreceklerini açık bir şekilde belirtmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm'de ve Rasûlullah'ın sünnetinde çalışmaya, kazanmaya ve başkalarına yük olmamaya çağıran, daha doğrusu bunları farz kılan âyet ve hadisler sayılamıyacak kadar çoktur. Bunları burada zikretmeyi bile zaid görüyoruz.

Şezeratu'z-Zeheb sahibi şöyle diyor; Alauddin İbn Ali İbn es-Sıyrafi'nin Zadu's-Salikîn adlı kitabında, kadı Ebu Bekr İbn el-Arabi'nin şöyle dediini nakleder:

"Gazali'yi halk arasında gördüm. Elinde bir baston, sırtında yamalı bir hırka, omuzunda bir su kırbası vardı. Halbuki Bağdad'ta gördüğüm zaman halkın ileri gelenlerinden sarıklı dörtyüz kişi dersini izliyordu. Hepsi de ondan ilim öğreniyordu. Kendisine yaklaştım, selam verdim ve "Ey imam! Bağdad'ta ilim okutmak bundan daha iyi değil mi?" dedim. Bana gözünün ucuyla baktı ve şöyle dedi: İrade semasında (veya feleğinde) saadet dolunayı doğunca ve usul akşamlarında vuslat güneşi batınca, Leyla ve Su4da aşkını evde bıraktım ve ilk menzili tashihe döndüm. Arzular bana "Yavaş ol, bunlar arzu ettiklerinin menzilleridir, yavaş ol ve in" diye seslendi. Onlara çok ince ipler eğirdim ama iplerimi dokuyacak kimse bulamadığım için tezgahımı kırdım." (1)

Tasavvufçular insanları çalışmaktan, mal kazanmak ve mala sahip olmaktan, dünyadan ve dünyadakilerden insanları soğutup uzaklaştırdıkları gibi Allah'ın müminlere farz kıldığı cihaddan da alıkoymuşlardır. Kur'ân âyetlerini çok tuhaf ve batınî bir şekilde tefsir ederek bir çokları insanları düşmana karşı cihad etmek ve İslâm yurdunu savunmaktan alıkoymuştur. Halbuki yaptıkları bu tefsirlerin

âyetlerin manaları ve maksatlarıyla yakından uzaktan bir ilişkisi bulunmamaktadır.

Mesela Davud İbn Salih'ten şöyle rivayet edilir: Ebu Seleme İbn Abdurrahman bana şöyle dedi: Yeğinim! "Ey iman edenler, sabredin, sebat gösterin, hazırlıklı ve uyanık bulunun..." (2) âyetinin hangi konuda indiğini biliyor musun? Hayır, dedim. Şöyle dedi: Yeğenim! Rasûlullah zamanında savaş için atların bağlandığı savaş yoktu. Onun yerine namazdan sonra gelecek namazı bekleme vardı. Ribat nefse karşı cihad içindir. Ribatta bekliyen de nefsine karşı cihad eden murabıttır." (3)

"Allah yolunda hakkıyla cihad ediniz" (1) âyetini de tasavvufçular "Nefse ve hevaya karşı mücahededir ve hakkıyla cihad budur. Cihadı ekber de budur, zira Rasûlullah savaşlarından birinden dönerken "Küçük cihaddan büyük cihada döndük" buyurmuştur" (2) şeklinde tevil etmişlerdir.

Halbuki böyle bir şey cihad şeriatını insanlara tebliğ eden Rasûlullah'a açıkça iftira ve yalandan başka bir şey değildir. Bununla ilgili olarak şeyhulislâm İbn Teymiyye şöyle diyor:

"Tebuk Gazvesi'nde Rasûlullah'ın "Küçük cihaddan büyük cihada döndük" anlamında buyurduğu söylenen hadisin aslı astarı yoktur ve Rasûlullah'ın sözlerini, fiillerini bilenlerden kimse rivayet etmemiştir. Kâfirlere karşı cihad amellerin en büyüklerindendir. Hatta insanın Allah için yaptığı en büyük ameldir. Yüce Allah buyuruyor: "Müminlerden, özür sahibi olanlardan başka, oturanlar ile malları ve canlarıyla Allah yolunda cihad edenler bir olmaz. Allah malları ve canlarıyla cihad edenleri derece bakımından oturanlardan üstün kıldı. Gerçi Allah hepsine de güzellik vadetmiştir. Ama mücahidleri, oturanlardan çok büyük bir ecirle üstün kılmıştır." (3) "Siz hacılara su veren ve Mescid-i Haram'ı onaran kimseyi, Allah'a ve ahiret gününe iman edip de Allah yolunda cihad edenlerle bir mi tutuyorsunuz? Halbuki onlar Allah katında eşit değillerdir. Allah zâlimler topluluğunu hidayete erdirmez. İman edip de hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad edenler rütbe bakımından Allah katında daha üstündürler. Kurtuluşa erenler de işte onlardır." (4)

Tasavvufçular kendilerine bağlanan salikin ruhunda izzeti, şeref ve şahsiyeti öldürdükleri gibi sağlığı ve diriliğini de öldürürler. Şeyhlerin karşısında eğilip ellerini ve ayaklarını öpe öpe onda ne bir şahsiyet, ne de bir izzet kalır. Onun için türlü hakaret ve alçaklıkları hoşnut bir gönülle karşılar ve bir şey olmamış gibi davranır. Onun için bu durumlarını onlardan biri şöyle dile getirir:

"Yolumuz ruhlarıyla çöplüklerin süpürüldüğü kişilere yarar." (1) Durumu bu olan bir insan düşmana karşı savaşı ve cihadı nasıl düşünebilir?!

Tasavvufçuların cihaddan kaçmalarını ve ondan nefret etmelerini göstermek için uzaklara gitmeye ne gerek var! İşte Mescid-i Aksa, hicri 492 yılında haçlıların eline düşüyor, tasavvufun hücceti Gazali ise hayatta olmasına rağmen belki de kılı bile kıpırdamıyor ve bu büyük olay karşısında harekete geçmiyor. Bırakın harekete geçmesini, kitaplarında bir satırla da olsa buna temas etmiyor. Bu olaydan sonra Gazali onüç sene daha yaşamış, buna rağmen bu olay kâlemini bile harekete geçirmemiştir.

Nasıl geçirsin ki? Çünkü Gazali o yıllarda kitapları üzerine kapanmış ve cansızların evliya ile nasıl konuştuklarını anlatmaya çalışıyordu. Cihada çıkmadan veya başkalarını cihada davet etmeden tasavvufçuların sahv ve mahvinin felsefesini yapıyordu.

Aynı şekilde tasavvufun kutupları sayılan İbn Arabi ve İbn el-Farid da Haçlı Seferleri zamanında yaşamış olmalarına rağmen birinden bir savaş akatıldığı yahut teşvik ettiği yahut müslümanların başına gelen felaketlerden kopan feryatlar veya iniltilerden birini şiir veya nesirlerinde tescil ettiğini görmüyoruz. Çünkü ikisi de insanlara Allah'ın kulların aynısı olduğunu kararlaştırmakla meşguldüler. Onun için müslümanlar haçlılarla niçin savaşacaktı? Zira ikisine göre haçlılar da o suretlerde tecessüd eden Allah'ın zatından başka şeyler değildi.

Gazali'nin tavrını isterseniz Dr. Ömer Ferruh'tan da dinliyelim: "Kudüs'ün haçlıların eline düştüğünü bilen ve ondan sonra da onüç sene yaşıyan Gazali4nin bu önemli olaya işaret etmemesini okuyucu öğrenince belki de hayret edecektir. Halbuki İran, Irak ve Türk memleketlerinin halkını Şam bölgesindeki müslüman kardeşlerinin yardımına teşvik etseydi, Allah yolunda onlardan binlerce, belki yüzbinlerce kişi kardeşlerinin yardımına koşarlardı. Böylece müslümanlara cihadla dolu yıllar kazandırır ve yıllarca sürecek yıkım ve cehaletten belki de kurtarabilirlerdi.

Gazali'nin bundan gafil kalmasının tek sebebi, o tarihlerde bir tasavvufçu olması ve tasavvufun hayat yollarından biri, belki de tek kurtuluş yolu olduğuna kanaat getirmesidir.

Tasavvufçular kerametlerinin olduğunu iddia ediyorlar. Ama ne hikmetse bu kerametlerini dinlerini ve insanlarını savunmak için göstermiyorlar.

Bunların böyle kerametleri varsa -ki bu tür kerametlerin olmaması daha iyidir- İslâm yurdu ve kutsal değerleri haçlıların ayakları altında çiğnenirken onların susmaları ve tekkelerinden çıkmamaları İslâm'a karşı cinayet olarak yeter!

Tasavvufçuların bu suçlamanın altında kalacaklarını mı sanıyorsunuz. Gerekçeleri gayet hazır! Müslümanların başına gelen bu felaket ve musibetleri Allah'ın günahkâr kullarına bir cezası olarak takdim ederler. Allah bir milletin başına bir zâlimi musallat etmişse hiçbir kimse Allah'ın iradesine karşı koyamaz veya ondan yakınamaz (1), derler.

Ne acıdır ki Gazali el-Munkizu min ed-Dalâl kitabında haçlıların Kudüs'ü işgalleri sırasında bazan Şam minaresinde, bazan da Kudüs kubbesinde halvette olduğunu ve iki yıldan fazla kapısını kilitleyip dışarı çıkmadığını "Tarikatu't-Tasavvuf" bölümünde kendisi kaydetmektedir.

Dr. Zeki Mübarek de haçlı seferlerinden söz ettikten sonra şöyle diyor: Haçlı seferlerinden niçin söz ettiğimi biliyor musunuz? Sebebi şudur: Papaz Butrus, haçlıları İslâm âlemini işgale teşvik etmek için gece gündüz konuşmalar yapar ve bildiriler hazırlarken, Hüccetu'l-İslâm Gazali halvete dalmış, virdlerine devam etmekte ve müslümanları işgalcilere karşı cihada teşvik etmesi gerektiği aklına gelmemekteydi.

Haçlılar işgal sırasında hafız Ebu'l-Kasım er-Remli'yi yakalamış ve fidye verip kurtaracak biri çıkmadığı için idam etmişlerdi. es-Subki Tabakat'ında bunu zikrederken er-Remli ile beraber daha birçok âlimi de idam ettiklerini kaydeder. Bütün bunları tasavvufçuların cihad, çalışmak ve kazanmak konusundaki tutumlarını göstermek için kaydediyoruz. (1)

Şimdi Allah için söyleyiniz, tasavvufçuların bu tavrı nerede, Şam'ı işgal eden Moğollar'a karşı Şeyhulislâm İbn Teymiyye'nin cihada teşvik eden, düşmana meydan okuyan ve bizzat cihad eden tavrı nerede?! Şam'a girmelerini önlemek için bir grup Şamlı'nın başında Moğollar'ın komutanı Kazan'a gitmiş ve komutanı dehşete düşürecek bir cesaret ve kahramanlıkla ona seslenmiştir.

İstekleri kabul edilmeyince Mısır'a gitmiş, Sultan İbn en-Nasır daha önce savunmadığı Şam'a yürümesi ve onu düşmana karşı savunması için teşvik etmiştir. Bu isteğini en-Nasır kabul etmiş ve iki ordu Şam yakınlarında Mercussufr denilen yerde karşılaşmıştır. Savaş dört gün sürmüş ve müslümanlar büyük bir kahramanlıkla savaşa devam etmiştir. Dördüncü günün ikindi vakti Mısır ve Şam askerleri muzaffer olmuş ve doğudan batıya kadar bütün İslâm

âlemini tehdit eden Moğol ordusu büyük bir yenilgiye uğramıştır. Şüphesiz bunda Allah'ın yardımı ve zafer vermesinden sonra, İbn Teymiyye'nin cihad ruhu, medreseyi terkedip bizzat savaşa katılması ve müslümanları cihada teşvik etmesi büyük bir rol oynamıştır. (2)

Tasavvufçular Ve İlim Tahsili

İlim tahsiline gelince; tasavvufçular öğrenerek ve çalışarak ilim tahsil etmenin uzun ve yorucu bir yol olduğunu, bu yolla kazanılan ilmin derecesi ne kadar olursa olsun yetersiz ve zahir bir ilim olduğunu söylerler. Onlara göre kamil ve tam ilim keşf ve ilham yolu ile kişinin kalple kazandığı ilimdir.

Ebu Yezid şöyle diyor: "Âlim, bir kitaptan ezberliyen ve unuttuğu zaman cahil olan kişi değildir. Âlim, ancak ilmini Rabb'inden alan kişidir. Yani ezbersiz ve ders okumadan dilediği zaman Rabb'inden alan kişidir. İşte rabbani âlim budur." (1)

Suhreverdi de şöyle diyor: "Zahidler, tasavvuf şeyhleri istikamet hakkı gereği ikram gören mukarreblere öncekilerin işaret ettikleri bütün ilimler verilmiştir." (2)

Gazali de şöyle diyor: "Kalbin iki kapısı vardır. Bunlardan biri melekût âlemine açıktır. Bu da levhi mahfuz ve melekler âlemidir. Diğeri de mülk ve şehadet âlemine bağlı beş duyu âlemlerine açılan kapıdır.

Mülk ve şehadet âlemi aynı zamanda bir bakıma melekût âlemine benziyor. Kalbin duyulardan almak için açılmasını da biliyorsun. İç kapısının melekût âlemine açılması ve levhi mahfuzu etüd etmesini ise, rüyanın acaipliklerini derin düşünmek, kalbin geçmişte olan veya gelecekte olacaklara, duyulardan iktibas etmeksizin, uykuda muttali olmasıyla olacağını kesin olarak bilirsin. Bu kapı da ancak kendini Allah'ın zikrine veren kişiye açılır." (3)

Sonra şöyle devam ediyor: "Peygamberlerle velilerin ilimleriyle âlimlerle hakimlerin ilimleri arasındaki fark budur. Şöyleki öncekilerin ilimleri melekut âlemine açılan kapıdan kalbin içinden gelirken, hikmet ilmi mülk âlemine açık olan duyuların kapılarından gelir." (4)

Kendilerine vahiy gelen peygamberler için bile müyesser olmıyan bir yol göstererek tasavvufçulara ilmi terketme ve cehalete dalma kapısını Gazali'nin açtığından bu sözlerinden sonra okuyucunun bir şüphesi kalır mı dersiniz? Gazali'nin açtığı bu yoldan tasavvufçular halvetlerde dolanıp durmuş, katmerli karanlıklara sığınmış, böylece sapıklıkları gittikçe katlanmıştır. Bu yoldan giderek İslâm âlemine pekçok vesveseler ve kuruntular sokmuş, müslümanların zayıflamalarına, çöküş ve zilletlerine, nihayet emperyalizmin boyunduruğu latına girmelerine yol açmışlardır.

İlmi terketme çağrısı toplum için korkunç tehlikeli bir çağrıdır. İslâm toplumunu temelden yıkan ve yerle bir olmasına yolaçan bir çağrıdır. Tarihte islâm toplumu medeniyette ilerlemiş ve egemenlik sahibi olmuşsa, ancak ilimle ve âlimlere saygısıyla bunu gerçekleştirmiştir. Allah'a yemin ederim ki ilmi terkeden hiçbir millet yoktur ki gerilemiş ve çökmüş olmasın.

Batı ilim alanında çok büyük mesafeler almıştır. Uzayda istediği gibi dolaşma, okyanusların diplerinde gezme, atomu ve elektriği kullanma, saatlerce yer küresinin etrafında dolaşma, gezegenlere ve yörüngelere gitme, kıtalararasında resimleri ve kelimeleri aktarma ve pekçok hastalığın kökünü kurutma ve daha pek çok bilimsel gelişmeyi ancak ilimle gerçekleştirmiştir. Bütün bunları beş duyu neticesinde, düşünceyi ve aklı kullanma neticesinde sağlamıştır.

Bir de şu acıklı durumumuza ve geri kalmış hâlimize baktığımızda acaba sormak hakkımız olmuyor mu: Levhi mahfuzu okuduklarını, kainatın sırlarını aldıklarını, maddenin künhünü kavradıklarını, havada uçtuklarını, sular üzerinde yürüdüklerini, denizlerin dibinde balıklar, taşlar ve cansızlarla konuştuklarını iddia ederler acaba bize ne kazandırmışlardır? Bu tür iddialarda bulunanlar acaba bize hurafelerden başka ne kazandırmışlardır? Acaba toplum bunlardan karanlık cahiliyye döneminin hurafelerine dönmek ve yükseldiği zirveden hızla uçuruma yuvarlanmaktan başka ne kazanmıştır. Arap aklının vehimlere tutsak, hurafe ve mitolojilere kul, örf ve geleneklerle ayakları bağlı, kâhin ve astrologların söyledikleriyle kelepçeli bulunduğu cahiliyye geriliği ve bedbahtlığına toplumu götürmekten başka insanlarımıza bunlar ne getirmiştir?

Halbuki İslâm aklı evham boyunduruğundan aklı kurtarmak ve sınırsız ufuklarda özgürce yüzmesi için düşünceyi hertürlü bağdan âzâd etmek için gelmemiş miydi? Duyular ve duyular ötesi âlemlerde hür ve serbest dolaşması için insan aklını hürriyete kavuşturmayı İslâm hedef edinmemiş miydi? İslâm insanı bununla mükerrem kılmamış mıydı?

Yüce Allah peygamberler dışındaki insanların ilim kazanma yollarının duyular, araştırma ve düşünme yolları olduğunu belirterek şöyle buyurmuştur: "İnsanlar acaba deveye bakıp nasıl yaratıldığını hiç düşünmezler mi? Göğün nasıl yükseltildiğini görmezler mi? Dağların nasıl dikildiğine bakmazlar mı? Yeryüzünün nasıl döşendiğini görmezler mi?" (1)

Bakmanın ve görmenin yolu gözdür. Bakmak da düşünmenin yoludur. Yüce Allah buyuruyor: "Musa'nın haberi sana ulaştı mı? Hani o, bir ateş görmüş ve ailesine: "Bekleyin. Eminim ki bir ateş gördüm. Belki ondan size bir parça kor getiririm veye ateşin yanında bir rehber bulurum" demişti. (2)

Sözü işitmenin yolu da kulaktır. İşitmek de aynı şekilde düşünme ve ders almanın yoludur.

Yüce Allah buyuruyor: "Onlar sağırlar, dilsizler ve körlerdirler. Çünkü onlar geri dönmezler." (1) Yani hidayete dönmezler.

Yüce Allah sağır, kör ve dilsizlerin anlama ve hidayetten uzak olduklarını belirtmektedir. Muhalif manada alındığı taktirde âyetin işitme, görme ve konuşmanın ilim ve hidayete vesile olduğuna delalet ettiğini de söyliyebiliriz. Bütün bunlar ve daha burada sayamıyacağımız kadar sayısız âyet ve hadisler insanların ilim öğrenme ve bunun için her yola başvurması gerektiğini ifade etmektedir. Bu meseleyi İbn el-Cevzi'nin şu güzel tesbitiyle bitirmek istiyorum.

"Âlemde ilimden daha şerefli bir şey yoktur. Nasıl olsun ki?! İlim delildir. Yok olursa, dalalet olur. Şeytanın en gizli tuzaklarından biri de en üstün ibadet olan ilimden alıkoymak için insanın nefsinde taabbudu süslemesidir. Hatta öncekilerden bir cemaat için bunu süslü göstermiş, onlar da kitaplarını toplayıp denize atmışlardır. Bunu bir cemaat haber vermiştir. Onlar için hüsnüzan besleyerek diyoruz ki, herhalde o kitaplarda beğenmedikleri bir takım sözleri vardı ve bu sözlerinin insanlar arasında yayılmasını uygun görmemişlerdir. Aksi halde içlerinde insanlara yararlı bilgilerulunduğu ve bu bilgilerin sonuçlarından korkulmadığı taktirde onları telef etmek veya denize atmak malı yoketmek olup caiz değildir.

Şeytanın tasavvufçulara oyunu o kadar büyük olmuş ki onlardan bir cemaat talebe ve müridlerinin mürekkep hokkası bile taşımalarını yasaklamışlardır. Mesela Cafer el-Halidi şöyle der: Tasavvufçular bana müsaade etselerdi, dünyanın hocasını size getirirdim. Ebu'l-Abbas ed-Dırdırî'nin yanında oturuyordum. Tasavvufçulardan biri geldi ve bana "Yaprakların ilmini bırak,

çaputların ilmine bak" dedi. Tasavvufçulardan birinin yanında bir mürekkep hokkası görülünce, içlerinden biri ona "Avretini ört" dedi. Nitekim eş-Şibli'nin şöyle dediğini naklederler: "Benden yaprak ilmini isterlerse, onlara çaput ilmini gösteririm."

İşte bu İblis'in en gizli oyunlarından biridir. Zaten onlar hakkındaki zannını doğrulamış bulunmaktadır. Tasavvufçularda bunu yapması ve onlara süslü göstermesinin iki sebebi vardır:

a- Onların karanlıkta yürümelerini istemesi, **b-** Rasûlullah'ın ve ashabının yolunu ve sünnetini araştıran bir kimse hergün birşeyler okudukça ve öğrendikçe ilmi artar, daha önce bilmediği çok şeyler öğrenir, iman ve marifetini artırır. Gittiği yolların birçok hatalarını kendisine gösterir. İblis en gizli bir hile ile bu yollarını kapatmak istemiş ve amacın bizzat ilim değil, amel olduğunu onlara söylemiştir. Bu hileye aldanan zavallı da ilmin ne büyük bir amel olduğunu anlayamamıştır.

Bu gizli oyundan ve aldanmadan sakın! Çünkü ilim en büyük asıl ve en büyük nurdur. Hatta ilim tahsili için yaprak çevirmek oruç, namaz, hac ve cihaddan büyük olabilir. İlimden yüz çeviren nice kişi taabbudunda (ibadete kapanmasında) heva ve heves azabı içine dalmakta nafilelerle birçok farzları yoketmekte ve daha üstün olduğunu sandığı şeylere dalıp vacibi ihmal etmektedir. Böylelerinin elinde ilimden bir meşale olsaydı, doğruyu bulurlardı. Sana söylediklerimi iyice düşün, Allah'ın izniyle aydınlanırsın." (1)

Tekrar ederek vurguluyoruz ki müslümanları ilimden soğutan tasavvufçular onların gerileme, çökme ve emperyalizmin boyunduruğu altına düşme sorumluluğunu taşımaktadırlar. Çünkü onları hurafe ve cehaletleriyle uyuşturmuş, ilim öğrenmelerini engellemişlerdir. Diğerarafta Batı ilim alanında alabildiğine ilerlemiş ve istediği gibi cirit atmış, güçlü darbeleriyle İslâm âlemini ezmiş, nimetlerini elinden almış ve istediği gibi kullanmıştır.

Bir İslâm âlemi ki tasavvufçuların afyonlaması neticesinde ilimden ve çalışmaktan yüz çevirip derin bir uykuya daldıktan sonra gözlerini açıyor ve giderken geride bıraktığı âlemden bambaşka bir âlemle karşılaşıyor! Aklınca daldığı kısa bir uykudan sonra sanki hiç görmediği bir âlemle yüzyüze geliyor. Tıpkı yüce Allah'ın yüz sene öldürdükten sonra dirilttiği ve "Kaç sene kaldın?" deyince, "Birgün veya bir günden az" diye cevap veren adam gibi! (1)

Evlenmekten Yüzçevirmeleri

Tasavvufçuların çoğu evlenmeyi kendilerini Allah'a ibadetten ve zikirden alıkoyan bir ayakbağı olarak görür. Onu arzulara karşı mücadele, şehvet ve lezzetleri terketme çabalarına aykırı dünyevi lezzetlerden biri olarak sayarlar. İbrahim İbn Edhem "Kadın bacaklarına alışan kişi felah bulmaz" derdi. (2) Ebu Süleyman ed-Darani de "Kim evlenirse, dünyaya yönelmiş olur" (3) demiştir.

Tasavvufçuların pîrî olarak adlandırdıkları Cuneyd el-Bağdadî de şöyle diyor: "Yeni başlıyan kişinin şu üç şeyle kalbini meşgul etmemesi iyi olur. Aksi halde durumu değişir. Bunlar mal kazanmak, hadis öğrenmek, evlenmektir. Sofunun okuyup yazmaması gerekir. Çünkü bu, himmetini toplamak için daha iyidir." (4)

Bişr İbn el-Hars'a "Halk senin hakkında konuşuyor" denildiğinde, "Benim için ne diyorlar?" diye sormuş, "Sünneti, yani evlenmeyi terkediyor, diyorlar" cevabını alınca, "Onlara söyleyin, ben sünnet yerine farzla meşgulüm" demiştir. (5) Fakir (tasavvufçu)lardan birine "Evlen" denilince, "Ben evlenmekten çok, nefsimi boşamaya muhtacım" demiştir. (6)

Tasavvufçular evlenmeyi terketme konusunda Rasûlullah'a nisbet edilen bir hadise dayanırlar. Gûya Rasûlullah şöyle buyurmuştur: "En hayırlınız, ikiyüz seneden sonra yükü en hafif olandır. Bu ne demektir ey Allah'ın rasûlü? denilince, "Eşi ve çocuğu olmıyan" buyurmuştur." (1)

Dayandıkları diğer bir rivayet de şudur: "Ümmetimin hayırlılarının evveli evlenenler, sonuncuları da bekarlardır. Yüz seksen bir yıl geçtikten sonra ümmetimin rahip olmasını helal kıldım." (2)

Dayandıkları diğer rivayet de "Aile fertlerinin azlığı iki bolluktan biri, çokluğu ise iki fakirlikten biridir." (3)

Tasavvufçuların bazıları evlenmeyi terketmekle yetinmemiş, İbn el-Cevzi'nin dediği gibi cehalette o kadar ileri gitmişlerdir ki kendilerini hadımlaştırmışlardır. Bunu da Allah'a karşı duydukları utanmadan dolayı yaptıklarını söylemişlerdir. Halbuki böyle bir şey ahmaklığın zirvesidir. Çünkü yüce Allah erkeği dişiden bu organ ile ayırdetmiş ve bir özellik olarak erkeğe vermiştir. Sonra neslin devamına sebep olması için yaratmıştır. Onun için kendini hadımlaştıran bir insan lisanı hal ile "Allah'ın yaptığının zıddı doğrudur" demektedir. Kaldı ki

erkeklik organlarını kesmeleri erkeklik şehvetini gidermemektedir. Böylece istekleri de yerine gelmemiş olmaktadır. (4)

Tasavvufçulardan bazıları kadınlarla evlenmeyi terkederken bıyıkları terlememiş gençlerle Lut kavminin uygulamasına gitmişlerdir. Komik şeylerden biri de çocuğu "şahit" kinayesiyle anmalarıdır. Yani yüzünün güzelliğiyle Allah'ın kudretine şahitlik etmektedir.

Anlatıldığına göre Ebu Ali es-Sakafi'nin arkadaşları kendisinden çekindikleri için "şahit" kelimesini onun huzurunda kullanmaktan kaçınmışlardır. Onun için yüzü güzel oğlana "hüccet" demeyi tercih ederek güya tevazu göstermişlerdir. Ama bir gün yolda onunla beraber bulundukları bir sırada karşılarına çıkan güzel yüzlü bir oğlana, Ebu Ali'nin ne manaya geldiğini bilmediğini sanarak, "hüccet" demiş, kendilerine yaklaştığında oğlanın güzel yüzlü olmadığını görünce de Ebu Ali Dahiza (boştur) diyerek ne kastettiklerinin farkında olduğunu sezdirmiştir. (1)

Dr. Zeki Mübarek şöyle der: İbn Cabir el-İşbili'nin talebelerinden birinin güzel yüzlü bir oğlana "Allah için bir öpücük ver, açlığımı yatıştır" dediği kaydedilir. Bunun üzerine oğlan onu şeyhe şikayet eder. Şeyh ona "İstediğini verdin mi?" diye sorunca, oğlan, "Hayır" der. Şeyh ona "Onu bundan mahrum bırakman yetmiyormuş gibi bir de gelip onu şikayet ediyorsun?" diye terslemiştir. (2)

Tasavvufçular bununla da kalmamışlardır. Bazıları güzel yüzü metheden hadisleri uydurarak Rasûlullah'a iftiraya kadar gitmiştir. Mesela "Üç şey gözü aydınlatır. Bunlar yeşile, suya ve güzel yüze bakmaktır" gibi. (3)

Dr. Zeki Mübarek şöyle devam ediyor: Bu rahiplik nereden geliyor? Şüphesiz öncelikle Hıristiyanlık'tan, sonra da sabiilikten gelmektedir. Hıristiyanlık'taki rahiplik malumdur. Sabiilikte ise, rahip zaman zaman kendini hadımlaştırmaktadır.

Sözün kısası, tasavvufçular evliliğe ruhun hareketini önliyen bir ayakbağı olarak bakmaktadırlar. Evlilikte ve nesilde bulunan ruhsal manalara onlardan nüfuz eden veya aklı eren çok nadirdir. Geçim sıkıntısı çeken evli bir erkeğin önünde şeref ve asaletten hali olmıyan cihad kapıları açılır, ahlaki ve ruhi bir tecrübeden de geçmiş olur. Korkarım ki evlilikten kaçmaları hayatın yükümlülüklerinden ve sorumluluğundan kaçıştır. Hatta sebebinin bundan başka olmadığını da söyleyebiliriz. Allah'a kendini adama ve ibadete çekilme iddiaları birer paravan

gibi görünmektedir. Çünkü aile fertleri ve yakınlar için çalışıp çabalamak da Allah'a kendini adamak ve bir ibadettir.

Tasavvufçular evlenmekten yüz çevirirken cihaddan da yüz çevirdiklerinin belki farkında bile değildirler. Zira aile fertleri için çalışmak, geçimlerini sağlamak ve İslâmî bir terbiye ile İslâm'ın birer eri gibi yetiştirmek cihadların en büyüklerinden değil midir? Allah'ın himayesine ve gözetmesine sığınarak hayatın sıkıntılarına göğüs germek ve İslâmî bir hayat için devamlı çalışmak en üstün takvalardan deği mi? Fakat selameti severek veya ibadet için kendini bir tarafa kapatarak evlenmekten yüz çevirmek ancak korkak ve gafillerin işidir.

Geçmişte iyi kişilerden birine evlilik teklif edilmiş, ama bir süre bunu red etmiş, birgün uykudan uyanınca beni evlendirin demiştir. Sebebi sorulunca, şöyle demiştir: Rüyada kıyametin koptuğunu, diğerleri gibi ben de mahşere geldiğimi gördüm. Çok susamıştım. Sanki boynum kopacaktı. Diğerleri de sıkıntı, sıcaklık ve güneşin haraketinden aynı şekildeydi. Biz böyle beklerken bir de baktım ki çocuklar insanlar arasında dolaşıyorlar. Üzerlerinde nurdan mendiller, ellerinde altın ve gümüşten ibrikler, kadehler var. İnsanlara su veriyorlar, kimilerine vermiyor, kimilerini geçiyorlar. Onlardan birine elimi uzattım ve "Ne olur bana da su verin, çok susadım" dedim. Bana "İçimizde senin çocuğun yok, biz sadece babalarımıza su veriyoruz" dedi. Kimsiniz? dedim. "Biz müslümanların ölen çocuklarıyız" dedi.

Sonra tasavvufçular evlilikten yüz çevirme ve bekarlığı tercih etmekle birtek sonuca, soylarının kesilmesi ve yokolmaları sonucuna doğru gidiyorlar. Yine aç ve uyuşuk, zayıf ve gıdasız erkeğin gürbüz ve sağlam bir nesil meydana getirmesi güçtür. Hz. Peygamber'in zayıf çocukları değil, sınır boylarında düşmana karşı nöbet bekliyen ve cihad eden güçlü çocukları tercih ettiğini düşünmemek büyük bir yanlışlıktır. (1)

Evlilik doğal bir nizamdır. İnsan türünü korumak ve nesli devam ettirmek için ilahi hikmet bunu gerektirmiştir. Yüce Allah buyuruyor: "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok kadınlar ve erkekler üreten Rabbinizden korkun. adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten de sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde gözetleyicidir." (2)

"(Harp esiri olarak) sahip olduğunuz cariyeleriniz hariç, evli kadınlarla evlenmeniz size haram kılındı. Allah'ın size emri budur. Bunlardan başkasını, namuslu ve zina etmemek üzere mallarınızla istemeniz size helal kılındı.

Onlardan faydalanmanıza karşılık kararlaştırılmış olan mehirlerini verin..." (3) "Aranızdaki bekarları, kölelerinizden ve cariyelerinizden iyi davranışlı olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah lütfu geniş olan ve her şeyi bilendir." (4)

Evlenmekten yüz çevirmeğe yapılan bütün çağrılar Allah'ın kulları için seçtiği ve beğendiği hikmetini iptal etmek ve Rasûlullah'ın sünnetine muhalefetten başka bir şey değildir. Kısaca hıristiyanca bir çağrıdır. İslâm onunla mücadele etmiş ve evlenmeyi emretmiştir. Evlilikte nefsin huzuru, rahmet ve sevgi olduğunu bildirmiştir. Yüce Allah buyuruyor: "Huzur bulmanız için size kendi cinsinizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve merhamet meydana getirmesi de O'nun varlığının delillerindendir. Doğrusu, bunda iyi düşünen bir millet için ibretler vardır." (5)

Kur'ân-ı Kerîm'de evlenmeyi teşvik eden, önemini ve yararlarını anlatan birçok âyeti kerîmenin yanında evlilik sonucu meydana gelen aile ve fertleri ve akrabaların miras haklarını düzenliyen bir dizi âyetler bulunmaktadır. Evlilik olmadığı taktirde Kur'ân'da büyük bir yekun tutan bu kadar âyet ve hüküm anlamsız olmıyacak mıdır? Bunlar uygulanmak için gelmemiş midir? Tasavvufçular gibi insanlar evlenmez ve çoluk çocuk sahibi olmazlarsa, bu hükümler ve âyetler ne işe yarıyacaktır?

Bunun yanında Hz. Peygamber'in çok evlenme ve evliliği teşvik etme şeklindeki ameli sünneti yanında evliliği öğütleyen ve bundan yüz çevirmenin İslâm nizamına aykırı olduğunu belirten pekçok hadisleri bulunmaktadır. Sürekli oruç tutmayı, devamlı namaz kılmayı ve evlenmemeyi kararlaştıran üç sahabinin durumunu Rasûlullah öğrenir öğrenmez huzuruna çağırdığını ve kendisinin onlardan çok daha fazla Allah'tan korkmasına rağmen oruç tutup iftar ettiğini, namaz kılıp uyuduğunu ve evlendiğini belirterek onların bu tutumlarını tasvip etmediği "Benim sünnetim budur, sünnetimden yüz çeviren benden değildir" dediğini herkes biliyor. (1) Acaba tasavvufçular evlenmekten yüz çevirmekle Rasûlullah'ın sünnetine ve yoluna karşı nefret ve düşmanlıklarını mı dile getirmek istiyorlar? Bu bidatlarına din süsü vererek sinsi bir şekilde Allah'ın dinini ve Rasûlullah'ın yolunu mu değiştirmeğe çalışıyorlar?

Evlenmeyi teşvik olarak mesela Rasûlullah şöyle buyuruyor: "Kişi evlenince dininin yarısını tamamlamış olur. Diğer yarısı için de Allah'tan korksun." (2) "Dünya bir metadır ve en hayırlı metaı salih kadındır." (3) "Eşini seven ve

doğurgan kadınlarla evlenin. Çünkü kıyamet günü ben sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim." (4)

İbn Mesud şöyle diyordu: "Ömrümden on gün kalsa ve o günlerde kesin olarak öleceğimi bilsem yine evlenirim ve Allah'ın huzuruna bekar olarak çıkmam."

Evlenmemekte toplum için ne kadar büyük sakıncalar bulunduğu açıktır.

Fıtrî güdülerin köreltilmesi, Allah'ın yarattığı yapının değiştirilmesi, bonun sonucu olarak ruhta meydana gelen hastalıklar ve değişiklikler, toplumda seks güdüsünü tatmin için başvurulacak anormal ve yasal yollarla toplumda fesadın yayılması, neslin azalması, ümmetin zayıflaması ve insanlar arasında ilişkilerin bozulması kaçınılmazdır. Halbuki İslâm insanların maddi ve manevi yapılarını ıslah etmek ve hem dünyada, hem ahirette mutlu bir toplum olarak yaşamalarını sağlamayı amaçlamaktadır. (5)

Tasavvufçuların Zikri

Doğum yıldönümleri (mevlidler) dedikleri bayramlarda, mescidler dedikleri yatır türbelerinde tasavvufçular zikir diye adlandırdıkları dans partileri düzenlerler. Şeyh efendi rezaletin aşık olduğu ve faziletin tiksindiği kadın ve erkek dervişlerden iki saf arasında oturur, haram beslenmekten yağ damlıyacak kadar semizlemiş iki eliyle işaret ederek dansı başlatır. Kendisi de harflerini ve telaffuzunu tahrif ederek Allah'ın adını haramla beslenen dudaklarından ve burnundan tekrar etmeye başlar. Alnının iki tarafı hayayı gammazlar ve takvayı jurnal eder. Gazelcileri de Leyla ve Suad faslından coşkun sesiyle coşturur. Davulcuları yahut tef ve neycileri de şeytanın elleriyle davulu yahut defi, nefesiyle de neyi çalarak cinleri etrafa toplar. Bu cûşuhurûş içinde şeyh efendi kendinden geçer ve dervişler de ritme uyarak göbek atmaya başlarlar. Dansözler gibi sağa sola kırıtarak nağmelere katılırlar. Tıpkı meyhanecilerin elinde içki kadehlerini ve altın tasmaları gören dansözlerin bütün vücut hatlarıyla coşarak kendinden geçtiği ve mest olduğu gibi, kendilerinden geçer ve mest olurlar. Çok geçmeden bastırılmış olan şehvetler alevlenir ve dem bu demdir, diyerek alevlenen şehvetini tatmin yollarına koyulur. Edepten uzak sallanmalar ve şeytanca iniltiler ve günah ulumalarından kısılmış seslerle Seyyide Zeynep Zeynep yahut Seyyide Nefise'den (1) istiğase (yardım dileme) naraları yükselir. Bunların kastettikleri ne temiz Zeynep, ne de temiz Nefise'dir. Çağırdıkları

bunlardan başkadır. Çünkü her biri kendi sevgilisinin şarkısını söyler. Bu şekilde bu edepsizce sapıklığı bir veya iki saat sürdürürler. (2) Her biri şeytanı kuduran ve şehveti alevlenen dişilere vücudu kuvvetli bir hayvan olduğunu ispatlamaya çalışır. Sonra da dansla geçen bu saatlerin ilahi tecelli saatleri olduğunu söyler. Bir de bakarsınız ki yetiminin azığını satan anne, eşinin başörtüsünü satan erkek ve borç altında beli kırılan zavallı borçlu şeyhin batıracağı bir şiş veya vereceği bir afyon yahut dervişlerin bir esrarı için kuyruğa girmişler! Hepsi de zikir (dans) salonlarında dans ediyorlar!

Ne dersiniz, aşırı mı gittim yoksa eksik mi anlattım? Herhalde aşırı gittiğimi sanıyorsunuz, değil mi? Dans salonlarında tepinirken tasavvufçuları gören herkes, diyebilirim ki, facirlerin şehvetleri gibi alevlenen mecusilerin ateşlerini görmüş gibi olur. Söyler misiniz, şuurlarını yitirmiş ve şeytan çarpmış gibi haramlarla coşan ve coşturan nağmelerle tempo tutan, kilometre uzaktan harama çağıran gözlerle mest olan gençleri acaba toplumun insanları görmüyor mu? Ellerindeki teflerle tempo tutturan gençlerin yanında neşesinden dört köşe olan şeyhleri insanlar duymuyor mu? Kurdukları tuzaklarla ortalıkta dolaşan gençleri ve nereye gideceğini bilmiyen zavallıları avlayıp kendisine sundukları için keyfine diyecek bulunmıyan bu sömürücüleri insanlar bilmiyor mu? Bütün bunlar oluyor ve siz de, biz de hepimiz görüyoruz, duyuyoruz. Buna rağmen düğün başkalarınmış gibi kimsenin buna aldırdığı veya karşı çıktığını müşahade etmiyoruz. Sanki heriflerin rezillikleri kutsal bir faziletmiş gibi herkes halinden memnun!

Söyler misiniz, Rasûlullah Rabbini böyle mi zikretti? ondan sonra ashab Allah'ı böyle mi zikretti? Müfred ismiyle zikrettiklerini, ah vahlarla, inilti ve tempolarla, dans ve nağmelerle Allah'ı zikrettikleri kim iddia edebilir? Birisi alkış tutarak ve diğerleri ona uyarak koro halinde zikrettiklerini kim söyliyebilir? Leyla gazelleri okuyan bir gazelhan eşliğinde, çığlık ve naralarıyla vahşi hayvanları yuvalarında ürküten seslerle, bir lokma et yahut batacak bir şiş için Allah'ı zikrettiklerini kim ileri sürebilir? Neylerle, keman ve rebaplarla, tef ve nakkaralarla zikrettiklerini nasıl söyleyebilirsiniz? Hepsi Rasûlullah'ın öğrettiği gibi Allah'ı zikrettiler. Huşu ve teslimiyet içinde, sessiz ve müziksiz, hav ve reca arasında, münferiden ve Rasûlullah'ın öğrettiği dualarla Allah'ı andılar, O'na yalvardılar, nimetini istediler ve azabından kendisine sığındılar. Ama tasavvufçuların zikri gibi zikredenler, ancak cahiliyye müşriklerinin zikri ile zikretmiş olur. Yahudi ve hıristiyan kâfirlerinin zikri ile zikretmiş olur."

Onların (müşriklerin) Beytullah'ın yanında namazları (duaları) da el çırpmak ve ıslık çalmaktan başka birşey değildir." (1)

Tasavvufçuların Zikri Bir Yahudi Bidatıdır

Yüz kırkdokuzuncu mezmurda şunları okuyoruz: "Siyon oğulları hükümdarlıklarına sevinsinler, tef ve ud ile dansederek adını tesbih etsinler, terennüm etsinler. Tehlil getirin, kutsallığında (Kudüs'de) Allah'ı tesbih edin. Rebab ve ud ile tesbih edin. Tef ve dans ile tesbih edin. Sazlar ve zurnalarla tesbih edin. Türlü naralarla tesbih edin." (2)

Tasavvufçular da aynı bu şekilde zikir yaparlar. Yahudi cahiliyye bidatı ile tasavvufçuların zikri arasında sıkı ilişkiyi ve benzerliği görmek için bir zikir meclisini müşahade etmek yeterlidir. Bu apaçık bir gerçek iken, Abdulaziz ed-Debbağ'ın şu sözlerini görüyoruz: "Zikredenler sağa sola sallanırlar, çünkü kutuplar meleklerin böyle yaptığını görmüşlerdir." (3)

Şeyh Kalplerin Casusu!

Tasavvufçular zikir esnasında müridin şeyhini zihninde canlandırmasını, "Üstadım yardım et" diyerek zikre başlarken ondan yardım istemesini ve ondan yardım istemenin tıpkı Rasûlullah'tan yardım istemek gibi olduğuna inanmasını şart koşarlar. Çünkü kendisini Rasûlullah'a ulaştıracak şeyhdir. Kalbiyle de şeyhinden izin istiyerek "Destûr ey şeyhim! demesi yanında tarikat mensupları ve ileri gelenlerden de izin istemesi gerekir. Tarikatta ileri gelenler silsile olarak bilinir. "Ey tarikat sahipleri ve ileri gelenler, destûr" demesi gerekir. (1)

Bu şekilde tasavvufçular Allah'ı guya zikretmeye başlamadan önce dervişin bu şirk pisliklerine bulaşmasını ve Allah'ın zikrini kabul edip hoşnutluğunu vermesi için bütün bu putlardan izin almasını zorunlu kılmaktadırlar. Gördüğünüz gibi, sağır perdeler ve karanlık dünyalar içinde zifiri karanlıkları ve çılgın fırtınaları tasavvufçular salikin yoluna çıkarmakta ve bir parıltı da olsa nurdan birşey görmesine engel koymaktadırlar.

Zikrin Şekli Ve Sözleri

Zikreden kişinin tepeden tırnağa kadar sallanması, önce sağa lâ ile başlayıp sola ilah ile dönmesi ve doğrulması gerekir. Sola doğru öne eğilerek illallah demesi ile bu işi tamamlar. Allah, hû gibi tek isimle zikrediyorsa çenesini göğsüne vurması, koro halinde ve yüksek sesle yapması gerekir. Kelimeyi göbeğinden başlıyarak kalbinin derinliklerinden çıkarması icabeder. (2) İşte bu eşsiz pehlivanlık tasavvufçuların zikir şeklidir!

Allah için söyleyiniz, Rasûlullah rabbini zikrederken böyle tepeden tırnağa kadar sallanıp dans mı ediyordu? Sakalını göğsüne vurup sağa sola mı sallanıyordu? Şüphesiz hayır! Hiçbir zaman böyle yapmamıştır. Çünkü o Allah'ın peygamberidir ve Allah'ın huzurunda nasıl edeple ibadet edileceğini bilir ve insanlara bildirir. Kör testerenin ağaç keserken çıkardığı sesler gibi de sesler çıkarmamış ve naralar atmamıştır. Nasıl zikredeceğini Allah ona şöyle tarif etmiştir: "Namazında yüksek sesle okuma. Onda sesini fazla da kısma. İkisinin arasında bir yol tut." (1) "Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilmelisiniz ki haddi aşanları O sevmez." (2) "Rabbini içinden, yalvararak ve O'ndan korkarak yüksek olmıyan bir sesle sabah ve akşam zikret (an). Gafillerden olma!" (3) Namazda sesin fazla yükseltilmemesi ve tamamen kısılmaması, belki ikisi arasında bir yol tutulması esas iken, tasavvufçular guya bir nevi ibadet veya dua olarak yaptıkları zikirlerinde nakarat tutturmak, avazları çıktığı kadar bağırmak, testere sesleri gibi hançerelerden sesler çıkarmak, tepeden tırnağa kadar ter içinde kalacak şekilde tepinmektedirler. Ne yapâlim, tasavvufçular Allah'ın hidayetini bu şekilde değiştirmekte ve başka yollara uymaktan çekinmezler!

Zikirde kullanılan sözlere gelince; müridin şeyhine karşı edeplerinden biri de şeyhinin kendisine telkin ettiği kelimeler kullanması ve başka sözleri kullanmamasıdır. (4) Bu sebepten zikir sözleri tarikatların çokluğu ve şeyhlerin farklılığına paralel olarak çoğalmış ve değişik olmuştur. Kimileri Allah'ın tek ismi ile, kimileri hû hû diyerek, kimileri de ıh ıh sesleriyle zikretmektedir. Tasavvufçu her tağut kullarına başka tarikatların zikri ile zikretmeyi ve izin verdiği şeylerin dışında kelimeleri kullanmalarını yasaklamaktadır. Çünkü yüce Allah'ın isimlerini şu veya bu şekilde söyledikleri zaman fayda, şu veya bu şekilde söyledikleri zaman da zarar vereceğine inanırlar. Onun için zikreden kişiye fayda veya zarar verecek şeyleri bilen şeyh, kaptan sayılır. Bu bakımdan

derviş lailahe illallah sözü ile ancak şeyhi kendisine izin verdiği taktirde zikredebilir. Rabbine de yâ latif diye seslenmemelidir. Aksi halde ona bir uyuşukluk gelir veya çarpılır.

Tasavvuf kâhinlerinden İbn Ataullah el-İskenderi'nin şu iftirasına bakınız: "Allah'ın "Afûv (bağışlayan) ismi avamın zikrine yaraşır. Çünkü onları ıslah eder. Allah'a suluk edenlerin ise bu isimle onu zikretmesi yakışmaz. Bâis (dirilten) ismi ile de gafiller zikreder. Fenayı talep edenler onu bu isimle zikretmez. Gafir (günahları bağışlayan) ismi ile de avam öğrencilere telkin yapılır (onlara bu isim öğretilir). Zira günahın cezasından korkan onlardır. Ama Allah'ın huzuruna çıkmağa layık olanların günahları bağışlayanı zikretmeleri onlarda vahşeti (uzaklığı ve yabancılığı) meydana getirir. Allah'ın "Metin" ismi ise halvet sahiplerine zarar verir, dinle alay edenlere yarar sağlar." (1)

İbn Ataullah bu iftirayı serdetmeye devam etmekte ve Allah'ın isimlerinin çoğuna bu şekilde iftira etmektedir. Halbuki yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "De ki, ister Allah deyin, ister Rahman deyin. Hangisini deseniz olur. Çünkü en güzel isimler O'na mahsustur." (2) "En güzel isimler (Esmaulhüsna) Allah'ındır. O halde O'na o güzel isimlerle dua edin. O'nun isimleri hakkında eğri yola gidenleri bırakın. Onlar yapmakta olduklarının cezasına çarptırılacaklardır." (3)

Şu saçmalığa bakınız. Allah'ın Gafir ismi sadece avama yaraşır. Sanki bu tağutlar günahlardan masum veya ilahtırlar! Halbuki Rasûlullah günde yüz defa Rabbine istiğfar ederdi. Şimdi söyler misiniz, Kur'ân'ın hidayeti ve gerçekliğiyle tasavvufçuların sapıklığı ve dalaleti arasında bir ilişki buluyor musunuz?!

Rasulullah Nasıl Zikretmiştir?

Rasûlullah'ın Cenâb-ı Hakk'ı nasıl zikrettiğini pak sünnetinden öğreniyoruz. Onun zikir şekli ile tasavvufçuların bidat ve saçma zikir şekillerini karşılaştırmak mümkündür. Rasûlullah buyuruyor: "Şu iki kelime, dile kolay, terazide ağır ve Allah'a sevimlidir: Sübhanallah ve bihamdih, sübhanallahi'l-azim." (1)

Selam verdikten sonra her namazın arkasında Rasûlullah şöyle derdi: "Lâ ilahe illallah vahdehu lâ şerîke leh, lehu'l-mülk ve lehu'l-hamd ve huve ala külli şeyin kadîr, ve lâ havle ve lâ kuvvete illa billah, lâ ilahe illallah ve lâ na'budu illâ

iyyah, lehu'n-Nimetu ve lehu'l-fadlu ve lehu's-Senâu'l-Hasen, la ilahe illallah, muhlisine lehuddîn velev kerihe'l-kâfirun." (2)

Yine şöyle buyurmuştur: "İstiğfarın en büyüğü şöyle söylemektir: Allah'ım, sen benim rabbimsin, senden başka ilah yoktur, beni yarattın, ben de senin kulunum, gücüm yettiği kadar sana verdiğim söze ve ahdime bağlıyım, yaptığım kötülüklerden sana sığınırım, bana verdiğin nimetini ve işlediğim günahları sana itiraf ediyorum, beni bağışla. Çünkü günahları senden başka bağışlayan yoktur." (3)

Buhari ve Müslim'de İbni Abbas Rasûlullah'ın gece namazı kalktığı zaman şöyle buyurduğunu rivayet etmektedir: "Allah'ım, ham senindir. Yerin, göklerin ve içindekilerin nuru sensin. Hamd senindir. Yeri, gökleri ve içindekileri tutan sensin. Hamd senindir. Yerin, göklerin ve içindekilerin rabbi sensin. Hamd senindir. Hak sensin, vadin haktır, sözün haktır, sana kavuşmak haktır, cennet hak ve cehennem haktır, peygamberler haktır, Muhammed haktır, kıyamet saati haktır. Allah'ım sana teslim oldum, sana iman ettim, sana tevekkül ettim, sana döndüm, senin için düşmanlık yaptım, seni hakem yaptım, işlediğim, işlemediğim ve gizlediğim günahlarımı bağışla. Sen ilahımsın, senden başka ilah yoktur. Güç ve kudret ancak senindir." (4)

Rasûlullah'ın efradının cami ağyarını mani zikri görülüyor değil mi? Peygamberin tertemiz ve halis yakarması ve kulluğundan başka ne vardır? Göğün kapılarının açıldığı dua ve yalvarmalardan başka ne görüyorsunuz? İçinde ne müfred isimle (ya Allah, hû, âh, hay... gibi isimlerle) ne bir zikir var, ne sakalı göğse vurmak var, ne de tepeden tırnağa kadar sallanıp dansetmek var! Ne başı sağa sola sallamak var, ne inlemek var, ne de göbekten bıçkı sesi gibi sesler çıkarmak var! Ne bir gazelhan, ne tef, ne ney, ne kaval var! Ne de ortada duran ve alkışlarıyla tempo tutarak etrafında dervişlerin dans ettiği bir put var! Sadece ve sadece Allah sevgisi, korkusu ve takvasıyla dolan ve rabbine yalvaran mümin bir kalb vardır. Yüce yaratanına yöneliyor, bütün mülkün sahibi ve hakimine yakarıyor, gerçek bir iman, halis bir tevhid içinde ona yalvarıyor. Allah'ın salat ve selamı âlemlere hidayet olarak gönderilen kulu ve rasûlü Muhammed'in üzerine olsun!

Tasavvufçuların zikri ile ilgili şu tarihi olayı da naklederek konuyu bitirmek istiyoruz. Darimî'nin süneninde sahih bir senedle şu olay kaydedilmektedir:

"Ammara İbn Ebi Hasan el-Mazini, babamın dedemden naklederek şöyle dediğini işittim; diyor: Sabah namazından önce Abdullah İbn Mesud'un

kapısında beklerdik. Çıkınca onunla beraber cemayi gederdik. Ebu Musa el-Eş'ari geldi ve "Ebu Abdirrahman henüz çıkmadı mı?" dedi. Hayır, dedik. Abdullah çıkıncaya kadar o da bizimle beraber bekledi. Çıkınca hepimiz kalktık. Ebu Musa ona şöyle dedi:

Ey Ebu Abdirrahman, az önce mescidde yadırgadığım bir durum gördüm. Onun dışında iyilikten başka bir şey görmedim. Nedir gördüğün? diye sorunca, yaşayınca görürsün, dedim ve anlattım.

Mescidde halkalar oluşturmuş oturup namazı bekliyen insanlar gördüm. Her halkada bir adam var, diğerlerinin elinde de taşlar var. Onlara yüz defa tekbir getirin, diyor, onlar da yüz defa tekbir getiriyorlar. Yüz defa lailahe illallah, getirin, diyor. Onlar da yüz defa lailahe illallah getiriyorlar. Yüz defa süphanallah, deyin diyor, onlar da yüz defa sübhanallah, diyorlar.

Abdullah, "Sen onlara ne dedin?" diye sorunca, Ebu Musa şöyle dedi: Onlara birşey söylemedim. Senin görüşünü veya emrini bekledim.

Abdullah şöyle dedi: Günahlarını saymalarını emretmedin mi? Yahut iyiliklerinden hiçbir şey kaybolmayacağını onlara garantilemedin mi? Sonra yürüdü, biz de onunla beraber yürüdük. Ve o halkalardan birine geldik. Başlarında durdu ve "Nedir bu yaptığınız?" dedi. Ey Ebu Abdillah, şunlar taşlar, yaptığımız tekbir, tehlil ve tesbihleri onlarla sayıyoruz, dediler.

Abdullah şöyle dedi: Günahlarınızı sayınız. İyiliklerinizden hiçbir şeyin kaybolmıyacağını ben size garantiliyorum. Yazık size ey Muhammed ümmeti! Ne çabuk helak oluyorsunuz?! Şunlar Allah Rasûlü'nün ashabı, her tarafta oktur. Şunlar elbisesi henüz çürümemiş, şunlar da tabakları, henüz kırılmamıştır. Allah'a yemin ederim ki bu yolunuz ya Muhammed'in tebliğ ettiği dinden daha hidayet üzeredir yahut bir sapıklığın kapısıdır. Şöyle dediler: Ey Ebu Abdillah, Allah'a yemin ederiz ki hayırdan başkasını istemedik. Şöyle dedi: Hayrı istiyen nice kişiler var ki hayra erişemezler!

Rasûlullah bize şöyle buyurdu: Bir topluluk var ki Kur'ân okurlar, ama Kur'ân gırtlaklarından aşağı inmiyor. Allah'a yemin olsun, herhalde onların çoğu sizdendir. Ondan sonra çekip gitti.

Ömer İbn Mesleme şöyle dedi: Nehravan gününde onların hepsinin Hariciler'le beraber bize saldırdıklarını gördüm." (1)

Tasavvufçuların İbadeti

Zühd ve zikir alanında tasavvufun ne olduğunu gördük. Acaba tasavvufta ibadet nasıldır? Kalbin katılımı bulunmıyan, vücudun iştiraki olmıyan, Allah için birtek düşünce taşımıyan, huşu ile yönelen bir şuur ve yalvaran bir dua içermiyen bu ruku ve secdeler midir? Çünkü gördüğümüz bu ibadet şekli kabir putlarına karşı yapılan sücud ve tesbihler, sağır taşlarına bir ubudiyet olup onlara karşı son derece korku ve takva ile yapılmakta, onlara sığınılmakta ve tam bir mahviyet içinde yapılmaktadır. Görmüyor musunuz, Allah'ın mescidleri boş dururken kabir tapınakları her taraftan gelen kalabalıklarla dolup taşmaktadır? Allah'ın yatırların putlarından arındırdığı mescidleri cemaat bulamazken, göğsüne mezar taşlarının konulduğu ceset puthanelerinin nasıl sel gibi gelen insanlarla dolup taşmaktadır? Ölü kemiklerinin barındığı, etlerinin kokuştuğu veya varlığı vehimden öteye gidemiyen yatır kabirlerinin bütün genişliklerine rağmen kabrin veya çürümüş kemiklerin yahut üzerinde kubbeler dikilen hurafe vehimlerin yahut değişik hayvanların kemiklerinin bereketlerini almak için cahil insanlarla nasıl dolup taştığını görmüyor musunuz? Bütün bunların niçin olduğunu biliyor musunuz? Bütün bunlar kabirlerin veya türbelerin muhafızlığını yapan tasavvuf kâhinlerine bolbol adaklar ve yardımların gelmesi içindir. Bu tapınakların döşenmesi, aydınlatılması, kokulandırılması ve yükseltilmesi için milyonları bulan masrafların yapıldığını görmüyor musunuz? Allah'ın mescidleri ise kargaların ötmesi ve baykuşların yuva yapması için terkedilmektedir.

Evet, tasavvufçuların ibadeti nedir? O leşler için sundukları adaklar mıdır? Yoksa ayaklar altında ezilen eşiklerde ölülere yapılan secdeler midir? Yahut bağışlamasını kazanmak ve rahmetine ermek için putların taşlarına büyük bir iştiyakla kondurulan öpücükler midir? Veya putperestlerin elinden çektiği ve kurtların kemirdiği tahtalar, mermer taşlar ve çürümüş kemiklerle Allah'a yapılan tevessüller midir? Kabirlerde çürüyen ölülerden ebedilik ruhunu ve hayat desteğini bekliyen kişilerin yaptığı uzun uzun dualar mıdır? Veya meded ya şeyh, destur ya gavs, imdat ya veli gibi sözler midir? Yahut işleri sarpa sardığında veya başları derde düştüğünde zavallıların kabirlerden yaptığı istiğaseler midir? Yahut tağutların tapınaklarında karanlık gecelerde ve uzayıp giden seherlerde tasavvufçuların tekrarladıkları şirk zikirler midir? (1) Kabirler ve içinde yatanlarla yapılan yeminler midir? Halbuki yüce Allah kendisine yeminin bir suçtan kaçmak veya bir cinayeti örtbas etmek için âlet edildiğini haber vermektedir.

İbdati, zikri ve zühdü ile tasavvufun ameli yönü de budur. Bunun insanlığa rehberlik etmeğe ve onu yüce değerlere götürmeğe elverişli olduğunu düşünüyor musunuz? Evet, nazari ve ameli yönüyle gördüğümüz bu tasavvuf insanları hidayete ve üstün değerlere mi iletiyor, yoksa hüzün dolu yufka yüreklerin ciğerlerini kemiren gizli bir verem veya kanser gibi öldürüyor mu?

Daha önce belirttiğimiz gibi nazari yönünde tasavvufçular kulun Allah'ın kendisi ve şirkin tevhidin aynısı olduğuna inanmış ve bu inancı din edinmişlerdir. İki yönü ile de tasavvufu gördünüz. İki yönü ile de bu tasavvuf insanları Rahman'ın kulları mı yapıyor yoksa şeytan ve tağutlara kul köle mi ediyor? Bu tasavvufun hedef ve gayeleri aynı olan izzet, şeref ve hakimiyet sahibi üstün bir tek ümmeti putperestliğin batıl çöllerinde dolaşan, zillet ve alçaklığa maruz bırakan, emperyalizme, alçaklığa, hakaret ve zillete boyun eğen ezilmiş ve bölük pörçük olmuş hayaletler haline nasıl getirdiğini artık insanların görmesi gerekmez mi?

Yâ Dua Ve İddiaları!

Tasavvufçular, platonik aşk ve romantizminden sembolizmine kadar hemen her türde şiir ve gazelleriyle hayranlarının gözünü boyamış, bunlara bakarak birçokları tasavvuf ve tasavvufçular hakkında muarızlarla bu yüzden tartışmaya girmiş, şiir büyüsü ve fitnesi taşıyan tasavvufçuların birtakım dua ve yalvarmalarını, hakkın parlaklık ve güzellik boyasını taşıyan yakarmalarını göstererek "Bunları söyliyen kişilere iftira ederek İslâm'dan uzak olduklarını nasıl söylersiniz?" diye itiraz etmiştir.

Tasavvufçuların aşkıyla büyülenmiş olan bu kişilere şunu belirtmek isteriz: Sapık hiçbir inanç mensubu veya çarpık bir din bağlısı yoktur ki mabudlarına yalvarmış ve kendisine vahiy atmosferinde peygamberlerin duaları gibi gelen dualarla tanrılarına dua etmiş olmasın! Acaba bu dualar ve yakarmalardan dolayı onları müslüman mı sayacağız?

Tasavvufçuların batıllarını savunma hamiyeti taşıyan müslümanlara şunu söylemek istiyoruz: Onların avukatlığını yapmadan önce kendilerine sorunuz, acaba bu duaları kime yapıyorlar? Kime yalvarıp yakarıyorlar? Mabudlarının sıfatlarını ve esma-i hüsnasını sorunuz? Onları mükellef tuttuğu şeriatını sorunuz? Bu soruların cevaplarını ağızlarından veya kitaplarından aldığınız zaman bu insanların Allah'a dua etmediklerini ve O'na yalvarmadıklarını kesin

olarak görecek ve inancaksınız. Bütün bunları Allah'tan başka tapılması için uydurdukları tanrılar için yaptıklarına kanaat getireceksiniz. En azından dua ve yakarmalarında tanrılarını Allah'a ortak koştuklarını göreceksiniz.

Tasavvufçuların sözleriyle büyülenmiş veya onların fitnesine kapılmış olan insanlar onların "Bu sözlerimiz Kur'ân ve Sünnet'le kayıtlıdır" türünden sözlerini bize hatırlatıyorlar. Kitaplarının başında yazdıkları "Şeriata bağlı olmıyan kişilerin havada uçtuğunu veya su üzerinde yürüdüğünü görseniz bile o veli olamaz" gibi sözlerini delil olarak gösteriyorlar. (1)

Gerçek şu ki acıklı pratiği kamufle eden tatlı sözlere aldanan bilgisiz ve gerçeklerden habersiz yığınlardan kendisine taraftar bulmak için islâm toplumunda ortaya çıkan her fırka ve hizip bu gibi iddialarda bulunmuş, şeriatın ölçülerine sıkı bir şekilde bağlı olduğunu etrafına propaganda etmiştir. İmamlarını tanrılaştıran Şia bunu söylemiş, Allah'ın sıfatlarını işlevsiz kılan Muattıla söylemiş, Allah'ı insan gibi cisim yapan Mücessime bunu söylemiş, sapıklıkları gün gibi âşikâr olan Kadiyanilik ve Bahailik bunu iddia etmiştir. Bütün bu sapık fırkalar aynı şeyi iddia ettikleri gibi tasavvufçular da iddia etmişlerdir. Tasavvufun kâhinlerinden en-Nablusi'nin vahdeti vücudun Kur'ân ve Sünnet'ten alındığını söylediği sözlerini daha önce nakletmiştik. Yeryüzünde ve âlemdeki bütün varlıkların Allah'ın kendisi veya görünen şekli olduğunu söliyen putperest bir anlayışın bile Kur'ân ve Sünnet'ten alındığını iddia edecek kadar yüzsüzlük yapan bir topluluk, sözlerinin Kur'ân ve Sünnet'e bağlı olduğunu nasıl iddia etmesin?!

Hiçbir insanı dilediğini iddia etmekten alıkoyamazsınız. Ancak yapılabilecek bir şey varsa, o da söylediği veya iddia ettiği şeyin doğru olup olmadığını denemek, Kur'ân-ı Kerîm'in ve Hz. Peygamberin hak terazisiyle ölçmektir. O zaman iddia ettiği şeyin doğru olup olmadığına delil ve hüccet ile hükmetmek mümkündür. Şu ana kadar tasavvufçuların gerek nazari inançlarını ve gerekse ameli yanlarını sergilemeye çalıştık. Acaba bunların şeriata veya sâlim bir akla bağlı olduklarını söyliyebilir misiniz? Tasavvufçuların tanrıları ve liderleri hakkındaki inançlarının şeriat veya akılla bağdaşan bir yanını gördünüz mü?

Tasavvufçular daha ilk gerçeğidir. Bu yüce gerçeğe ve ona terettüp eden kutsal hakikatlara inandığına nasıl hükmedebiliriz? Tasavvufçuların söylediği önemli değil, önemli olan yaptığıdır. Bazı meşhurlarının münafıklık yaparak iddia ettiği gibi, tasavvufçular acaba Kur'ân ve Sünnet'le amel ediyor mu? Söyledikleriyle

yaptıkları birbirini tutuyor mu? Tasavvuf büyüsü aşıklarının bize karşı güya delil getirdikleri sözlerden biri İbn el-Farid'in şu ifadeleridir:

"Senden ayrı birgün aklıma bir irade gelecek olsa, mürted olduğuma hükmederim."

İbn el-Farid'in zatından tecerrüd (1) ettiği, kendini bir tarafa bıraktığı yalanına rağmen, beyitte zatının Allah'ın zatından ayrı bir varlık olmadığını iddia ettiği görülmüyor mu? Burada zatından tamamen tecerrüd ettiği ve Allah'ın iradesiyle oturup kalktığını söylediğini farzetsek bile, şu sözlerini hangi çuvala koyacaksınız?

"Hayatını hayatımdan almıyan hiçbir canlı yoktur, her nefis ancak benim murad ettiğimi istiyebilir."

Yukarıdaki beytini bize delil getirenler, İbn el-Farid Taiyye'sinin dolup taştığı şirk ve zındıklığı hiç görmüyorlar mı? Baştan başa Taiyye'sinin rabba yalvardığı zaman ancak iffeti ayaklar altına alınan dişiye yahut kemikleri çürümüş bir ölüye veya ayniyyet mertebesinde sözünü ettiği rabbın varlığının tahakkuk ettiği zatının kendisine yalvardığını anlatmıyor mu?

Tasavvufçular iin timsah gözyaşlarını dökenler Rabia'nın şu sözünü delil getiriyorlar: "Ateşinden korktuğum yahut cennetini umduğum için sana ibadet etmedim. Sadec sana zatın için ibadet ettim." (1) Bunu getirir ve ilahi aşkın şehidi Rabia için dil dökerler. Hertürlü arzudan, sevgi ve rağbetten, korku ve istekten tecerrüd ettiğini iddia eden Rabia için esas duruşta dururlar! Ama diğer tarafta hiçbir peygamberin böyle bir sözü söylemediğini veya böyle bir yolu izlemediğini akıllarına bile getirmezler.

Sonra Rabia'nın bu fettan tasavvuf büyüsüyle yüce Allah'ın zatını gözünün önüne diktiğini ve zatına âşık olduğunu unutuyorlar. Bu tutumuyla Allah'a korkarak ve severek, ümit ederek ve endişe içinde bulunarak dua eden peygamberlerin makamından daha üstün bir makama yükselmiş olduğu iddiasını da anlamıyorlar. Yüce Allah Hz. Zekeriyya ve beraberindekiler için şöyle buyurmaktadır: "Onlar hayır işlerinde koşuşurlar, umarak ve korkarak bize yalvarırlardı. Onlar bize derin saygı duyarlardı." (2)

Rabia'nın büyüsünden sizi kurtaracak şu âyetleri düşününüz: "Korkarak ve umarak Allah'a dua edin. Muhakkak ki iyilik edenlere O'nun rahmeti çok yakındır." (3) Yüce Allah korku ve ümit içinde kendisine dua edenlerin muhsinler (iyi iş yapanlar) olduğunu bildirmiştir. İhsan da ibadet derecelerinin

en üstünü ve ubudiyet makamlarının en yücesidir. Ubudiyet de sevgi ve tezellülün son derecesidir. Acaba bunun dışında Rabia'nın iddia ettiği sevgi nedir?

"Bizim âyetlerimize ancak o kimseler inanırlar ki bu âyetlerle kendilerine öğüt verildiğinde, büyüklük taslamadan secdeye kapanırlar ve rablerini hamd ile tesbih ederler. Onların, yanları yataklarından kalkarak korkuyla, umutla rablerine yalvarırlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar." (1) Allah'ı zikretmek ve anmak için gece karanlıklarında yataklarından kalkan, Allah'a korku ve umut içinde dua eden, vereceği nimetleri istiyerek ve azaptan kurtarmasını umarak yalvaranlardan Allah'ı daha çok kim sevebilir! Durum böyle olunca acaba Rabia'nın iddiasını yaptığı sevgi de ne oluyor?

Birer insan olarak peygamberler de dahil insanın en belirgin özelliklerinden biri korkması ve umut beslemesidir. Allah'tan korkması insanlığın en yüce makamıdır. Egemen olan ve bütün varlığı kaplıyan sevginin en açık delili, sevilen hakkında kalbin korku ve umutla dolmasıdır. Hoşnutluğunu kazanma arzusu ve cezasından kurtulma umudu ile kalbin dolup taşmasıdır. (2) Ortada elde edilecek birşey yoksa, o zaman onun sevgisinden ümitsizliğe düşülmüş ve sevgi zayıflamış demektir. Vereceği ceza korkusu da kalmamışsa, o zaman sevilen kişi horlanmış ve küçümsenmiş demektir. Sevgi arttıkça sevgiliye kavuşma arzusu artar ve ondan ayrı kalmanın yahut mahrum olmanın korkusu şiddetlenir. Korku ve umut sevginin yeryüzünde kanatlandığı iki kanadıdır. Bu iki kanattan yoksun olan bir insan sevgiden yoksun ve sevgi iddiasında yalancıdır. Çünkü böyle bir iddia ne şuuru kaplar, ne de iradeyi yönlendirir.

Ama gelin görün ki Rabia ve onun eğri çizgisinde gidenler o tertemiz beşeriyetten, korku ve ümit içinde Allah'a dua etmek için geceleri yataklarını terkeden azim sahibi peygamberlerin insanlığından sıyrılmış olduğunu iddia ediyor. Acaba böyle bir iddianın ardında ne var? Böyle bir iddianın ardında yatan şudur: Allah'ın seçkin peygamberleri bile bu zirveye ulaşamaz. İddia sahibi bir beşer değil, bir ilahtır. Çünkü meleklerin kendileri bile korkar ve umarlar. Böyle bir iddianın ardında yatan şudur: Rabia, Kur'ân-ı Kerîm'i indirirken kendisine korkarak ve umarak dua etmemizi emrettiği için yüce Allah'ın yanlışlık ettiği cennete bizi teşvik etmek ve cehennemden sakındırmakla haksızlık ettiği iftirasıdır. Bunları bizden istiyen Allah'ın bizi yanlış yollara sevkederek bizi aldattığı iftirasıdır. Çünkü bütün bunlar yerine sadece zatını istiyecekmişiz. Cennetini istemiyecek ve cehenneminden korkmıyacakmışız!

Rabia'nın her şeyden tecerrüd ettiğini iddia etmesi, sevdiği ile müsavi (eşit) olduğunu hissetmesidir. Ne kadar çirkin ve yalancı bir iddia! Belki de hayatta tadamadığı eş olma özlemini bu yolla tatmin etmekte ve yüce Allah'ın zatına (hâşâ) aşk ilan etmektedir!

Sonra şu sözleri söyliyen Rabia'nın kendisi değil mi? Kabe hakkında şunları söylüyor: "Yeryüzünde ibadet edilen şu put!" (1)

Şu âyeti okuyunuz: "Allah inananlara da Firavn'ın karısını misal gösterdi. O, "Rabbim, bana katında, cennette bir ev yap, beni Firavn'dan ve onun yaptıklarından koru, beni zâlimler topluluğundan kurtar" demişti." (2)

Yüce Allah'ın takdirle andığı ve Kur'ân'ında zikrettiği, sonra müminlere bir örnek olarak verdiği şu tertemiz yüce saliha kadın cennette kendisine bir ev yapması için Allah'a yalvarıyor ve dua ediyor. Firavn'ın eşi yanında adı bile anılmaya değmiyecek olan Rabia ise cenneti red ediyor ve istiyecek kadar alçalmıyor (!)

Şu âyet-i kerîmeyi de okuyunuz: "Allah müminlerden mallarını ve canlarını onlara verilecek cennet karşılığında satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürür ve öldürülürler. Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'ân'da Allah üzerine hak bir vaaddir bu." (1)

Kerim ve herşeye kadir olan yüce Allah'tan yüce bir vaad! Bu vaadin karşılığında müminin canını ve malını satın alıyor. Bu vaad ne ola ki? Bu vaad, mümine cennetin verilmesidir. Âyetin sonunda bunu büyük kurtuluş olarak nitelemiştir. Ama gelin görün ki Rabia bütün bunları tepeliyerek münkir yüksekliğinden bakıyor ve bunu kurtuluş olarak görmiyerek başkasını istiyor. Allah için söyleyiniz, bu kerim olan Allah'ı cimrilikle suçlamak yahut uygun vaadde bulunmamak ve müminin malını ve canını cennet karşılığında satın alarak yanlışlık yapmakla suçlamaktan başka nedir? Bütün peygamberlerin duaları cehennem azabından kurtarması ve cennete koyması şeklinde iken Rabia ve benzerlerinin bu sünnete muhalefet etmesi, cennet nimetini ve cehennem azabını tepmesi İslâm'la nasıl bağdaşır? İnsanlara böyle çirkin bir çığır açmak ve dinde bid'at çıkarmak Rabia ve benzerlerine Allah'ın nurundan mahrum kalmak için günah olarak yeterli değil mi?

Tasavvufçular için onlardan önce kendilerini aslanın ağzına atanlar, Maruf el-Kerhi'nin (2) ancak delilerin yapabileceği şu olayını delil getirerek onları savunurlar. Rivayete göre el-Kerhi bir nehrin kıyısında abdest bozmuş ve

teyemmüm etmiştir. Ey Ebu Mahfuz, su yakınında, denilince, "Belki ona yetişemem" demiştir. (3)

Rasûlullah eşleriyle yatıyor ve onlarla yattıktan sonra birtek gusulle yıkanıyordu. Acaba her biriyle yattıktan sonra neden her bir yatıştan sonra yıkanmıyordu? Hatta bazı gecelerde abdest almakla yetinerek cünup gecelediği de rivayet edilmiştir. Acaba Maruf el-Kerhi Rasûlullah4tan daha mı çok Allah'tan korkuyordu? Yahut Rasûlullah gibi üzerine vahiy mi iniyordu? Şühe yokki Allah, yanıbaşındaki suya varmadan önce kulunun ruhunu alacak olursa, ona Maruf el-Kerhi'nin sandığından çok daha merhamet edecek kadar merhametlidir. Elbetteki bütün bunlar korku ve umuttan soyutlanıp bir karış kadar yakınında bulunan suya varmadan teyemmüm edecek kadar aşırı korkuya boğulan veya Allah'ı despot bir gardiyan sanan tasavvufi bir aşırılıktır. Nereden bileceğiz, korkmamak için mi seveceğiz yahut sevilmemek için mi korkacağı?

Bu gibiler Bişr el-Hâfî'den zekatı soran imam Ahmed İbn Hanbel'e diş biliyorlar. Çünkü zekatın mikdarını soran İmam Ahmed'e Bişr şu mugalata ile cevap vererek guya fena fillahını göstermiş oluyor: "Size göre onda bir, bize göre kölenin kendisi. Kölenin elinde ne varsa efendisinindir!" Bu muğalatayı okuyan veya duyan tasavvufçuların gözleri belki de tasavvuf şarabı sarhoşluğundan fal taşı gibi parlıyor!

Bunlar tasavvufçu Bişr'in "Bize göre, size göre" sözlerindeki büyük günahı unutuyorlar. Çünkü bu anlayış dinin şeriat ve hakikat olduğunu (1), şeriatın zahir ehli, hakikatin de batın ehlinin dini olduğunu iddia eden tasavvuf hurafesinin ifadesinden başka bir şey değildir. Bu mesele üzerinde daha önce durmuştuk. Bişr'in "Bize göre kölenin kendisi. Kölenin elinde ne varsa efendisinindir" sözünün tasavvuf dini veya batın dininden olduğunu da akıllarına getirmiyorlar.

Bişr el-Hafi'nin kim olduğunu görüyorsunuz. (1) Tasavvufçuların taptığı efendilerini öğrendiniz. Şimdi de Seyyid Bişr'i öğrenin bari!

Tasavvufçuları savunanlar kelimelerinde fettan dişiliğin bütün çıplaklığıyla sergilendiği, aşk gözyaşlarının döküldüğü ve yaraların inlediği tasavvufi duaları da bize delil olarak gösteriyorlar. Onlar bunları göstere dursunlar. Kendilerine bırahmanların (2) ve budistlerin (3) ruhları esir eden, aşkın cilvelendirdiği bir gönül ve sırıl sıklam ettiği bir nefisten yankılanan şeffaf terennümlerle yaptıkları dua ve getirdikleri salavaları hatırlatmak istiyorum. Zerdüştiler (4), Manihaistler, Firavncılar, yahudiler, hıristiyanlar, bahailer (5), kadiyaniler (6) de

aynı şeyleri yapmışlardır. Onların duaları olduğunu bilmeden yaptıkları yalvarma ve yakarmaları okuduğunuz zaman göğün kendilerinden hoşnut olduğunu müjdelediği kıddislerin duaları olduğundan şüphe bile etmezsiniz. Acaba bu dualarından dolayı onları hakkın erleri ve İslâm'ın askerleri mi sayacağız? Dua eden kişiye rabbine ne ile ve nasıl dua ettiğini değil, dua ettiği rabbinin kim olduğunu ve sıfatlarını sorunuz önce! Onun için tasavvufçuların aşk ve gözyaşları içinde yaptıkları dualarından önce, nasıl bir Allah'a inandıklarına ve hangi ilaha taptıklarına bakınız.

Daha ne dualar var! Okuyup düşündüğünüz zaman, seher vakti mihraplarda gözyaşları içinde yapılan ve halis bir ubudiyetin ifadesi olan dualar olduğuna kanaat getirirsiniz. Ama o dualarda aşk gözyaşlarını kimlerin döktüğünü anladığınız ve sahiplerinin hangi dine mensup olduklarını öğrendiğiniz zaman, hepsinin boşa giden yakarmalar olduğuna hükmedecek ve az önce haklarında beslediğiniz bütün iyi niyetler hava olup kaybolacaktır. Bütün o güzel zanlarınız buhar olup gidecek ve sanki gökten dipsiz bir kuyuya düşmüş gibi elleriniz bomboş kalacaksınız. Ne varki bu durum sizi tasavvufçuların haktan uzaklaştıran büyülü etkisinden ve onların duaları hakkında beslediğiniz hüsnüzandan kurtaracaktır. Bu durum sayesinde onların ikiyüzlülüklerine bakarak geldiğiniz oyundan kurtulacak, müslümanlarla aynı mihrabı ve aynı sebebi paylaşan kişiler olmadığını göreceksiniz. Kısaca onlar hakkında daha önce beslediğiniz iyi niyetlerden vazgeçecek ve gerçekleri göreceksiniz.

İsterseniz şu dualara bakâlim. "Allah'ım, şeriatının yolunda yürümemi ve tavsiyelerine sıkı sıkıya bağlı kalmamı murad et. Allah'ım beni günah ve isyanlardan ve şeytanın aldatmasından koru. Beni şehvetlerin etkisinde bırakma. İradem sana boyun eğsin. Hayra sarılmama yardım et. Himayen içine al beni. Amin." (1)

Bu duada batıl adına bir şey görüyor musunuz? Yoksa Kâbe'nin duvarında Allah'a kendisiyle dua edilecek salih bir dua mıdır? Sık sık "Allah'ım, Allah'ım" deyişlerini ve "İradem sana boyun eğsin" sözlerini görüyorsunuz değil mi? (2)

fakat bu duanın kime ait olduğunu biliyor musunuz? Bu bir yahudinin duasıdır. Yahudiler hakkında ise yüce Allah şöyle buyuruyor: "Üzerlerine zillet ve meskenet damgası vuruldu. Allah'ın gazabına uğradılar. Bu musibetler, Allah'ın âyetlerini inkara devam etmeleri, haksız yere peygamberleri öldürmeleri sebebiyle geldi..." (3)

Acaba bu ve benzeri başka dualar Allah yanında yahudilere şefaat etti mi? Hayır. Bütün varlıkların kulaklarını bu dualarla doldursalar bile yaramaz. Çünkü bu dualarla Allah'a değil, başka bir tanrıya yalvarıyorlar. Sağır materyalist kuruntularının uydurduğu başka bir ilaha dua ediyorlar. Ellerini göğe kaldırmışlar ama o eller haksız yere öldürülen peygamberlerin kanlarıyla bulaşmıştır. Ellerini göğe kaldırırken kalblerinde Allah değil, değişik tanrılar olmuştur. Tasavvufçular işte bu gördüğünüz kötülükten daha büyük kötülük işlemişlerdir. Yahudiler Allah'tan başka kendilerinin uydurduğu birtakım tanrılara yalvarmışlarsa, tasavvufçular âlemdeki her şeyin Allah olduğunu ilan etmiş veya kendilerini tanrı yerine koymuşlardır.

Şu duaya da bakâlim: "Allah'ım, sana tevekkül ettim. Onun için sonsuza kadar mahçup olmam. Allah'ım, bana yollarını göster ve öğret. Hakkına beni ilet ve öğret. Çünkü ilahım ve kurtarıcım sensin. Bütün gün sana yalvardım. Çirkin işlerimin çokluğunu düşünce, bedbaht olduğumu görüyorum. O korkunç kıyamet gününden ürperiyorum. (1) Ama şefkatinin büyüklüğüne güveniyorum. Davud gibi sana sesleniyorum: Allah'ım, büyük rahmetinle bana merhamet et." (2)

Kalbin derinliklerinden kopup gelen ve gönlü dolduran sevginin şeffaf ifadeleri olan bu dua için aklınıza hiçbir kötü düşünce gelebilir mi? Allah'ın rahmetine sahibinin sonsuz umutlarla bağlandığını ve her şeyini ona havale ettiğini görmüyor musunuz? "Allah'ım, Allah'ım" diyerek yakarışlarını müşahade etmiyor musunuz?

Fakat bu duanın kime ait olduğunu biliyor musunuz? Ortodoks rum bir kadının duasıdır. Yüce Allah onlar ve onlar gibi insanlar hakkında şöyle buyuruyor: "Andolsun, Allah üçün üçüncüsüdür, diyenler kâfir olmuşlardır. Halbuki birtek tanrıdan başka hiçbir tanrı yoktur." (3)

Acaba bu ve benzeri dualar onlara Allah nezdinde şefaat etmiş ve kâfir olmaktan kurtarmış mıdır? Kâfir olduklarını belirten Allah'ın hükmünü onlardan kaldırmış mıdır? Hayır. Kainatın bütün zerreleri onunla yankılansa bile, hayır. Çünkü üçün üçüncüsü olan bir tanrıya inanmışlardır. Bu dualarla gerçek olan Allah'a gerçekten yalvarmamışlardır. Bu dualarla üç unsurdan oluştuklarına inandıkları bir tanrıya dua etmişlerdir. Bunlar tanrının üç unsurdan oluştuğuna inandıkları için kâfir olmuş ve duaları onlara yaramamış ise, âlemde her şeyin Allah olduğunu söyliyen yahut kendilerini tanrı ilan eden tasavvufçulara duaları nasıl yarasın?

Tasavvufçuların kötülüğü bu kötülükten çok daha korkunçtur. Çünkü her şeyin aynısı olan bir tanrıya inanmışlardır. Yahut onların mukaddes tesbihlerinde söyledikleri "Bütün görünenler onun aynısıdır" sözleriyle belirtilen bir tanrıya inanmışlardır. Yine "Gördüklerinin zatı görmediğinin aynısıdır" diyerek şu âlemde görülen bütün varlıkların Allah'ın zatının aynısı olduğunu söylemiş ve böyle bir tanrıya inanmışlardır. Tasavvufçuların ilahı işte budur.

Bir de şu duaya bakâlim: "Ey yüce ilah, sana selam olsun. Ey efendim,sana selametle geldim. Bana şefkat et. Sen şefkatin sahibisin. Sesimi işit, söylediklerimi kabul et. Ben senin kullarından biriyim." (1)

Bu duada bir şirk yahut bir putperestlik görüyor musunuz? Ama dua sahibinin inancını öğrenir öğrenmez içiniz ona nefretle dolacak ve diliniz lanetler yağdıracaktır. Çünkü bu dua bir buzağı veya bir yıldız suretinde inandığı rabbine ibadet eden Firavn dönemi putperest kadınlardan birine aittir. Tasavvufçular da aynen böyledir. Hatta Firavn putperestliğini allayıp boyamış ve her şeye tapan bir tasavvuf olarak insanlara sunmuştur.

Şimdi de şuna bakâlim: "Rabbimiz, sana yöneliyor ve sana yalvarıyoruz. Tekbir ve tehlille seni anıyoruz. Tesbih ve takdisle seni övüyoruz. İlahi, sığınağım, şiddet ve bela anlarımda barınağım ve yardımcımsın. Sana dua ellerimi açıyorum, yalvarıyorum. Ey yüce Rab, ey celal ve cemal sahibi, bütün bağışlarını, rahmet ve bereketini, rahmaniyet gözlerinin bakışlarıyla ihata ettiğin dostların üzerine geniş nimetlerini indir." (1)

Ruhu okşıyan ve meltem rüzgârları gibi içi ferahlatan bu içli yakarışlarda acaba tevhide aykırı herhangi bir şey görüyor musunuz? Böyle bir şey olduğunu sanmıyorum. Fakat bu duaların kime ait olduğunu biliyor musunuz? Bu dua Abdulbaha lakabıyla bilinen alçak ve zındık Abbas İbn Mirza Hüseyin'e aittir. Bu dualarla rabbine yalvarmaktadır. Acaba bu dua onu seher vaktinde tek ve yüce Allah'a yalvaran bir müslüman yapar mı? Hayır. Çünkü bu dualarla Allah'a yalvarmıyor, bilki Şia'dan Babai zındıkların Allah'ın en mükemmel tecessüd ettiği ve en mükemmel tezahürü olduğuna inandıkları babası Mirza Hüseyin Ali'ye yalvarmaktadır. "Rabbim, tanrım" derken Allah'a değil, babasına dua etmektedir. Taraftarlarına ilahi zatın kendi vücudunda tecessüd ettiğini iddia etmiş, onlar da bu iddialarına iman etmişlerdir. Tasavvufçular da bu küfrü katmerleştirmiş ve zatı, sıfatları ve fiilleriyle bütün varlıklarda tecessüd eden bir tanrıya tapmışlardır. Bu dualarla Babailer müslüman olup kurtulmayacakları

gibi tasavvufçuları da küfürlerinden bu dualar kurtaramıyacaktır. Zira İslâm'ın istediği nitelikte iman olmadan amel sahibini kurtarmamaktadır.

Bir Karşılaştırma

Lafızları mümin, ama sahipleri kâfir olan bu dualarla lafzı, manası ve sahibinin kalbi kâfir olan şu tasavvufi duaları karşılaştırınız. "Allah'ım, bütünümü kendi bütünlüğünde yok et. Evveliyetimi evveliyetinle destekle ki, evveliyetini evveliyetimde, sonunculuğunu sonunculuğumda, hüviyetini hüviyetimde, inniliğini inniliğimde, zahirliğini zahirliğimde, batınlığını batınlığımda ve kabiliyetini kabiliyetimde müşahade edeyim. Zahir vücudun vücudumda, hüviyetin hüviyetimde (1) ve beraberliğin beraberliğimde olsun ki o sırrın tüm ünvanı olayım, belki şekli ve sureti olayım." (2)

Vücut, zat ve hakikat olarak Allah'ın aynısı olması için Allah'a dua ediyor. Acaba bu zındıklığa ibn Arabi'den başka kim cesaret edebilir?

Bir de Hz. Peygamber'e getirdiği selata bakâlim. "Allah'ım, zatın tılsımlı görünümü, derya yağmuru, cemal (güzel)liğin lahutu (ilahı) ve visal (kavuşma)nın nasutu (insanı) (3), hakkın yüzü, ezel insanın hüviyeti (4), süregelen mahlukatın kaynağı (5), fark nasutlarını hak yoluna ilettiğin kişiye selat ve selam olsun. Allah'ım, onunla, ondan ve onun içinde ona selat kıl." (6)

İbn Arabi demek istiyor ki "Allah'ım, kendisinde Allah'ın tecessüd ettiği (maddi vücut kazandığı) Muhammed'e selat kıl. Allah'ım, kainatın suretlerinden zahir olmuş ve olmaya devam eden kendine selat kıl." Hakk'ın karşısında bu tasavvufi duanın günahkâr katıksız bir küfür ve dinsiz putperest şirki değil midir?

Bundan sonra artık tasavvufçuların şiir veya nesir olarak döktükleri dillere ve dua gazellerine aldanan ve onların oluşturdukları seraba kananlardan herhalde olmazsınız. Çünkü dua eder ve selat getitirken tasavvufçular bunları Allah'a değil, Allah'ın ve Rasûlü'nün red ettiği bir tanrıya yapmaktadır. Artık tasavvufçuların dua veya selat esnasında döktükleri timsah gözyaşlarına müslümanların aldanacaklarını sanmıyorum. Onların "Allah'ım" deyişleri sizleri aldatabilir. Ne varki yukarıda da belirttiğimiz gibi bu lafzı budist, yahudi, hıristiyan, bahai ve diğer her türlü din sahibi insanlar da kullanmaktadır. Ama her biri inandığı tanrıya veya hevesinden uydurduğu ilaha seslenmektedir. Her

din mensubu kendi dilinde bu kelimeyi kullanmakta ve mitolojisindeki tanrıya yalvarmaktadır. Onun için tasavvufçuların "Allah" demelerine aldanmamak lazımdır.

Yine onların "Allah'ım, Muhammed'e selat kıl" demelerine de aldanmamak gerekir. Çünkü aynı kelimeleri Bahailer de kullanmaktadır. Zira tasavvufçuların selat ve selam getirdikleri Muhammed, peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed değil, belki insanları aldatmak ve sempatilerini kazanmak için heva ve heveslerinden uydurdukları bir Muhammed'dir. Çünkü tasavvufçuların Muhammed'i beşeri bir vücutta tecessüd eden ve tasavvufi ilahların ilahı olan Muhammed'dir. Nitekim tasavvufçular bunu Hakikati Muhammediyye adıyla anarlar. Bununla da Allah'ın Muhammed suretinde tecessüd eden muayyen bir hakikat olduğunu ifade ederler.

Tasavvufçuların Hz. Muhammed'e selat ve selam getirdiklerine yahut ona tabi olduklarına inanmak mümkün değildir. Çünkü yüce Allah Hz. Muhammed'e hitap ederek "De ki, Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun" demektedir. Allah'ı sevmek Hz. Muhammed'e uymayı gerektirir. Şimdi söyler misiniz, Hz. Muhammed'in dininde bu saçmalıklardan hangisi mevcuttur? Hz. Muhammed'in dualarında, selat ve tesbihlerinde, ibadet ve taatlarında bu şirk ve küfürlerin hangisi vardır? Hz. Muhammed'in insanlığa tebliğ ettiği dini değiştirenler, onun sünnetini ve yolunu çiğniyenler, Allah inancını tahrif edenler, helal ve haram olarak belirttiklerini altüst edenler, şirk ve küfür diye nitelediği şeyleri din ve iman olarak insanlara sunanlar hangi yüzle ona uyduklarını, ona selat ve selam okuduklarını, onu sevdiklerini ve örnek aldıklarını iddia edebilirler? İnanç olarak Grek felsefesini, takva olarak hıristiyan ve hint mistisizmini hayat tarzı olarak sasani şirkini, şeriat ve nizam olarak hivanı safa ve batiniyye mezhebini kendilerine din yapan bu insanların Hz. Muhammed'i sevdiklerini ve onun yoluna bağlı bulunduklarını hangi aklı evvel iddia edebilir? Bütün bu şirk ve ilhamlarıyla onları birer müslüman olarak sunan ve inanan insanlara hangi müslüman gözüyle bakılabilir? "Onlar zandan başka bir şeye tabi olmaz ve yalandan başka söz de söylemezler" (1) "Hevasını (kötü duygularını) kendine tanrı edinen ve Allah'ın bir bilgiye göre saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözünün üstüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah'tan başka kim doğru yola eriştirebilir? Hala ibret almıyacak mısınız?" (2) Allah'ın bunlar ve benzerleri hakkındaki hükmü budur. Allah'ın hükmünden başka hangi hükme inanacaksınız?!

Tasavvufçular utanmadan Allah'ın sevgili kulları olduklarını yahut Allah ve Rasûlü'nü çok sevdiklerini iftira ederler. Bunu zarif ve latif bir sesle söyler, tevazu maskesine bürünürler ki görenler yeryüzünde yürüyen nurani melekler olduğunu sanır. Riya korkaklığıyla şişirilen ve nifak sinsiliğiyle abartılan bu seslerin sarhoşluğu dinleyicilerin şefkat tellerini titretir ve dillerini yutmalarına sebep olur. Bakıyorsunuz, hakkı kendilerine hatırlatanların yüzüne derviş "Bunu söyliyenlere iftira edip onların Allah'ın düşmanları olduğunu mu söylüyorsunuz?" diye haykırır.

Ama yahudi ve hıristiyanların da aynı şeyi iddia ettiklerini, fakat yüce Allah'ın onları yalanladığını unutmamak lazımdır. Yüce Allah buyuruyor: "Yahudiler ve hıristiyanlar "Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz" dediler. De ki, öyleyse günahlarınızdan dolayı size niçin azap ediyor? Gerçek şu ki siz de O'nun yarattığı insanlardansınız." (1) "Onun sebebi, onların Allah'ı gazaplandıran şeylerin ardınca gitmeleri ve onu razı edeccek şeylerden hoşlanmamalarıdır. Bu yüzden Allah onların işlerini boşa çıkarmıştır." (2)

Şüphesiz Allah'ı sevmenin delili, O'na itaat etmek, O'ndan korkmak ve bütün getirdiklerinde peygamberi Hz. Muhammed'e tabi olmaktır. "De ki, Allah'ı seviyorsanız, bana tabi olun, Allah da sizi sever." (3)

Kutsal kitaplarında bulunduğu şekliyle tasavvufçuların dinini sizlere aktarmaya çalıştım. Acaba bu dinlerinde onların Allah'ın sevgilileri ve Rasûlü'nün dostları olduğunu gösteren en ufak bir parıltı görüyor musunuz? Gerçek şu ki onlar kâhinlerini ve meşhurlarını Allah'tan başka tanrılar edinmiş ve Allah'ın dinine sırtlarını çevirmişlerdir. Böyleyken onların Allah'ın sevgilileri ve Rasûlü'nün dostları olduğuna nasıl inanabilirsiniz?

Rasûlullah'ı ve ehli beytini sevdiklerini iddia etmeleri, pisliğin kutsallığını ve büyük günahın ruhani bir fazilet olduğunu iddia etmek kadar gülünç bir iddiadır. Nitekim aynı iftirayı aşırı fırkalarıyla Şia da yapmış ve ehli beytin sevgilileri olduklarını iftira etmişlerdir. Tasavvufçuların olsun, Şia'nın olsun, iki tarafın da Rasûlullah'a uyduklarına ve sadece onu örnek ve lider kabul ettiklerine inanıyor musunuz? Ehli beyti ve Rasûlullah'ı sevdiklerine dair iddialarının delili, ehli beytindir, diye iftira ettikleri kabirlere ve yatırlara tapacak kadar sarılmaktan başka nedir?

Buna dair delilleri, insan veya hayvanın, yoksa salih veya zâlimin, müslüman veya yahudinin olduğu bilinmiyen kemik yığınları üzerinde yaptıkları ve taptıkları kubbelerden başka nedir? Müslümanları Allah'ın evi Kâbe'ye hacca

gitmekten alıkoymak ve bizzat müslümanların kalblerini harabeye çevirmek için Mısır'da Fatımiler bu kabirleri yükselttiler ve insanları onlara yönelttiler. Bu kabirleri yükselttiler ve ehl-i beyte ait olduklarını iftira ettiler. Bunların muhafızlığını ve hizmetçiliğini de tasavvufçular yaptılar. Ehl-i beyti sevdiklerine dair delilleri bu kabirlerin örtülerini, taşlarını, tahta ve demirlerini öperek, içine güzel kokular saçarak, eşiklerinden şefaat ve medet umarak ve her mevsimde onlar için putperest bayramlar düzenliyerek onlara tapmaktan başka nedir? Sormayın orada işlenen cinayetleri! Düzenlenen bu putperest bayramlarda şeytanların diriltikleri cahiliyyeti, gece karanlıklarında işlenen cinayetleri ve kirletilen iffetleri sormayın! Bu mevlidlere gelenlerin ve katılanların diriltikleri cahiliyye hayatını sormayın! (1)

Bu şekilde tasavvufçular müslümanların bütün dünyasını vahşet, korku ve dehşet ve İslâm adına işlenen cinayetlerle dolu bir mezarlık yapmağa çabalamaktadır. Müslümanların gönüllerini kabir ve gayelerini de kabirler yapmak için gayret etmektedir. En yüce tanrılarını kabirlerde çürüyen leşler göstermek peşindedir. Hayatın tümünü kabirlerdeki leşlere ve kabir meçhullerine kurban yapmak için müslümanları teşvik etmektedir. Mısır'da bir hafta geçmiyor ki tasavvufçular şirk mitolojilerine inanan ve putlarına tapanları bir kabrin başında toplamış olmasın. Puthanelerin başında toplanır, onun hamdi ile tesbih eder, tevazu ve huşû içinde kemiklerine secde eder, en koyu mecusilik günahlarını işler, içki ve esrarları çeker ve gecenin karanlığında fucur ve masiyet bataklığına dalar çıkarlar. Bunlara da mevlidler yahut ölümsüz yıldönümleri ve hatıra günleri adını verirler. Tören bitmeden veya dağılmadan önce mutlaka bir kabrin kemikleriyle en kısa zamanda nasıl ihtifal edeceklerini kararlaştırırlar. Tasavvufçunun üzerinden geçen hiçbir gece veya doğan hiçbir gündüz yoktur ki onda kalbi bir kabrin kemiklerine bağlı olmasın veya yatır putuna içinde özlem duymamış olsun. Hiçbir tasavvufçu yoktur ki oturur veya kalkarken, iner veya binerken bir kabrin putu ile istiğase etmesin veya ondan medet ummasın. Gece gündüz, oturur ve kalkarken, evde ve sokakta, her zaman ve her yerde tasavvufçuların gönlünde yatan arslan kabirlerdir. Kabirler, kabirler, kabirler!

Tasavvufçuların dünyası işte budur. Tasavvufçuların cihadı da, ibadeti de kabirler içindir. Onlarla yaşar, onlar için ölür ve onlar için oturur kalkarlar. Onların temenni edecekleri en hayırlı şey, herhalde saat başı bir kabir mevlidi ve bir hatır bayramı olması için bütün müslümanların ölmesini istemektir. Onun için tasavvufçulara daha çok kabir bayramları ve mezar törenleri kazandırmak,

kafataslarına daha fazla adaklar sunmak için müslümanlar kendilerini öldürmeleri gerekiyor!

Tekrar vurguluyoruz, bunların Rasûlullah'ı ve ehl-i beytini sevdiklerine dair delilleri, hayal gören uykulu gözler, susamış ve solmuş dudaklar ve cehennem alevlerine teşvik eden kırmızı yanaklar ile dans eden göğüslerden başka nedir? Bütün delilleri bu sarhoşluk neşvesi ve şehvet anarşisi içinde çektikleri gazeller ve çaldıkları müziklerden başka nedir? Ne ilzam edici deliller değil mi?

Bir hayat ki baştan başa günah ve haram! Hayat sahiplerinin kalpleri tapılan çürümüş kemiklere bağlı, tanrılarının kendisi kokuşmuş leşler! Bir hayat ki bütün düşünceleri hurafe ve masal, baştan başa ölüler dünyası, meçhullerin bile korktuğu ve ürktüğü bir âlem, zilletin kasıp kavurduğu ölü ve donuk bir dünya! Hayatı kurmak ve yükselmek için çaba?!

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerîm'de kendini mukaddes sıfatlarla tavsif etmiş ve kendini esmai hüsna (güzel isimler) ile adlandırmıştır. Müslümanlar da onu kendini tanıttığı sıfatlar ve adlandırdığı isimlerle tanıtmış ve adlandırmıştır. Onun için sıfatlar uydurmamış ve isimler iftira etmemişlerdir. İsim ve sıfatları için Kur'ân'da belirtilen ve Arap dilinde kullanılan başka manalar uydurmamış ve çerçevesinden çıkarmamıştır. Bütün bunlar Allah'ın söylemediği bir şeyi ona söyletmemek yahut sevmediği bir şeyle onu tavsif etmemek veya hoşlanmadığı bir isimle adlandırmamak içindir.

Aynı şekilde yüce Allah bize hidayete ileten ve doğruyu gösteren yüce bir şeriat göndermiş ve onunla bütün şeriatları sona erdirmiştir. Allah'ın emin Rasûlü de onu insanlığa tebliğ etmiştir. Müslümanlar Allah'ın şeriatına ondan olmıyan şeyleri katmamış, şeriatını eksiklik ve noksanlıkla itham etmemiştir. Çünkü o şeriatın sahibi ve onu tebliğ eden Rasûlün maliki her zaman ver yer için neyin elverişli olacağını bilir. Zamanı ve onun içinde yaşıyanları, kendileri için en hayırlı şeyin ne olduğunu sonsuz bilgisiyle bilir.

Yüce Allah Hz. Muhammed'e indirdiği şeriatın son şeriat ve risaletin son risalet olduğunu bildirmiştir. Ondan sonra ne bir nebi, ne de bir resul vardır. Rasûlüne indirdiği şeriat kıyamete kadar insanlara elverişli ve yeterlidir. Buna inanmıyanlar Allah'ı bilmemek, anlamamak, hikmet ve marifet sahibi olmamakla itham etmektedirler. Kendileri için neyin yararlı ve geçerli olacağını bilmemekle onu suçlamış olmaktadırlar.

Aynı şekilde müslümanlar Allah'ın şeriatını donukluk ve katılıkla, insanlığın yükselmesi ve medeniyeti yolunda duran büyük engel olmakla da suçlamamış ve itham etmemişlerdir. Hükümlerinin insanın maddi ve manevi yapısını tatmin etmeme ve belirlediği hayatın insanın ruhunu okşamamakla da suçlamamışlardır.

Ama tasavvufçular Allah'ın kendini nitelediği şeyleri kabul etmemekte, kendine verdiği isimleri tanımamakta, vahyini red etmektedir. Onun yerine parçaları gözün gördüğü ve aklın sezdiği bütün varlıklara bölünmüş bir ilaha inanmaktadır. Onun yerine her şeytandan bir peygamber ve her mezardan bir Kâbe edinmekte, her sapıklıktan ve şirkten şeriat benimsemekte, her kabirden ve leşten medet ummaktadır. Allah'ın esmai hüsnasını ve mukaddes sıfatlarını tahrif ederek zevklerine uydurmakta ve hurafelerden oluşturdukları bir dünya çizmektedirler. "O gibilere "Allah'tan kork" denildiği zaman işlediği günahlar sebebiyle benlik ve gurur kendisini yakalar (ve daha çok günahlar işler). Ceza ve azap olarak ona cehennem yeter. Ne kötü yataktır o!" (1)

Tasavvufçular diledikleri kişilere selat ve dualarıyla yalvarsınlar. Facir ve fasıkların mabedlerinde gece karanlıklarında putperest buhurlar içinde diledikleri kadar dua etsinler! Unutmasınlar ki putlara yalvarmakta, leşlere yakarmakta ve taşlara dua etmektedirler!

Dünyanın dört bucağında tasavvufçuların kabir inancı ve kabirlere nasıl baktıklarına, Allah'a dua eder gibi onlara nasıl dua ettiklerine dair Hindistan'dan bir misal verelim. Mısır'lı yazar Mustafa Lutfi el-Menfalûtî naklediyor ve şöyle diyor:

"Hind âlimlerinden biri bana bir mektup yazarak son zamanlarda yayınlanan Abdulkadir Geylani'nin hayatı, kerametleri ve menkıbelerine dair Tamil dilinde yazılmış bir kitabı tanıttı. Sözkonusu kitapta velilik ve peygamberlik makamı bir yana, ancak Allah'a yakışacak sıfatlar ve lakaplar el-Geylani için kullanıldığını belirterek onlardan örnekler vermektedir: Yerin ve göklerin hakimi, fayda ve zarar sağlıyan, âlemlerde tasarruf eden, yaratıkların sırlarına muttali olan, ölüleri dirilten, kör, dilsiz ve cüzzamlıyı iyileştiren, işi Allah'ın işi olan, günahları bağışlayan, belaları önliyen, çalçaltan ve yükselten, şeriatın sahibi, mutlak vücudun sahibi gibi sıfat ve lakaplar.

Kitapta Abdulkadir Geylani'nin kabrinin nasıl ziyaret edileceğini açıklayan bir bölüm bulunduğunu da belirterek şöyle devam etmektedir: "Ziyaretçinin yapması gereken ilk şey, güzel bir abdest almak, tam bir huşu ve tevazu içinde

iki rekat namaz kılmak, sonra o müşerref Kâbe'ye yönelmek, kabrin yüce sahibine selam verdikten sonra şöyle dua etmektir: "Ey insanların ve cinlerin sahibi, beni kurtar. İhtiyacımı gider, sıkıntımı kaldır. Ey dini ihya eden Abdulkadir, ey veli Abdulkadir, ey sultan Abdulkadir, ey padişah Abdulkadir, ey hoca Abdulkadir, beni kurtar."

"Ey gavsi semadani, ey efendim Abdulkadir Geylani, kulun ve müridin mazlum, aciz ve dünya, ahiret ve din işlerinin hepsinde sana muhtaçtır." (1)

Tasavvufçuların kabirler hakkındaki inançlarını ne kadar beliğ ve mükemmel bir şekilde açıklayan bir örnek! Kabirlerle tevessülü, onlarla istiğaseyi, onların yaşıyanların hayatlarında etkinliklerini kabul eden, ruhlarıyla canlılar arasında dolaştıklarını söyliyen hatta âlemin idaresini onların eline veren tasavvuf zihniyetinin aradaki isim ve üslup farklılığından başka bundan ayrı düşündüğünü veya uygulama yaptığını söylemek mümkün değildir. Çürümüş kemikler ve kokuşmuş leşler üzerinde tapınaklar diken, sanduka ve türbeler yükselten, türlü renklerde kumaşlar ve ışıklarla donatan, kapısında hizmetçiler ve bakıcılar diken, canlılara verdiği hizmetten kat kat daha fazla türbelere ve yatırlara veren bir zihniyetin bundan farklı düşündüğünü hangi külahlara anlatacaksınız? Toprak altında çürümüş ve belki de izleri kaybolmuş türbeler ve yatırlar için yılın belirli günlerinde mevlidler ve panayırlar düzenliyen, yatırları ve kubbeleri ziyaret etmek için uzun yollar katederek seyahatler düzenliyen ve sandukaların başında avuç açıp onlardan her türlü dilekte bulunan bir zihniyetin bu gibi şeylere karşı çıktığını veya inanmadığını nasıl söyliyeceksiniz? (1)

Tasavvufçuların Ahlakçılığı

Bazı yazarlar tasavvufun ideal ahlaki bir davet olduğunu iddia ediyor. Buna delil olarak da kitaplarında müşahade ettiği birtakım ahlâkî sözleri ve bu davet için kullandıkları yaldızlı ifadeleri gösteriyor. Bu iddianın içinde gizlediği büyük yalanlar ve batılı örtbas eden bu çabalara rağmen şunu belirtmek isterim ki faziletli ahlaka davet, ister vahyin getirdiği dinlerde olsun, ister insanların uydurduğu ve hurafelerin oluşturduğu dinlerde olsun, bütün dinlerde ortak olan birşeydir. İsterseniz Budizm, Bırahmanizm, Zerdüşt, Mani, İhvanısafa ve AĞnostizm kitaplarına bakınız. Hatta çoğu uydurma ve muharref olan Yahudilik ve diğer sapık inançların (1) kitaplarına bakınız. Göreceksiniz ki ahlakça

yükselmek ve ideal örneklerini gerçekleştirmek için hummalı bir davet mevcuttur. Onun için, ahlaka davet ettiğini farzetsek bile, bu davette tasavvufçular yalnız değildir. Belki diğer sapık ve küfür davetleri gibi mutlak hayır peşinde olduğunu iddia eden bir şer, faziletin ruhu ve özü olduğunu propaganda eden bir rezalet ve peygamberlerin imanı olduğunu hayal eden bir küfürden başka bir şey değildir.

Sonra, iki dini birbirinden yegane ölçü, ahlâkî davet değildir. Davetleri birbirinden ayırdeden tek ölçü de davetin kendisi değildir. Çünkü bu davet her dinde ve davette mevcuttur. Dinler ve davetler arasında ölçü ve hak mı batıl mı, hayır mı şer mi olduğunun kıstası, bu ahlaki davetin kaynaklandığı akide (inanç)tır yahut davranışın arkasında saklı bulunan niyyettir, hedefe yöneltilen ve beklenen gayedir. Önemli olan, bu davetlerin ve amellerin hangi inanç ve niyetle yapıldığıdır.

Yukarıdan beri tasavvufun din ve inancını belirtmeye çalıştık. Bütün bunların hak olduğunu söyleyebilir misiniz? Dış görünüşü hayır, üslubu parlak ve yaldızlı da olsa davet ettiği ahlâkî şeyleri hayır sayabilir miyiz? Ondan meydana gelen bir ameli, yetime iyilik ve Allah yolunda cihad gibi bizzat bir hayır itibar edebilir miyiz?

Hayır! Zira Hz. Peygamber'e hitap eden yüce Allah'ın şu hükmü apaçıktır: "And olsun ki sana da, senden önceki peygamberlere de şu husus vahyolunmuştur: And olsun ki Allah'a ortak koşarsan, amellerin boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun." (1) Süluk sahiplerinin anlayışında bütün amelleri hayır da olsa, Allah'a ortak koşacak olursa bu amellerinin hepsinin boşa gideceği belirtilmektedir. Çünkü böyle bir durumda bu amelin kaynaklanacağı inanç, niyet veya gaye hak ve hayır değildir. Bunlardan kaynaklanan ve din olarak yapılan davranışlar da batıl olur.

Şu kahramanca savaşan Arab'ı biliyorsunuz. Rasûlullah'ın yanında sabır, sebat ve kahramanlıkta benzeri az görülen bir cesaretle savaşan Arap hakkında Rasûlullah "Cehennemliktir!" buyurmuştur. Çünkü sözkonusu Arap Allah için değil, başka şeyler için savaşıyordu. Başka bir deyişle, bu savaşını hayır yapacak ve Allah yanında mükafatlanmasını sağlıyacak salih amel haline getirecek İslâmî bir inanca sahip değildi. Tasavvufçuların inancını da gördük. İnançları, bir taş veya leşte tecessüd eden bir tanrıya inanmaktan ibaret değil midir? Onun için, tasavvufçunun işlediği amellerden gayesi bir taş, cesed veya başka bir

varlıkta tecessüd eden tanrıyı hoşnut etmek maksadına yöneliktir. Bu ameli işlemeye sevkeden etken de o taşı veya leşi hoşnut kılmaktır.

Müslümanın ameli, cihadı ve ahlâkî daveti ise, uluhiyet ve rububiyetinde Allah'a halis bir tevhid ile inanan halis bir inanca dayanmakta, sadece Allah'ın rızasını kazanmak gibi tertemiz bir gayeye yönelik bulunmaktadır. Böyle bir inanç ve gayeye dayanmıyan amel İslâm anlayışında Allah yanında makbul değildir.

Tasavvufçuların yücelmeye, ruhaniyete, kainatın sırları, insanın nefsi ve hayat hakkındaki teemmüller ve âlemin yaratıcısına mutlak teslimiyete dair yazdıklarını görmüyor musunuz? diyenler oluyor. Bunlara diyoruz ki, tasavvufçuların Allah ve Rasûlü hakkında, taşıdıkları inanç hakkında yazdıklarını okursanız herhalde daha iyi olur. Böylelerine diyoruz ki, ey tasavvufun tutsakları, ahlakı kontrol etmeden önce akaidi kontrol ediniz. Çünkü ahlak ancak bir neticedir. Kaldıki bizzat tasavvufçular ahlaktan önce dinin ve akidenin olduğunu kararlaştırıyorlar. Onun için ahlâkî davetinden sorguya çekmeden önce din ve inancından dolayı sorguya çekilmesi gerekmez mi? Fudayl İbn İyaz ne güzel söylemiş:

"Yapılan amel ihlas ile de yapılsa, doğru değilse (şeriata uygun değilse) kabul edilmez. Doğru olduğu halde ihlasla yapılmazsa, yine kabul edilmez. Halis ve iyi niyetle olması lazımdır. Halis amel, Allah için yapılandır. Doğru olan da şeriata uygun olandır. Yüce Allah'ın şu âyetinde bunlar belirtilmiştir: "Kim rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel işlesin ve ibadette rabbine hiçbir kimseyi ortak koşmasın." (1)

Tasavvufçulara duydukları hayranlık ve şefkattan dolayı yürekleri sızlayan kişiler, Allah'ın küfrüne hükmettiği fırkalara ve inanç sahiplerine yüzlerini çevirseler iyi olur. Çünkü onları büyüleyen tasavvufçuların ahlak çağrılarına benzer ahlak çağrıları orada da mevcuttur. Hatta bazılarında tasavvufçuların çağrısından bu çağrı çok daha parlak ve yaldızlıdır. Buyurun okuyunuz:

"Allah'tan, atalarının tanrısından kork. Ona severek hizmet et. Çünkü insanı günahlardan tek başına koruyan Allah korkusudur. Kişiyi hayra ileten tek başına Allah sevgisidir. Kendini güzel huylara alıştır. Nefsin ziyneti olan hakikat ve istikameti sev ve ikisine sarıl. Sözüne çok çok dikkat et. Yaltaklık, dalkavukluk ve korkaklıktan uzak ol. Tembelliğe ve pısırıklığa düşman ol."

Görüyorsunuz, ahlakın en yücesine bir davet, iman ve kutsallık yansıtan bir iman. Ama ne fayda! İsterseniz şunu da okuyunuz:

"Biz âlemden sadece soyut gerçeğin peşindeyiz. Hayrı, güzelliği ve temizliği devşiririz." Güzelliğine bir diyecek olmıyan bir çağrı. Ama ne yazık ki samimi ve gerçek değil. Yine "Şayet kendin için olmıyacaksan, kim için olacaksın? Ama sadece kendin için olacaksan, niçin olacaksın?" Gördüğünüz gibi pek güzel fedakarlığa ve şefkatle yapılan dayanışmaya ne güzel bir davet!

Yine "Üç şeyi çok iyi düşün. Ebediyete kadar günahlardan kurtulursun. Bilki senin üstün gören bir göz, işiten bir kulak vardır. Ve işlediğin bütün işler bir kitapta yazılır." (1) Evet, serapa iman ve müminin duaları sanılan sözler. Yüce Allah'ın her şeyi ihata ettiğini ve bildiğini ifade eden sözler!

Bütün bunlar belki de tasavvufta benzeri bulunmıyan fevkalade güzel çağrılar ve sözler. Ama yüce Allah bu çağrıların sahiplerinin kâfir ve düşmanları olduğuna hükmetmiş, O'nun gazap ve lanetine uğradıklarını belirtmiştir. Çünkü Allah'ın düşmanı yahudilerdir. Bilindiği gibi yahudi akaidi dalalet ve küfürdür. Bu akaidden kaynaklanan şeyler de küfür, dalalet ve batıldır. Ahlakçıların anlayışında üstün değerleri hedef edinse bile, Allah yanında hiç yok gibidir.

İnsanın mümin veya kâfir oluşunu ölçtüğümüz tek ölçü ahlâkî davet olsaydı, lanete uğramış şu yahudilerin mukaddes mihraplarda Allah'a yalvaran mümin kişilerlduklarına hükmederdik. İnsanın müslüman olup olmadığında tekbaşına ahlâkî çağrı ölçü olsaydı, o zaman her zındık, mülhid ve kâfir İslâm hükmü kapsamına girer ve müslüman sayılırdı. Çünkü bunların tümü kendilerine göre bir ahlak çağrısı ve fazilet anlayışı bulunmaktadır.

Ama her şeyin ölçüsü ve dinin ruhu akide (inanç)'dır. İslâm anlayışında bir amelin veya ahlakın iyi yahut kötü, hayır veya şer olduğunu belirliyen bu inançtır. Yüce Allah'ın yanında en büyük makam ve birinci derecede itibar yine inancındır. Bu tertemiz ve net inanç mevcut olduktan sonra hayatımızda ahlak, amel, sülûk, davet ve Allah'ın dinine bağlılık olarak ortaya çıkar.

Onun için kişinin taşıdığı ahlak veya söylediği sözler değil, hepsinden önce önemli olan onun inandığıdır. Yüce Allah'ın bu gerçeği kararlaştırdığı şu âyeti tekrar tekrar hatırlayınız: "Allah'a ortak koşacak olursan amelin boşa gider." (1) Şüphesiz boşa gidecek olan amel, bizzat hayır ve iyi olarak görülen ameldir. Zira hayır ve iyi olmıyan amel zaten boştur.

Yukarıdan beri gördüğümüz gibi tasavvufçular çirkin bir şekilde şirk koşmuşlardır. Bu şirkin en çirkin yanı da insanları aldatması ve saf tevhid olduğuna zavallıları inandırmış olmasıdır. Onların ahlâkî daveti insanları

aldatmakta, böylece ahlak alanında söylediklerini haksız olarak heva ile hareket eden ve aldatma ile beraber davranıp duygusal davranan ölçüleriyle ölçmektedirler. Halbuki onun yerine adalet ve hak ölçüsüyle, Allah'ın kitabıyla ölçmeleri, halis tevhid ölçüsüyle ölçmeleri gerekir. İşte o zaman tasavvufun ve ahlak çağrısının ne korkunç bir tuzak ve öldürücü bir fitne olduğu görülür. Ahlak çağrılarının şirk ve ilhad akidesini örtmeye çalışan bir paravandan başka bir şey olmadığı anlaşılır. İbn Arabi'nin Allah hakkında şu söylediklerine bakınız:

"Ey nefsin eşyayı yaratan, sen yarattıklarını benliğinde topluyorsun. Oluşumu tükenmiyenleri sende yaratıyorsun, sen dar ve genişsin."

Allah'ın yaratan ve yaratılan olduğunu, zatının bütün yaratıkların zatı olduğunu ve nefsin yaratık çeşitlerinden tükenmiyen şeyleri nefsinde yaratmaya davet ettiğini, hak oluşu itibariyle dar, yeni vasıflardan soyut, ama türlü, çok ve tükenmiyen yaratıklar oluşu itibariyle de dar olduğunu söylemektedir.

Yine şu sözlerine bakınız: "Allah, hüviyetinin kulun kendisi olan organların aynısı olduğunu zikretti (belirtti, hatırladı). Hüviyet bir, organlar ise muhteliftir. Her organın zevklerin ilminden bir ilmi vardır. Ona bir tek pınardan verilir ki bu da organların değişikliğine göre değişik olur."

Allah'ın kulun organlarının kendisi olduğunu söylemektedir. Hırsız, katil, rüşvetçi, kumarcı ve içki kadehini kaldıran sarhoşun elinin -hâşâ- Allah'ın eli olduğunu söylemektedir. Haramları seyreden ve gözetliyen göz, hırsızlık için haber toplıyan kulak ve haramdan kokuşmuş ağzın İbn Arabi4nin Allah'ının organları olduğunu söylemektedir. El, ayak, göz, kulak, dil gibi organlarla elde ettiğimiz duyusal bilgiler de İbn Arabi'nin rabbinin bilgileridir. Çünkü bütün bu organların kendisidir.

Bu söylediklerini şunlarla da pekiştirmektedir: "Allah'ın hüviyetinin kulun kuvvet ve organlarının kendisi olmasından büyük bir yakınlık olmaz. Kul da bu organ ve kuvvetlerden başka bir şey değildir. Allah vehmedilen yaratıkta müşahade edilen haktır. Yaratık akledilen (akılla anlaşılan), keşf, vücud (vahdeti vücud) ehli ve müminler nezdinde hak müşahade edilendir."

İbn Arabi'nin dinindeki aşırı zındıklığı herhalde görüyorsunuz. Yaratıkların makul (akılla anlaşılan) şey iken, Allah'ın hissedilen şey olduğunu iddia etmektedir. Çünkü gözlerin gördüğü ve kulakların işittiğinin aynısıdır.

Yaratıklar ise, sıfattır veya hakkın yüzlerinden bir yüzdür. Bunu bir daha vurgulayarak şöyle demektedir:

"Sonra hakkın göz, kulak, el, ayak ve dilin, kısaca duyuların aynısı olduğunu bildirerek hepsini benliğinde toplıyan Muhammed bunu tamamlamıştır", "Mefhum ile ve sahih haberle kesin olarak anladık ki hak (Allah) eşyanın aynısıdır. Hududu (tarifleri) farklı da olsa eşya mahduttur. Allah da her mahdudun haddi ile mahduttur (her sınırlının sınırı ile sınırlı yahut tarif edilen her varlığın tarifiyle tarif edilmiştir)." (1)

Gördüğünüz gibi İbn Arabi'nin rabbı her şeydir. Hereyin de bilindiği ve anlaşıldığı bir haddi vardır, böylece her tarif ilahi zatın kühnühün tarifi olmaktadır. Çünkü İbn Arabi'ye göre her şey Allah'ın kendisidir. Hayalinizden ebedleri, ezelleri ve bütün anları geçirin, mümkün ve müstahil bütün şekilleri ve suretleri gözünüzün önüne getirin, aklınıza getirebildiğiniz kadar her şeyi getirmeye çalışın, işte hayalinizden geçen, gözünüzün gördüğü ve aklınızın düşündüğü her şey İbn Arabi'nin rabbının kendisidir. Müslümanlara kan kusturan Moğollar'dan Haçlılar'a kadar bütün emperyalistleri, Rasûlullah'ın ashabına dünyayı zindan eden cahiliyye müşriklerini, bütün dünyanın gözü önünde müslümanlara hayat hakkı tanımıyan ve her türlü zulmü reva gören siyonistleri, milyonlarca insanın kanını döken diktatörleri ve yeryüzündeki ne kadar kötü insan varsa hepsini düşünün ve onları İbn Arabi ve çömezlerine ne olduklarını sorun. Bütün bunlar Allah'ın zatının aynısıdır, cevabını alacağınızdan endişeniz olmasın. Bütün bunlar birer şey değil mi? İbn Arabi de Allah'ın eşyanın aynısı olduğunu söylüyor. Bunlar birer yaratık değil mi? İbn Arabi Allah'ın yaratıkların aynısı olduğunu söylüyor. Haramlar ve yasaklarla bulaşmış organları yok mudur? İbn Arabi Allah'ın her el, ayak ve dilin kendisi olduğunu belirtmektedir. Geçmişte olduğu gibi çağdaş tasavvufçular da İbn Arabi'yi kutsallaştırmakta, hatemu'l-evliya, gavsı âzâm, kutbu'l-aktab, şeyhi ekber gibi ünvanlarla anmakta ve taparcasına sevmektedir. Kendisine Allah'ın birçok sıfatı ve hususiyetlerini vermekte ve neredeyse beşerüstü bir varlık saymaktadır. Kim bilir belki de ona tapanlar bulunmaktadır! Küfrü bu kadar açık olmasına rağmen çağdaş tasavvufçuların hepsini aleyhinde birtek söz söylemeye, dindışı veya kâfir olduğunu söylemeye davet ediyorum. Şirk ve küfür sözlerini red etmeğe davet ediyorum. Bunu yapar ve insanlara açıklarlarsa, onun dininde olmadıklarına, söylediklerini kabul etmediklerine hükmederiz. Taraftarlarına olsun, başkalarına olsun, İbn Arabi'nin bu ve buna benzer sözlerinin dindışı ve

küfür olduğunu açıklarlarsa, ondan teberri ettiklerini biz de kabul eder, haklarında söylediklerimizin hepsini geri alırız!

Tasavvufçuların inançlarından bazı parçalar sunduk. Acaba bu inançla oturup kalktıktan sonra bütün âlemi ahlaka davetle doldursa bile, bu onlara bir yarar sağlar mı? Allah'tan kork, dedikleri zaman kendi inançlarında ve bidatlarında canlandırdıkları Allah'ı kastetmektedirler. Tanrılaştırdıkları sağır taşları ve kokuşmuş leşleri kastetmektedirler. Her şeyin aynısı ve kendisi bildikleri tanrılarını kastetmektedirler.

Allah yolunda cihad et, dedikleri zaman her yaratıkta taayyun eden (ortaya çıkan) ve rab olarak yaptığı bir vehmi (kuruntuyu) kastetmektedirler. Allah'ın sıfatlarını verdikleri ve putlaştırdıkları meşhurlarını kastetmektedirler. Bunu iyice okuyunuz ve bana söyleyiniz. Bütün bu gerçeklere rağmen, hâlâ tasavvufun ahlak çağrısı büyüsüyle büyülenen ve onun sevgisiyle tutsak düşen kişilerden misiniz? Bütün bunlara rağmen hâlâ tasavvufçuların sıratı müstakim üzere olduklarına kananlardan mısınız?

Kaldı ki tasavvufun ahlak daveti sadece selbi (negatif) bir davettir. (1) Çünkü Mani dininin zühdüne dayalı bir davettir. Hayır olduğu iddiasına rağmen ve taşıdığı inanç bir yana bırakılsa bile, hayatı umumi hayır, adalet ve hakkın kuvvetiyle idare etmek istiyen, emniyet ve selamet içinde âleme liderliğe soyunan bir ümmetin ahlakı olmaya elverişli değildir. İnançlı ve yüce değerlerini gerçekleştirmek için Allah'ın mübah kıldığı ve yeri gelince emrettiği her şeyi kullanmak mecburiyetinde olan girişken ve cesur atılımı gerçekleştirmeye mecbur olan bir ümmetin ahlakı olmaya layık olamaz. Hayatın devamlı ileri, coşkun, canlı ve dinamik, gece gündüz üretken ve yararlı çaba içinde ve sadece Allah'ın sözünün üstün olması için cihadla dolu olmasını istiyen, bunun için çabalıyan bir ümmetin ahlakı olamaz. Mani dini ve manastır anlayışının zühdüne hayranlık neticesinde içine düştüğü uçurumdan ve düşmanlarının elinden çektiği zilletten biran önce kurtulmak için çırpınan, bunun için gece gündüz demeden sürekli çalışması farz olan bir ümmetin ahlakı olamaz. Okumamayı, cehaleti, çalışmamayı ve geçimini sağlamamayı kendisine ilke yapan, bir lokma bir hırka anlayışını düstur edinip karanlık hücrelerde çile doldurmayı cihad sayan, Allah'ın emirlerini tutup yasaklarından kaçınmayı din olarak belliyeceği ve gereğini yapacağı yerde, şeyhlerinin emri ile oturup kalkan ve dediklerini yerine getirmeyi din olarak belliyen zihniyetin toplumda egemen olması sonucu ümmetin içine düştüğü maddi ve manevi, ahlaki ve insani bataklıktan kurtulmak istiyen insanlar için tasavvuf ahlakı ahlak olamaz. İdeal

örneğini Allah'ın Rasûlü, ashabı, müçtehid imamlar ve fatih kahramanlardan alacağı yerde, köpeklerden, rahip ve müşriklerden, agnostik ve sofistiklerden, budist ve manihaist kâhinlerden alan bir ahlak anlayışı, müslümanların ahlakı olamaz. İnsanın içinde karşı konulmaz ve sırtı yere gelmez bir nefis düşmanı yerleştirerek hayatı boyunca ondan başkasını görmiyen, bütün mesaisini ve enerjisini onu altetmek için sarfeden, ama bir türlü fobisinden kurtulamıyan bir ahlak, islâm ahlakı olmaz. Dünyayı Allah düşmanlarının cirit attığı ve sadece kâfirlerin cenneti sayan, müslümanlara da bir lokma bir hırka, köpekçe bir tevekkül, mağara ve dehlizlerde bir çile hayatını öğütleyen bir ahlâk İslâm'ın ahlakı olamaz. Allah'ın direktifleri ve Rasûlullah'ın öğretileri ile insanların oturup kalkmalarını öğütleyeceği, onlara göre hayatlarını düzenlemelerini istiyeceği yerde, ölülerle oturup kalkmayı, ruhlar âleminde dolaşmayı, oturduğu yerden keramet ve keşiflerle dünyayı idare etmeyi, cinler ve şeytanlarla dost olmayı, zevkleri için her türlü ahlaksızlığı meşru görmeyi öğütleyen bir ahlak İslâm ahlakı olamaz. Hıristiyan ve yahudilerin Allah'ın vahyini değiştirdikleri gibi Allah'ın dinini her türlü batınî ve şirk anlayışlarla oyuncağa çeviren, tahrif ve tebdil edecek anlayışlara kapıyı ardına kadar açan felsefelere bağrını açan bir ahlak İslâm ahlakı olamaz.

Olsa olsa tasavvuf ahlakı mağaralarda ve dehlizlerde, dağlarda ve çöllerde, ölü bir his ve donuk bir şuur, sağır ve dilsiz bir vicdan ile yaşıyan insanların ahlakı olabilir. Olsa olsa, herkesin nefsinden gözünün önüne bir düşman diktiği ve hayatı boyunca ondan başkasını görmeden bütün ömrünü ona düşmanlıkla geçiren münzevi insanların ahlakı olabilir. Birbirleriyle bağları kesilen, gerçeklerünyasına ayakları basmıyan ve gece gündüz sadece kendini düşünüp bir türlü başkasını görmiyen dervişlerin ahlakı olabilir. Gizli, dar ve öldürücü bencillikle dolup taşan, dünyayı sadece kendisi için gören ve her şeyin sadece kendisine olması için çalışan bencil ve egoist insanların ahlakı olabilir.

Bu ahlak, hayattan duyduğu korkularla tüyleri ürperen ve toplumdan kaçmakla ancak bu korkudan kurtulabileceğine inanan bir rahipliktir. Bu ahlak, insan vücudunun arkasında son derece uyuşuk ve pısırık bir hayat süren, insan vücudunu pasifize eden bir rahipliktir. Bu ahlak, yapısı ve değer yargılarıyla, karakteri ve ayakta tutan temelleriyle canlı, dinamik ve enerji dolu bir hayat için değil, olsa olsa ölü yokluk için yaşıyan bir topluluk için elverişli olabilir. Her insanın hem kendisi hem başkaları için çalıştığı, başkalarını kendine tercih etmeyi seçkin bir karakteri ve Allah'ın rızasını kazanmayı hayatının ekseni,

hedefi ve gayesi yapan kişilerin bulunduğu toplum için değil, bedbin, sönük, deri-kemik ve can çekişen insanların ahlakı olabilir.

Tasavvufun ahlakçılığı hayattan korkakça kaçış ve alçakça teslimiyet ahlakçılığıdır. Öldürücü ve uyuşturucu yalnızlık çöllerinde berduş ve çılgın yaşıyan insanların ahlakçılığıdır. Hayatın ilerlemesi yolunda sürekli çabalıyan insanlığın güçlerini öldüren zâlim anlayışın ahlakçılığıdır. Kendisi için yaptığını Allah için yapması ve burçlarını zirvelere kadar yükseltmesi için toplumu da Allah için yükseltmesi amacıyla insana verilen kuvvetleri ve nimetleri azgınca ve ahksızca red eden zâlim insanların ahlakçılığıdır.

Tasavvufçuların dünyanın birçok yerinde İslâm'ın yayılması için çalıştıklarını iddia edenler oluyor. Bu iddialar olsa olsa tasavvuf dininin yayılması amacıyla gösterdikleri çabalar için doğru olabilir. Çünkü tasavvuf dininin ne olduğunu hepimiz gördük. Onun için yaymaya çalıştıkları Allah'ın dini olan İslâm değil, ancak gülünç hurafeler, saçma mitolojiler ve cehennemlik olduğu bildirilen çirkin bidatlardır. Yaymaya çalıştıkları, taşı putlaştıran ve çürümüş kemiklere tapan şirk ve cahiliyettir. Nitekim yaymaya çalıştıkları dinlerini de ancak zorba emperyalizmin himayesinde ve sömürü işgalcilerin kanatları altında yaymışlardır. Zira İslâm'ın düşmanı emperyalizm ve bütün çeşitleriyle zâlimler kesin olarak inanıyor ki İslâm'ı ve müslümanları yerle bir etmek için bidatlar hedefe götüren en sağlam yollardır. Bunu geçmişte yaptıkları gibi çağımızda da yapmışlardır. İslâm toplumunda bidat ve hurafelerin yayılması için her yola başvurmuşlardır. Kabirler üzerine kubbeler yükseltme, kabirleri ziyaret ve ibadet yeri yapma, sandukalar dikme ve renkli ipek örtülerle örtme, bunlar için yılın belirli günlerinde törenler ve mevlidler düzenleme, ölüler için birtakım kasidelerden oluşan mevlidler okuma gibi bidatları, İslâm'ı içten yıkmaya çalışan batıni mezhebinin temsilcisi Fatımî devleti uydurmuş ve müslümanlar arasında yaymıştır. Doğulu ve batılı işgalciler de bu bidatlara kanat germiş ve İslâm toplumunun bidatlara boğulmasını amaçlamışlardır.

Tasavvufçuların Allah'ın dini İslâm yerine bidat ve hurafelerden oluşturdukları tasavvuf dinini yaymaya çalıştıklarından şüphesi olanlar tarihi okusunlar. Allah yolunda cihad eden ve İslâm'ın yayılması için savaşan tasavvuf meşhurlarından birtek kişi gösterebilir mi? Emperyalizme karşı koyan, ülkeden çıkarılması için vuruşan ve buna davet eden tasavvuf meşhurlarından bir tek kişi gösterilebilir mi? (1)

Emperyalistlere karşı mücadele verdikleri dedikleri -Nadir olmakla beraber- ise, ancak emperyalizmin himayesini kendilerinden çektiği, ayakları altından kırıntıları toplamaya izin vermediği yahut milliyet damarlarının tasavvuf zilletinden ağır bastığı ve din için değil, hamiyyet için savaştıklarıdır. (1) İsterseniz Mısır'ın milli kahramanlarından Mustafa Kâmil'in "el-Mes"eletu'ş-Şarkiyye" kitabında yazdıklarını okuyunuz. (2)

Haçlılar hicri yedince asrın yarısına doğru al-Mansura şehrine saldırdıklarında tasavvuf meşhurları toplanmışlardı. Niçin toplandıklarını biliyor musunuz? Kuşeyri Risalesi'ni okumak ve evliya kerametlerini tartışmak için toplanmışlardı. (3)

Onun için emperyalistlerin tasavvufçuları mal ve servetlere boğduklarını, makam ve mevki verdiklerini görünce şaşmamak lazımdır. Zira sömürgecilerin nice valileri vardır ki işgal ettikleri ülkenin seçkin kişileriyle görüşmeyi istemezken, zikir halkalarından birine koştuğunu ve saatlerce süren siyasi ziyarette bulunduğunu görürsünüz. Çünkü bu nitelikte bir tasavvufun ümmette mukavemet ruhunu öldürdüğünü ve temsilcilerini çıkarları için kullanabileceklerini gayet iyi tesbit etmişlerdir. (4)

Sonra tasavvufçuların Allah yolunda cihad ettiğini söyledikleri ve İslâm'ın yayılmasına çalıştıklarını iddia ettikleri kişiler aslında tasavvufçu kişiler olmayıp tasavvufçular onları yalan ve iftira ile aralarında saymışlardır. Bu alanda da üstadları Şia'dır. (5)

Tasavvufçular Rasûlullah'ı bile tasavvufçu gösteriyorlar. Raşid halifeler başta olmak üzere müslüman her kahramanı da tasavvufçu sayıyorlar. Amaçları da bunlar aracılığıyla müslümanları aldatmak ve tağut liderlerini gözlerden uzak tutmaktır. Amaçları, Raşid halifelerin ve müslüman kahramanların tasavvufçu olduklarını söyliyerek müslümanları ağlarına çekmek ve olacak itirazları önlemektir. Birtakım tarikatların Hz. Ebu Bekir'e ve Hz. Ali'ye isnad edilmesi de bu şekildedir. Halbuki kurdun Hz. Yusuf'un kanından beri olduğu gibi başta Rasûlullah ve Raşid halifeler de tasavvuftan beridirler. Nitekim tasavvufçu lakabının ancak hicri ikinci asrın ortalarında ortaya çıktığını tarih kaydetmektedir. Bu lakabı ilk defa alan kişinin de sufi Ebu Haşim olduğunu kaynaklar belirtmektedir. Şimdi söyler misiniz, İslâm'a hizmeti geçen veya yararı dokunan birtek tasavvuf meşhuru var mıdır? Böyle birini gösterebilir misiniz?

Ey tasavvufun akıllarını haktan saptırdığı kişiler, cevap verin. Bana onların ahlak konusundaki sözlerini değil, onların akaidini bana getirin ve bu akaidi Kur'ân ölçüsüyle ölçün. Ey tasavvuf tutsakları, onların inançlarını Kur'ân ölçüleriyle tartın ve hükmünüzü verin. Falan tasavvufçu ahlak konusunda şöyle demiş, dış görüşünü güzel görünen birtakım ahlâkî nasihatlarını göstererek şöyle buyurmuş, demeyiniz. Her şeyden önce onun inancı şudur, şöyle inanmaktadır, deyiniz.

Tasavvufçular hakiki müslümanlar olduklarını ve tasavvufun İslâm'ın ruhu olduğunu iddia ediyorlar. Halbuki ahlak ancak akidenin ürünü ve neticesidir. İslâm da herşeyden önce akaidi veya niyyetleri kontrol eder. Şayet niyet yahut akide İslâm'ın sevdiği ve doğru saydığı bir şekilde ise, ondan doğan ve ürünü olan güzel amelleri hayır kabul eder ve mükafatlandırır. Şayet akaid sahih veya niyet bozuksa, o zaman yapılan bütün amelleri hiçe sayar, dış görünüşü en büyük hayır gibi görünse bile, onu yok gibi kabul eder. (1)

Yüce Allah'ın şu âyetlerine bakınız: "Allah hiçbir şekilde kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları dilediği kişiler için bağışlar." (1) "Diğerleri de günahlarını itiraf ettiler. İyi bir ameli diğer kötü bir amelle karıştırdılar. Bunlar tevbe ederlerse, umulur ki Allah onların tevbesini kabul eder. Çünkü Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (2) Yüce Allah akidenin ancak halis ve net olmasını ister. Amelde ise, kötü amel işliyenlerin tevbe etmeleri durumunda tevbelerini dilediği taktirde kabul edeceğini belirtmektedir. Kısaca inançta şirk koşanları bağışlamıyacağı, kötü bir amel işliyenleri ise dilediği taktirde bağışlayacağını buyurmaktadır.

Bu hüküm ışığında düşünelim. Tasavvufçular daha önceki zındıkların yapmadıkları iftiraları Allah'a yaptılar. Onun yaratıkların aynısı olduğunu söylediler. İsterseniz İbn Arabi'nin şu sözlerine bakın: "Hak her had ile mehduttur (Hakk'ın her yönden tarifi vardır). Âlemin suretleri ise sayılamıyacak ve ihata edilemiyecek kadar çoktur. Âlemin suretlerinden her birinin hududu ancak her âlemin onun suretlerinden aldığı miktarda bilinir. Onun için Hakk'ın haddi (tarifi) meçhul kalır (bilinmez). Onun haddi ancak her suretin haddinin bilinmesiyle bilinir." (3)

Allah'ın tarifinin mümkün olmadığını söylüyor. Niçin? Çünkü Allah her şeyin aynı (kendisi)dir. Onu tarif edebilmek için âlemdeki bütün suretlerin tarifini bilmemiz lazımdır. Çünkü Allah o suretlerin aynısıdır. âlemlerin suretlerinin

haddi hesabı da yoktur. Onun için buna bağlı olarak Allah'ın tarifinin de haddi hesabı yoktur.

Yine kavmini hakikate değil de şeriata çağırdığı için Hz. Nuh'un görevini yapmadığını iftira ettiler. Çünkü onlara göre batına değil, zahire davet etmiştir. Hz. Nuh'a inanmıyan müşrik kavminin de Allah'ın davetine fiilen icabet ettiklerini ve Nuh'un onlardan gizlediği hakkı kavrayıp gizlenenle amel ettikleri ve böylece kurtulanlardan olduklarını iftira ediyorlar. Bizzat Hz. Nuh'un da putlara taptıkları için o müşrikleri övdüğünü söylüyorlar. (4) İsterseniz İbn Arabi'nin şu sözlerini okuyunuz:

"Gözetleme, çünkü kainatta birtek ayn'dan başkası yok, o âlemin aynıdır. Bir durumda ilah adlandırılırken, bir durumda da kul diye adlandırılır." (1)

Bütün bu açık gerçeklere rağmen hâlâ tasavvufun ahlaki bir davet olduğunda ısrar edecek misiniz? Biliyorsunuz ki küfür bir tek söz üzerinde ısrar etmek, insanın mümin bütün kelimelerini ve amellerini defterinden silmektedir. Tasavvufçuların şimdiye kadar gördüğünüz küfür kelimeleri üzerinde ısrar ettiklerini biliyorsunuz. Bu kelimelerin küfür olduğunu ve yüce Allah'ın bunlardan münezzeh bulunduğunu tasavvufçular kabul ettikleri ve insanlara bunu açıkladıkları anda, yukarıda da söylediğimiz gibi, bütün bu sözlerimizi geri almaya ve onları müslüman kardeşlerimiz olarak ilan etmeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz. Bu küfür ve şirk sözleri ve inançları bilmiyenler, bunlardan haberdar olmıyanlar elbette muhatabımız değildir. Ancak bunlar kendilerine açıklandığı ve küfür ile şirk oldukları belirtildiği halde hâlâ bunlar üzerinde ısrar ederlerse, onlar da tağutlarının listesine dahil olurlar. Böylece yaşıyan delil ile yaşamış ve ölen de delil üzere ölmüş olur.

Bu konuya biraz daha açıklık getirmek için isterseniz bir de Muhammed Fahr Şakfe'yi dilliyelim. Şöyle diyor: (2)

"Afrika'da İslâm'ın tasavvufçuların eliyle yayılmasını bu söylediklerinizle nasıl bağdaştırabiliriz? diyenler olabilir. Hemen sormak istiyorum: Bu tasavvufçuların elinde İslâm'dan ne varki onu yaymış olsunlar? Tasavvufçuların sahip oldukları zillet, cehalet, uşaklık ve kölelik karakterini gördük.

Şüphe yok ki emperyalistler İslâm diye sanılan bu gibi şeylerin yayılmasından korkmazlar. Hatta böylesinin yayılmasını teşvik bile ederler. Çünkü kitleleri uyuşturan korkunç bir afyondur. Bir ara Mısır'da Cumhuriyet gazetesi London Times'den naklen İngiliz sömürge adamlarından birinin müslümanlar arasında

bidat ve hurafeleri teşvik ettiğini nakletmişti. Bu müslümanlardaki canlılığı ve dinamizmi öldürmeye, faaliyetlerini felç yapmaya ve İslâm'dan uzaklaştıkları halde kendilerini İslâm'da sanmalarına yeterlidir, demişti.

İslâm âleminde tarikatların ve tasavvufun yayılması, tasavvufçuların mantar biter gibi çoğalmaları dehşete ve hayrete yolaçmakta, akla birçok şüpheler getirmektedir. Çünkü tasavvufun mensupları akıl almaz bir şekilde çoğalmakta ve ancak Allah'ın rahmet ettiği kişiler bu vebadan kurtulmaktadır. Kesin olarak ifade ediyorum ki bu tarikatların çoğunu inceledim, bir tanesinin bile prensiplerinde Kur'ân ve Sünnet'e uygun olduğunu görmedim.

Bir defasında arkadaşlarımdan biri hacıların manzarasından etkilendiğini ve aklına şöyle bir sorunun geldiğini söylemişti: Yüce Allah müslümanları en üstün olduklarını müjdelediği, izzetin onlara olduğu, kâfirlere karşı rezil etmiyeceği ve onlara yardım edeceğini bildirdiği halde dünyanın birçok yerinde kâfirleri müslümanların başına musallat etmesinin sebebi nedir? Bu sorunun cevabını arıyarak Afrikalı olsun, Asyalı olsun görüştüğü hacılara tarikatlarının ne olduğunu sordum. Hemen çoğu şu garip tarikatlardan birinin adını söylüyordu.

Bir defasında da komşu kâfir bir devletin zulmü altında inliyen müslüman bir devletin bakanlarından bazılarını ziyaret ettim ve ülkelerinde bulunan tarikatları sordum. Beni o tarikatların mensubu ve tarafları sandılar. Bana ona yakın isim saydılar. Bunlardan Hz. Muhammed'in dini ve yolu ile uyuşan hangisidir? diye sordum. Bu soru karşısında hepsi dehşete düştüler. Onlardan biri "Her tarikat sahibinin tarikatı Muhammedi'dir" dedi. Bunun üzerine ona şöyle dedim: Muhammed'in bir tek tarikatı vardı ve yüce Allah onu şöyle tarif etmiştir: "Şüphesiz bu benim doğru yolumdur. Ona uyun. Başka yollara uymayın. Zira o yıllar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte kötülükten sakınmanız için Allah bunları size emretti." (1) Hz. Peygamber de şöyle buyurmuştur: "Sizi aydınlık ve gecesi ile gündüzü aynı olan apaçık bir yol üzere bıraktım." (2) Bakanlar kızdılar ve bu konuyu değiştirmemi istediler. O zaman yüce Allah'ın şu sözünü hatırladım: "Başınıza ne gelirse, ellerinizle kazandıklarınız sebebiyledir." (3)

Tasavvufçuların emperyalizm karşısındaki bu tavırlarından sonra batılı devletlerin müslümanlar arasında tasavvufun yayılması ve bu yolla masrafsız uyuşturulmasına gittikçe artan bir dozda ilgi duymalarına şaşmamak gerekir. Nitekim oryantalist Goldziher, Hallac hakkında özel bir çalışma yapmış, haberlerini ve öğretilerini enine boyuna incelemiştir. Korkunç emperyalist emeller besliyen oryantalist Louis Massignon da Hallac, onun fikirleri, tarikatı

ve mezhebi hakkında bir kitap yazmıştır. Hallac'ın İslâm ve İslâm devleti hakkında ne zehirli bir yılan olduğunu biliyoruz. İslâm'ın sinsi birer düşmanı olan bu oryantalistlerin özellikle Hallac'a ilgi duymaları bir tesadüf olmasa gerektir.

Dr. Kamil İyad bir olayı naklediyor. Bir defasında Amerika Ford müessesesinden bir temsilcinin Şam Üniversitesi'ne geldiğini ve üniversitenin bazı laboratuvar ve ders araçlarına ihtiyaçları bulunduğunu belirtmesi karşısında kırk dereden su getirip talebi karşılama yolunda bir söz vermekten kaçındığı, ama tasavvuf araştırmaları enstitüsü kurulması gündeme geldiği anda çok geçmeden bu talebi karşılamaya hazır olduğunu belirtiyor.

Doğrusu bunu fazla yadırgamıyoruz. Çünkü tasavvufun vücuda karşı savaşma, dünyadan yüz çevirme, ilmi terketme, nefsi öldürme ve cihadı ihmal etme gibi insanın hareket ve dinamizmini yok eden uygulamalarını biliyoruz. Tasavvufun öncüleri de bu prensiplerin yayılması için somut birer örnek olmuşlardır.

Burada şunu da belirtmeden geçemiyeceğiz. Tasavvuftan ilk sakındıranlardan biri de İmam Şafii ve İmam Ahmed İbn Hable'dir. Bilindiği gibi İmam Ahmed Haris el-Muhasibi'nin kitaplarının okunmasından sakındırmış ve onun gibi tasavvufçularla oturup kalkmanın sakıncalı olduğunu bildirmiştir. Ondan sonra tasavvuftan sakındıranların başında İmam İbn Teymiyye ve öğrencisi İmam İbn el-Kayyim gelir. Onlardan sonra kabirlerle istiğase yapanlar, onlar adaklar sunanlar ve her türlü bidata kapılarını ardına kadar açanlar olarak nitelenen tasavvufçulara karşı İslâm âlimleri hep karşı çıkmıştır. (1)

Bütün bunlardan sonra tasavvuf dinini okuyuculara şöyle özetliyebiliriz: Âlemde mutlak olanın mukayyed olanla aynı olduğu yahut bütün hususiyetleriyle maddi yapısı olan varlığın aynısı olduğuna inanılır. Başka bir deyişle, Allah'ın yaratıkların aynısı olduğunu kabul ederler. Allah ile âlem konusundaki inançları budur.

İtikad konusunda ise, küfür ile imanın yahut şirk ve tevhidin bir tek hakikatin iki ismi olduğu veya bir tek medlulu bulunan iki müteradif olduğuna inanırlar.

Din konusunda da semavi din ile beşeri din arasında bir fark görmez ve aynı olduğunu kabul ederler. Semavi olanı indiren, müsbet veya menfi yahut izafi sıfatlardan soyut bir hakikat olması itibariyle Allah iken, ikincisini vazeden ise insan suretinde tecessüd etmesi itibariyle -haşa- insanın aynısı olan Allah'tır.

Ahiret inancı konusunda ise, ceza ve mükafatın aynı olduğunu kabul ederler. Firdevs cennetinin nimeti cehennem azabının aynısıdır. Hakikat ve etki bakımından ikisi de birdir.

Düşünce alanında ise, gerçeği hurafe ve masalın aynısı olduğuna inanırlar. Hak ile batılın ve doğru ile yanlışın delalet bakımından aynı olduğu ve sahibi için sahih birer ölçü bulunduğuna inanırlar.

Ahlak alanında ise, hayır ile şerrin yahut fazilet ile rezaletin değer, gaye ve sebep bakımından aynı olduğunu kabul ederler.

Tasavvufu özetliyecek daha kısa söz istiyorsanız, düşüncesi, dini ve ahlakıyla tasavvufun karşıtsızlık, zıtsızlık ve çelişkisizlik olduğunu söyleyebilirsiniz. Çünkü tasavvufta her şey aynı zatın kendisidir. O da Allah'ın zatıdır. Yahut İbn Arabi'nin deyişiyle "âlemde benzerlik yoktur, âlemde zıtlık yoktur. Şüphesiz âlem bir tek hakikattır ve şey kendinin zıddı olamaz." (1)

Tasavvufçuların Yenileri De Eskileri Gibidir!

Biri diyebilir ki, bize ne İbn Arabi'den, onlar gelip geçmiş ve ömürlerini doldurmuş insanlardır? Biz yenilerine ve yaşıyanlara bakâlim, geçmişi niye kurcalıyâlim? diyebilir.

Tasavvufun büyüsüne aldanan ve bal diye zehirlerini yudumlayan böylelerine şunu belirtmek isteriz; Biz kişilerle değil, eski tasavvufçuların İslâm'ın ruhu ve özü olarak inandığı ve bununla müslümanların inançlarını altüst ettikleri putperest bir kültürle savaşıyoruz. İslâm'ın ruhu ve zübdesi olarak kabul edilen ve efsanevi bir dünya oluşturan mitolojik düşünceler ve inançlarla mücadele ediyoruz. Yeni tasavvufçular da İbn Arabi, İbn el-Farıd gibi eskilerin inandığı şeylere inanmakta, tasavvuf kâhinlerini takdis ve tebcil etmekte ve mest olmuş bir vaziyette onların putperest şarkılarını söylemektedirler. Aralarındaki post kavgaları ve nüfuz alanları çatışması dışında, seleflerinin bu putperest kültürünü ve mitolojik inançlarını red ettikleri müşahade edilmemektedir. Aksine bu sapıklıklara karşı çıkan ve tehlikelerinden müslümanları sakındıran insanlara bütün fırka ve kollarıyla savaş açmakta, binbir türlü hücumlar yöneltmekte ve insanların nazarında dinsiz imansız göstermeğe çalışmaktadırlar. Bidat ve

hurafelerini, şirk ve küfürlerini insanlara çıklayan ve bütün bu kötülükleri bırakmalarını tavsiye eden müslümanlara emperyalistlerden daha amansız bir savaş açmakta, ortaçağ kilisesinin insanları afaroz ettiği gibi onları toplum içinde afaroz etmeğe çalışmaktadır. Dinin sarih ve kesin naslarına apaçık aykırı bulunan ve ne aklın, ne naklin kabul etmediği saçmalıklarını eleştiren insanları, onlara hak ve hidayeti açıklamaya çalışan kişileri dinin özünden ve ruhundan uzaklık, kabuk ve zevahir ehlinden olmakla suçlamakta ve saldırılara hedef yapmaktadırlar.

İslâm'ın kesin naslarına aykırılığı apaçık olan sözlerini ve uygulamalarını eleştiren insanları düşman ilan etmek, bu aykırılıkları kendilerinin de eleştirip İslâm'dan olmadıklarını söyleyecekleri yerde, bunları söyliyen ve müslümanları bu tuzaklardan uzak tutmaya çalışan kişileri her türlü kötü sıfatla karalamağa çalışmaktadırlar. Bütün bunları yaparken seleflerinin en ufak bir yanlışını bile kabul etmiyen ve saçmalıklarına karşı çıkmıyan bu insanların evvelkilerin yolunda olmadıklarını kim söyliyebilir?

Bütün bunlar yeni tasavvufçuların eski tasavvufçuların yolunda olduklarını göstermiyor mu? Bütün bunlar yeni tasavvufçuların İbn Arabi ve eş-Şarani dininin enine boyuna bir devamı olduklarını ifade etmiyor mu? Çünkü yenileri onların bıraktığı putperest her şeyi benimsemekte, din olarak inanmakta ve savunmakta, ilahi ruhun tecellileri olarak insanlara tebliğ etmekte, aklı körelten, düşünmeyi öldüren, basireti karartan ve insanı materyalizmin en derin çukurlarına düşüren bir imanla kabullenmektedir. Bu sapık dine o kadar sıkı bağlı bulunmaktadırlar ki belki de Kur'ân'a herhangi bir şekilde dil uzatmaya göz yumarken, zındıklıkla dolu bir tasavvufçu kitabına dil uzatmaya kesinlikle müsaade etmemektedir. Kâhinlerinden birinin sözlerine veya mukaddes kitaplarına şu veya bu şekilde bir eleştiri yöneltecek olursanız küplere binmekte, kudurup azgınlaşmakta, öfkeden uddaklarından köpükler saçmaktadır. Putlarına hakaret edecek olsanız, size olan düşmanlıklarından dolayı savunduğunuz inançlara hakaret etmekte, belki de inandığınız Allah'a dil uzatacak olmaktadırlar. Mesela Allah'ın her şey veya her şeyin Allah olduğunu kendine felsefe ve inanç olarak kabul eden İbn Arabi'nin saçmalıklarını, cadde ortasında şeyhi hayvanlarla zina ettiren eş-Şarani'nin ahlaksızlıklarını eleştirecek olsanız, başınıza kıyametler koparır ve şeytan çarpmış gibi çılgına dönerler. Bunları cevaplandırmak için en kutsal İslâmî esaslara bile saldırır ve suçlamalarda bulunurlar.

Bütün bunlar her tasavvufçunun zındıklığında İbn Arabi, putperestliğinde İbn el-Farıd, ahmaklık ve bunaklığında eş-Şarani yolunda olduğunu göstermektedir. Kitaplarına, virdlerine ve zikir (dans) salonlarında okudukları gazellere bakan herkes bunu anlar. Hemen her an çürümüş kemikler ve kokuşmuş leşlerle oturup kalkmalarını, onlara verdikleri sıfatları düşünen herkes farkeder. Medet ey tasarruf sahipleri! Medet ey gavs! Medet ey kutup! Medet ey hazret! Medet ey divan başkanı! sözlerini duymuyor musunuz? (1) Zikir halkalarından sonra gazelleriyle sakilik yapan (2) meczupların "Yahudi, hıristiyan, mecsûsî" deyişlerinde nasıl yarıştıklarını, dervişlerin de seviçten "Daha, daha çok küfür" diye bağrışmalarını işitmiyor musunuz?

Yukarıda belirttiğimiz gibi tasavvufçular eleştirilmekten şiddetle kaçınırlar. Kendilerini eleştirenlerin Allah'ın rahmetinden kovulacaklarını ve şeyhin feyizlerinden mahrum kalacaklarını iddia ederler. Boyunların tasavvuf boyunduruklarını atmamaları için dervişlerin elini kolunu bağlar ve kalbiyle de olsa şeyhleri şu veya bu şekilde eleştirmesini yasaklar. "Bu keşfin insanların çoğundan gizlenmesi gerekir. Çünkü o kadar derindir ki halka çıklanması iyi olmaz" (3) derler. Münafıkça bir batınilik ve hakkın çarpması karşısında sığındıkları bir riyakârlık! Tasavvufçular eleştirilmekten arslandan kaçar gibi kaçarlar. "Tasavvufu eleştiren birini görürsen ondan arslandan kaçar gibi kaçarsın" (1) derler. Adaletle yapılan eleştirilerden tasavvufçular acaba neden korkarlar? Neden bir eleştiriye katlanmaz ve hemen tüyleri ürpermeye başlar? Neden eleştiri karşısında bu kadar âciz ve paçaları tutuşmaktadır?

Yine şöyle derler: "Keşf ve müşahade yolunun tartışmaya ve red edilmeye tahammülü yoktur. Keşfi kabul etmiyenler ondan mahrum olurlar." (2) Şüphesiz bütün bunlar tasavvuf tutsaklarının gözü kör, kalbi mühürlü ve kulakları sağır olarak kölelik sistemine bağlı kalmaları ve sömürücü şeyhlere karşı gözlerinin açılmaması içindir. Bütün bunlar tasavvufun herhangi bir batılını tartışan hak bir sözü kimseden işitmemeleri içindir. Bütün bunlar insanların şuursuzca şeyhlerin yörüngelerinde dönmeye devam etmeleri içindir. Ve nihayet bütün bunlar şeyhlerin oturdukları yerden insanların sırtından asalak olarak yaşamaya devam etmeleri içindir. (3)

Tasavvufçular bir eleştiri karşısında cevap vermekten aciz kaldıkları ve hakkın karşısında serseme döndükleri zaman o çıkmazdan kurtulmak için de "Zevk" masalını uydurmuşlardır. "Bu bir zevktir, tatmıyan bilmez" tekerlemesini kendilerine paravan yaparakişin içinden ucuzca çıkmaya çalışırlar. Eleştirenleri de zevksiz ve maneviyatsız birer kabuk ehli olarak tanıtır ve hor gösterirler.

Tıpkı hıristiyanların teslis inancını tartışmaktan kaçındıkları için imanın akıl işi değil, kalp işi olduğunu iddia etmeleri ve birin üç ile üçün bir ile bir olup olamıyacağını tartışmaktan kaçınmaları gibi. Bu inanç işidir, akılla değil kalple iman edeceksin, deyip insanların teslise üstünkörü inanmalarını istemeleri ve eleştirenlere iltifat etmemeleri gibi.

Tasavvufçulara şunu ifade etmek istiyoruz; Allah'ın izni ve yardımıyla putperest kültüründe, bozuk inançlarında ve bidat uygulamalarında tasavvufa kültürünün insanları nasıl uyuşturduğunu, onları hayatın gerçeklerinden uzaklaştırıp ruhlar âlemine ve hurafeler dünyasına nasıl bağladığını, onlara hakkı batıl ve batılı hak olarak nasıl gösterdiğini insanlara açıklamaya devam edeceğiz. Bundan da maksadımız, hakkı savunmak ve Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaktan başka birşey olmıyacaktır. Bugüne kadar söylediklerimizde de maksat bundan başkası olmamıştır. Allah yolunda haktan sapmış insanların tehditlerinden de korkmadığımızı belirtmek isteriz. Haktan sapmış tasavvuf kültürü ve bidatlarına karşı Allah'ın kitabı ve Rasûlullah'ın sünneti silahıyla savaşmaya devam edeceğiz. Çünkü bütün sapıklık ve çarpıklıklarına rağmen tasavvuf İslâm olarak anlaşılmakta ve insanlar onu İslâm'ın zarar hanesine kaydetmektedir. Onun hurafe ve çarpıklıklarına bakarak İslâm hakkında yargıda bulunmakta ve saldırılar yöneltmektedir. Birçok insan tasavvuf meşhurlarının rabbani ulular, nurani pınarlar ve ruhani örnekler olduğunu zanneder. Onlarda insanüstü birçok sıfatlar ve güçler tevehhüm eder.

Tasavvuf dini örnek gösterilerek veya benimsenerek Allah'ın dinine karşı çıkılmaması için mitoloji örümceklerinin ördüğü ve evham hayallerinin dokuduğu bu maskeleri her müslümanın yırtmaya çalışması vaciptir. Hayalden dünyalar içinde yaşıyan ve bidatlara boğulmuş tasavvuf kâhinlerinin yüzündeki maskeleri indirmeye her müslümanın gayret etmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur. Müslümanların hayır, hidayet ve saadetin sadece Allah'ın kitabına bağlanmak ve Rasûlü'nün sünnetine uymakta olduğuna inanması için bu maskelerin yırtılması gerekir. İnsanlar arasında Allah birlemede, ona inanmada, itaat etmede, ondan korkmada, kendisine indirilenleri anlamada ve müslümanlara yol göstermede en mükemmel olan Rasûlullah'a tabi.

Temelsiz İddialar

Tasavvufçular tasavvufun Allah'ın bir sıfatı olduğunu iddia ediyorlar. (1) Bu ilmi kabul edenlerin has kişilerden olacağı, anlıyanların ise hasların hası olacağı, dile getiren ve yayanların ulaşılmıyan bir yıldız olduğu, tasavvuf ilminden hiçbir kimsenin müstağni olamıyacağı, ilimlere oranla yeni, küllînin onlara nisbeti gibi olduğu, onu tahsil etmek için mutlaka şartın gerektiği, âlemde tasavvuf ilminden daha üstün bir ilim bulunmadığı ve din devam ettiği müddetçe devam edeceğini iddia ediyorlar. (2) Tasavvuftan beri olan Rasûlullah ve ashabı sanki avam cahillerden kişilerdi! İbn Arabi ve Şarani ensar ve muhacirlerden, tabiin ve diğer müçtehidlerden sanki üstün kişilerdi! Yine atomu parçalıyan ve akıllara hayret veren alanlarda maharetle kullanan, demirden canlı gibi uçan kuş yapan modern ilim, sanki insanlığın ilerlemesine yararlı ve elverişli değildir. Çünkü tasavvuf değildir!

Bu temelsiz ve yalan iddialara göre tasavvuf Hz. Peygamber'in getirdiği risaletten ve gösterdiği hidayetten daha büyük bir şeydir. "Âlemde bu ilimden daha üstün bir ilim bulunmadığı"nı onlar söylemiyorlar mı? Hz. Peygamber de tasavvufçu olmadığı ve tasavvufa davet etmediği bir gerçektir. Acaba bu yalanlardan bir tanesinin bile doğruluğunu herhangi bir tasavvufçu ispat edebilir mi? Bütün bunların birer yalan ve iftira olduğu sabit bulunduğu şekilde tek bir tanesinin bile doğruluğunu ispat edebilecek bir tasavvufçu var mıdır?

Burada şeyh efendiye ve onun yörüngesinde dönenlere bir daha seslenmek istiyorum. Yaşlılığına, boşuna eriyip giden ve sıkıntı içinde yüzen kişiliğine acıyarak bir daha sesleniyorum.

Israrla okumanı ve okumamızı tavsiye ederek seslenmek istiyorum. Gerçekleri konuşturduğum bu satırları okumanı istiyorum. Yazdıklarıma karşı çıkmanı ve cevap vermeni istediğim için yapmıyorum. Belki gerçekleri görüp hakkın yoluna dönmeye vesile olabilir ümidiyle bunu istiyorum. Ne dersiniz şeyh efendi, bütün bu isteklerimi boşa mı gidereceksiniz? (1)

Bildiğin gibi makamının büyüklüğü bizi savcılığa şikayet etmekten alıkoymadı. Onların adaleti sana hak vermediğine göre, önceki hükümetlere mi şikayet edeceksin! Acaba tasavvufçuları savunmaktan alıkoyacak bir musibet veya felaket mi bekliyorsun? Bana öyle geliyor ki şeyh efendi taraftarlarından büyük bir kitlenin huzurunda kendisiyle münazaraya beni kabul edecektir. Halka ve özellikle taraftarlarına açık, bilhassa büyük bir topluluğun huzurunda böyle bir münazaraya davet ediyorum. eş-Şarani putunun yanında da olsa böyle bir münazaraya hazırım. Buna karşılık vermedikleri ve hakkın açığa çıkmasına

yanaşmadıkları taktirde bütün dünya bilsin ki batıl çok korkak ve ödlektir. Bütün âlem bilsin ki ancak gerçeği gözünden uzak olduğu ve cahillere şirin görünüdğü zaman ortaklıkta görünebilir ve taraftar toplıyabilir.

Başta şeyh efendi olmak üzere, ey bütün tasavvufçular, gelin Allah'ın şu hitabına kulak veriniz: "Ey kavmim! Nedir bu hal? Ben sizi kurtuluşa çağırıyorum, siz beni ateşe çağırıyorsunuz. Siz beni Allah'ı inkâr etmeye ve hiç tanımadığım nesneleri O'na ortak koşmaya çağırıyorsunuz. Ben size sizi, O aziz ve çok bağışlayan Allah'a davet ediyorum. Sizin beni davet ettiğiniz şeyin dünyada da ahirette de hiçbir davete yetkisi yoktur. Gerçekte dönüşümüz Allah'adır. Aşırı gidenlere gelince, işte onlar ateş ehlidirler. Size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah'a ısmarlıyorum. Çünkü Allah kullarını çok iyi görendir. (1)

Ey tasavvufçular topluluğu! Allah'ın himayesine ve selamet sahiline gelmez misiniz? Allah'ın kitabı ve Rasûlü'nün sünneti ışığında hidayet yoluna koşmaz mısınız? Hepimiz iman, hak, kardeşlik, tevhid ve barış davetçileri olarak Allah'ın kitabına ve Rasûlü'nün sünnetine sarılmaya ne dersiniz?

Kurbanlıklara Bu Bir Sevgi Çağrısıdır!

Siz ey bedbaht ve zavallı kurbanlıklar! Siz ey tağutların şehvetlerine kurban olanlar! Unutmayınız ki kanlarınız azgın hevesler için akıtılmakta, putlara şirk kurbanları sizlerden sunulmaktadır.

Ey gece karanlıklarında ve çöllerin ortalarında şaşkın dolaşanlar! Şöyle bir bakın. Etrafınıza iyi bakın. Gözleriniz önünde sevimli ve kerim bir davetçi durmaktadır. Yüzünde müjde gülümsemeleri bulunmaktadır. Sevgi ile sizleri çağırıyor. Çöllerde helak olmadan ve fırtınalarına kurban gitmeden önce bu davetçinin sesine kulak veriniz. Unutmayınız ki tevbe kapısı ardına kadar açıktır. Kapıda ancak sizleri selamlıyan ve gelişinize sevinen kişiler durmaktadır. Hidayet ve kutsallık semalarından yüce Allah'ın şu çağrısını dinliyorsunuz:

"Ey kendileri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (1) "Ancak tevbe ve iman edip iyi amel işliyenler başka.

Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir. Kim tevbe edip iyi davranış gösterirse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş olarak Allah'a döner." (2)

Ey tağutlara ve zâlimlere tutsak düşmüş olanlar! Bu bir uyarıdır aynı zamanda. Onun için sakının. Çünkü yüce Allah buyuruyor: "Şüphesiz Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz, bunun dışında dilediğinin günahını bağışlar." (3)

Allah'a gelin ey zavallılar! Unutmayınız ki ne İbn Arabi, ne el-Bedevi, ne de bir başkası tevbelerinizi kabul edebilir! Ne bunlar ve başkaları günahlarınızı bağışlayabilir veya kötülüklerinizi iyiliklere çevirebilir yahut birtek hatanızı affedebilir. Yalvardığınız bütün bunlar o saat geldiğinde Allah'a yaklaştıracak bir vesile arayacaklardır!

Ey karanlık vadilerde yolunu yitirmiş olanlar! Bu çağrı sizedir. Allah'ın gerçek hidayeti olan hakka dönünüz. Allah'a dönüp onun hidayetiyle amel ettiğiniz zaman şöyle bir etrafınıza bakın. Göreceksiniz ki bütün insanlığın zirvesinde izzet ve şeref içinde İslâm'ın bayrağı dalgalanmakta ve her tarafa gölgesi uzanmaktadır. İslâm hidayetinin meltem rüzgârları doğudan batıya kadar her tarafta esmektedir. Hayatın berrak, hayır ve barış, müjde ve sevinç, emniyet ve şefkatle devam ettiğini görmüyor musunuz? Bütün kainatın iman mihrapları, hak ve adalet vahaları, selamet ve mertlik alanları olduğunu müşahade etmiyor musunuz? Hayatın Allah yolunda çalışacak müminlere bağrını açtığını görmüyor musunuz?

Bütün bunları gördüğünüz zaman şaşmayınız. Çünkü bütün bunlar âlim ve kadir olan yüce Allah'ın bir va'didir. Şöyle buyuruyor: "Allah, sizlerden iman edip iyi amel işliyenlere, kendilerinden öncekileri sahip ve hakim kıldığı gibi kendilerini de yeryüzüne sahip ve hakim kılacağını, onlar için beğenip seçtiği dini (islâm'ı) onların iyiliğine yerleştirip koruyacağını ve geçirdikleri korku döneminden sonra, bunun yerine onlara güven sağlıyacağını va'detti. Çünkü onlar bana kulluk ederler. Hiçbir şeyi bana eş tutmazlar. Artık bundan sonra kim inkar ederse, işte bunlar asıl büyük günahkârlardır." (1)

Allah'a ihlas ile inanır ve onun gösterdiği şekilde amel eder, din olarak sadece onun dinine bağlanır ve gereğini yaparlarsa, bütün bunları Allah müminleri için gerçekleştirecektir. Allah'ın vadi asla değişmez ve Allah asla vadinden dönmez. Çünkü kerim ve kadirdir. Va4dini Hz. Muhammed ve ashabına gerçekleştirmiş, Hz. Muhammed'in yoluna gerçekten bağlı kalmış insanlara da gerçekleştirmiştir.

Sizler de Hz. Muhammed'in yoluna uyar ve gittiği yoldan giderseniz sizin için de gerçekleştirecektir.

Ey şaşkınlar! Bu, sevgiden doğan bir çağrıdır. Hüzün ve ızdıraplarınızdan, rüzgâr önündeki yaprak gibi titrediğiniz korkulardan ve iliklerinize kadar işleyip tüylerinizi ürperten huzursuzluktan, aklınızı, ruhunuzu, kalbinizi ve beyninizi sarmış evham ve kuruntulardan ancak yüce Allah'ın emanına girdiğiniz taktirde kurtulabilirsiniz. Sadece ve sadece onun çizdiği yoldan gittiğiniz zaman ancak kurtulabilirsiniz. (1) Ona iman edersiniz, âyetlerini düşünürsünüz, hidayetine sarılırsınız ve sadece O'nun Rasûlü'ne uyarsınız. "Ey iman edenler! Size hayat verecek şeylere size çağırdığı zaman, Allah ve Rasûlü'ne (onların çağrısına) uyunuz. Ve bilin ki Allah kişi ile onun kalbi arasına girer ve siz mutlaka O'nun huzurunda toplanacaksınız." (2)

İnsanlar Neden Tasavvufa Yöneliyorlar?

İnsanların tasavvufa yönelmelerinin çok sebepleri vardır. Hepsini burada saymak belki mümkün değildir. Bize göre bunların önemlileri şunlardır:

a- Bağnaz Fıkhî Mezhepçilik:

Müslümanların birliğinin çözülmesinde, aralarında ihtilaf edip çatışmaya girmelerinde oynadığı olumsuz rolün yanında bu bağnaz fıkhî mezhepçilik duyguların donuklaşması, vicdani şuurun yitirilmesi ve manevi duyarlılığın köreltilmesinde de büyük rol oynamıştır. Ruhsuz ve faraziyelerle dolan fıkhî mezhep kitapları duyguları harekete getirmeyen, vicdanı okşamıyan, ruhun susuzluğunu gidermiyen, nefsi tehzip etmiyen ve heva ateşini söndürmiyen kuru bilgilerle dolup taşmıştır. Bu arada alabildiğine genişlemiş ve ucu bucağı görünmez bir umman halini almıştır. Hatta mesela Hanefi fıkhının en az yirmi sene içinde iyice öğrenilebileceği yaygın bir kanaat haline gelmiştir. Halbuki Rasûlullah bu fıkhı ümmete öğretmiş, davetini neşretmiş, ordular donatmış ve savaşlar yapmış, fethedeceği yerleri fethetmiş ve Arap müşriklerinin elinden her türlü mukavemet ve eziyet görmüş olmasına rağmen bu süre ancak buna yakın

olmuştur. Kısaca Rasûlullah bütün bunları yirmi üç sene gibi buna yakın bir zamanda gerçekleştirmiştir.

İslâm kültürü ve hayatından uzak insanların tasavvufçuların kucağına atılmalarında bu bağnaz fıkhî mezhepçiliğin en büyük rolü olduğu söylenebilir. Çünkü bu insanlar keşf ve riyazat, halvet ve fuyuzat yolu ile bu ilimleri kendilerine en kısa zamanda öğreteceklerini ve'deden, kabuk menasibinde saydıkları şerî ilimlerle uğraşmak yerine dinin özü ve hakikati dedikleri şeffaf, duyarlı hayati ve ruhani zevki gerçekleştireceklerini söyliyen tasavvufçular can kurtaran simidi gibi yapışmışlardır. Tıpkı ızdırap çekilen bir hastalıktan çok pahalıya patlıyan ve uzun zaman olan doktor tedavisi yerine işportacıların zaman zaman halk arasında reklamını yaptıkları ve her derde deva diyerek tanıttıkları birtakım ilaçlara ve yollara insanların meyletmesi ve ilgi duyması gibi. Zavallı müslümanlar dizginlerini bunların eline verir, onlar da bunları umman şeklini almış bağnaz fıkhî mezhepçilikten daha geniş ve ucu karanlık olan tasavvufa götürürler.

Fıkhî mezhepçiliğin donukluğundan, ruhaniyet ve maneviyattan uzaklığından usanmış ve ruhaniyete susamış bu insanlar kendilerini tasavvufun kucağına atacakları yerde Kur'ân ve Sünnet fıkhına yönelselerdi bu ruhani hayatın lezzetini farkeder, ilim zevkini tadar, iman ve ihsan atmosferiyle ruhları dolardı. Her biri Rabbini görürcesine ibadet ederek ihsan derecesine yükselmenin zevkine ererdi.

Kur'ân ve Sünnet atmosferine girselerdi, Rasûlullah'ın ve ashabının nasıl iman ve ihsan derecelerinin zirvesinde bir hayat sürdüklerini öğrenirlerdi.

b- Kelam Tartışmaları:

Müslümanların vicdan ve duyarlılığını ihya etmede bağnaz fıkhî mezhepçilik başarısız olduğu gibi haksız bir şekilde tevhid ilmi diye isimlendirilen kelam ilmi de aynı şekilde başarısız kalmıştır. Çünkü kelam, müslüman fertlerde ruhi duyarlılığı dondurmuş, duyguları öldürmüş, ruhi atmosferin dışına çıkarmış ve zaman zaman akidenin sapmasına, hatta inançsızlığa kadar götürmüştür. Çünkü başlangıçta İslâm'ı savunmak amacıyla ortaya çıkan kelam, zamanla kendini İslâm'ın yerine koymuş, kurumlaşmış ve İslâm'la uzaktan yakından ilgisi bulunmıyan Hint felsefeleri, Yunan cedel ve safsataları karışımı bir ilim

olmuştur. Halbuki Kur'ân ve Sünnet'in dışında ve onların ışığında bu âleme bakıp teemmül etme yolu dışında tevhidin ne bir kaynağı vardır ne de olması mümkündür. Zira yüce Allah ancak kitabında kendisini tavsif ettiği ve Rasûlullah'ın bildirdiği şeylerle tavsif edilebilir.

Bağnaz fıkhî mezhepçilik ve kelam tartışmaları sonucu duyguların donuklaştığı, duyarlılığın köreldiği ve ruhun katı kalıplar içinde sakıntı duymaya başladığı bütün bunlardan sonra insanın özlemini çektiği ve yaşamak istediği bu yüce hedeflerin tümü veya büyük çoğunun Kur'ân ve Sünnet fıkhıyla gerçekleşeceğine inanıyoruz. Ruhun özlemini çektiği, duyuların yaşamak istediği ve kalbin huzurunu bulacağı bu manevi ortamın Kur'ân ve Sünnet ilmiyle gerçekleşeceğini söylersek herhalde abartmış olmayız. Çünkü insanların önünde gün ışığı gibi aydınlık bir tecrübe vardır. Rasûlullah ve ashabının yaşadıkları tecrübe müminler için en güzel örnektir. Onların zamanında ne bağnaz mezhepçi fıkıh, ne de kültürlerin kompozisyonu haline gelmiş kelam ilmi mevcuttu. Bununla beraber bu insanların her birinin manevi hayatın ve ruhi cevvaliyetin en mükemmel şeklini yaşadığı ve tasavvuf denilen çıkmazlara hiçbir zaman ihtiyaç duymadıkları bir gerçektir. Çünkü bu insanlar Kur'ân ve Sünnet atmosferi içinde yaşıyor, onu teneffüs ediyor, ruhi ve manevi bütün gıdalarını onlardan alıyor, teorik ve pratik bütün ilimlerini de onlardan elde ediyordu. Bunların dışında ne bir şeyhin elinde çile doldurma, ne de bir başkasının el çabukluğuyla kısa bir zamanda bütün ilimleri elde etme gibi bir temayülleri olmuştur.

Asrı saadet dönemine şöyle bir denelim. Peygamberliğin nuru ve ashabın sohbetiyle yetişen tabiin nesline bir bakâlim. O zamanlar müslümanlar, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmet değil miydiler? Zamanın benzerine çok nadir şahit olduğu ideal nesiller değil miydiler. Sadece çok oruç tutmak ve çok namaz kılmakla değil, belki melekvari bir hayat, kahramanca bir cihad, ilim ve medeniyet ufuklarında kanatlanma, uyanık vicdanlar ve alevli duygularla da ideal insanlar değil miydiler?

Bağnaz mezhepçi fıkıh ve Kelam ilminin donuklaşması, akideyi ihya etme ve duyguları canlı tutmadaki başarısızlıklarından şu sonuca varmamız gerekir:

Toplumda yayılan bu çirkin materyalizm karşısında imanın geleceği vicdanların uyanmasına, duyguların canlanmasına ve derlenip toplanmasına, büyük fedakarlıklara ve Allah yolunda gerekli harcamalara bağlıdır. Yani doğruluk, gayret ve hayatiyet gerektiren bir meydanda kuru ve donuk bir inanç ile

Allah'tan uzaklığın ifadesi olan az bir zikrin yeterli olacağı söylenemez. Din azami ölçüde düşünce ve şuuru güçlendirme, İslâm toplumunda büyük bir atılımı sağlıyacak hamleleri gerçekleştirme yoluna gitmediği taktirde toplumdan silinmesi ve mensuplarının yok olması kaçınılmaz olacaktır. (1)

Kainatın sağlam kanunlarla idare edildiğini anlamıyan ve evreni düşünüp taşınma, seslerine kulak verme, tavsiyelerini tutma ve sözünü üstün kılma yoluyla Allah'ı bilmenin biricik yolunun da uyanık bir akıl olduğunu kavramıyan bir neslin bulunması herhalde hayat için bir züldür. Zaten bu kadar duyarsız ve anlayışsız bir neslin yaşadığı bir hayatın devamı mümkün değildir. (2)

Şüphe yok ki gözü bağnaz mezhepçi fıkıhta, aklı kelamda, duygusu tarikat ve evhamda ve bütün himmeti bu ilimden bir takım tılsımlar ezberlemek ve hiçbir duyguyu tahrik etmiyen, hiçbir şekilde şuuru da canlandırmıyan çarpım tablosunu tekrarlar gibi mezhepçi fıkıhtan birtakım ibareleri tekrarlamak olan bir insan, İslâm'dan oldukça uzak bir insandır. İmanın canlandırılması, düşüncenin uyandırılması ve donuklaşmadan, buharlaşmadan yahut sapmadan evvel onun süratle pratiğe dönüştürülmesi işleminde Kur'ân ve Sünnet fıkhı ne büyüktür!

Müslümanlar bu ilahi fıkhı ihmal edip tevhid ilmi dedikleri felsefeler ve insanlara ilk tavsiyeleri kendilerini taklid etmekten nehyetmek olan gayri masum birtakım insanların sözleriyle Allah'a ibadet ettikleri, ibareleri içinde günlerini geçirdikleri gün himmetleri uyuşmuş, duyguları körelmiş, düşüncesi gerilemiş ve başlarına haçlılar, moğollar ve batılı emperyalistler musallat olmuştur. İçine düştükleri zilletten ve uğradıkları hezimetten ancak Allah'ın kitabına ve Rasûlullah'ın yoluna döndükleri gün kurtulabileceklerdir. Âyet-i kerîmeler bu dönüşü vacip kılmakta ve müslümanları her zaman uyarmaktadır. Yüce Allah buyuruyor:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Peygambere ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin. Eğer bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, onu Allah'a ve Rasûlü'ne götürün. Bu hem hayırlı, hem de netice bakımından daha hayırlıdır." (1)

"Hayır! Rabine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlıklarda seni hakem yapıp verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan onu tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar." (2)

Rasûlullah da şöyle buyurmuştur: "Size iki şey bıraktım. Onlara sarıldığınız müddetçe sapmazsınız. Bunlar Allah'ın kitabı ve Rasûlü'nün sünnetidir." (3)

Bütün bunlar İslâm'ın netliğini ve tazeliğini koruması, canlılığını muhafaza etmesi ve rolünü oynamaya devam ederek müslümanlarda güçlü bir hayat, coşkun bir duygu ve uyanık bir vicdan diriltmeye sürekli elverişli olması içindir. Rasûlullah da bu önemli görevi yerine getirme ve İslâm'ın her zaman terutaze ve dinamik olarak devam etmesi için zaman zaman müceddit ıslahatçılar olacağını bildirerek şöyle buyurmuştur: "Yüce Allah bu ümmet için her yüz yılın başında dinini tazeliyecek (yenileyecek) kişiler gönderir." (4)

Her asırda bu mücedditler gelmişlerdir. Bunlardan, İslâm'ın imajını bozan ve çığırından çıkarmaya çalışan kelamcılara karşı bir set gibi duran Ahmed İbn Hanbel'i anabiliriz. Bu yolda tüyleri ürperten ve insanı eleme boğan türlü işkenceler ve eziyetler görmüştür. Ondan sonra İmam İbn Teymiyye'ye gelinceye kadar yetişmiş büyük müçtehidlerin tümü bu görevi yerine getirmişlerdir. Nihayet İmam ibn Teymiyye de bu görevi yerine getirerek kelamcılardan felsefecilere kadar muhtelif kesimlerin sapmalarına karşı koymuş, tehlikelerini ve sapmalarını açıklamış, tasavvuf adına işlenen cinayetleri ve uydurulan bidatları gözler önüne sermiş, ilave olarak taklit ve mezhep taassubuyla mücadeleye çağırmış, Kur'ân ve Sünnet'e dönüşü teşvik etmiştir. Bu yolda işkenceler görmüş, zindanlarda yatmış ve sürgün hayatı yaşamıştır. Hatta eleştirdiği ve sapmalarını teşhir muhtelif çevrelerden iftira ve hakaretlere maruz kalmış, bütün dünya ona çok görülerek ömrünü zindanda tüketmeye mecbur edilmiştir. Allah yolunda ihlas ve cesareti sebebiyle Şam kalesi içindeki zindanda vefat etmiştir. Bugüne kadar ıslahatçılar ve müceddітler aynı yolda her türlü işkenceye, zulme, baskıya, şiddete ve iftiralara maruz kalmışlardır. Bugün de aynı şeylere maruz kalmaktadırlar. (1)

Belirttiğimiz gibi bu insanlar halkı Kur'ân ve sünnete yönelttikleri, zamanla donuklaşan ve bağnazlaşan mezhepçi fıkıh ve kelam tartışmalarından müslümanların çok zararlar gördüğünü söyledikleri için iftiralara ve suçlamaya maruz kalmışlardır. Bugün de aynı rolü oynamaya çalışan âlimlere sonu gelmiyen bir dizi suçlama ve iftira yapılmaktadır. Hatta bunlar topluma bozguncu ve yıkıcı olarak takdim edilmekte, kitaplarının okunmasından sakındırılmakta ve söylediklerinde dinlenmemeleri istenmektedir. Müslümanların bidat ve hurafelerden uzak, kabirlere ve ruhlara tapmaktan uzak, kim olursa olsun insanları putlaştırmaktan veya masum saymaktan uzak bir İslâm'a yönelmelerini kısaca Kur'ân ve Sünnet'e yönelmelerini istiyen âlimler Vahhabilik, reformculuk, modernistlik, şunun veya bunun düşmanlığıyla suçlanmakta ve yapacakları güzel hizmetlerinin engellenmesine çalışılmaktadır.

Aynı şekilde bağnaz mezhepçi fıkıhtan ve içinden çıkılmaz bir durum alan kelam tartışmalarından uzak, Kur'ân ve sahih sünnete dayalı nezih bir İslâm'a yönelmelerini savunan, taklidin İslâm'da sevilen birşey olmadığını, müslümanların başkta akaid konularında olmak üzere inançlarını ve amellerinin kaynaklarını bilmeleri gerektiğini, devamlı bir tahkik çabası içinde müslümanların Kur'ân ve Sünnet'le her zaman içiçe ve diyalok halinde bulunmalarının vacip olduğunu, İslâm denilince bunların akla gelmesi gerektiğini, âlimlerin içtihad ve görüşlerinin ise ancak bunlardan çıkarılan birtakım bilgiler olup Kur'ân ve Sünnet'in yerini tutamıyacağını anlatan âlimler mezhepsizlik veya şunun bunun düşmanlığıyla itham edilmektedir. Müslümanlar için bağlayıcı ve zorunlu olanın Kur'ân ve sahih sünnet olduğu, içtihadların ise şeriat nazarında bağlayıcı bir durum arzetmediği, Kur'ân ve Sünnet'e uygun olduğu taktirde onlarla amel edilebileceği, aykırı olduğu taktirde bir yana bırakılacağı ve taklid edilen içtihadların mutlaka imkânlar ve şartlar ölçüsünde delillerinin araştırılması gerektiğini söyliyen âlimler sanki İslâm'ın birerüşmanı ve müslümanların dinlerini bozmaya çalışan birer ajan gibi topluma takdim edilmekte ve hayırlı hizmetleri engellenmektedir. Bütün müçtehid imamlar "İçtihadlarımızın delillerini araştırın, delillerini bilmeden bizi taklid etmeyin, içtihadlarımızla naslar çatışacak olursa, mezhebimiz naslardır" demelerine rağmen, bunu söyliyen diğer âlimler sanki dinde bidat çıkarmış gibi safdışı bırakılmak istenmektedir.

İşte zamanla nasıl da altüst olmuş ve ıslahatçı ile bağnaz mukallid nasıl yer değiştirmiştir! Sanki bugüne kadar gelmiş geçmiş bütün ıslahatçılar ve müceddidler insanları taklidden sakındırmamış ve ne olursa olsun mutlaka Kur'ân ve Sünnet'e dönmeleri gerektiğini söylememiş gibi, sürekli taklidi savunan ve insanlarla Allah'ın dini arasında birtakım kişileri bir duvar haline getiren kör taassubu savunan bağnaz kişiler nasıl bayraklaştırılmakta, ama insanları Allah'ın dinine ve onu anlamaya çağıran ıslahatçılar nasıl birer öcü gibi gösterilmektedir!

Kur'ân kültüründe ve sünnet eğitiminden uzak yaşıyan, Rasûlullah'ın ve ashabın Kur'ân ve Sünnet olan yaşayışından habersiz bsulunan insanların mutlaka Kur'ân ve Sünnet'le muhatap olmaları, bunların Kur'ân ve Sünnet eğitiminden geçmeleri ve din olarak ancak bu ikisini bellemeleri gerektiğini anlatan âlimlere nasıl kimsenin inanmaması telkin edilmekte ve söylediklerinin bidat olduğu nasıl empoze edilmektedir. Onlara dinlerinin yıkılacağı, mezheplerinin ellerinden gideceği, bugüne kadar birtakım din düşmanlarının Kur'ân ve Sünnet'e dönüşü

paravan yaparak İslâm'ı bozmak, hatta yıkmak istedikleri gibi bu insanların da dini bozmak istedikleri, onun için bildiklerinizden şaşmamanız gerektiği nasıl telkin edilmekte ve Allah'ın dinine taklidle nasıl karşı çıkılmaktadır! Halbuki İslâm ümmetinin bugüne kadar başına neler gelmişse, hep bu kör taklidin, kötü taklidin, bağnaz taklidin ve Kur'ân ile sünnet arasına birtakım setlerin çekilmesinin sonucu geldiğini aklı başında herkes anlar. Zira Kur'ân ve Sünnet eğitimi görmiyen, onların kapsayıcı, diriltici, yetiştirici, eğitici, öğretici, ruh ve madde dengesini sağlayıcı, şahsiyet ve izzet kazandırıcı, sadece Allah'a kul olmayı öğretici, hakla batılı bütün çıplaklığıyla gözler önüne serici terbiyesinden geçmiyen insanların ancak başkalarına birer uydu ve bağnaz olacağını bilmiyen yoktur. Bugüne kadar tecrübeler bunu göstermiştir. Kur'ân ve Sünnet'in bu ilahi eğitimi ve rehberliği olmadan müslümanların tekrar izzet ve şereflerini kazanmaları, Allah'a istediği gibi birer kul olmaları mümkün değildir. Cahiliyye devrinin barbar insanlarını, vahşi insanlarını, cahil insanlarını, putperest ve iptidai insanlarını saadet asrı insanı yapan, yarım asırlık zaman içinde dünyanın süper devletleri olan Bizans ve İran imparatorluklarını dize getiren, Kuzey Afrika'dan Türkistan'a kadar coğrafyaya İslâm'ı yayan ve dünya tarihinde örnek bir İslâm medeniyeti Kur'ân o insanlar acaba Kur'ân ve Sünnet eğitiminden başka hangi şeyle yetiştirildiler ve yetiştiler?

Bütün müslümanlar için bunlar birer örnek değil midir? Onlarda müslümanlar için en güzel örnekler yok mudur? Salih selef olarak onların yolundan gitmkek zorunda değil miyiz? İnsanları onların yoluna davet eden kişileri takdir ve tebcil edeceğimiz yerde, bir takım lekeleyici ve yıpratıcı yakıştırmalarla safdışı etmemiz ve salih selefin yolundan yüz çevirmemiz nasıl makul sayılabilir? Hatta bunu söylemek nasıl "Şeriatı tehdit eden en büyük tehlike" olarak takdim edilebilir? Kur'ân ile sünnet eğitiminden geçmiyen, bunlarla kendileri arasında setler çeken, onları okumanın ve anlamının bizler için mümkün olmadığını söyliyen veya inanan bir anlayış nasıl İslâm'la bağdaştırılabilir? Biraz tarafsız ve insafla bunu düşünmemiz gerekmez mi?

Bunları söylerken hiçbir zaman âlimleri küçümsemek, bir tarafa bırakmak, söylediklerini yabana atmak, basit bilgilerle içtihad etmek gibi bir düşünce taşımadığımızı belirtmek isteriz. Aksine bütün âlimlere ve müçtehidlere sonsuz saygı ve takdirimiz yanında onların elbette örnek alınabileceğini ve ilimlerinden istifa edileceğini söylüyoruz. İnsanların Kur'ân ve Sünnet eğitiminden geçmeleri gerekir, sözlerimizin bu gibi şeylerle hiçbir ilgisi yoktur. Çünkü o âlimler de Kur'ân ve Sünnet'i bilerek yaşamalarını istemişlerdir. Ashabı kiramı ele alacak

olursak, biliyoruz ki hepsi müçtehid değildiler. Aralarında kendini ilme vermiş ve çok yüksek seviyelere yükselmiş kişilerin yanında daha aşağı seviyede olanları da vardır. Ama hepsinin değişik oranlarda ve miktarlarda Kur'ân ve sünnet eğitiminden geçmediğini kim iddia edebilir? Onlar bu genel eğitimle örnek ashap nesli olmadılar mı? Bizim ve âlimlerin insanları çağırdığı ve telkin ettiği bu eğitimin gerçekleşmesidir. İnsanların mutlaka Kur'ân ve sünnetle yüzyüze gelmeleridir ve onların eğitimiyle eğitilmeleridir.

Bu eğitim verildiği ve gerçekleştiği zaman insanlar bağnaz taklidçilikten, bidat ve hurafeler içinde yüzmekten, insanları putlaştırmaktan, tasavvuf ve benzeri sapmalardan kurtulabilecek, doğrudan doğruya ilhamını Kur'ân'dan alacak ve asrın idrakine sunacaktır. Bu eğitim esnasında âlimlerin içtihad ve görüşlerinden yararlanılacak, örnek ahlak ve çalışmaları anlatılacak, ama hiçbir zaman insanlarla Allah'ın dini arasında bir set yahut bir engel telakki edilmiyecektir. Onların da rolü insanları Allah'ın dini ile yüzyüze getirmek ve onu kavramaları için yardımcı olmaktan ibaret olacaktır. Bu gerçekleştiği takdirde Allah'ın kitabına ve Rasûlullah'ın sünnetine çağıran insanların gerçekte ne kadar isabetli davrandıkları anlaşılacak ve bütün bir toplum Allah'ın dinini öğrenmek için yarışa girecektir. Din eğitimi seferberliği, taklid ve bidatlardan kurtuluş, Allah'ın dinini tam ve bütün olarak algılama ve hayata geçirme o zaman gerçekleşecek ve İslâm ümmeti bu hamle neticesinde istediği yere gelecektir. Bunlar gerçekleşmediği müddetçe de papağan gibi taklit etmekten öteye geçmemiz mümkün olmıyacaktır.

c- Yönetimlerin İslâm'dan Sapmaları Ve İslâmî Hayatı Engellemeleri:

İnsanların tasavvufa yönelmelerinin sebeplerinden biri, belki de en önemlisi müslümanların başında bulunan yönetimlerin İslâm'dan sapmaları ve İslâm'ın öngördüğü şekilde kapsamlı bir İslâmî hayata meydan vermemeleridir. Hz. Ali ile Hz. Muaviye arasında başlıyan anlaşmazlık ve savaşlar İslâm toplumunda büyük tedirginliklere yolaçmış ve birtakım insanlar bu savaşlardan uzak kalmak, bulaşmamak, bunları izliyen fitnelerden uzak durmak için toplumdan kendilerini soyutlamış ve ferdi planda İslâm'ı yaşamaya kendilerini vermişlerdir. İslâm toplumunda ilk sapmaların bu anormal şartlar altında başladığı söylenebilir.

Bunu izliyen dönemlerde de âlimlerle yönetimlerin karşı karşıya geldikleri, hakkı ve Allah'ın dinini açıkça ve korkusuzca açıkladıkları, fitne ve sapmalara cesaretle karşı koydukları için yönetimler tarafından âlimlerin nasıl türlü baskı ve işkencelere maruz kaldıklarını biliyoruz. Toplum fertleriyle yönetimler arasında bir nevi sözcülük ve temsilcilik görevini yapan âlimlerin yönetimler tarafından cezalandırıldıkları, işkencelere maruz kaldıkları, sürüldükleri ve hapsedildikleri, hatta şehid edildiklerini gören halkın gözü yılmış, tabir caizse, meydanı zorba yönetimlere barıkmak zorunda kalmıştır. Kimileri artık bu işlerin düzelemiyeceğini, elden birşey gelmediğini, insanların yoldan çıktıklarını, âhir zaman fitnesi diyerek kıyameti beklediğini yahut Allah'ın vereceği azabın her an gelip çatabileceğini, onun için mehdinin gelişini beklemekten başka çare kalmadığını düşünerek köşelere çekilmiş, saatlerini münzevi ibadet ve zikirlerle geçirmeye koyulmuştur. Toplumda emri bilmaruf ve nehyi anilmünker (iyiliği emretme ve kötülüğü yasaklama) gittikçe ihmal edildiği için de kötülükler alabildiğine yayılmış ve iyilikler gitgide işlenemez olmuştur. Böylece toplumda içki, kumar, fuhuş, hile, yaltaklanma, dalkavukluk, jurnalcılık, fırkacılık, milliyetçilik, hırsızlık, haksızlık, zorbalık, aldatma ve yalan gibi İslâm'ın tasvip etmediği kötülükler yayılmış ve samimi dindarları tedirgin etmiştir. Artık insanların dinlerini yaşamanın zorlaşacağı, elde ateş tutmak kadar güçleşeceği, oturanların yürüyenlerden hayırlı olacağı, evlerine kapananların sahnede görünenlerden daha emin kalacakları, gibi telkinler insanları yönlendirici rolü oynamıştır.

Bütün bunlar insanların sahneden çekilmelerini, başlarının çaresine bakmalarını, kendilerini ibadete ve zikre vererek piyasadan çekilmelerini doğrumuş ve toplumda bu uygulamaların alabildiğine yayılmasını sağlamıştır.

Bugün de insanlar İslâm'ın öngördüğü şekilde mükemmel bir İslâmî hayat sürmek istiyorlar. Bütün emir ve yasaklarının yerine getirildiği, helal ve haramlarının gözetildiği, Kur'ân ve sünnet eğitiminin eksiksiz ve doğru bir şekilde verildiği, insanların meşru bütün şekil ve yerlerde bir araya gelebildiği, Allah'ın dinini korkusuzca ve eksiksiz söyleyebildiği bir İslâmî hayatı yaşamak istiyorlar. Oysa şeytanların musallat olduğu, nefislerin azgınlaştığı, kötülüklerin kol gezdiği, ahlaksızlığın caddeleri doldurduğu, yasakların aleni bir şekilde işlendiği, emirlerin yerine getirilemediği, İslâm'ın şiarı olan birçok şeylerin yasaklandığı, horlandığı veya suç unsuru sayıldığı bir ortamla muhatap oluyorlar. Haramlardan koruyacak, emirlerin yaşanış ve uygulanışını öğretecek, ahlaksızlıklardan tutup çekecek ve kötülüğe götüren sebepleri ortadan kaldıracak

insanlara meydan verilmediği, İslâm'ı bütün kapsam ve organlarıyla takdim etmenin önünde engeller dikildiği, faziletli bir İslâm toplumunun oluşması ve yaşaması için çabaların kısıtlandığı bir ortamda insanlar dinlerini yaşamak ve kötülüklerden kurtulmak için sahnede boygösteren tarikat temsilcilerine gitmekten başka yol bulamamaktadır. Biraz imkânı olan birtakım âlimler de ya bu imkânı kullanmasını bilmiyor yahut kullanacak cesareti bulamıyor ya da böyle bir şeyin gerekliliğine doğru dürüst bir şekilde inanmıyor.

Onun için, bir âlimin dediği gibi, bugün gençlik taşkınlık ve anormal davranışlar gösteriyorsa, bunda onlar kadar onların elinden tutmıyan ve İslâm'ın öngördüğü şekilde yönlendirmiyen âlimlerin de sorumluluğu olduğu kesindir. Bunu tarikat ve tasavvuf çevrelerine insanların kapağı atmaları meselesine uygulayacak olursak, insanlar ve özellikle gençlik tarikat kapılarında ve şeyhlerin dizi dibinde yaşamaya yöneliyorsa, bunda onlara gereği gibi rehberlik yapmıyan ve İslâm'ı kapsamıyla takdim etmiyen âlimlerin sorumluluğu vardır. Yani İslâm'ı sunmada ve örnek olmada âlimler üzerine düşen görevi gerektiği gibi yerine getirmiş olsalardı, insanlar kurtuluşu belki de tarikat kapılarında veya şeyhlerin ellerinde aramıyacaktı. Diğer taraftan yönetimler tarafından âlimlere bu imkânlar sağlanır ve önlerine binbir türlü yasaklarla engeller çıkarılmamış olsaydı, belki onlar da bu sorumluluğun altından kalkmak ve insanları sahih bir İslâmî hayata yönlendirmek için ellerinden geldiği kadar çaba göstereceklerdi. İslâm'ın bütün olarak alınması ve hayata geçilmesi mücadelesi veren âlimler toplumda bertaraf edilip meydan cahillere ve tarikat şeyhlerine terkedilmemiş olsaydı, belki de bugün durum olduğundan bambaşka bir şekilde olurdu. Ama âlimlerin önüne her türlü engeller dikilip yasaklar ve cezalarla elleri kolları bağlanınca, meydanda yaban otları boyverir ve insanlar seçenek olarak tarikatlardan başkasını göremez. Haramlardan alıkoyacak, emirleri öğretecek ve yerine getirilmesine ortam hazırlamaya çalışacak, insanların din duygularını ve ibadet ihtiyaçlarını karşılayacak tarikat çevrelerinden ve şeyhlerin dergâhlarından başkasını bulamaz.

Çarpık bir din eğitimi ve maksatlı olarak İslâm'ın birçok unsurları gün geçtikçe bozulmakta ve artık İslâm'ın nefis ıslahından ibaret olduğu kanaati zihinlere yerleşmektedir. Batı taklitçiliği gereği topluma hıristiyanvari bir din anlayışı sunulması ve dinin bunlardan ibaret olduğunun sürekli işlenmesi sonucu insanlar artık dinin bu olduğuna inanmaktadır. Yaklaşık yüz yıla yakın bir zamandan beri topluma sunulan bu manastır din anlayışı dinin yanlış anlaşılmasına yol açmıştır. Radyo ve televizyonlarda yayınlanan din programlarında telkin edilen din

anlayışı ve yapısı bu çarpıklığın oluşmasında çok önemli rol oynamıştır. Kur'ân-ı Kerîm'den okunan pasajların bile bu anlayışla seçildiği ve güya suya sabuna dokunmıyan âyetlerin okunduğu göz önünde bulundurulursa, bu anlayışın oluşması için ne kadar çaba gösterildiği daha iyi anlaşılır. Okullarda okutulan din kültürü ve ahlak bilgisi gibi dini bilgiler veren kitaplarda dinin ancak bazı yönleri belirtilir ve anlatılırken bu anlayışın yerleşmesi için nasıl gayret edildiği daha iyi bilinir. Kültür emperyalizminden ve uygarlık adına saldırılardan kurtulmak için zaman zaman çaba gösteren birtakım insanların elleri ve kolları bağlanarak toplumda birtakım çevreler ve güçler tarafından nasıl afaroz edildiği göz önüne getirilirse, özlenen hedef daha iyi seçilir.

Bütün bunlarla insanlar din konusunda cahil bırakılmakta, yanlış bilgilendirilmekte ve hurafe de olsa dindışı birtakım şeylere sarılmasına imkân hazırlanmaktadır. Dini bir hayat sürmek istiyen insanlar, kötülüklerden ve haramlardan uzak yaşamak istiyen vatandaşlar ister istemez soluğu tarikat ve tekke çevrelerinde almakta, bütün çarpıklıkları ve yanlışlıklarıyla oralarda dini yaşamayı aramaktadır. Çünkü kötülüklerin ve haramların alabildiğine serbest ve ortalığı doldurduğu bir ortamda insanlar kendilerini bu kötülüklerden ancak buralara sığınmakla koruyabileceklerine, ibadetlerini ancak bu gibi yerlerde yapabileceklerine inanmaktadır. Daha doğrusu bilerek veya bilmiyerek ister istemez buna inandırılmaktadır. İslâm'ın bütünü için çalışacak birkaç kişi bir araya gelecek olsa, enselerinde statükonun nefesini hissettiği ve her türlü hiyanet ve suçlamalarla suçlandığı bir ortamda ülkenin her tarafında tarikat ve tekke çevrelerinin mantar gibi bitmesine, türlü kılıklar ve biçimlerle ortada görünmesine, insanların otobüslerle ve uzak diyarlardan akın akın tekkelere ve ayinlere gitmelerine göz yumulması, mukaddes çorbadan içerek bereketlenmelerine ses çıkarılmaması acaba bu maksatlı yönlendirmenin ürünü değil midir? Sahih ve eksiksiz bir İslâm'ın önüne engeller çıkarılırken, sadece nefis ıslahı ve ayin için yapılan çabalara göz yumulması tasavvufa yönelişin en büyük etkenlerinden değil midir?

Din eğitiminin üretken ve ülkenin ekonomisine maddi bir katkısı olmıyan bir eğitim olduğu palavrasını sürekli sakız gibi çiğniyen, ülkenin din adamına bu kadar ihtiyacı yoktur, diyerek din eğitimi verilen kurumların varlığına bile tahammül edemiyen bir zihniyetin radyo ve televizyonunda insanları uyuşturan, miskinleştiren ve bir lokma bir hırka felsefesini yansıtan tasavvuf müziğine ve tasavvufi motiflere bağrını açması, acaba insanları bu gibi yerlere yöneltmek amacına yönelik değil midir? İnanıyoruz ki İslâm'ın tam olarak yaşanabildiği ve

insanların bundan dolayı birtakım yasaklar ve engellerle karşılaşmadığı bir ortamda kişiler tasavvufa bu kadar yönelmiyecek, dinin yaşanabildiği ve haramlardan korunduğu tek yerler tarikat ve tekkeler olmıyacak, ülkenin her yerinde mantar gibi şeyhler ve müridler bitmiyecektir. Toplumu bir moda gibi saran ve sürekli revaçta tutulan tasavvuf akımının biteceğini ve insanların ona kaymıyacaklarını elbette söylemek mümkün değildir. Çünkü her zaman ve her toplumda dengeli ve eğri insanlar bulunacak, hak üzere olanlar ve ondan sapanlar olacaktır. Ama İslâm'ın net olarak anlatıldığı, serbestçe yaşandığı ve eğitiminin doğru bir şekilde verildiği bir ortamda elbette tasavvuf modası bu kadar revaçta olmıyacaktır.

Tasavvufa insanların yönelmelerinin önemli sebeplerinden biri olarak bizlere intikal eden tarihi kültür mirasını ve din anlayışını da belirtmeden geçemiyeceğiz. Kur'ân ve sünnet eğitiminin insanları mezhepsiz yapacağı, evliyayı inkâr etmeye götüreceği, kerametleri ve şefaati tanımamaya sevkedeceği, kabir ziyaretini yasaklıyacağı, şeklinde kabul edilen bir kültür ve anlayışın tasavvufun yayılmasında çok büyük rolü olduğu muhakkaktır. Kabirleri kutsallaştıran, ölülerle oturup kalkan, fetihlerin ve zaferlerin rüyalarla tesbit edildiğini söyliyen, hayat gerçeklerinden çok keramet ve olağanüstülüklere inanan toplumda birtakım insanlara din adına imtiyazlar ve dokunulmazlıklar tanıyan, imamlarını masum saydığı için Şia'yı eleştirdiği halde tasavvuf meşhurlarına masumiyet giydiren, sultanından vatandaşına kadar tarikata bağlı bulunan, Hakikati Muhammediyye, dinlerin birliği, gavs, aktab, ebdal, evtad, nukeba ve nuceba gibi gizli ülke hiyerarşisine inanan, dini keşf ve feyze bağlıyan, dinin naslarına apaçık aykırı olduğu halde bir tasavvuf ulusunun hatasını eleştirmeyi dine karşı gelmek sayan bir din anlayışının egemen olduğu bir toplumda tasavvufa yönelmeyi büyük ölçüde önlemek elbette güçtür. İnsanlar Kur'ân ve sünnet eğitiminden sahih bir şekilde geçirilmedikçe, onlara dinin kapsamlılığı ve bütünlüğü anlatılmadıkça, aradaki bu engelleyici ve uyuşturucu telkinler bir yana bırakılmadıkça bu moda daha çok sürecek gibi görünüyor. Çünkü insanların atalarından miras aldıkları şeyleri bir çırpıda bırakmaları mümkün değildir. Uzun çabalar ve sahih bir Kur'ân-sünnet eğitimi neticesinde ancak zamanla değişiklikler olabilir ve insanlar gün geçtikçe gerçekleri görebilir. Bütün müslümanlar bu Kur'ân-sünnet eğitimini sağlamak ve insanlara Allah'ın dinini net olarak sunmak için çaba göstermek zorundadır. (Çeviren)

c- Yönetimlerin İslâm'dan Sapmaları Ve İslâmî Hayatı Engellemeleri:

İnsanların tasavvufa yönelmelerinin sebeplerinden biri, belki de en önemlisi müslümanların başında bulunan yönetimlerin İslâm'dan sapmaları ve İslâm'ın öngördüğü şekilde kapsamlı bir İslâmî hayata meydan vermemeleridir. Hz. Ali ile Hz. Muavi arasında başlıyan anlaşmazlık ve savaşlar İslâm toplumunda büyük tedirginliklere yolaçmış ve birtakım insanlar bu savaşlardan uzak kalmak, bulaşmamak, bunları izliyen fitnelerden uzak durmak için toplumdan kendilerini soyutlamış ve ferdi planda İslâm'ı yaşamaya kendilerini vermişlerdir. İslâm toplumunda ilk sapmaların bu anormal şartlar altında başladığı söylenebilir.

Bunu izliyen dönemlerde de âlimlerle yönetimlerin karşı karşıya geldikleri, hakkı ve Allah'ın dinini açıkça ve korkusuzca açıkladıkları, fitne ve sapmalara cesaretle karşı koydukları için yönetimler tarafından âlimlerin nasıl türlü baskı ve işkencelere maruz kaldıklarını biliyoruz. Toplum fertleriyle yönetimler arasında bir nevi sözcülük ve temsilcilik görevini yapan âlimlerin yönetimler tarafından cezalandırıldıkları, işkencelere maruz kaldıkları, sürüldükleri ve hapsedildikleri, hatta şehid edildiklerini gören halkın gözü yılmış, tabir caizse, meydanı zorba yönetimlere barıkmak zorunda kalmıştır. Kimileri artık bu işlerin düzelemiyeceğini, elden birşey gelmediğini, insanların yoldan çıktıklarını, âhir zaman fitnesi diyerek kıyameti beklediğini yahut Allah'ın vereceği azabın her an gelip çatabileceğini, onun için mehdinin gelişini beklemekten başka çare kalmadığını düşünerek köşelere çekilmiş, saatlerini münzevi ibadet ve zikirlerle geçirmeye koyulmuştur. Toplumda emri bilmaruf ve nehyi anilmünker (iyiliği emretme ve kötülüğü yasaklama) gittikçe ihmal edildiği için de kötülükler alabildiğine yayılmış ve iyilikler gitgide işlenemez olmuştur. Böylece toplumda içki, kumar, fuhuş, hile, yaltaklanma, dalkavukluk, jurnalcılık, fırkacılık, milliyetçilik, hırsızlık, haksızlık, zorbalık, aldatma ve yalan gibi İslâm'ın tasvip etmediği kötülükler yayılmış ve samimi dindarları tedirgin etmiştir. Artık insanların dinlerini yaşamanın zorlaşacağı, elde ateş tutmak kadar güçleşeceği, oturanların yürüyenlerden hayırlı olacağı, evlerine kapananların sahnede görünenlerden daha emin kalacakları, gibi telkinler insanları yönlendirici rolü oynamıştır.

Bütün bunlar insanların sahneden çekilmelerini, başlarının çaresine bakmalarını, kendilerini ibadete ve zikre vererek piyasadan çekilmelerini doğrumuş ve toplumda bu uygulamaların alabildiğine yayılmasını sağlamıştır.

Bugün de insanlar İslâm'ın öngördüğü şekilde mükemmel bir İslâmî hayat sürmek istiyorlar. Bütün emir ve yasaklarının yerine getirildiği, helal ve haramlarının gözetildiği, Kur'ân ve sünnet eğitiminin eksiksiz ve doğru bir şekilde verildiği, insanların meşru bütün şekil ve yerlerde bir araya gelebildiği, Allah'ın dinini korkusuzca ve eksiksiz söyleyebildiği bir İslâmî hayatı yaşamak istiyorlar. Oysa şeytanların musallat olduğu, nefislerin azgınlaştığı, kötülüklerin kol gezdiği, ahlaksızlığın caddeleri doldurduğu, yasakların aleni bir şekilde işlendiği, emirlerin yerine getirilemediği, İslâm'ın şiarı olan birçok şeylerin yasaklandığı, horlandığı veya suç unsuru sayıldığı bir ortamla muhatap oluyorlar. Haramlardan koruyacak, emirlerin yaşanış ve uygulanışını öğretecek, ahlaksızlıklardan tutup çekecek ve kötülüğe götüren sebepleri ortadan kaldıracak insanlara meydan verilmediği, İslâm'ı bütün kapsam ve organlarıyla takdim etmenin önünde engeller dikildiği, faziletli bir İslâm toplumunun oluşması ve yaşaması için çabaların kısıtlandığı bir ortamda insanlar dinlerini yaşamak ve kötülüklerden kurtulmak için sahnede boygösteren tarikat temsilcilerine gitmekten başka yol bulamamaktadır. Biraz imkânı olan birtakım âlimler de ya bu imkânı kullanmasını bilmiyor yahut kullanacak cesareti bulamıyor ya da böyle bir şeyin gerekliliğine doğru dürüst bir şekilde inanmıyor.

Onun için, bir âlimin dediği gibi, bugün gençlik taşkınlık ve anormal davranışlar gösteriyorsa, bunda onlar kadar onların elinden tutmıyan ve İslâm'ın öngördüğü şekilde yönlendirmiyen âlimlerin de sorumluluğu olduğu kesindir. Bunu tarikat ve tasavvuf çevrelerine insanların kapağı atmaları meselesine uygulayacak olursak, insanlar ve özellikle gençlik tarikat kapılarında ve şeyhlerin dizi dibinde yaşamaya yöneliyorsa, bunda onlara gereği gibi rehberlik yapmıyan ve İslâm'ı kapsamıyla takdim etmiyen âlimlerin sorumluluğu vardır. Yani İslâm'ı sunmada ve örnek olmada âlimler üzerine düşen görevi gerektiği gibi yerine getirmiş olsalardı, insanlar kurtuluşu belki de tarikat kapılarında veya şeyhlerin ellerinde aramıyacaktı. Diğer taraftan yönetimler tarafından âlimlere bu imkânlar sağlanır ve önlerine binbir türlü yasaklarla engeller çıkarılmamış olsaydı, belki onlar da bu sorumluluğun altından kalkmak ve insanları sahih bir İslâmî hayata yönlendirmek için ellerinden geldiği kadar çaba göstereceklerdi. İslâm'ın bütün olarak alınması ve hayata geçilmesi mücadelesi veren âlimler toplumda bertaraf edilip meydan cahillere ve tarikat şeyhlerine terkedilmemiş olsaydı, belki de bugün durum olduğundan bambaşka bir şekilde olurdu. Ama âlimlerin önüne her türlü engeller dikilip yasaklar ve cezalarla elleri kolları bağlanınca, meydanda yaban otları boyverir ve insanlar seçenek olarak tarikatlardan başkasını göremez. Haramlardan alıkoyacak, emirleri öğretecek ve yerine

getirilmesine ortam hazırlamaya çalışacak, insanların din duygularını ve ibadet ihtiyaçlarını karşılayacak tarikat çevrelerinden ve şeyhlerin dergâhlarından başkasını bulamaz.

Çarpık bir din eğitimi ve maksatlı olarak İslâm'ın birçok unsurları gün geçtikçe bozulmakta ve artık İslâm'ın nefis ıslahından ibaret olduğu kanaati zihinlere yerleşmektedir. Batı taklitçiliği gereği topluma hıristiyanvari bir din anlayışı sunulması ve dinin bunlardan ibaret olduğunun sürekli işlenmesi sonucu insanlar artık dinin bu olduğuna inanmaktadır. Yaklaşık yüz yıla yakın bir zamandan beri topluma sunulan bu manastır din anlayışı dinin yanlış anlaşılmasına yol açmıştır. Radyo ve televizyonlarda yayınlanan din programlarında telkin edilen din anlayışı ve yapısı bu çarpıklığın oluşmasında çok önemli rol oynamıştır. Kur'ân-ı Kerîm'den okunan pasajların bile bu anlayışla seçildiği ve güya suya sabuna dokunmıyan âyetlerin okunduğu göz önünde bulundurulursa, bu anlayışın oluşması için ne kadar çaba gösterildiği daha iyi anlaşılır. Okullarda okutulan din kültürü ve ahlak bilgisi gibi dini bilgiler veren kitaplarda dinin ancak bazı yönleri belirtilir ve anlatılırken bu anlayışın yerleşmesi için nasıl gayret edildiği daha iyi bilinir. Kültür emperyalizminden ve uygarlık adına saldırılardan kurtulmak için zaman zaman çaba gösteren birtakım insanların elleri ve kolları bağlanarak toplumda birtakım çevreler ve güçler tarafından nasıl afaroz edildiği göz önüne getirilirse, özlenen hedef daha iyi seçilir.

Bütün bunlarla insanlar din konusunda cahil bırakılmakta, yanlış bilgilendirilmekte ve hurafe de olsa dindışı birtakım şeylere sarılmasına imkân hazırlanmaktadır. Dini bir hayat sürmek istiyen insanlar, kötülüklerden ve haramlardan uzak yaşamak istiyen vatandaşlar ister istemez soluğu tarikat ve tekke çevrelerinde almakta, bütün çarpıklıkları ve yanlışlıklarıyla oralarda dini yaşamayı aramaktadır. Çünkü kötülüklerin ve haramların alabildiğine serbest ve ortalığı doldurduğu bir ortamda insanlar kendilerini bu kötülüklerden ancak buralara sığınmakla koruyabileceklerine, ibadetlerini ancak bu gibi yerlerde yapabileceklerine inanmaktadır. Daha doğrusu bilerek veya bilmiyerek ister istemez buna inandırılmaktadır. İslâm'ın bütünü için çalışacak birkaç kişi bir araya gelecek olsa, enselerinde statükonun nefesini hissettiği ve her türlü hiyanet ve suçlamalarla suçlandığı bir ortamda ülkenin her tarafında tarikat ve tekke çevrelerinin mantar gibi bitmesine, türlü kılıklar ve biçimlerle ortada görünmesine, insanların otobüslerle ve uzak diyarlardan akın akın tekkelere ve ayinlere gitmelerine göz yumulması, mukaddes çorbadan içerek bereketlenmelerine ses çıkarılmaması acaba bu maksatlı yönlendirmenin ürünü

değil midir? Sahih ve eksiksiz bir İslâm'ın önüne engeller çıkarılırken, sadece nefis ıslahı ve ayin için yapılan çabalara göz yumulması tasavvufa yönelişin en büyük etkenlerinden değil midir?

Din eğitiminin üretken ve ülkenin ekonomisine maddi bir katkısı olmıyan bir eğitim olduğu palavrasını sürekli sakız gibi çiğniyen, ülkenin din adamına bu kadar ihtiyacı yoktur, diyerek din eğitimi verilen kurumların varlığına bile tahammül edemiyen bir zihniyetin radyo ve televizyonunda insanları uyuşturan, miskinleştiren ve bir lokma bir hırka felsefesini yansıtan tasavvuf müziğine ve tasavvufi motiflere bağrını açması, acaba insanları bu gibi yerlere yöneltmek amacına yönelik değil midir? İnanıyoruz ki İslâm'ın tam olarak yaşanabildiği ve insanların bundan dolayı birtakım yasaklar ve engellerle karşılaşmadığı bir ortamda kişiler tasavvufa bu kadar yönelmiyecek, dinin yaşanabildiği ve haramlardan korunduğu tek yerler tarikat ve tekkeler olmıyacak, ülkenin her yerinde mantar gibi şeyhler ve müridler bitmiyecektir. Toplumu bir moda gibi saran ve sürekli revaçta tutulan tasavvuf akımının biteceğini ve insanların ona kaymıyacaklarını elbette söylemek mümkün değildir. Çünkü her zaman ve her toplumda dengeli ve eğri insanlar bulunacak, hak üzere olanlar ve ondan sapanlar olacaktır. Ama İslâm'ın net olarak anlatıldığı, serbestçe yaşandığı ve eğitiminin doğru bir şekilde verildiği bir ortamda elbette tasavvuf modası bu kadar revaçta olmıyacaktır.

Tasavvufa insanların yönelmelerinin önemli sebeplerinden biri olarak bizlere intikal eden tarihi kültür mirasını ve din anlayışını da belirtmeden geçemiyeceğiz. Kur'ân ve sünnet eğitiminin insanları mezhepsiz yapacağı, evliyayı inkâr etmeye götüreceği, kerametleri ve şefaati tanımamaya sevkedeceği, kabir ziyaretini yasaklıyacağı, şeklinde kabul edilen bir kültür ve anlayışın tasavvufun yayılmasında çok büyük rolü olduğu muhakkaktır. Kabirleri kutsallaştıran, ölülerle oturup kalkan, fetihlerin ve zaferlerin rüyalarla tesbit edildiğini söyliyen, hayat gerçeklerinden çok keramet ve olağanüstülüklere inanan toplumda birtakım insanlara din adına imtiyazlar ve dokunulmazlıklar tanıyan, imamlarını masum saydığı için Şia'yı eleştirdiği halde tasavvuf meşhurlarına masumiyet giydiren, sultanından vatandaşına kadar tarikata bağlı bulunan, Hakikati Muhammediyye, dinlerin birliği, gavs, aktab, ebdal, evtad, nukeba ve nuceba gibi gizli ülke hiyerarşisine inanan, dini keşf ve feyze bağlıyan, dinin naslarına apaçık aykırı olduğu halde bir tasavvuf ulusunun hatasını eleştirmeyi dine karşı gelmek sayan bir din anlayışının egemen olduğu bir toplumda tasavvufa yönelmeyi büyük ölçüde önlemek elbette güçtür.

İnsanlar Kur'ân ve sünnet eğitiminden sahih bir şekilde geçirilmedikçe, onlara dinin kapsamlılığı ve bütünlüğü anlatılmadıkça, aradaki bu engelleyici ve uyuşturucu telkinler bir yana bırakılmadıkça bu moda daha çok sürecek gibi görünüyor. Çünkü insanların atalarından miras aldıkları şeyleri bir çırpıda bırakmaları mümkün değildir. Uzun çabalar ve sahih bir Kur'ân-sünnet eğitimi neticesinde ancak zamanla değişiklikler olabilir ve insanlar gün geçtikçe gerçekleri görebilir. Bütün müslümanlar bu Kur'ân-sünnet eğitimini sağlamak ve insanlara Allah'ın dinini net olarak sunmak için çaba göstermek zorundadır. (Çeviren)

Dipnotlar:

1) Bir örnek olarak tasavvuf meşhurlarından birinin şu sözlerini göstermek yetiyor: "Arşın üstüne yükselmek çok oluyor. Bunlardan birinci çıkışda, uzun yolculuktan sonra arşın üstüne yükselince, cennet yukarıdan kuşbakışı göründü. Bildiklerimden birkaçının cennetteki makamlarını görmek istedim. Dikkat ettim. Göründüler. Makamların sahiplerini de o makamlarda gördüm. Dereceleri, yerleri, şevkleri ve zevkleri başka idi. Başka bir yükselişde büyüklerimizin ve ehlibeyt imamlarının ve hulefa-i raşidinin ve Rasûlullah hazretlerinin ve başka peygamberlerin makamları ayrı ayrı göründü. Meleklerin büyüklerinin makamları arşın üstünde göründü. Arşın üstünde o kadar yükselttiler ki, yeryüzünden arşa kadar veya biraz daha az, yani hâce Nakşibend hazretlerinin olan uzaklık kadar ilerlettiler..." İmam Rabbani, Mektubat Tercümesi, 1/6-7, Mektup 1, Tercüme, Hüseyin Hilmi Işık, Sönmez Neşriyat, İstanbul, 1968.

Bir de bu iddialara örnek olması için bazı keramet çeşitlerini nakletmekte yarar var:

1- Diriyi öldürmek, ölüyü diriltmek,

2- Kabir haline ve ölülerin durumuna vakıf olmak ve aynı zamanda ölülerle konuşabilmek,

3- Su üzerinde yürümek ve havada uçmak,

4- Gaybı bilmek, görmek ve herkesin kalbindeki sırlara vakıf olmak,

5- Melekut âlemine nüfuz edip tasarruf etmek,

6- Rüzgâr estirip, esen rüzgarı dindirmek, soğuğu sıcak ve sıcağı soğuk yapmak,

7- Ateşte yanmamak ve öldürücü sebeplerden müteessir olmamak, ..." A. Faruk Meyan, Muhammed Behaeddin Buhari, 124-125, Çile Yayınları, İstanbul, 1970, Dr. Hasan Küçük, Tarikatlar, 130-131, İstanbul 1980, İkinci Baskı. Bu kitapta bu nevi kerametlerden yirmibeş kadarı sayılmaktadır. Şia'da imamlara tanınan makamların ve giydirilen olağanüstü sıfatların tasavvuf meşhurlarına giydirilenlerle benzediği için bakınız. Ali Şariatî, Ali Şiası Safevi Şiası, 141-155, Tercüme, Feyzullah Artinli, Yöneliş, İst. 1990. Ayrıca budistlerde ve İslâm'dan önceki WTürkler'de bu nevi olağanüstülük iddiaları ve bunların kaynakları için bakınız: Ahmed Yaşar Ocak, Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkabeleri, 7-10, Ankara 1984.

1) Merak edenlere bir örnek olması bakımından tasavvufun terim ve isimlerinden bazılarını buraya alıyoruz. Görülecektir ki Arapça ve Farsça birer kelime olması dışında bu terim ve isimlerin Kur'ân ve sünnetle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Mesela;

Fena-ı murakabe, tecelli-i nur, tecelli-i ulahiyye, fena billah, beka billah, müşahade-i cemal, fena fi'r-rasûl, zülcenahayn, fena fişşeyh, letaif-i ahfa, fena fillah, nefiy, isbat, mukarabe, cezbe-i ilahi, letaif-i kalb, müşahade-i rasûlullah, tecelli-i esma, tecelli-i ef'al, tecelli-i sıfat, makam-ı hilafet, sırr-ı hilafet, müşahade-i zat, istiğrak, fena ender fena, beka ender beka, müstağrakîni fizzat, celaliyye, cemaliyye, müstağrakîn fi zatillah, makamı hayret, tecelli-i berk-i zat, cesedi ruhani, müşahade-i muhammedi, tecelli-i hak, sıfat-ı Muhammedî, melekût kapısı, hakikat kapısı, ceberut âlemi, Muhammed kapısı, hakikat kapısı, âlem-i lahut, mirac-ı ehlullah, makam-ı hayret, ruh-u sultanî, ruh-u hayvanî, akl-ı maaş, akl-ı mead, keşf-i melekût, keşf-i ceberut, ğına-ı ehlullah, gavsiyyet, kutbiyyet, kümmelîn, akl-ı kûl, mirac-ı aktab, beka bi zatillah, fena fi zatillah, müşahade bi zatillah, müstağrakîn fi zatillah, müşahidîn fi zatillah, tecelli-i berk, ifna-ı hayret, tecelli-i zamir, müşahade-i künhi hakikat, ehadiyyet, vahidiyyet, inniyet, ayniyyet, künhiyyet, akrabiyyet, basariyyet, ilmiyyet, failiyyet, mefuliyyet, melîkiyyet, hayatiyyet, mahbubiyyet, tevhid-i vucudî, tevhid-i şuhudî, vakit, makam, hal, sema, kabz, bast, heybet, üns, tevacüd, vecd, cem', fakr, sekr, cemulcem', gaybet, huzur, sahv, mahv, isbat, setr, tecelli, taayyun, muhadara, mukaşafe, müşahade, levaih, tevali', levami', bevadih, hücum, telvin, temkin, kurb, bu4d, hakikat, tarikat, marifet, nefes, havatır, varid, şahid,

muvafakat, hak ve hakikat, tefrid, firaset, nefis, sır, yâd kerd, bâz geşt, vukuf-i adedi, hûş der dem, nigahdâşt, hevacis, vesavis, ilhamat, varidat, ma'kulat, suver-i kainat, vukuf-i kalbi, yâd dâşt, nazar ber kadem, halvet der encümen, sefer der vatan, vukuf-i zamanî, enbiyaiyye, hakikat-ı hamdiyye, Ahmediyye dairesi, la taayyun, kayyumiyet...." Bkz. Gümüşhanevi, Veliler ve Tarikatlar, 109-116, 304-315, Mehmed Nuri Şemsuddin en-Nakşibendi, Tam Miftahu'l-Kulub, Süleyman Ateş, İslâm Tasavvufu, kitapları.

1) Şia üzerinde bu konuda Hıristiyanlığın etkileri için bakınız. Ali ....??...........

1) Bu konuda geniş bilgi için bakınız. Ahmed Yaşar Ocak, Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkabeleri, 7-13, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1984.

2) Sened yolu ile tarikatların Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ali'ye ulaşmalarının mümkün olmadığına dair bakınız. Doç. Dr. Süleyman Ateş, İslâm Tasavvufu, 49, Pars Matbaası, Ankara, trs.

1) Merakı'l-Felah, 22, Hanefi Fıkıh kitaplarından.

1) Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan, Tasavvufa Giriş, 33, Gümüş Kitabevi, Konya 1990.

1) Bunu isterseniz kendi sözlerinden dinliyelim. Mesnevi için Kur'ân-ı Kerîm'den iktibas edilen âyetler kısmını şerhederken Tarihu'l-Mevlevi'nin şu sözlerine kulak verelim:

"Halbuki O, hakikaten bir kitabı azizdir. Onun evvelinden de, sonundan da batıl zuhur etmez. O, Hakim ve Hamid olan Cenab-ı Hakk tarafından gönderilmiştir. (Fussilet: 41-42)

Hz. Mevlana bu fıkra ile diyor ki: Canibi ilahiden vahy-i münzel olan Kur'ân-ı Kerîm, nasıl avn-i samedanide ise, onun evvelinden de, sonundan da batılın zuhuruna imkân ve ihtimal yoksa, Mesnevi de öyledir. İlham-ı Rabbani eseridir. Kendisinden sapıklık zuhuruna imkân yoktur. Hatta iptali ve tahrifi de kabil değildir." Tarihu'l-Mevlevi, Şerh-i Mesnevi, 1/38-39, Ahmed Said Matbaası, İstanbul 1971.

1) Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan, Tasavvufa Giriş, 33, Gerçi tasavvufçular kitaplarında şeyhine itiraz eden müridin kıyamete kadar felah bulamıyacağını, niçin böyledir? diye soramıyacağını söylerler.

2) Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan, Age. 29,

1) Günümüzde tarikat çevrelerinde birtakım insanların kılasik tutumdan farklı olarak artık kılasik tasavvuf kitapları dışında tefsir, İslâmî araştırma ve el kitaplarını okudukları gözlenmektedir. Bu sevindirici bir gelişmedir. Temennimiz bu gelişmenin bütün tasavvuf çevrelerini kapsaması ve okuma alanının alabildiğine genişlemesidir. Bununla beraber kılasik bidat ve batıl inançların tasfiye edilmesi yolunda da bir gelişmenin olduğunu söylemek için zaman henüz erken gibidir. Bütün temennimiz, bu gelişmenin meydana gelmesidir.

1) Niyazi Mısrî divanında şöyle diyor:

"Bu cihanın halkına bir yorum uğrar benim,

Cem edip bunca kumaşı bir bezistan olurum,

Geh Nasâra, geh Yahudi, Gahi Tersa, geh Mecusi,

Gahî Şia, gah olur sünnî Müselman olurum"

Niyazi Divanı, s. 109, İst. Maarif Kitaphanesi 1963

2) Bunun hikayesini elinizdeki kitapta okuyacaksınız.

1) Tasavvufçular her velinin kabri üzerinde gökte bir pencere bulunduğuna ve Allah'ın o kabri tavaf edenlere oradan bereketlerini indirdiğine inanırlar.

1) Beton kalıp içine alınmış gayet yüksek bir ağaç direği.

2) Köylüm bir sofu nakip kutb'u gördüğünü söyliyerek bana şunları anlatmıştı: Bir defasında el-Bedevi'nin mevlidinde sütunun yanındaydık. Uzaktan bir kaval sesi duydum. O anda şeyhimin çadırın kapısına koşup yeri öpecek kadar eğildiğini ve üstü başı pejmürde şeytan suratlı birini selamlayarak büyük bir tazimle ellerini göğe kaldırdığını gördüm. Gelen adamın elinde bir baston var, ona basarak yürüyor, önünde de başka bir adam kaval çalıyor. Adam derin derin içini çekerek kalktı ve anısını anlatmayı sürdürerek şöyle dedi: İşte bu şekilde kutb'u gördüm. Birinci adamın kutb'un kendisi, kaval çalanın da arkadaşı olup olmadığını şeyhime sordum. Evet, dedi ve ekledi: Sanı sırrı açma!

1) es-Sıratu'l-Mustakim cemaatinden değerli arkadaşımız Muhammed Nesib er-Rifaî'nin gözetiminde 1952 yılında Halep'te basıldı. er-Rifaî'nin ona yazdığı önsözde şöyle deniliyordu: Şeytan dostlarının sonunun geldiği ve hakkın batıla

üstün geldiğinin alametleri ortaya çıkmıştır. Bu işaret ve müjdelerin açık ifadesi bu kitaptır. Batıl ehli sapıklar yayınevi sahibiyle bütün masraflarını ve gelirini karşılamak üzere kendilerine kitabın verilmesi ve yakmalarına müsaade etmesi için pazarlığa oturmuşlar. Yavaş olun vatandaşlar! Bu kitabın yakılması sizi kurtaramaz. Yakmak size ne sağlıyabilir ki? Söyledikleri sizin kitaplarınızdan ve risalelerinizden alınmamış mıdır? Kitapta size yöneltilen bütün suçlama ve eleştiriler kelimesi kelimesine sizin kitaplarınızdan alınmadır. Söylenenlerin sizin efendileriniz ve büyüklerinize ait olmadığını söylüyorsanız, hodri meydan!

1) Sudan'da bir yazar "el-Ciyadu's-Safinât fi'r-Reddi alâ Sûfiyât" başlığı altında ona bir reddiye yazmış, Suriye'den bir yazar da "Nesfu's-sûfiyât" başlığı altında tepkisini göstermiştir. İkisinin reddiyeleri de savundukları tasavvufun ne kadar kokuşmuş ve haktan uzak bir yol olduğunu gösteren açık birer belge teşkil etmektedir.

1) Mısır'da tarikatlar bir konfederasyon çatısı altında toplanmış ....?.............

1) "Gayr-siva" (başkalık-gayrılık) tasavvufi iki terimdir. Tasavvuf dininde gerçek sofu, gayr ve sivanın olmadığına inanandır. Yani bütün varlıkları bir varlık gören, vahdeti vücuda inanandır.

2) Hac, 31

1) İbn Teymiyye, Mecmûatu'r-Resail ve'l-Mesail, 1/177

1) İbn Arabi'nin bu söylediklerini ileride bizzat kendi sözleriyle nakledeceğiz.

1) Tevbe, 129

1) Sâd, 5

2) Zümer, 3

3) Yunus, 18

4) Enbiya, 22

5) Zümer, 44

1) "Tasavvufun Dini" bölümüne kadar bu kısım Abdurrahman Abdulhalik'ın "el-Fikru's-Sûfî fi Dav'il-Kitab ve's-Sunne, 15-31, kitabından alınmıştır. (Çeviren)

1) Benzer lafızlarla Ahmed Müsnedinde rivayet etmiştir. 3/387, Beyhaki Şuabu'l-İman'da ve Darımî, 1/115-116'da rivayet etmişlerdir. el-Elbani hasen bir hadis olduğunu söyler.

1) Nevevi'nin Muslim Şerhi, 6/159, Ahmed İbn Hanbel, 4/256, 379

1) Buhari şerhi Fethulbari, 3/358, 6/223, 224,8/266, ahmed İbn Hanbel, 6/436,

2) Nisa, 49-50,

3) Nisa, 123,

1) Ahmed İbn Hanbel, 1/214, 224, 282, 347, Buhari, Edebu'l-Müfred, 783, el-Elbani sahih hadisler arasında saymıştır.

2) Ahmed İbn Hanbel, 5/218, Tirmizi, Sunen, 6/407, 408, Senedinin sahih olduğu kaydedilmektedir.

1) Müslim Sahihinde rivayet etmiştir. 14/225, Nevevi, şeytanların göğe yükselmeleri ve şimşeklerin onları yakmasını ifade eden hadisi ayrıca Buhari Sahihi'nde birkaç yerde zikretmiştir. Mesela Fethu'l-Bari, Kitabu't-Tefsir, 9/452, Muslim'de de buna benzer bir hadis vardır. 7/26, 27, Nevevi, Diğer hadis kitaplarında da varid olduğu belirtilmektedir. Hadisin tahrici ile ilgili diğer bilgileruraya alınmamıştır.

2) Buhari buna benzer lafızla uzun bir hadis olarak rivayet etmiştir. Fethulbari, 2/462, 6/512, 13/180, Müslim de rivayet etmiştir. 18/46, 58, Nevevi şerhi.

1) Buhari, 4/450, 451, Fethulbari, Müslim, 11/102, 13, başkaları da rivayet etmiştir.

2) Buhari, 12/401, 402, Ebu Davud, 3300, başkaları da rivayet etmiştir.

3) Meryem, 26

1) Bu hadis iki rivayetten oluşmaktadır. Müslim onları Sahih'inde rivayet etmiştir. 8/44-47, Nevevi, Buhari de benzerini rivayet etmiştir. 5/124, Fethulbari.

2) Buhari rivayet etmiştir. 5/114, Fethulbari. Selman ve Ebu'd-Derda kıssasında geçmektedir. İlk iki cümle Abdullah İbn Amr kıssasında yer almaktadır.

1) Müslim, 1/49-51, Ebu Katade el-Ensari'den rivayet etmiştir.

2) Müslim, 7/212, 215, Ebu Hureyre ve Aişe'den rivayet etmiştir.

3) Buhari ve Müslim Enes'den rivayet etmiştir. Birinde minbere çıkma ve halkı toplama kısmı bulunmamaktadır.

1) En'am, 162-163,

1) Bu iki cümle, Rasûlullah'ın ihtiyaç anında yaptığı konuşmalarında kendisiyle söze başladığı cümlelerdir. Birinci cümle Müslim ve Beyhaki, ikinci cümle de Nesai tarafından kaydedilmiştir. Hadisin isnadı sahihtir. Fazla bilgi için Elbani'nin "Hutbetu4l-Hâceti" risalesine bakınız.

2) Buhari ve Müslim,

3) Ebu Davud Şeddad İbn Evs'den rivayet etmiştir. Senedi sahihtir.

Elbani kitaplarında sahih olduğunu kaydetmiştir. Bkz. Sahihu'l-Cami', 3205, Tahricu'l-Mişkât, 765,

4) Bu konuda en derli toplu ve güzel kitaplardan biri İbn Teymiyye'nin "İktizau's-Sırati'l-Müstakim" kitabıdır. Şerî ölçülere bağlı kalma ve sapıklıklara uymama konusunda detaylı bilgiler vermektedir.

1) Biraz farklılıkla Darımi rivayet etmiştir. Senedi iyidir. er-Reddu ....?..........

1) Benzeriyle Tirmizi rivayet etmiştir. Tuhfe, 8/9, Ancak bunda bir zayıflık bulunmaktadır. Tabarani ve Bezzar da rivayet etmişlerdir. Darımi de Sünen'de rivayet etmiştir. S, 68, Daru İhyai's-Sünneti'n-Nebeviyye baskısı.

1) Bu bölüm Abdurrahman Abdulhalik'in el-Fikru's-Sûfî fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sunne, kitabının 15-31 sayfalarından alınmıştır. (Çeviren)

1) İbn Acîbe, İkâzu'l-Himem fi Şerhi'l-Hikem, 1/5, Basım 1913. Bu sözü tasavvuf ile imamlarını tanrılaştıran Şiilik arasında sıkı bağların olduğunu göstermektedir. Bu konuya ileride genişçe yer vereceğiz.

2) Ebu Davud, Tirmizi, İbn Hibban ve Hakim rivayet etti. Hakim Ebu Hureyre yolu ile sahih olduğunu söylemiş, Tirmizi de Hasen sahih delile ihtiyaç yoktur, diyorum. Çünkü tasavvufçuların kendileri buna inanarak itiraf etmektedir.

Tasavvufçulara sorunuz, tasavvufa bulaşmış kişileri neden İslâm'ın adlandırdığı gibi müslüman değil de sofu diye adlandırıyorlar?

1) İbn Teymiyye, Mecmuatu'r-Resail ve'l-Mesail, 1/145,

2) Fususu'l-Hikem Bâli Şerhi, 4, Hicri 1309 tarihli baskı.

1) Ruveym el-Bağdadi şöyle der: "Sofular boğuşup çatıştığı müddetçe iyilik içindedirler. Barışırlarsa, helak olurlar." es-Sulemi, Tabakatu's-Sûfiyye, 181, Ne âlâ, değil mi? Müslümanlar boğuşup çatışsınlar. Tasavvuf dini budur.

1) et-Tilimsani yolda ölmüş uyuz bir köpeğe uğrar. Kendisine vahdeti vücudu anlatmakta olduğu bir arkadaşı, köpeğin kokuşmuş leşini göstererek, ona "Bu da mı Allah'ın zatının kendisidir?" der. et-Tilimsani, evet, herşey O'nun zatıdır. Bunun dışında kalan hiçbir şey yoktur, der. Bkz. İbn Teymiyye, Mecmuatu'r-Resail el-Kubra, 145.

1) Ömer İbn el-Farıd soyca Hama'lıdır. Hicri 632 yılında Mısır'da doğmuştur. Tasavvuf şairi olarak bilinir. Burada Hallac ve Bistami gibi daha önceki sofulardan sözetmedim. Çünkü selef ve halefiyle tasavvufçuların takdisinde ittifak ettikleri meşhurlarından misaller nakletmek istedim. Zira bunlar o kadar riyakârdır ki Hallac gündeme geldiği zaman riyakârlık yaparak onun tenkid edildiğini ve zaten tasvip edilmediğini söyleyerek meseleyi geçiştirmeye çalışırlar. Hepsinin üzerinde ittifak ettikleri kişilerden nakiller yapıyorum ki mazeretleri ve riyakârlıkları olmasın.

1) Muhatap tâ'sının kaldırılmasının anlamı şöyle olabilir: Bir "başka" bulunmadığı için kendi ile başkası arasında hitap kaldırılmıştır. Yahut Arapça'da muhatap müzekker kipinin sonundaki tâ harfinin fethası kaldırılmış ve zamme'ye dönüşmüş ve "ben yaptım" anlamındaki kipe dönüşmüştür. Yani muhatap tâ'sı ile mütekellim tâ'sı bir olmuştur. Kısaca sen ben ayrılığı kalmamıştır.

1) Yüce Allah Hz. Peygamber'e hitap ederek "Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin. Ancak Allah dilediğini hidayete erdirir" (Kasas, 56) buyururken, İbn el-Farıd kendini Hz. Muhammed'den üstün ve Allah'la bir tutuyor.

2) Hiçbir müslüman böyle söyler mi? Bu hususiyet sadece Allah'a mahsus iken, İbn el-Farıd onu kendine nisbet ediyor.

1) İbn el-Fârıd ve benzeri tasavvuf şairleri şiirlerinde yüce Allah'ı daima bir dişi olarak anmakta ve canlandırmaktadır. Şiirlerinde muha..........?............

1) Burada geçen isimler Arap edebiyatında meşhur aşıkların isimleridir. İbn el-Farid'in mensuplarından biri âşıklar sultanının hayasızlığını bize şöyle anlatıyor:

"Bana birkaç dirhem verdi ve yemek için birşeyler al, dedi.b Aldım, Sahile yürüdük. Bir sandala bindik ve Behnesa'ya vardık. Şeyh kapıyı çaldı. Bir adam çıktı, bismillah dedi. Şeyh çıktı, ben de beraber çıktım. Birde ne göreyim, bir sürü kadın, tef ve kavallar çalıyor, şarkı söylüyorlar. Konser bitene kadar şeyh dans etti. Sonra çıkıp ayrıldık ve Mısır'a geldik Bu durum tuhafıma gitti. O arada şeyh efendiye kapıyı açan adam geldi ve kendisine şöyle dedi: Efendim, falan kadın öldü. O kadınlardan birinin adını söyledi. Tellal çağırın ve yerinde şarkı söyliyecek bir kadın satın alın, dedi. Kulacağımdan tutup şöyle dedi: Fakirlere (yani sofulara) bunu yadırgama, Bkz. İbn Hacer el-Askalani, Lisanu'l-Mizan, 4/319, Hindistan baskısı, 1320 h.

İşte tasavvuf azizi İbn el-Farid budur. Dans ediyor, şarkı söylüyor, kadınlar da onunla beraber dans edip şarkı söylüyor ve tef çalıyor. Buna rağmen mensuplarına kendisini tenkid etmelerini de yasaklıyor. Şeyhler böyledir!

1) Nisa, 117

1) Müşrikler neden kadınlara tapar ve onlara dua ederler? Bunun cevabını biz Elmalılı tefsirinden nakledelim:

"allah'a ortak koşanlar Allah'ı bırakıp ancak kadınlara dua edenler. Kancıklara çağırır, kancıklara taparlar, onların en çok tapındıkları, gönül verip yalvardıkları veya namına çağırdıkları mabudları kancıklar olur. Bunların nazarında ilah mefhumu ve mabud tasavvuru her şeyden önce bir kadın hayalidir. Onun içindir ki putlarının çoğu kadın suretinde ve kadın ismindedir. Bunlar kendilerinden başka bir fail görmek istemediklerinden mabudlarını müessir, hâkim, faal olmak üzere değil, kendilerine itaat pozisyonunda bulunacak, heveslerine râm olacak dişi unsurlarda münfail (edilgen) mahiyetlerde ararlar. Bu ruh hallerinden dolayı kendilerine bir başka seçecek olsalar böyle yumuşakları ve âcizleri seçerler. Müfessirler buradaki "dişiler" kelimesini gerçek dişi manasından çıkararak mecazi manada putlar için kullanıldığını söylüyorlar. Bu mana da doğru olmakla beraber buna gerek yoktur. Çünkü her hayal bir hakikatin yansıması olduğundan bu durum kadınlara düşkünlüğün ve onlara kapılmanın bir neticesi olarak görülmesi gerekir. Nitekim "dişiler" kelimesini gerçek manasıyla anlamak hem asıldır hem de âyetin içeriğine daha uygundur.

Yani müşrik ruhunun nihai mabudu kadındır. Onun nazarında taabbudun en büyük misali kadınlara tapmaktır. O bütün zevkini, bütün ilhamını kadından almak ister. Kadın zevki onun için en büyük lezzet olur. Onun bütün hayallerinin başında bir kadın hayali vardır. Bundan dolayı her oturduğu yerde,

her hürmet edeceği mevkide güzel bir kadın resmi arar. Putların çoğunun kadın isimleriyle adlandırılması da kadına tapınmanın ruha hakim olmasından kaynaklanmaktadır. Putların mevkisi buna bir sembol, bir timsal olmaktan ibarettir. Bu suretle olağanüstü veya muhayyel güzellerin resimleri genelleştirilir ve onların hayalleri karşısında diğer kadınlar tahkir edilir. En çirkin bir kadın en güzel bir puttan daha değerli olması gerekirken mabudunu kadın telakki eden müşriklerin elinde hakiki kadınlar öyle bir müptezel olurlar ki hürmet şöyle dursun, en basit insan haklarından bile mahrum edilirler. İddialara bakarsanız kadın her şeydir. Realite ve uygulamalara bakarsanız kadın oyuncakların en sefili olmuştur. Bu durum müşriklerin öyle bir sapıklığı ve şeytanların öyle bir oyunudur ki herhangi bir şeyi sevecek olsalar ona mutlaka bir kadın tasavvuru karıştırırlar. Güneşe, yıldıza, meleklere taparlar, kadın tasavvur ederler ve bu suretle bütün ibadet zevkini şehvetlerde toplayıp hakları hakikatleri hayallere feda ederler. Kadın hayalleri karşısında hakiki kadınları ayaklar altına alırlar. Putperest Eski Yunan ve diğer milletlerde böyle olduğu gibi müşrik Araplar'da da böyle olmuştur. (Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, ...?..............

1) Görünümünden maksat Hz. Âdem'dir. İbn el-Farid'in dininde ilahi zatın cesede bürünmesinden başka bir şey değildir ve o da İbn el-Farid'dir.

2) Birden fazla varlığın varlığına ve varlıkların çokluğuna kail olmak ve "Madem ki secde eden ve edilen varlıklardan söz ediyorsun, o halde birden fazla varlıkları kabul etmiş olmuyor musun?" gibi bir itirazla karşılaşmamak için melekleri kendi sıfatı olarak kabul etmiştir. Böyle bir soru ile karşılaşmamak için melekleri zatının sıfatı saymıştır. Çünkü ona göre bunlar ilahi zatın sıfatlarıdır ve sıfatlar zatın aynısıdır. Onun için çokluk ve başkalık sözkonusu olmaz.

3) el-Kâşânî, Keşfu'l-Vücuhi'l-Gur, Divan şerhinin hamisinde, 2/89, Basım 1310 Hicri.

1) Muhyiddin İbn Arabi 1165 yılında Endülüs şehirlerinden Marsilya'da doğmuş ve 1240 yılında Şam'da ölmüştür. Otuz yıl İşbiliyye'de kalmış, sonra Şark'a gitmiştir. Tasavvufçular onu velilerin son halkası sayar. Hak ile batılın içiçe bulunduğu birçok eserleri vardır.

1) Fususu'l-Hikem kitabından İsevi ve Muhammedi fasları okuyunuz.

2) ....?............

3) ....?............

1) Arapça'da had, tanımların en mükemmelidir. Mesela putu herhangi bir şekilde tanımlayacak olursak bu tanım tasavvufi rab için de geçerlidir. Çünkü rab o putun kendisidir.

2) Fususu'l-Hikem, 111, el-Halebi baskısı.

3) ....?..............

4) ....?...........

5) ....?...........

6) ....?............

1) Fususu'l-Hikem, 181

2) Fususu'l-Hikem, 80

1) Fususu'l-Hikem, 79

2) Abdulkerim el-Cîlî, el-İnsanu'l-Kâmil, 2/83

1) Fususu'l-Hikem, 1/195, İbn Arabi burada önceki kâfirlerin taptığı tanrıları sıralamıştır. Onlar taşa, ağaca, hayvana, insana, yıldıza ve meleğe tapmışlardır. Bunlar sabiiler, yahudi, hıristiyan ve puta tapanlardır. Bütün bunların tapmalarını tasvip etmiştir. Çünkü onun dininde bunların bütün taptıkları, mabud suretinde tecelli eden tanrıdan başka bir şey değildir.

1) Yüce Allah'ın guslu (yıkanmayı) emretmesinin sebebi, vücudu ve günahıyla tasavvufi tanrıça ile beraber olduğu halde bir kadınla beraber olduğunu tevehhüm etmesidir. Böyle bir kuruntuya kapılmasaydı ona yıkanmayı emretmezdi, diyor İbn Arabi!

2) İbn Arabi, Hz. Peygamber'in kadınları sevmesinin sebebi Allah'ın onların zatında en mükemmel şekilde ortaya çıktığı ve tecelli ettiğine inanması ve Allah suretine girmiş bir vücutla eğlenme arzusu olduğunu iddia etmektedir. Rasûlullah bu iftiralardan münezzehtir.

3) Fususu'l-Hikem, 1/212, el-Halebi baskısı, Kâşâni Şerhi, 437, İstanbul baskısı, Bali Şerhi, 420, Basım 1309 Hicri.

1) Fususu'l-Hikem, 1/26, el-Halebi baskısı.

1) Meşhur tasavvufçuların çoğu Allah'ı kadın suretinde tasavvur eder ve zevklerini tatmin için seksi bir pozisyonda canlandırırlar. Bu gerçeği onlarla ilgili menkıbe kitaplarının hemen hepsinde görmek mümkündür. Hatta bazan işi Lut kavminin o çirkin alışkanlığına kadar götürdüklerini anlatan olaylar naklederler. Mesela, bu kitapların en meşhurlarından Menakibu'l-Ârifin'den bazı misaller verelim.

"Şemsi Tebrizi4nin Kimya adında bir karısı vardı. Birgün Şems hazretlerine kızıp Meram bağları tarafına gitti. Mevlana hazretleri medresenin kadınlarına işaretle: "Haydi gidin, Kimya hatunu buraya getirin. Şemseddin'in gönlü ona çok bağlıdır" buyurdu. Bunun üzerine kadınlardan bir grup onu aramaya hazırlandıkları sırada, Mevlana Şems'in yanına girdi. Şems şahane bir çadırda oturmuş, Kimya hatunla konuşup oynaşıyor ve Kimya hatun da giydiği elbiselerle orada oturuyordu. Mevlana bunu görünce hayrette kaldı. Onu aramaya hazırlanan dostların karıları da henüz gitmemişlerdi. Mevlana dışarı çıktı. BSu karıkocanın oynaşmalarına mani olmamak için medresede aşağı yukarı dolaştı. Sonra Şems "İçeri gel" diye bağırdı. Mevlana içeri girdiği vakit, Şems'den başkasını görmedi. Bunun sırrını sordu ve "Kimya nereye gitti?" dedi. Şems **"Yüce tanrı beni o kadar sever ki istediğim şekilde yanıma gelir. Şu anda da Kimya şeklinde geldi"** buyurdu. Sayfa, 2/56-57.

Yine Sultan Veled hazretlerinden nakledilmiştir: Birgün Mevlana Şemseddin iyi ve namuslu kadınları övüyor ve onların iffet ve ismeti hakkında: "Bununla beraber bir kadına arşın üstünde bir yer verseler, onun nazarı birdenbire dünya üzerine düşse ve yeryüzünde intiaza (intizzaa olsa gerek) gelmiş bir tenasül aleti görse, deli gibi kendini oradan aşağı atar ve aletin üstüne düşer. Çünkü kadınların mezhebinde ondan daha yüksek bir mertebe yoktur" buyurdu. Sonra şu hikayeyi anlattı:

Şam'da bulunan şeyh Ali Harirî kademli, parlak kalpli, metanet sahibi bir kişiydi. Sema esnasında kime baksa derhal o, ona mürit olurdu. Giydiği hırka parça parça idi. (Bu yüzden) sema esnasında vücudun her tarafı görünürdü. Halifenin oğlu da bunun menkıbelerini işittiği için sema'ını görmek istedi. Sema edenleri seyretmek için makam kapısından içeri girdiği vakit şeyhin nazarı ona ilişti. O derhal mürit oldu ve elbise giydi. Oğlunun şeyhe mürid olduğu haberi Mısır'da halifenin kulağına ulaştı. Son derece de canı sıkıldı. Şeyhi öldürmek istedi. Fakat şeyhin yüzünü görür görmez o da tam bir samimiyetle şeyhe teveccüh gösterdi. Halifenin karısı da onu görmek istedi. Şeyhi eve davet ettiler. Hatun ilerleyip şeyhin ayaklarına kapandı ve elini öpmek istedi. **Şeyh tenasül**

aletini kaldırarak kadının eline verdi ve "Senin istediğin o değil, budur" dedi ve sema başladı. Bunun üzerine halifenin itikadı bir iken bin oldu." Sayfa, 2/59-60.

"Birgün Şemseddin (Tebrizi), seyahati esnasında bir şeyhe rasladı. Bu şeyh, mahbuperestlik (genç çocuklar seyretmek) illetine tutulmuştu. Nerede genç bir çocuk görse onun yüzünü temaşa etmekten kendini alamazdı. Şems ona "Hey, bu ne haldir?" diye çıkıştı. Şeyh: "Güzellerin yüzü ayna gibidir. Ben Tanrıyı o aynada müşahade ediyorum" dedi...." Sayfa, 2/49-50.

"Mevlana hazretleri, Sultan Veled'i Şemsi Tebrizi'ye mürit yaptığı vakit: "Bahaddinim haşhaş yemez ve asla livata yapmaz. Çünkü bu iki şey, kerim olan tanrının yanında son derece yerilmiştir" buyurdu. Sayfa, 2/52. Herhalde rasgele bu iki çirkin fiile dikkati çekmiyor. Çünkü bunlar tekke çevrelerinde yaygın fiillerdir.

"Yine Sultan Veled'den nakledilmiştir: Birgün ileri gelen sofular babam Hüdavendigar'dan "Ebu Yezid (el-Bistami), "Ben Tanrımı daha sakalı bitmemiş bir genç şeklinde gördüm" buyuruyor. Bu nasıl olur? diye sordular. Babam; "Bunda iki hüküm vardır. **Ya Bayezid, Tanrıyı sakalı bitmemiş genç şeklinde görmüş,** yahut **Bayezid'in meylinden ötürü Tanrı onun gözüne bir genç çocuk suretinde gözükmüştür"** dedi. (Devamında Kimya Hatun olayını anlatır). Sayfa, 2/56. Bu misalleri daha da çoğaltmak mümkündür. Ancak bütün bunların arkasında yatan gerçek, tasavvuf çevrelerinin Allah hakkında taşıdıkları ve iman esaslarıyla bağdaşmıyan bozukluklar ve zındıklıkların çokluğudur. Üstelik bu sapıklık ve zındıklıkların dindarlık, ermişlik, velilik ve Allah'ın sıfatlarına sahip olmakla kamufle edilmesine çalışılmasıdır. Küçüğünden büyüğüne kadar hemen hepsinin eserlerinde ve sözlerinde bunu bulmak mümkündür. İsterseniz âlimlerin gavsı, ariflerin kutbu, evliyanın önderi, müceddid-i elf-i sani İmam Rabbani4nin mektubatından örnek verelim: Birinci mektupta şöyle diyor: "Kıymetli emirlerinize uyarak bu mektubu yüzümün karasıyla yazıyorum. Dağınık, bozuk olan hallerimi titriyerek arzediyorum. Bu yolda ilerlerken, Allah'u Teâlâ'nın ismi zahirleri o kadar çok tecelli etti ki, her şeyde ayrı ayrı göründü. **Hatta nisa (kadınlar) şeklinde, onların organları halinde ayrı ayrı zahir oldu..."** Mektubat Tercemesi, 1/6, Birinci Mektup, Terceme: Hüseyin Hilmi Işık, Sönmez, İstanbul 1968. (Çeviren)

1) Yani senin isimlerin onun isimleri ve sıfatların onun sıfatları, fiillerin de onun fiilleridir. Sen olmasaydın o ne isimlendirilir, ne tavsif edilir, ne de hakkında bir hüküm verilirdi. Çünkü sen onun zatı ve kendisisin.

2) Fususu'l-Hikem, 1/83, el-Halabi baskısı.

3) Fususu'l-Hikem'in ilk sayfalarına bakınız.

1) Abdulkerim İbn İbrahim el-Cîlânî veya el-Cîlî olup hicri 830 yılında ölmüştür. İnsan-ı Kâmil en meşhur eseridir.

2) Gümüşhanevi şöyle diyor: "En büyük berzah hakikatiyle ....?............

3) ....?...............

1) el-Cîlî, el-İnsanu'l-Kamil, 1/22 vd. Hicri 1293 baskısı.

1) Zariyat, 53

2) el-Cîlî ....?.............

1) el-İnsanu'l-Kamil, 2/41. İblis'in Muhammed'in nefsinden yaratıldığı iddiasına bakınız. Gördüğünüz gibi tasavvufçular bizleri küfürle suçlamaktadır. Çünkü iblisin ateşten yaratıldığına inanıyoruz. Allah'ın bildirdiği şekilde Hz. Muhammed'e salat getirmelerini istediğimiz için bizi küfürle suçlayan tasavvufçular acaba iblisin Muhammed'in nesinden yaratıldığını söyliyen el-Cîlî için ne diyeceklerdir?!

2) Hak ve halk ilahi zatın iki yüzü yahut iki sıfatıdır. Birincisi, batını itibariyle, ikincisi de zahiri itibariyledir.

3) el-İnsanu'l-Kamil, 1/27,

4) el-İnsanu'l-Kamil, 1/69,

5) el-İnsanu'l-Kamil, 1/33. Herhalde tasavvufçulara bu inanç Mecusiliğin düalist inancından geçmiştir. Bilindiği gibi Mecusilik'te aydınlık ve karanlık, iyilik ve kötülük tanrıları olarak Hürmüz ve Ehrimen'in varlığına ve bunların tasarrufuna inanılmaktadır. Zaten tasavvuf İslâm âlemine Mecusiliğin eski yurdu İran'dan geçmiştir.

1) Muhammed Ebu Hamid el-Gazali olup hicri 505 yılında ölmüştür. Çok sayıda kitabın müellifidir. Şark ve garp âleminde şöhreti büyüktür.

2) Umum müslümanların itikadda avam oldukları deyişine bakınız.

3) Bu mertebede failin birliğini söylüyor. Nitekim daha sonra bunu ifade edecektir. Şöyle ki: Bir tek failden başkası müşahade edilmez, buna göre suçlunun filini de o tek faile nisbet etmek gerekir.

4) Yukarıda failin birliğini söylerken başkasının varlığını nefyetmiyordu. Burada ise mevcudun birliğini, yani varlığın birliğini kararlaştırmaktadır. Çokluklarına rağmen nesneler gerçekte bir nesneden başka değildir, demektedir.

1) Tevhidin en yüce mertebelerini bilmeyi mükaşefe ilimlerine bırakıyor. Acaba nedir o ilimler? Şüphe yokki Kur'ân ve sünnetten başka şeylerdir. Tasavvufçuların vecd ve zevklerinden uydurdukları ve kitaplarına yazdıkları hurafelerdir. Sanki Kur'ân ve sünnette katıksız tevhide ve yüce Allah'ın sevgisine ulaştıracak şeyler yokmuş gibi! Bu nevi sözlerin müslümanları Allah'ın hidayetinden uzaklaştırıp tasavvufçuların sapıklık ve hurafelerine götüreceği acaba Gazali'nin hiç mi aklına gelmedi?!

2) Yüce Allah'ın "Kitaba almadığımız hiçbir şey bırakmadık" sözüne bakınız. En önemli şey de uluhiyet ve rububiyetinde Allah'ın tevhididir. Ama Gazali gerçek tevhid hakikatinin kitaplarda yazılmasının caiz olmadığını iddia ediyor. Bu demektir ki tevhid hakikati Allah'ın kitabında yoktur ve onu tasavvufçulardan başkası bilmiyor.

3) Bunun anlamı şudur: Gazali ve benzeri tasavvufçular rububiyetin ve müslümanlar tevhidin hakikatini bilmiyorlar. Kısaca Allah'ın kita ....?..............

1) Gazali bu basit mantıkla yaratan ile yaratılan arasındaki birliği delillendirmekte ve kendisine inanmamızı zorunlu kılmaktadır. Bunun yerine Allah'ın kitabından bir âyet yahut akli bir delil veya sahih bir düşünceyi delil getirmesini isterdik. Ne varki çirkin hayale başvurarak Allah ile yaratıkların birliğini insan ile organları birliğine benzetmiştir.

2) Hallac-ı Mansur şeriatın kesin ve sarih hükümlerine muhalifetinden ve zındıklığının sabit oluşundan dolayı Hicri 309 yılında idam edilmiştir.

3) el-Havvas, İbrahim ibn İsmail Ebu İshak olup Hicri 291 yılında öldü.

4) yukarıdaki bütün pasajlar Gazali4nin İhya Ulumi'd-Din, 4/222 vd.dan alınmıştır. Daru'l-Kütübi'l-Arabiyye baskısı,

Aşağıdaki beyitlerin sahibi olduğunu bile bile Gazali'nin Hallac'ı övmesi yahut en yüksek muvahhid olarak nitelemesi çok tuhaftır. Hallac şöyle diyor:

"Beşeriyetini, lahûtiliğinin delici ışığının sırrı tarafından açığa çıkarılan yüce olsun.

Sonra yaratıkları arasında yiyen ve içen suretinde açıkça göründü.

Hatta yaratıkları onu kapıcıların birbirini farketmeleri gibi farketti." Başka beyitlerinde de şöyle diyor:

"İçkiye berrak suyun katılması gibi ruhunu ruhuma kattın.

Sana bir şey olursa bana da olur, zira her durumda sen benim." Bakınız, el-Hallac, et-Tavasîn, 130, 132.

Gazali4nin Allah'ın yiyen ve içen, hayatı ve ölümü seven, hüzünle kahrolan, yokluktan mahovolan ve şehvetler elinde bocalayan bir varlık olduğunu ve yaratıkların aynısı bulunduğunu iddia eden bir zındıkı tebcil etmesi ne talihsizliktir! Tevhidin en üstün mertebelerine yükselme konusunda Gazali müminlerden örnek alacağı hiç mi mümin bulamadı? Ebu Bekir ve Ömer'in tevhidi hiç mi ilgisini çekmedi de gitti bir zındıkı en yüksek muvahhid olarak gösterdi?

1- Vahdeti vücut, bütün varlıkların Allah olması. ....?...............

2) Nicholson, Fi't-Tasavvufi'l-İslami, 104, Terc. Dr. Arifi,

3) Nicholson4dan önce İmam İbn Teymiyye bunu kavramış, okuduğum yazılarında İhya'dan yaptığımız gibi nakiller yapmamasına rağmen Gazali4nin tasavvufunu kesin delillerle açık bir şekilde ortaya koymuştur.

1) İ. Goldziher, Mezahibu't-Tefsir, 259,

2) İ. Goldziher, el-Akide ve'ş-Şeria, 159,

3) İ. Goldziher, el-Akide ve'ş-Şeria, 161,

4) Carl Bockr, et-Tarasu'l-Yunani, 10, Terc. Dr. Bedevi,

1) es-Subki "Tabakatu'ş-Şafiiyye" kitabında Gazali'nin son günlerinde Kur'ân ve sünnetle uğraştığını söyliyerek onu temize çıkarmaya çalışıyor. Keşke söyledikleri doğru olsa! Bununla beraber Gazali'nin kültür mirası konusunda müslümanları uyarmak gerekir. Çünkü ellerindeki Gazali'nin kitaplarının çoğu

tasavvufla ilgilidir. Son zamanında Kur'ân ve sünnetle ilgilendiğine dair bize bir kitap bırakmamıştır.

1) Bu kısım İmam Rabbani'nin mektubat tercümesinden alınmıştır. (Çeviren)

1) Yani ona delil ve burhan yolu ile ulaşmıştır.

2) Yani ona keşf ve ilham yolu ile ulaşmıştır.

3) Tayfur el-Bistami söylemiştir.

4) el-Bistami söylemiştir.

5) Hallacı Mansur söylemiştir.

6) Gazali bu Mecusiliği Allah'ın aşkıyla sarhoş olmuş ruhların yüksek sesleri olarak niteliyor. Baştan başa zındıklık demek olan bu ifadeleri Gazali -eleştiri sayılırsa- gûya eleştirmek için bütün söylediği "Aşıkların sözü gizlenir, anlatılmaz" ifadesinden ibaret olmuştur. Ama bu nevi zındıklıklar için Allah'ın hükmünün ne olduğunu söylemiyor. Gerçi bundan önce bunun tevhidin en üst mertebesi olduğuna kendisi hükmetmişti.

7) Bu söz Hallacı Mansur'undur. Bkz. et-Tevasîn, 34. Ondan sonraki beyit de şöyledir: "Beni gördüğün zaman onu görmüş olursun, onu gördüğün zaman bizi görmüş olursun.-"

Gazali yukardaki sözün Hallac'a ait olduğunu bildiği halde bile bile adını gizliyor ve arkasına sığınıyor. Hallac, bilindiği gibi, ...?........ olup ilahi hakikatin ikiliğine inanır. Allah iki yüzü yahut iki tabiatı olduğunu, bunların lahut ve nasut, yani ilah ve insan tabiatı yahut yüzü olduğunu söylüyor. Lahut (Allah), nasut (insan) da hulul etmiştir. Onun için insanın ruhu ilahi hakikatin lahutisi (ilahisi)dir. Onsuz olduğu zaman da nasutisi (insanisi)dir. Gazali ittihadı red edip ittihada benziyen bir şeyi kabul etmekle ittihaddan daha kötü olan hulule (Allah'ın insan şekline bürünmesi) inanmış olur. Bunun açık delili de Gazali'nin naklettiği Hallac'ın beytidir. Hallac'ın hulul inancını açıkça ifade etmektedir.

Hangi şeye işaret ederseniz, gerçekte Allah'ı işaret etmiş olursunuz, çünkü Allah işaret edilen o şeyin aynı (kendisi)dir, diyor.

1) Gazali, Mişkâtu'l-Envâr, 122, basım 1934, Gazali sır dediği saçmalıkların deşifre edilmesini ve içyüzünün insanlara açıklanmasını da caiz görmiyerek sahiplerine bir nevi dokunulmazlık tanımaktadır.

2) Tasavvufta hüviyet, ilahi zatın gizli hakikati yahut herhangi bir maddede taayyun etmeden (ortaya çıkmadan) önceki zatıdır. Gerçekleşen bütün varlıkların gizli tarafıyla Allah'ın zatı olduğunu iddia ediyor.

3) Gazali, Mişkatu'l-Envar, 124, bu da Gazali4nin hazırladığı felakettir............?........

1) Gazali, tevhid kelimesinin gerektirdiği şeylere imanın avamın tevhidi olduğunu iddia ediyor. Çünkü uluhiyet ve rububiyeti sadece Allah'a tahsis eder ve başkalarından nefyeder. Dolayısıyla yaratıkların ve yaratmanın varlığını ispat eder. Bu da iki mevcudun varlığını, yani biri diğerinden farklı iki mevcudun varlığını ispat eder. Vahdeti yok eden bir anlayışı kabul eder. Bu ise tasavvufçulara ve onların kâhinlerine göre şirktir. Onun için "La ilahe illallah"ın avamın tevhidi olduğunu söyliyerek horlarlar. Halbuki bütün peygamberlerin tevhidi odur. Gazali'ye ve tasavvufçulara göre havassın tevhidi ise "Lâ huve illâ huve"dir. Çünkü bu söz birtek varlığı (mevcudu) ispat eder, gayriyeti, kesreti ve taaddudu (başkalığı, çokluğu ve birden fazla oluşu) nefyeder. Görünümleri değişik olan birtek mevcudu ispat eder, ki bu görünümler halk (yaratıklar) adını almıştır. Yaratılan ile yaratan arasındaki varlıklar arasındaki gayriliği ve başkalığı nefyederken, birincinin varlığının ikincinin varlığının aynı (kendisi) olduğunu ispat eder. Sanki onun varlığından başka bir varlık, onun zatından başka bir zat yok, demek olur. Zatlardaki bu vehmi çokluğa ise, kalbleri kör olanlar inanır! İşte Gazali'nin sizlere uygun gördüğü din!

2) Bu ifadenin aynısını "Tezkiratu'l-Evliya", 2/216 da tasavvufçu Feriduddin Attar kullanmıştır.

1) Gazali, Mişkâtu'l-Envar, 125. Yüce Allah arşına istiva ettiğini, meleklerin kendisine yükseldiğini (uruc ettiğini), salih ameli kendisine yükselttiğini bildirmiştir. Ama Gazali hakkın karşısına batılı dikmeden edemediğinden olacak ki yükselişin (urucun) müstahil olduğunu söylemiş ve kesinlikle red etmiştir. Çünkü inandığı vahdeti vücut'la ters düşmek istemiyordu. Herhangi bir kişinin Allah'a yükselişini kabullenmek kesreti, gayriyeti ve taaddüdü kabullenmek demektir. Çünkü yükselen ve kendisine yükselinen kişilerin varlığını gerektirir. Bu ise, Gazali'nin inandığı vahdete aykırı ve onunla çelişen bir ikiliktir. Onun için herhangi bir yükselişten söz edilirse, o sadece mecazi bir yükseliştir, zira yükseliş zatı ilahinin kendisinden, kendisiyle ve kendisine olmaktadır. Yükselişi yapan kendisine yükseliş yapılanın bizzat kendisidir, demektedir.

Yükselen ve inen denildiği zaman da aynıdır. Çünkü inen de, yükselen de bir zattır. İnmek de yükselmenin kendisidir. Çünkü gerçekte birbirinin aynısı iki vasıftır. Sadece itibari olarak farklıdırlar. Bir anda, bir durumda kendileriyle bir tek zat tavsif edilir ki o da ilahi zattır. "Melekler ve ruh ona yükselir." (Mearic, 4) âyetinde sözü edilen ve yükselen melekler, başka isimler taşıyan zatı ilahinin bizzat kendisidir. Allah'ın kendisine yükselttiği salih amel, başka bir vasıf içinde zati ilahinin bizzat kendisidir. Aksi halde kesreti ve taaddüdü sonra Allah'ın yaratıklardan ayrı oluşunu kabullenmek gerekecektir.

İşte Gazali'nin tevhid anlayışı budur. Artık siz değerlendirin. Bundan sonra aynı saçmalıklarla, ama yeni bir isim, büyüleyici bir kıyafet ve gözler kamaştıran aldatıcı büyük bir lakapla karşınıza İbn Arabi çıkar.

2) Gazali, Mişkatu'l-Envar, 125,

1) Gazali'nin bazı yazılarında Selefiliğe dahiyane meyletmesine şaşmamalısınız. Çünkü GAzali'nin yüzleri çoktur. Zamanında değişik insanların karşısına bu yüzlerle çıkmıştır. Bakarsınız Eşari'dir. Çünkü Nizamiyye Medresi'nin sahibi Nizamülmülk böyle olmasını istemiştir. Halbuki kendisi felsefenin düşmanıdır. Çünkü o zaman kitlelerde felsefe düşmanlığı vardı. Bakarsınız, kelamcıdır. Ama Hanbeliler'den çekindiği için kelamcılara düşman görünür. Örnek verdiğimiz yerlerde ve "el-Maznunu Biha ala Gayri Ehliha" kitaplarında tepeden tırnağa kadar işraki ve tasavvufçudur. Diğer kitaplarında da bazan Eşari, bazan da Eşari Selefi karışımı olarak karşımıza çıkar. Bu şekilde her kesime hoşlandıklarını bildiği yüzle görünür. Bu yüzün hak yüzü veya batıl yüzü olması önemli değil.

1) Bu kısım Abdurrahman Abdulhalik'in el-Fikru's-Sufi fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sünne. 121-122'den alınmıştır. ....?..........

1) Gazali, İhyau Ulumiddin, 3/19-20

1) Abdulvahhab eş-Şa'rani, el-Yevakît ve'l-Cevahir, 2/24, 25,

2) Abdulvahhab eş-Şa'rani, Age. 2/84. Bunun detaylı eleştirisi ve keşfe dayandırılan saçmalıklar hakkında geniş bilgi için bakınız, Abdurrahman Abdulhalik, el-Fikru's-Sûfi fi Davi'l-Kitab ve's-Sunne, 175-199, Kuveyt, 1986, üçüncü baskı. (Çeviren)

1) Amir İbn Amir Ebu'l-Fadl İzzeddin olup yaklaşık olarak hicri sekizinci asrın sonlarında ölmüştür.

2) Müslüman "Allah ortaktan münezzehtir" derken, tasavvufçular "Allah ağyardan münezzehtir" derler. Yani ondan başkası (gayrı) yoktur, çünkü o her şeyin aynı (kendisi)dir.

3) Rabbine "Sen benim ve ben sensin" diyor. Halbuki bütün küfür ve inkarına rağmen İblis "Onların dirileceği güne kadar bana mühlet ver" (Hicr, 36) diyordu. Kâfir ve melun, tasavvufçular kadar küfürde ileri ....?..................

1) Sadreddin el-Konevi Muhammed İbn Ishak olup hicri 673, miladi 1274 yılında ölmüştür. Nasıruddin et-Tûsi ile içli dışlı olmuştur.

2) Tasavvufçular hak kelimesiyle Allah'ı yahut yaratılmış suretlerde tecelli etmeden önce ilahi hakikati kastederler.

3) Sadreddin el-Konevi, Meratibu'l-Vücud, Şam Zahiriyye Kütüphanesi, 5895 de kayıtlı el yazmasından naklen el-İnsanu'l-Kamil, 115, Dr. Bedevi,

4- Abdulğani İbn İsmail en-Nablusi hicri 1143, miladi 1731 yılında ölmüştür. Meşhur tasavvufçulardan olup "İzahu'd-Delalat fi Cevazi Semai'l-Âlât" yanında başka eserleri vardır.

5) Abdulğani en-Nablusi, Hukmu Şathi'l-Veliyyi, Şam Zahiriyye Kütüphanesi, 4008 no'da kayıtlı el yazması kitabından naklen Dr. Bedevi, Satahatu's-Sufiyye, 153.

1) Şatahatu's-Sufiyye, aynı yer. Tasavvufçular bu iki yüzlülükle müslümanları dinlerinde aldatırlar. Çünkü canına okumak için batıla hak elbisesi giydirirler. Onun için Goldziher'in şu sözlerine hak vermemek mümkün değildir. "Tasavvuf özellikle yeni Eflatuncu ve Agnostik fiziklerin İslâmî bir biçimde tasvir edilmesine özen gösteren şeyler olmuştur. Nitekim tasavvufun kurallarını meşrulaştırmak için birçok mevzu hadis tasavvuf çevreleri tarafından uydurulmuştur."

1) Şazeliyye tarikatının ileri gelenlerinden Abdusselam İbn Seşiş'tir. Şazeliyye tarikatının vird olarak okuduğu es-Selat'ı tarikat çevrelerinde el-Vazife olarak anılır. Sabah akşam okunur. Hz. Muhammed'in her varlığın aslı olduğunu anlatır. Hakikatı Muhammediyye felsefesini işler. Çok defa basılmıştır. Yukarıdaki iktibaslar için el-Bekri'nin virdleri ile beraber basılan nüshaya bakınız. Sayfa 74 vd. Nitekim Virdu's-Seher kitabında da Mustafa el-Bekri aynı felsefeyi işlemekte ve Hz. Muhammed'in bütün yaratıkların aslı olduğunu

belirtmektedir. Bkz. Virdu's-Seher, 63. Fazla bilgi için bkz. Muhammed Fahr Şakfe, et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 82-83. (Çeviren)

1) Muhammed ed-Demirtaş el-Muhammedî olup, hicri 929 yılında ölmüştür.

2) ed-Demirtaş, el-Kavlu'l-Ferid, 16, hicri 1348 baskı.

3) ed-Demirtaş, age 14.

4) ed-Demirtaş, age. 14. Tasavvufçuların "Kainatta ne varsa hepsi vehim veya hayaldir, yahut aynalardaki yansımalar veya gölgelerdir" sözü meşhurdur. Böylece kainattaki bütün varlıkların gerçekliğini inkâr etmektedirler.

1) Ahmed İbn Acibe el-İdrisi el-Fasi, hicri onüçüncü asrın ortalarında ölmüştür.

2) İbn Acibe, İkazu'l-Himem fi Şerhi'l-Hikem, 209 vd.

1) Goldziher şöyle der: "Tasavvufçular düşüncelerini bilerek Kur'ân ve sünnete katmaya çabalamışlardır. Böylece Philo'nun mirasını İslâm'a aktarmışlardır." Bkz. el-Akide ve'ş-Şerîa, 140,

2) Hasan Rıdvan, hicri 1310 yılında ölmüştür. Çağdaş tasavvufçu sayılır.

3) Hasan Rıdvan, Ravdu'l-Kulub el-Mustetab, 269, hicri 1322 baskı.

1) Hasan Rıdvan, age. 115,

2) Horasan'ın Bistam şehrinde doğmuş ve hicri 874 yılında orada ölmüştür. Zamanının meşhur tasavvufçularındandır.

3- Feriduddin Attar, Tezkiratu'l-Evliya, 1/610,

4- Feriduddin Attar, age. aynı yer. Ebu Yezid el-Bistami'nin İslâm inançlarıyla bağdaşmıyan sözlerini tasavvufçular red ve inkâr edecekleri yerde, onları temize çıkarma, haklı gösterme ve savunma yoluna gitmişlerdir. Mesela, Celaleddin er-Rumi bu yolu izlemiş ve Bistami'nin sözlerini hep temize çıkarmağa çalışmıştır. Bkz. Ahmed Eflâki, Menakibu'l-Ârifîn, 2/39-40, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1966. (Çeviren)

1) Bu bölüm Abdurrahman Abdulhalik'in el-Fikru's-Sufi fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sunne, 413-432, kitabından alınmıştır. (Çeviren)

1) Bu bölüm Abdurrahman Abdulhalik'in el-Fikru's-Sufi fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sunne, 413-432, kitabından alınmıştır. (Çeviren)

1) Kamil Mustafa eş-Şeybî, es-Sılatu Beyne't-Tasavvuf ve't-Teseyyu', 272, kitabından naklen, Kâmil Mustafa eş-Şeybi'nin kendisi Şii'dir. (Çeviren)

2) Bu kısım Abdurrahman Abdulhalık'ın el-Fikru............?...........

1) el-Hâc Mirza el-Hâirî el-Ahkâfî, ed-Din Beyne'ş-Sâil ve'l-Mucîb, 89,

2) Birtakım müslümanların cifir hesabı dedikleri ve ona dayanarak bazı hesaplar yaptıkları bu cefr'dir. Şia'nın saçma bir anlayışı olduğu görülmektedir.

3) en-Kevbahtî, Firaku'ş-Şia, 38,

1) Bakınız, et-Tasavvufu'l-İslâmî, 77,

2) Günümüzde de birtakım tarikat mensuplarının yaptıkları rabıta bundan başka bir şey değildir.

1) Bakınız, Ayetullah el-Humeynî, el-Hukumetu'l-İslamiyye, 54. Humeyni'den önce Kazımeyni-i Burucerdi'nin yazdığı Cevahiru'l-Velaye, kitabında bu ifadelerin yeraldığı görülmektedir. İrşad-ı Deylemî kitabı bunları nakletmektedir. Şu sözlere bakâlim:

"Hz. Rıza semaya buyurdu: Kıyamet günü âhir zaman peygamberinin ve masum imamlar olan onun çocuklarının şefaatine muhtaç olmıyacak melek-i mukarrab ya da peygamber-i mürsel veya mümin kalmıyacak. Dünyada nebilerin çoğu, güçlük ve sıkıntıda peygambere ve onun ehli beytine tevessül arayıp onları şefaatçı olarak benimsiyorlar, sıkıntılardan kurtuluyor, hacetlerine nail oluyorlardı. "Bkz. Ali Şeriati, Ali Şia'sı Safevi Şia'sı, 150, terc. Feyzullah Artinli, Yöneliş, 1990, İst. "Bu delil, imamların enbiya-ı ululazmdan daha üstün olduğunu açıkça gösterir." Age. 148. (Çeviren)

2) Ahmed Dede, et-Tuhfetu'l-Behiyye fi't-Tarikati'l-Mevleviyye, kitabından Celaleddin er-Rûmi'ye dair bazı örnekler verelim:

"Bugün cennete gitmek onun rızasına ve cehenneme girmek de onun gazabına bağlıdır." S. 29. Yine üzerine türbe yapılmasını ve kubbesinin yükseltilmesini tavsiye ederek şöyle demiştir: "Kubbemi uzaktan görüp bana fatiha okuyana kıyamet günü şefaat ederim ve onu cennete koyarım." S. 56. Yine şöyle der: "Yedi yaşında sabah namazı kılıyor ve Kevser Sûresi'ni okuyup ağlıyordum. O anda Allah bana tecelli etti ve aklım başımdan gitti. Aklım başıma geldiğinde gaybtan bir ses bana: "Ey Celaleddin! Seni müşahade makamında kıldım, bugünden sonra senden mücahede istemiyorum" dedi. S. 37. Yine, "Şüphesiz

Tur dağı Allah'ın bir bakışıyla yerinden oynayıp param parça oldu. Üç gün içinde celal güneşiyle on yedi defa bana tecelli edince zayıf vücudum nasıl sarsılmasın!" S. 41. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, A.Y.No. 3905. (Çeviren)

1) İbn Haldun, Rafıziler'in imamet konusundaki inançlarına işaret etmektedir. Onlara göre mutlaka masum bir imamın bulunması ve onu da masum bir imamın izlemesi gerekir. Rasûlullah'tan sonra din ve dünya idaresi bu şekilde ancak masum imamlarla olur. Böylece insanlar ihtilafa düşmekten kurtulur ve işleri mutlaka yanılma ihtimali bulunan içtihada kalmamış olur. Bu görüşün yanlışlığı açıktır. Çünkü Rasûlullah'tan sonra masum bir kimse yoktur. Şia'nın masum olduklarını iddia ettikleri imamlarının da birçok yanlışları olmuştur ki Şia da bunu kabul eder veya takiyye olarak yahut korkudan işlediklerini söyler.

2) İbn Haldun, Mukaddime 875-877.

1) Hutatu'l-Makrizi, 489,

2) Futuhatı Mekkiyye, 2/9,

3) Dr. Mustafa Kamil eş-Şeybî, Age. 209. Tasavvufun Şia'dan alındığını İbn Arabi'nin şu sözleri de açıkça göstermektedir: "Ali Allah'ın verdiği ve başkaların bilemediği ilim sahiplerindendir." Futuhatı Mekkiyye, 1/260. İbn Acibe de İkazu'l-Himem fi Şerhi'l-Hikem kitabında şöyle der: "Tasavvuf ilmi vahiy ve ilham ile Allah'ın rasûlü tarafından kurulmuştur. Cebrail önce şeriatı getirdi, şeriat yerleşince arkasında hakikatı getirdi. Onu da sadece bazılarına verdi. Tasavvuf konusunda ilk defa söz eden ve ortaya çıkaran Hz. Ali'dir. Hasan el-Basri ondan almıştır." S., 1/5,

1) el-Havansari, Ravdâtu'l-Cennât, 731,

2) Hutatu'l-Makrizi, 2/231, 233,

3) Ebu Yakub es-Sicistani, Keşfu'l-Mahcub fi Şerhi Kasideti'l-Curcani, 65,

1) Hutatu'l-Makrizi, 2/233,

2) Keşfu'l-Mahcub fi Şerhi Kasideti'l-Curcani, 92,

3) Goldziher, el-Akide ve'ş-Şaria fi'l-İslâm, 216,

1) Dr. Ebu'l-Ala' el-Afifi, et-Tasavvuf ve's-Sevratu'r-Ruhiyye fi'l-İslâm, kitabına bakınız.

2) Batınıyye-İsmailiyye'de aklı evvel, ilahi akıl, insanda hulul ve ittihad konusunda bilgi için bakınız. Abdurrahman Abdulhalik, el-Bikru's-Sufi fi ....?..........

1) Resailu İhvani's-Safa, 4/119,

2) el-Bidaye ve'n-Nihaye, 1/315,

1) Suriye'nin dağlık bölgesinde bir köy. Geçmişte ve bugün Batınıyye fırkasının önemli merkezlerindendir. Günümüzde İsmailiyye fırkasının karargâhı sayılır.

2) el-İber, 3/361,

1) es-Sılatu Beyne't-Tasavvuf ve't-Teşeyyu', 368,

1) Kadı et-Tenuhi, Meşvâru'l-Muhadara, 86,

2) Kadı et-Tenuhi, Age. 73,

el-Bağdadi, tasavvufçuların çoğunun Hallac'ı tasavvufa nisbet etmeyi red ettiğini ve zındıklığa nisbet ettiğini kaydeder. S. 8/112-141. Dedesinin mecusi olduğu ve Hindistan'a gidip sihirbazlık öğrendiğini, Kur'ân gibi söyleyip yazabileceğini ve Kur'ân'a nazire yazmaya çalıştığını da söyler. Bütün bunlar ve diğer mel'anetleri hakkında geniş bilgi için bakınız. Hatib el-Bağdadi, Tarihu Bağdad, 8/112-141. Daru'l-Kitabi'l-Arabi, Beyrut, İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 11/132-144, Mektebetu'l-Maarif, Beyrut, 1966, İbn el-Esîfr, el-Kâmil fi't-Tarih, 8/126-128, Beyrut, 1966,

Hallac'ın hulul ve ittihad anlamlarıyla dolu şiirlerinden aldığımız bazı örneklerin tercümesini veriyoruz:

"Nadide miske anber karıştığı gibi ruhun ruhumla yoğrulmuştur,

Sana bir şey dokunursa bana dokunmuş olur, zira sen benim ve hiç ayrılmıyoruz,

Duru suya içkinin karıştığı gibi ruhun ruhuma karışmıştır,

Sana birşey dokunursa bana dokunmuş olur, zira her halukârda sen benim." Adı geçen yerlere bakınız. (Çeviren)

3) Feriduddin Attar, Tezkiratu'l-Evliya, 2/109,

4) İbn en-Nedim, el-Fihrist, 269,

1) Tabakatu's-Sufiyye, 307,

2) Tashihu'l-İtikad, 218,

3) Erbau Nususin Tetealluku bi'l-Hallac, 59,

4) İtikadatu Fıraki'l-Muslimin ve'l-Müşrikîn, 57,

1) Tarihi Bağdad, 8/121,

2) Abdurrahman Abdulhalik, el-Fikru's-Sufi fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sunne, 413-432. Bundan sonrası Muhammed Fahr Şakfe'nin et-Tasavvuf Beyne'l-Hakkı ve'l-Halk, 185 kitabından alınmıştır. (Çeviren)

1) el-Bahru'l-Mevrud, 292'den naklen et-Tasavvufu'l-İslami fi'l-Edebi ve'l-Ahlak, 2/301,

2) 1979 yılında Mısır devlet başkanı Enver Sedat toplumun muhtelif kesimlerinin temsilcileriyle toplantılar yapıyordu. Bu toplantılar televizyonda halk gösteriliyordu. Din adamlarıyla yaptığı bir toplantıda âlimler İslâm hükümlerinin gözetilmesini ve toplumda egemen kılınmasını isterken, aralarında bulunan tarikatlar konfederasyonu başkanı şeyh es-Sutuhî, Enver Sedat'a binlerce methu sena ve duada bulunduktan sonra Mısır'da tasavvufun ve tarikatların daha çok yayılabilmesi için devlet bütçesinden kendilerine daha çok yardımların yapılmasını istedi. Bütün Mısır halkı televizyonda buna şahit oldu. Enver Sedat'ın İslâm ve müslümanlar hakkında ne kadar hayır düşündüğü müslümanların malumudur. (Çeviren)

3) el-Bahru'l-Beyrud, 293'den naklen et-Tasavvufu'l-İslami, fi'l-Edebi ve'l-Ahlak, 2/309,

1) el-İstimaru'l-Fransî fi Afrika es-Sevda', 52,

2) Tarihu'l-Arab el-Hadis ve'l-Muassır, 373,

1) ....?.............

2) ....?..........

1) Mehazi'l-Veliyyi'ş-Şeytani, 13,

2) Cevahiru'l-Maani, 221,

3) Cevahiru'l-Maani, 16,

4) Cevahiru'l-Maani, 104,

5) el-İfadetu'l-Ahmediyye, 63,

6) Cevahiru'l-Maani, 170,

7) Cevahiru'l-Maani, 163,

8) Fransızlar'ın Merakeş'i işgali sırasında Ticani tarikatı ve başka tarikat mensuplarının onlarla işbirliği içinde olmaları ve duyarsız kalmaları konusunda bakınız. Tantavi Cevheri, el-Cevahir fi Tefsiri'l-Kur'âni'l-Kerim, sayı 8, c. 30, Şaban 1385, sayfa 21,

1) Muhammed Fahr Şakfe, et-Tesavvuf Beyne'l-ve'l-Halki, 216, 25/3/1947 tarihli Mısır gazetelerinden naklen,

1) Memleketimizde her yıl yapılan Mevlana ve Hacı Bektaş törenleri bunun bildiğimiz çarpıcı örnekleridir. İslâm âleminin her tarafında durum budur. Mısır'da malum devlet başkanlarının halka bu gibi yerlerden siyasi mesajlar veya dini tebrikler yayınladıkları, kamera önünde değişik pozlar verdikleri malumdur. Aynı şekilde Suriye ve Irak devlet başkanlarının zaman zaman bu nevi ayinlere katılarak halka birtakım mesajlar verdikleri bilinmektedir. (Çeviren)

2) Suriye'de müslümanlardan bir kesime yönetimin Hama kentini mezar yaptığını bütün dünya biliyor. Buna mukabil yine Suriye'de ikamet eden ve geniş bir nüfuza sahip olan bir şeyh efendi etrafına binlerce mürid toplıyarak törenler ve ayinler yapar, canı istediği zaman Suriye sahasıyla yetinmiyerek ülkemizi de kolaçan eder, her kesimden binlerce insanı etrafına toplar, her türlü bidat ve hurafeleri yayarken, iki yönetimin de buna seyirci kaldığı bilinmektedir. Çünkü şeyh efendi iki yakaya da siyasetle işi olmadığı, Hama'da binlerce müslümanın öldürülmesinin yerinde bir uygulama olduğu, sadece nefis tezkiyesiyle uğraştığı mesajını vermiştir. Bunun örnekleri pek çoktur. Tasavvufi birer tarikattan ibaret olan Kadiyaniler'in, Bahailer'in ve benzeri kitlelerin İngiliz emperyalizmine hizmetten başka rolleri bulunmadığı herkesin malumudur. (Çeviren)

1) el-Luma', 9-12, Muhammed Fahr Şakfe, et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 134-140,

2) et-Taarruf, 99,

3) ....?.............

1) Futuhatı Mekkiyye, 1/260,

2) Aynı şekilde Celaleddin er-Rûmi de Hallacı Mansur'un masum olduğunu söylemiştir. Çünkü ona göre sofunun kalbi Allah'ın emrinin yeridir ve Allah dilemedikçe sofu dileyemez. Bkz. Ahmed Eflaki, Menakibu'l-Arifîn, 302, Terc. Tahsin Yazıcı, Hürriyet Yayınları, İst. 1973.

Celaleddin er-Rûmi, Hallac'ı büyük tazimle ve saygıyla anar. Onun için şöyle der: "Ben Hakkım, sözü Mansur'un dudağında nurdu." Ben Allah'ım, sözü Firavn'ın dudağında ise yalandı." Bkz. Mesnevi, c. 2, beyit 1264 ....?................

Yunus Emre de Hallac'ı aynı şekilde övmektedir. Bkz. Ord. Prof. M. Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, s. 268. Geniş bilgi için bkz. Hasan Küçük, Tarikatlar, s. 220, İst. 1980, TÜRDAV yayınları. (Çeviren)

1) eş-Şa'rani, et-Tabakatu'l-Kubra, 1/10,

2) eş-Şa'rani, Age. 1/10,

3) eş-Şa'rani, Age. 1/10,

4) Erbau Rususin Teteallaku bi'l-Hallac, 19, Tarihu Bağdad, 8/12,

5-6) İbn Haldun, Mukaddime, 233,

1) el-Esraru'l-İlahiyye, 48,

2) Ahmed Emin, Duha'l-İslâm, 3/245. Tasavvufun özellikle bu alanda Şia ile bütünlüğü konusunda hemen bütün kaynaklar ittifak etmektedir. Rifai ve Bektaşi tarikatlarının Şia ile bağlantısı hakkında bakınız. Abdurrahman Abdulhalik, el-Fikru's-Sufi fi Davi'l-Kitab ve's-Sunne, 370-388, 433-446,

1) Ahmed İbn Harazim (Ticani şeyhinin vird, zikir ve biyografisini yazan bir ticani müridi), Cevahiru'l-Maani, 1/184-185,

2) Ahmed İbn ....?.............

1) Bu kısım Muhammed Fahr Şakfe'nin et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 185-192, kitabından alınmıştır. (Çeviren)

1) en-Nefahâtu'l-Akdesiyye Şerhu's-Salavâti'l-İdrisiyye, hicri 1314 basım.

el-Mevahibu's-Sermediyye fi Merakibi's-Sâdeti'n-Nakşibendiyye, kitabının yazarı Muhammed Emin el-Kurdi Şahı Nakşibend'in kerametlerinden biri olarak şunu nakleder: "Derviş Halil'in yanında kaldım. Hayvanlara hizmet etmemi emretti. Öyle oldum ki yolda bana bir köpek raslasa, önüne geçmemek için durur ve önce onun geçmesini beklerdim. Yedi sene böyle devam ettim. Sonra bu çevrenin köpeklerine ihlas ve samimiyetle, tazim ve hürmetle hizmet etmemi ve onlardan medet istememi emrederek bana şöyle dedi: Onlardan öyle bir köpeğe ulaşacaksın ki ona hizmet etmekle büyük bir saadete ereceksin. Bu hizmet nimetini ganimet bildim, verdiği müjdeye heves ederek bana gösterdiği şekilde bu hizmette hiç kusur etmedim. Nihayet bir defasında bir köpeğe kavuştum. Onunla karşılaşmaktan en üstün hâle ulaştım. Önünde durdum. Kendimi tutamıyarak çok çok ağladım. O anda köpek sırt üstü yattı ve dört ayağını göğe dikti. Ondan hazin bir ses ve şefkatli bir inilti işittim. Ben de ellerimi tevazu ve eziklik içinde kaldırıp âmip dedim. Nihayet sustu ve doğruldu." el-Mevahibu's-Sermediyye, 118-119. Yine el-Envaru'l-Kudsiyye fi Menakibi'n-Nakşibendiyye, 130, kitaplarından naklen Abdurrahman Dımaşkıyye, en-Nakşibendiyye Arz ve Tahlil, 25-26, Daru Taybe, Riyad, 1984, 1. baskı. (Çeviren)

1) Bahaullah lakabıyla anılan Mirza Hüseyin'in gömülü bulunduğu yerin adı.

2) Şeyh efendinin tasavvuf konusunda bundan sonra belirteceği kanaati beklemeden biz bazı oryantalistlerin İslâm'ın tevhidi konusunda görüşlerini nakledelim. İşte Gustave Lebonn tevhidden sözederek şöyle diyor:

"İslâm, bilhassa esas temel olan mutlak tevhid konusunda Hıristiyanlık'tan ayrılır. İslâm'ın inanmaya çağırdığı tek ilah her şeye egemendir. Ne melekler, ne kıddisler, ne de başkaları onu ihata etmez. Katıksız tevhidi ortaya koyduğu için iftihar etme şerefi sadece İslâm'dır.

İslâm ve onun düşüncesi kolay, sadedir. Diğer dinlerde gördüklerimiz ve sâlim bir zevkin red ettiği çelişki ve kapalılıklardan uzaktır. Birtek ilahın varlığı ve bütün insanların onun karşısında eşitliğini söyliyen İslâm'ın esaslarından daha açık ve net hiçbir inanç yoktur." Bkz. Hadaratu'l-Arab, ter. Adil Zuaytır, 158.

Oryantalist J.J. Sedillot da şöyle der: "Putperest bir toplulukta yayılan yüce tevhid esası hamasetli üstün nefislerde hakim olmuş ve Kur'ân ona davet etmiştir. Bidatlar sebebiyle sayıları gittikçe çoğalan hıristiyan fırkaların içinde gömülü ilahiyatın aksine, İslâm'ın mutlak tevhidi kesin ve açıktır." Bkz. Tarihu'l-Arab el-Âmr, ter. Adil Zuaytır, 88.

Aynı kitabın 89. sayfasında şöyle demektedir: "Yaratıcının rasûlü olduğu için Muhammed, Allah'ın oğlunun olmadığını, kâinatın ilahının bir olduğunu, Allah'ın her türlü kuvvetin kaynağı bulunduğunu ve Allah'a inanmıyanların da yine Allah'a döneceklerini söylemiştir. Muhammed, insanların her şeyin yaratıcısı olan Allah'a vasıtasız ibadet etmelerini istemektedir."

1) Meryem, 92-94,

2) ....?...........

1) Tasavvufçular Allah'la beraber onları dost edindiklerini söylüyorlar. Acaba şirk bundan başka nedir ki?

2) Tasavvufçular onlara dua ettiklerini (çağırıp kendilerinden isteklerde bulunduklarını) söylüyorlar. Acaba dua ibadet, hatta ibadetin özü değil midir? (Örnek olarak bkz. et-Tuhfetu'l-Behiyye fi't-Tarikati'l-Mevleviyye, 52). (Çeviren)

3) Tasavvufçular yalancı ve inkarcının en büyük rab olduğunu iddia ediyorlar. Zira yalancı ve inkarcının Allah'ın görünen suretinden başka birşey olmadığını söylüyorlar.

4) Tasavvufçular rablerinin bu üç karanlık içinde evrimleşen yaratık olduğunu söylüyorlar. Bunlar körlük, ehadiyet, vahdaniyet aşamalarıdır.

5) Abdulkerim el-Cîlî dünyada da ahirette de mülkün kendisine ait olduğunu iddia ediyor. Onun yolundan giden meşhurlar da aynı şekilde iddia ediyorlar.

6) Zumer, 1-6,

7) Tasavvufçular bu hükmün İbn Arabi, İbn el-Farid, Gazali ve benzerlerinin kitaplarına mahsus olduğunu söylerken, yobaz ve bağnaz bir takım müslüman çevreler de şu veya bu âlimin kitabına mahsus olduğunu söylemektedir.

1) Tasavvufçular Allah'ın kendini eşler yaptığı, halk suretinde hak yahut kul suretinde ilah olarak gördüğünü iddia ediyor.

2) Tasavvufçular Allah'ın bizzat her şeyin kendisi olduğunu söylüyor.

3) Şura, 10-11,

4) Tasavvufçular İbn Arabi, Gazali ve benzerlerinin diliyle Allah'ın her şeyin kendisi ve gören herkesin aynısı olduğunu iddia ediyor.

5) Tasavvufçular her şeyin Allah'a denk ve eş olduğunu, çünkü âlemde ne varsa hepsinin Allah'ın zatı olduğunu söylüyorlar.

1) Şa'rani, Tabakat kitabında üstadı ve efendisi şeyh Ali Vahiş'in kerametlerini anlatırken şöyle diyor: "Şeyh (Ali Vahiş) (r.a.) bizimle beraber randevu kızları hanında ikamet ediyordu. Randevu kızlarının yanında biri çıktığı zaman ona "Dur, çıkmadan önce sana şefaat edeyim" der ve ona şefaat ederdi. Bir yöreden dişi eşeğe binmiş birini veya başkasını gördüğü zaman ona "Şu eşeğin başını tut onunla zina edeyim" derdi. Yörenin adamı bunu kabul etmiyecek olursa, bir adım atmıyacak şekilde derhal çivi gibi yerinde çakılır. Kabul edecek olursa, gelip geçenler karşısında son derece utanırdı." Bkz. et-Tabakatu'l-Kübra, 2/135, Kahire baskı, Tercümenin dördüncü cildinde Ali Vahiş maddesine bakınız. (Çeviren)

Gördüğünüz gibi, ahlaksız bir cinayet yine ahlaksız bir üslup ve lafızlarla rivayet edilmektedir. Hayvanın sahibi Ali Vahiş'in isteğini kabul etmiyecek olursa, Vahiş onu çarpar ve çivi gibi yerinde çakılıp kalmasını sağlar. Bütün bu cinayetlere rağmen Şa'rani edepsiz şeyhi için "radiyallahu anhu" diyerek ona dua da etmektedir!

1) Prof. Dr. Philip Hitti şöyle der: "Muhammed'in dini pratik ve açıktır. Ulaşılması güç çok yüksek bir hedefi göstermesi nadirdir. Lahuti (hıristiyan ilahiyatı) giriftliklerinden hemen hemen uzaktır. Kutsal sembolik sırlara, teokratik mertebelere ve hıristiyan din hiyerarşisine yahut rasullere hilafete yer yoktur." Tarihu'l-Arab el-Âm, 1/178,

1) Bakara, 166,

1) Buhari, Ahmed ve İbn Mace Enes'ten rivayet etmiştir.

2) Tasavvuf meşhurlarından Hamdun el-Kassar'ın hak adına söylediği şu söz ne büyüktür! Kendisine "Selefin sözü neden sözlerimizden daha etkili olmaktadır?" diye sorulduğunda şöyle demiştir: "Çünkü onlar İslâm'ın üstün olması, nefislerin kurtulması ve Allah'ın razı olması için konuştular. Biz ise nefsin üstünlüğü, dünya çıkarı ve insanların rızası için konuşuyoruz.-" Hicri üçüncü asırda tasavvuf meşhurlarından birinin söylediği söz budur. Acaba ondan sonrakileri görseydi ne diyecekti? Bkz. es-Sulemi, Tabakatu's-Sufiyye, 125.

1) Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul, 93,

2) Bu görüş de çelişkilidir. Çünkü selbilik (mutlak olmamak)la tavsif etmek, icap (mutlak olmak)la tavsif etmek gibi varlık için bir kayıttır. Yani mutlak olmadığını söylemek onun için nasıl bir niteleme ise, mutlak olduğunu söylemek de yine bir nitelemedir.

1) "Gizli bir hazine idim, bilinmek istedim ve yaratıkları yarattım, benimle beni tanıdılar" hadisini tasavvufçuların uydurmasının sebebi budur. Tasavvufçular "benimle" sözünü "Muhammed"le açıklarlar. Çünkü cümle hesabıyla sayıda ona müsavidir.

2) Gümüşhanevi4nin Camiu'l-Usul kitabında Hakikatı Muhammediyye maddesine bakınız. Yine Curcani'nin Tarifat kitabına bakınız.

3) Muhammed ed-Demirdaşi, Risale fi Marifeti'l-Hakayık, 7,

4) Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul, 107,

5) Gümüşhanevi, Age. 92, Şia kültüründe Hakikatı Muhammediye yahut Nur'u Muhammedi inancı için şu sözlere bakmak yeterlidir; (Gûya) Hz. Ali söylemektedir: "Ben ve peygamber, onun buyurduğu şekilde, Allah'ın nurundan bir nurduk. O zaman Allah, bu nurun ayrılmasını emir buyurdu, sonra bir yarısına Muhammed ol, dedi. O da Muhammed oldu. Öteki yarısına da Ali ol, diye emretti. O da Ali oldu." Ali Şeriati, Ali Şiası Safevi Şiası, 153. (Çeviren)

1-2-3) Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul, Ehadiyyet ve Vahidiyyet Maddeleri, Abdulkerim el-Cîlî el-İnsanu'l-Kâmil, 1/30,

"İbn el-Farid da Hakikatı Muhammediyye'yi şöyle dile getirir:

"O (Muhammed) olmasaydı Âdem'in sureti olmaz ve (yasak ağaçtan) yedikten sonra Allah onun tevbesini kabul etmezdi" Abdullah Develioğlu, Gülzarı Sofiyye, 385, Beyit 82,

Nitekim meşhur şair el-Busirî de kasidesinde hakikatı Muhammediyye'yi şöyle terennüm ediyor:

"Bütün peygamberlere gelen âyetler, O'nun (Muhammed'in) nurundan onlara gelmiştir." Gülzarı Sofiyye, 387. (Çeviren)

1-2-3) İbn Arabi, el-Futuhatu'l-Mekkiyye, 152-154, 155, Abdulkerim el-Cîlî'nin daha cesur ve açık ifadeleri için de bakınız. el-İnsanu'l-Kâmil, 3, 102, 104, "Bazan tam bir ilah, bazan yarım ilah, bazan bütün yaratıkların ilk hakikatı, bazan Ka'benin manevi şahsiyeti, bazan lahuti ve nasuti kimliği şeklinde

anlatılan Hakikati Muhammediyye hakkında fazla bilgi için bakınız. İmam Rabbani, Mektubat, 251, 252, 260, 200, 121, 117, 209 nolu mektuplar. Tercüme, Hüseyin Hilmi Işık, Sönmez neşriyat, İstanbul, 1968. (Çeviren)

4- "Sen olmasaydın âlemi yaratmazdım" anlamındaki "levlake" hadisini tasavvufcular bir amaçla uydurmuşlardır. Bununla da hıristiyanlara üstünlük sağlamayı düşünmüşlerdir. (Çeviren)

1-2-3) Dr. Zeki Mübarek, et-Tasavvufu'l-İslâmî fi'l-Edebi ve'l-Ahlak, 1/210, 279, 201, Muhammed Fahr Şakfe, Age. 77'den naklen.

4) ....?.............

5) ....?..........

6) ....?.............

1) Cuma, 2,

2) Zumer, 30-31,

3) İsra, 91-94,

4) İsra, 1,

5) Cin, 19-22,

1) Muhammed Bahauddin el-Beytar, en-Nefehâtu'l-Akdesiyye, 9, 11, 13,

1) Tasavvufçuların terminolojisinde körlük (boşluk), ehadiyyet mertebesidir. Bu da ilk taayyun ile belirlenir. Çünkü serteni, hakikatlerin ve isimler nisbetinin mahallidir. Bkz. Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul, ayn maddesi,

2) İbn Arabi cümlede kurnazlık yaparak "Medine'ye" anlamındaki kelimeyi bile bile sona bırakmış ve okuyucuyu oyuna getirmeğe çalışmıştır.

3) İbn Arabi'nin çömezlerinden el-Kâşânî bu âlemlerin üç olduğunu söylüyor. Birincisi ferdiyettir. Bu da ilahi zatın mevcut olduğu ve beraberinde başka bir şeyin bulunmadığı cem' halindeki varlığıdır. Yani bütün varlıkların onda toplandığı ve henüz ondan ayrılmadığı halidir. İkincisi de vitriyyettir. Bu da her şeyin fena bulmasından sonra cem' makamında kalması halidir. Yani her şey yok olunca yine bütün varlıkların onda toplanacağı ve tek başına kalacağı halidir. Üçüncüsü ise, maiyyettir. Bu da ayrı oluş (tefrika) âleminde Allah'ın diğer her şeyle beraber bulunması halidir. Birinci mertebe sıfatların kendisinden doğduğu,

ikinci mertebe sıfatların kendisine döndüğü, üçüncü mertebe ise sıfatların kendisinden doğduğu ve yine kendisine döndüğü mertebedir. Bkz. el-Kâşânî, Keşfu'l-Vucuh el-Ğur, 133,

4) İbn Arabi, Mecmuatu'l-Ahzab, s. 2, İstanbul, hicri 1298 basım,

1) Mecmuu'l-Ahzab, 557, İstanbul baskısı,

1) Ali İmran, 144,

2) Kehf, 110,

1) Furkan, 7,

2) Enbiya, 8,

3) Furkan, 25,

4) ....?...........

1) Ömer İbn Said el-Fûnî, Rimahu Hizbi'r-Rahim, 1/219, hicri 1345 baskı,

2) İsra, 73-75,

1) ....?................

1) Bakara, 23,

2) Buhari, Enbiya 48,

3) Ahmed İbn Hanbel, 1/299, Nesai de rivayet etmiştir.

1) Bunların görüşlerini bir delil olması için değil, sadece bir mukayese yapmak ve gerçeğin bu şekilde olduğunu belirtmek için zikrediyoruz. Düşmanlıklarına rağmen oryantalistler bunu kavrıyor ve itiraf ediyor, ama tasavvufçular ....?...........

2) ....?.............

1) Fi't-Tasavvufi'l-İslami, terc. Dr. Afifî, 160,

2) ....?................

3) ....?.............

1) ....?.................

2) ....?.................

1) Ömer İbn Said, Rimahu Hizbi'r-Rahim, 14,

2) ....?..............

3) ....?............

4) ....?.............

1) Ali İmran, 128,

2) Ahkaf, 9,

3) Cin, 21-22,

1) Fusu'l-Hikem, 181,

2) Fusu'l-Hikem, 80,

1) Tâhâ, 114,

2) eş-Şa'rani, el-Kibritu'l-Ahmer, 6, el-Yevakît ve'l-Cevahir hamisinde, ...?............

1) Necm, 5-7,

2) Furkan, 32-33,

3) Şura, 52,

1) Yunus, 15-16,

1) Meryem, 64, Bilgi için bkz. İbn Kesir tefsirinde bu âyetin tefsiri.

1) Ali İmran, 61, 64,

1) Sebe', 24,

1) Abdurrahman el-Cami, Şerhu'l-Fusus, Hûd Fassının Şerhi,

2) İbn Arabi, Zehairu'l-Ahlak, Şerhu Tercümani'l-Evsak, 39,

1) Heyûla Yunanca bir kelimedir. Asıl ve madde anlamındadır. Felsefî terim olarak "Şeyin bilkuvve kendisiyle kaim olduğu"dur yahut cisim için meydana gelecek ittisal ve infisali kabul eden cisimde bir cevherdir. İbn Arabi burada "kabul eden" mamasında kullanmıştır. Yani bütün inançların suretlerinin

(şekillerinin) yerleştiği, onunla kaynaştığı ve türlü inançlarına uygun olarak fiillerinin meydana geldiği kişi anlamındadır.

2) Fususu'l-Hikem Bâlî Şerhi, 191, hicri 1309 baskı,

3) Va'ddan maksadı ahiretteki nimettir. Vaidden maksadı da ahiretteki azaptır. Buradan hareketle müşrikler için bile ahirette azabın kesin olarak bulunmadığını söylemektedir.

1) Fususu'l-Hikem, Dr. Afifi tahkiki, 1/94,

2) Fususu'l-Hikem, ...?...........

1) Fususu'l-Hikem, 212,

2) İbn Arabi Firavn'ın kurtulanlardan olduğunu söylerken, yüce Allah o ve yandaşları hakkında şöyle buyurmaktadır: "Firavn'a git, çünkü o azdı. De ki: Arınmaya gönlün var mı? Sana Rabbinin yolunu göstereyim de, O'ndan kork. O anda ona en büyük mucizeyi gösterdi. Hemen yalanladı ve isyan etti. Sonra tuzak kurmaya çalışarak geri gitti. Derhal adamlarını topladı ve onlara bağırdı: Ben sizin en yüce Rabbinizim. Allah onu herkese ibret olarak dünya ve ahiret azabıyla cezalandırdı. Elbette korkan kimseler için onlarda ibret vardır." Naziat, 17-26,

3- el-Cîlî'nin şeriatlarla alay edişine bakınız. Sebebi de, sadece ve sadece zat ve sıfat olarak Allah ile diğer varlıkların ayrı şeyler olduğuna hükmetmeleridir. el-Cîlî, Allah ile diğer varlıklar arasındaki birliği su ve kar arasındaki birliğe benzetmektedir. Her biri diğerinin aynıdır. Kar donmuş su olduğu gibi su da erimiş kardır. Aradaki farklılık hakikatta değil, isimdedir. Allah ve yaratıklar da böyledir. Çünkü aradaki farklılık sadece isimdedir. Tıpkı kar ile suyun sadecec isimlerinin farklı olması gibi.

4) Abdulkerim el-Cîlî, el-İnsanu'l-Kamil, 1/23, hicri 1293 baskı,

1) İbn Acibe, İkazu'l-Hikem, 1/143, hicri 1231 baskı,

2) Abdulkerim el-Cîlî, el-İnsanu'l-Kâmil, 1/69. Görüldüğü gibi putlara, gezegenlere ve tabiata tapmanın doğru olduğunu, çünkü tapılan bu şeylerin Allah'ın birer görünümü ve ortaya çıktığı suretlerden ibaret ....?............

1) ....?.............

1) Goldziher şöyle diyor: "Tasavvufçular İslâm'a ne kadar bağlı ve hayran görünseler, çoğunda dinler ve inançlar arasındaki sınırları ortadan kaldırmaya çalışan ortak bir eğilim bulunmaktadır. Hepsinde bütün bu inançların, ulaşılması arzu edilen gaye konusunda hatırı sayılır değere sahiptir." el-Akide ve'ş-Şeria, 151,

"Tasavvufçularda dinlerin birliği inançı, felsefelerinde egemen olan her şeyi sevme anlayışından ileri gelmektedir. Mümin, kâfir, helal, haram, meşru, gayri meşru ayırımı yapmadan bütün insanları ve varlıkları sevme hastalığının bir ürünü ve neticesidir. Zaten vahdeti vücut inancı da buna götürmektedir. Onun için meşhur tasavvufçuların mümin, kâfir, ahlaklı, ahlaksız ayırımı yapmadan bütün insanlara aynı sevgi ve sempati ile yaklaştıklarını görüyoruz. Hatta günümüzde tasavvuf çevrelerinin İslâm'a doğru bir şekilde bağlı olanlara düşmanlık ve nefretlerine karşın, İslâm'dan sapmış veya İslâm dışı inançlara bağlı türlü din ve fırka mensuplarına daha fazla yakınlık göstermeleri, onlarla senli benli olmaları, izzet ve ikramlarda bulunmaları, kısaca gayri müslimleri temiz müslümanlara tercih etmeleri bu sebeptendir. Zaten "ne olursan ol, gel" felsefeleri, "yaratandan ötürü her şeyi sev", "bazan yahudi, bazan hıristiyan, bazan mecusi, bazan da müslüman" anlayışları hep bu sapıklığın ürünüdür. Mümin kâfir, insan hayvan, temiz necis varlık ayırımı yapmadan Allah'ın bütün varlık ve eşyaya hulul ettiğini, onunla birlik olduğunu veya onların suretlerinde göründüğünü söyliyen felsefe, olsa olsa bu hak batıl ölçüsü ve sınırı tanımıyan küfür ve saçmalıkları doğurur. İslâm âleminde ....?.................

1) el-Futuhatu'l-İlahiyye fi Şerhi'l-Mebahisi'l-Asliyye, 147, Basım 1913,

2) Age. 146,

3) Muhammed Osman, el-Hibâtu'l-Muktebese, basım 1939,

"Hiçbir müslüman Allah'ın müminlere vadettiği dünya ve ahiret hayatındaki müjdeleri inkar etmez. Kur'ân-ı Kerîm Allah'ın ....?.................

1) eş-Şarani, Kavaidu's-Sufiyye, 131,

2) eş-Şarani, Kavaidu's-Sufiyye, 154,

3) Letaifu'l-Minen, 2/103. Bu alanda İsmailiyye fırkasını taklid etmişlerdir. Çünkü bu fırka imamları yanında başka bir otoritenin varlığını kabul eden veya ona itaatin vacipliğinden şüphe eden kimsenin peygamberin yanında başka bir peygamberin varlığını kabul eden ve onun peygamberliğinden şüphe eden kişi

gibi olduğunu söyler. Bununla Allah'a ortak koşmuş gibi olur. Bkz. Goldziher, el-Akide ve'ş-Şeria, 218,

Şeyhi tanrılaştıran ve müridi hayvanlaştıran anlayış tasavvufun bütün menkıbe ve âdâp kitaplarında mevcuttur. Mesela Ariflerin Menkıbeleri, I-II, et-Tuhfetu'l-Behiyye fi't-Tarikati'l-Mevleviyye, Camiu Kerameti'l-Evliya, et-Tabakatu'l-Kübra, Tezkiratu'l-Evliya, el-İbriz, Tenviru'l-Kulub fi Muameleti Allâmi'l-Guyub, Şifau'l-Alîl Tercemetu'l-Kavli'l-Cemil, el-Envaru'l-Kudsiyye fi Menakibi'n-Nakşibendiyye, Nefahatu'l-Uns min Hadarati'l-Kuds, Camiu'l-Usul fi'l-Evliya, gibi burada sayamıyacağımız menkıbe ve adab kitapları bu gibi saçmalıklarla kurtarılmadıkça İslâm âleminde hurafe ve saçmalıkların önü alınamıyacaktır. (Çeviren)

4- Mısır'da tarikatlar meşhur bir post için henüz altını pisleten bir çocuğu beş yıl şeyh olarak seçmiştir. İslâm âleminin hemen her tarafında bu nevi uygulamalar bulunmaktadır. Bkz. el-Mecmuatu'd-Demirtaşıyye, 154,

Küçük çocukların veli ve keramet sahibi yapıldığına dair bir örnek verelim. el-İmamu'l-Ekber ve Şeyhu'l-Ezher (Ezher şeyhi ve Mısır'ın en büyük âlimi) olan Dr. Abdulhâlim Mahmud, Silsiletu A'lami'l-Arab (Arap Meşhurları Serisi)nde çıkan Ebu'l-Hasan eş-Şazeli ile ilgili kitabında vahdeti vücut dininde olan İbn Beşiş'in büyüklüğünü anlatırken şu olayı nakleder:

"İbn Beşiş Ebu'l-Hasan eş-Şazeli'nin gözünü kamaştırmıştır. Kur'ân ve sünnete dayanan ilmiyle, velayet ve kerametiyle gözünü kamaştırmıştır. Durretu'l-Esrar kitabının sahibi şunu rivayet ediyor:

Onun birçok harikuladeliklerini gördüm. Birgün yanında oturuyordum. Kucağında oynaştığı küçük bir oğlu vardı. Aklıma ondan ismi azamı sormak geldi. Çocuk kalktı ve yakama sarılarak şiddetle salladı ve şöyle dedi:

Ey Ebu'l-Hasan! Şeyhten ismi azamı sormak istedin.Doğrusu, Allah'ın ismi azamını sormak yerine, senin kendin ismi azam olman gerekir." Şeyh gülümsedi ve "Falan benim yerime sana cevap verdi" dedi. Dr. Abdulhâlim Mahmud, Ebu'l-Hasan eş-Şazeli, 25,

Görüldüğü gibi tasavvuf büyüsüyle büyülenmiş olanlar imamı ekber ve şeyhi ezher de olsa, gözündeki tasavvuf perdesini atıp hakkı görememekte ve bu büyünün etkisinden kurtulamamaktadır. (Çeviren)

1) er-Risaletu'l-Kuşeyriyye, 151. Allah'ın hakları için tevbe geçerli olurken, üstadların hakları için tevbenin geçerli olmaması anlayışı, acaba bu tağutların Allah'tan çok Allah'lık tasladıklarını göstermiyor mu?

Müridin şeyhe karşı takınması gereken âdâbı isterseniz biraz da Muhammed Emin el-Kurdi'nin Tenviru'l-Kulub kitabından dinliyelim:

"Mürid şeyhine tazim göstermeli, açık ve gizli bütün durumlarda onu büyük tanımalıdır. Maksudunun ancak onun elinde gerçekleşebileceğine inanmalıdır. Gözü başka bir şeyhe meyledecek olursa, şeyhinden mahrum olur ve feyiz ona kapanır. Şeyhin bütün tasarruflarına razı olması, ona itaat etmesi ve boyun eğmesi gerekir. **Mal ve beden ile ona hizmet etmelidir.** Çünkü irade ve muhabbetin cevheri ancak bu yolla belli olur. Doğruluk ve samimiyet ölçüsü ancak bu ölçü ile bilinir. **İşlediğinin zahiri haram da olsa, şeyhinin yaptığına itiraz etmemelidir. Ona "Niçin böyle yaptın?" dememelidir. Çünkü şeyhine "niçin?" diyen kişi asla felah bulamaz.** Zahirde şeyhten kötü bir durum sadır olabilir. Fakat batını itibariyle o durum güzeldir. (Çünkü o bilir ama siz bilemezsiniz). Külli ve cüzî, ibadet ve âdet olsun, bütün işlerde iradesini şeyhinin iradesine teslim etmelidir. Gerçek müridin alametlerinden biri de, şeyhi kendisine "Şu fırına gir" derse girmesidir. Şeyhin durumlarını hiçbir şekilde araştırmamalıdır. Zira böyle bir şey, çok kişi için meydana geldiği gibi, helakine sebep olabilir. Bütün durumlarda şeyhi hakkında hüsnüzanda bulunmalıdır... Bereketini kazanması için ikamette ve yolculukta, **bütün işlerinde şeyhini kalbinden çıkarmamalıdır. Dünya ve ahiretle ilgili elde ettiği bütün hareketlerin kendisine şeyhinden geldiğine inanmalıdır... Testerelerle bile kesilse, şeyhinin bir sırrını açmamalıdır.** (Çünkü tekkelerde İslâm dışı ve İslâm devleti aleyhine her türlü cinayeti işlemekten geri kalmamışlardır). Şeyhinin gönlünün meylettiğini sezdiği bir kadınla evlenmemeli ve şeyhinin boşadığı yahut ondan dul kalan bir kadınla asla evlenmemelidir. (Çünkü şeyh Hz. Peygamber'in yerine oturtuluyor). Şeyhin sevdiği kişilerle oturmalı, sevmediği kişilerle oturup kalkmamalıdır. Kendisine iltifat etmemesine ve kendisinden yüz çevirmesine sabretmeli, falan için şöyle böyle yaptığı halde bana niçin böyle yapmıyor, dememelidir. Şeyh için hazırlanmış olan yere oturmamalı, izni olmadan herhangi bir konuda ona ısrar etmemeli, yolculuğa çıkmamalı, evlenmemeli ve önemli bir iş yapmamalıdır." Tenviru'l-Kulub fi Muameleti Allami'l-Ğuyub, 528-531. Kitabın ismindeki Allamu'l-Ğuyub'dan maksat, yazarın sözünü ettiği şeyhin kendisi olsa gerek. Çünkü böyle bir tavır olsa olsa ancak Allah'a karşı takınılabilir.

İsterseniz şeyhin özelliklerini aşıkların sultanı İbn el-Farid'den dinliyelim:

"Olaylar meydana gelmeden önce Levh-i Mahfuz'dan basiret gözüyle okuyarak onları haber vermektedir." Bkz. Gülzarı Sofiyye, 270, beyit 25,

Beytin açıklamalı tercümesini gelin bir de Gülzarı Sofiyye'nin yazarı Abdullah Develioğlu'nun ağzından dinliyelim:

"Ve mürşid kuvve-i kudsiyye ile Levh-i Mahfuz'dan okuyarak batın-ı ğaybde kendisine malum ve başkalarına meçhul olanları âlem-i şahadette vukuundan evvel haber verir olmalıdır." Gülzarı Sofiyye, 270, Ahmed Said Matbaası, İstanbul, tarih yeri yırtılmıştır.

Develioğlu devam ediyor:

"Birgün şeyhine "niçin?" diye sorarsa, tasavvuf ehline göre, bu mürid kıyamete kadar felah bulamaz." Age. 298, beyit, 38. Allah'a karşı yapılan isyandan tevbe edilir ve Allah bağışlayacağını bildirdiği halde, şeyhine itiraz eden mürid kıyamete kadar felah bulamaz! Ne dersiniz, böyle bir din İslâm olur mu?

Develioğlu devam ediyor: "Hazır ve gaip, uzak ve yakın iken, iki halde de onu müşahade eder." Age. 331, beyit 48. Bilgisi ve görmesi hiçbir şeyin bulunmadığı yüce Allah'a -hâşâ- sanki denk! Halbuki İhlas Sûresi'nde Allah, hiçbir kimsenin kendisine denk ve benzer olmıyacağını bildirmiştir.

"Hiçbir gün şeyhinden başkasına iltifat etmez. Çünkü böyle bir şey, ondan her şeyin kesilmesine sebep olur." Age. 326, beyit 55. Allah kendisine iman etmiyen her türlü kâfir ve günakharın rızık ve diğer hayat kaynaklarını kesmezken, şeyh müridin her türlü fuyuzatını ve ihsanlarını kesebiliyor!

Şeyhin bir nevi tanrılaştırıldığı, ehli kitabın din adamlarını tanrılaştırdığı gibi şeyhin bir nevi şari" sayıldığı, emir ve yasaklarının Allah'ın hükümleri gibi görüldüğü, karşısında müridin yaşıyan bir insandan çok, ölü bir cenaze durumunda olduğu bilgileri hemen bütün tasavvuf kitaplarında mevcuttur. Yaşıyan şeyhler de müridlere hep bunları telkin eder ve onları bu terbiye ile eğitirler.

Şeyhin elinde müridin ğassalın elindeki cenaze gibi olması gerektiği, her nimeti ve feyzi ondan bilmesi, ona itiraz etmemesi ve kul kölesi olması gerektiği inancı âdâb kitaplarının hemen hepsinde mevcuttur. Mesela bugün tasavvufçuların âdâb olarak okuttukları ve din kitabı olarak belledikleri Muhammed İbn

Abdullah Hâni'nin Ali Hüsrevoğlu tarafından tercüme edilen ve İstanbul'da 1980 tarihinde basılan ÂDÂB kitabında 152-156 sayfalarına bakınız.

Şeyhlerin elinde mürid dedikleri insanların ne duruma geldiğini şu örnekten de rahatlıkla anlamak mümkündür; Ahmed Eflaki naklediyor:

"Sultan Veled buyurdu ki: Birgün babam medresede bilgiler saçıyordu. (Bu arada): Gerçek mürid, kendi şeyhinin herkesten üstün olduğuna inanan kimsedir (dedi). Öyle ki bir adam Beyazid'in müridlerinden birine: Şeyhin mi büyük Ebu Hanife mi? diye sordu. Mürid: Şeyhim, dedi. Sonra Ebu Bekir mi büyük senin şeyhin mi? diye tekrar sordu. O yine, şeyhim, diye cevap verdi. (Nihayet) o, birer birerütün sahabeyi saydıktan sonra "Muhammed mi büyük, senin şeyhin mi?" dedi. Yine şeyhim büyüktür, dedi. En sonunda "Tanrı mı büyük senin şeyhin mi?" diye sordu. Mürid: Ben Tanrıyı şeyhimde gördüm. Şeyhimden başka bir şey tanımam, hep onu tanırım" dedi.

Başka bir müridden de "Tanrı mı büyük, yoksa senin şeyhin mi?" diye sordular. O da: Bu iki büyük arasında hiç fark yoktur, dedi. Ariflerden biri de "Bu iki büyükten daha büyük bir ilazımdır ki bu farkı ortaya koysun" demiştir.

ŞİİR

"Tanrı görünmediği için peygamberler onun naibi olmuşlardır. Hayır, hayır. Böyle de değil, bu naiple naibin naipliğinde cbulunduğu kimseyi birbirinden ayırmak çirkin şeydir. Burada ikilik yoktur." Bkz. Ahmed Eflaki, Menakibu'l-Arifin, 1/310-311. Çeviren Prof. Tahsin Yazıcı, Hürriyet Yayınları, İstanbul 1973, Tasavvufun karanlıklarına aşık olan ve insanlara kurtuluş yolu olarak sunanlara ithaf olunur! (Çeviren)

1) Cüneyd el-Bağdadi, Maruf el-Kerhi'nin kabri hakkında şöyle diyor: "Marufun kabri denenmiş bir panzehirdir. Ondan şifa istenir ve onunla teberruk edilir." Bkz. er-Risaletu'l-Kuşeyriyye ve Sulemi'nin et-Tabakatu's-Sufiyye, kitaplarında Marf el-Kerhi bölümü.

1) Bu pasajlar için bkz. el-Akide ve'ş-Şeria, 222, 234,

1) el-Akide ve'ş-Şeria, 266,

1) eş-Şa'rani, et-Tabakatu'l-Kubra, 2/129, (Tercümesi kitapçılarda satılır, ...?.................

1) ....?..............

2) ....?.............

1) Abdulaziz ed-Debbağ, el-İbriz, 2/43, hicri 1292 baskı,

2) Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul fi'l-Evliya, 133,

1) eş-Şarani, et-Tabakatu'l-Kübra, 2/80, 81,

2) eş-Şarani, Age. 80,

3) eş-Şarani, Age. 2/122, 132, Subayh baskısı, Ebu Havde için de eş-Şarani şöyle demektedir: "Allah ondan razı olsun, bir kadın veya bıyıkları henüz terlemiş bir genç gördüğü zaman onunla cinsi münasebete kalkışır ve dübürünü yoklardı. Bu kişi ister emirin, ister vezirin oğlu olsun, isterse babasının veya başkaların huzurunda olsun, arkasını yoklar ve onunla livata yapmaya kalkışırdı." et-Tabakatu'l-Kübra, Age. Ebu Havde bölümü.

1) es-Sulemi, Tabakatu's-Sufiyye, 190,

2) es-Sulemi, Age. 189,

3) es-Sulemi, Age. 191,

4) es-Sulemi, Age. 232,

5) Şuara, 165,

1) Olayın tamamı için bkz. eş-Şarani, et-Tabakatu'l-Kübra, 2/135, Subayh baskısı,

2) ed-Derdîr'in Şerhu'l-Haride'sine yazdığı haşiyede es-Savi er-Rifai'nin Rasûlullah'ın kabri karşısında durup ona şu iki beyitle münacatta bulunduğunu zikreder:

"Uzaklık halinde ruhumu gönderiyordum. O benim yerime vekil olarak toprağı öpüyordu.

İşte hortlaklar devleti gelmiş, sağ elini uzat ki dudaklarım onu öpme şerefine kavuşsun." Elin kabirden çıktığını söylerler. Gördüğünüz gibi eş-Şarani ve efendisi ne olursa olsun bu kerameti gösterme şerefine ulaşma çabasındadırlar.

3- es-Seyyid el-Bedevi'nin hayat hikayesini eş-Şarani4nin Tabakatı'ndan okuyabilirsiniz.

"Ölülerin hayat işlerinde tasarruf ettiklerini isterseniz tasavvuf meşhurlarından Gümüşhanevi'nin dilinden dinliyelim: "Ali el-Karşi (Hz.) diyor ki: Bütün velilerden dört kimseyi, kabirlerinde bile, hayatlarındaki gibi tasarruf yaparlarken gördüm. Bunlar Abdulkadir Geylani, Şeyh Maruf el-Kerhi, Şeyh Ukayl el-Menci (Münci), şeyh Hayyad Bin Kays el-Harrani hazaratıdır." Veliler ve tarikatlarda Usul (Camiu'l-Usul tercümesi), 50, tercüme Rahmi Serin, Pamuk Yayınları, İstanbul 1977. (Çeviren)

Bu zincirin çağdaş halkalarından biri olan M. Esad Coşan da aynı inancı sürdürmektedir. Şöyle diyor: "Evliyaullah Allah'ın sevgili kulları, Allah'ın rızasını kazanmış kullar, vefatlarından sonra da insanlara müessirdirler. Yani tasarruf sahibidirler. Yani sizinle münasebetleri vardır, alakaları vardır. Rüyamıza girerler, nasihat ederler, ikaz ederler." Tasavvufa Giriş, 13, Gümüş Yayınevi, Konya 1990. "Onun için o büyüklerimize bir fatiha üç ihlas okuyun, gönderin ruhaniyetlerine. **İstimdad edin. Şirk olmaz mı? Olmaz.** Çünkü Allah'ın sevgili kullarını Allah için sevmek sevaptır." M. Esad Coşan, Tasavvufa Giriş, 14, Gümüş Yayınevi, Konya 1990,

İsterseniz bunu diğer bir çağdaş tasavvuf meşhururundan dinliyelim: "Şu bir gerçek ki ölü diyerek dikkate almadığımız varlıkların kainattaki rolleri, diri dediklerimizden daha fazladır... Hatta böyleleri tasarruflarını daha çok ölüm sonrasında icra etmek üzere bu âlemden çekilirler." Yaşar Nuri Öztürk, Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnete Göre Tasavvuf.

1) eş-Şarani, et-Tabakatu'l-Kübra, 2/154. Bir adamın tasavvufçulardan birinin kabrine gittiği ve şikayetini ona bildirdiğini, kabirdekinin de henüz mürekkebi kurumamış bir beytin yazılı bulunduğu bir hitabı reyhan çubuğuyla uzattığını anlatırlar. Bkz. İbn Acibe, Şerhu'l-Hikem, 2/318,

2) el-Kayserî zevki şöyle tarif eder: "Âlimin delil ve kesb yolu ile yahut iman ve taklid yolundan giderek elde ettiği değil, keşf ve vicdan yolu ile elde ettiğidir." Bkz. Matlau Hususi'l-Kelim, 193. Gümüşhanevi de zevki şöyle tarif eder: "En ufak bir şimşek tesellisi anında peşpeşe gelen şimşekler sırasında hakkın hak ile müşahade edilmesi derecelerinin ilkidir." Camiu'l-Usul, 101, İbn Arabi ise şöyle der: "Aynı kaynaktan kaynaklanmasına rağmen ehlullaha hasıl olan zevki ilimler, hasıl olan kuvvetlerin farklılığına göre farklı olmaktadır. "Fususu'l-Hikem, 107, el-Halebi baskısı; aynı kaynaktan maksat, ilahi zatın kendisidir.

1) Ahzab, 28. Âyeti sapık düşüncesine âlet ediyor. (Çeviren)

2) el-İbriz, kitabının sahibi Abdulaziz ed-Debbağ şöyle diyor: "Büyük veli insanlara görünürde şeriata muhalefet ediyor, ama gerçekte muhalefet etmiyor. Sadece, ruhu zatını örtmüş ve zatı suretinde görünmüştür. Bir masiyet işlediği zaman aslında o masiyet değildir." 2/43. Şöyle devam ediyor: "Valeyet aşamasında velinin içki içenlerle beraber oturup onlarla içmesi tasavvur edilir. Onun da içki içtiği sanılır. Halbuki ruhu suretlerden birinde görünmüş ve yapacağını yapmıştır. el-İbriz, 2/41 (veya 1/41),

3) ....?................

1) eş-Şarani ise şeyhinin kerametinden söz ederek şöyle diyor: "Nöbetçiler Ali el-Havvas'ı vurdukları zaman eş-Şerif (Hz. Peygamber ....?...............

1) Abdulaziz ed-Debbağ, el-İbriz, 2/73, el-İbriz kitabı Abdullah Arığ tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve 1969 yılında Mehmed Zahid Kotku'nun öven ve okunmasını tavsiye eden mukaddimesiyle İzmir'de yayınlanmıştır. Ayrıca Celal Yıldırım tarafından da tercüme edilmiş ve iki büyük cilt halinde Demir Kitabevi tarafından İstanbul'da yayınlanmıştır. (Çeviren)

2) Ahmed İbn Muhammed Ebu'l-Abbas et-Ticani, hicri 1150 doğumlu.

3) Bunlar, Rasûlullah lakabıyla bilinen Mirza Gulam Hüseyin'in kendisi için iddia ettiklerini aynısıdır.

4-5-6-7-) Rimahu Hizbi'r-Rahim, 2/3-5 vd. Ali Harazim, Cevahiru'l-Maani, 1/46-47,

8-et-Tûsi, el-Luma, 383, Leiden maskısı,

9- Necm, 48,

10- Cin, 26-27,

1) eş-Şa'rani, et-Tabakatu'l-Kübra, 2/61, el-Acmi bölümü,

2) eş-Şarani, et-Tabakatu'l-Kübra, 2/61, el-Acmi bölümü,

eş-Şarani'nin ifadesine göre adam insanlar için çok tehlikelidir. İnsanların görmelerine engel olan bir kişi nasıl veli olabilir? Böyleleri toplum için bir felaket olmaz mı?

Tasavvuf tarihi boyunca köpek tasavvuf meşhurları arasında ideal bir örnek olup hepsinin hedefi onun gibi olmaktır. Gerekçeleri de Ashabı Kehf'in köpeği

Kıtmîr'in adının Kur'ân'da geçmiş olması ve o köpeğin sözkonusu insanlarla beraber bulunmasıdır. Sanki Kur'ân'da adı geçen bütün varlıklar mukaddesmiş gibi Kıtmîr adı da orada geçti diye tasavvufçular tarafından kutsallaştırılmaktadır. Firavn, Karun, Ebu Leheb ve daha başka kâfirlerin adları Kur'ân'da geçmesine rağmen İslâm nazarında hiçbiri kutsallaşmadığı gibi Kıtmîr de bundan dolayı kutsallaşmış ve ideal bir örnek olması sözkonusu değildir. Ama ne hikmetse, tasavvuf meşhurları kendilerine Kıtmîr adını takmak ve onun gibi bir köpek olmak kendileri için en büyük ideal bilirler. Bu da köpeği kutsallaştırmaları ve ideal bir örnek saymalarından ileri gelmektedir. Daha önce Nakşibendiler'in şeyhinin köpeği nasıl bir veli gördüğünüo ve dualarını nasıl aldığını kaydetmiştik. Bu nevi misaller menkıbe kitaplarının hemen çoğunda bulunmaktadır.

Tasavvufçuların eskileri böyle olduğu gibi yenileri de bu şekildedir. Günümüzden bir örnek verecek olursak, Ribat Dergisi'nin 1982 tarihli ikinci sayısında çıkan ve ideal bir mümini ve müridi köpeğe benzeten aşağıdaki yazısını gösterebilirz. Şöyle diyor:

Köpekte Bulunan On Güzel Haslet

1- Sadakat: Köpek sahibini terketmez, kovsa da bırakmaz, küsmez, hizmet eder.

2- Kanaat: Ne verilirse razı olur. Sofraya sokulmaz, bulduğu ile iktifa eder. Yerine biri gelse onu oradan kovmaz.

3- Tevazu: Yattığı ve gezdiği yer, alelade yerlerdir. Kendi için yüksek yer aramaz. Ne yedirilirse yer.

4- Tevekkül: Yarını düşünmez, yerini yermez, erzak biriktirmez.

5- Teslimiyet: Sahibini bırakmaz. Dövse de, ayağını kırsa da yine çağırınca gelir. (Kuyruğunu sallıyarak) teslimiyet gösterir. İyilik edeni bilir ve unutmaz.

6- Zühd: Kendisini umumi zuharata bırakmıştır. Gelecek için bir düşüncesi ve hazırlığı ve esaslı bir bakımı yoktur.

7- Miskinlik: Her yeri dolaşır. Bir şey verilirse alır, vermezlerse bakar geçer. Kendine dokunmazlarsa bir şey yapmaz, yoluna gider.

8- Uyanıklık: Çok az uyur. Şehirlerin, köylerin sokaklarında gece bekçisidir. Hırsızları tanır, evleri, bağları, bahçeleri, sürüleri korur.

9- İstiğna: Çekingendir. Başkalarının nasibine tecavüz etmez. (Kedi gibi sofralara sokulmaz) kabları bulaştırmaz.

10- Edeb: Köpek haddini bilir. İnsanlar arasında ve hayvan cinsleri içinde insanlara en çok hizmet eden(ler)dir. Emredilen işi tutar. Terbiyeyi kabul eder.

BU ON GÜZEL AHLAK KÖPEKDE BULUNMAKTADIR. HALBUKİ BUNLAR HALİS MÜMİNLERİN VE SADIK MÜRİTLERİN SIFATLARINDANDIR.

Ribat Dergisi, yıl 1, sayı 2, 1982.

Halis müminlerin ve sadık müritlerin ideal örneğinin nasıl köpek olduğunu herhalde anlıyorsunuz değil mi? Köpekte bulunan bu on haslet için ayrıca bakınız Ramazanoğlu Mahmud Sami, Musahabe, 6/87, (4-5-6 mecmuası içinde), Erkam Yayınları, İst. 1982. Kendini uyuz köpeklerden üstün gören bir salikin büyüklerin kemâlâtına kavuşamıyacağı, konusunda da bakınız. Mektubat Tercemesi, 1/124. Terc. Hüseyin Hilmi Işık, ...?...............1968, mektup no. 202. (Çeviren)

1) Oryantalist Edward Lane, el-Mısrıyyun el-Muhdesûn, 167 vd.

Şüphe yokki tasavvufçuların işledikleri ve oryantalistin müslümanları suçladığı bu şirkten müslümanlar beridir. Tasavvufçuların işlediklerinin faturasını müslümanlara çıkarmaktadır.

2) Goldziher, el-Akide ve'ş-Şeria, 227,

1) E.F. Gautier, el-Medhal, terc. Dr. Muhammed Yusuf Musa, 158,

Vahhabilik, İmam Muhammed İbn Abdulvahhab'ın düşmanlarının uydurduğu bir isimdir. Vahhabilik var olmadan önce İslâm âlimleri bu saçmalıklara karşı çıkmış ve onlarla savaşmıştır. Yukarıda oryantalistler ....?...............

1) Abdurrauf el-Münavi, el-Kevakibu'd-Durriyye, 11, Basım 1938,

2) ....?................

1) Hasan Rıdvan, Ravdu'l-Kulûb el-Mustetab, 239,

2) Ali İbn Harazim, Cevahiru'l-Maani, 2/79,

3) Hasan İbn Muhammed el-Kûhenî el-Fasi, Tabakatu'ş-Şazeliyye el-Kübra, 258, kitabını çok yakınlarda ölen şeyhinin sağlığından ayzımştır.

1) Ali İbn Harazim, Cevahiru'l-Maani, 2/8,

2) İbn Arabi, Fusu'l-Hikem, 1/129, el-Halebi baskısı,

3) ....?................

1) Enbiya, 69,

2) Bunu da tasavvufçuların üvey oğlu ve Bab lakabıyla anılan Mirza Muhammed Ali iddia etmiş, ondan sonra da Baha lakabıyla anılan Müseyleme Mirza Hüseyin ve Gulam Ahmed el-Kadiyani iddia etmişlerdir.

1) İbn Arabi, Mevakiu'n-Rucum, 75, hicri 1325 baskı,

2) İsra, 17,

3) İbn Arabi, Age. 18, İbn Arabi bunu üstadı el-Gazali4den almış ve "Veliye, Musa'ya seslenildiği gibi ilahi meclislerden seslenilir" kısmını eklemiştir.

4) Dr. Bedevi, Şatahatu's-Sufiyye, 125, Letaifu'l-Minen'de eş-Şarani ve es-Selbeci'den naklen.

5) ....?................

1) Ebu Talib el-Mekki, Kûtu'l-Kulûb, 103, hicri 1351 baskı,

2) Ali İbn Hicazi İbn Muhammed el-Beyyumi, hicri 1183 yılında öldü.

3) el-Cıbırtî, Acaibu'l-Âsâr, 1/320,

Arşın üstüne ç ıkmak ve evreni kolaçan etmek tasavvufçuların meşhur iddialarındandır, isterseniz bunu müceddidi elfi sani lakabı ile anılan İmam Rabbani'den dinliyelim:

"Arşın üstüne yükselmek çok oluyor. Bunlardan birinci çıkışda, uzun yolculuktan sonra, arşın üstüne yükselince, cennet yukarıdan kuşbakışı göründü. Bildiklerimden birkaçının cennetteki makamlarını görmek istedim. Dikkat ettim. Göründüler! Makamların sahiplerini de o mekanlarda gördüm. Dereceleri, yerleri, şevkleri ve zevkleri başka başka idi. Başka bir yükselişte büyüklerimizin ve ehli beyt imamlarının ve Hulefa-i Raşidin'in ve Rububullah (s.a.v.) hazretlerinin ve başka peygamberlerin makamları ayrı ayrı göründü. Meleklerin

yükseklerinin makamları arşın üstünde göründü. Arşın üstünde o kadar yükselttiler ki yeryüzünde arşa kadar veya bundan biraz daha az, yani Hâce Nakşibend (kaddesallahu teala sırrahulakdes) hazretlerinin makamına olan uzaklık kadar ilerlettiler. Nakşibend hazretlerinin makamının üstünde, büyüklerden birkaçının makamı vardı. Bu makamın az üstünde Marufi Kerhi ve Şeyh Ebu Said Harraz'ın makamı vardı. Başka büyüklerin makamları, bu makamdan biraz aşağıda ve birçoğu bu makamda idiler.... Allah'u Teâlâ'nın yardımıyla her istediğim zaman yükseltiyorlar. İstemeden de yükselttikleri oluyor. Her birinde başka başka şeyler görülüyor. Hepsinin eserleri belli oluyor...." Mektubat Tercemesi, 1/6-7, Terceme Hüseyin Hilmi Işık, Sönmez, İstanbul 1968, birinci mektup. (Çeviren)

1) Ali Harazim, Cevahiru'l-Maani fi Faydi't-Ticani, 1/97 vd.

2) Kasas, 56,

3) Zümer, 44, Hz. Peygamber'in ve diğer bütün varlıkların ancak Allah'ın izniyle şefaat edebilecekleri ve kendi güçleriyle böyle bir şeyi yapmalarının mümkün olmadığına dair âyetlere bakınız. Ama tasavvufçular Allah, âyet, peygamber ve din ölçüsü tanımadıkları için ağızlarına geleni söylüyorlar.

İsterseniz tasavvuf meşhurlarından biraz daha keramet nakledelim. Belki ibret alan olur.

Tasavvufçu Kadınların Avretini Seyrediyor

el-İbriz sahibi anlatıyor:

"Bir gece hanımlarımdan biriyle başbaşa kaldım. Onunla oynaşırken utanç (varet) yerine baktım. Aradan birkaç gün geçtikten sonra şeyh hazretlerini ziyarete gittiğimde, huzurunda birçok ilim adamları bulunuyordu. Onlara dönerek sordu: Ey din âlimleri! Kadının utanç yerine bakmak hakkında ne dersiniz? Ben hemen cevap verdim:

- Efendim, dedim. Bu konuda âlimlerin dediğini ben de aynen söylerim. Halbuki şeyh hazretleriyle aramızda iki merhale (iki günlük yol) gibi uzun bir mesafe bulunuyordu. Bunun üzerine sordu: Peki sen hiç bakar mısın? Hayır dedim. Meğer ki unutmuş olayım.

- Evet, falan geceye kadar öyle. Ama o gece? buyurunca utandım, yaptığımı hatırladım..." el-İbriz, 1/78, tercüme, Celal Yıldırım. Demir Kitabevi, Temmuz 1979, İstanbul. (Çeviren)

Tasavvufçu Karı-Kocanın Cimaını Seyrediyor

Bir gece iki hanımım aynı odada bulunuyordu. Bu bir mazeretten dolayı olmuştu. Onlardan her biri ayrı bir yatağa uzanıp yattı. Ben de başka bir yatağa uzandım. Odamızda bir dördüncü yatak daha bulunuyordu. O boş kaldı. Sonra hanımlardan biriyle yatmak istedim. Diğerinin uyuduğunu zannediyordum. Bir müddet sonra diğer hanımımla yatmayı uygun buldum ve yanında yattığım diğer hanımın artık uyuduğunu sanıyordum. Geceyi böylece geçirdikten sonra şeyhimin ziyaretine gittim. Aramızdaki mesafe uzak ta olsa sık sık bu ziyaretlerimi yerine getiriyordum. Beni görünce hafif tebessüm ederek şöyle buyurdu:

- İki karıyı bir odada bir araya getirip ikisiyle cinsi yakınlıkta bulunan kimse hakkında ne dersin? Beni kasdettiğini anladım.

- Efendim, bunu nasıl bildiniz? dedim.

- Ya dördüncü boş yatakta kim yattı? (kendini kastediyor) diyo sordu. Bunun üzerine dedim ki:

- Ben onların uyuduğunu zannederek öyle yaptım.

- Hayır, hiçbiri uyumadı. Böyle yapman doğru değlidir. Kaldıki uyanık oldukları zaman..." el-İbriz, 1/78-79, tercüm Celal Yıldırım, Demir Kitabevi, Temmuz 1979, İstanbul. (Çeviren)

1) İbn Arabi, Fususu'l-Hikem, 2/120, Mevakiu'n-Nucum, 141,

2) Abdulaziz ed-Debbağ, el-İbriz, 2/73,

3) Sevban İbn İbrahim en-Nevbî olup hicri 245 yılında ölmüştür.

4) Kutb'un ruhunun 266 cesedi idare ettiğine dair ed-Dabbağın iddiası ileride gelecektir.

5) Tayfur İbn İsa Ebu Yezid el-Bistami olup hicri 361 yılında ölmüştü.

6) Tasavvufçuların dini budur. İbn Arabi şöyle diyor: "Nübüvvet makamı bir berzahta, rasûlün az üstünde ve velinin altındadır."

7) Bütün bunları el-Münavi'nin el-Kevakibu'd-Dürriyye kitabından adı geçen kişilerin biyografisi veya menkıbeleri bölümlerinde okuyabilirsiniz.

1) es-Sülemi, et-Tabakat, 30, 34, el-Kuşeyri, er-Risale, 8,

2) ed-Debbağ, el-İbriz, 2/12,

3) ed-Debbağ, el-İbriz, 2/14, Allah'ın dininde hiçbir yeri olmıyan, akıl, mantık, hayat kanunları ve gerçeklerle bir ilgisi bulunmıyan, tasavvufçuların keramet dedikleri cahillikler, deccallıklar, küfür ve saçmalıkları menkıbe kitaplarının hemen hepsinde bulmak mümkündür. Dinin kesin ve açık naslarına aykırı, aklı başında hiçbir âlimin ve müslümanın tasvip edemiyeceği küfür ve şirk davranışlar, konuşmalar ve anlayışları tasavvufçular bir keramet olarak dervişlere yutturmakta ve afyon gibi insanları uyuşturmaktadır. Dine, edebe, ahlaka, mantığa, akla ve insanlığa aykırı bu saçmalıkları merak edenler yukarıda sayılan menkıbe, keramet, tabakat ve âdâb kitaplarına bakabilirler. (Çeviren)

1) Gümüşhanevi, Camiu'l-Usul, el-Curcani, Tarifat kitaplarında "Kutup" maddesine bakınız.

2) el-Kaşani, Keşfu'l-Vucuhi'l-Ğur, 2/103, İbn el-Farid kadim kutup ve kutupların kutbu olduğunu iddia etmiştir. Şöyle diyor:

"Melekler benimle dönmüştür. Her şeyi ihata eden kutbuna hayran kal. Kutup bir noktanın merkezidir. Benden önce halifesi olduğum kutup yoktur. Evtadın kutupluğu Ebdal'dan sonradır."

1) Cevahiru'l-Maani, 81 vd.

2) Cevahiru'l-Maani, 2/79,

3) Cevahiru'l-Maani, 63,

4) Kutupluk masalı hakkında el-Hedyu'n-Nebevi dergisinde uzun bir makale yazdım.

5) Bidatlara karşı mücadele ettiği bilinen İbn el-Hâc'ın bu masala inanması ve "Göğün ufkunda feleğin dönmesi gibi Allah onu dünyanın dört bucağında dönderir" demesi hiç de ilmi ve mücadelesiyle bağdaşmamaktadır. Bkz. Muhammed İbn el-Hıdr eş-Şenkîtî, Muşteha el-Hârif, 328. Kendisinden yarar

umulan ve aklı başında sanılan insanları tasavvuf bu şekilde öldürmekte ve saptırmaktadır.

1) Cevahiru'l-Maani, 93. Ayrıca Gümüşhanevi'nin Camiu'l-Usul kitabına bkz.

2) Tasavvufçular, her tasavvufçunun istediği zaman kutup olabileceğini ve evrende tasarruf sahibi olacağını iddia ediyor. Tarikat sulukunun neticesini müjdelerken onlardan biri tasavvufçulara şu müjdeyi veriyor: "Sen âlemin kutbu oldun ve dilediğin gibi elinle idare ediyorsun." Bkz. el-Futuhatu'l-İlahiyye, 1/114, miladi 1913 baskı,

Tasavvufçuların Şii batınî devletinin erkanı ve kurmayları hakkında kendi kitaplarından fazla bilgi için bkz. Abdulvahhab eş-Şarani, el-Yevakît ve'l-Cevahir, 2/79-83, İbn Arabi, Futuhatı Mekkiyye, 2/7, 8-52, hakkında bilgi için bkz. Muhammed Fahr Şakfe, et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 89-96, Abdurrahman Abdulhalik, el-Fikru's-Sûfi fi Dav'i'l-Kitab ve's-Sunne, 229-247. (Çeviren)

1) Nefahatu'l-Uns Min Hadarati'l-Kuds, 49-55, Bedir Yayınevi, İstanbul 1971.

1) ....?.............

1) Bu bölüm için bkz. Abdurrahman Abdulhalik, Age. 229, 245-245. (Çeviren)

1) Sünen sahibinden başkadır. Bu adam Hakim ünvanıyla anılan Muhammed İbn Ali İbn el-Hasan İbn Beşir (veya Bişr) et-Tirmizi'dir. Hicri 320 yıllarına kadar yaşamıştır. Kitabının adı "Hatmu'l-Evliya" şeklinde de geçer.

1) Fususu'l-Hikem, 63, 163, (veya 1/63),

1) Maide, 3,

2) İbn Teymiyye, Risaletu Hakikati Mezhebi'l-İttihadiyyin, 63 vd.

3) Rimahu Hizbi'r-Rahim, 2/5, 15,

4) İbn Teymiyye, Age. 64,

1) İbn Teymiyye, Risaletu Hakikati Mezhebi'l-İttihadiyyin, 64,

2) el-Münavi, el-Kevakibu'd-Durriyye, 246. "Yine bkz. A. Eflaki, Menakibu'l-Arifin, 2/66, terc. Tahsin Yazıcı. (Çeviren)"

3) Cevahiru'l-Maani, 2/63,

4) el-Münavi, el-Kevakibu'd-Durriyye, 246,

1) Dede Korkut Kitabı, Nşr., Muharrem Ergin, Ankara 1964, s.1.

1) Tasavvufçuların bu masalını daha önce sözünü ettiğimiz ve Mısır'a gelip tasavvufçularla beraber olan İngiliz oryantalist Edward Lane kaydetmiştir. Şöyle anlatıyor: "Kabe damının birinci kutbun merkezi olduğuna inanılır. Halkın el-Mutevelli dedikleri ve Kahire'nin kapısında bulunan Zuveyla babını da başka bir merkez olarak tercih ediyordu. Çünkü halk Mutevelli kapısının bu meçhul kişinin merkezi olduğuna inanır. Hiç kilitlenmiyen büyük kapının iki kanadı arkasında küçük bir boşluk vardır. Oranın kutbun yeri olduğu söylenir. Başağrısı olanlar büyünün çözülmesi için kapıya bir çivi çakarlar. Aynı şekilde dişleri sızlayanlar söktükleri bir dişi getirip kapının yarıklarından biri içine yerleştirirler.

Mısır'da kutbun bu derecede meşhur olmıyan başka merkezleri de vardır. Bir tanesi es-Seyyid el-Bedevi'nin kabri, diğeri de el-Mahalle kentindedir.

Kutbun Mekke4den Kahire'ye yahut başka bir yere anında intikal ettiğine inanılır. Halktan çok kişinin Hızır'la karıştırdığı İlyas'ı devrinin kutbu olduğuna inanır. Ondan sonra gelen kutupları da onun görevlendirdiğini kabul ederler. Çünkü ölmediğini ve hayat pınarından içtiğini, bazı velileri birtakım güç işlerle görevlendirdiğini söylerler. Bunlara jandarma çavuşları adı verilir." Edward Lane, el-Mısrıyyun el-Muhdesûn, 163. Bu adam ondokuzuncu asırda Mısır'a gelmiş, tasavvufçuların arasına girmiş, intisap ederek biat etmiş, müslüman bir isim almış, işi bittikten sonra bu saçmalıkları da sadece tasavvufçulara değil, bütün Mısırlılar'a mal ederek teşhir etmiştir. Tasavvufçuların Mısır halkı ve İslâm için ne cinayetler işlediğini görüyorsunuz değil mi?

1) Divanın ortasında uluorta öyle mi?! Divanın gûya bu yüceliğine rağmen bakınız ed-Debbağ onun için neler söylüyor:

- Falan oğlu filan kuluma, sırrı hilafeti ihsan eyledim. Var müjde eyle, emriyle Hz. Seyyidi'l-Enbiya'ya gelir:

- Ya Rasûlallah, ümmetinden filan oğlu filana, Allahu Teâlâ sırrı hilafeti ihsan buyurdu. Ne emriniz olur? der. Fahri âlem (s.a.v.) efendimiz hazretleri, Hızır aleyhisselama bir yeşil hil'at vererek:

- Var, imdi bu hil'ati o zata bindir ve kendisini alıp buraya getir, diye emir buyurur.

Hızır aleyhisselam hilatı alarak o zata götürü ve:

- Rasûlullah (s.a.v.) size selam etti. Bu hil'atı gönderdi. Tarafı ilahiden size sırrı hilafet ihsan olunduğunu müjdesiyle geldim. Buyurun sizi bekliyorlar, der.

O zatı vâlâ-kadir (NA'AM-evet) diyerek hiç beklemeden Rasûlullah'ın huzuruna varır ve görür ki bir yüce divan kurulmuştur. Kâlem yazmaya, dil anlatmaya kadir olamaz. Hace-i kainat Hz. Fahri âlem (...) efendimiz türlü mücevherler ve kıymetli taşlarla bezenmiş bir yüce kürsü üzerinde oturmaktadırlar. Sağlarında ve sollarında bütün enbiyayı izam ve resûli kiram, ciharı yari güzin (dört halife) ve bütün ashabı kiram (...), bütün pirler, kutuplar ve ehlullah her biri mertebelerine göre gayet süslü birer kürsü üzerinde oturmaktadırlar.

O anda Rasûlullah efendimiz huzuruna getirilen zatı şerifi bizzat karşılarına alıp teveccüh buyururlar. Bu teveccühlerinde bütün fiillerini, sözlerini ve amellerini, yani sîreti seniyyelerinin tamamını ihsan buyururlar ve kendi hallerini bütün bütün bildirirler. Daha sonra, o zata mücevherlerle süslü yeşil bir hil'atı şerif giydirerek mübarek başlarına yine mücevherli bir tacı şerif koyarlar ve üzerine bir de mücevherli sorguç takıp buyururlar ki:

"Ne biçim divan?! Divanı kuran ve oluşturan bütün veliler benim içimdedir. Divan ancak içimde kurulur. Bana göre yer ve gökler çölde güzel bir kadın gibidir." el-İbriz, 2/8,

2) Kur'ân'ın dili Arapça için zındıkların kurdukları tuzaklara bakınız. Guya evliya meclisinde Kur'ân'ın dili değil, gayri müslimlerin dili konuşulmaktadır.

3) Yani üçyüz altmış altı yıl çeken sene sayısınca. Bu durumda hergün bir vücudu olmaktadır. Yüce Allah'ın "O hergün bir durumdadır" (Rahman 29) tavsifine nazire olarak sanki Allah'la yarışmaktadır. (!)

4) Haksız yere cana kıyarlar. Buna rağmen âlemin kaderinde tasarruf eden büyük kutuplar olurlar.! Halbuki yüce Allah "Kim bir can karşılığı yahut yeryüzünde fesat olmadan bir cana kıyarsa, bütün insanları öldürmüş gibi olur" (Maide, 32) buyurmaktadır.

Sırası gelmişken, isterseniz sırr-ı hilafetin ne olduğunu ve nasıl verildiğini de Miftahu'l-Kulub kitabından dinliyelim:

Sırr-I Hilafet Nedir?

Sırr-ı hilafet, her asırda bir zatı şerife Allah'u Teâlâ'nın ihsanı olan bir husustur ki, Hz. Seyyidi'l-Enbiya ve senedi'l-evliya ve'l-etkiya (...) efendimizin izin ve icazetleriyle bütün ümmeti Muhammed'in terbiyesi hususu kendisine Allah'u Tâlâ'nın ihsanı olur. Bu vech ile memurdurlar.

Böyle bir zatı şerife sırr-ı hilafet ihsan olunacağı zaman, Cenab-ı Vacibu'l-Vücud Teâlâ ve Tekaddes tarafından Hızır aleyhisselama işaretle:

- Cenabı Kadiri kayyum tarafı ilahisinden sana sırrı hilafeti ihsan buyurdular. Bizim dahi halifemizsin. Bütün ümmetimin terbiyesi, uhdene verilmiş ve havale edilmiştir.

Daha sonra eline terbiye aletlerinden bir cendere, bir kamçı, ayaktan ve boyundan bağlamak için birer kemend ihsan buyurur. Bunlar birer tabirdirler. Bunları dünya aletleriyle kıyaslamamalıdır. Bu aletlerle terbiye edilmeleri gerekenler, batıda olsalar doğudan yetişip aynı anda icra buyurabilirler.

O zatı vâlâ -kadir için o büyük meclisde hazırlanmış bulunan makam sırrı hilafet olan irşad postudur ki ona oturması emrolunur ve sonra serveri enbiya ve sertacı evliya (...) hazretleri el kaldırarak bir yüce dua ederler ve hazır bulunanlar âmin diyerek ellerini yüzlerine sürüp fatiha buyururlar.

Duadan sonra o zatı şerifin hilafet müddetince irşad edeceği zevattan, zamanında ne kadarı geçecekse ehlullah, inabe alacak dervişleri bu yüce mecliste Rasûlullah'ın huzuruna çağrılarak emir ve icazetleriyle o zatın ellerini öperler ve kendisine biat ederler.

Bu da tamamlandıktan sonra o zatı şerife:

- Var ümmetimi dilediğin gibi terbiye ederek hakka ulaştır, diye izin ve ruhsat verilir. Bu suretle Rasûlullah'ın icazetiyle hücrelerine gelir ve otururlar. Kendilerine ısmarlanan memuriyetlerinin icrasıyla meşgul olurlar.

Kendisine ihsan olunan terbiye aletlerinden cendere tabir edileni o zatı şerifin batınında bir alet olup zahir cenderesi gibi değildir. Belki Allah'ın ihsanı olan sırrı hilafetin gerektirdiği bir keyfiyettir. **Terbiye edilmesi gereken kimse doğuda veya batıda olsa, sırrı hilafet nuru ile kendisinden ziyade haline vakıf olur ve o anda** o kimsenin bâtınan el ve ayaklarını bağlayıp bir yere götürür. Yani tesbih böceği gibi tortop edip cenderenin içine koyar. Ağzını sıkıca bağlar ve bu hal ile sıkar. Bunu, zahirde görmek mümkün değildir.

İçerisinin yağı erir. Bazısına kamçı ile, bazılarının el ve ayaklarına kemend ile bağ vurur gibi, bazıları da yular gibi boyunlarından ve ağızlarından bağlanırlar. Terbiyeleri neyi gerektiriyorsa öyle yaparlar.

O zatı şerif, zerreye varıncaya kadar her şeyi görür. Kendisi için örtülü, kapalı birşey yoktur. Bir müridi batıda, bir müridi de doğuda bulunsa ve kendileri de ortada bir yerde bulunsalar, müridlerinin ikisine birden emri hak vaki olup son demlerinde İblis bunlara musallat olsa, hilafet nuru ile bu hali görürler ve bunları İblis'in şerrinden kurtarırlar. O zata göre kendisinden gizli birşey yoktur. İster yakın, ister uzak, ister gece ister gündüz olsun, onun için birdir. Her kişinin haline vakıftır. Kişinin kendi halini kendisinden iyi bilirler. Nereye uzansa yetişir, nereye dilerse yakın ve uzak ayak basarlar. Göz açıp kapayıncaya kadar nereye dilerse ve neyi görmek isterse görürler. Onun için gizli ve saklı birşey olmaz. Her yerde bulur ve bilirler. Herhangi bir yerde olursa, hazır bulunur ve kusur ve tecellisine göre terbiyesini ederler. Dilerse bir müridini bir bakışta vâsıl-ı ilallah eder. Etmediğinin mutlaka bir illeti ve hikmeti vardır. Bazıları tez vakitte vasılı ilallah olurlar. Bazıları uzun zamanda vuslat bulurlar. ....İşte bu hallerle hallenmiş ve sıfatlanmış olan zatı şerif, bulunabildiği taktirde bütün cisimleri altın haline getiren ve Kibriti Ahmer adı verilen olağanüstü kuvveti haiz cisim nevindendir. ....İşte bu vasıfları nefsinde toplayan zatı şerifi salik ve talip bulduğu ve bildiği zaman hiç düşünmeden mübarek ellerinden öpmeli, hizmetlerinde bulunmak için can ve başla gönüllü olmalı, malen ve bedenen güçleri yettiği kadar hizmetinde bulunmayı ganimet ve emirlerini yerine getirebilmeyi nimet saymalı ve her hususta kendisine itaatkar olarak teslimi külli ile teslim olmalıdırlar. el-Hâc Mehmed Nuri Şemsuddin en-Nakşibendi, Tam Miftahu'l-............?...........

1) Yüce Allah "Yarın hiçbir nefis ne kazanacağını bilmez" diyor. (Lokman, 34)

2) Yüce Allah kendini kalplerden geçenleri biliyor, diye nitelerken, tasavvufçular kutuplarını bununla ve daha fazlasıyla tavsif etmişlerdir. Haklarında hükmünüzü artık siz veriniz.

3) Abdulaziz ed-Debbağ, el-İbriz, 2/2-9, özet olarak kendi ifadesiyle, hicri 1292 baskı.

4) Hıristiyan bir oryantalist tasavvufçuları bu bunaklık ve ahmaklıkla niteliyerek şöyle diyor: "Velilerin gizli bir hükümeti vardır. Âlemin düzeninin bu hükümete bağlı olduğunu söylüyorlar. Bu hükümetin en büyük başına kutup derler. O da

zamanının en büyük tasavvufçusudur. Yüksek şura meclisinin yaptığı toplantılarda başkanlığı bu kutup yapıyor. Bu meclis (divan) üyelerini zaman ve mekan engelleri toplantıya katılmaktan alıkoyamıyor. Bir anda dünyanın dört bucağından gelir. Dağlar, ovalar, denizler ve sahraları göz açıp kapayıncaya kadar aşar gelirler. Kutbun altında değişik evliya dereceleri vardır. el-Hucvîrî yukarıdan aşağıya doğru şöyle sıralamıştır: Ahyar: 300, Ebdal: 40, Ebrar: 7, Evtad: 4, Nukeba: 3. Bütün bunlar birbirlerini tanırlar. Hepsinin rızası olmadan biri bir iş yapmaz. Evtad'ın işi her gece yeryüzünün etrafını dolaşmak, gözlerinden kaçan bir taraf olursa, ertesi gün orada bir eksiklik alameti belirir, durumu kutba bildirirler, o da o şüpheli yere bakar ve kutup sayesinde orası kurtulur." Nicholson, es-Sufiyye fi'l-İslâm, 119, tercüme, Nureddin Şerîbe,

"İsterseniz bu masalı ve tasavvuf ülkesinin hiyerarşisini Miftahu'l-Kulûb kitabının müellifi el-Hâc Mehmed Nuri Şemseddin en-Nakşibendi'den dinlemeğe devam edelim:

Kutbu'l-Aktab, Gavsu'l-A'zam, Kutbu'l-Ûla Ve Diğer Kutuplar İle Ehlullahın Mevkileri, Mertebeleri Ve Dereceleri

Kutbu'l-Aktab'lık hizmeti celilesi, her asırda bir zatı vâlâkadirin uhdesine verilir ve o zat Allah'ın lutfu ile halifetullah olup iki cihanın tasarrufu bizzat kendisine ihsan buyurulur ve dilediği gibi tasarruf eder.

Gavsu'l-A'zam tabir olunan zatı vala-kadir ise, Kutbu'l-Aktaba mülazimdir, onun da tasarrufa kudreti varsa da el ve dil uzatmaz ve hiçbir şeye destursuz karışmaz.

Kutbu'l-Ûlâ tabir olunan zatı şerif de diğer kutapların evveli demektir.

Kutbu'l-Aktab, Gavzu'l-A'zam ve Kutbu'l-Ula tabir olunan bu üç zat, halk arasında ÜÇLER olarak anılan ve tanınan zatlardır.

Bunlardan başka YEDİLER ve KIRKLAR tabir olunan zatlar da her biri birer kutup olmakla beraber Allah'ın ihsanıyla Kutbu'l-Aktab'a hizmetçi düşmüşlerdir.

Bunların her birisi hallerine göre birer yere memurdurlar. Yani Kutbu'l-Ula Bağdad, Haleb, Şam gibi beldelere mutasarrıf olurlar. Diğer kutaplar da hali halince birer ve ikişer yere mutasarrıftırlar. Hatta aralarında küffar beldelerine mutasarrıf olanlar da vardır. Ancak bunların tasarrufları Kutbu'l-Aktab'ın

emriyledir. Zira Kutbu'l-Aktab'ın iki cihanda tasarruf edemiyeceği hiçbir şey olmaz. Bütün eşyayı ve bütün ehlullahı nefsinde toplamıştır. İki cihanda iyi veya kötü, her neki olursa, onun bilmesi ve dilemesi ve kalbinin oynamasıyla olur ve memuriyetinin icrasıyla vücud bulur.

Kutupların tasarrufları, memur bulundukları yerde bizzat bulunmaları demek değildir. Kendisi İstanbul'da bulunur ve memuriyeti Hindistan'da olur ama bir anda icrasına muktedirler. Onlara göre uzak veya yakın müsavîdir.

Bunlardan başka YÜZLER, ÜÇYÜZLER, YEDİYÜZLER ve BİNLER de vardır. Allah tarafından bunlar da Kutbu'l-Aktab'ın ve diğer kutupların hizmetlerine memurdurlar.

Ayrıca ÜÇBİNLER, YEDİBİNLER, ONBİNLER de vardır. Bunların kamil ve mükemmeli olsa bile, tasarruf işlerine karışmazlar ve bunlarla birlikte her asırda rivayete göre 124.000 (yüzyirmi dört bin) veliyyullah mevcut bulunur. Kıyamet gününe kadar da bu mevcut hiç eksilmez. ....(Ve tasavvuf ülkesinin bu meçhul ve esrarengiz hiyerarşisi böyle devam eder). Bkz. el-Hac Mehmed Nuri Şemsuddin en-Nakşibendi, Tam Miftahu'l-Kulub, 47-48, Salah Bilici Kitabevi, İstanbul 1976. Tasavvuf ülkesinin bu esrarengiz kurmaylarının rütbeleri, özellikleri ve sayıları hakkında fazla bilgi için ayrıca bakınız. Ahmed Ziyauddin Gümüşhanevi, Veliler ve Tarikatlarda Usul (Camiu'l-Usul), 41-51, tercüme Rahmi Serin, Pamuk Yayınları, İstanbul 1977, Hâce Muhammed Pârsâ, Tevhide Giriş (Faslu'l-Hitab li Vasli'l-Ahbab tercümesi), 409-417, 568-594, Tercüme; Ali Hüsrevoğlu, Erkam Yayınları, İstanbul, No. 45. (Çeviren)

1) Müminun, 44, 89,

1) İşin tuhaf yanı, şeyhlerin en çirkin şeyler üzerinde bile üşüşürken başkalarını zühde çağırmaları veya öğütlemeleridir. Amaçları da her şeyin sadece ve sadece kendilerinin olmasını sağlamaktır. Acaba ....?............

2) ....?...........

1) Geniş bilgi için bakınız. Muhammed Fahr Şakfe, et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 108-123. Bugün de müslüman gençliği tarikat kapılarında ......?....... etmekle acaba emperyalizme hizmet etmiyorlar mı? (Çeviren)

1) Enfal, 1,

2) Talak, 2-5,

1) Araf, 35,

2) Araf, 96,

3) Ali İmran, 76,

4) ....?..........

5) ....?.........

1) Ağnostizm, keşf vasıtasıyla rabbani sırları idrak etmek demektir. Miladi dördüncü asırda yaşamış bir grup düşünür ona bu manayı vermişlerdir. Bunların kimi yahudi, kimi hıristiyan, kimi de putperesttir. İnançlarının en önemli ilkesi, ilahi zat ile madde arasındaki ikiliği aşma ve bir dizi aracılar vasıtasıyla bu ikisi arasındaki mesafeyi geçme çabalarıdır. Onlara göre madde asıldır ve insan tabiatının kendisi sebebiyle alçaldığı sebeptir. Bununla beraber insan kurtuluş (zühd) yolu ile ilahi zata ve ilk kaynağa dönebilir. Bkz. Dr. Bedevi, et-Turasu'l-Yunani, 7,

2) Goldziher, müslümanların üstün değerlere bakışlarının değişmesinde tasavvufi zühdün etkisinden söz ederek şöyle der: "İslâmî hayatın üstün değerine bakış değişti. Artık sünni mezheplerin kararlaştırdığıyla çelişen bir bakış açısından ona bakıldı. Bu şekilde tasavvufçular nüfuzları etkisinde kalan kitleleri etkilemişlerdir. Müslüman kahramanların askeri karakterine halkın sempatisi ve takdiri azaldı. Halbuki ilk müslüman şehitler ancak o askeri karakter taşıyan zümrenin fertleriydiler. Ama tasavvufçuların etkisiyle insanlar bu karakterden yüz çevirdiler ve yüzlerini solgun zahidlerin resimlerine, bir deri bir kemik olmuş abidlerin cisimlerine ve manastırlara kapanan rahiplere çevirdiler. İslâm'ın ilk dönemlerinde örnek alınan kahramanlar artık ister istemez yeni kahramanlık kimliğine bürünmeleri gerekiyor. Yani bunlar kılıçlarından soyutlanmış ve yün cübbe giydirilmişlerdir. Bkz. Golzhire, el-Akide ve'ş-Şeria, 154.

1) Ebu Hamza el-Bağdadi şöyle diyor: "Tasavvufun gerçeği hakkında riya yapılan ve aldanan şeylerden biri şu ifadeleridir: Gerçek sofunun alameti zenginlikten sonra fakirleşmesi, izzatten sonra zelil olması ve şöhretten sonra gizlenmesidir. Yalancı sofunun alameti de fakirlikten sonra zenginleşmesi, zilletten sonra izzetli olması ve gizlilikten sonra meşhur olmasıdır. Bkz. İbn Acibe, Şerhu'l-Hikem, 4. Bu çevrenizdeki tasavvuf meşhurları için de uygulayabilirsiniz.

2) Üstad et-Tabiî şöyle diyor: "Bir tarikat şeyhi tanıyorum. Şerif Caddesi'ndeki barlardan birini kendisine karargâh olarak seçmiş, herhangi bir konuda kendisiyle görüşmek istedikleri zaman müridleri ve mensupları bara gelerek görüşürler. Onları barda karşılar, ağzından içki kokuları yayıldığı ve ellerinden içkiler damladığı bir halde elini uzatır, onlar da öperler. Meze artıkları sakalı, kolları ve göğsü üzerinde kendini gösterir. Şeyh barda oturan arkadaşlarına döner ve bir fıkra çatlatır. Müridler ve mensuplar da bu gülmeye katılırlar." Bakınız. el-Ahram Gazatesi, 2/11/1955. Bu anlatılanlar belki bazılarına tuhaf gelebilir veya kendilerinin böyle olmadıklarını düşünebilirler. Ama yakın veya uzak muhitimizde bu nitelikte tarikat çevrelerinin veya şeyhlerinin bulunmadığını da herhalde söyleyemeyiz. (Çeviren)

1) "Tasavvufçuların Zikri"ne kadar olan bu kısım Muhammed Fahr Şakfe'nin et-Tasavvuf Beyne'l-Hakkı ve'l-Halk, 108-134 kitabından alınmıştır. (Çeviren)

2) Suyuti el-Ehadisu'l-Mevzûa zeylinde zikretmiştir. Senedinde muhaddislerin uydurmacı dedikleri kişiler vardır.

3) el-Heysemi el-Mecma'da zikretmiştir. Senedinde Süleyman eş-Şazkûlî bulunmaktadır ki metruk kişilerdendir.

4) Bu hadisleri el-Iraki İhya tahrikinde zayıfa çıkarmıştır. Zikrettiğimiz diğer hadislerin de aynı şekilde olduğunu belirtmiştir.

1) Dr. Zeki Mübarek, et-Tasavvufu'l-İslâmî, 135-140, özet olarak.

1-2-3-4) el-İhya kitabı hamisinde Avarifu'l-Maarif, 2/144, 136, 154, 151,

1) İhya kitabının hamisinde Avarifu'l-Maarif, 2/153, buna benzer nakille için yine bkz. 2/140, 136, 138, 156, İbn elCevzi, Telbisu İblis, 198-201,

1) Şezeratu'z-Zeheb, 4/13,

2) Ali İmran, 200,

3) İhya kitabının hamisinde Avarifu'l-Maarif, 2/55,

1) Hac, 78,

2) İhya kitabı hamişinde Avarifu'l-Maarif, 2/56. Hafız İbn Hacer Tesdidu'l-Kavs kitabında şöyle der: Dillerde dolaşan bir hadis olarak geçen bu söz, gerçekte İbrahim İbn Able'nin sözüdür." el-Iraki de el-Beyhaki Cabir'den zayıf bir senedle rivayet etmiştir, demektedir.

3) Nisa, 95,

4) Tevbe, 19-22. Cihadın farziyetini ve ameller arasındaki üstünlüğünü anlatan sayısız âyet ve hadisler bulunmaktadır. Bkz. İbn Teymiyye, el-Furkan Beyne Evliyai'r-Rahman ve Evliyai'ş-Şeytan, kitabı,

1) İhya kitabı hamişinde Avarifu'l-Maarif, 1/268,

1) Dr. Ömer Ferruh, et-Tasavvuf fi'l-İslâm, kitabı,

1) Dr. Zeki Mübarek, Age.

2) İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 14-15, Muhammed Ebu Zehra, İbn Teymiyye ....?.........

1) İhyau Ulumi'd-Din, 3/21,

2) İhya kitabının hamişinde Avarifu'l- ....?..........

3) ....?...........

4) ....?.........

1) Ğaşiye, 17-20,

2) Taha, 10,

1) Bakara, 18,

1) İbn el-Cevzi, Saydu'l-Hâtır, 1/144-146, Tahkik, Ali Tantavi-Naci Tantavi, Daru'l-Fikr baskısı,

1) Muhammed el-Fadıl İbn Âşûr, et-Tefsir ve Ricaluh, 142,

2) İhya kitabının hamişinde Avarifu'l-Maarif, 2/196,

3) İhyau Ulumi'd-Din, 3/87,

4) Ebu Talib el-Mekki, Kûtu'l-Kulûb, 3/130,

5) İhya kitabı hamişinde Avarifu'l-Maarif, 2/167,

6) Age. aynı yer,

1) es-Suhreverdi, Avarifu'l-Maarif, 2/167'de zikretmiştir ki meyhanecinin şahidi bozacıdır, gibi bir şey! Esna'l-Metalib sahibi bunun senedinde Davud İbn el-

Cerrah'ın bulunduğunu ve bütün hafızların onu zayıf ve tutarsız saydıklarını kaydeder.

2) eş-Şevkani senedinde yalancı el-Belvi'nin bulunduğunu ez-Zeyl'de kaydedildiğini söyler.

3) el-Makasıd sahibi bunun İhyau Ulumi'd-Din kitabında yer aldığını yahut birinci kısmın el-Kuzaî ve ed-Deylemi tarafından zayıf bir isnadla zikredildiğini belirtir.

4) İbn el-Cevzi, Telbisu İblis, 332-333. Hayatında yaşlısından gencine kadar on'dan fazla kadınla evlenen bir peygamberin bu gibi şeyleri söylemesini akıldan geçirmek bile akılsızlıktır. Ama aklı zaten çöplüğe atan tasavvufçular için bu gibi iftiralar çok görülmez. (Çeviren)

1) et-Tasavvufu'l-İslâmî fi'l-Edeb ve'l-Ahlak, 2/241, es-Saulibi'nin Kitâbât, 20'den naklen,

2) et-Tasavvufu'l-İslâmî fi'l-Edeb ve'l-Ahlak, 229, Nefhu't-Tîb, 2/322'den naklen, Ebu Ali "İnsanlar kabul edip girdikten sonra Allah'ın dini hakkında tartışanların hüccetleri Rableri katında boştur. Onların aleyhine bir gazap ve çetin bir azap vardır." (Şura, 16) âyetine işaret etmektedir.

3) Esna'l-Metalib'de bu rivayetin senedinde Abdullah el-Havarezmi'nin bulunduğu ve hadislerinin münker olduğu, başka bir varyantında ise hadis uydurmakla bilinen Ebu'l-Buhturi el-Kazi'nin bulunduğu kaydedilir.

1) et-Tasavvufu'l-İslâmî fi'l-Edeb ve'l-Ahlak, 2/207-211, özet olarak.

2) Nisa, 1,

3) Nisa, 24,

4) Nur, 32,

5) Rum, 21,

1) Buhari, Nikah, 1, Nesai, Nikah, 4, 10, 16, 38, 39,

2) Bütün varyantlarında hasen bir hadistir.

3) Müslim,

4) Ebu Davud, Nesai,

5) Tasavvufçuların Dünyadan Nefret Etmeleri"nden itibaren buraya kadar (208-226) olan kısım Muhammed Fahr Şakfe'nin et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 108-134, kitabından kısaltılarak alınmıştır. (Çeviren)

1) Bu iki isim Mısır'da sözkonusu çevrelerin kutsallaştırdığı iki yatırdır. Guya Hz. Ali'nin torunlarından olup Mısır'a gömülmüşlerdir. Mısır'da bunlar var da bizde yok mu? Yılın belirli dönemlerinde düzenlenen anma törenleri ve diğer zamanlarda yapılanlar bundan çok mu farklıdır? Yatırların ruhaniyetinden medet istiyenler, onlardan istiğasede bulunanlar ve mezar taşları karşısında dururken Allah'ın huzurunda duyduğu huşu ve heybetten daha fazla heybet ve korku duyarak titriyenler az mıdır? Falan velinin anma törenlerinde halk oyunları veya halk dansları adı altında yapılanlar bundan çok mu ayrıdır? Guya anılan kişiler o mahut zikirlerini Allah'a bir ibadet ve yakınlık için değil de, insanlara tören düzenlemek ve gösteri yapmak için yapmışlar gibi ibadet ve Allah'a itaat atmosferinden tümüyle uzak bir ortamda düzenlenen anmalar bundan çok mu farklıdır? (Çeviren)

2) Zikir (dans) salonlarında saatlerce debelenen bu insanlar beş vakit namaza sıra geldiği zaman her birini beş dakika içinde apar topar kılar ve Allah'ın huzurundan ayrılırlar. Çünkü tasavvufun dansı günah ve şehvet, namaz ise temizlik ve ibadettir. Bunların dini iyice anlaşılıyor değil mi?

1) Enfal, 35,

2) Ahdi Kadim, Mezmurlar, 641,

3) ed-Dabbağ, el-İbriz, 2/72. Karanlık üstüne karanlıklar gibi tasavvufçular bidat üstüne bidat işlerler. Kutupların melekleri görmesini iddia etme bidatı gibi.

1) Ahmed Abdulmuim el-Hulvanî, Risale, 28 vd., Ahmed İbn Abdurrahman er-Ratbî, Risaletu Minhati'l-Ashab, 86,

2) Age. Aynı yer. Zikir şekilleri değişik olmakla beraber tarikatlarda bu esaslar ortak bir özellik arzetmektedir. Büyük çoğunluğun zikri bu şekildedir.

1) İsra, 110,

2) Araf, 55,

3) Araf, 205,

4) el-Hulvani, Risale, 30,

1) İbn Ataullah el-İskenderi, Miftahu'l-Felah, 23 vd., hicri 1332 baskı,

2) İsra, 110,

3) Araf, 180,

1) Muttefekun aleyh,

2) Müslim,

3) Buhari,

4) Buhari ve Müslim,

Ebu Musa el-Eş'ari'den rivayet edildi: "Bir yolculukta Rasûlullah ile beraberdik. İnsanlar yüksek sesle tekbir getirmeğe başladılar. Rasûlullah onlara şöyle buyurdu: Ey insanlar, yavaş olun, siz sağır veya uzakta olan birine seslenmiyorsunuz. Sizler işiten ve yakında olana sesleniyorsunuz. O sizinle beraberdir." (Müslim).

1) Senedi sahih olup sika olan Ammar'a dışında senedindeki bütün kişiler Buhari'nin Sahih'indeki kişilerdir. (Bu olay Muhammed Fahr Şakfe'nin adı geçen eseri, 163-164'den alınmıştır. (Çeviren)

1) Her tarikatın özel bir virdi vardır. Onu diğer bütün virdlere tercih eder. Hatta Kur'ân-ı Kerîm'e de tercih eder ve Kur'ân yerine onu okur.

Bu sözler size tuhaf geliyorsa, Ticaniler'in tağutunu dinleyiniz: "Hazreti Peygamber'e selatulfatihi sordum. Selatulfatihi bir defa söylemenin altı defa Kur'ân'a denk olduğunu söyledi. Sonra her defasının kainatta meydana gelen bütün tesbihlere, bütün zikirlere, büyük küçük bütün dualara ve Kur'ân'ın altı bin defasına denk olduğunu bildirdi." İbn Harazim et-Ticani, Cevahiru'l-Maani, 1/103. Artık söylediklerimizde bir abartmanın olmadığını her halde gördünüz. Tasavvufçuların insanları Kur'ân-ı Kerîm'den nasıl uzaklaştırmak ve alıkoymak için çabaladıklarını görüyorsunuz değil mi?

Selatulfatih, sözleri ve anlamı son derece bozuk kısa bir duadır. Lafızlarını buraya alıyoruz: "Allahumme salli ala seyyidine Muhammed'in elfatih lima uğlika ve'l-hatim lima sebeka, nâsiru'l-hakki bilhak, el-hadi ila sıratike'l-mustakim, ve ala âlihi hakka kadrihi ve mikdarihi'l-azim." Bkz. Ahzab ve Evradu't-Ticani, tah. Muhammed el-Hafız, kitabından naklen, Abdurrahman Abdulhalik, el-Fikru's-Sufi, 353,

Manası: "Allah'ım, Hz. Muhammed'e selat olsun. O kapalı olanı açmış, geçmişi sona erdirmiş, hakkı hakla desteklemiş, sıratı müstakime iletmiştir. Kadri ve büyük miktadır kadar âline de salat olsun." Gördüğünüz gibi ne dediği belirsiz ve doğru dürüst bir anlam taşımıyan birtakım tekerlemelerden başka birşey değildir.

Kapatılıp da Rasûlullah'ın açtığı nedir? Önce geçen nedir? Hepsi anlamsız şeyler. Sonra bu iki satırlık tekerleme nasıl Kur'ân'dan üstün olabilir? Bu yalanı çok görmeyiniz. Çünkü bu satırlık tekerlemenin gökten indiğini daha önce iftira etmişlerdir. Rimahu Hizbi'r-Rahim kitabının yazarı el-Futi "Zikreden kişi bunun Allah'ın kelamı olduğuna inanması gerekir" demiştir. (Rimahu Hizbi'r-Rahim, 2/139). ed-Durretu'l-Haride müellifi de bunun Allah'ın kelamı olduğunu iftira etmektedir. Bkz. ed-Durretu'l-Haride, 4/128. Bu şekilde tasavvufçular Allah'a iftira etmekte, Allah'ın kitabını tahrif etmekte ve kendi küfürlerini onun yerine ikame etmeye çalışmaktadır. Diğer tarikatlarda da durum bundan pek iç acıcı değildir. Geniş bilgi için bkz. Abdurrahman Abdulhalik, Age. 352-354. (Çeviren)

1) Mesela Gümüşhanevi'nin şu sözlerine bakınız: "Şeriata muhalif olan tarikat, dalalettir, felakettir ve hatta küfürdür. Herhangi bir hakikat ki kitap ve sünnete uymazsa sapıklık ve zındıklıktan başka bir şey değildir." Veliler ve Tarikatlarda Usul (Camiu'l-Usul), 267, Tercüme; Rahmi Serin, Pamuk Yayınları, İst. 1977,

Bu ifadenin hemen üstünde marifeti anlatırken söylediği şu sözlerle şeriattan nasıl ayrıldığı ve onun belirlediği hükümlerden başka nasıl şerî hükümler koyduğunu görünüz: "Ramazan'da oruç tutan bir kimsenin orucu, şeriata göre yemek ve içmekle hükümsüz olur. Tarikata göre gıybet orucu bozar. Hakikatta ise oruçlunun kalbine Allah'tan başka birşeyin gelmesi ile orucu bozulmuş olur" Age. Aynı sayfa. Herşeyden önce tarikata ve hakikata göre oruç olmaz. Nasıl, ne zaman tutulacağını ve nerede bozulacağını şeriat belirlenmiştir. Sofulara ayrı, sofu olmayanlara ayrı bir oruç da İslâm'dan mevcut değildir. Aslına bakılırsa bu sözler dinde teşri yapmak, şeriatın hükümleri dışında hüküm belirlemek değil midir? Şeriatın helal ve haramıyla yetinmeyip kendinden hükümler koymaktan başka nedir? Bunun misallerini bütün tasavvuf kitaplarında görmek mümkündür. Onun için şeriata bağlılık ve onun sınırları yanında durmak gerekir, şeklindeki sözlerine itibar etmek mümkün değildir. Çünkü adamların iki anı ve iki sözü birbirine uymuyor.

Bir sonraki sayfada yeralan şu sözlerin şeriatla bağdaştığını kim söyliyebilir? "Şeriat sözler, tarikat fiiller, hakikat haller, marifet de servetin başıdır." Utanmadan bir de bunu Rasûlullah'a nisbet etmektedir. Şeriatı söz, fiil, hal ve servet olarak hangi din ayırmıştır?

Yine şu sözlerine bakınız: "Şeriatın temizliği su ve toprak ile, tarikatın temizliği heva ve hevesi gönülden çıkarmak ile, hakikatin temizliği de kalbte Allah'tan başkasına yer vermemekle yapılır."

Düşünün, müslümanlar su ile abdest almakta ve gusletmektedir. Şeriata göre bu insanlar temiz olmakta ve yüce Allah'ın huzuruna ibadet için çıkmaktadır. Heva ve hevesi gönüllerinden çıkarmadığı ve kalplerinden Allah'tan başka her şeyi atmadığı için İslâm nazarında bunlar temiz değil midirler? Bu hükümlerin dışında hükümler koyan şeriata muhalefet etmiş olmuyor mu? Bu adamların söylediklerine katılmak mümkün müdür? (Çeviren)

1) İnsan iradesinin hayır alanında önünde geniş bir alan vardır. Evlenme isteği, geçimi kazanma, yeryüzünde Allah'ın yarattığı güzel bağlar, bahçeler ve manzaraları doya doya seyretme gibi. Bunları istiyenler için Allah bir yasak koymamış ve suç saymamıştır. Rasûlullah "Dünyadan bana kadınlar ve koku sevdirilmiş, gözünün nuru namazda kılınmıştır" buyurmuyor mu? Sevmek, itici ve zorlayıcı kararlı bir iradeden başka nedir? Bunları istediği için Hz. Muhammed (hâşâ7 müşrik mi olmuştur?

1) Rabiatu'l-Adeviyye miladi 714-801 yılları arasında yaşamış bir kadındır. Basralıdır. Önceleri çalgıcı iken sonra tasavvufçu olmuştur. Allah sevgisine dair şiirler söylemiştir. Onun bu görüşünü veya bidatını daha sonra tasavvuf şairi Yunus Emre şöyle tekrarlıyacaktır:

"Cennet cennet dedikleri - Birkaç köşkle birkaç huri - İstiyene ver onları - Bana seni gerek seni!" Gördüğünüz gibi Yunus Emre Allah'ın müminlere salih amelleri karşılığında vadettiği cenneti ve nimetlerini beğenmiyor veya onları kendisi için yeterli görmüyor. Onun yerine İsrail oğullarının Hz. Musa'ya "Biz Allah'ı açıkça görmedikçe sana inanmayız" (Bakara, 55) dedikleri gibi Allah'ın zatını görmek istiyor. Halbuki Allah'ı ençok seven ve inanan insanlar arasında ondan en çok korkan peygamberlerin hiçbiri böyle bir istekte veya iddiada bulunmamıştır. İnsanlara örnek ve rehber olarak gönderilen peygamberlerin yolundan sapan veya ondan yüz çeviren insanların Allah'ın gerçek dininden nasıl uzaklaştıklarını görüyoruz. Peygamberlerin hidayetinden yüz çeviren veya sapan kişilerin ne ölçüde Allah yolunda olabileceklerini takdirlerinize bırakıyoruz.

Nitekim Yunus Emre'nin cenneti ve nimetlerini küçümseyen Yunus Emre'nin bu görüşüne karşı karşı küfür olduğunu söylediğini görüyoruz. Şüphesiz bu hüküm, daha önce Rabia'nın söylemiş olduğu sözler için de geçerlidir. Bkz. Ebussud Efendi, Fetvalar, s. 87, mesele 353, İstanbul 1972. Aynı hükmü tasavvuf meşhurlarından M. Zahid Kotku'nun kitabında da görüyoruz. Bkz. Ehli Sünnet Akaidi, S. 137, madde 23, İstanbul 1984.

2) Enbiya, 95,

3) A'raf, 56,

1) Secde, 15-16,

2) Allah'ın rızasının ahirette mükafatı cennet, gazabının cezası da cehennemdir. Cennetini istemiyen bir kişi O'nun rızasını da aramıyor ve istemiyor demektir. Cehenneminden de korkmuyorsa, gazabından korkmuyor demektir. Rızasını arzu etmiyen ve gazabından korkmıyan bir insan sevgi iddiasında ancak yalancı olur.

1) Dr. Bedevi, Şehidetu'l-Işki'l-İlahi (İlahi Aşkın Şehidi), 38. Kitabın adı bile tüyleri ürpertiyor.

2) Tahrim, 11,

1) Tevbe, 111,

2) Maruf el-Kerhi hicri 200 yılında ölmüştür. Şöyle diyordu: "Allah'tan bir isteğin olursa, benimle ona yemin et (Yani Marufel-Kerhi hakkı için şu isteğimi vermezsen.......de)" er-Risaletu'l-Kuşeyriyye, 9, Tekaddüm Matbaası. Tasavvufçuların daha ne zamandan küfre gittiklerini düşünün!

3) es-Sulemi, Tabakatu's-Sufiyye, 83, Ebu Talip el-Mekki bu olayı guya Rasûlullah'a nisbet etmiştir. Bkz. Kutu'l-Kulub, 3/39, hicri 1351 baskı, Rasûlullah ise bu saçmalıklardan münezzehtir.

1) Abdulaziz ed-Debbağ şöyle diyor: Veli batının sözünü işittiini gibi zahirin sözünü de işitir. "Onun için sofu veli, şeriat nazarında isyankâr olabilir, hakikat nazarında ise Allah'a itaat etmektedir. Büyük veli insanların gözünde isyankar görünebilir, ama o isyan etmemektedir. Sadece ruhu zatını perdelemiş ve onun suretinde görünmüştür. Bir günah işlediği zaman, aslında o günah değildir." el-İbriz, 2/42. Bu şekilde tasavvufçular isyan ve günahlarının da birer itaat ve ibadet olmasını tasdik etmemizi istiyorlar.

1) Bişr İbn el-Hars Ebu Nasr el-Hafi olup hicri 227 yılında ölmüştür.

2) Hinduların eski kutsal kitabı Vedalar'da adlandırıldığı gibi tek kişi olan Brahma'ya nisbettir. Bu din üç tanrılı bir dine inanır. En üstünü Brahman diğeri Vişnu olup hayat tanrısıdır. Üçüncüsü de Şiva olup felaket tanrısıdır. Bu din mensupları din kâhinlerinin kutsallığına inanırlar. Çünkü onlara göre bunlar tanrıların yanında kendilerine şefaat etme ve tanrıları etkileme gücüne sahiptirler. Şeyhlerini ve kâhinlerini kutsallaştırmayı tasavvufçular bunlardan almışlardır.

3) Buda'ya nisbettir. Peygamber olduğunu iddia eden bir Hindistanlıdır. Millattan önce altıncı asırda doğmuştur. Daha sonra Budizm, Buda'nın insanların günahlarını yüklenmek üzere onları kurtarmak için vücut kazanmış bir ilah olduğuna inanacak kadar değişikliğe uğramıştır. (Hıristiyanların teslis inancını ve Hz. İsa'nın insanların doğuştan getirdikleri günaha kefaret olmak üzere çarmıha gerildiği inancını Budizm'in bu şeklinden aldıklarına inanılmaktadır. Ancak, birisi bu amaçla vücut bulurken, diğeri (güya) canını vermektedir. Bazı araştırmacılar Buda'nın efsanevi bir kişi olup gerçekte mevcut olmadığını ileri sürmektedir. Tasavvufçular İbrahim İbn Edhem'i işte bu Buda şekliyle tasvir etmişlerdir.

4) Zerdüşt'e nisbettir. Farisilerin yalancı peygamberidir. Milattan önce doğmuştur. Avesta isminde onlara bir kitap bırakmıştır. Daha sonra yapılan şerhlerle beraber Zendavesta adını almıştır. Bu din dualist bir insanca sahiptir. Tanrılardan biri hayır tanrısı olup adı Hürmüz, diğeri şer tanrısı olup adı Ehrimen'dir. Zerdüşt hayrın şerre galip geleceğine inanır. Optimist bir düşünce sahibidir. Mani dininde olduğu gibi pesimist (kötümser) değildir.

5) Baha lakabıyla anılan Mirza Hüseyin Ali'ye nisbettir. Dini inançlarına göre Allah zaman zaman peygamberler suretinde görünür ve Mirza Hüseyin Ali ilahi tecessüdün en mükemmel suretidir. Nuh peygamberden Hz. Muhammed'e kadar peygamberlerin vahiylerini aldığı ve kaynaklandığı kaynaktır. Vahdeti vücut ve Hakikati Muhammediyye inancının değişikliğe uğramış bir şekli!

6) Mirza Gulam Ahmed el-Kadiyani'ye nisbettir. Mirza Gulam Ahmed 1908 yılında ölmüştür. Kıyamete yakın geleceği söylenen Hz. İsa veya beklenen Mehdi olduğunu iddia etmiş ve Allah'ın kendisine vahiy indirdiğini söylemiştir. Taraftarları daha sonra ikiye ayrılmışlardır. Bir kolu Ahmediyye, diğer kolu Kadıyaniyye adıyla anılır. Ahmediler Kadıyaniler'den daha az aşırıdır. İkisi de Gulam Ahmed'in Mesih'in kendisi olduğuna inanmıyanları kâfir sayar.

1) el-Fikru'l-Yahudi, 246, Derleme Dr. Hermes, Tercüme; Alfred Yoluz,

2) İbn el-Farid'in "Her nefis ancak benim murad ettiğimi istiyebilir" sözleriyle karşılaştırınız.

3) Bakara, 61,

1) Bu sözleri İbn Arabi'nin "Ahirette vaad ile vaid, cennetle cehennem aynıdır" sözleriyle karşılaştırınız.

2) Halâsu'n-Nüfûs fi's-Salavâti ve't-Tukûs, 241, 267,

3) Maide, 73,

1) Adolf Erman, Mısır, 341, Tercüme, Dr. Abdulmunim Bekr,

1) Mekâtîbu Abdilbaha (Abbas İbn Mirza Hüseyin), 220, 265,

1) Hüviyet tasavvufçulara göre ilahî zatın batınıdır. Batın ve zahir vücudunu inniyet ve hüviyetinde kendi vücudunun aynısı yapmasını Allah'tan istemektedir.

2) İbn Arabi, Mecmuatu'l-Ahzab, 15, İstanbul, hicri 1298,

3) Yani zatında insanlık ile uluhiyet arasında olan insan demektir. Batını lahut (ilah), zahiri ise nasut (insan) demektir.

4) Yani Allah'ın hakikati. Çünkü İbn Arabi'ye göre Allah kadim bir insandır.

5) Yani insan suretinde zuhur eden kadim ilahtır. Bütün yaratık türleri bu insandan yayılmıştır. Hala gayb âleminde gelecek olan bütün varlıklar ondan meydana gelmeketdir.

6) İbn Arabi, Age. 14,

Gerçeğin bizzat müşahade edilmesi için İbn Arabi'nin duasını kendi lafızlarıyla aşağıya alıyoruz. "İlahi istehlik külliyeti fi külliyetike ve emidde evveliyyeti bi evveliyyetike hatta eşhede evveliyyeteke fi evveliyyeti ve âhiriyyeteke fi âhiriyyeti ve kabiliyyeteke fi kabiliyyeti ve inniyeteke fi inniyyeti ve hüviyyeteke fi hüviyyeti ve maiyyeteke fi maiyyeti hatta ekûne unvane zalike's-sırrî küllihi bel şeklehu ve suretehu."

Bir de selatının kelimelerini alıyoruz: "Allahumme salli ve sellim ve barik ala't-Tal'ati'z-Zâti'l-mutalsami ve'l-Gaysi'l-mutamtami, lahuti'l-cemali ve nâsuti'l-

visali ve tal'ati'l-hakki, hüviyeti insani'l-ezel fi neşri men lem yezel, men ekamte bihi nevâsîte'l-farki ila tarîki'l-hakki. Fe salli Allahumme bihi minhu fihi."

1) Enam, 116,

2) Casiye, 22,

1) Maide, 18,

2) Muhammed, 28,

3) Ali imran, 31,

1) el-Cıbırtî, bugünün mevlidlerini anlatırcasına el-Afifi'nin mevlidinde meydana gelenleri şöyle anlatır: Birçok çadırlar kurulur, halılar serilir ve sandalyelerle dizilir, mutfak ve kahveler düzenlenir. Halkın avamından havassına kadar büyük kalabalıklar toplanır. Köylerden çiftçiler, bar ve pavyon, gazino ve park sahipleri, hokkabazlar, cambazlar, dansözler ve aktörler gelir. Çöl ve bahçeleri doldurur, kabirler ayaklar altında çiğnenir, büyük küçük abdest bozar,livata ve zina yapar, oynayıp dans eder, gece gündüz davul zurna çalarlar. Fakihler ve âlimler bunun için gelirler. Emirler, tacirler, ileri gelenler ve halktan insanlar yadırgamadan onlarla beraber bulunur. Hatta bunun Allah'a yakınlık ve ibadet olduğuna inanırlar. Böyle inanmasalardı âlimler onlara karşı çıkar, katılmak bir yana, tepki gösterirlerdi. Allah hepimizi hidayete erdirsin. Amin. "Tarihu'l-Cıbırtî, 1/225, hicri 1322 baskı, (Böyle bir yıldönümde Mescidu'l-Hüseyin civarında aynı olayların meydana geldiğine kendim şahit oldum. Mısır'da bulunanlar da şahit olmuştur.) (Çeviren)

1) Bakara, 206,

1) Bu kısım M. Lutfi el-Menfaluti, en-Nezarât, 2/44-45, baskı yeri ve tarihi yok.

1) Yazarın yukarıda verdiği örneğin misalleri pek çoktur. Bir benzerini görmek istiyenler Yusuf en-Nebhani'nin "Şevahidu'l-Hak fi'l-İztiğaseti bi Seyyidi'l-Halk" kitabına bakabilirler. en-Nebhani'nin bu kitabına red ve cevap için Bkz. Mahmud Şukri el-Âlûsî, Gayetu'l-Emânî fi4r-Reddi ala'n-Nebbânî, 1-11. Müellifin iradesine göre yayınevi ve yayıncı ismi tasavvufçuların şerrinden endişe edildiği için belirtilmemiştir.

Türkiye'de yapılanlar bu anlatılanlardan hiç de farklı şeyler değildir. Mesela Mevlana, Şems Tebrizi, Eyüp Sultan, Hacı Bayram, Hacı Bektaş, Veysel Karani ve benzeri yerlere uzak diyarlardan gelen ve ziyaret edenler acaba yukarıda

anlatılanlardan farklı şeyler mi yapıyorlar? Hatta Mevlana'ya veya Hacı Bayram'a uğramadan hac ibadetlerinin eksik kalacağına inananlar az mıdır? (Çeviren)

1) Mesela Bahailik Kur'ân, İncil ve Tevrat dahil semavi bütün kitaplara inandığını iddia etmekte ve bunu kitaplarına yazmaktadır. Evrensel İslâm'a ve insani kardeşliğe çağırdığını iddia etmektedir. Buna bakarak Bahailiğin müslüman bir din veya inanç olduğuna mı hükmedelim? Küfür bir akım olduğunu bütün müslümanlar bilmektedir. Yukarıdan beri ....?.............

1) Zümer, 65,

1) Kehf, 110, Bkz. İbn el-Kayyim Tefsiri, 74,

1) el-Fikru'l-Yahudi, 24, 200, 202 vd. Tercüme, Alfred Yeluz.

1) Zümer, 65,

1) Bütün bu pasajlar için bkz. İbn Arabi, Fususu'l-Hikem, 88, 107 vd. İsterseniz şu ifadelere de bakınız: "Allah latiftir. Lütuf ve letafetinden dolayıdır ki isimlendirilen şeydedir. Aynı şekilde şu şekilde tarif edilen de o şeyin aynısıdır. Ta ki benzerlik ve ıstılah yolu ile isminin kendisine delalet ettiğinden başkası hakkında söylenmesin. Yani gök, yer, kaya, ağaç, hayvan, melek, rızık, yiyecek gibi isimlerle isimlendirilmesin. Çünkü pınar her şeyden biridir ve ondadır. Fususu'l-Hikem, 188, el-Halebi baskısı. Yani Allah'ın bütün bu şeylerin aynısı ve gayrısı olduğunu, bunlardan birini tarif ile bilecek olursan, bu tarifin Allah için de geçerli olduğunu, yani cins ve tür olarak Allah'ın tarifinin aynısı olduğunu söylüyor. İbret alınız!

1) İslâm'ın ahlak çağrısı en yüce ve en mükemmel pozitif ahlaka çağırmakla temayüz eder. insandan sadece kötülüğü işlememeyi istemekle kalmıyor, belki hayrı işlemeyi de istiyor. Mesela bütün haramlardan uzak durmayı emrederken, diğer tarafta geçimi kazanmayı ve cihadı emretmektedir. Üstün olmayı ve çalışıp kazanmayı isterken ruhbanlığı ve hırsızlığı yasaklamaktadır. Bu iki yönünü âyet-i kerîmeler açık bir şekilde ifade etmektedir: "insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz, iyiliği emreder, kötülüğü yasaklarsınız." (Ali İmran, 110) Yine "İyiliği işleyin ki kurtuluşa eresiniz" (Hac, 77) buyurmaktadır. "O halde pislikten, putlardan sakının, yalan sözden sakının. Kendisine ortak koşmaksızın Allah'ın hanifleri olun." (Hac, 30-31) İslâm'ın ahlak çağrısında denge ve hayır, tevhid inancında çok daha açık bir şekildedir. Yüce Allah buyuruyor: "Allah'a ibadet ediniz ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayınız." (Nisa, 36) Bir yanı ile Allah'a

ibadeti emrederken, diğer yanı ile de ona ortak koşmayı yasaklamaktadır. Görüldüğü gibi İslâm'ın ahlak anlayışında emir ve yasak beraberdir. Bu ahlakta denge esastır.

1) Daha önce de üzerinde durduğumuz bir olay vardır. Bilindiği gibi hicri 492 yılında Kudüs ve Mescid-i Aksa haçlıların eline düşmüş, ama meşhur ve büyük tasavvufçu Gazali4nin belki bundan haberi bile olmamıştır. Kitaplarında bir kelime ile de olsa buna hiç değinmemiştir. Bu işgalden sonra Gazali yaklaşık onüç sene yaşamış ve hicri 505 yılında ölmüştür. Haçlıların çizmeleri altında kirletilen Mescid-i Aksa için birtek gözyaşı döktüğü ve kurtulması için kâlemi ve kelamıyla birtek müslümanı teşvik ettiği görülmemiştir. Halbuki bu zor dönemde şairler bu korkunç musibeti şiirlerinde bile dile getirmişlerdir. Bir şair şöyle demiştir:

"Küfür İslâm yurdunda bir put dikti, İslâm bunun için uzun uzun ağladı.

Nice camileri manastır yaptılar ve mihrabına haç diktiler.

Orada domuz kanını koku ve Kur'ân-ı Kerîm'i yakarak buhur yaptılar."

Acaba bu acı mersiyeler ve feryatlar Gazali'nin huzurunu kaçırdı mı? Doğrusu söylenemez. Çünkü o sıralarda kitaplarına kapanmış ve cansızların evliya ile nasıl konuştuklarının felsefesini yapmakla meşguldü. Haçlılara karşı savaşmadan veya başkalarını savaşa teşvik etmeden sahi ve mahiv ile meşguldü.

Aynı şekilde İbn Arabi ve İbn el-Farid de haçlı seferleri zamanında yaşamış iki tasavvuf meşhurudur. Hiçbirinin savaştığı yahut savaşa teşvik ettiği veya müslümanların başına gelen musibetlerden yükselen feryatlara şiirlerinde veya yazılarında yer verdiği vaki değildir. Çünkü bütün mesailerini Allah'ın her şeyin aynısı ve kendisi olduğunu kararlaştırmaya ayırmışlardı. Onun için müslümanlar haçlılarla niçin savaşacaktı? Zira onlar da Allah'ın tecessüd eden zatı ve suretleri değil miydi? Allah'ın düşmanlarına ve emperyalizme karşı tasavvuf meşhurlarının tavrı budur. Acaba bunların uydusu ve çömezi olan diğerleri zâlimlere ve emperyalistlere karşı farklı bir şey mi yaptılar.

1) Hz. Peygamber'den cesaret, hamiyet ve cesaret gösterisi için savaşan kişinin durumu sorulduğunda şöyle buyurmuştur: "Allah'ın sözü üstün olması için savaşan Allah yolunda savaşmış olur." (Buhari, Müslim, Tirmizi)

2) Daha önce olayı nakletmiştik.

3) eş-Şa'rani, et-Tabakat, 1/11, Subayh baskısı,

4) Dr. Ömer Ferruh'un et-Tasavvufu'l-İslâmî kitabına bakınız.

5) Şiirler tabakat kitaplarında ehli sünnet imamlarından çok kişiyi zikretmekte ve beri oldukları birtakım görüşleri onlara nisbet ....?.............

1) Hümanist ve zengin İngiliz tasavvufçunun yaptığı gibi. Mısır'da fakirlerin tedavi görmeleri için büyük bir bina yapmıştı. İngiliz yüksek komiseri her sene elçilik görevlileriyle beraber kutsal tirit'ten yemek için gidiyordu.

1) Nisa, 48,

2) Tevbe, 102,

1) İbn Arabi, Futuhatı Mekkiyye, 129,

2) Bu kısım Muhammed Fahr Şakfi'nin el-Tasavvuf Beyne'l-Hakkı ve'l-Halk, 217-219 kitabından ....?...........

1) Enam, 153,

2) İbn Mace ve İmam Ahmed iyi bir senedle rivayet etmiştir.

3) Şura, 30,

1) Muhammed Fahr Şakfe, et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 217-219,

1) İbn Arabi, Fususu'l-Hikem, 1/92,

1) Mısır'da kabirleri tavaf etmek için hacdan önce ve sonra nasıl akın ettiklerini bir görseniz! Sanki kalubela'da verdikleri söze bağlı olduklarını putlarına bildirmek için geliyorlar. Bir de her türbenin muhafız ve kâhinlerinin uydurduğu masalları düşünün. Şu veya bu türbeyi (putu) yedi defa ziyaret edenlerin bir hac sevabı kazanacaklarını iftira ediyorlar. Bunu Tanta'daki el-Bedevi, Desuk'daki ed-Desuki, eş,Şuheda'daki eş,Şibl için iddia ediyorlar. (Konya'da Mevlana, İstanbul'da Eyüp Sultan, Siirt'te Veysel Karani, Hacı Bayram, Hacı Bektaş ve başka makamlar için aynı inançları taşıyan ve bunlar karşısında dilsiz sağır kesilenler az mıdır? (Çeviren)

2) Bunlar dervişlerden bir zümredir. Z ikirden sonra oturur ve o anda kendilerine ilham edilen şeyler olduğunu iddia ederek birtakım şiirlir ve gazeller okurlar. Kutuplarla ilgili olarak şu sözler isöyliyen köyümdeki o yaşlı adamı hâlâ unutamıyorum:

"Bazan bize Arap olarak, bazan Acem olarak gelirler,

Bazan hıristiyan ve zünnar giymiş olarak gelirler,

Bazan da meyhanecinin içkisiyle sarloş olarak gelirler."

3) "Mecmuatu Resail İbn Arabi", içinde Risaletu'l-Fena, 3, 8, Hint baskısı, İbn Acîbe, İkazu'l-Himem Şerhu'l-Hikem, 8,

1-2) Adı geçen eserler, aynı yerler.

3) el-İbriz kitabı şeyh diye adlandırılan kişinin eleştiriden nasıl kaçtığını ve işi nasıl kurnazlığa vurduğunu şöyle anlatır: "Abdulaziz ed-Debbağ'ın meclisine onun veli olduğuna inanmıyan bir adam geliyordu. O adam geldiği zaman kendisini müridleri karşısında rezil etmesinden korkarak ed-Debbağ tasavvufi masallarını anlatmayıp susuyordu. Nihayet "Bu adam gelince bana hiçbir şey sormayın" dedi müridlerine. Öğrencilerinden biri naklederek o adam hazır iken ed-Debbağ'a bir şey sorduklarında, ed-Debbağ'ın birbirlerini tanımıyan yabancılar gibi davrandığını ve sergilediği bilgilerin sanki kendisiyle bir ilgisi yokmuş gibi bir hal aldığını söylüyor. Bakınız, el-İbriz, 2/42. Eleştirenlerin karşısında tasavvufçuların dillerini yutmuş bülbül gibi susmalarının sebebini anladınız mı? Susuyorlar, çünkü dervişlerinin huzurunda hakkın önünde tuş olmaktan korkuyorlar.

1) es-Sulemi, Tabakatu's-Sufiyye, 158,

2) İbn Acibe, İkazu'l-Himem Şerhu'l-Hikem, 7, 8. Bu temelsiz iddiaların çağdaş bir örneği için İslâm dergisinin Nisan 1990 sayısında çıkan "Tasavvuf Hakkında Birkaç Söz" başlıklı yazıdan bazı alıntılar yapâlim.

"Ne kusursuz, ne tam, ne harika, ne şahane nizamdır İslâm! İslâm her çağın ve özellikle şu hasta asrın şifası; tüm maddi ve manevi, ferdi ve ictimai dertlerin devası, akılların gıdası, gönüllerin sefası, karanlık gecelerin nurlu sabahı, ölümlü dünyanın âbı hayatıdır." (s.4)

İslâm'ı bu şekilde güzelce sunduktan sonra buna alternatif olarak bir de tasavvufu nasıl sunduğunu görelim: "Fakat, bir de tasavvuf denilen çok sevimli ve çok önemli bir şer'î ilim vardır ki, o olmadan imanın tadını duyarak yaşamak; İslâm'ın özünü, iç yapısını, ruhunu, mahiyetini, inceliklerini, esrarını kavramak, bugünün ve belki her devrin insanı için, hemen hemen imkânsız gibidir." (s.4)

İslâm'ın ötesinde ve ona alternatif olarak tasavvufu sunduktan sonra tasavvufun marifetlerini de sunmayı ihmal etmemektedir: **"Tasavvuf deliyi veli yapar, taşkını uslu kılar, taş bağrı ısıtır, yumuşatır, merhametsizi rikkatli, katı**

kalpliyi gözü yaşlı eder... Tasavvuflu samanlık seyran,daracık yerler âdeta meydan olur, tasavvufla gaflet ve körlük izale edilir, müminin basiret gözü açılır, dünya sevgisiyle harebe haline gelen kalpler Allah aşkıyla mamur olur, manevi zulmetler dağılır, insanın içi dışı pürnûr olur, mümine bir zindan olan şu köhne cihan, gerçek bir gülistan haline gelir. Tasavvuf dinimizin özü (şeriatın diğerütün hükümleri kabuk ve boş -Çeviren-) ve gerçek anlamı, asıl gaye olan insan-ı kâmil (iki kelimenin ilk harflerini büyük yazarak meşhur tasavvuf tağutlarından Abdulkerim el-Cîlî'nin İnsan-ı Kamil kitabına işaret etmektedir. Gerçekte tasvir ettikleri insan-ı kâmil değil, insanı kâfirdir -Çeviren-) olmanın yolu ve yöntemidir..."

"O halde sen de bu önemli ve hayati konuya ciddiyetle eğil, bu nurlu ilahi yola gir, iki cihan saadetini bul" (Bu yola girmiyen başta ashap olmak üzere diğer bütün müminler iki cihan saadetinden mahrum kalacakları için kaderlerine ağlasınlar! -Çeviren-). Halil Necatioğlu, İslâm, Nisan 1990, Sayı 80, Sayfa 4-5. (Tasavvuf böyle ise neden şeyhler post kavgasında siyasilerin koltuk kavgalarını aratacak kadar hırslı ve gözü dönmüş oluyorlar?)

1) Yüce Allah bir defasında muhterem bir adamın evinde tasavvufçuların meşhurlarından biriyle beni karşı karşıya getirdi. Bu adam birçok dilleri ve felsefeleri biliyordu. Hererde kolları olan büyük bir zümrenin liderliğini yapıyordu. Çok geçmeden Allah'ın hak âyetleri karşısında teslim olmak ve selef akidesinin en doğru akide olduğunu teslim etmekten başka çıkar yol bulamadı. Ama çok geçmeden gerçekler örtbas edildi. Zaten âdetleri budur. Korkakça kaçı, ya da korkakça yalan!

2) Mümin, 41-44,

1) Zümer, 53,

2) Furkan, 70-71,

3) Nisa, 48,

1) Nûr, 55,

1) Hasan el-Benna'yı şehid ettiren Kral Faruk'a tasavvufçuların nasıl methusena yağdırdıklarını ve Allah'tan istiyecekleri şeyleri ondan nasıl istediklerini daha önce nakletmiştik.

2) ....?............

1) Muhammed el-Gazali, Rekaizu'l-İman, 120-123, özet,

2) Muhammed el-Gazali, Age. Aynı yer.

1) Nisa, 59,

2) Nisa, 56,

3) el-Hakim benzerini İbni Abbas'tan hasen bir senedle rivayet etmiştir.

4) Ebu Davud ve el-Hakim rivayet etmiş, ez-Zehebi de sahih olduğunu söylemiştir.

1) Bu kısım Muhammed Fahr Şakfe'nin et-Tasavvuf Beyne'l-Hakki ve'l-Halk, 203-206 kitabından alınmıştır. Buradan "Son Söz"e kadar olan kısım da çevirenin notudur.